

พระวินัยปิฎก

เล่ม ๑

มหาวิภังค์ ปฐมภาค

ขออนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เวรัญชกัณฑ์

เรื่องเวรัญชพราหมณ์

[๑] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพระพุทธรเจ้าประทับอยู่ ณ ฌวงไม้สะเดาทันเพรุษย์สังสถิต เขตเมืองเวรัญชา พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ประมาณ ๕๐๐ รูป เวรัญชพราหมณ์ได้สดับข่าวถนัดแน่นว่า ท่านผู้เจริญ พระสมณะโคดมศาकขบุตร ทรงผนวชจากศากยตระกูลประทับอยู่ ณ บริเวณต้นไม้สะเดาทันเพรุษย์สังสถิต เขตเมืองเวรัญชา พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ประมาณ ๕๐๐ รูป ก็แลพระกิตติศัพท์อันงามของท่านพระโคดมพระองค์นั้น ขจรไปแล้วอย่างนี้ว่า พระผู้มีพระภาคองค์นั้น ทรงเป็นพระอรหันต์แม่เพราะเหตุนี้ ทรงตรัสรู้เองโดยชอบแม่เพราะเหตุนี้ ทรงบรรลुวิชชาและจรณะแม่เพราะเหตุนี้ เสด็จไปดีแม่เพราะเหตุนี้ ทรงทราบโลกแม่เพราะเหตุนี้ ทรงเป็นสารถิฝักนุรุษที่ควรฝักไม่มีผู้อื่นยิ่งกว่าแม่เพราะเหตุนี้ ทรงเป็นศาสดาของเทพและมนุษย์ทั้งหลายแม่เพราะเหตุนี้ ทรงเป็นพุทธรแม่เพราะเหตุนี้ ทรงเป็นพระผู้มีพระภาคแม่เพราะเหตุนี้ พระองค์ทรงทำโลกนี้พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลกให้แจ้งชัดด้วยพระปัญญาอันยิ่งของพระองค์เอง แล้วทรงสอนหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณะพราหมณ์ เทพและมนุษย์ ให้รู้ ทรงแสดงธรรมงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด ทรงประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถทั้งพยัญชนะครบบริบูรณ์บริสุทธิ์ อนึ่ง การเห็นพระอรหันต์ทั้งหลายเห็นปานนั้น เป็นความดี.

เวรัญชพรหมณ์กล่าวคู่พระพุทธเจ้า

[๒] หลังจากนั้น เวรัญชพรหมณ์ได้ไปในพุทธสำนัก ครั้นถึงแล้วได้ทูลปราศรัยกับ พระผู้มีพระภาค ครั้นผ่านการทูลปราศรัยพอให้เป็นที่บันเทิงเป็นที่ระลึกรู้ถึงกันไปแล้ว จึงนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง เวรัญชพรหมณ์นั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่งแล้ว ได้ทูลคำนับแด่พระผู้มีพระภาค ว่า ท่านพระโคตม ข้าพเจ้าได้ทราบมาว่า พระสมณะโคตม ไม่ไหว ไม่ลูกรับพวกพรหมณ์ผู้แก่ ผู้เฒ่า ผู้ใหญ่ ผู้ล่วงกาล ผ่านวัยมาโดยลำดับ หรือไม่เชื่อเชิญด้วยอาสนะ ข้อที่ข้าพเจ้าทราบมานี้ นั้นเป็นเช่นนั้นจริง อันการที่ท่านพระโคตมไม่ไหว ไม่ลูกรับพวกพรหมณ์ผู้แก่ ผู้เฒ่า ผู้ใหญ่ ผู้ล่วงกาล ผ่านวัยมาโดยลำดับ หรือไม่เชื่อเชิญด้วยอาสนะนี้นั้น ไม่สมควรเลย.

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรพรหมณ์ ในโลก ทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ใน หมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณะ พราหมณ์ เทพ และมนุษย์ เราไม่เล็งเห็นบุคคลที่เราควรไหว้ ควร ลูกรับ หรือควรเชื่อเชิญด้วยอาสนะ เพราะว่า ตถาคตพึงไหว้ พึงลูกรับ หรือพึงเชื่อเชิญ บุคคลใดด้วยอาสนะ แม้ศิระชะของบุคคลนั้นก็จะพึงขาดตกไป.

ว. ท่านพระโคตมมีปกติไม่ใช่ดี.

ภ. มีอยู่จริงๆ พราหมณ์ เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคตมมีปกติไม่ใช่ดี ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก เพราะความไม่ใช่ดีในรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ เหล่านั้น ตถาคต ละได้แล้ว ตัดรากขาดแล้ว ทำให้เป็นเหมือนตาลยอดด้วน ทำให้ไม่มีในภายหลัง มีไม่เกิดอีก ต่อไปเป็นธรรมดา นี้แล เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคตมมีปกติไม่ใช่ดี ดังนี้ชื่อว่า กล่าวถูก แต่ไม่ใช่เหตุที่ท่านมุ่งกล่าว.

ว. ท่านพระโคตมไม่มีสมบัติ.

ภ. มีอยู่จริงๆ พราหมณ์ เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคตมไม่มีสมบัติ ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก เพราะสมบัติ คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ เหล่านั้น ตถาคตละได้แล้ว ตัดรากขาดแล้ว ทำให้เป็นเหมือนตาลยอดด้วน ทำให้ไม่มีในภายหลัง มีไม่เกิดอีกต่อไปเป็น ธรรมดา นี้แล เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคตมไม่มีสมบัติ ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก แต่ ไม่ใช่เหตุที่ท่านมุ่งกล่าว.

ว. ท่านพระโคตมกล่าวการไม่ทำ.

ภ. มีอยู่จริงๆ พราหมณ์ เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคตมกล่าวการไม่ทำ ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก เพราะเรากล่าวการไม่ทำกายทุจริต วิจิทุจริต มโนทุจริต เรากล่าวการ

ไม่ทำสิ่งที่เป็นบาปอกุศลหลายอย่าง นี่แล เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคดมกล่าวการไม่ทำ ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก แต่ไม่ใช่เหตุที่ท่านมุ่งกล่าว.

ว. ท่านพระโคดมกล่าวความขาดสูญ.

ภ. มีอยู่จริงๆ พราหมณ์ เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคดมกล่าวความขาดสูญ ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก เพราะเรากล่าวความขาดสูญแห่ง รากะ โทสะ โมหะ เรากล่าวความขาดสูญแห่งสภาพที่เป็นบาปอกุศลหลายอย่าง นี่แล เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคดมกล่าวความขาดสูญ ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก แต่ไม่ใช่เหตุที่ท่านมุ่งกล่าว.

ว. ท่านพระโคดมช่างรังเกียจ.

ภ. มีอยู่จริงๆ พราหมณ์ เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคดมช่างรังเกียจ ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก เพราะเรารังเกียจกายทุจริต วิจิทุจริต มโนทุจริต เรารังเกียจความถึงพร้อมแห่งสภาพที่เป็นบาปอกุศลหลายอย่าง นี่แล เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคดมช่างรังเกียจ ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก แต่ไม่ใช่เหตุที่ท่านมุ่งกล่าว.

ว. ท่านพระโคดมช่างกำจัด.

ภ. มีอยู่จริงๆ พราหมณ์ เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคดมช่างกำจัด ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก เพราะเราแสดงธรรมเพื่อกำจัด รากะ โทสะ โมหะ แสดงธรรมเพื่อกำจัดสภาพที่เป็นบาปอกุศลหลายอย่างนี่แล เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคดมช่างกำจัด ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก แต่ไม่ใช่เหตุที่ท่านมุ่งกล่าว.

ว. ท่านพระโคดมช่างเผาผลาญ.

ภ. มีอยู่จริงๆ พราหมณ์ เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคดมช่างเผาผลาญ ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก เพราะเรากล่าวธรรมที่เป็นบาปอกุศล คือ กายทุจริต วิจิทุจริต มโนทุจริต ว่าเป็นธรรมที่ควรเผาผลาญ ธรรมที่เป็นบาปอกุศลซึ่งควรเผาผลาญ อันผู้ใดละได้แล้ว ตัครากขาดแล้ว ทำให้เป็นเหมือนตาลยอดด้วน ทำไม่ให้มีในภายหลัง มิไม่เกิดอีกต่อไปเป็นธรรมดา เรากล่าวผู้นั้นว่าเป็นคนช่างเผาผลาญ พราหมณ์ ธรรมทั้งหลายที่เป็นบาปอกุศล ซึ่งควรเผาผลาญ ตถาคตละได้แล้ว ตัครากขาดแล้ว ทำให้เป็นเหมือนตาลยอดด้วน ทำไม่ให้มีในภายหลัง มิไม่เกิดอีกต่อไปเป็นธรรมดา นี่แล เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคดมช่างเผาผลาญ ดังนี้ ชื่อว่ากล่าวถูก แต่ไม่ใช่เหตุที่ท่านมุ่งกล่าว.

ว. ท่านพระโคดมไม่ผุดเกิด.

ภ. มีอยู่จริงๆ พรหมณ์ เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคดมไม่ผูกเกิด ดังนี้
ชื่อว่ากล่าวถูก เพราะการนอนในครรภ์ต่อไป การเกิดในภพใหม่ อันผู้ใดละได้แล้ว ตัดราก
ขาดแล้ว ทำให้เป็นเหมือนตาลยอดด้วน ทำให้ไม่มีในภายหลัง มีไม่เกิดอีกต่อไปเป็นธรรมดา
เรากล่าวผู้นั้นว่าเป็นคนไม่ผูกเกิด พรหมณ์ การนอนในครรภ์ต่อไป การเกิดในภพใหม่ ตถาคต
ละได้แล้ว ตัดรากขาดแล้ว ทำให้เป็นเหมือนตาลยอดด้วน ทำให้ไม่มีในภายหลัง มีไม่เกิดอีก
ต่อไปเป็นธรรมดา นี้แล เหตุที่เขากล่าวหาเราว่า พระสมณะโคดมไม่ผูกเกิด ดังนี้ ชื่อว่า
กล่าวถูก แต่ไม่ใช่เหตุที่ท่านมุ่งกล่าว.

ทรงอุปมาด้วยลูกไก่

[๑] ดูกรพรหมณ์ เปรียบเหมือนฟองไก่ ๘ ฟอง ๑๐ ฟอง หรือ ๑๒ ฟอง ฟองไก่
เหล่านั้น อันแม่ไก่ฟังกกดีแล้ว อดดีแล้ว ฟักดีแล้ว บรรดาลูกไก่เหล่านั้น ลูกไก่ตัวใดทำลาย
กะเปาะฟอง ด้วยปลายเล็บเท้า หรือด้วยจะงอยปาก ออกมาได้โดยสวัสดิ์ก่อนกว่าเขา ลูกไก่
ตัวนั้นควรเรียกว่าอะไร จะเรียกว่าพีหรือน้อง.

ว. ท่านพระโคดม ควรเรียกว่าพี เพราะมันแก่กว่าเขา.

ทรงแสดงฉาน ๔ และวิชา ๓

ภ. เราก็อธิบายอย่างนั้นแล พรหมณ์ เมื่อประชาชนผู้ตกอยู่ในอวิชา เกิดในฟอง
อันกะเปาะฟองหุ้มห่อไว้ ผู้เดียวเท่านั้นในโลก ได้ทำลายกะเปาะฟอง คือ อวิชา แล้วได้
ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณอันยอดเยี่ยม เรานั้นเป็นผู้เจริญที่สุด ประเสริฐที่สุดของโลก
เพราะความเพียรของเราที่ปรารถแล้วแล ไม่ย่อหย่อน สติดำรงมั่น ไม่พินเพื่อน กายสงบ ไม่
กระสับกระส่าย จิตตั้งมั่น มีอารมณ์เป็นหนึ่ง.

ปฐมฉาน

เรานั้นแล สงัดแล้วจากกาม สงัดแล้วจากอกุศลธรรม ได้บรรลุปฐมฉาน มีวิตก
มีวิจาร์ มีปีติและสุขซึ่งเกิดแต่วิเวกอยู่.

ทุติยฉาน

เราได้รับบรรลุทุติยฉาน มีความผ่องใสแห่งจิต ณ ภายใน เป็นธรรมเอกผุดขึ้น ไม่มีวิตก
ไม่มีวิจาร์ เพราะวิตก วิจาร์ สงบไป มีปีติและสุขซึ่งเกิดแต่สมาธิอยู่.

ตติยฌาน

เรามีอุเบกขาอยู่ มีสติ มีสัมปชัญญะ และเสวยสุขด้วยนามกาย เพราะปีติสิ้นไป
ได้บรรลุตติยฌาน ที่พระอริยะทั้งหลายสรรเสริญว่า เป็นผู้มีอุเบกขา มีสติ มีสุขอยู่ ดังนี้ อยู่.

จตุตถฌาน

เราได้บรรลุตตุตถฌาน ไม่มีทุกข์ ไม่มีสุข เพราะละสุขละทุกข์และดับโสมนัส โทมนัส
ก่อนๆ มีอุเบกขาเป็นเหตุให้สติบริสุทธิ์อยู่.

บุพเพนิวาสานุสสติญาณ

เรานั้น เมื่อจิตเป็นสมาธิ บริสุทธิ์ ผุดผ่อง ไม่มีกิเลส ปราศจากอุปกิเลสอ่อน ควร
แก่การงาน ตั้งมั่น ไม่หวั่นไหว อย่างนี้แล้ว ได้น้อมจิตไปเพื่อบุพเพนิวาสานุสสติญาณ เรานั้น
ย่อมระลึกชาติก่อนได้เป็นอันมาก คือระลึกชาติได้หนึ่งชาติบ้าง สองชาติบ้าง สามชาติบ้าง
สี่ชาติบ้าง ห้าชาติบ้าง สิบชาติบ้าง ยี่สิบชาติบ้าง สามสิบชาติบ้าง สี่สิบชาติบ้าง ห้าสิบชาติบ้าง
ร้อยชาติบ้าง พันชาติบ้าง แสนชาติบ้าง ตลอดสังวัฏฏกัลป์เป็นอันมากบ้าง ตลอดวิวัฏฏกัลป์
เป็นอันมากบ้าง ตลอดสังวัฏฏวิวัฏฏกัลป์เป็นอันมากบ้าง ว่าในภพโน้นเราได้มีชื่ออย่างนั้น มีโคตร
อย่างนั้น มีผิวพรรณอย่างนั้น มีอาหารอย่างนั้น เสวยสุขทุกข์อย่างนั้นๆ มีกำหนดอายุเพียง
เท่านั้น ครั้นจุติจากภพโน้นแล้ว ได้ไปเกิดในภพโน้น แม้ในภพโน้นนั้น เราก็ได้มีชื่ออย่างนั้น
มีโคตรอย่างนั้น มีผิวพรรณอย่างนั้น มีอาหารอย่างนั้น เสวยสุขทุกข์อย่างนั้นๆ มีกำหนด
อายุเพียงเท่านั้น ครั้นจุติจากภพโน้นนั้นแล้ว ได้มาเกิดในภพนี้ เราย่อมระลึกถึงชาติก่อนได้เป็น
อันมาก พร้อมทั้งอุเทศ พร้อมทั้งอาการ ด้วยประการฉะนี้ พราหมณ์ วิชาที่หนึ่งนี้แล เรา
ได้บรรลุแล้วในปฐมยามแห่งราตรี อวิชา เราจำจัดได้แล้ว วิชาเกิดแก่เราแล้ว ความมืด
เราจำจัดได้แล้ว แสงสว่างเกิดแก่เราแล้ว เหมือนที่เกิดแก่บุคคลผู้ไม่ประมาท มีความเพียร
เพากิเลส สงัดใจไปแล้วอยู่ขณะนั้น ความชำแรกออกครั้งที่หนึ่งของเรานี้แล ได้เป็นเหมือนการ
ทำลายออกจากกะเปาะฟองแห่งลูกไก่อะนั้น.

จตุปปาตญาณ

เรานั้น เมื่อจิตเป็นสมาธิ บริสุทธิ์ ผุดผ่อง ไม่มีกิเลส ปราศจากอุปกิเลสอ่อน ควร
แก่การงาน ตั้งมั่น ไม่หวั่นไหว อย่างนี้แล้ว ได้น้อมจิตไปเพื่อญาณเครื่องรู้จติและอุปบัติ

ของสัตว์ทั้งหลาย เรานั้นย่อมเล็งเห็นหมู่สัตว์ผู้กำลังจืด กำลังอุปบัติ เลว ประณีต มีผิวพรรณดี มีผิวพรรณทราม ได้ดี ตกยาก ด้วยทิพยจักขุอันบริสุทธิ์ล่องจักษุของมนุษย์ ย่อมรู้ชัดซึ่งหมู่สัตว์ผู้เข้าถึงตามกรรมว่า หมู่สัตว์ผู้เกิดเป็นอยู่เหล่านี้ ประกอบด้วยกายทุจริต วาจทุจริต มโนทุจริต ตีเตียนพระอริยเจ้า เป็นมิจฉาทิฎฐิ ยึดถือการกระทำด้วยอำนาจมิจฉาทิฎฐิ หมู่สัตว์ผู้เกิดเป็นอยู่เหล่านั้น เบื้องหน้าแต่แตกกายตายไป เข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก หรือว่าหมู่สัตว์ผู้เกิดเป็นอยู่เหล่านี้ ประกอบด้วยกายสุจริต วาสุจริต มโนสุจริต ไม่ตีเตียนพระอริยเจ้า เป็นสัมมาทิฎฐิ ยึดถือการกระทำด้วยอำนาจสัมมาทิฎฐิ หมู่สัตว์ผู้เกิดเป็นอยู่เหล่านั้น เบื้องหน้าแต่แตกกายตายไป เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เราขอมเล็งเห็นหมู่สัตว์ผู้กำลังจืด กำลังอุปบัติ เลว ประณีต มีผิวพรรณดี มีผิวพรรณทราม ได้ดี ตกยาก ด้วยทิพยจักขุอันบริสุทธิ์ล่องจักษุของมนุษย์ ย่อมรู้ชัดซึ่งหมู่สัตว์ผู้เข้าถึงตามกรรมด้วยประการดังนี้ พราหมณ์ วิชชาที่สองนี้แล เราได้บรรลุแล้ว ในมัชฌิมยามแห่งราตรี อวิชา เราทำจัดได้แล้ว วิชชาเกิดแก่เราแล้ว ความมืดเรากำจัดได้แล้ว แสงสว่างเกิดแก่เราแล้ว เหมือนที่เกิดแก่บุคคลผู้ไม่ประมาท มีความเพียรเผากิเลส สงัดไปแล้วอยู่ฉะนั้น ความชำแรกออกครั้งที่สองของเรานี้แล ได้เป็นเหมือนการทำลายออกจากกะเปาะฟองแห่งลูกไก่ ฉะนั้น.

อสาวกขญาณ

เรานั้น เมื่อจิตเป็นสมาธิ บริสุทธิ์ผุดผ่อง ไม่มีกิเลส ปราศจากอุปกิเลสอ่อน ควรแก่การงาน ตั้งมั่น ไม่หวั่นไหว อย่างนี้แล้ว ได้น้อมจิตไปเพื่ออสาวกขญาณ เรานั้น ได้รู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ได้รู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้เหตุให้เกิดทุกข์ ได้รู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ความดับทุกข์ ได้รู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ได้รู้ชัดตามเป็นจริงว่า เหล่านี้ อาสวะ ได้รู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้เหตุให้เกิดอาสวะ ได้รู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ความดับอาสวะ ได้รู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับอาสวะ เมื่อเรานั้นรู้อยู่อย่างนี้ เห็นอยู่อย่างนี้ จิตได้หลุดพ้นแล้วแม้จากกามาสวะ ได้หลุดพ้นแล้วแม้จากภวาสวะ ได้หลุดพ้นแล้วแม้จากอวิชาสวะ เมื่อจิตหลุดพ้นแล้ว ได้มีญาณหยั่งรู้ว่าหลุดพ้นแล้ว ได้รู้ด้วยปัญญาอันยิ่งว่า ชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์อยู่จบแล้ว กิจที่ควรทำได้ทำเสร็จแล้ว กิจอื่นอีกเพื่อความเป็นอย่างนี้มิได้มี พราหมณ์ วิชชาที่สามนี้แล เราได้บรรลุแล้วในปัจฉิมยามแห่งราตรี อวิชา เราทำจัดได้แล้ว วิชชาเกิดแก่เราแล้ว ความมืดเรากำจัดได้แล้ว แสงสว่างเกิดแก่เราแล้ว เหมือนที่เกิดแก่บุคคลผู้ไม่ประมาท มีความเพียรเผากิเลสสงัดไปแล้วอยู่ ฉะนั้น ความชำแรกออกครั้งที่สามของเรานี้แล ได้เป็นเหมือนการทำลายออกจากกะเปาะฟองแห่งลูกไก่ ฉะนั้น.

เวรัญชพรหมณ์แสดงตนเป็นอุบาสก

[๔] เมื่อพระผู้มีพระภาคตรัสอย่างนี้แล้ว เวรัญชพรหมณ์ได้ทูลคำนี้แด่พระผู้มีพระภาค ว่า ท่านพระโคตมเป็นผู้เจริญที่สุด ท่านพระโคตมเป็นผู้ประเสริฐที่สุด ข้าแต่ท่านพระโคตม ภามิตของพระองค์แจ่มแจ้งนัก ภามิตของพระองค์ไพเราะนัก พระองค์ทรงประกาศธรรมโดย อเนกปริยายอย่างนี้ เปรียบเหมือนบุคคลลงทรางของที่คว่ำ เปิดของที่ปิด บอกทางแก่คนหลงทาง หรือส่องประทีปในที่มืดด้วยตั้งใจว่า คนมีจักษุจักเห็นรูปดังนี้ ข้าพเจ้านี้ขอถึงท่านพระโคตม พระธรรม และพระสงฆ์ว่าเป็นสรณะ ขอพระองค์จงทรงจำข้าพเจ้าว่าเป็นอุบาสกผู้ถึงสรณะ ตลอดชีวิต จำเดิมแต่วันนี้เป็นต้นไป และขอพระองค์พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์จงทรงรับอาราธนาอยู่ จำพรรษา ที่เมืองเวรัญชาของข้าพเจ้าเถิด.

พระผู้มีพระภาคทรงรับอาราธนาด้วยพระอาการคุษณี ครั้นเวรัญชพรหมณ์ทราบการรับ อาราธนาของพระผู้มีพระภาคแล้ว ได้ลุกจากที่นั่งถวายบังคมพระผู้มีพระภาค ทำประทักษิณ หลีกไป.

เมืองเวรัญชาเกิดทุพภิกขภัย

[๕] ก็โดยสมัยนั้นแล เมืองเวรัญชา มีภิกษาหารน้อย ประชาชนหาเลี้ยงชีพฝืดเคือง มีกระดูกคนตายขาวเกลื่อน ต้องมีสลากซื้ออาหาร ภิกษุสงฆ์จะยังอัตภาพให้เป็นไปด้วยการ ถี้อบาตรแสวงหา ก็ทำไม่ได้ง่าย ครั้งนั้นพวกพ่อค้าม้าชาวอุตราประเทศ มีม้าประมาณ ๕๐๐ ตัว ได้ เข้าพักแรมตลอดฤดูฝนในเมืองเวรัญชา พวกเขาได้ตัดแต่งข้าวแดงสำหรับภิกษุรูปละแ่งไว้ที่ คอกม้า เวลาเช้าภิกษุทั้งหลายครองอันตราวาสกแล้ว ถี้อบาตรจีวรเข้าไปบิณฑบาตในเมืองเวรัญชา เมื่อไม่ได้บิณฑบาต จึงเที่ยวไปบิณฑบาตที่คอกม้า รับข้าวแดงรูปละแ่ง นำไปสู่อารามแล้วลงครก โขลกนั้ ส่วนท่านพระอานนทั้บดข้าวแดงแ่งหนึ่งที่คิลา แล้วน้อมเข้าไปถวายแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคเสวยพระกระยาหารที่บดถวายนั้นอยู่ ได้ทรงสดับเสียงครกแล้ว.

พระพุทธรูประเพณี

พระตถาคตทั้งหลายทรงทราบอยู่ ย่อมตรัสตามก็มี ทรงทราบอยู่ยอมไม่ตรัสตามก็มี ทรงทราบกาลแล้วตรัสตาม ทรงทราบกาลแล้วไม่ตรัสตาม พระตถาคตทั้งหลายยอมตรัสตามสิ่ง ที่ประกอบด้วยประโยชน์ ไม่ตรัสตามสิ่งที่ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ สิ่งที่ไม่ประกอบด้วย

ประโยชน์ พระองค์ทรงกำจัดด้วยข้อปฏิบัติ พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทั้งหลายย่อมทรงสอบถาม
ภิกษุทั้งหลายด้วยอาการสองอย่าง คือ จักทรงแสดงธรรมอย่างหนึ่ง จักทรงบัญญัติสิกขาบทแก่
พระสาวกทั้งหลายอย่างหนึ่ง.

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคตรัสถามท่านพระอานนท์ว่า อานนท์ นั้นเสียงครกหรือหน่อ
จึงท่านพระอานนท์กราบทูลเนื้อความนั้นให้ทรงทราบ พระผู้มีพระภาคตรัสสรรเสริญว่า ดีละ
ดีละ อานนท์ พวกเธอเป็นสัตบุรุษ ชนะวิเศษแล้ว พวกเพื่อนพรหมจารีชั้นหลังจักดูหมิ่นข้า
สาตีและข้าวกุศลอันระคนด้วยเนื้อ.

พระมหาโมคคัลลานะเปล่งสีหนาท

[๖] ครั้งนั้น ท่านพระมหาโมคคัลลานะเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค ถวายบังคมแล้วนั่ง
ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ได้กราบทูลคำนี้แด่พระผู้มีพระภาคว่า พระพุทธเจ้าข้า บัดนี้เมืองเวรัญชา
มีภิกษาหารน้อย ประชาชนหาเลี้ยงชีพฝืดเคือง มีกระดูกคนตายขาวเกลื่อน ต้องมีสลากรื้อ
อาหาร ภิกษุสงฆ์จะยังอดสภาพให้เป็นไปด้วยการถือบาตรแสวงหา ก็ทำไม่ได้ง่าย พระพุทธเจ้าข้า
พื้นเบื้องล่างแห่งแผ่นดินผืนใหญ่นี้ สมบูรณ์ มีรสอันโอชา เหมือนน้ำผึ้งหวิที่ไม่มีตัวอ่อนฉะนั้น
ขอประทานพระวโรกาส ข้าพระพุทธเจ้าจะพึงพลิกแผ่นดิน ภิกษุทั้งหลายจักได้ฉันง้วนดิน
พระพุทธเจ้าข้า.

พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกร โมคคัลลานะ ก็สัตว์ผู้อาศัยแผ่นดินเล่า เธอจะทำ
อย่างไรแก่สัตว์เหล่านั้น?

ม. ข้าพระพุทธเจ้าจักนิรมิตฝ่ามือข้างหนึ่งให้เป็นคูแผ่นดินใหญ่ ยังสัตว์ผู้อาศัยแผ่นดิน
เหล่านั้นให้ไปอยู่ในฝ่ามือนั้น จักพลิกแผ่นดินด้วยมืออีกข้างหนึ่ง พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. อ่าเลย โมคคัลลานะ การพลิกแผ่นดิน เธออย่าพอใจเลย สัตว์ทั้งหลายจะพึง
ได้รับผลตรงกันข้าม.

ม. ขอประทานพระวโรกาส ขอภิกษุสงฆ์ทั้งหมดพึงไปบิณฑบาตในอุตรกุรุทวีป พระ-
พุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็ภิกษุผู้ไม่มีฤทธิ์เล่า เธอจักทำอย่างไรแก่ภิกษุเหล่านั้น?

ม. ข้าพระพุทธเจ้าจักทำให้ภิกษุทั้งหมดไปได้ พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. อย่าเลย โมคคัลลานะ การที่ภิกษุสงฆ์ทั้งหมดไปบิณฑบาตถึงอุตรกุรุทวีป เธออย่า
พอใจเลย.

เหตุให้พระศาสดาคำรงอยู่ไม่นานและนาน

[๗] ครั้งนั้น ท่านพระสารีบุตรไปในที่สังคหสิกรเณอยู่ ได้มีความปริวิตกแห่งจิตเกิด
ขึ้นอย่างนี้ว่า พระศาสนาของพระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทั้งหลาย พระองค์ไหนไม่ดำรงอยู่นาน ของ
พระองค์ไหนดำรงอยู่นาน ดังนี้ ครั้นเวลาสายฉันท์ท่านออกจากที่เณแล้ว เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระ-
ภาค ถวายบังคม นั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่งแล้วกราบทูลว่า พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้า ไปใน
ที่สังคหสิกรเณอยู่ ณ ตำบลนี้ ได้มีความปริวิตกแห่งจิตเกิดขึ้นอย่างนี้ว่า พระศาสนาของพระผู้มี
พระภาคพุทธเจ้าทั้งหลาย พระองค์ไหนไม่ดำรงอยู่นาน ของพระองค์ไหนดำรงอยู่นาน.

พระผู้มีพระภาคตรัสตอบว่า ดูกรสารีบุตร พระศาสนาของพระผู้มีพระภาคพระนามวิปัสสี
พระนามสิขี และพระนามเวสสกุ ไม่ดำรงอยู่นาน ของพระผู้มีพระภาคพระนามกกุสันธะ พระ
นามโกนาคมนะ และพระนามกัสสปะดำรงอยู่นาน.

ส. อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นปัจจัย ให้พระศาสนาของพระผู้มีพระภาคพระนามวิปัสสี
พระนามสิขี และพระนามเวสสกุ ไม่ดำรงอยู่นาน พระพุทธเจ้าข้า?

ภ. ดูกรสารีบุตร พระผู้มีพระภาคพระนามวิปัสสี พระนามสิขี และพระนามเวสสกุ
ทรงท้อพระหฤทัยเพื่อจะทรงแสดงธรรมโดยพิสดารแก่สาวกทั้งหลาย อนึ่ง สุตตะ เภยยะ
เวยยาकरणะ กาลา อุทาน อิติวุตตกะ ชาดก อฎุทธกรรม เวทัลละ ของพระผู้มีพระภาคทั้ง
สามพระองค์นั้นมีน้อย ลิกขาบทก็มีได้ทรงบัญญัติ ปาติโมกข์ก็มีได้ทรงแสดงแก่สาวก เพราะ
อันตรธานแห่งพระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าเหล่านั้น เพราะอันตรธานแห่งสาวกผู้ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้า
เหล่านั้น สาวกชั้นหลังที่ต่างชื่อกัน ต่างโคตรกัน ต่างชาติกัน ออกบวชจากตระกูลต่างกัน จึง
ยังพระศาสนานั้นให้อันตรธานโดยจับพลัน ดูกรสารีบุตร ดอกไม้ต่างพรรณที่เขากองไว้บนพื้น
กระดาน ยังไม่ไรร้อยด้วยด้าย ลมย่อมกระจาย ขจัด กำจัด ซึ่งดอกไม้เหล่านั้น ได้ ชื่อนั้น
เพราะเหตุอะไร เพราะเขาไม่ไรร้อยด้วยด้าย ฉนั้นใด เพราะอันตรธานแห่งพระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า
เหล่านั้น เพราะอันตรธานแห่งสาวกผู้ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้าเหล่านั้น สาวกชั้นหลังที่ต่างชื่อกัน
ต่างโคตรกัน ต่างชาติกัน ออกบวชจากตระกูลต่างกัน จึงยังพระศาสนานั้นให้อันตรธานโดยจับ

ปล้น ฉะนั้นเหมือนกัน เพราะพระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าเหล่านั้น ทรงท้อพระหฤทัยเพื่อจะทรงกำหนดจิตของสาวกด้วยพระหฤทัย แล้วทรงสั่งสอนสาวก.

ดูกรสารีบุตร เรื่องเคยมีมาแล้ว พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามเวสสกุ ทรงกำหนดจิตภิกษุสงฆ์ด้วยพระหฤทัยแล้วทรงสั่งสอน พร้าสอน ภิกษุสงฆ์ประมาณพันรูป ในไพโรสณฑ์อันน่าฟังกลัวแห่งหนึ่งว่า พวกเธอจงตริกันอย่างนี้ อย่าได้ตริอย่างนั้น จงทำในใจอย่างนี้ อย่าได้ทำในใจอย่างนั้น จงละส่วนนี้ จงเข้าถึงส่วนนี้อยู่เถิด ดังนี้ ลำดับนั้นแลจิตของภิกษุประมาณพันรูปนั้น อันพระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า พระนามเวสสกุทรงสั่งสอนอยู่อย่างนั้น ทรงพร้าสอนอยู่อย่างนั้น ได้หลุดพ้นแล้วจากอาสวะทั้งหลาย เพราะไม่ถือมั่น ในเพราะความที่ไพโรสณฑ์อันน่าฟังกลัวนั้นซิ เป็นถิ่นที่น่าสยดสยอง จึงมีคำนี้ว่า ผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งยังไม่ปราศจากราคะเข้าไปสู่ไพโรสณฑ์นั้น โดยมากโลมชาคิยอมุชชัน.

ดูกรสารีบุตร อันนี้แลเป็นเหตุ อันนี้แลเป็นปัจจัย ให้พระศาสนาของพระผู้มีพระภาคพระนามวิปัสสี พระนามสิขี และพระนามเวสสกุไม่ดำรงอยู่นาน.

ส. อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นปัจจัย ให้พระศาสนาของพระผู้มีพระภาคพระนามกุกสันธะ พระนามโกนาคมนะ และพระนามกัสสปะ ดำรงอยู่นาน พระพุทธเจ้าข้า?

ก. ดูกรสารีบุตร พระผู้มีพระภาคพระนามกุกสันธะ พระนามโกนาคมนะ และพระนามกัสสปะ มิได้ทรงท้อพระหฤทัยเพื่อจะทรงแสดงธรรม โดยพิสดารแก่สาวกทั้งหลาย อนึ่ง สุตตะเคยยะ เวชยาकरणะ คาลา อุทาน อิติวุตตกะ ชาดก อัပ္ภุคตธรรม เวทัลละ ของพระผู้มีพระภาคทั้งสามพระองค์นั้นมีมาก ลึกขบถก็ทรงบัญญัติ ปาติโมกข์ก็ทรงแสดงแก่สาวก เพราะอันตรธานแห่งพระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าเหล่านั้น เพราะอันตรธานแห่งสาวกผู้ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้าเหล่านั้น สาวกชั้นหลังที่ต่างชื่อกัน ต่างโคตรกัน ต่างชาติกัน ออกบวชจากตระกูลต่างกัน จึงดำรงพระศาสนานั้นไว้ได้ตลอดระยะเวลาช้านาน ดูกรสารีบุตร ดอกไม้ต่างพรรณที่เขากองไว้บนพื้นกระดาน ร้อยดีแล้วด้วยด้าย ลมย่อมกระจายไม่ได้ ขจัดไม่ได้ กำจัดไม่ได้ซึ่งดอกไม้เหล่านั้น ชื่อนั้นเพราะเหตุไร เพราะเขาร้อยดีแล้วด้วยด้าย ฉนั้นใด เพราะอันตรธานแห่งพระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าเหล่านั้น เพราะอันตรธานแห่งสาวกผู้ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้าเหล่านั้น สาวกชั้นหลังที่ต่างชื่อกัน ต่างโคตรกัน ต่างชาติกัน ออกบวชจากตระกูลต่างกัน จึงดำรงพระศาสนานั้นไว้ได้ตลอดระยะเวลาช้านาน ฉะนั้น เหมือนกัน.

ดูกรสารีบุตร อันนี้แลเป็นเหตุ อันนี้แลเป็นปัจจัย ให้พระศาสนาของพระผู้มีพระภาคพระนามกุกสันธะ พระนามโกนาคมนะ และพระนามกัสสปะ ดำรงอยู่นาน.

ปรารภเหตุให้ทรงบัญญัติสิกขาบท

[๘] ลำดับนั้นแล ท่านพระสารีบุตรลุกจากอาสนะ ทำผ้าอุตราสงค์เฉียงบ่าข้างหนึ่ง ประณมอัญชลีไปทางพระผู้มีพระภาคแล้วกราบทูลว่า ถึงเวลาแล้ว พระพุทธเจ้าข้า ข้าแต่พระสุคต ถึงเวลาแล้ว ที่จะทรงบัญญัติสิกขาบท ที่จะทรงแสดงปาติโมกข์แก่สาวก อันจะเป็นเหตุให้ พระศาสนานี้ยั่งยืนดำรงอยู่ได้นาน.

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า จงรอก่อน สารีบุตร จงยับยั้งก่อนสารีบุตร ตถาคตผู้เดียวจักรู้ กาลในกรณีนั้น พระศาสดายังไม่บัญญัติสิกขาบท ยังไม่แสดงปาติโมกข์แก่สาวก ตลอดเวลาที่ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งอาสวะบางเหล่า ยังไม่ปรากฏในสงฆ์ในศาสนานี้ ต่อเมื่อใดอาสวัฏฐานิยธรรมบางเหล่า ปรากฏในสงฆ์ในศาสนานี้ เมื่อนั้นพระศาสดาจึงจะบัญญัติสิกขาบท แสดง ปาติโมกข์แก่สาวก เพื่อกำจัดอาสวัฏฐานิยธรรมเหล่านั้นแหละ อาสวัฏฐานิยธรรมบางเหล่า ยังไม่ ปรากฏในสงฆ์ในศาสนานี้ ตลอดเวลาที่สงฆ์ยังไม่ถึงความเป็นหมู่ใหญ่โดยภิกษุผู้บวชนาน ต่อ เมื่อใดสงฆ์ถึงความเป็นหมู่ใหญ่โดยภิกษุผู้บวชนานแล้ว และอาสวัฏฐานิยธรรมบางเหล่าย่อม ปรากฏในสงฆ์ในศาสนานี้ เมื่อนั้นพระศาสดาจึงจะบัญญัติสิกขาบท แสดงปาติโมกข์แก่สาวก เพื่อกำจัดอาสวัฏฐานิยธรรมเหล่านั้นแหละ อาสวัฏฐานิยธรรมบางเหล่า ยังไม่ปรากฏในสงฆ์ใน ศาสนานี้ ตลอดเวลาที่สงฆ์ยังไม่ถึงความเป็นหมู่ใหญ่โดยแพร่หลาย ต่อเมื่อใดสงฆ์ถึงความเป็น หมู่ใหญ่โดยแพร่หลายแล้ว และอาสวัฏฐานิยธรรมบางเหล่า ย่อมปรากฏในสงฆ์ในศาสนานี้ เมื่อนั้นพระศาสดาจึงจะบัญญัติสิกขาบท แสดงปาติโมกข์แก่สาวกเพื่อกำจัดอาสวัฏฐานิยธรรม เหล่านั้นแหละ อาสวัฏฐานิยธรรมบางเหล่า ยังไม่ปรากฏในสงฆ์ในศาสนานี้ ตลอดเวลาที่สงฆ์ ยังไม่ถึงความเป็นหมู่ใหญ่เลิศโดยลาภ ต่อเมื่อใดสงฆ์ถึงความเป็นหมู่ใหญ่เลิศโดยลาภแล้ว และ อาสวัฏฐานิยธรรมบางเหล่า ย่อมปรากฏในสงฆ์ในศาสนานี้ เมื่อนั้นพระศาสดาจึงจะบัญญัติ- สิกขาบท แสดงปาติโมกข์แก่สาวก เพื่อกำจัดอาสวัฏฐานิยธรรมเหล่านั้นแหละ ดูกรสารีบุตร ก็ภิกษุสงฆ์ไม่มีเสียด ไม่มีโทษ ปราศจากมัวหมองบริสุทธ์ผุดผ่องตั้งอยู่ในสารคุณ เพราะบรรดา ภิกษุ ๕๐๐ รูปนี้ ภิกษุที่ทรงคุณธรรมอย่างต่ำ ก็เป็น โสดาบัน มีความไม่ตกต่ำเป็นธรรมดา เป็น ผู้เที่ยง เป็นผู้ที่จะตรัสรู้ในเบื้องหน้า.

เสด็จนิเวศน์เวรัญชพราหมณ์

[๙] ครั้นปวารณาพรรษาแล้ว พระผู้มีพระภาคตรัสเรียกท่านพระอานนท์มารับสั่งว่า ดูกรอานนท์ พระตถาคตทั้งหลายยังมีได้บอกลาผู้ที่นิมนต์ให้อยู่จำพรรษาแล้ว จะไม่หลีก ไปสู่ที่

จาริกในชนบท ขึ้นนี้เป็นประเพณีของพระตถาคตทั้งหลาย มาไปกันเถิดอาณนั เราจะบอกลา
เวรัญชพราหมณ์.

ท่านพระอาณนัทูลสนองพระพุทธดำรัสว่า เป็นดังรับสั่ง พระพุทธเจ้าข้า.

ขณะนั้น พระผู้มีพระภาคทรงอันตราวาสกแล้ว ถือบาตรจีวร มีท่านพระอาณนัที่เป็น
ปัจฉาสมณะ เสด็จพระพุทธดำเนินไปสู่ที่นิเวศน์ของเวรัญชพราหมณ์ ครั้นถึงแล้วประทับนั่งเหนือ
พระพุทธอาสน์ที่เขาจัดถวาย ทันใดนั้น เวรัญชพราหมณ์ดำเนินเข้าไปสู่ที่ประทับ ครั้นแล้วถวาย
บังคม นั่งเฝ้าอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง พระองค์รับสั่งว่า คูกรพราหมณ์ เราเป็นผู้อันท่านนิมนต์
อยู่จำพรรษาแล้ว เราขอบอกลาท่าน เราปรารถนาจะหลีกไปสู่ที่จาริกในชนบท.

เวรัญชพราหมณ์กราบทูลว่า เป็นความจริง ท่านพระโคตม ข้าพเจ้านิมนต์พระองค์อยู่
จำพรรษา ก็แต่ว่าไทยธรรมอันใดที่จะพึงถวาย ไทยธรรมอันนั้นข้าพเจ้ายังมีได้ถวาย และไทย-
ธรรมนั้นมิใช่ว่าจะไม่มี ทั้งประสงค์จะไม่ถวายก็หาไม่ ภายในไตรมาสนี้ พระองค์จะพึงได้ไทย-
ธรรมนั้นจากไหน เพราะฆราวาสมีกิจมาก มีกณียะมาก ขอท่านพระโคตมพร้อมด้วยพระสงฆ์
จงทรงพระกรุณาโปรดรับภัตตาหารของข้าพเจ้า เพื่อเจริญบุญกุศลและปีติปราโมทย์ในวันพรุ่งนี้แก่
ข้าพเจ้าด้วยเถิด.

พระผู้มีพระภาคทรงรับอชฌเมสนาโดยคุณิภาพ และแล้วทรงชี้แจงให้เวรัญชพราหมณ์
เห็นแจ้ง สมทาน อาจหาญ ไร่ร้างด้วยธรรมิกถา แล้วทรงลุกจากที่ประทับเสด็จกลับ.

หลังจากนั้น เวรัญชพราหมณ์สั่งให้ตักแต่งของเคี้ยวของฉันอันประณีตในนิเวศน์ของตน
โดยผ่านราตรีนั้นแล้ว ให้เจ้าพนักงานไปกราบทูลภัตตกาลแก่พระผู้มีพระภาคว่า ถึงเวลาแล้ว ท่าน
พระโคตม ภัตตาหารเสร็จแล้ว.

ขณะนั้นเป็นเวลาเช้า พระผู้มีพระภาคทรงอันตราวาสกแล้วถือบาตรจีวรเสด็จพระพุทธ-
ดำเนินไปสู่ที่นิเวศน์ของเวรัญชพราหมณ์ ครั้นถึงแล้ว ประทับนั่งเหนือพระพุทธอาสน์ที่เขาจัดถวาย
พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ จึงเวรัญชพราหมณ์อังกาศภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข ด้วยขาทนีย-
โภชนียาหารอันประณีต ด้วยมือของตนจนให้ห้ามภัตรแล้ว ได้ถวายไตรจีวรแก่พระผู้มีพระภาค
ผู้เสวยเสร็จทรงนำพระหัตถ์ออกจากบาตรแล้วให้ทรงครอง และถวายผ้าคู่ให้ภิกษุครอง รูปละ
สำหรับ จึงพระองค์ทรงชี้แจงให้เวรัญชพราหมณ์เห็นแจ้ง สมทาน อาจหาญ ไร่ร้างด้วยธรรมิกถา
แล้วทรงลุกจากที่ประทับเสด็จกลับ ครั้นพระองค์ประทับอยู่ที่เมืองเวรัญชตามพระพุทธาภิรมย์แล้ว

เสด็จพระพุทธดำเนินไปยังเมืองท่าปายคะ ไม่ทรงแวะเมืองโสเรยยะ เมืองสังกัสสะ เมือง
กัณณกุชชะ ทรงข้ามแม่น้ำคงคาที่เมืองท่าปายคะ เสด็จพระพุทธดำเนินถึงพระนครพาราณสี ครั้น
พระองค์ประทับอยู่ที่พระนครพาราณสีตามพระพุทธานุสิริแล้ว เสด็จจาริกไปโดยมรรคาอันจะไป
สู่พระนครเวสาลี เมื่อเสด็จจาริกไปโดยลำดับ ถึงพระนครเวสาลีนั้นแล้ว ทราบว่าพระองค์ประทับ
อยู่ที่กุฎาคารศาลา ปามหาวัน เขตพระนครเวสาลีนั้น.

เวรัญชภาณวาร จบ.

ปาราชิกกัณฑ์ ปฐมปาราชิกสิกขาบท

เรื่องพระสุทินน์

[๑๐] ก็โดยสมัยนั้นแล ณ สถานที่ไม่ห่างจากพระนครเวสาลี มีบ้านตำบลหนึ่ง ชื่อ กลันทะ ในบ้านนั้นมีบุตรชาวบ้านกลันทะผู้หนึ่ง ชื่อ สุทินน์ เป็นเศรษฐีบุตร ครั้นนั้น สุทินน์ กลันทบุตรได้เดินธรรมาอย่างในพระนครเวสาลีกับสหายหลายคน ขณะนั้นแล พระผู้มีพระภาค อันบริษัทหมู่ใหญ่แวดล้อมแล้วประทับนั่งแสดงธรรมอยู่ สุทินน์ กลันทบุตรได้แลเห็นพระผู้มีพระภาค อันบริษัทหมู่ใหญ่แวดล้อมประทับนั่งแสดงธรรมอยู่ เพราะได้เห็น ความตริกันนี้ ได้มี แก่เขาว่า โฉนหนอเราจะพึงได้ฟังธรรมบ้าง แล้วเขาก็เดินผ่านเข้าไปทางบริษัทนั้น ครั้นถึงแล้ว นั้น ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ความรำพึงนี้ได้มีแก่เขื่อนั้น ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่งจะเห็นว่า ด้วยวิธี ใดๆ เราจึงจะรู้ทั่วถึงธรรมที่พระผู้มีพระภาคทรงแสดงแล้ว อันบุคคลที่ยังครองเรือนอยู่ จะ ประพฤติพรหมจรรย์นี้ให้บริบูรณ์โดยส่วนเดียว ให้บริสุทธิโดยส่วนเดียว คุณสังขที่ขัดแล้ว ทำ ไม่ได้ง่าย โฉนหนอ เราพึงปลงผมและหนวดครองผ้ากาสายะ ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต ครั้นบริษัทนั้น อันพระผู้มีพระภาคทรงแสดง ให้เห็นแจ้ง ให้สมาทาน อาจหาญ รั้ง ด้วย ธรรมิกถาแล้ว ลุกจากที่นั่ง ถวายบังคมพระผู้มีพระภาค ทำประทักษิณหลีกไปแล้ว หลังจากบริษัท ลุกไปแล้วไม่นานนัก เขาได้เดินเข้าไปใกล้ที่ประทับ ถวายบังคมแล้ว นั่งเฝ้าอยู่ ณ ที่ควรส่วน ข้างหนึ่ง.

สุทินน์กลันทบุตรนั่งเฝ้าอยู่ ณ ที่นั้นแล ได้กราบทูลคำนี้แด่พระผู้มีพระภาคว่า พระพุทธ- เจ้าข้า ด้วยวิธีอย่างไรๆ ข้าพระพุทธเจ้าจึงจะรู้ทั่วถึงธรรมที่พระองค์ทรงแสดงแล้ว อันบุคคลที่ยัง ครองเรือนอยู่ จะประพฤติพรหมจรรย์นี้ให้บริบูรณ์โดยส่วนเดียว ให้บริสุทธิโดยส่วนเดียว คุณสังข ที่ขัดแล้ว ทำไม่ได้ง่าย ข้าพระพุทธเจ้าปรารถนาจะปลงผมและหนวด ครองผ้ากาสายะ ออกจาก เรือนบวชเป็นบรรพชิต ขอพระองค์ทรงพระกรุณาโปรดให้ข้าพระพุทธเจ้าบวชเถิด พระพุทธเจ้าข้า.

พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณสุทินน์ ก็มารดาบิดาอนุญาตให้เธอออกจากเรือนบวช เป็นบรรพชิตแล้วหรือ?

สุทินน์กลันทบุตรกราบทูลว่า ยังไม่ได้อนุญาต พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. คุณสุทินน์ พระตถาคตทั้งหลาย ย่อมไม่บวชบุตรที่มารดาบิดายังมิได้อนุญาต.

สุ. ข้าพระพุทธเจ้าจักกระทำโดยวิธีที่มารดาบิดาจักอนุญาตให้ข้าพระพุทธเจ้าออกจากเรือน
บวชเป็นบรรพชิต พระพุทธเจ้าข้า.

ขออนุญาตออกบวช

[๑๑] หลังจากนั้นแล สุตินันท์กัณฑ์บุตรเสร็จการเดินธูระที่ในพระนครเวสาลีนั้นแล้ว
กลับสู่กัณฑ์ทศมาเข้าหามารดาบิดา แล้วได้กล่าวคำนี้กะมารดาบิดาว่า ข้าแต่มารดาบิดา ด้วยวิธี
อย่างไรๆ ลูกจึงจะรู้ทั่วถึงธรรมที่พระผู้มีพระภาคทรงแสดงแล้ว อันบุคคลที่ยังครองเรือนอยู่ จะ
ประพฤติพรหมจรรย์นี้ให้บริบูรณ์โดยส่วนเดียว ให้บริสุทธิ์โดยส่วนเดียว คุณสังขที่ขัดแล้ว ทำ
ไม่ได้ง่าย ลูกปรารถนาจะปลงผมและหนวด ครองผ้ากาสายะ ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต
ขอมารดาบิดาจอนุญาตให้ลูกออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตเถิด.

เมื่อสุตินันท์กัณฑ์บุตรกล่าวอย่างนี้แล้ว มารดาบิดาของเขาได้กล่าวคำนี้กะเขาว่า ลูกสุตินันท์
เจ้าเท่านั้นเป็นบุตรคนเดียว เป็นที่รัก เป็นที่พอใจของเรา เป็นผู้เจริญมาด้วยความสุข อันที่เลี้ยง
นางนมประคบประหงมมาด้วยความสุข เจ้าไม่รู้จักความทุกข์สักน้อย แม้เจ้าจะตายเราก็ก็นี่
ปรารถนาจะจาก เหตุไฉนเราจักอนุญาตให้เจ้าผู้ยังมีชีวิตอยู่ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตได้เล่า.

แม้ครั้งที่สอง สุตินันท์กัณฑ์บุตรก็ได้กล่าวคำนี้กะมารดาบิดาว่า ข้าแต่มารดาบิดา ด้วย
วิธีอย่างไรๆ ลูกจึงจะรู้ทั่วถึงธรรมที่พระผู้มีพระภาคทรงแสดงแล้ว อันบุคคลที่ยังครองเรือนอยู่
จะประพฤติพรหมจรรย์นี้ให้บริบูรณ์โดยส่วนเดียว ให้บริสุทธิ์โดยส่วนเดียว คุณสังขที่ขัดแล้ว
ทำไม่ได้ง่าย ลูกปรารถนาจะปลงผมและหนวดครองผ้ากาสายะ ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต
ขอมารดาบิดาจอนุญาตให้ลูกออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตเถิด.

แม้ครั้งที่สอง มารดาบิดาของเขาก็ได้กล่าวคำนี้กะเขาว่า ลูกสุตินันท์ เจ้าเท่านั้นเป็นบุตร
คนเดียว เป็นที่รักเป็นที่พอใจของเรา เป็นผู้เจริญมาด้วยความสุข อันที่เลี้ยงนางนมประคบประหงม
มาด้วยความสุข เจ้าไม่รู้จักความทุกข์สักน้อย แม้เจ้าจะตายเราก็ก็นี่ปรารถนาจะจาก เหตุไฉน
เราจักอนุญาตให้เจ้าผู้ยังมีชีวิตอยู่ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตได้เล่า.

แม้ครั้งที่สาม สุตินันท์กัณฑ์บุตรก็ได้กล่าวคำนี้กะมารดาบิดาว่า ข้าแต่มารดาบิดา ด้วย
วิธีอย่างไรๆ ลูกจึงจะรู้ทั่วถึงธรรมที่พระผู้มีพระภาคทรงแสดงแล้ว อันบุคคลที่ยังครองเรือนอยู่
จะประพฤติพรหมจรรย์นี้ให้บริบูรณ์โดยส่วนเดียว ให้บริสุทธิ์โดยส่วนเดียว คุณสังขที่ขัดแล้ว
ทำไม่ได้ง่าย ลูกปรารถนาจะปลงผมและหนวดครองผ้ากาสายะออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต
ขอมารดาบิดาจอนุญาตให้ลูกออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตเถิด.

แม้ครั้งที่สาม มารดาบิดาของเขาก็ได้กล่าวคำนี้กะเขาว่า ลูกสุทินน์ เจ้าเท่านั้นเป็นบุตรคนเดียว เป็นที่รัก เป็นที่พอใจของเรา เป็นผู้เจริญมาด้วยความสุข อันพี่เลี้ยงนางนมประคบประหงมมาด้วยความสุข เจ้าไม่รู้จักความทุกข์สักน้อย แม้เจ้าจะตายเราก็ไม่ปรารถนาจะจากเหตุไฉน เราจักอนุญาตให้เจ้าผู้ยังมีชีวิตอยู่ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตได้เล่า.

ทันใดนั้นแล สุทินน์กัณฑ์บุตรแน่ใจว่า มารดาบิดาไม่อนุญาตให้เราออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต จึงนอนลงบนพื้นอันปราศจากเครื่องลาด ณ สถานที่นั่นเอง ด้วยตัดสติใจว่า การตายหรือการบวชจักมีแก่เราในสถานที่นี้แหละ และแล้วเขาไม่บริโภคอาหารแม้หนึ่งมือ ไม่บริโภคอาหารแม้สองมือ ไม่บริโภคอาหารแม้สามมือ ไม่บริโภคอาหารแม้สี่มือ ไม่บริโภคอาหารแม้ห้ามือ ไม่บริโภคอาหารแม้หกมือ ไม่บริโภคอาหารแม้เจ็ดมือ.

มารดาบิดาไม่อนุญาต

[๑๒] จะอย่างไรก็ตาม มารดาบิดาของเขาก็ได้กล่าวคำนี้ว่า ลูกสุทินน์ เจ้าเท่านั้นเป็นบุตรคนเดียว เป็นที่รัก เป็นที่พอใจของเรา เป็นผู้เจริญมาด้วยความสุข อันพี่เลี้ยงนางนมประคบประหงมมาด้วยความสุข เจ้าไม่รู้จักความทุกข์สักน้อย แม้เจ้าจะตายเราก็ไม่ปรารถนาจะจากเหตุไฉน เราจักอนุญาตให้เจ้าผู้ยังมีชีวิตอยู่ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตได้เล่า จงลุกขึ้นเถิด ลูกสุทินน์ จงกิน จงดื่ม และจงรื่นเริง จงสมัคใจกิน ดื่ม รื่นเริง บริโภคทาน ทำบุญอยู่เถิด เราไม่อนุญาตให้เจ้าออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต.

เมื่อมารดาบิดากล่าวอย่างนี้แล้ว สุทินน์กัณฑ์บุตรได้นิ่ง.

แม้ครั้งที่สอง มารดาบิดาของเขาก็ได้กล่าวคำนี้กะเขาว่า ลูกสุทินน์ เจ้าเท่านั้นเป็นบุตรคนเดียว เป็นที่รักเป็นที่พอใจของเรา เป็นผู้เจริญมาด้วยความสุข อันพี่เลี้ยงนางนมประคบประหงมมาด้วยความสุข เจ้าไม่รู้จักความทุกข์สักน้อย แม้เจ้าจะตายเราก็ไม่ปรารถนาจะจากเหตุไฉน เราจักอนุญาตให้เจ้าผู้ยังมีชีวิตอยู่ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตได้เล่า จงลุกขึ้นเถิดลูกสุทินน์ จงกิน จงดื่ม และจงรื่นเริง จงสมัคใจกิน ดื่ม รื่นเริง บริโภคทาน ทำบุญอยู่เถิด เราไม่อนุญาตให้เจ้าออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต

แม้ครั้งที่สอง สุทินน์กัณฑ์บุตรก็ได้นิ่ง.

แม้ครั้งที่สาม มารดาบิดาของเขาก็ได้กล่าวคำนี้กะเขาว่า ลูกสุทินน์ เจ้าเท่านั้นเป็นบุตรคนเดียว เป็นที่รัก เป็นที่พอใจของเรา เป็นผู้เจริญมาด้วยความสุข อันพี่เลี้ยงนางนมประคบ

ประหม่อมด้วยความสุข เจ้าไม่รู้จักความทุกข์สักน้อย แม้เจ้าจะตายเราก็ไม่ปรารถนาจะจากเหตุไฉน เราจักอนุญาตให้เจ้าผู้ยังมีชีวิตอยู่ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตได้เล่า จงลุกขึ้นเถิด สุกุทินน์ จงกิน จงดื่ม และจงรื่นเริง จงสมัคใจกิน ดื่ม รื่นเริง บริโภคคาม ทำบุญอยู่เถิด เราไม่อนุญาตให้เจ้าออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต.

แม้ครั้งที่สาม สุกุทินน์กลับทบทวนก็ได้ดังนี้.

พวกสหหายช่วยเจรจา

[๑๗] ยิ่งกว่านั้น พวกสหหายของสุกุนท์กลับทบทวน ก็ได้เข้าไปหาสุกุนท์กลับทบทวน ครั้นถึงแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า สุกุทินน์เพื่อนรัก เธอเท่านั้นเป็นบุตรคนเดียว เป็นที่รัก เป็นที่พอใจของมารดาบิดา บิดาเป็นผู้เจริญมาด้วยความสุข อันพี่เลี้ยงนางนมประคบประหม่อมด้วยความสุข เธอไม่รู้จักความทุกข์สักน้อย แม้เธอจะตามมารดาบิดาก็ไม่ปรารถนาจะจากเหตุไฉน ท่านทั้งสองจักอนุญาตให้เธอผู้ยังมีชีวิตอยู่ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตได้เล่า ลุกขึ้นเถิด สุกุทินน์ เพื่อนรัก จงกิน จงดื่ม และจงรื่นเริง จงสมัคใจกิน ดื่ม รื่นเริง บริโภคคาม ทำบุญอยู่เถิด มารดาบิดาไม่อนุญาตให้เธอออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต.

เมื่อขอกว่าอย่างนี้แล้ว สุกุทินน์กลับทบทวนได้ดังนี้.

แม้ครั้งที่สอง พวกสหหายของสุกุนท์กลับทบทวนก็ได้กล่าวคำนี้กะเขาว่า สุกุทินน์เพื่อนรัก เธอเท่านั้นเป็นบุตรคนเดียว เป็นที่รักเป็นที่พอใจของมารดาบิดา เป็นผู้เจริญมาด้วยความสุข อันพี่เลี้ยงนางนมประคบประหม่อมด้วยความสุข เธอไม่รู้จักความทุกข์สักน้อย แม้เธอจะตายมารดาบิดา ก็ไม่ปรารถนาจะจากเหตุไฉน ท่านทั้งสองจักอนุญาตให้เธอผู้ยังมีชีวิตอยู่ ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตได้เล่า ลุกขึ้นเถิด สุกุทินน์เพื่อนรัก จงกิน จงดื่ม และจงรื่นเริง จงสมัคใจกิน ดื่ม รื่นเริง บริโภคคาม ทำบุญอยู่เถิด มารดาบิดาไม่อนุญาตให้เธอออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต.

แม้ครั้งที่สาม สุกุทินน์กลับทบทวนก็ได้ดังนี้.

แม้ครั้งที่สาม พวกสหหายของสุกุนท์กลับทบทวน ก็ได้กล่าวคำนี้กะเขาว่า สุกุทินน์เพื่อนรัก เธอเท่านั้นเป็นบุตรคนเดียว เป็นที่รัก เป็นที่พอใจของมารดาบิดา เป็นผู้เจริญมาด้วยความสุข อันพี่เลี้ยงนางนมประคบประหม่อมด้วยความสุข เธอไม่รู้จักความทุกข์สักน้อย แม้เธอจะตาย

มารดาบิดาก็ไม่ปรารถนาจะจาก เหตุไฉนท่านทั้งสองจึงอนุญาตให้เธอผู้ยังมีชีวิตอยู่ ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตได้เล่า ลูกขึ้นเกิดสุทินน์เพื่อนรัก จงกิน จงดื่ม และจงรื่นเริง จงสมัครใจกิน ดื่ม รื่นเริง บริโภคตาม ทำบุญอยู่เถิด มารดาบิดาไม่อนุญาตให้เธอออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต.

แม้ครั้งที่สาม สุทินน์กัณฑ์บุตรก็ได้นั่ง.

เมื่อไม่สำเร็จ พวกสหายของสุทินน์กัณฑ์บุตร จึงเข้าไปหามารดาบิดาของสุทินน์กัณฑ์บุตร ครั้นถึงแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ข้าแต่มารดาบิดา สุทินน์นั้นนอนลงบนพื้นอันปราศจากเครื่องลาด ด้วยตัดสินใจว่าการตายหรือการบวชจักมีแก่เรา ณ ที่นี้แหละ ถ้ามารดาบิดาไม่อนุญาตให้สุทินน์ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต ความตายจักมาถึง ณ ที่นั่นเอง ถ้าอนุญาตให้สุทินน์ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตก็จักได้เห็นเขาแม้ผู้บวชแล้ว ถ้าสุทินน์จักไม่ยินดีในการออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต เขาก็มีทางดำเนินอื่นอะไรเล่า เขาก็กลับมา ณ ที่นี้แหละ ขอมารดาบิดาจงอนุญาตให้สุทินน์ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตเถิด.

อนุญาตจะ ให้ลูกสุทินน์ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต มารดาบิดากล่าวยินยอม.

สุทินน์กัณฑ์บุตรออกบวช

[๑๔] ทันใดนั้น พวกสหายของสุทินน์กัณฑ์บุตร เข้าไปหาสุทินน์กัณฑ์บุตร แล้วได้บอกเขาว่า ลูกขึ้นเกิด สุทินน์เพื่อนรัก มารดาบิดาอนุญาตให้เธอออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตแล้ว พอสุทินน์กัณฑ์บุตรได้ทราบว่ มารดาบิดาอนุญาตให้ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตแล้ว ก็ร่าเริงดีใจ ลูกขึ้นลูบเนื้อลูบตัวด้วยฝ่ามือ ครั้นยาเยือกกำลังอยู่สองสามวันแล้ว จึงเข้าไปสู่พุทธสำนัก ถวายบังคมพระผู้มีพระภาค นั่งเฝ้า ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง เขานั่งเฝ้าอยู่อย่างนั้นแล ได้กราบทูลแด่พระผู้มีพระภาคว่า ข้าพระพุทธเจ้าอันมารดาบิดาอนุญาตให้ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตแล้ว พระพุทธเจ้าข้า ขอพระองค์ได้โปรดให้ข้าพระพุทธเจ้าบวชเกิดพระพุทธรเจ้าข้า.

สุทินน์กัณฑ์บุตรได้รับบรรพชาอุปสมบทในพุทธสำนักดังนี้ ก็แลเห็นท่านพระสุทินน์อุปสมบทแล้วไม่นาน ประพฤติสมาทานธุดงค์คุณเห็นปานนี้ คือ เป็นผู้ถืออรัญญิกธุดงค์ ปิณฑปาติกธุดงค์ ปิงสุกฺกติกธุดงค์ สปัตทานจาริกธุดงค์ ฟานักอยู่ใกล้หมู่บ้านชาววัชชีตำบลหนึ่ง.

พระสุทินน์เยี่ยมสกุล

[๑๕] ก็โดยสมัยนั้นแล วัชชีชนบทอดคัดอาหาร ประชาชนหาเลี้ยงชีพฝืดเคือง มีกระดูกคนตายขาวเกลื่อน ต้องมีสลากรื้ออาหาร ภิกษุสงฆ์จะยังอดสภาพให้เป็นไปด้วยการถือ

บาตรแสวงหาก็กู้ไม่ได้ง่าย ครั้งนั้น ท่านพระสุทินน์ได้มีความคิดเห็นว่า เวลานี้รัชชชนบทอดัดคัดอาหาร ประชาชนหาเลี้ยงชีพฝืดเคือง มีกระดูกคนตายขาวเกลื่อน ต้องมีสลากซื้ออาหาร ภิกษุสงฆ์จะยังอดภาพให้เป็นไปด้วยการถือบาตรแสวงหา ก็ทำไม่ได้ง่าย ก็แลญาติของเราในพระนครเวสาลีมีมาก ล้วนเป็นคนมั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก มีทองและเงินมาก มีเครื่องอุปกรณ์ที่น่าปลื้มใจมาก มีข้าวเปลือกเป็นทรัพย์ารมาก โฉนหนอ เราพึงเข้าไปพำนักอยู่ใกล้หมู่ญาติ แม้หมู่ญาติก็จักได้อาศัยเราให้ทานทำบุญ และภิกษุทั้งหลายก็จักได้ลาภ ทั้งเราก็จักไม่ลำบากด้วยบิณฑบาต ดังนั้น ท่านพระสุทินน์จึงเก็บงำเสนาสนะ ถือบาตรจิวรหลีกไปโดยมรรคาอันจะไปสู่พระนครเวสาลี เทียวจาริกไปโดยลำดับ ถึงพระนครเวสาลีแล้ว ทราบว่า เธอพำนักอยู่ ณ ภูฏาคารศาลา ป่ามหาวัน เขตพระนครเวสาลีนั้น.

บรรดาญาติของท่านพระสุทินน์ ได้ทราบข่าวว่า พระสุทินน์กลับทบทวนกลับมาสู่พระนครเวสาลีแล้ว จึงนำภัตตาหารมีประมาณ ๖๐ หม้อไปถวายท่านพระสุทินน์ๆ สละภัตตาหารประมาณ ๖๐ หม้อนั้นถวายแก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วเช้าวันนั้นครองอันตราสกถือบาตรจิวรเข้าไปบิณฑบาตยังกัณฑ์คาม เทียวบิณฑบาตไปตามลำดับตรอกในกัณฑ์คาม ใกล้จะถึงเรือนบิดาของตน ก็พอดีทาสีของญาติท่านพระสุทินน์ กำลังมีความมุ่งหมายจะเทขนมสดที่ค้างคืน จึงท่านพระสุทินน์ได้กล่าวคำนี้กะนางว่า น้องหญิง ถ้าของนั้นมีอันจะต้องทิ้งเป็นธรรมดา ขอท่านจงเกลี้ยลงในบาตรของเราเถิด ขณะที่นางกำลังเกลี้ยขนมสดที่ค้างคืนนั้นลงในบาตร นางจำคำมือ เท้าและเสียงของพระสุทินน์ได้ จึงรีบเข้าไปห้ามราคาของท่านพระสุทินน์ ครั้นถึงแล้วได้กล่าวคำนี้กะมารดาของท่านว่า คุณนายเจ้าขา โปรดทราบ พระสุทินน์บุตรคุณนายกลับมาแล้วเจ้าค่ะ.

แม่ทาสี ถ้าเจ้าพูดจริง เราจะปลดเจ้ามิให้เป็นทาสี มารดาท่านพระสุทินน์กล่าว.

ขณะที่ท่านพระสุทินน์กำลังอาศัยพะไลเรือนแห่งหนึ่งฉันทนมสดที่ค้างคืนนั้นพอดีบิดาของท่านพระสุทินน์เดินกลับมาจากที่ทำงาน ได้แลเห็นท่านพระสุทินน์กำลังอาศัยพะไลเรือนแห่งหนึ่งฉันทนมสดที่ค้างคืนนั้นอยู่ จึงเดินเข้าไปหาท่านพระสุทินน์ ครั้นถึงแล้วได้กล่าวคำนี้กะท่านว่า มีอยู่หรือ พ่อสุทินน์ นี้พ่อจักฉันทนมสดที่ค้างคืน พ่อสุทินน์ พ่อควรไปเรือนของตนมิใช่หรือ.

คุณ โยม รูปได้ไปสู่เรือนของคุณ โยมแล้ว ขนมสดที่ค้างคืนนี้ รูปได้มาแต่เรือนของคุณ โยม พระสุทินน์ตอบ.

ทันใดนั้น บิดาของท่านพระสุทินน์จับแขนท่าน แล้วได้กล่าวคำนี้กะท่านว่า มาเถิด พ่อสุทินน์ เราจักไปเรือนกัน.

ลำดับนั้น ท่านพระสุทินน์ได้เดินตามเข้าไปสู่เรือนบิดาของตน ครั้นถึงแล้วนั่งบน
อาสนะที่เขาจัดถวาย จึงบิดาของท่าน ได้กล่าวคำนี้กะท่านว่า จงฉันเถิดพ่อสุทินน์.

อย่าเลยคุณโยม ภัตกิจในวันนี้ รูปทำเสร็จแล้ว พระสุทินน์กล่าวตอบ.

บิดาอาราธนาว่า พ่อสุทินน์ ขอพ่อจงรับนิมนต์ฉันภัตตอาหารในวันพรุ่งนี้เถิด.

ท่านพระสุทินน์รับนิมนต์โดยคุณิภาพ และแล้วลุกจากอาสนะหลีกไป.

บิดาวิงวอนให้สึก

[๑๖] ครั้งนั้นแล มารดาของท่านพระสุทินน์สั่งให้ไล่ทาพื้นแผ่นดินด้วยโคลมัยสค ให้
จัดทำกองทรัพย์ไว้สองกอง คือเงินกอง ๑ ทองกอง ๑ เป็นกองใหญ่ กระทั่งบุรุษยืนอยู่ข้างนี้
ไม่แลเห็นบุรุษยืนอยู่ข้างโน้น บุรุษยืนอยู่ข้างโน้นก็ไม่แลเห็นบุรุษยืนอยู่ข้างนี้ ให้ปิดกองทรัพย์
เหล่านั้นด้วยลำแพน ให้จัดอาสนะไว้ในท่ามกลาง ให้แควงด้วยม่าน เสร็จโดยล่วงราตรีนั้น
แล้วเรียกปราณทูตียิกาของท่านพระสุทินน์มาสั่งว่า ลูกหญิง เพราะลูกสุทินน์จะมา เจ้าจง
แต่งกายด้วยเครื่องประดับ อันจะเป็นเหตุให้ลูกสุทินน์เกิดความรักใคร่พอใจ.

อย่างนั้นเจ้าข้า นางรับคำมารดาของท่านพระสุทินน์.

ณ เวลาเช้าวันนั้นแล ท่านพระสุทินน์ครองอันตราวาสก ถือบาตรจีวรเข้าไปสู่เรือน
บิดาของตน แล้วนั่งบนอาสนะที่เขาจัดถวาย.

ลำดับนั้นแล บิดาของท่านพระสุทินน์เข้าไปหาท่านพระสุทินน์ ครั้นแล้วให้คนเปิด
กองทรัพย์เหล่านั้นออก ได้กล่าวคำนี้กะท่านพระสุทินน์ว่า พ่อสุทินน์ นี้ทรัพย์ของมารดาพ่อ
ซึ่งเป็นสินเดิมฝ่ายหญิงที่ได้มาทางฝ่ายมารดา ส่วนของบิดาต่างหาก ส่วนของปู่ต่างหาก พ่อ
สุทินน์ พ่อจงกลับมาเป็นคฤหัสถ์ จะได้ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญ มาเถิด พ่อสุทินน์
พ่อจงกลับมาเป็นคฤหัสถ์ ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญเถิด.

คุณโยม รูปไม่อาจ ไม่สามารถ รูปยังยินดีประพฤติพรหมจรรย์อยู่ พระสุทินน์ตอบ.

แม้ครั้งที่สอง บิดาของท่านพระสุทินน์ก็ได้กล่าวคำนี้กะท่านพระสุทินน์ว่า พ่อสุทินน์
นี้ทรัพย์ของมารดาพ่อ ซึ่งเป็นสินเดิมฝ่ายหญิงที่ได้มาทางฝ่ายมารดา ส่วนของบิดาต่างหาก ส่วน
ของปู่ต่างหาก พ่อสุทินน์ พ่อควรกลับมาเป็นคฤหัสถ์ จะได้ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญ
มาเถิด พ่อสุทินน์ พ่อจงกลับมาเป็นคฤหัสถ์ ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญเถิด.

คุณโยม รูปไม่อาจ ไม่สามารถ รูปยังยินดีประพฤติพรหมจรรย์อยู่ พระสุทินน์ตอบ.

แม้ครั้งที่สาม บิดาของพระสุทินน์ก็ได้กล่าวคำนี้กะท่านพระสุทินน์ว่า พ่อสุทินน์ นี้ ทรัพย์ของมารดาพ่อ ซึ่งเป็นสินเดิมฝ่ายหญิงที่ได้มาทางฝ่ายมารดา ส่วนของบิดาต่างหาก ส่วนของปู่ต่างหาก พ่อสุทินน์ พ่อควรกลับมาเป็นคฤหัสถ์ จะได้ใช้สอยโภคสมบัติ และบำเพ็ญบุญ มาเถิด พ่อสุทินน์ พ่อจงกลับมาเป็นคฤหัสถ์ ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญเถิด.

ท่านพระสุทินน์ตอบว่า คุณโยม รูปขอมุคคะคุณโยมบ้าง ถ้าคุณโยมไม่ตัดรอน.

บ. พุคเถิด พ่อสุทินน์.

สุ. คุณโยม ถ้าเช่นนั้น คุณโยมจงสั่งให้เขาทำกระสอบป่านใหญ่ๆ บรรจุเงินและทอง ให้เต็มบรรจุทุกเกวียนไป แล้วให้จมลงในกระแสน้ำท่ามกลางแม่น้ำคงคา ข้อนั้นเพราะเหตุไร เพราะความกลัวก็ดี ความหวาดเสียวก็ดี ความขนพองสยองเกล้าก็ดี การเฝ้ารักษาก็ดี อันมีทรัพย์นั้นเป็นเหตุ ที่จักเกิดแก่คุณโยมนั้น จักไม่มีแก่คุณโยมเลย.

เมื่อท่านพระสุทินน์กล่าวอย่างนี้แล้ว บิดาของท่านได้มีความไม่พอใจว่า โฉนดลูกสุทินน์ จึงได้พูดอย่างนี้ และแล้วได้เรียกปฐมาภคินิของท่านพระสุทินน์มาบอกว่า ลูกหญิง เพราะเจ้าเป็นที่รัก เป็นที่พอใจ บางทีลูกสุทินน์จะฟังทำตามคำของเจ้าบ้าง.

ทันใดนั้น นางได้จับเท้าท่านพระสุทินน์ถามว่า ข้าแต่ลูกนาย นางอัปสร ผู้เป็นเหตุให้ท่านประพฤติพรหมจรรย์นั้น ชื่อเช่นไร?

น้องหญิง ฉันไม่ได้ประพฤติพรหมจรรย์ เพราะเหตุแห่งนางอัปสรเลย พระสุทินน์
ตอบ.

บัดล นางน้อยใจว่า สุทินน์ลูกนาย เรียกเราด้วยถ้อยคำว่า น้องหญิง ในวันนี้ เป็นครั้งแรก แล้วสลบล้มลงในที่นั่นเอง.

ท่านพระสุทินน์ได้กล่าวคำนี้กะบิดาว่า คุณโยม ถ้าโกษณะที่จะฟังให้มีอยู่ ก็จงให้เถิด อย่างรบกวนรูปเลย.

ฉันทเถิด พ่อสุทินน์ มารดาบิดาของท่านพระสุทินน์กล่าวดังนี้แล้ว ได้อังคาสท่านพระสุทินน์ด้วยขาทนียโภชนาหารอันประณีตด้วยมือของตน จนให้ห้ามภัตร และแล้วมารดาของท่านพระสุทินน์ได้กล่าวคำนี้กะท่านพระสุทินน์ผู้ฉันทเสร็จ ลดมือจากบาตรแล้วว่า พ่อสุทินน์ สกุลนี้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก มีทองและเงินมาก มีเครื่องอุปโภคที่นำไปสืมใจมาก มีข้าวเปลือกเป็นทรัพยากรมาก พ่อควรกลับมาเป็นคฤหัสถ์ จะได้ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญ มาเถิด พ่อสุทินน์ พ่อจงกลับมาเป็นคฤหัสถ์ ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญเถิด.

คุณโยม รูปไม่อาจ ไม่สามารถ รูปยังยินดีประพฤติพรหมจรรย์อยู่ พระสุทินน์ตอบ.

แม้ครั้งที่สอง มารดาของท่านพระสุทินน์ก็ได้กล่าวคำนี้แก่ท่านพระสุทินน์ว่า พ่อสุทินน์ สกุนนี้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก มีทองและเงินมาก มีเครื่องอุปกรณ์ที่น่าปลื้มใจมาก มีข้าวเปลือกเป็นทรัพย์มาก พ่อควรกลับมาเป็นคฤหัสถ์ จะได้ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญ มาเถิด พ่อสุทินน์ พ่อจงกลับมาเป็นคฤหัสถ์ ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญเถิด.

คุณโยม รูปไม่อาจ ไม่สามารถ รูปยังยินดีประพฤติพรหมจรรย์อยู่ พระสุทินน์ตอบ.

แม้ครั้งที่สาม มารดาของท่านพระสุทินน์ก็ได้กล่าวคำนี้แก่ท่านพระสุทินน์ว่า พ่อสุทินน์ สกุนนี้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก มีทองและมีเงินมาก มีเครื่องอุปกรณ์ที่น่าปลื้มใจมาก มีข้าวเปลือกเป็นทรัพย์มาก พ่อสุทินน์ ดังนั้น พ่อจงให้พี่พันธุไว้บ้าง พวกเจ้าลิจฉวีจะได้ไม่รับทรัพย์สมบัติของเรา อันหาบุตรผู้สืบสกุลมิได้ไปเสีย.

สุ. คุณโยม เฉพาะเรื่องนี้รู้อาจทำได้.

ม. พ่อสุทินน์ ก็เวลานี้พ่อพำนักอยู่ที่ไหน?

ที่ป่ามหาวันจีะ ท่านพระสุทินน์ตอบ และแล้วได้ลุกจากอาสนะหลีกไป.

เสพเมถุนธรรม

[๑๗] หลังจากนั้น มารดาของท่านพระสุทินน์สั่งกำชับปฐาณทุกียิกาของท่านพระสุทินน์ว่า ลูกหญิง ถ้ากระนั้นเมื่อใดเจ้ามีระดู ต่อมาโลหิตเกิดมีแก่เจ้า เมื่อนั้นเจ้าพึงบอกแก่แม่.

นางรับคำมารดาของท่านพระสุทินน์แล้ว ต่อมาไม่ช้านัก นางได้มีระดู ต่อมาโลหิตได้เกิดขึ้นแก่นาง นางจึงได้แจ้งแก่มารดาของท่านพระสุทินน์ว่า ดิฉันมีระดู เจ้าคะ ต่อมาโลหิตเกิดขึ้นแก่ดิฉันแล้ว.

มารดาของท่านพระสุทินน์กล่าวว่า ลูกหญิง ถ้ากระนั้น เจ้าจงแต่งตัวด้วยเครื่องประดับ อันจะเป็นเหตุให้ลูกสุทินน์เกิดความรักใคร่พอใจ.

จีะ คุณแม่ นางรับคำมารดาของท่านพระสุทินน์แล้ว จึงมารดาพานางเข้าไปหาท่านพระสุทินน์ที่ป่ามหาวัน แล้วรำพันว่าพ่อสุทินน์ สกุนนี้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก มีทองและเงินมาก มีเครื่องอุปกรณ์ที่น่าปลื้มใจมาก มีข้าวเปลือกเป็นทรัพย์มาก พ่อควรกลับมาเป็นคฤหัสถ์ จะได้ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญ มาเถิด พ่อสุทินน์ พ่อจงกลับมาเป็นคฤหัสถ์ ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญเถิด.

คุณโยม รูปไม่อาจ ไม่สามารถ รูปยังยินดีประพาศพรหมจรรย์อยู่ พระสุทินน์ตอบ.

แม้ครั้งที่สอง มารดาของท่านพระสุทินน์ ก็ได้รำพันว่า พ่อสุทินน์ สกุลนี้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก มีทองและเงินมาก มีเครื่องอุปกรณ์ที่น่าปลื้มใจมาก มีข้าวเปลือกเป็นทรัพย์มาก พ่อควรกลับมาเป็นคฤหัสถ์ จะได้ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญ มาเกิด พ่อสุทินน์ พ่อจงกลับมาเป็นคฤหัสถ์ ใช้สอยโภคสมบัติและบำเพ็ญบุญเถิด.

คุณโยม รูปไม่อาจ ไม่สามารถ รูปยังยินดีประพาศพรหมจรรย์อยู่ พระสุทินน์ตอบ.

แม้ครั้งที่สาม มารดาของท่านพระสุทินน์ ก็ได้รำพันว่า พ่อสุทินน์ สกุลนี้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก มีทองและเงินมาก มีเครื่องอุปกรณ์ที่น่าปลื้มใจมาก มีข้าวเปลือกเป็นทรัพย์มาก พ่อสุทินน์ ดังนั้นพ่อจงให้พี่พันธุไว้บ้าง พวกเจ้าลิจฉวีจะ得不ริบทรัพย์สมบัติของเรา อันหาบุตรผู้สืบสกุลมิได้ไปเสียเลย.

คุณโยม เฉพาะเรื่องนี้รู้อาจทำได้ ท่านพระสุทินน์ตอบแล้วจงเขนปูราณทุติยกาพาเข้าป่ามหาวัน เป็นผู้มีความเห็นว่ามีโทษ เพราะลิกขาบทยังมีได้ทรงบัญญัติ จึงเสพเมถุนธรรมกับปูราณทุติยกา ๓ ครั้ง นางได้ตั้งครรภ์เพราะอณาจารย์นั้น.

เทพเจ้ากระจายเสียง

[๑๘] เหล่าภูมเทพกระจายเสียงว่า ท่านผู้เจริญ โอ ภิกษุสงฆ์ ไม่มีเสนียดไม่มีโทษ พระสุทินน์กัณฑ์บุตรก่อเสนียดขึ้นแล้ว ก่อโทษขึ้นแล้ว เทพชั้นจาตุมหาราช ได้สดับเสียงเหล่าภูมเทพแล้วกระจายเสียงต่อไป เทพชั้นดาวดึงส์ เทพชั้นยามา เทพชั้นดุสิต เทพชั้นนิมมานรดี เทพชั้นปรนิมมิตวสวัตติ เทพที่นับเนื่องในหมู่พรหมได้สดับเสียงแล้วกระจายเสียงกันต่อไปว่า ท่านผู้เจริญ โอ ภิกษุสงฆ์ ไม่มีเสนียด ไม่มีโทษ พระสุทินน์กัณฑ์บุตรก่อเสนียดขึ้นแล้ว ก่อโทษขึ้นแล้ว โดยทันใจนั้น ครู่หนึ่งนั้น เสียงได้กระจายขึ้นไปถึงพรหมโลกด้วยอาการอย่างนี้แล.

สมัยต่อมา ปูราณทุติยกาของท่านพระสุทินน์ อาศัยความแก่แห่งครรภ์นั้น คลอดบุตรแล้ว จึงพวกสหายของท่านพระสุทินน์ได้ตั้งชื่อทารกนั้นว่า พิชกะ ตั้งชื่อปูราณทุติยกาของท่านพระสุทินน์ว่า พิชกมาตา ตั้งชื่อท่านพระสุทินน์ว่า พิชกปีตา ภายหลังเขาทั้งสองได้ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต ทำให้แจ้งซึ่งพระอรหัตแล้ว.

พระสุทินน์เกิดวิปฏิสาร

[๑๙] ครั้งนั้น ความรำคาญ ความเดือดร้อน ได้เกิดแก่ท่านพระสุทินน์ว่า มิใช่ลากของเราหนอ ลากของเราไม่มีหนอ เราได้ชั่วแล้วหนอ เราไม่ได้ดีแล้วหนอ เพราะเราบวชใน

พระธรรมวินัยที่พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ดีอย่างนี้แล้ว ยังไม่สามารถประพาศิพรหมจรรย์ให้
บริบูรณ์บริสุทธิได้ตลอดชีวิต เพราะความรำคาญนั้นแหละ เพราะความเดือดร้อนนั้นแหละ ท่านได้
ชูปหอม เส้าหมอง มีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองขึ้นๆ มีเนื้อตัวสะพรั่งด้วยเอ็น มีเรื่องในใจ
มีใจหดหู่ มีทุกข์โทมนัส มีวิปฏิสาร ชบเซาแล้ว.

จึงบรรดากิษุที่เป็นสหายของท่านพระสุทินน์ ได้กล่าวคำนี้กะท่านพระสุทินน์ว่า อวูโส
สุทินน์ เมื่อก่อนคุณเป็นผู้มีผิวพรรณ มีอินทรีย์สมบูรณ์ มีสีหน้าสดใส มีฉวีวรรณผ่อง
มีน้ำมีนวล บัดนี้ คุณชูปหอม เส้าหมอง มีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองขึ้นๆ มีเนื้อตัวสะพรั่ง
ด้วยเอ็น มีเรื่องในใจ มีใจหดหู่ มีทุกข์โทมนัส มีวิปฏิสาร ชบเซาอยู่ คุณจะไม่นินดีประพาศิ
พรหมจรรย์กระมังหนอ?

อวูโสทั้งหลาย ความจริง มิใช่ว่าผมจะไม่ยินดีประพาศิพรหมจรรย์ พระสุทินน์ท่าน
แล้วแถลงความจริงว่า เพราะบาปกรรมที่ผมทำไว้มีอยู่ ผมได้เสพเมถุนธรรมในปฺราณทุกติกขา
ผมจึงได้มีความรำคาญ ความเดือดร้อนว่า มิใช่ลาภของเราหนอ ลาภของเราไม่มีหนอ เราได้ชั่ว
แล้วหนอ เราไม่ได้ดีแล้วหนอ เพราะเราบวชในพระธรรมวินัยที่พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ดีอย่างนี้
แล้ว ยังไม่สามารถประพาศิพรหมจรรย์ให้บริบูรณ์บริสุทธิได้ตลอดชีวิต ดังนี้.

อวูโส สุทินน์ จริง การที่คุณบวชในพระธรรมวินัยที่พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ดีอย่างนี้
แล้ว ยังไม่สามารถประพาศิพรหมจรรย์ให้บริบูรณ์บริสุทธิได้ตลอดชีวิตนั้น พอที่คุณจะรำคาญ
พอที่คุณจะเดือดร้อน.

อวูโส ธรรมอันพระผู้มีพระภาคทรงแสดงแล้ว โดยอนกปริยาย เพื่อคลายความกำหนัด
ไม่ใช่เพื่อความกำหนัด เพื่อความพราก ไม่ใช่เพื่อความประกอบ เพื่อความไม่ถึอมนั้น ไม่ใช่
เพื่อความถึอมนั้น มิใช่หรือ? เมื่อธรรมชื่อนั้น อันพระผู้มีพระภาคทรงแสดงแล้ว เพื่อคลาย
ความกำหนัด คุณยังจะคิดเพื่อความกำหนัด เมื่อทรงแสดงเพื่อความพราก คุณยังจักคิดเพื่อ
ความประกอบ เมื่อทรงแสดงเพื่อความไม่ถึอมนั้น คุณยังจักคิดเพื่อความถึอมนั้น.

อวูโส ธรรมอันพระผู้มีพระภาคทรงแสดงแล้ว โดยอนกปริยาย เพื่อเป็นที่สำรอกแห่ง
ราคะ เพื่อเป็นที่สร้างแห่งความเมา เพื่อเป็นที่ดับสูญแห่งความระหาย เพื่อเป็นที่หลุดถอนแห่ง
อาลัย เพื่อเป็นที่เข้าไปตัดแห่งวิญญะ เพื่อเป็นที่สิ้นแห่งตัณหา เพื่อคลายความกำหนัด เพื่อ
ความดับทุกข์ เพื่อนิพพานมิใช่หรือ?

อาวุโส การละกาม การกำหนดรู้ความหมายในกาม การกำจัดความระหายในกาม การเพิกถอนความตริกอันเกี่ยวข้องกับกาม การระงับความกลัดกลุ้มเพราะกาม พระผู้มีพระภาคตรัสบอกไว้แล้วโดยอเนกปริยาย มิใช่หรือ?

อาวุโส การกระทำของคุณนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของคุณนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว.

ภิกษุสหายเหล่านั้น ดิเตียนท่านพระสุทินน์โดยอเนกปริยายดังนี้แล้ว ได้กราบทูลเนื้อความนั้นแก่พระผู้มีพระภาค.

ทรงประชุมสงฆ์บัญญัติสิกขาบท

[๒๐] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นมูลค่านั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระสุทินน์ว่า ดูกรสุทินน์ ข้าว่าเธอ เสพเมถุนธรรม ในปูราณทุกติยิกา จริงหรือ?

ท่านพระสุทินน์ทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงดิเตียนว่า ดูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะสม ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ไม่ใช่ไม่ได้ ไม่ควรทำ เธอบวชในธรรมวินัยที่เรากล่าวไว้ดีอย่างนี้แล้ว ไฉนจึงไม่สามารถประพฤติพรหมจรรย์ให้บริบูรณ์บริสุทธิได้ตลอดชีวิตเล่า.

ดูกร โมฆบุรุษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยอเนกปริยาย เพื่อคลายความกำหนัด ไม่ใช่เพื่อความกำหนัด เพื่อความพราก ไม่ใช่เพื่อความประกอบ เพื่อความไม่ถ้อยมั่น ไม่ใช่เพื่อความถ้อยมั่นมิใช่หรือ? เมื่อธรรมชื่อนั้นอันเราแสดงแล้ว เพื่อคลายความกำหนัด เธอยังจักคิด เพื่อมีความกำหนัด เราแสดงเพื่อความพราก เธอยังจักคิดเพื่อความประกอบ เราแสดงเพื่อความไม่ถ้อยมั่น เธอยังจักคิดเพื่อความถ้อยมั่น.

ดูกร โมฆบุรุษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยอเนกปริยาย เพื่อเป็นที่สำรอกแห่งราคะ เพื่อเป็นที่สร้างแห่งความเมา เพื่อเป็นที่ดับสูญแห่งความระหาย เพื่อเป็นที่หลุดถอนแห่งอาลัย เพื่อเป็นที่เข้าไปตัดแห่งวิภวณะ เพื่อเป็นที่สิ้นแห่งตัณหา เพื่อเป็นที่สำรอกแห่งตัณหา เพื่อเป็นที่ดับแห่งตัณหา เพื่อออกไปจากตัณหาชื่อวานะ มิใช่หรือ?

ดูกรโมฆบุรุษ การละกาม การกำหนดรู้ความหมายในกาม การกำจัดความระหายในกาม การเพิกถอนความตริภังค์อันเกี่ยวด้วยกาม การระงับความก่อกวนเพราะกาม เราบอกไว้แล้วโดยอเนกปริยาย มิใช่หรือ?

ดูกรโมฆบุรุษ องค์กำเนิด อันเธอสอดเข้าไปในปากอสรพิษที่มีพิษร้าย ยังดีกว่า อันองค์กำเนิดที่เธอสอดเข้าไปในองค์กำเนิดของมาตุคามไม่ดีเลย องค์กำเนิดอันเธอสอดเข้าไปในปากงูเห่า ยังดีกว่า อันองค์กำเนิดที่เธอสอดเข้าไปในองค์กำเนิดของมาตุคาม ไม่ดีเลย องค์กำเนิดอันเธอสอดเข้าไปในหลุมถ่านที่ไฟติดลุกโชนยังดีกว่า อันองค์กำเนิดที่เธอสอดเข้าไปในองค์กำเนิดของมาตุคาม ไม่ดีเลย.

ข้อที่เราว่าดีนั้น เพราะเหตุไร?

เพราะบุคคลผู้สอดองค์กำเนิดเข้าไปในปากอสรพิษเป็นต้นนั้น ฟังถึงความตาย หรือ ความทุกข์เพียงแค่ว่าตาย ซึ่งมีการกระทำนั้นเป็นเหตุ และเพราะการกระทำนั้นเป็นปัจจัย เบื้องหน้าแต่แตกกายตายไป ไม่ฟังเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก ส่วนบุคคลผู้ทำการสอดองค์กำเนิดเข้าไปในองค์กำเนิดของมาตุคามนั้น เบื้องหน้าแต่แตกกายตายไป ฟังเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก ซึ่งมีการกระทำนั้นเป็นเหตุ.

ดูกรโมฆบุรุษ เมื่อการกระทำนั้น มิโทษอยู่ เธอยังชื่อว่าได้ต้องอสังขาร อันเป็นเรื่องของชาวบ้าน เป็นมรรยาทของคนชั้นต่ำ อันชั่วหยาบ มีน้ำเป็นที่สุด มีในที่ลับ เป็นของคนคู่ อันคนคู่ฟังร่วมกันเป็นไป เธอเป็นคนแรกที่กระทำกุศลธรรม เป็นหัวหน้าของคนเป็นอันมาก การกระทำของเธอนั้นไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว.

พระผู้มีพระภาคทรงติเตียนท่านพระสุทินน์โดยอเนกปริยายดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สัน โดย ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่ายเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารถนาความเพียร โดยอเนกปริยาย ทรงกระทำธรรมมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับตั้งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑

เพื่อข่มบุคคลผู้เกียจ ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิด
ในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่
เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆธรรม ๑
เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:

พระปฐมบัญญัติ

๑. ก็ภิกษุใดเสพเมถุนธรรม เป็นปาราชิก หาสังวาสมิได้

ก็สิกขาบทนี้ ย่อมเป็นอันพระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติแล้วแก่ภิกษุทั้งหลายด้วยประการดังนี้.

สุทินนภาณวาร จบ

เรื่องลิงตัวเมีย

[๒๑] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเอาเหยื่อล่อลิงตัวเมียในป่ามหาวัน เขตพระนคร
เวสาลี แล้วเสพเมถุนธรรมในลิงตัวเมียนั้นเสมอ ครั้นเวลาเช้า ภิกษุนั้นครองอันตราวาสกแล้ว
ถือบาตรจีวรเข้าไปบิณฑบาตในพระนครเวสาลี

ครั้งนั้นแล ภิกษุหลายรูปเที่ยวจาริกตามเสนาสนะ เดินผ่านเข้าไปทางที่อยู่ของภิกษุนั้น
ลิงตัวเมียนั้นแลเห็นภิกษุเหล่านั้นกำลังเดินมาแต่ไกลเที่ยว ครั้นแล้วได้เข้าไปหาภิกษุเหล่านั้น
ยกสะเอวบ้าง โกงหางบ้าง แอนตะโพกบ้าง ทำนimitบ้าง เบื้องหน้าภิกษุเหล่านั้น จึงภิกษุ
เหล่านั้นสันนิษฐานว่า ภิกษุเจ้าของถิ่นเสพเมถุนธรรมในลิงตัวเมียนี้นั้น ไม่ต้องสงสัย แล้วแฝง
อยู่ ณ ที่กำบังแห่งหนึ่ง.

เมื่อภิกษุเจ้าของถิ่นเที่ยวบิณฑบาตในพระนครเวสาลี ถือบิณฑบาตกลับมาแล้ว ลิงตัวเมีย
นั้นได้เข้าไปหา ครั้นภิกษุเจ้าของถิ่นจับบิณฑบาตนั้นส่วนหนึ่งแล้ว ได้ให้แก่มันส่วนหนึ่ง
เมื่อมันกินอาหารส่วนนั้นแล้วได้แอนตะโพกให้ จึงภิกษุนั้นเสพเมถุนธรรมในมัน.

ทันใด ภิกษุเหล่านั้นได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า อาวุโส พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้วมิใช่หรือ เหตุไร คุณจึงได้เสพเมถุนธรรมในลิงตัวเมียนี้นี้เล่า?

จริงขอรับ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว ภิกษุนั้นสารภาพแล้วดื้อว่า
แต่พระบัญญัตินั้นเฉพาะหญิงมนุษย์ ไม่เกี่ยวข้องกับสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย.

อาวุโส พระบัญญัตินั้น ย่อมเป็นเหมือนกันทั้งนั้นมีใช่หรือ? การกระทำของคุณนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ คุณไม่บวชในพระธรรม วินัยที่พระผู้มีพระภาคตรัสไว้คืออย่างนี้แล้ว โฉนจึงไม่สามารถประพฤติพรหมจรรย์ให้บริบูรณ์ บริสุทธิ์ได้ตลอดชีวิตเล่า.

อาวุโส ธรรมอันพระผู้มีพระภาคทรงแสดงแล้ว โดยอเนกปริยาย เพื่อคลายความกำหนัด ไม่ใช่เพื่อความกำหนัด เพื่อความพราก ไม่ใช่เพื่อความประกอบ เพื่อความไม่ถึอมั่น ไม่ใช่ เพื่อมีความถึอมั่นมีใช่หรือ เมื่อธรรมชื่อนั้น อันพระผู้มีพระภาคทรงแสดงแล้ว เพื่อคลายความ กำหนัด คุณยังจักคิดเพื่อความกำหนัด เมื่อทรงแสดงเพื่อความพราก คุณยังจักคิดเพื่อความ ประกอบ เมื่อทรงแสดงเพื่อความไม่ถึอมั่น คุณยังจักคิดเพื่อความถึอมั่น.

อาวุโส ธรรมอันพระผู้มีพระภาคทรงแสดงแล้ว โดยอเนกปริยาย เพื่อเป็นที่สำรอกแห่ง ราคะ เพื่อเป็นที่สร้างแห่งความเมา เพื่อเป็นที่ดับสูญแห่งความระหาย เพื่อเป็นที่หลุดถอนแห่ง อาลัย เพื่อเป็นที่เข้าไปตัดแห่งวิญญะ เพื่อเป็นที่สิ้นแห่งตัณหา เพื่อเป็นที่สำรอกแห่งตัณหา เพื่อเป็นที่ดับแห่งตัณหา เพื่อออกไปจากตัณหาชื่อวานะ มีใช่หรือ?

อาวุโส การละกาม การกำหนดรู้ความหมายในกาม การกำจัดความระหายในกาม การ เพิกถอนความตริกอันเกี่ยวข้องกับกาม การระงับความกัลลัคลุ่มเพราะกาม พระผู้มีพระภาคตรัสบอก ไว้แล้วโดยอเนกปริยาย มีใช่หรือ?

อาวุโส การกระทำของคุณนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของคุณนั้น เป็นไปเพื่อ ความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใส แล้ว.

ภิกษุเหล่านั้น ดิเตียนภิกษุนั้น โดยอเนกปริยายดังนี้แล้ว ได้กราบทูลเนื้อความนั้นแด่ พระผู้มีพระภาค.

ทรงประชุมสงฆ์บัญญัติอนุบัญญัติ ๑

[๒๒] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ในเพราะเหตุเป็นมูลค่านั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามภิกษุนั้นว่า ดูกรภิกษุ ข้าว่าเธอเสพเมถุนธรรม ในถึงตัวเมีย จริงหรือ?

จริง พระพุทธเจ้าข้า ภิกษุนี้ทุลสารภาพ?

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คูกร โฆฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะสม ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ เธอวชในธรรมวินัยอันเรากล่าวไว้ดี อย่างนี้แล้ว โฉนจึงไม่สามารถประพาศิพรหมจรรย์ให้บริบูรณ์บริสุทธิได้ตลอดชีวิตเล่า.

คูกร โฆฆบุรุษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยอนกปริยาย เพื่อคลายความกำหนัด ไม่ใช่ เพื่อมีความกำหนัด เพื่อความพราว ไม่ใช่เพื่อความประกอบ เพื่อความไม่ถ่อมมัน ไม่ใช่เพื่อความถ่อมมันมิใช่หรือ? เมื่อธรรมชื่อนั้น อันเราแสดงแล้วเพื่อคลายความกำหนัด เธอยังจักคิดเพื่อมีความกำหนัด เราแสดงเพื่อความพราว เธอยังจักคิดเพื่อความประกอบ เราแสดงเพื่อความไม่ถ่อมมัน เธอยังจักคิดเพื่อความถ่อมมัน.

คูกร โฆฆบุรุษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยอนกปริยาย เพื่อเป็นที่สำรอกแห่งราคะ เพื่อเป็นที่สร้างแห่งความเมา เพื่อเป็นที่ดับสูญแห่งความระหาย เพื่อเป็นที่หลุดถอนแห่งอาลัย เพื่อเป็นที่เข้าไปตัดแห่งวัฏฏะ เพื่อเป็นที่สิ้นแห่งตัณหา เพื่อเป็นที่สำรอกแห่งตัณหา เพื่อเป็นที่ดับแห่งตัณหา เพื่อออกไปจากตัณหาชื่อวานะ มิใช่หรือ?

คูกร โฆฆบุรุษ การละกาม การกำหนดรู้ความหมายในกาม การกำจัดความระหายในกาม การเพิกถอนความตริกอันเกี่ยวข้องกับกาม การระงับความกัลลัคคัมเพราะกาม เราบอกไว้แล้วโดยอนกปริยาย มิใช่หรือ?

คูกร โฆฆบุรุษ องค์กำเนิดอันเธอสอดเข้าไปในปากอสรพิษที่มีพิษร้าย ยังดีกว่า อันองค์กำเนิดที่เธอสอดเข้าไปในองค์กำเนิดของลิงตัวเมีย ไม่ดีเลย องค์กำเนิดอันเธอสอดเข้าไปในปากงูเห่า ยังดีกว่า อันองค์กำเนิดที่สอดเข้าไปในองค์กำเนิดของลิงตัวเมีย ไม่ดีเลย องค์กำเนิดอันเธอสอดเข้าไปในหลุมถ่านที่ไฟติดลุกโชน ยังดีกว่า อันองค์กำเนิดที่เธอสอดเข้าไปในองค์กำเนิดของลิงตัวเมีย ไม่ดีเลย.

ข้อที่เราว่าดีนั้น เพราะเหตุไร?

เพราะบุคคลผู้สอดองค์กำเนิดเข้าไปในปากอสรพิษเป็นต้นนั้น พึงถึงความตาย หรือความทุกข์เพียงแก่ตาย ซึ่งมีการกระทำนั้นเป็นเหตุ และเพราะการกระทำนั้นเป็นปัจจัย เบื้องหน้าแต่แตกกายตายไป ไม่พึงเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก ส่วนบุคคลผู้ทำการสอดองค์กำเนิดเข้าไปในองค์กำเนิดของลิงตัวเมียนั้น เบื้องหน้าแต่แตกกายตายไป พึงเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก ซึ่งมีการกระทำนี้เป็นเหตุ.

คุณโรมนบุรุษ เมื่อการกระทำนั้นมิโทษอยู่ เธอยังชื่อว่าได้ต้องอสังกรรม อันเป็นเรื่องของชาวบ้าน เป็นมรรยาทของคนชั้นต่ำ อันชั่วหยาบ มีน้ำเป็นที่สุด มีในที่ลับ เป็นของคนคู่อันคนคู่พึงร่วมกันเป็นไป การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว... ๑ คุณกริกษุทั้งหลาย ก็เลพวกเธอ พึงยกลักษณะที่ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระอนุบัญญัติ ๑

๑. อนึ่ง ภิกษุใดเสพเมถุนธรรม โดยที่สุดแม้ในสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย เป็นปาราชิก หาสังวาสมิได้.

ก็ลักษณะที่ ย่อมเป็นอันพระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติแล้วแก่ภิกษุทั้งหลายด้วยประการดังนี้.

เรื่องถึงตัวเมีย ๒ จบ.

เรื่องภิกษุวัชชีบุตร

[๒๓] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุวัชชีบุตรชาวพระนครเวสาลีหลายรูป ฉันทอาหารพอแก่ความต้องการ จำวัดพอแก่ความต้องการ สรงน้ำพอแก่ความต้องการ ครั้นแล้วทำในใจโดยไม่แยบคาย ไม่บอกคืนสิกขา ไม่ทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง ได้เสพเมถุนธรรม สมัยอื่นวัชชีบุตรพวกนั้น ถูกความพิณาศแห่งญาติกระทบแล้วบ้าง ถูกความวอดวายแห่งภคชะพานแล้วบ้าง ถูกความเสื่อมคือโรคเบียดเบียนแล้วบ้าง จึงเข้าไปหาท่านพระอานนท์ แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านพระอานนท์ เจ้าข้า พวกกระผมไม่ใช่เป็นคนดิเคียนพระพุทธเจ้า ไม่ใช่เป็นคนดิเคียนพระธรรม ไม่ใช่เป็นคนดิเคียนพระสงฆ์ พวกกระผมเป็นคนดิเคียนตน ไม่ใช่เป็นคนดิเคียนคนอื่น พวกกระผมซึ่งบวชในพระธรรมวินัยที่พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ดีอย่างนี้แล้ว ไม่สามารถประพฤติพรหมจรรย์ให้บริบูรณ์บริสุทธิ์ได้ตลอดชีวิตนั้นแหละ เป็นคนไม่มีวาสนา เป็นคนมีบุญน้อย ท่านพระอานนท์เจ้าข้า แม้บัดนี้ ถ้าพวกกระผมพึงได้บรรพชา พึงได้อุปสมบทในสำนักพระผู้มีพระภาค แม้บัดนี้พวกกระผมจะพึงเป็นผู้เห็นแจ้งซึ่งกุศลธรรม หมั่นประกอบความเพียรในการเจริญโพธิปักขิยธรรมอยู่ตลอดเบื้องต้นแห่งราตรีและเบื้องปลายแห่งราตรี ท่าน #๑ ต้องการพิสดารฟังดูหน้า ๓๑ บรรทัดที่ ๒๔ ๒ โดยมากปรากฏว่า มักกฤษีลักษณะ

พระอานนท์เจ้าข้า พวกกระผมขอโอกาสของท่านได้โปรดกรุณากราบทูลความข้อนี้แด่พระผู้มีพระภาค.

ได้ จ๊ะ ท่านพระอานนท์รับคำของพวกวัชชีบุตรชาวพระนครเวสาลี แล้วเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค กราบทูลเรื่องนั้นให้ทรงทราบ.

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรอานนท์ การที่ตถาคตจะพึงถอนปาราชิกสิกขาบทที่บัญญัติแล้วแก่สาวกทั้งหลาย เพราะเหตุแห่งพวกวัชชีหรือพวกวัชชีบุตรนั้น ไม่ใช่ฐานะ ไม่ใช่โอกาส.

ทรงบัญญัติอนุบัญญัติ ๒

[๒๔] ครั้นนั้นพระองค์ทรงกระทำธรรมิกถา ในเพราะเหตุเป็นมูลค่านั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ผู้ใดแลเป็นภิกษุ ไม่บอกคืนสิกขา ไม่ทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง เสพเมถุนธรรม ผู้นั้นมาแล้ว สงฆ์ไม่พึงอุปสมบทให้ ส่วนผู้ใดแล เป็นภิกษุ บอกคืนสิกขา ทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง แล้วเสพเมถุนธรรม ผู้นั้นมาแล้ว สงฆ์ไม่พึงอุปสมบทให้ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระอนุบัญญัติ ๒

๑. อนึ่ง ภิกษุใด ถึงพร้อมซึ่งสิกขาบทและสาชีพของภิกษุทั้งหลายแล้ว ไม่บอกคืนสิกขา ไม่ทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง เสพเมถุนธรรม โดยที่สุดแม้ในสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย เป็นปาราชิก หาสังวาส มิได้.

สิกขาบทวิภังค์

[๒๕] บทว่า อนึ่ง ... ใด ความว่า ผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีการทำงานอย่างใด มีชาติอย่างใด มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกคิอย่างใด มีธรรมเนียมอยู่อย่างใด มีอารมณ์อย่างใด เป็นเถระก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า อนึ่ง ... ใด.

[๒๖] บทว่า ภิกษุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าประพฤติกขาจริยวัตร ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าทรงผืนผ้าที่ถูการทำลายแล้ว ชื่อว่า ภิกษุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกษุ โดยปฏิญญา ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นเอหิภิกษุ ชื่อว่า

ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้เจริญ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่ามีสารธรรม ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระอเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อันสงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้ด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ บรรดาภิกษุเหล่านั้น ภิกษุที่สงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้ด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะนี้ ชื่อว่า ภิกษุที่ทรงประสงค์ในอรรถนี้.

[๒๗] บทว่า สิกขา ได้แก่สิกขา ๓ ประการคือ อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา อธิปัญญาสิกขา บรรดาสิกขา ๓ ประการเหล่านั้น อธิศีลสิกขานี้ ชื่อว่า สิกขา ที่ทรงประสงค์ในอรรถนี้.

[๒๘] ชื่อว่า สาชีพ อธิบายว่า สิกขาบทใด ที่พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติไว้ สิกขาบทนั้น ชื่อว่า สาชีพ ภิกษุศึกษาในสาชีพนั้น เพราะเหตุนี้จึงตรัสว่า ถึงพร้อมซึ่งสาชีพ.

[๒๙] คำว่า ไม่บอกคืนสิกขา ไม่ทำความเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง ทรงอธิบายไว้ว่า ภิกษุทั้งหลาย การทำความเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง และสิกขาไม่เป็นอันบอกคืนก็มี ภิกษุทั้งหลาย การทำความเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง และสิกขาเป็นอันบอกคืนก็มี.

ลักษณะสิกขาที่ไม่เป็นอันบอกคืน [๑๖๐ บท]

[๓๐] ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็การกระทำความเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง และสิกขาไม่เป็นอันบอกคืน เป็นอย่างไร?

กล่าวบอกคืนด้วยคำร่าฟังว่า โฉนหนอ [๑๔ บท]

๑. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อิดอัด เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรณาคความเป็นภุคหัตถ์ ปรรณาคความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็นเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นผู้มีใช้สมณะ ปรรณาคความเป็นผู้มีใช้เชื้อสายพระศาสดบุตร ข่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า โฉนหนอ ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระพุทธรเจ้า ดูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง และสิกขาไม่เป็นอันบอกคืน.

๒. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความเป็นสมณะ อี้อัด เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรณาคความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็นเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นผู้มีใจสมณะ ปรรณาคความเป็นผู้มีใจเชื่อสายพระศาสดายบุดร ข้อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบว่าเป็นคนขี้ขลาด ข้างเจ้าฟังบอกคนพระธรรม. ดูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคน

๓. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนพระสงฆ์ ...

๔. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนศึกษา ...

๕. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนวินัย ...

๖. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนปาติโมกข์ ...

๗. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนอุเทศ ...

๘. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนพระอุปัชฌายะ ...

๙. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนพระอาจารย์ ...

๑๐. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนพระสังฆวิหาริก ...

๑๑. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนพระอันตเวตติก ...

๑๒. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนพระผู้ร่วมอุปัชฌายะ ...

๑๓. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนพระผู้ร่วมอาจารย์ ...

๑๔. ... โฉนหนอ ข้างเจ้าฟังบอกคนพระเพื่อนพรหมจารี. ดูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคน.

กล่าวกำหนดภาวะด้วยคำรำพึงว่า โฉนหนอ [๘ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความเป็นสมณะ อี้อัด เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาคความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็นเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นผู้มีใจสมณะ ปรรณาคความเป็นผู้มีใจเชื่อสายพระศาสดายบุดร ข้อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบว่าเป็นคนขี้ขลาด ข้างเจ้าฟังเป็นคฤหัสถ์ ดูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคน.

๒. ... โฉนหนอ ข้าพเจ้าพึงเป็นอุบาสก ...

๓. ... โฉนหนอ ข้าพเจ้าพึงเป็นอารามิก ...

๔. ... โฉนหนอ ข้าพเจ้าพึงเป็นสามเณร ...

๕. ... โฉนหนอ ข้าพเจ้าพึงเป็นเดียรถีย์ ...

๖. ... โฉนหนอ ข้าพเจ้าพึงเป็นสาวกเดียรถีย์ ...

๗. ... โฉนหนอ ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้มิใช่สมณะ ...

๘. ... โฉนหนอ ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้มิใช่เชื้อสายพระศากยบุตร. คูกรภิกษุทั้งหลาย แม้
อย่างนี้ก็เชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคืน.

กล่าวว่าจะบอกคืนด้วยคำปริกัปป ว่า ก็ถ้าว่า [๑๔ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ
เป็นสมณะ อีตถัถ เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาค
ความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็น
เดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นผู้มิใช่สมณะ ปรรณาคความเป็น
ผู้มิใช่เชื้อสายพระศากยบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระพุทธรเจ้า
คูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ก็เชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคืน.

๒. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระธรรม ...

๓. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระสงฆ์ ...

๔. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนศึกษา ...

๕. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนวินัย ...

๖. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนปาติโมกข์ ...

๗. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนอุเทศ ...

๘. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระอุปัชฌายะ ...

๙. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระอาจารย์ ...

๑๐. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระสัทธวิหาริก ...

๑๑. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระอันเตวาสิก ...

๑๒. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระผู้ร่วมอุปัชฌายะ ...

๑๓. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระผู้ร่วมอาจารย์ ...

๑๔. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระเพื่อนพรหมจารี. คูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคืน.

กล่าวกำหนดภาวะด้วยคำปริกัปกว่า ก็ถ้าว่า [๘ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อีตถัถ เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาค ความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็น เดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นผู้มีใจสมณะ ปรรณาคความเป็น ผู้มีใจเชื่อสายพระศาสดายบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบว่ ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นคฤหัสถ์ คูกร ภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคืน.

๒. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นอุบาสก ...

๓. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นอารามิก ...

๔. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นสามเณร ...

๕. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นเดียรถีย์ ...

๖. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นสาวกเดียรถีย์ ...

๗. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้มีใจสมณะ ...

๘. ... ก็ถ้าว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้มีใจเชื่อสายพระศาสดายบุตร. คูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคืน.

กล่าวบอกคืนด้วยคำปริกัปกว่า หากว่า [๑๔ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อีตถัถ เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาค ความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็น เดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นผู้มีใจเป็นสมณะ ปรรณาคความ เป็นผู้มีใจเชื่อสายพระศาสดายบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบว่ หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคืนพระ- พุทธเจ้า. คูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็น อันบอกคืน.

๒. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระธรรม ...

๓. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระสงฆ์ ...

๔. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินสิกขา ...

๕. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินวินัย ...

๖. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินปาติโมกข์ ...

๗. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินอุเทศ ...

๘. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระอุปัชฌายะ ...

๙. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระอาจารย์ ...

๑๐. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระสังฆาธิการิก ...

๑๑. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระอันตเวตติก ...

๑๒. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระผู้ร่วมอุปัชฌายะ ...

๑๓. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระผู้ร่วมอาจารย์ ...

๑๔. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระเพื่อนพรหมจารี. คูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และสิกขาไม่เป็นอันบอกคิน.

กล่าวกำหนดภาวะด้วยคำปริกัป ว่า หากว่า [๘ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อัดอัด เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาค ความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็น เดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นผู้มีใจสมณะ ปรรณาคความเป็น ผู้มีใจเชื่อสายพระศากยบุตร ข่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า หากว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นคฤหัสถ์. คูกร ภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และสิกขาไม่เป็นอันบอกคิน.

๒. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นอุบาสก ...

๓. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นอารามิก ...

๔. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นสามเณร ...

๕. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นเดียรถีย์ ...

๖. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นสาวกเดียรถีย์ ...

๗. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้มิใช่สมณะ ...

๘. ... หากว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้มิใช่เชื้อสายพระศาสดาบุตร. คูกริกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคิน.

กล่าวบอกคินด้วยคำปริกัปกั ว่า ผิว่า [๑๔ บท]

๑. อีกประการหนึ่ง ภิภุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อัดอัด เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิภุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาค ความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็น เติรติย์ ปรรณาคความเป็นสาวกเติรติย์ ปรรณาคความเป็นผู้มิใช่เป็นสมณะ ปรรณาค ความเป็นผู้มิใช่เชื้อสายพระศาสดาบุตร ข่อมกล่าวไว้ให้ผู้อื่นทราบ ว่า ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระพุทเจ้า. คูกริกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอัน บอกคิน.

๒. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระธรรม ...

๓. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระสงฆ์ ...

๔. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินศึกษา ...

๕. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินวินัย ...

๖. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินปาติโมกข์ ...

๗. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินอุเทศ ...

๘. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระอุปัชฌายะ ...

๙. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระอาจารย์ ...

๑๐. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระสัทธวิหาริก ...

๑๑. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระอันเตวาสิก ...

๑๒. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระผู้ร่วมอุปัชฌายะ ...

๑๓. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระผู้ร่วมอาจารย์ ...

๑๔. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระเพื่อนพรหมจารี. คูกริกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ ก็ ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และศึกษาบทไม่เป็นอันบอกคิน.

กล่าวกำหนดภาวะด้วยคำปริกัปกั ว่า ผิว่า [๘ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อีตถัก เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรตนาความเป็นคฤหัสถ์ ปรรตนา ความเป็นอุบาสก ปรรตนาความเป็นอารามิก ปรรตนาความเป็นสามเณร ปรรตนาความเป็น เดียรถีย์ ปรรตนาความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรตนาความเป็นผู้มีไช้สมณะ ปรรตนาความเป็น ผู้มิไช้เชื้อสายพระศากยบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบว่ ผิว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นคฤหัสถ์. คูกรภิกษุ ทั้งหลาย เม้อย่างนี้ก็ชื่อว่ากรทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และสิกขาไม่เป็นอันบอกคิน.

๒. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นอุบาสก ...

๓. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นอารามิก ...

๔. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นสามเณร ...

๕. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นเดียรถีย์ ...

๖. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นสาวกเดียรถีย์ ...

๗. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้มิไช้สมณะ ...

๘. ... ผิว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้มิไช้เชื้อสายพระศากยบุตร. คูกรภิกษุทั้งหลาย เม้อย่างนี้ก็ ชื่อว่ากรทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และสิกขาไม่เป็นอันบอกคิน.

กล่าวบอกคินด้วยคำปริกัปกั ว่า มีความคำริ [๑๔ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อีตถัก เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรตนาความเป็นคฤหัสถ์ ปรรตนา ความเป็นอุบาสก ปรรตนาความเป็นอารามิก ปรรตนาความเป็นสามเณร ปรรตนาความเป็น เดียรถีย์ ปรรตนาความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรตนาความเป็นผู้มีไช้สมณะ ปรรตนาความเป็น ผู้มิไช้เชื้อสายพระศากยบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบว่ ข้าพเจ้ามีความคำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอก คินพระพุทธรเจ้า. คูกรภิกษุทั้งหลาย เม้อย่างนี้ก็ชื่อว่ากรทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และสิกขาไม่ เป็นอันบอกคิน.

๒. ... มีความคำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระธรรม ...

๓. ... มีความคำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินพระสงฆ์ ...

๔. ... มีความคำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินสิกขา ...

๕. ... มีความคำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคินวินัย ...

๖. ... มีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคณปาติโมกข์ ...
๗. ... มีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคณอุเทศ ...
๘. ... มีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคณพระอุปัชฌายะ ...
๙. ... มีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคณพระอาจารย์ ...
๑๐. ... มีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคณพระสังฆวิหาริก ...
๑๑. ... มีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคณพระอันเตวาสิก ...
๑๒. ... มีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคณพระผู้ร่วมอุปัชฌายะ ...
๑๓. ... มีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคณพระผู้ร่วมอาจารย์ ...
๑๔. ... มีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงบอกคณพระเพื่อนพรหมจารี. คูกริกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคณ.

กล่าวกำหนดภาวะด้วยคำปริกัป ว่า มีความดำริว่า [๘ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินยอม ใครจะเคลื่อนจากความสมณะ อีคัคคิ เบื่อหน่าย เกลียคชังความเป็นภิกษุ ปรรตนาความเป็นคฤหัสถ์ ปรรตนาความเป็นอุบาสก ปรรตนาความเป็นอารามิก ปรรตนาความเป็นสามเณร ปรรตนาความเป็นเดียรถีย์ ปรรตนาความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรตนาความเป็นผู้มีใช้สมณะ ปรรตนาความเป็นผู้มีใช้เชื้อสายพระศาสดาบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า ข้าพเจ้ามีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นคฤหัสถ์. คูกริกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคณ

๒. ... ข้าพเจ้ามีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นอุบาสก ...
๓. ... ข้าพเจ้ามีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นอารามิก ...
๔. ... ข้าพเจ้ามีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นสามเณร ...
๕. ... ข้าพเจ้ามีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นเดียรถีย์ ...
๖. ... ข้าพเจ้ามีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นสาวกเดียรถีย์ ...
๗. ... ข้าพเจ้ามีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้มีใช้สมณะ ...
๘. ... ข้าพเจ้ามีความดำริว่า ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้มีใช้เชื้อสายพระศาสดาบุตร. คูกริกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคณ.

อังกวัตถุที่รำลึก [๑๗ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความเป็นสมณะ อัดอัด เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาคความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็นเดียรฉิย ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรฉิย ปรรณาคความเป็นผู้มีใช้สมณะ ปรรณาคความเป็นผู้มีใช้เชื้อสายพระศากยบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า ข้าพเจ้าระลึกถึงมารดา. คูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ ก็ชื่อว่า การทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคิน.

๒. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงบิดา ...

๓. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงพี่ชายน้องชาย ...

๔. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงพี่หญิงน้องหญิง ...

๕. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงบุตร ...

๖. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงธิดา ...

๗. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงภริยา ...

๘. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงหมู่ญาติ ...

๙. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงหมู่มิตร ...

๑๐. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงบ้าน ...

๑๑. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงนิคม ...

๑๒. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงนา ...

๑๓. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงสวน ...

๑๔. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงเงิน ...

๑๕. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงทอง ...

๑๖. ... ข้าพเจ้าระลึกถึงศิลปะ ...

๑๗. ... ข้าพเจ้าหวนรำลึกถึงการหัวเราะ การเจรจา การเล่นในครั้งก่อน. คูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ ก็ชื่อว่า การทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และศึกษาไม่เป็นอันบอกคิน.

แสดงความห่วงใย [๘ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความเป็นสมณะ อัดอัด เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาค-

ความเป็นอุบาสก ปราธนาความเป็นอารามิก ปราธนาความเป็นสามเณร ปราธนาความเป็น
เดียรถีย์ ปราธนาความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปราธนาความเป็นผู้มีใช้สมณะ ปราธนาความเป็น
ผู้มีใช้เชื้อสายพระศากยบุตร ข้อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า มารดาของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าต้องเลี้ยงดู
ท่าน. คูกรกฤษทุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ ก็ชื่อว่า การทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และศึกษา ไม่เป็นอัน
บอกคืน.

๒. ... บิดาของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าต้องเลี้ยงดูท่าน ...

๓. ... พี่ชายน้องชายของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าต้องเลี้ยงดูเขา ...

๔. ... พี่หญิงน้องหญิงของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าต้องเลี้ยงดูเขา ...

๕. ... บุตรของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าต้องเลี้ยงดูเขา ...

๖. ... ธิดาของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าต้องเลี้ยงดูเขา ...

๗. ... ภริยาของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าต้องเลี้ยงดูเขา ...

๘. ... หม่อมญาติของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าต้องเลี้ยงดูเขา ...

๙. ... หม่อมมิตรของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าต้องเลี้ยงดูเขา. คูกรกฤษทุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ ก็ชื่อว่า
การทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และศึกษา ไม่เป็นอันบอกคืน.

อ้างที่อยู่ทีอาศัย [๑๖ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง กฤษทุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ
เป็นสมณะ อัดอัด เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นกฤษทุ ปราธนาความเป็นคฤหัสถ์ ปราธนา
ความเป็นอุบาสก ปราธนาความเป็นอารามิก ปราธนาความเป็นสามเณร ปราธนาความเป็น
เดียรถีย์ ปราธนาความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปราธนาความเป็นผู้มีใช้สมณะ ปราธนาความเป็น
ผู้มีใช้เชื้อสายพระศากยบุตร ข้อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า มารดาของข้าพเจ้ามี ท่านจักเลี้ยงดูข้าพเจ้า
คูกรกฤษทุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ ก็ชื่อว่า การทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และศึกษา ไม่เป็นอันบอกคืน.

๒. ... บิดาของข้าพเจ้ามี ท่านจักเลี้ยงดูข้าพเจ้า ...

๓. ... พี่ชายน้องชายของข้าพเจ้ามี เขาจักเลี้ยงดูข้าพเจ้า ...

๔. ... พี่หญิงน้องหญิงของข้าพเจ้ามี เขาจักเลี้ยงดูข้าพเจ้า ...

๕. ... บุตรของข้าพเจ้ามี เขาจักเลี้ยงดูข้าพเจ้า ...

๖. ... ธิดาของข้าพเจ้ามี เขาจักเลี้ยงดูข้าพเจ้า ...
๗. ... ภริยาของข้าพเจ้ามี เขาจักเลี้ยงดูข้าพเจ้า ...
๘. ... หมูญาติของข้าพเจ้ามี พวกเขจักเลี้ยงดูข้าพเจ้า ...
๙. ... หมูมิตรของข้าพเจ้ามี พวกเขจักเลี้ยงดูข้าพเจ้า ...
๑๐. ... บ้านของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าจักเลี้ยงชีพได้แม้ด้วยบ้านนั้น ...
๑๑. ... นิคมของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าจักเลี้ยงชีพได้แม้ด้วยนิคมนั้น ...
๑๒. ... นาของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าจักเลี้ยงชีพได้แม้ด้วยนานั้น ...
๑๓. ... สวนของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าจักเลี้ยงชีพได้แม้ด้วยสวนนั้น ...
๑๔. ... เงินของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าจักเลี้ยงชีพได้แม้ด้วยเงินนั้น ...
๑๕. ... ทองของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าจักเลี้ยงชีพได้แม้ด้วยทองนั้น ...
๑๖. ... ศิลปะของข้าพเจ้ามี ข้าพเจ้าจักเลี้ยงชีพได้แม้ด้วยศิลปะนั้น ...

คูกรกฤษฎั้ทั้งหลาย แม้อย่างนี้ก็เชื่อว่าการทำความเป็นทุรพลให้แจ้ง และสิกขาไม่เป็นอันบอกคีน.

อ้างว่าพรหมจรรย์ทำได้ยาก [๘ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง กฤษฎั้ในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อิดอัด เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นกฤษฎั้ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาค ความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็น เดียรถึยั้ ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรถึยั้ ปรรณาคความเป็นผู้มีใช้สมณะ ปรรณาคความเป็น ผู้มิใช่เชื้อสายพระศากยบุตร ขอมกล่าวให้ผู้อื่นทราบว้า พรหมจรรย์ทำได้ยาก. คูกรกฤษฎั้ทั้งหลาย แม้อย่างนี้ก็เชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทุรพลให้แจ้ง และสิกขาไม่เป็นอันบอกคีน.

๒. ... พรหมจรรย์ทำไม่ได้ง่าย ...

๓. ... พรหมจรรย์ประพฤดิได้ยาก ...

๔. ... พรหมจรรย์ประพฤดิไม่ได้ง่าย ...

๕. ... ข้าพเจ้าไม่อาจ ...

๖. ... ข้าพเจ้าไม่สามารถ ...

๗. ... ข้าพเจ้าไม่ยินดี ...

๘. ... ข้าพเจ้าไม่ยินดียั้. คูกรกฤษฎั้ทั้งหลาย แม้อย่างนี้ก็เชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทุรพล ให้แจ้ง และสิกขาไม่เป็นอันบอกคีน.

รวมลักษณะสิกขาที่ไม่เป็นอันบอกคีน ๑๖๐ บท

ลักษณะสิกขาที่เป็นอันบอกคั้น [๗๘ บท]

กล่าวบอกคั้นด้วยคำเป็นปัจจุบัน [๑๔ บท]

[๓๑] คูกริกษุทั้งหลาย ก็การทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และสิกขาก็เป็นอันบอกคั้น เป็นอย่างไร?

๑. คูกริกษุทั้งหลาย กิษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อี๊ดอด เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นกิษุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาค ความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็น เดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นผู้มีใจสมณะ ปรรณาคความเป็น ผู้มีใจเชื่อสายพระศากยบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า ข้าพเจ้าบอกคั้นพระพุทเจ้า. คูกริกษุ ทั้งหลาย แม้อย่างนี้ชื่อว่า การทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และสิกขาก็เป็นอันบอกคั้น.

๒. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นพระธรรม ...

๓. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นพระสงฆ์ ...

๔. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นสิกขา ...

๕. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นวินัย ...

๖. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นปาติโมกข์ ...

๗. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นอุเทศ ...

๘. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นพระอุปัชฌายะ ...

๙. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นพระอาจารย์ ...

๑๐. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นพระสัทธวิหาริก ...

๑๑. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นพระอันเตวาสิก ...

๑๒. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นพระผู้ร่วมอุปัชฌายะ ...

๑๓. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นพระผู้ร่วมอาจารย์ ...

๑๔. ... ข้าพเจ้าบอกคั้นพระเพื่อนพรหมจรรย์. คูกริกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ก็ชื่อว่า การทำ ความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และสิกขาก็เป็นอันบอกคั้น.

กล่าวกำหนดภาวะด้วยคำเป็นปัจจุบัน [๘ บท]

๑. อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อีตถ์ เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรตนาความเป็นคฤหัสถ์ ปรรตนา ความเป็นอุบาสก ปรรตนาความเป็นอารามิก ปรรตนาความเป็นสามเณร ปรรตนาความเป็น เดียรถีย์ ปรรตนาความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรตนาความเป็นผู้มีใช้สมณะ ปรรตนาความเป็นผู้ มิใช่เชื้อสายพระศาสดาบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า ขอท่านจงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นคฤหัสถ์. คูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และสิกขา ก็เป็นอันบอกคิน.

๒. ... ขอท่านจงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นอุบาสก ...

๓. ... ขอท่านจงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นอารามิก ...

๔. ... ขอท่านจงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นสามเณร ...

๕. ... ขอท่านจงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นเดียรถีย์ ...

๖. ... ขอท่านจงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นสาวกเดียรถีย์ ...

๗. ... ขอท่านจงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นผู้มีใช้สมณะ ...

๘. ... ขอท่านจงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นผู้มีเชื้อสายพระศาสดาบุตร. คูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และสิกขา ก็เป็นอันบอกคิน.

กล่าวบอกคินด้วยคำเป็นปัจจุบันว่าไม่เกี่ยวข้อง [๑๔ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อีตถ์ เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรตนาความเป็นคฤหัสถ์ ปรรตนา ความเป็นอุบาสก ปรรตนาความเป็นอารามิก ปรรตนาความเป็นสามเณร ปรรตนาความเป็น เดียรถีย์ ปรรตนาความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรตนาความเป็นผู้มีใช้สมณะ ปรรตนาความเป็น ผู้มิใช่เชื้อสายพระศาสดาบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องด้วยพระพุทธรเจ้า คูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และสิกขา ก็เป็นอันบอกคิน.

๒. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องด้วยพระธรรม ...

๓. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องด้วยพระสงฆ์ ...

๔. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องด้วยสิกขา ...

๕. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องด้วยวินัย ...

๖. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์ปาติโมกข์ ...
๗. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์อุเทส ...
๘. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์พระอุปัชฌายะ ...
๙. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์พระอาจารย์ ...
๑๐. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์พระสังฆวิहारิก ...
๑๑. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์พระอันเตวาสิก ...
๑๒. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์พระผู้ร่วมอุปัชฌายะ ...
๑๓. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์พระผู้ร่วมอาจารย์ ...
๑๔. ... ข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์พระเพื่อนพรหมจารี. คูกริกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ก็เชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และสิกขาที่เป็นอันบอกคิน.

กล่าวบอกคินด้วยคำว่าต้องการอะไร [๑๔ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง กิษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อีตถัก เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นกิษุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาค ความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็น เดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นผู้มีใช้สมณะ ปรรณาคความเป็น ผู้มิใช่เชื้อสายพระสากยบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยพระพุทธเจ้า. คูกริกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ก็เชื่อว่าการทำความเป็นผู้ทรพลให้แจ้ง และสิกขาที่เป็นอันบอกคิน.

๒. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยพระธรรม ...
๓. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยพระสงฆ์ ...
๔. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยสิกขา ...
๕. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยวินัย ...
๖. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยปาติโมกข์ ...
๗. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยอุเทส ...
๘. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยพระอุปัชฌายะ ...
๙. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยพระอาจารย์ ...
๑๐. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยพระสังฆวิहारิก ...

๑๑. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยพระอันเตวาสิก ...

๑๒. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยพระผู้ร่วมอุปัชฌายะ ...

๑๓. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยพระผู้ร่วมอาจารย์ ...

๑๔. ... ข้าพเจ้าจะต้องการอะไรด้วยพระเพื่อนพรหมจรรย์. คูกริกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ก็
ชื่อว่าการทำงานเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง และสิกขาที่เป็นอันบอกคั้น.

กล่าวบอกคั้นด้วยคำว่า ไม่ต้องการ [๑๔ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง กิษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ
เป็นสมณะ อิดอัด เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นกิษุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาค
ความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็น
เดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นสาวกเดียรถีย์ ปรรณาคความเป็นผู้มีใช้สมณะ ปรรณาคความเป็น
ผู้มีใช้เชื้อสายพระศากยบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยพระพุทเจ้า.
คูกริกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ก็ชื่อว่าการทำงานเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง และสิกขาที่เป็นอันบอกคั้น.

๒. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยพระธรรม ...

๓. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยพระสงฆ์ ...

๔. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยสิกขา ...

๕. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยวินัย ...

๖. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยปาติโมกข์ ...

๗. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยอุเทศ ...

๘. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยพระอุปัชฌายะ ...

๙. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยพระอาจารย์ ...

๑๐. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยพระสิทธิวิหาริก ...

๑๑. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยพระอันเตวาสิก ...

๑๒. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยพระผู้ร่วมอุปัชฌายะ ...

๑๓. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยพระผู้ร่วมอาจารย์ ...

๑๔. ... ข้าพเจ้าไม่ต้องการด้วยพระเพื่อนพรหมจรรย์. คูกริกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ก็ชื่อว่า
การทำงานเป็นผู้ทูลพลให้แจ้ง และสิกขาที่เป็นอันบอกคั้น.

กล่าวบอกคืนด้วยคำว่า พันติแล้ว [๑๔ บท]

๑. ก็อีกประการหนึ่ง ภิกษุในธรรมวินัยนี้ กระสัน ไม่ยินดี ใครจะเคลื่อนจากความ เป็นสมณะ อีตถ์ เบื่อหน่าย เกลียดชังความเป็นภิกษุ ปรรณาคความเป็นคฤหัสถ์ ปรรณาค ความเป็นอุบาสก ปรรณาคความเป็นอารามิก ปรรณาคความเป็นสามเณร ปรรณาคความเป็น เติรเถียร ปรรณาคความเป็นสาวกเถียรเถียร ปรรณาคความเป็นผู้มีใช้สมณะ ปรรณาคความเป็นผู้ มิใช่สมณะ ปรรณาคความเป็นผู้มีใจเชื่อสายพระศากยบุตร ย่อมกล่าวให้ผู้อื่นทราบ ว่า ข้าพเจ้า พันติแล้วจากพระพุทธเจ้า. ดูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ก็ชื่อว่า การทำความเป็นผู้ทูลให้แจ้ง และสิกขาที่เป็นอันบอกคืน.

๒. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากพระธรรม ...

๓. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากพระสงฆ์ ...

๔. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากสิกขา ...

๕. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากวินัย ...

๖. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากปาติโมกข์ ...

๗. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากอุเทศ ...

๘. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากพระอุปัชฌายะ ...

๙. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากพระอาจารย์ ...

๑๐. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากพระสังฆวิহারิก ...

๑๑. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากพระอันตวาสิก ...

๑๒. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากพระผู้ร่วมอุปัชฌายะ ...

๑๓. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากพระผู้ร่วมอาจารย์ ...

๑๔. ... ข้าพเจ้าพันติแล้วจากพระเพื่อนพรหมจารี. ดูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่ออย่างนี้ก็ชื่อว่า การทำความเป็นผู้ทูลให้แจ้ง และสิกขาที่เป็นอันบอกคืน.

รวมลักษณะสิกขาที่เป็นอันบอกคืน ๑๔ บท

ไวพจน์แห่งพระพุทธเจ้าเป็นต้น

ก็อีกอย่างหนึ่ง ไวพจน์แห่งพระพุทธเจ้าก็ดี ไวพจน์แห่งพระธรรมก็ดี ไวพจน์แห่ง พระสงฆ์ก็ดี ไวพจน์แห่งสิกขาก็ดี ไวพจน์แห่งวินัยก็ดี ไวพจน์แห่งปาติโมกข์ก็ดี ไวพจน์แห่ง อุเทศก็ดี ไวพจน์แห่งพระอุปัชฌายะก็ดี ไวพจน์แห่งพระอาจารย์ก็ดี ไวพจน์แห่งพระสังฆวิহারิก

กัฏฐิ ไวพจน์แห่งพระอันเตวาสิกกัฏฐิ ไวพจน์แห่งพระผู้ร่วมอุปัชฌายะกัฏฐิ ไวพจน์แห่งพระผู้ร่วม
อาจารย์กัฏฐิ ไวพจน์แห่งพระเพื่อนพรหมจารีกัฏฐิ ไวพจน์แห่งภุคคหัสถ์กัฏฐิ ไวพจน์แห่งอุบาสกัฏฐิ
ไวพจน์แห่งอารามิกกัฏฐิ ไวพจน์แห่งสามเณรกัฏฐิ ไวพจน์แห่งเดียรถีย์กัฏฐิ ไวพจน์แห่งสาวก-
เดียรถีย์กัฏฐิ ไวพจน์แห่งบุคคลผู้มีใจสมณะกัฏฐิ ไวพจน์แห่งบุคคลผู้มีใจเชื่อสายพระศาสดาบุตรกัฏฐิ
แม้อย่างอื่นใด มีอยู่ ภิกษุยอมกล่าวให้ผู้อื่นทราบด้วยไวพจน์เหล่านั้น อันเป็นอาการ เป็นลักษณะ
เป็นนิमित. ดูกรภิกษุทั้งหลาย แม้อย่างนี้ก็ชื่อว่า การทำความเป็นผู้ทรพลาให้แจ้ง และสิกขาที่เป็น
อันบอกคิน.

ลักษณะสิกขาที่ไม่เป็นอันบอกคิน

[๓๒] ดูกรภิกษุทั้งหลาย สิกขาไม่เป็นอันบอกคินเป็นอย่างไร?

ดูกรภิกษุทั้งหลาย สิกขา ย่อมเป็นอันภิกษุในธรรมวินัยนี้ บอกคินด้วยไวพจน์เหล่าใด
อันเป็นอาการ เป็นเพศ เป็นนิमित ภิกษุวิกลจริต บอกคินสิกขาคด้วยไวพจน์เหล่านั้น อันเป็น
อาการ เป็นเพศ เป็นนิमित สิกขายอมไม่เป็นอันบอกคิน.

ภิกษุบอกคินสิกขาในสำนักภิกษุวิกลจริต สิกขายอมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุมิจิตฟุ้งซ่าน บอกคินสิกขา สิกขายอมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุบอกคินสิกขา ในสำนักภิกษุผู้มีจิตฟุ้งซ่าน สิกขายอมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุผู้กระสับกระส่ายเพราะเวทนา บอกคินสิกขา สิกขายอมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุบอกคินสิกขา ในสำนักภิกษุผู้กระสับกระส่ายเพราะเวทนา สิกขายอมไม่เป็นอัน
บอกคิน

ภิกษุบอกคินสิกขาในสำนักสัตว์ดิรัจฉาน สิกขายอมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุบอกคินสิกขาในสำนักแห่งชนชาติมิถลักกะ ด้วยภาษาชนชาติอิริยกะ ถ้าเขาไม่เข้าใจ
สิกขายอมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุบอกคินสิกขาในสำนักแห่งชนชาติอริยกะ ด้วยภาษาชนชาติมิลักกะ ถ้าเขาไม่เข้าใจ สิกขาย่อมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุบอกคินสิกขาในสำนักแห่งชนชาติอริยกะ ด้วยภาษาชนชาติอริยกะ ถ้าเขาไม่เข้าใจ สิกขาย่อมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุบอกคินสิกขาในสำนักแห่งชนชาติมิลักกะ ด้วยภาษาชนชาติมิลักกะ ถ้าเขาไม่เข้าใจ สิกขาย่อมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุบอกคินสิกขา โดยกล่าวเล่น สิกขาย่อมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุบอกคินสิกขา โดยกล่าวพลาด สิกขาย่อมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุไม่ประสงค์จะประกาศ แต่เปล่งเสียงให้ได้ยิน สิกขาย่อมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุประสงค์จะประกาศ แต่ไม่เปล่งเสียงให้ได้ยิน สิกขาย่อมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุประกาศแก่ผู้ไม่เข้าใจความ สิกขาย่อมไม่เป็นอันบอกคิน

ภิกษุไม่ประกาศแก่ผู้เข้าใจความ สิกขาย่อมไม่เป็นอันบอกคิน

ก็หรือภิกษุไม่ประกาศโดยประการทั้งปวง สิกขาย่อมไม่เป็นอันบอกคิน. ดูกรภิกษุทั้งหลาย สิกขาย่อมไม่เป็นอันบอกคินด้วยเหตุอย่างนี้แล.

สิกขาบทวิถังค์

[๑๓] ที่ชื่อว่า เมถุนธรรม มีอธิบายว่า ธรรมของอัสตินุรุช ประเพณีของชาวบ้าน มรรยาทของคนชั้นต่ำ ธรรมอันชั่วหยาบ ธรรมอันมีน้ำเป็นที่สุด กิจที่ควรช้อนเร้น ธรรมอันคน เป็นคู่ๆ พึงประพฤดิร่วมกัน นี้ชื่อว่า เมถุนธรรม.

[๑๔] ที่ชื่อว่า เสพ ความว่า ภิกษุใดสอดนิมิตเข้าไปทางนิมิต สอดองค์กำเนิดเข้าไป ทางองค์กำเนิด โดยที่สุดแม้ชั่วเมถุนถึงดา ภิกษุนั้นชื่อว่า เสพ.

[๑๕] คำว่า โดยที่สุดแม้ในสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย ความว่า ภิกษุเสพเมถุนธรรม แม้ ในสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย ย่อมไม่เป็นสมณะ ไม่เป็นเชื้อสายสากยบุตร จะกล่าวไปใยในหญิงมนุษย์ เพราะฉะนั้น พระผู้มีพระภาคจึงตรัสว่า โดยที่สุดแม้ในสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย.

[๑๖] คำว่า เป็นปาราชิก ความว่า นุรุชถูกตัดศีรษะแล้ว ไม่อาจมีสรีระคุมกันนั้นเป็น อยู่ ชื่อแม้ฉันใจ ภิกษุก็ฉันนั้นเหมือนกัน เสพเมถุนธรรมแล้วย่อมไม่เป็นสมณะ ไม่เป็นเชื้อ สายพระสากยบุตร เพราะเหตุนี้ จึงตรัสว่า เป็นปาราชิก.

[๑๗] บทว่า หาสังวาสมิได้ ความว่า ที่ชื่อว่า สังวาส ได้แก่กรรมที่พึงทำร่วมกัน อุเทศที่พึงสวดร่วมกัน ความเป็นผู้มีสิกขาเสมอกัน นี้ชื่อว่าสังวาส สังวาสนั้นไม่มีร่วมกับภิกษุ นั้น เพราะเหตุนี้ จึงตรัสว่า หาสังวาสมิได้.

บทภาษณีย์ มรรคภาณวาร

[๓๘] หญิง ๓ จำพวก คือ มนุษย์ผู้หญิง ๑ อมนุษย์ผู้หญิง ๑ สัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย ๑
อุกโตพยัญชนก ๓ จำพวก คือ มนุษย์อุกโตพยัญชนก ๑ อมนุษย์อุกโตพยัญชนก ๑
สัตว์ดิรัจฉานอุกโตพยัญชนก ๑

บัณฑิตเขาะกั ๓ จำพวก คือ มนุษย์บัณฑิตเขาะกั ๑ อมนุษย์บัณฑิตเขาะกั ๑ สัตว์ดิรัจฉาน-
บัณฑิตเขาะกั ๑

ชาย ๓ จำพวก คือ มนุษย์ผู้ชาย ๑ อมนุษย์ผู้ชาย ๑ สัตว์ดิรัจฉานตัวผู้ ๑

หญิง ๓ จำพวก มีมรรคพวกละ ๓ เป็น ๙

๑. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๓ คือ วัจจรรค ปัสสาวมรรค มุขมรรค ของมนุษย์
ผู้หญิง ต้องอาบัติปาราชิก

๒. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๓ คือ วัจจรรค ปัสสาวมรรค มุขมรรค ของอมนุษย์
ผู้หญิง ต้องอาบัติปาราชิก

๓. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๓ คือ วัจจรรค ปัสสาวมรรค มุขมรรค ของสัตว์
ดิรัจฉานตัวเมีย ต้องอาบัติปาราชิก

อุกโตพยัญชนก ๓ จำพวก มีมรรคพวกละ ๓ เป็น ๙

๑. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๓ คือ วัจจรรค ปัสสาวมรรค มุขมรรค ของมนุษย์
อุกโตพยัญชนก ต้องอาบัติปาราชิก

๒. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๓ คือ วัจจรรค ปัสสาวมรรค มุขมรรค ของอมนุษย์
อุกโตพยัญชนก ต้องอาบัติปาราชิก

๓. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๓ คือ วัจจรรค ปัสสาวมรรค มุขมรรค ของสัตว์
ดิรัจฉานอุกโตพยัญชนก ต้องอาบัติปาราชิก

บัณฑิตเขาะกั ๓ จำพวก มีมรรคพวกละ ๒ เป็น ๖

๑. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๒ คือ วัจจรรค มุขมรรค ของมนุษย์บัณฑิตเขาะกั
ต้องอาบัติปาราชิก

๒. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๒ คือ วัจจรรค มุขมรรค ของอมนุษย์บัณฑิตเขาะกั
ต้องอาบัติปาราชิก

๓. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๒ คือ วัจจมรรค มุขมรรค ของสัตว์ดิรัจฉานบัณฑิตเท่าะก็
ต้องอาบัติปาราชิก

ชาย ๓ จำพวก มีมรรคพวกละ ๒ เป็น ๖

๑. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๒ คือ วัจจมรรค มุขมรรค ของมนุษย์ผู้ชาย ต้อง
อาบัติปาราชิก

๒. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๒ คือ วัจจมรรค มุขมรรค ของอมนุษย์ผู้ชาย ต้อง
อาบัติปาราชิก

๓. ภิกษุเสพเมถุนธรรมในมรรค ๒ คือ วัจจมรรค มุขมรรค ของสัตว์ดิรัจฉานตัวผู้
ต้องอาบัติปาราชิก.

[๓๕] อาบัติปาราชิก ๓๐

๑. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในวัจจมรรคของมนุษย์ผู้หญิง ต้อง
อาบัติปาราชิก

๒. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในปีสสาวมรรคของมนุษย์ผู้หญิง ต้อง
อาบัติปาราชิก

๓. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในมุขมรรคของมนุษย์ผู้หญิง ต้องอาบัติ
ปาราชิก

๔. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในวัจจมรรคของอมนุษย์ผู้หญิง ต้อง
อาบัติปาราชิก

๕. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในปีสสาวมรรคของอมนุษย์ผู้หญิง ต้อง
อาบัติปาราชิก

๖. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในมุขมรรคของอมนุษย์ผู้หญิง ต้องอาบัติ
ปาราชิก

๗. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในวัจจมรรคของสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย
ต้องอาบัติปาราชิก

๘. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในปีสสาวมรรคของสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย
ต้องอาบัติปาราชิก

๙. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในมุขมรรคของสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย ต้อง
อาบัติปาราชิก

๑๐. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในวัจจมรรคของมนุษย์อุกโตพญชนค
ต้องอาบัติปาราชิก

๑๑. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในปัสสาวมรรคของมนุษย์อุกโตพญชนค
ชนค ต้องอาบัติปาราชิก

๑๒. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในมุขมรรคของมนุษย์อุกโตพญชนค
ต้องอาบัติปาราชิก

๑๓. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในวัจจมรรคของมนุษย์อุกโตพญชนค
ชนค ต้องอาบัติปาราชิก

๑๔. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในปัสสาวมรรคของมนุษย์อุกโต
พญชนค ต้องอาบัติปาราชิก

๑๕. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในมุขมรรคของมนุษย์อุกโตพญชนค
ต้องอาบัติปาราชิก

๑๖. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในวัจจมรรคของสัตว์ดิรัจฉานอุกโต
พญชนค ต้องอาบัติปาราชิก

๑๗. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในปัสสาวมรรคของสัตว์ดิรัจฉาน
อุกโตพญชนค ต้องอาบัติปาราชิก

๑๘. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในมุขมรรคของสัตว์ดิรัจฉานอุกโต
พญชนค ต้องอาบัติปาราชิก

๑๙. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในวัจจมรรคของมนุษย์บัณฑิตเทาะกั ต้อง
อาบัติปาราชิก

๒๐. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในมุขมรรคของมนุษย์บัณฑิตเทาะกั ต้อง
อาบัติปาราชิก

๒๑. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในวัจจมรรคของมนุษย์บัณฑิตเทาะกั
ต้องอาบัติปาราชิก

๒๒. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในมุขมรรคของมนุษย์บัณฑิตเทาะกั
ต้องอาบัติปาราชิก

๒๓. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าในวัจจมรรคของสัตว์ดิรัจฉาน-
บัณฑิตเทาะกัต้องอาบัติปาราชิก

๒๔. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าไปในมุขมรรคของสัตว์ดิรัจฉาน-
บัณฑิตปะราชิก ต้องอาบัติปาราชิก

๒๕. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าไปในวัจจมรรคของมนุษย์ผู้ชาย ต้อง
อาบัติปาราชิก

๒๖. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าไปในมุขมรรคของมนุษย์ผู้ชาย ต้องอาบัติ
ปาราชิก

๒๗. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าไปในวัจจมรรคของมนุษย์ผู้ชาย ต้อง
อาบัติปาราชิก

๒๘. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าไปในมุขมรรคของมนุษย์ผู้ชาย ต้อง
อาบัติปาราชิก

๒๙. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าไปในวัจจมรรคของสัตว์ดิรัจฉานตัวผู้
ต้องอาบัติปาราชิก

๓๐. เมื่อเสวนจิตปรากฏ ภิกษุสอดคองค์กำเนิดเข้าไปในมุขมรรคของสัตว์ดิรัจฉานตัวผู้ ต้อง
อาบัติปาราชิก

บทภาษณีย์ อสังคตภาณวาร

๑. หมวดมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ

๑. มนุสสิตถิ สุทธิกะจตุกกะ [ทับ]

[๔๐] พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับของค์กำเนิดด้วย
วัจจมรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับของค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค
ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้อง
อาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับของค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค
ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้อง
อาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๒. มนุสสิตถิ สุทธิกะจตุกกะ [คร่อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุ แล้วให้คร่อมองค์กำเนิดด้วย ปีสสาวมรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุ แล้วให้คร่อมองค์กำเนิดด้วย ปีสสาวมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุ แล้วให้คร่อมองค์กำเนิดด้วย ปีสสาวมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุ แล้วให้คร่อมองค์กำเนิดด้วย ปีสสาวมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุ แล้วให้คร่อมองค์กำเนิดด้วย ปีสสาวมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๓. มนุสสิตถิ สุทธิกะจตุกกะ [อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่นมาในสำนักภิกษุ แล้วให้มองเห็นกำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่นมาในสำนักภิกษุ แล้วให้มองเห็นกำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๗. มนุสสิตถิ สุตตะจตุกกะ [ทับ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้หลับมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้หลับมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้หลับมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้หลับมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้หลับมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๘. มนุสสิตถิ สุตตะจตุกกะ [คร่อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้หลับมาในสำนักภิกษุ แล้วให้คร่อมองค์กำเนิดด้วยปีศาจมรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้เมามาในสำนักภิกษุ แล้วให้คร่อมองค์กำเนิดด้วย ปัสสาวมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๒. มนุสสิตถิ มัตตะจตุกกะ [อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้เมามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วย ปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้เมามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วย ปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้เมามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วย ปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้เมามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วย ปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้เมามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วย ปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๓. มนุสสิตถิ อุมมัตตะจตุกกะ [ทับ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้วิกจริตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิด ด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้วิกจริตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิด ด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ่มองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ่มองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๙. มนุสสิตถิ มตอักขาติจะจตุกกะ [ทับ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจรรค ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจรรค ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจรรค ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจรรค ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๒๐. มนุสสิตถิ มตอักขาติจะจตุกกะ [คร่อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดมาในสำนักภิกษุ แล้วให้คร่อมองค์กำเนิดด้วยปัสสาวรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

ให้คร่อมองค์กำเนิดด้วยปีศาจมารรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่
ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๒๗. มนุสสิตถิ มตเขญยยะชายิตะจตุกกะ [อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้ว
ให้มอมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติถุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้ว
ให้มอมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติถุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้ว
ให้มอมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการ
หยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติถุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้ว
ให้มอมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการ
หยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติถุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้ว
ให้มอมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการ
หยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ จบ

๒. หมวดอมมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ

อมมนุสสิตถิ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พอมนุษย์ผู้หญิง ... อมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ...
ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด โดยมาก มาในสำนักภิกษุ แล้ว
ให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้คร่อมองค์กำเนิดด้วยปีศาจมารรค ... ให้มอมองค์กำเนิดด้วย
ปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... อมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด โดยมาก...
ต้องอาบัติถุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ ฯลฯ

หมวดอมมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ จบ

๓. หมวดตริจจณาคติเถ ๒๗ จตุกกะ

ตริจจณาคติเถ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาสัตว์ตริจจณัตว์เมีย ... สัตว์ตริจจณัตว์เมียผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายไปแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก มาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้คร่อมองค์กำเนิดด้วยปีสสาวมรรค ... ให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... สัตว์ตริจจณัตว์เมียผู้ตายแล้ว ถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ ฯลฯ

หมวดตริจจณาคติเถ ๒๗ จตุกกะ จบ.

๔. หมวดมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

มนุสสะอุกโตพยัญชนก สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์อุกโตพยัญชนก ... มนุษย์อุกโตพยัญชนก ผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก มาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้คร่อมองค์กำเนิดด้วยปีสสาวมรรค ... ให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... มนุษย์อุกโตพยัญชนกผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ ฯลฯ

หมวดมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ จบ.

๕. หมวดอมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

อมนุสสะอุกโตพยัญชนก สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาอมนุษย์อุกโตพยัญชนก ... ๑ อมมนุษย์อุกโตพยัญชนกผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก มาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้คร่อมองค์กำเนิดด้วยปีสสาวมรรค ... ให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... อมมนุษย์อุกโตพยัญชนกผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ ฯลฯ

หมวดอมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ จบ.

#๑. ที่ ... ใวนั้น ผู้ต้องการพิสดาร พึงพิจารณาโดยนัยดังกล่าวแล้วในมนุสสิตถีนันเถ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์กำเนิดด้วย
วัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์กำเนิดด้วย
วัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการ
ถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๒. มนุสสะปีณฑกะ สุทธิกะจตุกกะ [อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วย
ปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้อง
อาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วย
ปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วย
ปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วย
ปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วย
ปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการ
ถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๓. มนุสสะปีณฑกะ ชาครันตะจตุกกะ [ทับ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตผู้ตื่นมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์กำเนิด
ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค้ำกำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค้ำกำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค้ำกำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค้ำกำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๔. มนุสสะปีณฑกะ ชาครันตะจตุกกะ [อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ้อมองค้ำกำเนิด ด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ้อมองค้ำกำเนิด ด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ้อมองค้ำกำเนิด ด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ้อมองค้ำกำเนิด ด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ่มองค์กำเนิด ด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการ ถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๕. มนุสสะปีณฑกะ สุตตะจตุกกะ [ทับ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๖. มนุสสะปีณฑกะ สุตตะจตุกกะ [อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ่มองค์กำเนิด ด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ่มองค์กำเนิด ด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตะแก่ผู้กลับมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ่มองค์กำเนิด ด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตะแก่ผู้กลับมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ่มองค์กำเนิด ด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตะแก่ผู้กลับมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อ่มองค์กำเนิด ด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๗. มนุสสะปีณทกะ มัตตะจตุกกะ [ทัฬห]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตะแก่ผู้เข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทัฬหของค์กำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตะแก่ผู้เข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทัฬหของค์กำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตะแก่ผู้เข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทัฬหของค์กำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตะแก่ผู้เข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทัฬหของค์กำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตะแก่ผู้เข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทัฬหของค์กำเนิด ด้วยวัจจรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๘. มนุสสะปีณฑกะ มัตตะจตุกกะ [อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๙. มนุสสะปีณฑกะ อุมมัตตะจตุกกะ [ทับ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวจมรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเข้ามาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตพาเข้าสู่วิกลจริตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์
กำเนิดด้วยวิัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตพาเข้าสู่วิกลจริตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์
กำเนิดด้วยวิัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๐. มนุสสะปะณฑกะ อุมัตตะจตุกกะ [อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตพาเข้าสู่วิกลจริตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมองค์
กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตพาเข้าสู่วิกลจริตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมองค์
กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตพาเข้าสู่วิกลจริตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมองค์
กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตพาเข้าสู่วิกลจริตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมองค์
กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตพาเข้าสู่วิกลจริตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมองค์
กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่
ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๑. มนุสสะปะณฑกะ ปมัตตะจตุกกะ [ทับ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตพาเข้าสู่วิกลจริตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์
กำเนิดด้วยวิัจจมรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาที่ผู้ผลอสติมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์
กำเนิดด้วยวิัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาที่ผู้ผลอสติมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์
กำเนิดด้วยวิัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาที่ผู้ผลอสติมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์
กำเนิดด้วยวิัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาที่ผู้ผลอสติมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์
กำเนิดด้วยวิัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๒. มนุสสะปีณทกะ ปมัตตะจตุกกะ [อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาที่ผู้ผลอสติมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมองค์
กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาที่ผู้ผลอสติมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมองค์
กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาที่ผู้ผลอสติมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมองค์
กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาที่ผู้ผลอสติมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมองค์
กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

๑๖. มนุสสะปีณทกะ มตะเขภุชชะอักษายิตะจตุกกะ [อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๗. มนุสสะปีณทกะ มตะเขภุชชะชายิตะจตุกกะ [ทับ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติตุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติตุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติตุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๘. มนุสสะปะณทกะ มตะเขฎฐะชายิตะจตุกกะ [อม]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้มองเห็นกำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้มองเห็นกำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้มองเห็นกำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้มองเห็นกำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตเขาแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้มองเห็นกำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดมนุสสะปะณทกะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๘. หมวดอมนุสสะปะณทกะ ๑๘ จตุกกะ

๑. ๒. อมนุสสะปะณทกะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พอมนุษย์บัณฑิต ... อมนุสย์บัณฑิต ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด

โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้อ่มองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

๑๓๑ ๑๓๑ ๑๓๑ ๑

๑๓๑. ๑๓๑. อมฺนุสฺสตะปฺณทกะ มตะเขภฺยยะขายิตะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พวอมุณษย์บัณฑิตเขาจะผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก มาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้อ่มองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดอมฺนุสฺสตะปฺณทกะ ๑๓๑ จตุกกะ จบ.

๕. หมวดติริจฺฉานคตะปฺณทกะ ๑๓๑ จตุกกะ

๑. ๒. ติริจฺฉานคตะปฺณทกะ สุทฺธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาสัตว์ติริจฺฉานบัณฑิตเขาจะผู้ตายแล้วผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก มาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้อ่มองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

๑๓๑ ๑๓๑ ๑๓๑

๑๓๑. ๑๓๑. ติริจฺฉานคตะปฺณทกะ มตะเขภฺยยะขายิตะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาสัตว์ติริจฺฉานบัณฑิตเขาจะผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้อ่มองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดติริจฺฉานคตะปฺณทกะ ๑๓๑ จตุกกะ จบ.

#๑ ... ๑๓๑ ๑๓๑ ๑๓๑ ใวนั้น พึงพิจารณาโดยนัยดังกล่าวแล้วในมนุสฺสตะปฺณทกะนั้นเถิด

๑๐. หมวดมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

๑.๒. มนุสสะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้ชาย ... มนุษย์ผู้ชายผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกล-
จริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนัก
ภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้มองเห็นการเข้าไป ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ...
ต้องอาบัติปาราชิก ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ

๑๓. ๑๘. มนุสสะปริสสะ มตะเขฎฐะขายิตะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้ชายผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้ว
ให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้มองเห็นการเข้าไป ... ต้องอาบัติ.
ถูกล้างจัย ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๑๑. หมวดอมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

๑. ๒. อมนุสสะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พอมนุษย์ผู้ชาย ... อมมนุษย์ผู้ชายผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ...
ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ
แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้มองเห็นการเข้าไป ... ต้อง
อาบัติปาราชิก ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ

๑๓. ๑๘. อมนุสสะปริสสะ มตะเขฎฐะขายิตะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พอมนุษย์ผู้ชายผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ
แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้มองเห็นการเข้าไป ... ต้องอาบัติ-
ถูกล้างจัย ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

หมวด อมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๑๒. หมวดคิริจณานคตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

๑. ๒. ตีรจณานคตะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาสัตว์ตีรจณานตัวผู้ สัตว์ตีรจณานตัวผู้ผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป... ต้องอาบัติปาราชิก ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

๗๑๗ ๗๑๗ ๗๑๗

๑๗. ๑๘. ตีรจณานคตะปริสสะ มตะเขฎฐยะขายิตะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาสัตว์ตีรจณานตัวผู้ผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติ- ฤตถัจจย ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดตีรจณานคตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ. ๑

บทภาชนีย์ สันถตถภาณวาร

๑. หมวดมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ

๑. มนุสสิตถิ สุทธิกะจตุกกะ [ทับ]

[๔๑] พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงมาในสำนักภิกษุแล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค คือของหญิงมีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุมีเครื่องลาด ๑ ของหญิงมีเครื่องลาด ของภิกษุก็มีเครื่องลาด ๑ ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

๑. สุทธิกะ ๒ จตุกกะ ชาครันตะ ๒ จตุกกะ

สุตตะ ๒ จตุกกะ มัตตะ ๒ จตุกกะ

อุมมัตตะ ๒ จตุกกะ ปมัตตะ ๒ จตุกกะ

มตะอักษายิตะ ๒ จตุกกะ มตะเขฎฐยะอักษายิตะ ๒ จตุกกะ

มตะเขฎฐยะขายิตะ ๒ จตุกกะ ๒x๘=๑๘ จตุกกะ

มนุสสะปันทะ ๑๘ จตุกกะ อมนุสสะปันทะ ๑๘ จตุกกะ

ตีรจณานคตะปันทะ ๑๘ จตุกกะ มนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

อมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ ตีรจณานคตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

๑๘x๖=๑๐๘ จตุกกะ ๑๖๒+๑๐๘=๒๗๐ จตุกกะแล

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมมองค์กำเนิดด้วยปาก คือของหญิงมีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุมีเครื่องลาด ๑ ของหญิงมีเครื่องลาด ของภิกษุก็มีเครื่องลาด ๑ ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมมองค์กำเนิดด้วยปาก คือของหญิงมีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุก็มีเครื่องลาด ๑ ของหญิงมีเครื่องลาด ของภิกษุก็มีเครื่องลาด ๑ ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมมองค์กำเนิดด้วยปาก คือของหญิงมีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุมีเครื่องลาด ๑ ของหญิงมีเครื่องลาด ของภิกษุก็มีเครื่องลาด ๑ ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมมองค์กำเนิดด้วยปาก คือของหญิงมีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุมีเครื่องลาด ๑ ของหญิงมีเครื่องลาด ของภิกษุก็มีเครื่องลาด ๑ ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ จบ.

๒. หมวดอมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ

๑.๒.๓. อมนุสสิตถิ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาอมนุษย์ผู้หญิง ... อมนุษย์ผู้หญิงผู้ต้น ... ผู้หลับ ... ผู้มา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด โดยมาก มาในสำนักภิกษุ แล้วให้ห้อมมองค์กำเนิดด้วยวิจจมารค ... ให้คร่อมมองค์กำเนิดด้วยปีสตามรรค ... ให้ห้อมมองค์กำเนิดด้วย

ปาก คือของมนุษย์ผู้หญิงมีเครื่องลาด ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... อมนุษย์ผู้หญิง
ผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติถุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ.

๑๓๑ ๑๓๑ ๑๓๑ ๑

หมวดอมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ จบ.

๓. หมวดติรัจฉานกถิตถิ ๒๗ จตุกกะ

๑.๒.๓. ติรัจฉานกถิตถิ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาสัตว์ติรัจฉานตัวเมีย ... สัตว์ติรัจฉานตัวเมียผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ...
ผู้วิกลจริต ... ผู้ผลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนัก
ภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้คร่อมองค์กำเนิดด้วยปีสจวมรรค ... ให้มอมองค์กำเนิด
ด้วยปาก คือของสัตว์ติรัจฉานตัวเมียมีเครื่องลาด ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ...
สัตว์ติรัจฉานตัวเมียผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติถุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ.

๑๓๑ ๑๓๑ ๑๓๑ ๑

หมวดติรัจฉานกถิตถิ ๒๗ จตุกกะ จบ.

๔. หมวดมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

๑.๒.๓. มนุสสะอุกโตพยัญชนก สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์อุกโตพยัญชนก ... มนุษย์อุกโตพยัญชนกผู้ตื่น ... ผู้หลับ ...
ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้ผลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก
มาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้คร่อมองค์กำเนิดด้วยปีสจวมรรค ...
ให้มอมองค์กำเนิดด้วยปาก คือของมนุษย์อุกโตพยัญชนกมีเครื่องลาด ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ...
ต้องอาบัติปาราชิก ... มนุษย์อุกโตพยัญชนกผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติถุลลัจจัย
ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ๑๓๑ ๑๓๑ ๑๓๑ ๑

หมวดมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ จบ.

๕. หมวดอมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

๑.๒.๓. อมนุสสะอุกโตพยัญชนก สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พอมนุษย์อุกโตพยัญชนก ... อมนุษย์อุกโตพยัญชนกผู้ตื่น ... ผู้หลับ ...
ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้ผลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก

มาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้คร่อมองค์กำเนิดด้วยปัสสาวมรรค ...
ให้ห้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือของอมมนุษย์อุกโตพยัญชนกมีเครื่องลาด ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ...
ต้องอาบัติปาราชิก ... อมนุษย์อุกโตพยัญชนกผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติตุลลัจจัย
ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ ๑

หมวดอมมนุษย์อุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ จบ.

๖. หมวดศิริจณานคตะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

๑.๒.๓. ศิริจณานคตะอุกโตพยัญชนก สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาสัตว์ศิริจณานอุกโตพยัญชนก ... สัตว์ศิริจณานอุกโตพยัญชนก
ผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่
ถูกสัตว์กัดโดยมาก มาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค ... ให้คร่อมองค์กำเนิด
ด้วยปัสสาวมรรค ... ให้ห้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือของสัตว์ศิริจณานอุกโตพยัญชนกมีเครื่องลาด ...
ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... สัตว์ศิริจณานอุกโตพยัญชนกผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด
โดยมาก ... ต้องอาบัติตุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ ๑

หมวดศิริจณานคตะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ จบ. ๒

๗. หมวดมนุสสะปัจฉะ ๑๘ จตุกกะ

๑. มนุสสะปัจฉะ สุทธิกะจตุกกะ [ทับบ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับบองค์กำเนิดด้วย
วัจจมรรค คือของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตก็ไม่มีเครื่อง
ลาด ของภิกษุมีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ของภิกษุก็มีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตก็
#๑ ที่ ... ฯลฯ ฯลฯ ใวนั้น พึงทราบตามนัยดังกล่าวแล้วในมนุสสติถินั้นเกิด.

- #๒ สุทธิกะ ๓ จตุกกะ   ชาครันตี ๓ จตุกกะ
- # สุตตะ ๓ จตุกกะ   มัตตะ ๓ จตุกกะ
- # อุมมัตตะ ๓ จตุกกะ   ปมัตตะ ๓ จตุกกะ
- # มตะอักษายิตะ ๓ จตุกกะ   มตะเขฎฐยะอักษายิตะ ๓ จตุกกะ
- # มตะเขฎฐยะขายิตะ ๓ จตุกกะ   ๓x๕=๑๕ จตุกกะ
- # มนุสสติถิ ๒๗ จตุกกะ   อมนุสสติถิ ๒๗ จตุกกะ
- # ศิริจณานคตติ ๒๗ จตุกกะ   มนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ
- # อมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ   ศิริจณานคตะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ
- # ๒๗x๖=๑๖๒ จตุกกะ.

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุมีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ของภิกษุก็มีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ของพระภิกษุที่ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุมีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ของภิกษุก็มีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุที่ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุมีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ของภิกษุก็มีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุที่ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิตผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุมีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ของภิกษุก็มีเครื่องลาด ๑ ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ของภิกษุที่ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดมนุสสะปัจฉิมกัณฑ์ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๘. หมวดมนุสสะปัจฉิมกัณฑ์ ๑๘ จตุกกะ

๑.๒. อมนุสสะปัจฉิมกัณฑ์ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์บัณฑิต ... อมนุสส์บัณฑิตผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด โดยมากมาใน

สำนักภิกษุ แล้วให้ทัບองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค คือของอมนุษย์บัณฑิตเขาจะมีเครื่องลาด ของภิกษุ ไม่มีเครื่องลาด ๑ ... ให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือ ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

๗๓๗ ๗๓๗ ๗๓๗

๑๗. ๑๘. อมนุษย์สะปันทกะ มตะเขฎฐยะขายิตะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาอมนุษย์บัณฑิตเขาแล้วถูกสัตว์กัด โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรคคือ ... ให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือ ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติตุลลัจฉัย ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดอมนุษย์สะปันทกะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๘. หมวดติรัจฉานคตะปันทกะ ๑๘ จตุกกะ

๑. ๒. ติรัจฉานคตะปันทกะ สุตทิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาสัตว์ติรัจฉานบัณฑิตเขา ... สัตว์ติรัจฉานบัณฑิตเขาผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด โดย-

มากมาในสำนักภิกษุแล้ว ให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค คือของสัตว์ติรัจฉานบัณฑิตเขามีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ... ให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือ ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

๗๓๗ ๗๓๗ ๗๓๗

๑๗. ๑๘. ติรัจฉานคตะปันทกะ มตะเขฎฐยะขายิตะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาสัตว์ติรัจฉานบัณฑิตเขาแล้วถูกสัตว์กัด โดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค คือ ... ให้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือ ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติตุลลัจฉัย ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดติรัจฉานคตะปันทกะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๑๐. หมวดสนุสตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

๑. ๒. มนุสตะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้ชาย ... มนุษย์ผู้ชายผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก มาในสำนักภิกษุแล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค คือของมนุษย์ผู้ชายมีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ... ให้ห้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือ ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

๑๓๑ ๑๓๑ ๑๓๑

๑๓. ๑๘. มนุสตะปริสสะ มตะเขฎฐะขายิตะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พามนุษย์ผู้ชายผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก มาในสำนักภิกษุแล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค คือ ... ให้ห้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือ ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดมนุสตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๑๑. หมวดอมนุสตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

๑. ๒. อมนุสตะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พอมนุษย์ผู้ชาย ... อมนุษย์ผู้ชายผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุแล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค คือ ของอมนุษย์ผู้ชายมีเครื่องลาด ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ๑ ... ให้ห้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือ ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

๑๓๑ ๑๓๑ ๑๓๑

๑๓. ๑๘. อมนุสตะปริสสะ มตะเขฎฐะขายิตะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พอมนุษย์ผู้ชายผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุแล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค คือ ... ให้ห้อมองค์กำเนิดด้วยปาก คือ ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดอมนุสตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๑๒. หมวดติรัจฉานคตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

๑. ๒. ติรัจฉานคตะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาสัตว์ติรัจฉานตัวผู้ ... สัตว์ติรัจฉานตัวผู้ผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค คือ ของสัตว์ติรัจฉานตัวผู้มีเครื่องลาด ของภิกษุ ไม่มีเครื่องลาด ๑ ... ให้มองเห็นกำเนิดด้วยปาก คือ ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

๑๓๑ ๑๓๑ ๑๓๑ ๑

๑๓. ๑๘. ติรัจฉานคตะปริสสะ มตะเขภุชยะขายิตะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาสัตว์ติรัจฉานตัวผู้ผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมากมาในสำนักภิกษุ แล้วให้ทับองค์กำเนิดด้วยวัจจมรรค คือ ... ให้มองเห็นกำเนิดด้วยปาก คือ ... ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติตุลลัจฉัย ... ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ... ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดติรัจฉานคตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ. ๒

บทภาษณีย์ อสังคตภาณวาร

๑. หมวดมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ

๑. มนุสสิตถิ สุทธิกะจตุกกะ [ขอนวัจจ]

[๔๒] พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักภิกษุผู้หญิง แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักภิกษุผู้หญิง แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

#๑. ที่ ... ๑๓๑ ๑๓๑ ใวนั้น พึงทราบโดยนัยดังกล่าวแล้วในอสังคตภาณวารนั้นแล.

#๒. แม้ในประเภทแห่งสังคตจตุกกะ ก็มีวิภังคดังกล่าวแล้วในอสังคตจตุกกะนั้นแล.

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๒. มนุสสิตถิ สุตริกะจตุกกะ [ยอนปีศาจ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนปีศาจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนปีศาจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ถ้ายินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนปีศาจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนปีศาจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนปีศาจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๓. มนุสสิตถิ สุทธิกะจตุกกะ [ขอนแก่น]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ขอนแก่นด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ขอนแก่นด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ขอนแก่นด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ขอนแก่นด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ขอนแก่นด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๔. มนุสสิตถิ ชาครันติจตุกกะ [ขอนแก่น]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น แล้วให้ขอนแก่นด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น แล้วให้ขอนแก่นด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น แล้วให้ขอนแก่นด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๕. มนุสสติติ ชาครันติจตุกกะ [ขอนปีสัส]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น แล้วให้ขอนปีสทามรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น แล้วให้ขอนปีสทามรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น แล้วให้ขอนปีสทามรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น แล้วให้ขอนปีสทามรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น แล้วให้ขอนปีสทามรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๖. มนุสสติติ ชาครันติจตุกกะ [ขอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น แล้วให้ขอนปากด้วยองค์
กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

๘. มนุสสติถิ สุตตะจตุกกะ [ยอนปีสัส]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้หลับ แล้วให้ยอนปีสสาวรรค
ตัวของค้ำกำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้หลับ แล้วให้ยอนปีสสาวรรค
ตัวของค้ำกำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้หลับ แล้วให้ยอนปีสสาวรรค
ตัวของค้ำกำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้หลับ แล้วให้ยอนปีสสาวรรค
ตัวของค้ำกำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้หลับ แล้วให้ยอนปีสสาวรรค
ตัวของค้ำกำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๙. มนุสสติถิ สุตตะจตุกกะ [ยอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้หลับ แล้วให้ยอนปากตัวของค้ำ
กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้หลับ แล้วให้ยอนปากตัวของค้ำ
กำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้หลับ แล้วให้ยอนปากตัวของค้ำ
กำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้หลับ แล้วให้ขอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้หลับ แล้วให้ขอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๐. มนุสสติติ มัตตะจตุกกะ [ขอนวัจจ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๑. มนุสสติติ มัตตะจตุกกะ [ขอนปีส]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ขอนปีสสามรรค
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ยอนปีสสาวมรรค ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ยอนปีสสาวมรรค ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ยอนปีสสาวมรรค ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ยอนปีสสาวมรรค ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๒. มนุสสิตถิ มัตตะจตุกกะ [ยอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ยอนปากด้วย องค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ยอนปากด้วย องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ยอนปากด้วย องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ยอนปากด้วย องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้มา แล้วให้ขอนปากด้วย
ของค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๓. มนุสสิตถิ อุมมัตตะจตุกกะ [ขอนวัจจ์]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้วิกจริต แล้วให้ขอนวัจจรรค
ด้วยของค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้วิกจริต แล้วให้ขอนวัจจรรค
ด้วยของค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้วิกจริต แล้วให้ขอนวัจจรรค
ด้วยของค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้วิกจริต แล้วให้ขอนวัจจรรค
ด้วยของค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้วิกจริต แล้วให้ขอนวัจจรรค
ด้วยของค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๔. มนุสสิตถิ อุมมัตตะจตุกกะ [ขอนปีสส์]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้วิกจริต แล้วให้ขอน
ปีสสาวรรคด้วยของค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์ผู้หญิงผู้วิกจริต แล้วให้ขอน
ปีสสาวรรคด้วยของค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการ
หยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้วิกลจริต แล้วให้ยอน
ปัสสาวมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการ
หยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้วิกลจริต แล้วให้ยอน
ปัสสาวมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการ
หยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้วิกลจริต แล้วให้ยอน
ปัสสาวมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการ
หยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๕. มนุสสิตถิ อุมัตตะจตุกกะ [ยอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๖. มนุสสิตถิ ปมัตตะจตุกกะ [ยอนวัจจ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอนวัจจมรรค ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอนวัจจมรรค ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอนวัจจมรรค ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอนวัจจมรรค ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอนวัจจมรรค ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๗. มนุสสิตถิ ปมัตตะจตุกกะ [ยอนปีสส]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอน ปีสสาวมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอน ปีสสาวมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอน ปีสสาวมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการ หยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอน
ปัสสาวมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการ
หยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอน
ปัสสาวมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการ
หยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๘. มนุสสิตถิ ปมัตตะจตุกกะ [ยอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้เปลอสติ แล้วให้ยอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๙. มนุสสิตถิ มตะอักษายิตะจตุกกะ [ยอนวัจจ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยัง ไม่ถูกสัตว์กัด แล้วให้
ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด แล้วให้
ยอนปัสสาวมรรคค้ำของค้ำกำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดี
การหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๒๑. มนุสสิตถิ มตะอักษายิตะจตุกกะ [ยอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด แล้วให้
ยอนปากค้ำของค้ำกำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด แล้วให้
ยอนปากค้ำของค้ำกำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด แล้วให้
ยอนปากค้ำของค้ำกำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการ
หยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด แล้วให้
ยอนปากค้ำของค้ำกำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด แล้วให้
ยอนปากค้ำของค้ำกำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๒๒. มนุสสิตถิ มตะเขภุยยะอักษายิตะจตุกกะ [ยอนวจจ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด โดยมาก
แล้วให้ยอนวจจมรรคค้ำของค้ำกำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการ
หยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด โดยมาก
แล้วให้ยอนวจจมรรคค้ำของค้ำกำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดี
การหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติถุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติถุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติถุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัด โดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ จบ.

๒. หมวดอมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ

อมนุสสิตถิ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิง ... อมนุษย์ผู้หญิงผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ขอนปีศาจมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... อมนุษย์ผู้หญิงผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติถุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ

หมวดอมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ จบ.

๓. หมวดตริจจานคตถิ ๒๗ จตุกกะ

ตริจจานคตถิ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักสัตว์ดิรัจจานตัวเมีย ... สัตว์ดิรัจจานตัวเมีย ผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่

ถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนวัจจรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ขอนปีศาจวรรคด้วยองค์กำเนิด ...
ให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... สัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย
ผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ

หมวดดิรัจฉานคติเถ ๒๗ จตุกกะ จบ.

๔. หมวดมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

มนุสสะอุกโตพยัญชนก สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์อุกโตพยัญชนก ... มณุษย์อุกโตพยัญชนก
ผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่
ถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนวัจจรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ขอนปีศาจวรรคด้วยองค์กำเนิด ...
ให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... มณุษย์อุกโตพยัญชนก
ผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ

หมวดมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ จบ.

๕. หมวดอณูสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

อณูสสะอุกโตพยัญชนก สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักอณูสสะอุกโตพยัญชนก ... อณูสสะอุกโตพยัญ-
ชนกผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้ว
ยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนวัจจรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ขอนปีศาจวรรคด้วยองค์
กำเนิด ... ให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... อณูสสะอุกโต
พยัญชนกผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ

หมวดอณูสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ จบ.

๖. หมวดติรัจฉานคตะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

ติรัจฉานคตะอุกโตพยัญชนก สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักสัตว์ติรัจฉานอุกโตพยัญชนก ... สัตว์ติรัจฉานอุกโตพยัญชนกผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ยอนปัสสาวมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ยอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... สัตว์ติรัจฉานอุกโตพยัญชนก ผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติถุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ๗๓๗ ๑

หมวดติรัจฉานคตะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ จบ. ๒

๗. หมวดมนุสสะปะณทกะ ๑๘ จตุกกะ

๑. มนุสสะปะณทกะ สุทธิกะจตุกกะ [ยอนวัจจ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุสสะปะณทกะ แล้วให้ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุสสะปะณทกะ แล้วให้ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุสสะปะณทกะ แล้วให้ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุสสะปะณทกะ แล้วให้ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

#๑. ที่ ... ๗๓๗ ใวนั้น ผู้ต้องการพิสดารพึงพิจารณาโดยนัยดังกล่าวแล้วในมนุสสิตินั้นเถิด ๗

#๒. มนุสสิตติ ๒๗ จตุกกะ   อมนุสสิตติ ๒๗ จตุกกะ

ติรัจฉานคตติ ๒๗ จตุกกะ   มนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

อมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ   ติรัจฉานคตะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

๒๗x๖=๑๖๒ จตุกกะ.

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกั แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๒. มนุสสะปิตทกะ สุตริกะจตุกกะ [ขอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกั แล้วให้ขอนปากด้วยองค์
กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกั แล้วให้ขอนปากด้วยองค์
กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกั แล้วให้ขอนปากด้วยองค์
กำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอน
ออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกั แล้วให้ขอนปากด้วยองค์
กำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกั แล้วให้ขอนปากด้วยองค์
กำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการ
ถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๓. มนุสสะปิตทกะ ชาครันตะจตุกกะ [ขอนวัจจ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัผู้ตื่น แล้วให้ขอนวัจจมรรค
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัผู้ตื่น แล้วให้ขอนวัจจมรรค
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศู้ตั้น แล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศู้ตั้น แล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศู้ตั้น แล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๔. มนุสสะบัณฑิตทกะ ชาครันตะจตุกกะ [ยอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศู้ตั้น แล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศู้ตั้น แล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศู้ตั้น แล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศู้ตั้น แล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศู้ตั้น แล้วให้ยอนปากด้วยองค์
กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการ
ถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัฬัฏฐแล้วให้ยอนปากด้วย
องคค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัฬัฏฐแล้วให้ยอนปากด้วย
องคค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๗. มนุสสะปีณทกะ มัตตะจตุกกะ [ยอนวัจจ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัฬัฏฐแล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองคค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัฬัฏฐแล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองคค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัฬัฏฐแล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองคค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัฬัฏฐแล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองคค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัฬัฏฐแล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองคค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๘. มนุสสะปีณทกะ มัตตะจตุกกะ [ยอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัฬัฏฐแล้วให้ยอนปากด้วยองคค์
กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศูเมา แล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศูเมา แล้วให้ยอนปากด้วยองค์
กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศูเมา แล้วให้ยอนปากด้วยองค์
กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเทาะกัศูเมา แล้วให้ยอนปากด้วยองค์
กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก
ไม่ต้องอาบัติ.

๕. มนุสสะปะณฑกะ อุมมัตตะจตุกกะ [ยอนวัจจ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก
ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนวัจจมรรค
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทวาทะกัผู้วิกลจริต แล้วให้ยอน
วัจจรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๐. มนุสสะปีณฑกะ อุมัตตะจตุกกะ [ยอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทวาทะกัผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทวาทะกัผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทวาทะกัผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทวาทะกัผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทวาทะกัผู้วิกลจริต แล้วให้ยอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๑. มนุสสะปีณฑกะ ปมัตตะจตุกกะ [ยอนวิจจ]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทวาทะกัผู้เปลอสติ แล้วให้ยอน
วัจจรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดี
การถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทวาทะกัผู้เปลอสติ แล้วให้ยอน
วัจจรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัฬุผลอสติ แล้วให้ขอน
วัจจรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการ
หยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัฬุผลอสติ แล้วให้ขอน
วัจจรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการ
หยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัฬุผลอสติ แล้วให้ขอน
วัจจรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการ
หยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๒. มนุสสะปีณฑกะ ปมัตตะจตุกกะ [ขอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัฬุผลอสติ แล้วให้ขอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัฬุผลอสติ แล้วให้ขอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการ
ถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัฬุผลอสติ แล้วให้ขอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่
ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัฬุผลอสติ แล้วให้ขอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่
แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัฬุผลอสติ แล้วให้ขอนปาก
ด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดี
การถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด
โดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว
ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด
โดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว
แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด
โดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว
ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด
โดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว
ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๗. มนุสสะปีณฑกะ มตะเขฎฐะชายิตะจตุกกะ [ขอนวัจจ์]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก
แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการ
หยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก
แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดี
การหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก
แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่
ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก
แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว
ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วยของค์ก้านิด ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๑๘. มนุสสะปีณฑกะ มตะเขฎฐะชายิตะจตุกกะ [ขอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยของค์ก้านิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติตุลัจฉัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยของค์ก้านิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติตุลัจฉัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยของค์ก้านิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติตุลัจฉัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยของค์ก้านิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติตุลัจฉัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกัผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยของค์ก้านิด ถ้าเธอ ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดมนุสสะปีณฑกะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๘. หมวดอมนุสสะปีณฑกะ ๑๘ จตุกกะ

อมนุสสะปีณฑกะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมณุษย์บัณฑิตเทาะกั ... อมณุษย์บัณฑิตเทาะกัผู้ตื่น ... ผู้หลับ...ผู้มา...ผู้วิกลจริต...ผู้ผลอสติ...ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด...ถ้าไม่ยินดี...ไม่ต้องอาบัติ. ๑๗๑ ๑

หมวดอมนุสสะปีณฑกะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๘. หมวดติรัจฉานคตะปัททกะ ๑๘ จตุกกะ

ติรัจฉานคตะปัททกะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักสัตว์ติรัจฉานบัณฑิต ... สัตว์ติรัจฉานบัณฑิต ... ผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ๑๗ ๒

หมวดติรัจฉานคตปัททกะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๑๐. หมวดมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

มนุสสะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักมนุษย์ผู้ชาย ... มนุษย์ผู้ชายผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ๑๗ ๓

หมวดมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๑๑. หมวดอมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

อมนุสสะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักอมนุษย์ผู้ชาย ... อมนุษย์ผู้ชายผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ๑๗ ๔

หมวดอมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๑๒. หมวดติรัจฉานคตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

ติรัจฉานคตะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมารในสำนักสัตว์ติรัจฉานตัวผู้ ... สัตว์ติรัจฉานตัวผู้ผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ๑๗ ๕

หมวดติรัจฉานคตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

#๑.๒.๓.๔.๕. แต่ละประเภทมี ๑๘ จตุกกะกับ ๑๘ จตุกกะต้น รวมเป็น ๑๐๘ จตุกกะ

บทภาษณีย์ สันตถภาณวาร

๑. หมวดมนุสสติ ๒๗ จตุกกะ

๑. มนุสสติ สุทธิกะจตุกกะ [ยอนวัจจ]

[๔๓] พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนวัจจรรคด้วยองค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของหญิงมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด ของหญิงก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของหญิงก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนวัจจรรคด้วยองค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของหญิงมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด ของหญิงก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของหญิงก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนวัจจรรคด้วยองค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของหญิงมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด ของหญิงก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของหญิงก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนวัจจรรคด้วยองค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของหญิงมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด ของหญิงก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของหญิงก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้หญิง แล้วให้ยอนวัจจรรคด้วยองค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของหญิงไม่มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของ

๒. หมวดอมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ

อมนุสสิตถิ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักอมนุษย์ผู้หญิง ... อมนุษย์ผู้หญิงผู้ต้น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ขอนปีสทวารมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติถุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ

หมวดอมนุสสิตถิ ๒๗ จตุกกะ จบ.

๓. หมวดตริจฉานคตติถิ ๒๗ จตุกกะ

ตริจฉานคตติถิ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย ... สัตว์ดิรัจฉานตัวเมียผู้ต้น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ขอนปีสทวารมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติถุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ

๔. หมวดมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

มนุสสะอุกโตพยัญชนก สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พากิษุมานในสำนักมนุษย์อุกโตพยัญชนก ... มนุษย์อุกโตพยัญชนกผู้ต้น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก แล้วให้ขอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ขอนปีสทวารมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติถุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ

หมวดมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ จบ.

๕. หมวดอมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

อมนุสสะอุกโตพยัญชนก สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักอมนุสย์อุกโตพยัญชนก ... อมนุสย์อุกโตพยัญชนกผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด โดยมาก แล้วให้ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ยอนปีสสาวมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ยอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ

หมวดอมนุสสะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ จบ.

๖. หมวดศิริจณานคตะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ

ศิริจณานคตะอุกโตพยัญชนก สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักสัตว์ศิริจณานอุกโตพยัญชนก ... สัตว์ศิริจณานอุกโตพยัญชนกผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้เมา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด โดยมาก แล้วให้ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด ... ให้ยอนปีสสาวมรรคด้วยองค์กำเนิด ให้ยอนปากด้วยองค์กำเนิด ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ... ต้องอาบัติปาราชิก ... ผู้ตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ต้องอาบัติอุลลัจจัย ถ้าไม่ยินดี ... ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ

หมวดศิริจณานคตะอุกโตพยัญชนก ๒๗ จตุกกะ จบ. ๑

๗. หมวดมนุสสะปีณฑกะ ๑๘ จตุกกะ

๑. มนุสสะปีณฑกะ สุทธิกะจตุกกะ [ยอนวัจจ.]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุสย์ปีณฑะกะ แล้วให้ยอนวัจจมรรคด้วยองค์กำเนิด คือ ของภิกษุมีเครื่องลาด ของปีณฑะกะไม่มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของปีณฑะกะมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด ของปีณฑะกะก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของปีณฑะกะก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

#๑. ๒๗x๖=๑๖๒ ฟังทราบความพิสดารดังกล่าวแล้วในเบื้องต้น

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาแล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด
ของบัณฑิตมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุ
ไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไป
ถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาแล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด
ของบัณฑิตมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุ
ไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่
แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาแล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด
ของบัณฑิตมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุ
ไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไป
ถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาแล้วให้ยอนปากด้วย
องค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด
ของบัณฑิตมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุ
ไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไป
ถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

๕. มนุสสปะปนทกะ อุมัตตะจตุกกะ [ยอนวิจจ์.]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตผู้วิกลจริต แล้วให้ยอน
วิจจมรรคตัวขององค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตไม่มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุ
ไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็มีเครื่อง

ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่
ต้องอาบัติ.

๑๖. มนุสสะปัจฉาทกะ มตะเยภุยยะอัคขาปัตตะจตุกกะ [ขอนปาก]

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์บัณฑิตผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด
โดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตไม่มี
เครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด
ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอ
ยินดีการเข้าไป ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติ
ปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์บัณฑิตผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด
โดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตไม่มี
เครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด
ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอ
ไม่ยินดีการเข้าไป แต่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติ
ปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์บัณฑิตผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด
โดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตไม่มี
เครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด
ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอ
ไม่ยินดีการเข้าไป ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว แต่ยินดีการหยุดอยู่ ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติ
ปาราชิก

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมณุษย์บัณฑิตผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด
โดยมาก แล้วให้ขอนปากด้วยองค์กำเนิด คือของภิกษุมีเครื่องลาด ของบัณฑิตไม่มี
เครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตมีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมีเครื่องลาด
ของบัณฑิตก็มีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก
แล้วให้ขอนปากด้วยของค้ำกำเนิด คือของภิกษุมิเครื่องลาด ของบัณฑิตเขาไม่มีเครื่องลาด ๑ ของ
ภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตเขามีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมิเครื่องลาด ของบัณฑิตเขาก็มี
เครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตเขาก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป
ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ แต่ยินดีการถอนออก ต้องอาบัติอุลลัจจัย

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์บัณฑิตเขาตายแล้วถูกสัตว์กัดโดยมาก
แล้วให้ขอนปากด้วยของค้ำกำเนิด คือของภิกษุมิเครื่องลาด ของบัณฑิตเขาไม่มีเครื่องลาด ๑
ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตเขามีเครื่องลาด ๑ ของภิกษุมิเครื่องลาด ของบัณฑิตเขาก็มี
เครื่องลาด ๑ ของภิกษุไม่มีเครื่องลาด ของบัณฑิตเขาก็ไม่มีเครื่องลาด ๑ ถ้าเธอไม่ยินดีการเข้าไป
ไม่ยินดีการเข้าไปถึงที่แล้ว ไม่ยินดีการหยุดอยู่ ไม่ยินดีการถอนออก ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดมนุษยสะปันทกะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๘. หมวดอมนุสสะปันทกะ ๑๘ จตุกกะ

อมนุสสะปันทกะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักอมนุษย์บัณฑิตเขา ... อมนุษย์บัณฑิตผู้ต้น ...
ผู้หลับ ... ผู้มา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ยังไม่ถูกสัตว์กัด
โดยมาก ... ถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ถ้าไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ. ๑๗

หมวดอมนุสสะปันทกะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๙. หมวดติริจฉานคตะปันทกะ ๑๘ จตุกกะ

ติริจฉานคตะปันทกะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักสัตว์ดิรัจฉานบัณฑิตเขา ... สัตว์ดิรัจฉาน
บัณฑิตผู้ต้น ... ผู้หลับ ... ผู้มา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด
... ยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ถ้าไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ. ๑๗

หมวดติริจฉานคตะปันทกะ ๑๘ จตุกกะ จบ

๑๐. หมวดมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

มนุสสะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักมนุษย์ผู้ชาย ... มนุษย์ผู้ชายผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้มา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ถ้าไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ

หมวดมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๑๑. หมวดอมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

อมนุสสะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักอมนุษย์ผู้ชาย ... อมนุษย์ผู้ชายผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้มา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ถ้าไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ. ฯลฯ

หมวดอมนุสสะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ.

๑๒. หมวดศิริจ্ঞานคตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ

ศิริจ্ঞานคตะปริสสะ สุทธิกะจตุกกะ

พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก พาภิกษุมาในสำนักสัตว์ศิริจ্ঞานตัวผู้ ... สัตว์ศิริจ্ঞานตัวผู้ตื่น ... ผู้หลับ ... ผู้มา ... ผู้วิกลจริต ... ผู้เปลอสติ ... ผู้ตายแล้วยังไม่ถูกสัตว์กัด ... ยังไม่ถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ถูกสัตว์กัดโดยมาก ... ถ้าไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ.

หมวดศิริจ্ঞานคตะปริสสะ ๑๘ จตุกกะ จบ. ๑

[๔๔] พวกภิกษุผู้เป็นข้าศึก เราให้พิสดารแล้วฉันใด พวกพระราชาผู้เป็นข้าศึก พวกโจรผู้เป็นข้าศึก พวกนักเลงผู้เป็นข้าศึก พวกมนุษย์ผู้ตัดหัวโจรผู้เป็นข้าศึก บัณฑิตพึงให้พิสดารฉันนั้น.

#๑. ความพิสดาร พึงทราบตามนัยที่กล่าวแล้วในเบื้องต้น

[๔๕] ภิกษุสอดองค์กำเนิดเข้ามรรคทางมรรค ต้องอาบัติปาราชิก

สอดองค์กำเนิดเข้ามรรคทางมรรค ๑ ต้องอาบัติปาราชิก

สอดองค์กำเนิดเข้ามรรคทางมรรค ๒ ต้องอาบัติปาราชิก

สอดองค์กำเนิดเข้ามรรคทางมรรค ๓ ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

[๔๖] ภิกษุปฏิบัติผิดในภิกษุผู้หลับ เธอตื่นขึ้นแล้วยินดี พระวินัยธรพึงนาสนะเสีย
ทั้งสองรูป เธอตื่นขึ้นแล้วไม่ยินดี พระวินัยธรพึงนาสนะภิกษุผู้ประทุษร้าย

ภิกษุปฏิบัติผิดในสามเณรผู้หลับ เธอตื่นขึ้นแล้วยินดี พระวินัยธรพึงนาสนะเสียทั้งสองรูป
เธอตื่นขึ้นแล้วไม่ยินดี พระวินัยธรพึงนาสนะภิกษุผู้ประทุษร้าย

สามเณรปฏิบัติผิดในภิกษุผู้หลับ เธอตื่นขึ้นแล้วยินดี พระวินัยธรพึงนาสนะเสียทั้ง
สองรูป เธอตื่นขึ้นแล้วไม่ยินดี พระวินัยธรพึงนาสนะสามเณรผู้ประทุษร้าย

สามเณรปฏิบัติผิดในสามเณรผู้หลับ เธอตื่นขึ้นแล้วยินดี พระวินัยธรพึงนาสนะเสีย
ทั้งสองรูป เธอตื่นขึ้นแล้วไม่ยินดี พระวินัยธรพึงนาสนะสามเณรผู้ประทุษร้าย.

อนาปัตติวาร

[๔๗] ภิกษุไม่รู้สีกตัว ๑ ภิกษุวิกตจริต ๑ ภิกษุมิจิตฟุ้งซ่าน ๑ ภิกษุผู้กระสับกระส่าย
เพราะเวทนา ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ เหล่านี้ ไม่ต้องอาบัติ.

สันถตถาณวาร จบ.

วินิตวัตถุ

อุทานคาถา

[๔๘] เรื่องถึงตัวเมีย ๑ เรื่อง เรื่องภิกษุวัชชีบุตร ๑ เรื่อง

เรื่องปลอมเป็นคฤหัสถ์ ๑ เรื่อง เรื่องเปลือยกาย ๑ เรื่อง

เรื่องปลอมเป็นเดียรถีย์ ๑ เรื่อง เรื่องเด็กหญิง ๑ เรื่อง

#๑. ยังองค์กำเนิดให้เข้าไปทางปีศาจมรรคเป็นต้น แล้วถอนออกทางแผลใกล้ต่อมรรคนั้น.

#๒. ยังองค์กำเนิดให้เข้าทางแผลใกล้ต่อมรรคแล้วถอนออกทางมรรค.

#๓. บรรดาสองแผลที่เจอกัน ยังองค์กำเนิดให้เข้าไปทางแผลหนึ่งแล้วถอนออกทางแผลที่สอง.

#ป.ส. หน้า ๓๑๗

เรื่องภิกษุณีชื่ออุปปลวันณา ๑ เรื่อง เรื่องเพศกลับ ๒ เรื่อง
เรื่องมารดา ๑ เรื่อง เรื่องธิดา ๑ เรื่อง
เรื่องพี่น้องหญิง ๑ เรื่อง เรื่องภรรยา ๑ เรื่อง
เรื่องภิกษุหลังอ่อน ๑ เรื่อง เรื่องภิกษุมืองค์กำเนิดยาว ๑ เรื่อง
เรื่องแผล ๒ เรื่อง เรื่องรูปปั้น ๑ เรื่อง
เรื่องตุ๊กตาไม้ ๑ เรื่อง เรื่องภิกษุชื่อสุนทร ๑ เรื่อง
เรื่องสตรี ๔ เรื่อง เรื่องป่าช้า ๕ เรื่อง
เรื่องกระดูก ๑ เรื่อง เรื่องนาคตัวเมีย ๑ เรื่อง
เรื่องนางชัณฐิณี ๑ เรื่อง เรื่องหญิงเปรต ๑ เรื่อง
เรื่องบัณฑิต ๑ เรื่อง เรื่องภิกษุอินทรีย์พิการ ๑ เรื่อง
เรื่องจับต้อง ๑ เรื่อง เรื่องพระอรหันต์เมืองภททียะหลับ ๑ เรื่อง
เรื่องภิกษุเมืองสาวดี ๑ เรื่อง เรื่องภิกษุชาวมัดละเมืองเวสาลี ๓ เรื่อง
เรื่องเปิดประตูนอน ๑ เรื่อง เรื่องภิกษุชาวเมืองการุจักจะฝัน ๑ เรื่อง
เรื่องอุบาสิกาชื่อสุปพา ๕ เรื่อง เรื่องอุบาสิกาชื่อสัทธา ๕ เรื่อง
เรื่องภิกษุณี ๑ เรื่อง เรื่องสิกขมานา ๑ เรื่อง
เรื่องสามเณรี ๑ เรื่อง เรื่องหญิงแพศยา ๑ เรื่อง
เรื่องบัณฑิต ๑ เรื่อง เรื่องสตรีฤหัสถ์ ๑ เรื่อง
เรื่องให้ผลัดกัน ๑ เรื่อง เรื่องภิกษุผู้เฒ่า ๑ เรื่อง
เรื่องลูกเนื้อ ๑ เรื่อง.

เรื่องลิงตัวเมีย

[๔๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเสพเมถุนธรรมในลิงตัวเมีย แล้วมีความรังเกียจว่า
พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องภิกษุวัชชีบุตร

[๕๐] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุวัชชีบุตรชาวเมืองเวสาลีหลายรูปด้วยกัน ไม่บอกคืนสิกขา ไม่ทำความเป็นผู้ทุรพลให้แจ้ง แล้วเสพเมถุนธรรม พวกเธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องปลอมเป็นคฤหัสถ์

[๕๑] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วปลอมเป็นคฤหัสถ์เสพเมถุนธรรม เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องเปลือยกาย

[๕๒] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วเปลือยกายเสพเมถุนธรรม เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องปลอมเป็นเดียรถีย์ ๗ เรื่อง

[๕๓] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วนุ่งการองเสพเมถุนธรรม เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วนุ่งเปลือกไม้กรองเสพเมถุนธรรม เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วนุ่ง
ผลไม้กรองเสพเมถุนธรรม เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วนุ่ง
ผ้ากัมพลทำด้วยเส้นผมเสพเมถุนธรรม เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติ
สิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วนุ่งผ้า
กัมพลทำด้วยขนหางสัตว์เสพเมถุนธรรม เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติ
สิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๖. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วนุ่งผ้า
ทำด้วยขนปีกนกเค้าเสพเมถุนธรรม เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๗. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วนุ่ง
หนังเสือเสพเมถุนธรรม เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว
เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค
ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องเด็กหญิง

[๕๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุผู้ถือเทววิฆชาตเป็นวัตรรูปหนึ่ง เห็นเด็กหญิงนอน
อยู่บนตั่ง เกิดความกำหนัด จึงสอดนิ้วแม่มือเข้าไปในองค์กำเนิดเด็กหญิงๆ นั้นตาย เธอได้
มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว
กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้อง
อาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

เรื่องภิกษุณีชื่ออุปปลวณณา

[๕๕] ก็โดยสมัยนั้นแล มาณพคนหนึ่งมีจิตปฏิพัทธ์ในภิกษุณี ชื่ออุปปลวณณา เมื่อภิกษุณีอุปปลวณณา เข้าไปสู່บ้านเพื่อบิณฑบาต จึงเข้าไปซ่อนอยู่ในกุฏิ เวลาปัจฉิมภัตภิกษุณีอุปปลวณณา กลับจากบิณฑบาต ล้างเท้าแล้วเข้ากุฏินั่งบนเตียง มาณพนั้นจึงเข้าไปลুকปล้ำประทุษร้ายภิกษุณีอุปปลวณณา นางจึงแจ้งเหตุ นั้นแก่ภิกษุณีทั้งหลาย ได้แจ้งเรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุณีผู้ไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องเพศกลับ ๒ เรื่อง

[๕๖] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล เพศหญิงปรากฏแก่ภิกษุรูปหนึ่ง ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตอุปัชฌาย์เดิมนั้นแหละ อุปสมบทเดิมนั้นแหละ พรรษาก็เหล่านั้น และให้อยู่ร่วมกับภิกษุณีทั้งหลาย อาบัติเหล่าใดของภิกษุทั้งหลายที่ทั่วไปกับภิกษุณีทั้งหลาย เรานุญาตให้ปลงอาบัติเหล่านั้นในสำนักภิกษุณีทั้งหลาย อาบัติเหล่าใดของภิกษุทั้งหลายที่ไม่ทั่วไปกับภิกษุณีทั้งหลาย ไม่ต้องอาบัติเพราะอาบัติเหล่านั้น

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล เพศชายปรากฏแก่ภิกษุณีรูปหนึ่ง ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตอุปัชฌาย์เดิมนั้นแหละ อุปสมบทเดิมนั้นแหละ พรรษาก็เหล่านั้น และให้อยู่ร่วมกับภิกษุทั้งหลาย อาบัติเหล่าใดของภิกษุณีทั้งหลายที่ทั่วไปกับภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตให้ปลงอาบัติเหล่านั้น ในสำนักภิกษุทั้งหลาย อาบัติเหล่าใดของภิกษุณีทั้งหลายที่ไม่ทั่วไปกับภิกษุทั้งหลาย ไม่ต้องอาบัติเพราะอาบัติเหล่านั้น.

เรื่องมารดา

[๕๗] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วเสพเมถุนธรรมในมารดา เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องธิดา

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วเสพเมถุนธรรมในธิดา เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้อง

อาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า
คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องพี่น้องหญิง

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ แล้วเสพ-
เมถุนธรรมในพี่น้องหญิง เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว
เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค
ตรัสว่า คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องภรรยา

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเสพเมถุนธรรมในภรรยาเก่า เธอได้มีความรังเกียจว่า
พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องภิกษุมีหลังอ่อน

[๕๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีหลังอ่อน เธอถูกความกระสันบีบคั้นแล้ว ได้
อมองค้ำกำเนิดของตนด้วยปาก เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาคตรัสว่า คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องภิกษุมือองค้ำกำเนิดขาว

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมือองค้ำกำเนิดขาว เธอถูกความกระสันบีบคั้นแล้ว
ได้สอดองค้ำกำเนิดของตนเข้าสู่ัวจมรรคของตน เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาค
ทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มี
พระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องแผล ๒ เรื่อง

[๕๕] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งได้พบศพ และที่ศพนั้นมีแผลอยู่ใกล้องค้ำ
กำเนิด ภิกษุนั้นคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ จึงสอดองค้ำกำเนิดของตน เข้าใน

องค์กำเนิดของศพ แล้วถอนออกจากแผล เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งได้พบศพ และที่ศพนั้นมีแผลอยู่ใกล้องค์กำเนิด ภิกษุนั้นคิดว่า เราจักไม่ต้องอาบัติด้วยวิธีอย่างนี้ จึงสอดองค์กำเนิดของตนเข้าไปในแผล แล้วถอนออกจากองค์กำเนิดของศพ เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องรูปปั้น

[๖๐] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนด ได้ถูกต้องนิมิตแห่งรูปปั้นด้วย องค์กำเนิด เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องตุ๊กตาไม้

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนด ได้ถูกต้องนิมิตแห่งตุ๊กตาไม้ด้วยองค์กำเนิด เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องภิกษุชื่อสุนทร

[๖๑] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุชื่อสุนทร บวชจากกรุงราชคฤห์ แล้วเดินไปตามถนนสตรีผู้หนึ่งเห็นท่านแล้วกล่าวว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์หยุดประเดี๋ยวก่อน ดิฉันจักไหว้ นางไหว้ พลังเลิกผ้าอันตราสกขึ้นแล้ว ได้มององค์กำเนิดด้วยปาก เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่าถาม เธอยินดีหรือ?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่ยินดี พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องสตรี ๔ เรื่อง

[๖๒] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งพบภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์
มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุนั้นห้ามว่า อย่าเลย นื่องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

สตรีนั้นแนะนำว่า นิมนต์มาเถิดเจ้าคะ ดิฉันจักพยายามเอง ท่านไม่ต้องพยายาม โดย
วิธีนี้อาบัติจักไม่มีแก่ท่าน

ภิกษุนั้นได้ทำอย่างนั้นแล้ว มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาคตรัสว่า คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งพบภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มา
เสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุนั้นห้ามว่า อย่าเลย นื่องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

สตรีนั้นแนะนำว่า นิมนต์มาเถิดเจ้าคะ ท่านจงพยายามเอง ดิฉันจักไม่พยายาม โดย
วิธีนี้อาบัติจักไม่มีแก่ท่าน

ภิกษุนั้นได้ทำอย่างนั้นแล้ว มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว
เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค
ตรัสว่า คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งพบภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มา
เสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุนั้นห้ามว่า อย่าเลย นื่องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

สตรีนั้นแนะนำว่า นิมนต์มาเถิดเจ้าคะ ท่านจงพยายามภายใน แล้วปล่อยสุกกะภายนอก
โดยวิธีนี้อาบัติจักไม่มีแก่ท่าน

ภิกษุ นั้น ได้ทำอย่างนั้นแล้ว มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งพบภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าขา นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย นื่องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

สตรีนั้นแนะนำว่า นิมนต์มาเถิดเจ้าคะ ท่านจงพยายามภายนอก แล้วปล่อยสุกกะภายใน โดยวิธีนี้อาบัติจักไม่มีแก่ท่าน

ภิกษุ นั้น ได้ทำอย่างนั้นแล้ว มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องป่าช้า ๕ เรื่อง

[๖๓] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งไปป่าช้า เห็นศพซึ่งยังไม่ถูกสัตว์กัด ได้เสพเมถุนธรรมในศพนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งไปป่าช้า เห็นศพซึ่งยังไม่ถูกสัตว์กัด โดย ได้เสพเมถุนธรรมในศพนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งไปป่าช้า เห็นศพซึ่งถูกสัตว์กัด โดยมาก ได้เสพเมถุนธรรมในศพนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุทถัจจาย.

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งไปป่าช้า เห็นศพซึ่งมีศีรษะขาด ได้สอดองค์กำเนิดเข้าไปกระทบในปากที่อ้า แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งไปป่าช้า เห็นศพซึ่งมีศีรษะขาด ได้สอดองค์กำเนิดเข้าไปในปากที่อ้า ไม่ให้กระทบ แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องกระดุก

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีจิตปฏิพัทธ์ในสตรีผู้หนึ่ง สตรีนั้นถึงแก่กรรมแล้ว เขาทิ้งไว้ในป่าช้า กระดุกเคลื่อนกลาด ภายหลังภิกษุนั้นไปป่าช้า เก็บกระดุกคุมกันเข้าแล้ว จดองค์กำเนิดลงที่นิมิต เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องนาคตัวเมีย

[๖๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเสพเมถุนธรรมในนาคตัวเมีย แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องนางชัณณิ

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเสพเมถุนธรรมในนางชัณณิ แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องหญิงเปรต

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเสพเมถุนธรรมในหญิงเปรต แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องบัณฑิตเขาก

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเสพเมถุนธรรมในบัณฑิตเขาก แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องภิกษุมีอินทรีย์พิการ

[๖๕] โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีอินทรีย์พิการ เธอคิดว่า เราไม่รู้สึกสุขหรือทุกข์ อาบัติจักไม่มีแก่เรา จึงเสพเมถุนธรรม แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงแจ้งเรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย โมฆบุรุษนั้น รู้สึกก็ตาม ไม่รู้สึกก็ตาม ต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องจับต้อง

[๖๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า เราจักเสพเมถุนธรรมในสตรี ครั้นจับต้องตัวเข้าเท่านั้น ก็เกิดความกินแหนง เธอได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องพระอรหันต์เมืองภัททิยะจำวัดหลับ

[๖๗] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง อยู่ในที่พักกลางวันในป่าชาดียวาน แขวงเมืองภัททิยะ จำวัดหลับอยู่ อวัยวะใหญ่ของภิกษุนั้นถูกลมร่าเหยียดให้ตั้งตัว สตรีผู้หนึ่งพบเข้าแล้ว ได้นั่งคร่อมองค์กำเนิด กระทำการพอกแก้ความประสงค แล้วหลีกไป ภิกษุเห็นองค์กำเนิด

เประอะเปื่อน จิงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย องค์กำเนิดเป็นอวัยวะใช้การได้ด้วยอาการ ๕ อย่าง คือ กำหนด ๑ ปวดอุจจาระ ๑ ปวดปัสสาวะ ๑ ถูกลมรำเพย ๑ ถูกนุงขน ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย องค์กำเนิดเป็นอวัยวะใช้การได้ ด้วยอาการ ๕ อย่างนี้แล ภิกษุทั้งหลาย องค์กำเนิดของภิกษุนั้น พึงเป็นอวัยวะใช้การได้ ด้วยความกำหนดใด ซ้อนั้นไม่ใช่ฐานะ ไม่ใช่โอกาส เพราะภิกษุนั้นเป็นอรหันต์ ภิกษุนั้นไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องภิกษุเมืองสาวัตถี ๔ เรื่อง

[๖๘] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง อยู่ในที่พักกลางวัน ในป่าอันธวัน แขวงเมืองสาวัตถี จำวัดหลับอยู่ สตรีเลี้ยงโคคนหนึ่งพบเข้า จึงนั่งคร่อมองค์กำเนิด ภิกษุนั้นยินดีกิริยาที่เข้าไป ยินดีกิริยาที่เข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีกิริยาที่หยุดอยู่ ยินดีกิริยาที่ถอนออก แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จิงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในที่พักกลางวัน ในป่าอันธวัน แขวงเมืองสาวัตถี จำวัดหลับอยู่ สตรีเลี้ยงแพะคนหนึ่งพบเข้า จึงนั่งคร่อมองค์กำเนิด ภิกษุนั้นยินดีกิริยาที่เข้าไป ยินดีกิริยาที่เข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีกิริยาที่หยุดอยู่ ยินดีกิริยาที่ถอนออก แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จิงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในที่พักกลางวัน ในป่าอันธวัน แขวงเมืองสาวัตถี จำวัดหลับอยู่ สตรีหาฟืนคนหนึ่งพบเข้า จึงนั่งคร่อมองค์กำเนิด ภิกษุนั้นยินดีกิริยาที่รับเข้าเข้าไป ยินดีกิริยาที่เข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีกิริยาที่หยุดอยู่ ยินดีกิริยาที่ถอนออก แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จิงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในที่พักกลางวัน ในป่าอันธวัน แขวงเมืองสาวัตถี จำวัดหลับอยู่ สตรีชนโคมัยคนหนึ่งพบเข้า จึงนั่งคร่อมองค์กำเนิด ภิกษุนั้นยินดีกิริยาที่เข้าไป ยินดีกิริยาที่เข้าไปถึงที่แล้ว ยินดีกิริยาที่หยุดอยู่ ยินดีกิริยาที่ถอนออก แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จิงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องภิกษุชาวมัลละเมืองเวสาลี ๓ เรื่อง

[๖๕] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในที่พักกลางวัน ในป่ามหาวัน แขวงเมืองเวสาลี จำวัดหลับอยู่ สตรีคนหนึ่งพบเข้า จึงนั่งคร่อมองค์กำเนิด กระทำการพอกแก้ความประสงค์ แล้วยื่นหัวเราะอยู่ใกล้ๆ ภิกษุนั้นตื่นขึ้นแล้ว ได้ถามสตรีนั้นว่า นี่เป็นการกระทำของเธอหรือ?

สตรีนั้นบอกว่า เจ้าคะ เป็นการกระทำของฉัน

ภิกษุนั้นมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอรู้สึกตัวหรือ?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่รู้สึกตัว พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่รู้สึกตัว ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในที่พักกลางวัน ในป่ามหาวัน แขวงเมืองเวสาลี จำวัดหลับพึ่งตื่นไม่อยู่ สตรีคนหนึ่งพบเข้า จึงนั่งคร่อมองค์กำเนิด ภิกษุนั้นรีบลุกขึ้นทันที แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอยินดีหรือ?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่ยินดี พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในที่พักกลางวัน ในป่ามหาวัน แขวงเมืองเวสาลี จำวัดหลับพึ่งตื่นไม่อยู่ สตรีคนหนึ่งพบเข้า จึงนั่งคร่อมองค์กำเนิด ภิกษุนั้นยันให้กิ้งไป แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอยินดีหรือ?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่ยินดี พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องภิกษุเปิดประตูนอน

[๗๐] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในที่พักกลางวัน ณ กุฎาคารศาลาป่ามหาวัน แขวงเมืองเวสาลี เปิดประตูจำวัดหลับอยู่ อยวิยะใหญ่หน่อยของเธอ ถูกลมร่ำพาเหยให้ตั้งตัว

ครั้งนั้น สตรีหลายคนถือของหอมและดอกไม้ไปสู่อาราม มุ่งตรงไปยังวิหาร พบภิกษุหนึ่ง แล้วได้นั่งคร่อมองค์กำเนิด กระทำการพอกแก้ความประสงค์ แล้วกล่าวว่าภิกษุนี้เป็นบุตรของอาจันท์ แล้วถือของหอมและดอกไม้กลับไป

ภิกษุเห็นองค์กำเนิดเปราะเปื้อน จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสว่า
ดูกรภิกษุทั้งหลาย องค์กำเนิดย่อมเป็นอวัยวะใช้การได้ด้วยอาการ ๕ อย่าง คือ กำหนด ๑ ปวด
อุจจาระ ๑ ปวดปัสสาวะ ๑ ถูกลมร่ำเพย ๑ ถูกนุงขน ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย องค์กำเนิดเป็น
อวัยวะใช้การได้ด้วยอาการ ๕ อย่างนี้แล องค์กำเนิดของภิกษุหนึ่ง ฟังใช้การได้ด้วยความกำหนด
ใด ชื่อนั้น ไม่ใช่ฐานะ ไม่ใช่โอกาส เพราะภิกษุหนึ่งเป็นอรหันต์ ภิกษุหนึ่งไม่ต้องอาบัติ ดูกร
ภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้จะพักผ่อนในกลางวัน ปิดประตูก่อนจึงจะพักผ่อนได้.

เรื่องภิกษุชาวเมืองภารุกัจจะฝืน

[๑๑] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุชาวเมืองภารุกัจจะรูปหนึ่ง ฝืนว่าได้เสพเมถุนธรรมใน
ภรรยาเก่า แล้วคิดว่า เราไม่เป็นสมณะ จักสึกละ แล้วเดินทางไปสู่เมืองภารุกัจจะ พบท่าน
พระอุบาลีในระหว่างทาง จึงกราบเรียนเรื่องนั้นให้ทราบ ท่านพระอุบาลีกล่าวอย่างนี้ว่า อาวุโส
อาบัติไม่มีเพราะความฝืน.

เรื่องอุบาลีกาชื่อสุปัพพา ๘ เรื่อง

[๑๒] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาลีกาชื่อสุปัพพา ในเมืองราชคฤห์ เป็นผู้มีความ
เลื่อมใสยังอ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ท่านอันเลิศ
นางพบภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์ มาเสพเมถุนธรรมเถิด
ภิกษุหนึ่งห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร
นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิดเจ้าคะ ท่านจงพยายามที่ระหว่างขาอ่อน โดยวิธีนี้อาบัติจัก
ไม่มีแก่ท่าน

ภิกษุหนึ่งได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสว่า
ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาลีกาชื่อสุปัพพา ในเมืองราชคฤห์ เป็นผู้มีความเลื่อมใสยัง
อ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ท่านอันเลิศ นางพบ
ภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่สะคือ โดยวิธีนี้อาบติดจกไม่มี
แก้ท่าน

ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสว่า
คุณภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสุปปพา ในเมืองราชคฤห์ เป็นผู้มีความเลื่อมใสยัง
อ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่เกลียวท้อง โดยวิธีนี้อาบติดจก
ไม่มีแก้ท่าน

ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้นแล้ว มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสว่า คุณภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสุปปพา ในเมืองราชคฤห์ เป็นผู้มีความเลื่อมใสยัง
อ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่ซอกรักแร้ โดยวิธีนี้อาบติดจก
ไม่มีแก้ท่าน

ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้นแล้ว มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้
แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสว่า
คุณภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสุปปพา ในเมืองราชคฤห์ เป็นผู้มีความเลื่อมใสยัง
อ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่ถือ โดยวิธีนี้อาบัจฉก ไม่มี
แก่ท่าน

ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๖. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสุปปพา ในเมืองราชคฤห์ เป็นผู้มีใจเลื่อมใสยัง
อ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่ช่งหู โดยวิธีนี้อาบัจฉก ไม่มี
แก่ท่าน

ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๗. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสุปปพา ในเมืองราชคฤห์ เป็นผู้มีใจเลื่อมใสยัง
อ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่มวดยผม โดยวิธีนี้อาบัจฉก ไม่มี
แก่ท่าน

ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

๘. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสุปปพา ในเมืองราชคฤห์ เป็นผู้มีใจเลื่อมใสยัง
อ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่ง่ามมือ โดยวิธีนี้อาบตัดจักไม่มี
แก่ท่าน

ภิกษุ นั้น ได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสุปีพพา ในเมืองราชคฤห์ เป็นผู้มีความเลื่อมใสยัง
อ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุแล้ว ได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ดิฉันจักพยายามด้วยมือให้สุกคะเคลื่อน โดย
วิธีนี้อาบตัดจักไม่มีแก่ท่าน

ภิกษุ นั้น ได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องบัญญัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

เรื่องอุบาสิกาชื่อสัทธา ๕ เรื่อง

[๗๓] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสัทธาในเมืองสาวัตถีเป็นผู้มีความเลื่อมใสยัง
อ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุแล้ว ได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่ระหว่างขาอ่อน โดยวิธีนี้อาบตัด
จักไม่มีแก่ท่าน

ภิกษุ นั้น ได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

[๗๔] ๒. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสัทธา ในเมืองสาวัตถี เป็นผู้มีความเลื่อมใส
ยังอ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุแล้ว ได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่สะคือ โดยวิธีนี้อาบติดจกไม่มี
แก่ท่าน

ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสัทธา ในเมืองสาวัตถี เป็นผู้มีใจเลื่อมใสยังอ่อน
อยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบภิกษุ
แล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่เกลียวท้อง โดยวิธีนี้อาบติดจก
ไม่มีแก่ท่าน

ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสัทธา ในเมืองสาวัตถี เป็นผู้มีใจเลื่อมใสยังอ่อน
อยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่ใกล้รักแร้ โดยวิธีนี้อาบติดจกไม่มี
แก่ท่าน

ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบท
ไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสัทธา ในเมืองสาวัตถี เป็นผู้มีใจเลื่อมใสยังอ่อน
อยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบภิกษุ
แล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่ถือ โดยวิธีนี้อาบัติจักไม่มีแก่ท่าน
ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๖. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสัทธา ในเมืองสาวัตถี เป็นผู้มีความเลื่อมใสยังอ่อน
อยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุ แล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่ช่งหู โดยวิธีนี้อาบัติจักไม่มี
แก่ท่าน

ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๗. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสัทธา ในเมืองสาวัตถี เป็นผู้มีความเลื่อมใสยัง
อ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบ
ภิกษุ แล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุ นั้นห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามที่มวดยผม โดยวิธีนี้อาบัติจักไม่มี
แก่ท่าน

ภิกษุ นั้นได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๘. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสัทธา ในเมืองสาวัตถี เป็นผู้มีความเลื่อมใสยังอ่อน
อยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบภิกษุ
แล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุหนึ่งห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ท่านจงพยายามทิ้งามมือ โดยวิธีนี้อาบัติจักไม่มี
แก่ท่าน

ภิกษุหนึ่งได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

๘. ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อสัทธา ในเมืองสาวัตถี เป็นผู้มีความเลื่อมใสยังอ่อนอยู่ นางมีความเห็นอย่างนี้ว่า สตรีใดให้เมถุนธรรม สตรีนั้นชื่อว่าให้ทานอันเลิศ นางพบภิกษุแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าข้า นิมนต์มาเสพเมถุนธรรมเถิด

ภิกษุหนึ่งห้ามว่า อย่าเลย น้องหญิง การเรื่องนี้ไม่ควร

นางแนะนำว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ ดิฉันจักพยายามด้วยมือให้สุกกะเคลื่อน โดยวิธีนี้อาบัติจักไม่มีแก่ท่าน

ภิกษุหนึ่งได้กระทำตามนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

เรื่องภิกษุณี

[๗๕] ก็โดยสมัยนั้นแล พวกลิจฉวีกุมาร ในเมืองเวสาลี จับภิกษุขึ้นให้ปฏิบัติผิดในนางภิกษุณี เธอทั้งสองยินดี พระวินัยธรพึงให้นาสนะเสียทั้งสอง เธอทั้งสองไม่ยินดี ทั้งสองไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องสิกขมานา

ก็โดยสมัยนั้นแล พวกลิจฉวีกุมาร ในเมืองเวสาลี จับภิกษุขึ้นให้ปฏิบัติผิดให้นางสิกขมานา เธอทั้งสองยินดี พระวินัยธรพึงให้นาสนะเสียทั้งสอง เธอทั้งสองไม่ยินดี ทั้งสองไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องสามเณรี

ก็โดยสมัยนั้นแล พวกลิจฉวีกุมาร ในเมืองเวสาลี จับภิกษุขึ้นให้ปฏิบัติผิดในสามเณรี เธอทั้งสองยินดี พระวินัยธรพึงให้นาสนะเสียทั้งสอง เธอทั้งสองไม่ยินดี ทั้งสองไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องหญิงแพศยา

[๗๖] ก็โดยสมัยนั้นแล พวกลิจฉวีกุมารในเมืองเวสาลี จับภิกษุให้ปฏิบัติผิดในหญิงแพศยา ภิกษุยินดี พระวินัยธรพึงให้นาสนะภิกษุเสีย ภิกษุไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องบัณฑิต

ก็โดยสมัยนั้นแล พวกลิจฉวีกุมารในเมืองเวสาลี จับภิกษุให้ปฏิบัติผิดในบัณฑิต ภิกษุยินดี พระวินัยธรพึงให้นาสนะภิกษุเสีย ภิกษุไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องสตรีฤๅษี

ก็โดยสมัยนั้นแล พวกลิจฉวีกุมารในเมืองเวสาลี จับภิกษุให้ปฏิบัติผิดในสตรีฤๅษี ภิกษุยินดี พระวินัยธรพึงให้นาสนะภิกษุเสีย ภิกษุไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องให้ปลัดกัน

ก็โดยสมัยนั้นแล พวกลิจฉวีกุมารในเมืองเวสาลี จับภิกษุให้ปฏิบัติผิดในกันและกัน เธอทั้งสองยินดี พระวินัยธรพึงให้นาสนะเสียทั้งสอง เธอทั้งสองไม่ยินดี ทั้งสองไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องภิกษุผู้เฒ่า

[๗๗] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุผู้เฒ่ารูปหนึ่ง ได้ไปเยี่ยมภรรยาเก่า นางได้จับบังคับว่า ท่านจงมาสึกเสียเถิด ภิกษุนั้นถอยหลังล้มหงาย นางจึงขึ้นคร่อมองค์กำเนิด เธอได้มีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอยินดีหรือเปล่า?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่ยินดี พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องลูกเนื้อ

[๗๘] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในป่า ลูกเนื้อมาสู่ที่ถ่ายปัสสาวะของเธอแล้ว ได้มองเห็นกำเนิดพลางดื่มปัสสาวะ ภิกษุนั้นยินดีแล้ว ได้มีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

ปาราชิกสิกขาบทที่ ๑ จบ.

ทศยปาราชิกสิกขาบท

เรื่องพระธนิยะ กุมภการบุตร

[๗๕] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ภูเขาคิชฌกูฏเขตพระนคร ราชคฤห์ ครั้งนั้น ภิกษุหลายรูปซึ่งเคยเห็นกันเคยคบหากันมา ทำกุฎีมุงบังด้วยหญ้า ณ เขิงภูเขาอิสิคิลิแล้วอยู่จำพรรษา แม่ท่านพระธนิยะ กุมภการบุตร ก็ได้ทำกุฎีมุงด้วยหญ้าแล้วอยู่ จำพรรษา ครั้นภิกษุเหล่านั้นจำพรรษาโดยล่วงไตรมาสแล้ว ได้รื้อกุฎีมุงบังด้วยหญ้า เก็บหญ้า และตัวไม้ไว้ แล้วหลีกไปสู่จาริกในชนบท ส่วนท่านพระธนิยะ กุมภการบุตรอยู่ ณ ที่นั้นเอง ตลอดฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน ขณะเมื่อท่านพระธนิยะ กุมภการบุตรเข้าไปบ้านเพื่อ บิณฑบาต คนหาบหญ้า คนหาฟืน ได้รื้อกุฎีมุงบังด้วยหญ้าเสีย แล้วขนหญ้าและไม้ไป

แม้ครั้งที่สอง ท่านพระธนิยะ กุมภการบุตร ได้เที่ยวหาหญ้า และไม้มาทำกุฎีมุงบัง ด้วยหญ้าอีก เมื่อท่านพระธนิยะ กุมภการบุตร เข้าไปบ้านเพื่อบิณฑบาต แม้ครั้งที่สอง คนหาบหญ้า คนหาฟืน ก็ได้รื้อกุฎีมุงบังด้วยหญ้าเสียแล้วขนหญ้าและตัวไม้ไป

แม้ครั้งที่สาม ท่านพระธนิยะ กุมภการบุตร ก็ได้เที่ยวหาหญ้าและไม้มาทำกุฎีมุงบังด้วย หญ้าอีก เมื่อท่านพระธนิยะ กุมภการบุตร เข้าไปบ้านเพื่อบิณฑบาต แม้ครั้งที่สาม คนหาบหญ้า คนหาฟืน ก็ได้รื้อกุฎีมุงบังด้วยหญ้าเสียแล้วขนหญ้าและตัวไม้ไปอีก

หลังจากนั้น ท่านพระธนิยะ กุมภการบุตร ได้มีความคิดว่า เมื่อเราเข้าไปบ้านเพื่อ บิณฑบาต คนหาบหญ้า คนหาฟืน ได้รื้อกุฎีมุงบังด้วยหญ้าเสีย แล้วขนหญ้าและตัวไม้ไปถึง สามครั้งแล้ว ก็เรานี้แหละ เป็นผู้ได้ศึกษามาดีแล้ว ไม่บกพร่อง เป็นผู้สำเร็จศิลปะในการช่างหม้อ เสมอด้วยอาจารย์ของตน มิฉะนั้นเราพึงขยำโคลนทำกุฎีสำเร็จด้วยดินล้วนเสียเอง จึงท่านพระธนิ- ยะ กุมภการบุตร ขยำโคลนทำกุฎีสำเร็จด้วยดินล้วน ด้วยตนเอง แล้วรวบรวมหญ้าไม้และ โคมัย มาเผากุฎีนั้น กุฎีนั้นงดงาม น่าดู น่าชม มีสีแดงเหมือนแมลงค่อมทอง มีเสียงเหมือนเสียงกระดิ่ง

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเสด็จลงจากภูเขาคิชฌกูฏพร้อมด้วยภิกษุเป็นอันมาก ทอด พระเนตรเห็นกุฎีนั้นงดงามน่าดูน่าชมมีสีแดง ครั้นแล้ว จึงตรัสถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูภิกษุ ทั้งหลาย นั้นอะไร งดงาม น่าดู น่าชม มีสีแดงเหมือนแมลงค่อมทอง ครั้นภิกษุเหล่านั้น กราบทูล ให้ทรงทราบแล้ว พระพุทธองค์ทรงติเตียนว่า ดูภิกษุทั้งหลาย การกระทำของโมฆบุรุษนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร มิใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โจนโมฆบุรุษนั้น

จึงได้ขำโคลน ทำกุฎิสำเร็จด้วยดินล้วน ด้วยตนเองเล่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ความเอ็นดู ความอนุเคราะห์ ความไม่เบียดเบียนหมู่สัตว์ มิได้มีแก่โฆมนุชุนั้นเลย พวกเธอจงไปทำลายกุฎินั้น พวกเพื่อนพรหมจารีชั้นหลัง อย่าถึงความเบียดเบียนหมู่สัตว์เลย อันภิกษุไม่ควรทำกุฎิที่สำเร็จด้วยดินล้วน ภิกษุใดทำ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุเหล่านั้นรับพระพุทธชาติแล้ว พวกมันไปที่กุฎินั้น ครั้นถึงแล้วได้ทำลายกุฎินั้นเสีย ท่านพระชนิยะ กุมภการบุตร จึงถามภิกษุเหล่านั้นว่า อาวุโส พวกท่านทำลายกุฎิของผม เพื่ออะไร?

ภ. พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ทำลาย ขอรับ.

ธ. ทำลายเถิด ขอรับ ถ้าพระผู้มีพระภาคผู้ธรรมสามีรับสั่งให้ทำลาย.

[๘๐] กาลต่อมา ความดำรินี้ได้มีแก่ท่านพระชนิยะ กุมภการบุตรว่า เมื่อเราเข้าไปบ้านเพื่อบิณฑบาต คนหาบหญ้า คนหาฟืน ได้รื้อกุฎิมุงด้วยหญ้าเสีย แล้วขนหญ้าและตัวไม้ไปถึงสามครั้งแล้ว แม้กุฎิดินล้วนที่เราทำไว้นั้น พระผู้มีพระภาคก็รับสั่งให้ทำลายเสีย ก็เจ้าพนักงานรักษาไม้ที่ขอบพอกกับเรามีอยู่ โฉนหนอเราพึงขอไม้ต่อเจ้าพนักงานรักษา ไม้มาทำกุฎิไม้ จึงท่านพระชนิยะ กุมภการบุตร เข้าไปหาเจ้าพนักงานรักษาไม้ ครั้นแล้วได้บอกเรื่องนี้ต่อเจ้าพนักงานรักษาไม้ว่า ขอเจริญพร เมื่ออาตมาเข้าไปบ้านเพื่อบิณฑบาต คนหาบหญ้า คนหาฟืน ได้รื้อกุฎิมุงด้วยหญ้าเสีย แล้วขนหญ้าและตัวไม้ไปถึงสามครั้ง แม้กุฎิดินล้วนที่อาตมาทำไว้นั้น พระผู้มีพระภาคก็รับสั่งให้ทำลายเสียแล้ว ขอท่านจงให้ไม้แก่อาตมาๆ ประสงค์จะทำกุฎิไม้.

จ. ไม้ที่กระผมจะพึงถวายแก่พระผู้เป็นเจ้าได้นั้น ไม่มี ขอรับ มีแต่ไม้ของหลวงที่สวณไว้สำหรับซ่อมแปลงพระนคร ซึ่งเก็บไว้เพื่อใช้ในคราวมีอันตราย ถ้าพระเจ้าแผ่นดินรับสั่งให้พระราชทานไม้เหล่านั้น ขอท่านจงให้คนขนไปเถิดขอรับ.

ธ. ขอเจริญพร ไม้เหล่านั้น พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานแล้ว.

ลำดับนั้น เจ้าพนักงานรักษาไม้คิดว่า พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรเหล่านั้นแลเป็นผู้ประพฤดิธรรม ประพฤติสงบ ประพฤติพรหมจรรย์ กล่าวคำสัตย์ มีศีล มีกัลยาณธรรม พระเจ้าแผ่นดินก็ทรงเลื่อมใสในพระสมณะเหล่านั้นยิ่งนัก ท่านพระชนิยะนี้ย่อมไม่บังอาจที่จะกล่าวถึงสิ่งของที่พระเจ้าแผ่นดินยังไม่ได้พระราชทาน ว่าพระราชทานแล้ว จึงได้เรียนต่อท่านพระชนิยะ กุมภการบุตรว่า นิมนต์ให้คนขนไปเถิด ขอรับ จึงท่านพระชนิยะ กุมภการบุตร สั่งให้ตัดไม้เหล่านั้นเป็นท่อนน้อยท่อนใหญ่บรรทุกเกวียนไป ทำกุฎิไม้แล้ว.

วัสสการพราหมณ์ตรวจราชการ

[๘๑] ต่อจากนั้น วัสสการพราหมณ์ มหาอำมาตย์ในมคธรัฐ ไปตรวจราชการในกรุงราชคฤห์ ได้เข้าไปหาเจ้าพนักงานรักษาไม้ ครั้นแล้วได้พูดถึงเรื่องนี้ ต่อเจ้าพนักงานรักษาไม่ว่า พนาย ไม้ของหลวงที่รักษาไว้สำหรับซ่อมแปลงพระนคร ซึ่งเก็บไว้เพื่อใช้ในคราวมีอันตราย เหล่านั้น อยู่ ณ ที่ไหน?

เจ้าพนักงานรักษาไม้เรียนว่า ได้ทำขอรับ ไม้เหล่านั้น พระเจ้าแผ่นดินได้พระราชทาน แก่ท่านพระชนิยะ กุมภการบุตร ไปแล้ว.

ทันใดนั้น วัสสการพราหมณ์ มหาอำมาตย์ในมคธรัฐ เกิดความไม่พอใจว่า ไฉน พระเจ้าแผ่นดินจึงได้พระราชทาน ไม้ของหลวงที่สงวนไว้สำหรับซ่อมแปลงพระนคร ซึ่งเก็บไว้เพื่อใช้ในคราวมีอันตรายแก่พระชนิยะ กุมภการบุตร ไปแล้ว จึงเข้าเฝ้าพระเจ้าพิมพิสารจอมเสนา มาคธราช กราบทูลว่า ได้ทราบเกล้าว่า ไม้ของหลวงที่สงวนไว้สำหรับซ่อมแปลงพระนคร ซึ่งเก็บไว้เพื่อใช้ในคราวมีอันตราย พระองค์พระราชทานแก่พระชนิยะ กุมภการบุตร ไปแล้ว จริงหรือพระพุทธเจ้าข้า?

พระเจ้าพิมพิสารตรัสถามว่า ใครพูดอย่างนั้น?

ว. เจ้าพนักงานรักษาไม้พูด พระพุทธเจ้าข้า.

พ. พราหมณ์ ถ้าเช่นนั้น ท่านจงให้คนไปนำเจ้าพนักงานรักษาไม้มา.

จึงวัสสการพราหมณ์ มหาอำมาตย์ในมคธรัฐ สั่งให้เจ้าหน้าที่จงจำเจ้าพนักงานรักษา ไม้ นำมา

[๘๒] ท่านพระชนิยะ กุมภการบุตร ได้เห็นเจ้าพนักงานรักษาไม้ถูกเจ้าหน้าที่จงจำ นำไป จึงไต่ถามเจ้าพนักงานรักษาไม่ว่า เจริญพร ท่านถูกเจ้าหน้าที่จงจำนำไป ด้วยเรื่องอะไร?

เจ้าพนักงานรักษาไม้ตอบว่า เรื่องไม้เหล่านั้น ขอรับ.

ธ. ไปเถิด ท่าน แม้อาตมาก็จะไป.

จ. ได้เท่าควรไป ขอรับ ก่อนที่กระผมจะถูกประหาร.

จึงท่านพระชนิยะ กุมภการบุตร ได้เข้าไปสู่พระราชนิเวศน์ของพระเจ้าพิมพิสารจอมเสนา มาคธราช ครั้นถึงแล้ว นั่งเหนืออาสนะที่เขาจัดถวาย ขณะนั้นพระเจ้าพิมพิสารจอมเสนา มาคธราช เสด็จเข้าไปหาท่านพระชนิยะ กุมภการบุตร ทรงอภิวัตแล้ว ประทับนั่ง ณ ที่สมควร

ส่วนข้างหนึ่ง ตรัสถามท่านพระธนิยะกุมภการบุตรถึงเรื่องไม้นั้นว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ทราบว่าไม้ของหลวงที่สงวนไว้สำหรับซ่อมแปลงพระนคร ซึ่งเขาเก็บไว้เพื่อใช้ในคราวมีอันตราย โยมได้ถวายแก่พระคุณเจ้า จริงหรือ?

ธ. จริงอย่างนั้น ขอถวายพระพร.

พ. ข้าแต่พระคุณเจ้า โยมเป็นพระเจ้าแผ่นดิน มีกิจมาก มีกรณียะมาก แม้ถวายแล้วก็ระลึกไม่ได้ ขอพระคุณเจ้าโปรดเตือนให้โยมระลึกได้.

ธ. ขอถวายพระพร พระองค์ทรงระลึกได้ใหม่ ครั้งพระองค์เสด็จเถลิงถวัลยราชย์ใหม่ๆ ได้ทรงเปล่งพระวาจาเช่นนี้ว่า หญ้า ไม้ และน้ำข้าพเจ้าถวายแล้วแก่สมณะและพราหมณ์ทั้งหลาย ขอสมณะและพราหมณ์ทั้งหลายโปรดใช้สอยเถิด.

พ. ข้าแต่พระคุณเจ้า โยมระลึกได้ สมณะและพราหมณ์ทั้งหลายที่เป็นผู้มีความละอาย มีความรังเกียจ ใครต่อสิขา มีอยู่ ความรังเกียจแม้ในเหตุเล็กน้อยจะเกิดแก่สมณะและพราหมณ์เหล่านั้น คำที่กล่าวนั้น โยมหมายถึงการนำหญ้า ไม้ และน้ำของสมณะและพราหมณ์เหล่านั้น แต่ว่าหญ้า ไม้ และน้ำนั้นแลอยู่ในป่า ไม่มีใครหวงแหน พระคุณเจ้านั้น ย่อมสำคัญเพื่อจะนำไม้ที่เขาไม่ได้ให้ไปด้วยเสสนั้น พระเจ้าแผ่นดินเช่นโยม จะพึงฆ่า จองจำ หรือเนรเทศ ซึ่งสมณะหรือพราหมณ์อย่างไรได้ นิมนต์กลับไปเถิด พระคุณเจ้า รอดตัวเพราะบรรพชาเพศแล้วแต่อย่าได้ทำอย่างนั้นอีก.

ประชาชนเพ่งโทษติเตียน โพนทะนา

[๘๓] คนทั้งหลายพากันเพ่งโทษว่า พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรเหล่านี้ ไม่ละอาย ทูศีล พุคเทจ พระสมณะเหล่านี้ยังปฏิญาณว่า เป็นผู้ประพฤติธรรม ประพฤติสงบ ประพฤติพรหมจรรย์ กล่าวคำสัตย์ มีศีล มีกัลยาณธรรม ตีเตียนว่า ความเป็นสมณะย่อมไม่มีแก่พระสมณะเหล่านี้ ความเป็นพราหมณ์ย่อมไม่มีแก่พระสมณะเหล่านี้ ความเป็นสมณะของพระสมณะเหล่านี้ เลื่อมแล้ว ความเป็นพราหมณ์ของพระสมณะเหล่านี้ เลื่อมแล้ว ความเป็นสมณะของพระสมณะเหล่านี้ จะมีแต่ไหน ความเป็นพราหมณ์ของพระสมณะเหล่านี้ จะมีแต่ไหน และโพนทะนาว่า พระสมณะเหล่านี้ ปราศจากความเป็นสมณะแล้ว พระสมณะเหล่านี้ ปราศจากความเป็นพราหมณ์แล้ว แม้พระเจ้าแผ่นดิน พระสมณะเหล่านี้ยังหลอกลวงได้ โจนจัก

ไม่หลอกลวงคนอื่นเล่า ฤๅชู้ทั้งหลายได้ยืมคนเหล่านั้นเพ่งโทษ ดิเตียน โพนทะนาอยู่ บรรดา
ที่เป็นผู้มั่งน้อย สัน โคษ มีความละเอียด มีความรังเกียจ ใคร่ต่อสิกขา ต่างก็เพ่งโทษ ดิเตียน
โพนทะนาว่า โฉน ท่านพระชนิยะ กุมภการบุตร จึงได้ถือเอาไม้ของหลวงที่เขาไม่ได้ให้ไป
แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค.

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นมูลค้ำนั้น ใน
เพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระชนิยะ กุมภการบุตรว่า ดูภรรยา ชั่วว่า เธอ
ได้ถือเอาไม้ของหลวงที่เขาไม่ได้ให้ไป จริงหรือ?

ท่านพระชนิยะทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

พระผู้มีพระภาคพระพุทธเจ้าทรงดิเตียนว่า ดูกร โมฆชนุรุษ การกระทำของเธอนั้น
ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร มิใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โฉน เธอจึงได้ถือเอาไม้
ของหลวงที่เขาไม่ได้ให้ไปเปล่า การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่
ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของผู้ที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้การกระทำของเธอนั้น
เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของผู้ที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของคนบางพวกที่เลื่อม
ใสแล้ว

ก็สมัยนั้นแล มหาอำมาตย์ผู้พิพากษาแก่คนหนึ่งบวชในหมู่ภิกษุ นั่งอยู่ไม่ห่างพระผู้มี
พระภาค จึงพระองค์ได้ตรัสพระวาจาต่อภิกษุรูปนั้นว่า ดูกรภิกษุ พระเจ้าพิมพิสารจอมเสนา
มาศราชจับโจรได้แล้ว ประหารชีวิตเสียบ้าง จองจำไว้บ้าง เนรเทศเสียบ้าง เพราะทรัพย์
ประมาณเท่าไรหนอ?

ภิกษุรูปนั้นกราบทูลว่า เพราะทรัพย์บาทหนึ่งบ้าง เพราะของควรค่าบาทหนึ่งบ้าง เกิน
บาทหนึ่งบ้าง พระพุทธเจ้าข้า

แท้จริงสมัยนั้น ทรัพย์ ๕ มาสกในกรุงราชคฤห์ เป็นหนึ่งบาท

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงดิเตียนท่านพระชนิยะ กุมภการบุตร โดยเอนกปริยายแล้ว
จึงตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก
ความเป็นคนไม่สัน โคษ ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคน

เลี้ยงง่าย ความเป็นคนบำรุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความจำกัด
อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่เหมาะสม การปรารภความเพียร โดยเอนกปริยาย แล้วทรงกระทำ
ธรรมิกถา ที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุ
ทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นแล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจ
ประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่ม
บุคคลผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดใน
ปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความ เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อม-
ใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆธรรม ๑
เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกลีกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระปฐมบัญญัติ

๒. อนึ่ง ภิกษุใด ถือเอาทรัพย์อันเจ้าของไม่ได้ให้ ด้วยส่วนแห่งความเป็น
ขโมย พระราชาทั้งหลาย จับโจรได้แล้วพึงประหารเสียบ้าง จองจำไว้บ้าง เนรเทศ
เสียบ้าง ด้วยบริภาษว่า เจ้าเป็นโจร เจ้าเป็นคนพาล เจ้าเป็นคนหลง เจ้าเป็นขโมย
ในเพราะถือเอาทรัพย์อันเจ้าของไม่ได้ให้ เห็นปานใด ภิกษุถือเอาทรัพย์อันเจ้าของ
ไม่ได้ให้ เห็นปานนั้น แม้ภิกษุนี้ ก็เป็นปราชิก หาสังวาสมิได้.

ก็สิกขาบทนี้ ย่อมเป็นอันพระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติแล้ว แก่ภิกษุทั้งหลาย ด้วยประการ
ฉะนี้.

เรื่องพระธนิยะ กุมภการบุตร จบ.

เรื่องพระฉัพพัคคีย์

[๘๔] ก็โดยสมัยนั้นแล พระฉัพพัคคีย์ชวนกันไปสู่ลานตากผ้าของช่างย้อม ได้ลัก
ห่อผ้าของช่างย้อม นำมาสู่อารามแล้วแบ่งปันกัน ภิกษุทั้งหลายพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย
พวกท่านเป็นผู้มีบุญมาก เพราะผ้าเกิดแก่พวกท่านมาก

จ. ท่านทั้งหลาย บุญของพวกผมจักมีแต่ไหน พวกผมไปสู่ลานตากผ้าของช่างย้อม
แล้วได้ลักห่อผ้าของช่างย้อมมาเดี๋ยวนี้

ภ. พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้วมิใช่หรือ เหตุไรพวกท่านจึงได้ลักห่อผ้าของช่างย้อมมา.

ฉ. จริงขอรับ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว แต่สิกขาบทนั้นแล พระองค์ทรงบัญญัติเพราะในเขตบ้าน มิได้ทรงบัญญัติไปถึงในป่า.

ภ. ท่านทั้งหลาย พระบัญญัตินั้นย่อมเป็นได้เหมือนกันทั้งนั้นมิใช่หรือ การกระทำของพวกท่านนั้นไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร มิใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ไฉนพวกท่านจึงได้ลักห่อผ้าของช่างย้อมมาเล่า การกระทำของพวกท่านนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของผู้ที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของพวกท่านนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว ครั้นภิกษุเหล่านั้น ดิถียนพระฉัพพัคคีย์ โดยอเนกปริยายแล้ว ได้กราบทูลเนื้อความนั้นแด่พระผู้มีพระภาค.

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติอนุบัญญัติ

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นมูลค้ำนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามพระฉัพพัคคีย์ว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ข่าว่า พวกเธอไปสู่สถานตากผ้าของช่างย้อม แล้วลักห่อผ้าของช่างย้อมมา จริงหรือ?

พระฉัพพัคคีย์ทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงคิดเถียนว่า ดูกร โหมฆบุรุษทั้งหลาย การกระทำของพวกเธอนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร มิใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ไฉนพวกเธอจึงได้ลักห่อผ้าของช่างย้อมมาเล่า การกระทำของพวกเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใส แล้วโดยที่แท้ การกระทำของพวกเธอนั้นเป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของคนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว ครั้นทรงดิถียนพระฉัพพัคคีย์โดยอเนกปริยายแล้ว จึงตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สันโดษ ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่นำเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอเนกปริยาย ทรงกระทำธรรมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลายแล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

คุณภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจ ประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคล ผู้เกียจคร้าน ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆกรรม ๑ เพื่อถือตามพระ-
วินัย ๑

คุณภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระอนุบัญญัติ

๒. ก. อนึ่ง ภิกษุใด ถือเอาทรัพย์อันเจ้าของไม่ได้ให้ด้วย ส่วนแห่งความ เป็นขโมย จากบ้านก็ดี จากป่าก็ดี พระราชาทั้งหลาย จับโจรได้แล้ว ประหารเสีย- บ้าง จองจำไว้บ้าง เนรเทศเสียบ้าง ด้วยบริภาษว่า เจ้าเป็นโจร เจ้าเป็นคนพาล เจ้าเป็นคนหลง เจ้าเป็นขโมย ดังนี้ ในเพราะถือนำทรัพย์อันเจ้าของไม่ได้ให้เห็น ปานใด ภิกษุถือนำทรัพย์อันเจ้าของไม่ได้ให้เห็นปานนั้น แม้ภิกษุนี้ ก็เป็นปาราชิก หาสังวาสมิได้.

เรื่องพระฉัพพัคคีย์ จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๘๕] บทว่า อนึ่ง ... ไค ความว่า ผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีกรงานอย่างใด มีชาติอย่างใด มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกคตอย่างใด มีกรรมเครื่องอยู่อย่างใด มีอารมณ์อย่างใด เป็น เระก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า อนึ่ง ... ไค

บทว่า ภิกษุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะ อรรถว่าประพฤติภิกขาจริยวัตร ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าทรงผืนผ้าที่ถูกทำลายแล้ว ชื่อว่า ภิกษุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกษุ โดยปฏิญญา ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นเอหิภิกษุ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้อุปสมบทแล้ว ด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้เจริญ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่ามีสาระธรรม ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นพระเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นพระอเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะว่า อรรถว่า เป็นผู้อันสงฆ์พร้อมเพรียง

กันให้อุปสมบทแล้วด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ บรรดาผู้ที่ชื่อว่าภิกษุเหล่านั้น
นั้น ภิกษุนี้ใด ทั้งสงฆ์พร้อมเพรียงกันให้อุปสมบทแล้วด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควร
แก่ฐานะ ภิกษุนี้ พระผู้มีพระภาคทรงประสงค์ว่า ภิกษุ ในอรรถนี้

ประเทศที่ชื่อว่า บ้าน มีอธิบายว่า บ้านมีกระท่อมหลังเดียวก็ดี มีกระท่อม ๒ หลังก็ดี
มีกระท่อม ๓ หลังก็ดี มีกระท่อม ๔ หลังก็ดี มีคนอยู่ก็ดี ไม่มีคนอยู่ก็ดี แม้ที่เขาล้อม ไร่ก็ดี
แม้ที่เขาไม่ได้ล้อม ไร่ก็ดี แม้ที่เขาสร้างคูกเป็นที่โคจรเป็นคันก็ดี แม้หมู่เกวียนหรือต่างที่อาศัยอยู่
เกิน ๔ เดือนก็ดี พระผู้มีพระภาคตรัสว่า บ้าน

ที่ชื่อว่า อุปจารบ้าน กำหนดเอาที่ ซึ่งบุรุษขนาดกลาง ผู้ยืนอยู่ ณ เสาเชิงอนแห่งบ้าน
ที่ล้อม โยนก้อนดินไปตก หรือกำหนดเอาที่ซึ่งบุรุษขนาดกลาง ผู้ยืนอยู่ ณ อุปจารเรือนแห่งบ้าน
ที่ไม่ได้ล้อม โยนก้อนดินไปตก

ที่ชื่อว่า ป่า มีอธิบายว่า สถานที่ที่ที่เว้นบ้านและอุปจารบ้าน นอกนั้นชื่อว่า ป่า

ที่ชื่อว่า ทรัพย์อันเจ้าของไม่ได้ให้ มีอธิบายว่า ทรัพย์ใดอันเจ้าของไม่ได้ให้ ไม่ได้

ละวาง ยังรักษาปกครองอยู่ ยังถือกรรมสิทธิ์อยู่ว่าเป็นของเรา ยังมีผู้อื่นหวงแหน ทรัพย์นั้นชื่อว่า
ทรัพย์อันเจ้าของไม่ได้ให้

บทว่า ด้วยส่วนแห่งความเป็นขโมย ได้แก่มีจิตคิดขโมย คือมีจิตคิดลัก.

[๘๖] บทว่า ถือเอา คือ ยึดเอา เอาไป เอาลง ยังอิริยาบถให้กำเริบ ให้เคลื่อน
รากฐาน ให้อ่วงเลยเขตหมาย.

[๘๗] ที่ชื่อว่า เห็นปานใด คือ หนึ่งบาทก็ดี ควรแก่หนึ่งบาทก็ดี เกินกว่าหนึ่งบาทก็ดี

ที่ชื่อว่า พระราชาทั้งหลาย ได้แก่พระเจ้าแผ่นดิน เจ้าผู้ปกครองประเทศ ท่านผู้
ปกครองมณฑล นายอำเภอ ผู้พิพากษา มหาอำมาตย์ หรือท่านผู้สั่งประหารและจองจำได้
ท่านเหล่านี้ ชื่อว่า พระราชาทั้งหลาย

ที่ชื่อว่า โจร มีอธิบายว่า ผู้ใดถือเอาสิ่งของอันเขาไม่ได้ให้ ได้ราคา ๕ มาสกก็ดี เกินกว่า
๕ มาสกก็ดี ด้วยส่วนแห่งความเป็นขโมย ผู้นั้นชื่อว่า โจร

บทว่า ประหารเสียบ้าง คือ ประหารด้วยมือหรือด้วยเท้า ด้วยเส้หรือด้วยหวาย
ด้วยไม้ค้อนสั้นหรือด้วยดาบ

บทว่า จองจำไว้บ้าง คือ ผูกมัดไว้ด้วยเครื่องมัดคือเชือก ด้วยเครื่องจองจำคือข้อคา
โซ่ตรวน หรือด้วยเขตจำกัดคือเรือน จังหวัด หมู่บ้าน ตำบลบ้าน หรือให้บุรุษควบคุม

บทว่า เนรเทศเสียบ้าง คือ จับไล่เสียจากหมู่บ้าน ตำบลบ้าน จังหวัด มณฑล หรือประเทศ

คำว่า เจ้าเป็นโจร เจ้าเป็นคนพาล เจ้าเป็นคนหลง เจ้าเป็นขโมย นี้เป็นคำบริภาษ.

[๘๘] ที่ชื่อว่า เห็นปานนั้น คือ หนึ่งบาทก็ดี ควรแก่หนึ่งบาทก็ดี เกินกว่าหนึ่งบาทก็ดี

บทว่า ถือเอา คือ ตู๋ วิ่งราว น้อ ยังอิริยาบถให้กำเริบ ให้เคลื่อนจากฐาน ให้ล่วงเลยเขตหมาย.

[๘๙] คำว่า แม้ภิกษุนี้ พระผู้มีพระภาคตรัสเทียบเคียงภิกษุรูปก่อน

คำว่า เป็นปาราชิก มีอธิบายว่า ไปไม้เหลืองหล่นจากขั้วแล้ว ไม่อาจจะเป็นของเงี้ยวสดขึ้นได้ แม้ฉันใด ภิกษุก็ฉันนั้นแหละ ถือเอาทรัพย์อันเขาไม่ได้ให้ ด้วยส่วนแห่งความเป็นขโมย หนึ่งบาทก็ดี ควรแก่หนึ่งบาทก็ดี เกินกว่าหนึ่งบาทก็ดี แล้วไม่เป็นสมณะ ไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร เพราะเหตุนี้จึงตรัสว่า เป็นปาราชิก

บทว่า หาสังวาสมิได้ ความว่า ที่ชื่อว่า สังวาส ได้แก่กรรมที่พึงทำร่วมกัน อุเทศที่พึงสวดร่วมกัน ความเป็นผู้มีสิทธิฯ เสมอกันนั้นชื่อว่า สังวาส สังวาสนั้นไม่มีร่วมกับภิกษุนั้น เพราะเหตุนี้จึงตรัสว่า หาสังวาสมิได้.

บทภาษณีย์

มาติกา

[๙๐] ทรัพย์อยู่ในดิน	ทรัพย์ตั้งอยู่บนดิน
ทรัพย์ลอยอยู่ในอากาศ	ทรัพย์ตั้งอยู่ในที่แจ้ง
ทรัพย์ตั้งอยู่ในน้ำ	เรือ และทรัพย์อยู่ในเรือ
ยาน และทรัพย์อยู่ในยาน	ทรัพย์ที่ตนนำไป
สวน และทรัพย์อยู่ในสวน	ทรัพย์อยู่ในวัด
นา และทรัพย์อยู่ในนา	พื้นที่และทรัพย์อยู่ในพื้นที่
ทรัพย์อยู่ในบ้าน	ป่า และทรัพย์อยู่ในป่า
น้ำ ไม้ชำระฟัน ต้นไม้เจ้าป่า	ทรัพย์ที่มีผู้นำไป

ทรัพย์ที่เขาฝากไว้   ด้านภาษี สัตว์มีชีวิต
สัตว์ไม่มีเท้า สัตว์สองเท้า   สัตว์สี่เท้า สัตว์มีเท้ามาก
ภิกษุผู้สั่ง ภิกษุผู้รับของฝาก   การชักชวนกันไปลัก
การนัดหมาย   การทำนimit.
    กุมมัฏฐวิภาค

[๕๑] ที่ชื่อว่า ทรัพย์อยู่ในแผ่นดิน ได้แก่ทรัพย์ที่ฝังกลบไว้ในแผ่นดิน

ภิกษุมิได้โดยจิตคิดจะลักทรัพย์อยู่ในแผ่นดิน เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดีตาม แสวงหาจบหรือ
ตะกร้าก็ตาม เดินไปก็ตาม ต้องอาบัติทุกกฏ ตัดไม้หรือเถาวัลย์ ซึ่งเกิดอยู่ในที่นั้น ต้องอาบัติ
ทุกกฏ ขุดก็ตาม คู้ยก็ตาม โขยขึ้นก็ตาม ซึ่งดินร่วนต้องอาบัติทุกกฏ จับต้องหม้อ ต้องอาบัติ
ทุกกฏ ทำหม้อให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ทำหม้อให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุมิได้โดยจิต หย่อนภาชนะของตนลงไป ถูกต้องทรัพย์ควรแก้ค่า ๕ มาสก หรือเกิน
กว่า ๕ มาสก ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย กระทำให้ทรัพย์อยู่ในภาชนะ
ของตนก็ตาม ตัดขาดด้วยกำมือก็ตาม ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุมิได้โดยจิต จับต้องทรัพย์ที่เขาร้อยด้ายก็ดี สังกวาก็ดี สร้อยคอก็ดี เข็มขัดก็ดี
ผ้าสาฎกก็ดี ผ้าโพกก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหวต้องอาบัติถุลลัจจัย จับที่สุดยกขึ้น ต้องอาบัติ
ถุลลัจจัย คึงครูดออกไป ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้ฟันปากหม้อ โดยที่สุคแม่ข้าวเส้นผม ต้องอาบัติ
ปาราชิก

ภิกษุมิได้โดยจิต คีมเนยใสก็ดี น้ำมันก็ดี น้ำผึ้งก็ดี น้ำอ้อยก็ดี ควรแก้ค่า ๕ มาสก
หรือเกินกว่า ๕ มาสก ด้วยประโยชน์อันเดียว ต้องอาบัติปาราชิก ทำลายเสียก็ดี ทำให้หกสั่นก็ดี
เผาเสียก็ดี ทำให้บริโภคนไม่ได้ก็ดี ในที่นั้นเองต้องอาบัติทุกกฏ.

ถลัญฐวิภาค

[๕๒] ที่ชื่อว่า ทรัพย์ตั้งอยู่บนพื้น ได้แก่ทรัพย์ที่เขาวางไว้บนพื้น

ภิกษุมิได้โดยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่ตั้งอยู่บนพื้น เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้อง
อาบัติทุกกฏ ถูบคล้ำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้อง
อาบัติปาราชิก.

อากาศัญญวิภาค

[๕๓] ชื่อว่า ทรัพย์ลอยอยู่ในอากาศ ได้แก่ทรัพย์ที่ไปในอากาศคือนกยูง นกคัมแบ นกกระทา นกกระจาบ ผ้าสาธุก ผ้าโพก หรือเงินทองที่ขาดหลุดตกลง

ภิกษุมีโดยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่ลอยอยู่ในอากาศ เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ หยุดอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ ลูบคลำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติอุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก.

เวหาสัญญวิภาค

[๕๔] ที่ชื่อว่า ทรัพย์ตั้งอยู่ในที่แจ้ง ได้แก่ทรัพย์ที่แขวนไว้ในที่แจ้ง เช่น ทรัพย์ที่คล้องไว้บนเตียงหรือตั้ง ที่ห้อยไว้บนราวจิรว สายระเตียง เตื่อยที่ฝาบันไดแก้ว หรือต้นไม้ โดยที่สุด แม้นบนเชิงรองบาตร

ภิกษุมีโดยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในที่แจ้ง เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ลูบคลำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติอุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก.

อุทกัญญวิภาค

[๕๕] ที่ชื่อว่า ทรัพย์ตั้งอยู่ในน้ำ ได้แก่ทรัพย์ที่เขาเก็บไว้ในน้ำ

ภิกษุมีโดยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในน้ำ เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ดำลงก็ดี โผล่ขึ้นก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ลูบคลำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติอุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุมีโดยจิต จับดอกอุบล ดอกปทุม ดอกนุณฑริก เก่าบัว ปลา หรือเต่า ที่เกิดในน้ำนั้น มีราคา ๕ มาสกก็ดี เกินกว่า ๕ มาสกก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติอุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก.

นาวัญญวิภาค

[๕๖] ที่ว่า เรือ ได้แก่พาหนะสำหรับข้ามน้ำ ที่ชื่อว่า ทรัพย์อยู่ในเรือ ได้แก่ทรัพย์ที่เขาเก็บไว้ในเรือ

ภิกษุมีโดยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่อยู่ในเรือ เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ลูบคลำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติอุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุมิโดยจิตคิดจะลักเรือ เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ลูกค้ำ
ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย แก่เครื่องผูก ต้องอาบัติทุกกฏ แก่เครื่องผูก
แล้วลูกค้ำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้ลอยขึ้นน้ำไปก็ดี ล่องน้ำไปก็ดี
ขวางน้ำไปก็ดี โดยที่สุด แม้ชั่วเส้นผม ต้องอาบัติปาราชิก.

ยานัญฐวิภาค

[๕๗] ที่ชื่อว่า ยาน ได้แก่คานหาม รถ เกวียน เตียงหาม ที่ชื่อว่า ทรัพย์อยู่ในยาน
ได้แก่ทรัพย์ที่เขาเก็บไว้ในยาน

ภิกษุมิโดยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่อยู่ในยาน เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติ
ทุกกฏ ลูกค้ำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติ
ปาราชิก

ภิกษุมิโดยจิตคิดจะลักยาน เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ลูกค้ำ
ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก.

ภารัญฐวิภาค

[๕๘] ที่ชื่อว่า ทรัพย์ที่ตนนำไป ได้แก่ภาระบนศิริষะ ภาระที่ค่อ ภาระที่สะเอว ภาระ
ที่หิ้วไป

ภิกษุมิโดยจิตจับต้องภาระบนศิริষะ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย
ลดลงสู่ค่อ ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุมิโดยจิตจับต้องภาระที่ค่อ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ลดลง
สู่สะเอว ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุมิโดยจิตจับต้องภาระที่สะเอว ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย
ถือไปด้วยมือ ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุมิโดยจิตวางภาระที่มีมือลงบนพื้น ต้องอาบัติปาราชิก มิโดยจิตถือเอาจากพื้น ต้อง
อาบัติปาราชิก.

อารามัญฐวิภาค

[๕๙] ที่ชื่อว่า สวน ได้แก่สวนไม้ดอก สวนไม้ผล ที่ชื่อว่า ทรัพย์อยู่ในสวน ได้แก่
ทรัพย์ที่เขาเก็บไว้ในสวน โดยฐาน ๔ คือ ฝังอยู่ในดิน ๑ ตั้งอยู่บนพื้นดิน ๑ ลอยอยู่ในอากาศ
๑ แขนงอยู่ในที่แจ้ง ๑

ภิกษุมิไถยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่อยู่ในสวน เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ลูบคลำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุมิไถยจิตจับต้องรากไม้ เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ หรือ ผลไม้ ซึ่งเกิดในสวนนั้น ได้ราคา ๕ มาสก หรือเกินกว่า ๕ มาสก ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุต่อเอาที่สวน ต้องอาบัติทุกกฏ ยังความสงสัยให้เกิดแก่เจ้าของ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เจ้าของทอครุระว่าจักไม่เป็นของเรา ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุฟ่องร้องยังโรงศาล ยังเจ้าของให้แพ้ ต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุผู้ฟ่องร้องยังโรงศาล แพ้เจ้าของ ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

วิหารรัฏฐวิภาค

[๑๐๐] ที่ชื่อว่า ทรัพย์อยู่ในวัด ได้แก่ทรัพย์ที่เขาเก็บไว้ในวัด โดยฐาน ๔ คือ ฝังอยู่ในดิน ๑ ตั้งอยู่บนพื้นดิน ๑ ลอยอยู่ในอากาศ ๑ แขนงอยู่ในที่แจ้ง ๑

ภิกษุมิไถยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในวัด เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ลูบคลำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุต่อเอาที่วัด ต้องอาบัติทุกกฏ ยังความสงสัยให้เกิดแก่เจ้าของ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เจ้าของทอครุระว่าจักไม่เป็นของเรา ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุฟ่องร้องยังโรงศาล ยังเจ้าของให้แพ้ ต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุผู้ฟ่องร้องยังโรงศาล แพ้เจ้าของ ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

เขตต์ภุฏฐวิภาค

[๑๐๑] บุพพัตถชาติ หรืออุปรัถฐชาติ เกิดในที่ใด ที่นั่นชื่อว่า นา ที่ชื่อว่า ทรัพย์อยู่ในนา ได้แก่ทรัพย์ที่เขาเก็บไว้ในนา โดยฐาน ๔ คือ ฝังอยู่ในดิน ๑ ตั้งอยู่บนพื้นดิน ๑ ลอยอยู่ในอากาศ ๑ แขนงอยู่ในที่แจ้ง ๑

ภิกษุมิไถยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่อยู่ในนา เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ลูบคลำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุมิได้โดยจิตจับต้องบุพพณชาติ หรืออปรัณณชาติ ซึ่งเกิดในน่านนี้ ได้ราคา ๕ มาสก หรือเกินกว่า ๕ มาสก ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุต่เอาที่นา ต้องอาบัติทุกกฏ ยังความสงสัยให้เกิดแก่เจ้าของ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เจ้าของทอดธุระว่าจักไม่เป็นของเรา ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุฟ่องร้องยังโรงศาล ยังเจ้าของให้แพ้ ต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุผู้ฟ่องร้องยังโรงศาล แพ้เจ้าของ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

ภิกษุปีกหลัก ชิงเชือก ล้อมรั้ว หรือถมคันนาให้รูกล้ำ ต้องอาบัติทุกกฏ เมื่ออีก ประโยคหนึ่งจะสำเร็จ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อประโยคนั้นสำเร็จ ต้องอาบัติปาราชิก.

วัตถุฐวิภาค

[๑๐๒] ที่ชื่อว่า พื้นที่ ได้แก่พื้นที่สวน พื้นที่วัด ที่ชื่อว่า ทรัพย์อยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ โดยฐาน ๔ คือ ฝังอยู่ในดิน ๑ ตั้งอยู่บนพื้นดิน ๑ ลอยอยู่ในอากาศ ๑ แขนงอยู่ในที่แจ้ง ๑

ภิกษุมิได้โดยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่อยู่ในพื้นที่ เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดิน ไปก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ลูบคลำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุต่เอาพื้นที่ ต้องอาบัติทุกกฏ ยังความสงสัยให้เกิดแก่เจ้าของ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เจ้าของทอดธุระว่าจักไม่เป็นของเรา ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุฟ่องร้องยังโรงศาล ยังเจ้าของให้แพ้ ต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุผู้ฟ่องร้องยังโรงศาล แพ้เจ้าของ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

ภิกษุปีกหลัก ชิงเชือก ล้อมรั้ว หรือทำกำแพงให้รูกล้ำ ต้องอาบัติทุกกฏ เมื่ออีก ประโยคหนึ่งจะสำเร็จ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อประโยคนั้นสำเร็จ ต้องอาบัติปาราชิก.

คามฐวิภาค

[๑๐๓] ที่ชื่อว่า ทรัพย์อยู่ในบ้าน ได้แก่ทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในบ้าน โดยฐาน ๔ คือ ฝังอยู่ในดิน ๑ ตั้งอยู่บนพื้นดิน ๑ ลอยอยู่ในอากาศ ๑ แขนงอยู่ในที่แจ้ง ๑

ภิกษุมีโดยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่อยู่ในบ้าน เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติ
ทุกกฏ ฐูปคล่า ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติ
ปาราชิก.

อรัญญภูริกาถ

[๑๐๔] ที่ชื่อว่า ป่า ได้แก่ป่าที่มนุษย์หวงห้าม ที่ชื่อว่า ทรัพย์อยู่ในป่า ได้แก่ทรัพย์
ที่ตั้งอยู่ในป่า โดยฐาน ๔ คือ ฝังอยู่ในดิน ๑ ตั้งอยู่บนพื้นดิน ๑ ลอยอยู่ในอากาศ ๑ แขนงอยู่
ในที่แจ้ง ๑

ภิกษุมีโดยจิตคิดจะลักทรัพย์ที่อยู่ในป่า เทียวแสวงหาเพื่อนก็ดี เดินไปก็ดี ต้องอาบัติ
ทุกกฏ ฐูปคล่า ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติ
ปาราชิก

ภิกษุมีโดยจิตจับต้องไม้ก็ดี เถาวัลย์ก็ดี หนุ่ไม้ก็ดี ซึ่งเกิดในป่านั้น ได้ราคา ๕ มาสก
หรือเกินกว่า ๕ มาสก ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน
ต้องอาบัติปาราชิก.

อุทกวิภาถ

[๑๐๕] ที่ชื่อว่า น้ำ ได้แก่น้ำที่อยู่ในภาชนะ หรือน้ำที่ยังอยู่ในสระ โบกขรณี หรือ
ในบ่อ

ภิกษุมีโดยจิตจับต้อง ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน
ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุมีโดยจิตหย่อนภาชนะของตนลง ไปถูกต่อน้ำ ได้ราคา ๕ มาสก หรือเกินกว่า ๕
มาสก ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ทำให้ไหลเข้าไปในภาชนะของตน
ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุทำลายคันนา ต้องอาบัติทุกกฏ ครั้นทำลายคันนาแล้วทำน้ำให้ไหลออกไป ได้ราคา
๕ มาสก หรือเกินกว่า ๕ มาสก ต้องอาบัติปาราชิก ทำให้น้ำไหลออกไป ได้ราคาเกินกว่า ๑
มาสก หรือหย่อนกว่า ๕ มาสก ต้องอาบัติตุลลัจจัย ทำให้น้ำไหลออกไป ได้ราคา ๑ มาสก หรือ
หย่อนกว่า ๑ มาสก ต้องอาบัติทุกกฏ.

ทนต์โปณวิภาค

[๑๐๖] ที่ชื่อว่า ไม้ชำระฟัน ได้แก่ไม้ชำระฟันที่ตัดแล้ว หรือที่ยังมิได้ตัด
ภิกษุมิโดยจิตจับต้องไม้ชำระฟัน อันมีราคา ๕ มาสก หรือเกินกว่า ๕ มาสก ต้องอาบัติ
ทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติอุตุลัจจย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก.

วนปป์ติวิภาค

[๑๐๗] ที่ชื่อว่า ต้นไม้เจ้าป่า ได้แก่ต้นไม้ที่คนทั้งหลายหวงห้าม เป็นไม้ที่ใช้สอยได้
ภิกษุมิโดยจิตตัด ต้องอาบัติทุกกฏ ทุกๆ ครั้งที่ฟัน เมื่อการฟันอีกครั้งหนึ่งจะสำเร็จ
ต้องอาบัติอุตุลัจจย เมื่อการฟันนั้นสำเร็จ ต้องอาบัติปาราชิก.

หรรณกวิภาค

[๑๐๘] ที่ชื่อว่า ทรัพย์มีผู้นำไป ได้แก่ทรัพย์ที่ผู้อื่นนำไป
ภิกษุมิโดยจิตอุทฺทลัจจย ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติอุตุลัจจย ให้เคลื่อนจากฐาน
ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุคิดว่า จักนำทรัพย์พร้อมไปกับคนผู้นำทรัพย์ไป แล้วให้ช่างทำแก้วที่ ๑ ไป ต้องอาบัติ
อุตุลัจจย ให้ช่างทำแก้วที่ ๒ ไป ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุคิดว่า จักเก็บทรัพย์ที่ตก แล้วทำทรัพย์นั้นให้ตก ต้องอาบัติทุกกฏ มิโดยจิตจับต้อง
ทรัพย์ที่ตก อันได้ราคา ๕ มาสก หรือเกินกว่า ๕ มาสก ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติ
อุตุลัจจย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก.

อุปนิธิวิภาค

[๑๐๙] ที่ชื่อว่า ทรัพย์ที่เขาฝากไว้ ได้แก่ทรัพย์ที่ผู้อื่นให้เก็บไว้
ภิกษุรับของฝาก เมื่อเจ้าของกล่าวขอคืนว่า จงคืนทรัพย์ให้ข้าพเจ้า กล่าวปฏิเสธว่า ฉัน
ไม่ได้รับไว้ ต้องอาบัติทุกกฏ ยังความสงสัยให้เกิดแก่เจ้าของ ต้องอาบัติอุตุลัจจย เจ้าของ
ทอดธุระว่าจะไม่ให้แก่เรา ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุฟ้องร้องยังโรงศาล ยังเจ้าของให้แพ้ ต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุผู้ฟ้องร้องยังโรงศาล
แพ้เจ้าของ ต้องอาบัติอุตุลัจจย.

สูงกฆาตวิภาค

[๑๑๐] ที่ชื่อว่า ด้านภายี ได้แก่สถานที่ซึ่งพระเจ้าแผ่นดินทรงตั้งไว้ที่ภูเขาขาดบ้าง ที่ทำน้ำบ้าง ที่ประตูบ้านบ้าง ด้วยทรงกำหนดว่า จงเก็บภายีแก่บุคคลผู้ผ่านเข้าไปในสถานที่นั้น

ภิกษุผ่านเข้าไปในค่านภายีนั้น แล้วมิได้โดยจิตจับต้องทรัพย์ที่ควรเสียภายี ซึ่งมีราคา ๕ มาสกก็ดี เกินกว่า ๕ มาสกก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย อย่างเท่าก้าวที่ ๑ ล่วงค่านภายีไป ต้องอาบัติตุลลัจจัย อย่างเท่าก้าวที่ ๒ ล่วงค่านภายีไป ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุยืนอยู่ภายในค่านภายี โยนทรัพย์ให้ตกนอกค่านภายี ต้องอาบัติปาราชิก หลบเลี้ยงภายี ต้องอาบัติทุกกฏ

ปานวิภาค

[๑๑๑] ที่ชื่อว่า สัตว์มีชีวิต พระผู้มีพระภาคตรัสหมายเอามนุษย์ที่ยังมีลมหายใจ

ภิกษุมิได้โดยจิตจับต้องสัตว์มีชีวิต ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุคิดว่า จักพาให้เดินไป แล้วให้ก้าวเท้าที่ ๑ ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้ก้าวเท้าที่ ๒ ต้องอาบัติปาราชิก.

อปทวิภาค

[๑๑๒] ที่ชื่อว่า สัตว์ไม่มีเท้า ได้แก่ งู ปลา

ภิกษุมิได้โดยจิตจับต้องสัตว์ไม่มีเท้า ซึ่งมีราคา ๕ มาสก หรือเกินกว่า ๕ มาสก ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก.

ทวีปทวิภาค

[๑๑๓] ที่ชื่อว่า สัตว์ ๒ เท้า ได้แก่ คน นก

ภิกษุมิได้โดยจิตจับต้องสัตว์ ๒ เท้า ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุคิดว่า จักพาให้เดินไป แล้วให้ก้าวเท้าที่ ๑ ต้องอาบัติตุลลัจจัย ให้ก้าวเท้าที่ ๒ ต้องอาบัติปาราชิก.

จตุปทวิภาค

[๑๑๔] ที่ชื่อว่า สัตว์ ๔ เท้า ได้แก่ ช้าง ม้า อูฐ โค ลา ปศุสัตว์

ภิกษุมิโดยจิตตูปคक्षा ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุคิดว่า จักพาให้เดินไป แล้วให้ก้าวเท้าที่ ๑ ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้ก้าวเท้าที่ ๒ ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้ก้าวเท้าที่ ๓ ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้ก้าวเท้าที่ ๔ ต้องอาบัติปาราชิก.

พหุปทวิภาค

[๑๑๕] ที่ชื่อว่า สัตว์มีเท้ามาก ได้แก่ สัตว์จำพวกแมลงป่อง ตะขาบ บึ้งขน

ภิกษุมิโดยจิตตูปคक्षाต้องสัตว์มีเท้ามากนั้น ซึ่งมีราคา ๕ มาสก หรือเกินกว่า ๕ มาสก ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุคิดว่า จักเดินนำไป แล้วย่างเท้าก้าวไป ต้องอาบัติถุลลัจจัย ทุกๆ ก้าว ย่างเท้า ก้าวหลังที่สุด ต้องอาบัติปาราชิก.

โอจรกวิภาค

[๑๑๖] ที่ชื่อว่า ภิกษุผู้ตั้ง อธิบายว่า ภิกษุตั้งกำหนดทรัพย์ว่า ท่านจงลักทรัพย์ชื่อนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับคำสั่งนั้น ลักทรัพย์นั้นมาได้ ต้องอาบัติปาราชิก ทั้ง ๒ รูป.

โอณิรักขวิภาค

[๑๑๗] ที่ชื่อว่า ภิกษุผู้รับของฝาก ได้แก่ภิกษุผู้รักษาทรัพย์ที่เขานำมาฝากไว้

ภิกษุมิโดยจิตตูปคक्षाต้องทรัพย์นั้น มีราคา ๕ มาสก หรือเกินกว่า ๕ มาสก ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก.

สังฆวิชาวารวิภาค

[๑๑๘] ที่ชื่อว่า การชักชวนกันไปลัก ได้แก่ภิกษุหลายรูปชักชวนกันแล้ว รูปหนึ่ง ลักทรัพย์มาได้ ต้องอาบัติปาราชิกทุกรูป.

สังเกตกัมมวิภาค

[๑๑๙] ที่ชื่อว่า การนัดหมาย มีอธิบายว่า ภิกษุทำการนัดหมายว่า ท่านจงลักทรัพย์นั้น ตามคำนัดหมายนั้น ในเวลาเช้าหรือเย็น ในเวลากลางคืน หรือกลางวัน ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ลัก ลักทรัพย์นั้นได้ ตามคำนัดหมายนั้น ต้องอาบัติปาราชิกทั้ง ๒ รูป ภิกษุผู้ลัก ลักทรัพย์นั้น ได้ก่อนหรือหลังคำนัดหมายนั้น ภิกษุผู้นัดหมายไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้ลักต้องอาบัติปาราชิก.

นิมิตตกัมมวิภาค

[๑๒๐] ที่ชื่อว่า การทำนimit มีอธิบายว่า ภิกษุทำนimitว่า เราจักขยิบตา จักยักคิ้ว หรือจักผงกศีรษะ ท่านจงลักทรัพย์นั้น ตามนimitนั้น ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ลักลักทรัพย์นั้นได้ ตามนimitนั้น ต้องอาบัติปาราชิกทั้ง ๒ รูป ภิกษุผู้ลักลักทรัพย์นั้นได้ก่อนหรือหลังนimitนั้น ภิกษุผู้ทำนimitไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้ลักต้องอาบัติปาราชิก.

อาณัตติกประโยค

[๑๒๑] ภิกษุสั่งภิกษุว่า ท่านจงลักทรัพย์ชื่อนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ลักเข้าใจทรัพย์นั้นแน่ จึงลักทรัพย์นั้นมา ต้องอาบัติปาราชิกทั้ง ๒ รูป

ภิกษุสั่งภิกษุว่า ท่านจงลักทรัพย์ชื่อนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ลักเข้าใจทรัพย์นั้นแน่ แต่ลักทรัพย์อย่างอื่นมา ภิกษุผู้สั่ง ไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้ลัก ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุสั่งภิกษุว่า ท่านจงลักทรัพย์ชื่อนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ลักเข้าใจทรัพย์อย่างอื่น แต่ลักทรัพย์นั้นมา ต้องอาบัติปาราชิกทั้ง ๒ รูป

ภิกษุสั่งภิกษุว่า ท่านจงลักทรัพย์ชื่อนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ลักเข้าใจทรัพย์อย่างอื่น จึงลักทรัพย์อย่างอื่นมา ภิกษุผู้สั่ง ไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้ลัก ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุสั่งภิกษุว่า ท่านจงบอกแก่ภิกษุชื่อนี้ว่า ภิกษุชื่อนี้จงไปบอกแก่ภิกษุผู้มีชื่ออย่างนี้ว่า ภิกษุผู้มีชื่ออย่างนี้จงไปลักทรัพย์ชื่อนี้มา ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับสั่งบอกแก่ภิกษุนอกนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ลักรับคำภิกษุผู้สั่งเดิม ต้องอาบัติอุลลัจจัย ภิกษุผู้ลัก ลักทรัพย์มาได้ ต้องอาบัติปาราชิกทุกรูป

ภิกษุสั่งภิกษุว่า ท่านจงบอกแก่ภิกษุชื่อนี้ว่า ภิกษุชื่อนี้จงไปบอกแก่ภิกษุผู้มีชื่ออย่างนี้ว่า ภิกษุผู้มีชื่ออย่างนี้จงไปลักทรัพย์ชื่อนี้มา ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับสั่ง ๆ ภิกษุอื่นต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ลัก รับคำ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ลัก ลักทรัพย์นั้นมาได้ ภิกษุผู้สั่งเดิม ไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้สั่งต่อและภิกษุผู้ลัก ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุสั่งภิกษุว่า ท่านจงลักทรัพย์ชื่อนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับสั่งนั้นไปแล้วกลับมาบอกอีกว่า ผมไม่อาจลักทรัพย์นั้นได้ ภิกษุผู้สั่งนั้นสั่งใหม่ที่ท่านสามารถเมื่อใด จงลักทรัพย์นั้นเมื่อนั้น ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ลัก ลักทรัพย์นั้นมาได้ ต้องอาบัติปาราชิกทั้ง ๒ รูป

ภิกษุสั่งภิกษุว่า ท่านจงลัทธทรัพย์ชื่อนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้สั่งนั้น ครั้นสั่งภิกษุนั้น แล้ว เกิดความร้อนใจ แต่ไม่พูดให้ไต่ยืนยันว่า อย่าล้กละเลย ภิกษุผู้ล้กละ ลัทธทรัพย์นั้นมาได้ ต้องอาบัติปาราชิก ๒ รูป

ภิกษุสั่งภิกษุว่า ท่านจงลัทธทรัพย์ชื่อนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้สั่งนั้น ครั้นสั่งภิกษุนั้น แล้ว เกิดความร้อนใจ จึงพูดให้ไต่ยืนยันว่า อย่าล้กละเลย ภิกษุผู้ล้กละนั้นตอบว่า ท่านสั่งผมแล้ว ผมลัทธทรัพย์นั้นมาได้ ภิกษุผู้สั่งไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้ล้กละ ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุสั่งภิกษุว่า ท่านจงลัทธทรัพย์ชื่อนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้สั่งนั้น ครั้นสั่งภิกษุนั้น แล้ว เกิดความร้อนใจ จึงพูดให้ไต่ยืนยันว่า อย่าล้กละเลย ภิกษุผู้รับสั่งนั้น รับคำว่าดีละ แล้วดลเสีย ไม่ต้องอาบัติทั้ง ๒ รูป.

อาการแห่งอาหาร

อาการ ๕ อย่าง

[๑๒๒] ปาราชิกอาบัติ ฟังมีแก่ภิกษุผู้ถือเอาทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้ ด้วยอาการ ๕ อย่าง คือ ทรัพย์อันผู้อื่นหวงแหน ๑ มีความสำคัญว่าทรัพย์อันผู้อื่นหวงแหน ๑ ทรัพย์มีค่ามากได้ราคา ๕ มาสก หรือเกินกว่า ๕ มาสก ๑ โดยจิตปรากฏขึ้น ๑ ภิกษุอุบคถำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติถุลลัจจัย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก ๑

ถุลลัจจัยอาบัติ ฟังมีแก่ภิกษุผู้ถือเอาทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้ ด้วยอาการ ๕ อย่าง คือ ทรัพย์อันผู้อื่นหวงแหน ๑ มีความสำคัญว่าทรัพย์อันผู้อื่นหวงแหน ๑ ทรัพย์มีค่าน้อยได้ราคาเกินกว่า ๑ มาสก หรือห้อย่นกว่า ๕ มาสก ๑ โดยจิตปรากฏขึ้น ๑ ภิกษุอุบคถำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติทุกกฏ ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติถุลลัจจัย ๑

ทุกกฏอาบัติ ฟังมีแก่ภิกษุผู้ถือเอาทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้ ด้วยอาการ ๕ อย่าง คือ ทรัพย์อันผู้อื่นหวงแหน ๑ มีความสำคัญว่าทรัพย์อันผู้อื่นหวงแหน ๑ ทรัพย์มีค่าน้อย ได้ราคา ๑ มาสก หรือห้อย่นกว่า ๑ มาสก ๑ โดยจิตปรากฏขึ้น ๑ ภิกษุอุบคถำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว ต้องอาบัติทุกกฏ ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติทุกกฏ ๑

อาการ ๖ อย่าง

[๑๒๓] ปาราชิกอาบัติ ฟังมีแก่ภิกษุผู้ถือเอาทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้ ด้วยอาการ ๖ อย่าง คือ มิใช่มีความสำคัญว่าเป็นของตน ๑ มิใช่ถือเอาด้วยวิสาสะ ๑ มิใช่ขอยืม ๑ ทรัพย์มีค่ามากได้

ราคา ๕ มาสก หรือเกินกว่า ๕ มาสก ๑ โดยจิตปรากฏขึ้น ๑ ภิกษุอุบลคำ ต้องอาบัติทุกกฏ
ทำให้ไหว ต้องอาบัติอุตถัจจย ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติปาราชิก ๑

อุตถัจจยบัตติ พึงมีแก่ภิกษุผู้ถือเอาทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้ ด้วยอาการ ๖ อย่าง คือ
มิใช่มีความสำคัญว่าเป็นของตน ๑ มิใช่ถือเอาด้วยวิสาสะ ๑ มิใช่ขอยืม ๑ ทรัพย์มีค่าน้อยได้ราคา
เกินกว่า ๑ มาสก หรือหย่อนกว่า ๕ มาสก ๑ โดยจิตปรากฏขึ้น ๑ ภิกษุอุบลคำ ต้องอาบัติทุกกฏ
ทำให้ไหว ต้องอาบัติทุกกฏ ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติอุตถัจจย ๑

ทุกกฏบัตติ พึงมีแก่ภิกษุผู้ถือเอาทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้ ด้วยอาการ ๖ อย่าง คือ มิใช่
มีความสำคัญว่าเป็นของตน ๑ มิใช่ถือเอาด้วยวิสาสะ ๑ มิใช่ขอยืม ๑ ทรัพย์มีค่าน้อยได้ราคา ๑
มาสก หรือหย่อนกว่า ๑ มาสก ๑ โดยจิตปรากฏขึ้น ๑ ภิกษุอุบลคำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว
ต้องอาบัติทุกกฏ ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติทุกกฏ ๑.

อาการ ๕ อย่าง

[๑๒๔] ทุกกฏบัตติ พึงมีแก่ภิกษุผู้ถือเอาทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้ ด้วยอาการ ๕ อย่าง
คือ ทรัพย์มิใช่ของอันผู้อื่นหวงแหน ๑ มีความสำคัญว่าทรัพย์อันผู้อื่นหวงแหน ๑ ทรัพย์มีค่ามาก
ได้ราคา ๕ มาสกหรือเกินกว่า ๕ มาสก ๑ โดยจิตปรากฏขึ้น ๑ ภิกษุอุบลคำ ต้องอาบัติทุกกฏ
ทำให้ไหว ต้องอาบัติทุกกฏ ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติทุกกฏ ๑

ทุกกฏบัตติ พึงมีแก่ภิกษุผู้ถือเอาทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้ ด้วยอาการ ๕ อย่าง คือ ทรัพย์-
มิใช่ของอันผู้อื่นหวงแหน ๑ มีความสำคัญว่าทรัพย์อันผู้อื่นหวงแหน ๑ ทรัพย์มีค่าน้อยได้ราคาเกิน
๑ มาสก หรือหย่อน ๕ มาสก ๑ โดยจิตปรากฏขึ้น ๑ ภิกษุอุบลคำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว
ต้องอาบัติทุกกฏ ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติทุกกฏ ๑

ทุกกฏบัตติ พึงมีแก่ภิกษุผู้ถือเอาทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้ ด้วยอาการ ๕ อย่าง คือ ทรัพย์
มิใช่ของอันผู้อื่นหวงแหน ๑ มีความสำคัญว่าทรัพย์อันผู้อื่นหวงแหน ๑ ทรัพย์มีค่าน้อยได้ราคา ๑
มาสก หรือหย่อนกว่า ๑ มาสก ๑ โดยจิตปรากฏขึ้น ๑ ภิกษุอุบลคำ ต้องอาบัติทุกกฏ ทำให้ไหว
ต้องอาบัติทุกกฏ ให้เคลื่อนจากฐาน ต้องอาบัติทุกกฏ ๑.

อนาปัตติวาร

[๑๒๕] ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นของตน ๑ ถือเอาด้วยวิสาสะ ๑ ขอยืม ๑ ทรัพย์อัน
เปรตหวงแหน ๑ ทรัพย์อันสัตว์ดิรัจฉานหวงแหน ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล ๑ ภิกษุ
วิกลจริต ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ เหล่านี้ ไม่ต้องอาบัติ.

ปฐมภาณวาร ในอทินนาทานสิกขาบท จบ.

วินิตวัตถุ

อุทานกาลา

[๑๒๖] พระอุบาลีเถระชี้แจง	เรื่องช่างซ่อม ๕ เรื่อง
เรื่องผ้าห่มที่ตาก ๔ เรื่อง	เรื่องกลางคืน ๕ เรื่อง
เรื่องทรัพย์ที่ภิกษุนำไปเอง ๕ เรื่อง	เรื่องตอบคำถามนำ ๕ เรื่อง
เรื่องลม ๒ เรื่อง	เรื่องศพที่ยังสด ๑ เรื่อง
เรื่องสับเปลี่ยนสลาก ๑ เรื่อง	เรื่องไฟฟ้า ๑ เรื่อง
เรื่องเนื้อเคนสัตว์ ๕ เรื่อง	เรื่องส่วนไม่มีมูล ๕ เรื่อง
เรื่องข้าวสุกในสมัยข้าวแพง ๑ เรื่อง	เรื่องเนื้อในสมัยข้าวแพง ๑ เรื่อง
เรื่องขนมในสมัยข้าวแพง ๑ เรื่อง	เรื่องน้ำตาลกรวด ๑ เรื่อง
เรื่องขนมต้ม ๑ เรื่อง	เรื่องบริวาร ๕ เรื่อง
เรื่องถุ้ง ๑ เรื่อง	เรื่องฟูก ๑ เรื่อง
เรื่องราวจิ๋ว ๑ เรื่อง	เรื่องไม่ออกไป ๑ เรื่อง
เรื่องถือวิสาสะฉันของเคี้ยว ๑ เรื่อง	เรื่องสำคัญว่าของตน ๒ เรื่อง
เรื่องไม้ลัก ๗ เรื่อง	เรื่องลัก ๗ เรื่อง
เรื่องลักของสงฆ์ ๗ เรื่อง	เรื่องลักดอกไม้ ๒ เรื่อง
เรื่องพูดตามคำบอก ๓ เรื่อง	เรื่องนามฉิลังด้านภายี ๓ เรื่อง
เรื่องปล่อยหมู ๒ เรื่อง	เรื่องปล่อยเนื้อ ๒ เรื่อง
เรื่องปล่อยปลา ๒ เรื่อง	เรื่องกลิ้งทรัพย์ในยาน ๑ เรื่อง
เรื่องหินเนื้อ ๒ เรื่อง	เรื่องไม้ ๒ เรื่อง
เรื่องผ้าบังสุกุล ๑ เรื่อง	เรื่องขำมน้ำ ๒ เรื่อง
เรื่องฉันทิละน้อย ๑ เรื่อง	เรื่องชวนกันลัก ๒ เรื่อง
เรื่องกำมือที่เมืองสาวัตถี ๔ เรื่อง	เรื่องเนื้อเคน ๒ เรื่อง
เรื่องหญ้า ๒ เรื่อง	เรื่องให้แบ่งของสงฆ์ ๗ เรื่อง
เรื่องไม้ไซ่เจ้าของ ๗ เรื่อง	เรื่องขี้ไม้ของสงฆ์ ๑ เรื่อง
เรื่องลักน้ำของสงฆ์ ๑ เรื่อง	เรื่องลักดินของสงฆ์ ๑ เรื่อง
เรื่องลักหญ้าของสงฆ์ ๒ เรื่อง	เรื่องลักเสนาสนะของสงฆ์ ๗ เรื่อง

เรื่องของมีเจ้าของไม่ควรนำไปใช้ ๑ เรื่อง

เรื่องของมีเจ้าของควรขอยืม ๑ เรื่อง

เรื่องนางภิกษุณีชาวเมืองจัมปา ๑ เรื่อง

เรื่องนางภิกษุณีชาวเมืองราชคฤห์ ๑ เรื่อง

เรื่องพระอชชุกะเมืองเวสาลี ๑ เรื่อง

เรื่องทารกชาวเมืองพาราณสี ๑ เรื่อง

เรื่องเมืองโกสัมพี ๑ เรื่อง

เรื่องสัทธวิหาริกพระทัพพะเมืองสาละ ๑ เรื่อง.

วินิตวัตถุ

เรื่องช่างซ่อม ๕ เรื่อง

[๑๒๗] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พระฉัพพัคคีย์ ไปสู่ลานตากผ้าของช่างซ่อมผ้า ลักห่อผ้าของช่างซ่อมไปแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

[๑๒๘] ๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ไปสู่ลานตากผ้าของช่างซ่อมเห็นผ้ามีราคามาก ยังโดยจิตให้เกิดแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติ เพราะเพียงแต่คิด

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ไปสู่ลานตากผ้าของช่างซ่อม เห็นผ้ามีราคามาก มีโดยจิตจับต้องผ้าแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ไปสู่ลานตากผ้าของช่างซ่อม เห็นผ้ามีราคามาก มีโดยจิตทำผ้านั้นให้เหวแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคตรัสว่า พระผู้มีพระภาค ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ไปสู่ลานตากผ้าของช่างซ่อม เห็นผ้ามีราคามาก มีโดยจิตทำผ่านันให้เคลื่อนจากฐานแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๔. เรื่องผ้าห่มที่ตาก ๔ เรื่อง

[๑๒๕] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุผู้ถือเที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตรรูปหนึ่งพบผ้าห่มที่เขาตากไว้ มีราคามาก ยังโดยจิตให้เกิดขึ้นแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติ เพราะเพียงแต่คิด

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุผู้ถือเที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตรรูปหนึ่ง พบผ้าห่มที่เขาตากไว้มีราคามาก มีโดยจิตจับต้องแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุผู้ถือเที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตรรูปหนึ่ง พบผ้าที่เขาตากไว้มีราคามาก มีโดยจิตยังผ่านันให้ไหวแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุผู้ถือเที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตรรูปหนึ่ง พบผ้าห่มที่เขาตากไว้มีราคามาก มีโดยจิตทำผ่านันให้เคลื่อนจากฐานแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องกลางคืน ๕ เรื่อง

[๑๓๐] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นทรัพย์ในกลางวัน แล้วได้ทำนิมิตไว้ด้วยหมายใจว่า จักลักในกลางคืน เธอเข้าใจทรัพย์นั้นแน่ จึงลักทรัพย์นั้นมาแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นทรัพย์ในกลางวัน แล้วได้ทำนิมิตไว้ด้วยหมายใจว่า จักลักในกลางคืน เธอเข้าใจทรัพย์นั้นแน่ แต่ลักทรัพย์อื่นมาแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า

เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นทรัพย์ในกลางวัน แล้วได้ทำนิมิตไว้ด้วยหมายใจว่า จักลักในกลางคืน เธอเข้าใจทรัพย์อื่น แต่ลักทรัพย์นั้นมาแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นทรัพย์ในกลางวัน แล้วได้ทำนิมิตไว้ด้วยหมายใจว่า จักลักในกลางคืน เธอเข้าใจทรัพย์อื่น จึงลักทรัพย์อื่นมาแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นทรัพย์ในกลางวัน แล้วได้ทำนิมิตไว้ด้วยหมายใจว่า จักลักในกลางคืน เธอเข้าใจทรัพย์นั้นแน่ แต่ลักทรัพย์ของตนมาแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องทรัพย์ที่ภิกษุนำไปเอง ๕ เรื่อง

[๑๓๑] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง นำทรัพย์ของผู้อื่นไป มีโดยจิตจับต้องการะบนศีรษะแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

... มีโดยจิตยังการะบนศีรษะให้ไหว ... พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

... มีโดยจิตลดการะบนศีรษะลงสู่คอ ... พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งนำทรัพย์ของผู้อื่นไป มีโดยจิตจับต้องการที่คอแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

... มีโดยจิตยังการที่คอให้ไหว ... พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

... มีโดยจิตตคการะที่คองลงสู่สะเอว ... พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมณันนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง นำทรัพย์ของผู้อื่นไป มีโดยจิตจับต้องการะที่สะเอวแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

... มีโดยจิตยังการะที่สะเอวให้ไหว ... พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย

... มีโดยจิตตคการะที่สะเอวลงถือด้วยมือ ... พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๔. ก็โดยสมณันนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง นำทรัพย์ของผู้อื่นไป มีโดยจิตวางการะในมือลงบนพื้นแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๕. ก็โดยสมณันนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง นำทรัพย์ของผู้อื่นไป มีโดยจิตหยาบทรพณ์นั้นขึ้นจากพื้นดินแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องตอบตามคำถามนำ ๕ เรื่อง

[๑๓๒] ๑. ก็โดยสมณันนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งผิงจีวรไว้กลางแจ้งแล้วเข้าไปสู่วิหาร ภิกษุอีกรูปหนึ่งได้เก็บไว้ด้วยคิดว่า จีวรนี้ อย่าหายเสียเลย ภิกษุเจ้าของออกมา ถามภิกษุนั้นว่า อาวุโส จีวรของผม ใครลักไป ภิกษุนั้นตอบอย่างนี้ว่าผมลักไป ภิกษุเจ้าของยึดถือภิกษุนั้นว่าไม่เป็นสมณะ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า ตอบตามคำถามนำ พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ ไม่เป็นอาบัติ เพราะตอบตามคำถามนำ

๒. ก็โดยสมณันนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งพาดจีวรไว้บนตั่ง แล้วเข้าไปสู่วิหารภิกษุอีกรูปหนึ่งเก็บไว้ด้วยคิดว่า จีวรนี้ อย่าหายเสียเลย ภิกษุเจ้าของออกมาถามภิกษุนั้นว่า อาวุโส จีวรของผม ใครลักไป ภิกษุนั้นตอบอย่างนี้ว่า ผมลักไป ภิกษุเจ้าของยึดถือภิกษุนั้นว่าไม่เป็นสมณะ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า ตอบตามคำถามนำ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกรภิกษุ ไม่เป็นอาบัติ เพราะตอบตามคำถามนำ

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งพาดผ้าสีทนะไว้บนตั่ง แล้วเข้าไปสู่วิหาร ภิกษุอีกรูปหนึ่งเก็บไว้ด้วยคิดว่า ผ้าสีทนะนี้ อย่าหายเสียเลย ภิกษุเจ้าของออกมา ถามภิกษุนั้นว่า อาวุโส ผ้าสีทนะของผมนั้น ใครลักไป ภิกษุนั้นตอบอย่างนี้ว่า ผมลักไป ภิกษุเจ้าของยึดถือภิกษุนั้นว่าไม่เป็นสมณะ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า ตอบตามคำถามนำ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกรภิกษุ ไม่เป็นอาบัติ เพราะตอบตามคำถามนำ

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งวางบาตรไว้ใต้ตั่ง แล้วเข้าไปสู่วิหาร ภิกษุอีกรูปหนึ่งเก็บไว้ด้วยคิดว่า บาตรนี้ อย่าหายเสียเลย ภิกษุเจ้าของออกมาถามภิกษุนั้นว่า อาวุโส บาตรของผมนั้น ใครลักไป ภิกษุนั้นตอบอย่างนี้ว่า ผมลักไป ภิกษุเจ้าของยึดถือภิกษุนั้นว่าไม่เป็นสมณะ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า ตอบตามคำถามนำ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกรภิกษุ ไม่เป็นอาบัติ เพราะตอบตามคำถามนำ

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุณีรูปหนึ่งผึ่งจีวรไว้ที่รั้วแล้วเข้าไปสู่วิหาร ภิกษุณีอีกรูปหนึ่งเก็บไว้ด้วยคิดว่า จีวรนี้ อย่าหายเสียเลย ภิกษุณีเจ้าของออกมา ถามภิกษุณินั้นว่า แม่เจ้า จีวรของดิฉัน ใครลักไป ภิกษุณินั้นตอบอย่างนี้ว่า ดิฉันลักไป ภิกษุณีเจ้าของ ยึดถือภิกษุณินั้นว่าไม่เป็นสมณะ เธอได้มีความรังเกียจ จึงแจ้งเรื่องนั้นแก่ภิกษุณีทั้งหลาย แจ้งแก่ภิกษุทั้งหลาย กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คูกรภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติ เพราะตอบตามคำถามนำ.

เรื่องลม ๒ เรื่อง

[๑๓๓] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นผ้าสาฎกถูกลมบ้าหมูพัดหอบไป จึงเก็บไว้ ด้วยตั้งใจว่าจักให้แก่เจ้าของ เจ้าของโจทภิกษุนั้นว่าไม่เป็นสมณะ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า ไม่มีโดยจิต พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ ภิกษุผู้ไม่มีโดยจิต ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีโดยจิตถือเอาผ้าโพกซึ่งถูกลมบ้าหมูพัดหอบไป ด้วยเกรงว่าเจ้าของจะเห็นเสียก่อน เจ้าของโจทภิกษุนั้นว่าไม่เป็นสมณะ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าคิดลัก พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องศพที่ยังสด

[๑๓๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งไปป่าช้าแล้ว ถือเอาผ้าบังสุกุลที่ศพสด และในร่างศพนั้นมีเปรตสิงอยู่ จึงเปรตนั้น ได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่าท่านผู้เจริญ ท่านอย่าได้ถือเอาผ้า สากฏของข้าพเจ้าไป ภิกษุนั้นไม่เอื้อเพื่อ จึงได้ถือเอาไป ทนใดศพนั้นลุกขึ้นเดินตามหลังภิกษุ นั้นไป ภิกษุนั้นเข้าไปสู่วิหารปิดประตู ร่างศพนั้น ได้ล้มลง ณ ที่นั้นทันที เธอได้มีความรังเกียจ ว่าเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คุณกริกขุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก คุณกริกขุทั้งหลาย อันผ้าบังสุกุลที่ศพสด ภิกษุ ทั้งหลายไม่พึงถือเอา ภิกษุใดถือเอา ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องสับเปลี่ยนสลาภ

[๑๓๕] ก็โดยสมัยนั้นแล เมื่อจิ๋วของสงฆ์ อันภิกษุจิ๋วภาชกะแจกอยู่ ภิกษุรูปหนึ่งมี โดยจิตสับเปลี่ยนสลาภ แล้วรับจิ๋วไป เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมง-หนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติ-ปาราชิกแล้ว.

เรื่องเรือนไฟ

[๑๓๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ท่านพระอานนทสำคัญผ้าอันตราวาสกของภิกษุรูปหนึ่งในเรือน ไฟว่าของตน จึงนุ่งแล้ว ภิกษุนั้นได้ถามท่านพระอานนทว่า อาวุโสอานนท ไฉนท่านจึงนุ่งผ้า อันตราวาสกของผมเล่า?

ท่านพระอานนทตอบว่า อาวุโส ผมเข้าใจว่าของผม

ภิกษุทั้งหลายจึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คุณกริกขุ ทั้งหลาย ภิกษุผู้มีความเข้าใจว่าของตน ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องเนื้อเคนสัตว์ ๕ เรื่อง

[๑๓๗] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุหลายรูปลงจากภูเขาคิชฌกูฏ พบเนื้อเคนราชสีห์ จึงใช้ธนูปสัมนันให้ตี้มแกงฉัน แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติ เพราะเนื้อเคนราชสีห์

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุหลายรูปลงจากภูเขาคิชฌกูฏ พบเนื้อเคนเสื่อโคร่งจึงใช้ธนูปสัมนันให้ตี้มแกงฉัน แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติ เพราะเนื้อเคนเสื่อโคร่ง

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุหลายรูปลงจากภูเขาคิชฌกูฏ พบเนื้อเคนเสื่อเหลื่อง จึงใช้ธนูปสัมนันให้ตี้มแกงฉัน แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติ เพราะเนื้อเคนเสื่อเหลื่อง

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุหลายรูปลงจากภูเขาคิชฌกูฏ พบเนื้อเคนเสื่อดาว จึงใช้ธนูปสัมนันให้ตี้มแกงฉัน แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติ เพราะเนื้อเคนเสื่อดาว

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุหลายรูปลงจากภูเขาคิชฌกูฏ พบเนื้อเคนสุนัขป่า จึงใช้ธนูปสัมนันให้ตี้มแกงฉัน แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติ เพราะเนื้ออันสัตว์ดิรัจฉานหวงแหน.

เรื่องส่วนไม่มีมูล ๕ เรื่อง

[๑๓๘] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล เมื่อข้าวสุกของสงฆ์อันภิกษุภัตตุเทศก์แจกอยู่ ภิกษุรูปหนึ่งพูดว่า ขอท่านจงให้ส่วนของภิกษุอื่นอีก แล้วรับส่วนที่ไม่มีมูลไป เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะสัมปชานมุสาวาท

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล เมื่อของเคี้ยวของสงฆ์อันภิกษุขัชชภาชกะแจกอยู่ ภิกษุรูปหนึ่งพูดว่า ขอท่านจงให้ส่วนของภิกษุอื่นอีก แล้วรับส่วนที่ไม่มีมูลไป เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะสัมปชานมุสาวาท

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล เมื่อขนมของสงฆ์อันภิกษุภูวาชกะแจกอยู่ ภิกษุรูปหนึ่งพูดว่า ขอท่านจงให้ส่วนของภิกษุอื่นอีก แล้วรับส่วนที่ไม่มีมูลไป เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้อง

อาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอจึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า
คฤกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะสัมปชานมุสาวาท

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล เมื่ออ้อยของสงฆ์ อันภิกษุอุจฺจุภาชกะแจกอยู่ ภิกษุรูปหนึ่งพูดว่า
ขอท่านจงให้ส่วนของภิกษุอื่นอีก แล้วรับส่วนที่ไม่มีมูลไป เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติ
ปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่าคฤกรภิกษุ
เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะสัมปชานมุสาวาท

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล เมื่อผลมะพลับของสงฆ์อันภิกษุผลภาชกะแจกอยู่ ภิกษุรูปหนึ่ง
พูดว่า ขอท่านจงให้ส่วนของภิกษุอื่นอีก แล้วรับส่วนที่ไม่มีมูลไป เธอได้มีความรังเกียจว่า เรา
ต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า
คฤกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะสัมปชานมุสาวาท.

เรื่องข้าวสุก

[๑๓๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ข้าวแพง ภิกษุรูปหนึ่งเข้าไปสู่ร้านขายข้าวสุก มีโดยจิตลักข้าว
สุกไปเต็มบาตร แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น
แด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คฤกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องเนื้อ

ก็โดยสมัยนั้นแล ข้าวแพง ภิกษุรูปหนึ่งเข้าไปสู่ร้านขายแกงเนื้อ มีโดยจิตลักเนื้อไป
เต็มบาตร แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่
พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คฤกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องขนม

ก็โดยสมัยนั้นแล ข้าวแพง ภิกษุรูปหนึ่งเข้าไปสู่ร้านขายขนม มีโดยจิตลักขนมไปเต็ม
บาตร แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มี
พระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คฤกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องน้ำตาลกรวด

ก็โดยสมัยนั้นแล ข้าวแพง ภิกษุรูปหนึ่งเข้าไปสู่ร้านขายน้ำตาลกรวด มีโดยจิตลักน้ำตาล
กรวดไปเต็มบาตร แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คฤกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องขนมต้ม

ก็โดยสมัยนั้นแล ข้าวแพง ภิกษุรูปหนึ่งเข้าไปสู่ร้านขายขนมต้ม มีโดยจิตลักขนมต้ม ไปเต็มบาตร แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น แต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องบริวาร ๕ เรื่อง

[๑๔๐] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นบริวารในกลางวัน แล้วได้ทำนimitไว้ว่า จักลักในกลางคืน ภิกษุนั้นสำคัญบริวารนั้นแน่ จึงลักบริวารนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นบริวารในกลางวัน แล้วได้ทำนimitไว้ว่า จักลักในกลางคืน ภิกษุนั้นสำคัญบริวารนั้นแน่ แต่ลักบริวารอื่น แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นบริวารในกลางวัน แล้วได้ทำนimitไว้ว่า จักลักในกลางคืน ภิกษุนั้นสำคัญว่าบริวารอื่น แต่ลักบริวารนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นบริวารในกลางวัน แล้วได้ทำนimitไว้ว่า จักลักในกลางคืน ภิกษุนั้นสำคัญว่าบริวารอื่น จึงลักบริวารอื่น แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นบริวารในกลางวัน แล้วได้ทำนimitไว้ว่า จักลักในกลางคืน ภิกษุนั้นสำคัญบริวารนั้นแน่ แต่ลักบริวารของตน แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องอุง

[๑๔๑] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นอุงวางอยู่บนตั่งแล้วคิดว่าเราถือไปจากตั่งนี้จักเป็นปาราชิก จึงได้ยกถือเอาพร้อมทั้งตั่ง แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิก แล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องฟูก

[๑๔๒] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีโดยจิตลักฟูกของสงฆ์ แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องราวจิรว

[๑๔๓] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีโดยจิตลักจิรวที่ราวจิรวไป แล้วมีความรังเกียจว่าเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องไม่ออกไป

[๑๔๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ลักจิรวในวิหารแล้วคิดว่าเราออกจากวิหารนี้ไปจักเป็นปาราชิก จึงไม่ออกจากวิหาร ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย โมฆบุรุษนั้นจะพึงออกไปก็ตาม ไม่ออกไปก็ตาม ก็ต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องถือวิสสาสะฉันของเคี้ยว

[๑๔๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุสองรูปเป็นเพื่อนกัน รูปหนึ่งเข้าไปบิณฑบาตในบ้านรูปที่สอง เมื่อของเคี้ยวของสงฆ์ อันภิกษุภักตทุทเทสก์แจกอยู่ได้รับเอาส่วนของเพื่อน แล้วถือวิสสาสะฉันส่วนของเพื่อนนั้น ภิกษุรูปที่หนึ่งนั้นทราบแล้ว โจทภิกษุรูปที่สองว่าท่านไม่เป็นสมณะภิกษุรูปที่สองมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าถือวิสสาสะ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ไม่เป็นอาบัติ เพราะถือวิสสาสะ.

เรื่องฉันของเคี้ยวด้วยสำคัญของตน ๒ เรื่อง

[๑๔๖] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุหลายรูปกำลังทำจิรวกันอยู่ เมื่อของเคี้ยวของสงฆ์ อันภิกษุขัชชภาชกะแจกอยู่ ภิกษุทุกรูปต่างนำส่วนของตนไปเก็บไว้ ภิกษุรูปหนึ่งสำคัญส่วนของ

ภิกษุอีกรูปหนึ่งว่าของตน จึงฉัน ภิกษุผู้เจ้าของทราบแล้ว โจทภิกษุนั้นว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ ไม่เป็นอาบัติแก่ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าของตน

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุหลายรูปกำลังทำจีวรกันอยู่ เมื่อของเคี้ยวของสงฆ์ อันภิกษุ ชัชชภาชกะแจกอยู่ ภิกษุรูปหนึ่งได้เอาบาตรของภิกษุอีกรูปหนึ่ง ไปนำส่วนของตนมาเก็บไว้ ภิกษุเจ้าของบาตรสำคัญว่าของตน จึงฉัน ภิกษุนั้นทราบแล้ว โจทภิกษุเจ้าของบาตรว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเจ้าของบาตรมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ ไม่เป็นอาบัติแก่ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าของตน.

ไม้ดัก ๗ เรื่อง

[๑๔๗] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักมะม่วง ทำมะม่วงให้หล่นแล้วห่อถือไป พวกเจ้าของติดตามพวกขโมยเหล่านั้นไป พวกขโมยเห็นพวกเจ้าของ แล้วทิ้งห่อมะม่วงหนีไป ภิกษุทั้งหลายมีความสำคัญว่าเป็นของบังสกุล จึงพากันเก็บมะม่วงห่อนั้นไปฉัน พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า สำคัญว่าเป็นของบังสกุล พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติแก่ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าเป็นของบังสกุล

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักขมภู ทำขมภูให้หล่นแล้วห่อถือไป พวกเจ้าของติดตามพวกขโมยเหล่านั้น พวกขโมยเห็นพวกเจ้าของ แล้วทิ้งห่อขมภูหนีไป ภิกษุทั้งหลายมีความสำคัญว่าเป็นของบังสกุล จึงพากันเก็บขมภูห่อนั้นไปฉัน พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความสำคัญว่าเป็นของบังสกุล พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติแก่ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าเป็นของบังสกุล

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักขนุนสำมะลอ ทำขนุนสำมะลอให้หล่นแล้วห่อถือไป พวกเจ้าของติดตามพวกขโมยเหล่านั้น พวกขโมยเห็นพวกเจ้าของ แล้วทิ้งห่อขนุนสำมะลอหนีไป ภิกษุทั้งหลายมีความสำคัญว่าเป็นของบังสกุล จึงพากันเก็บขนุนสำมะลอห่อนั้นไปฉัน พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกริกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติแก่ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักขนุน ทำขนุนให้หล่นแล้วห่อถือไป พวกเจ้าของ

ติดตามพวกขโมยเหล่านั้น พวกขโมยเห็นพวกเจ้าของแล้วทิ้งห่อขนุนหนีไป ภิกษุทั้งหลายมีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล จึงพากันเก็บขนุนห่อนั้นไปฉนั้น พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คูกริกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกริกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติแก่ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักผลตาลสุก ทำผลตาลสุกให้หล่นแล้วห่อถือไป

พวกเจ้าของติดตามพวกขโมยเหล่านั้น พวกขโมยเห็นพวกเจ้าของ แล้วทิ้งห่อผลตาลสุกหนีไป ภิกษุทั้งหลายมีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล จึงพากันเก็บผลตาลสุกห่อนั้นไปฉนั้น พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คูกริกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกริกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติแก่ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล

๖. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักอ้อย ตัดอ้อยแล้วห่อถือไป พวกเจ้าของติดตาม

พวกขโมยเหล่านั้น พวกขโมยเห็นพวกเจ้าของ แล้วทิ้งห่ออ้อยหนีไป ภิกษุทั้งหลายมีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล จึงพากันเก็บอ้อยห่อนั้นไปฉนั้น พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คูกริกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกริกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติแก่ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล

๗. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักมะพลับ เลือกเก็บมะพลับแล้วห่อถือไป พวก

เจ้าของติดตามพวกขโมยเหล่านั้น พวกขโมยเห็นพวกเจ้าของ แล้วทิ้งห่อมะพลับหนีไป ภิกษุทั้งหลายมีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล จึงพากันเก็บมะพลับห่อนั้นไปฉนั้น พวกเจ้าของโจทภิกษุ

เหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติแก่ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล.

เรื่องลัก ๗ เรื่อง

[๑๔๘] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักมะม่วง ทำมะม่วงให้หล่นแล้วห่อถือไป พวกเจ้าของติดตามพวกขโมยๆ เห็นพวกเจ้าของ ได้ทิ้งห่อมะม่วงหนีไป ภิกษุทั้งหลายคิดว่า พวกเจ้าของจะเห็น แล้วมีโดยจิตฉันทเสียก่อน พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักชมพู ทำชมพูให้หล่นแล้วห่อถือไป พวกเจ้าของติดตามพวกขโมยๆ เห็นพวกเจ้าของ ได้ทิ้งห่อชมพูหนีไป ภิกษุทั้งหลายคิดว่า พวกเจ้าของจะเห็น แล้วมีโดยจิตฉันทเสียก่อน พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักขนุนสามะลอ ทำขนุนสามะลอให้หล่นแล้วห่อถือไป พวกเจ้าของติดตามพวกขโมยๆ เห็นพวกเจ้าของ ได้ทิ้งห่อขนุนสามะลอหนีไป ภิกษุทั้งหลายคิดว่าพวกเจ้าของจะเห็น แล้วมีโดยจิตฉันทเสียก่อน พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักขนุน ทำขนุนให้หล่นแล้วห่อถือไป พวกเจ้าของติดตามพวกขโมยๆ เห็นพวกเจ้าของ ได้ทิ้งห่อขนุนหนีไป ภิกษุทั้งหลายคิดว่า พวกเจ้าของจะเห็น แล้วมีโดยจิตฉันทเสียก่อน พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักผลตาลสุก ทำผลตาลสุกให้หล่นแล้วห่อถือไป พวกเจ้าของติดตามพวกขโมยๆ เห็นพวกเจ้าของ ได้ทิ้งห่อผลตาลสุกหนีไป ภิกษุทั้งหลายคิดว่า พวกเจ้าของจะเห็น แล้วมีโดยจิตฉันทเสียก่อน พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๖. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักอ้อย ตัดอ้อยแล้วห่อถือไป พวกเจ้าของติดตามพวกขโมยๆ เห็นพวกเจ้าของ ได้ทิ้งห่ออ้อยหนีไป ภิกษุทั้งหลายคิดว่า พวกเจ้าของจะเห็น แล้วมีโดยจิตฉันทเสียก่อน พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๗. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกขโมยลักมะพลับ เลือกเก็บมะพลับ แล้วห่อถือไป พวกเจ้าของติดตามพวกขโมยๆ เห็นพวกเจ้าของ ได้ทิ้งห่อมะพลับหนีไป ภิกษุทั้งหลายคิดว่า พวกเจ้าของจะเห็น แล้วมีโดยจิตฉันทเสียก่อน พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องลักของสงฆ์ ๗ เรื่อง

[๑๔๕] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิตลักมะม่วงของสงฆ์ แล้วได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิตลักชมพูของสงฆ์ แล้วได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิตลักขนุนสำมะลอกของสงฆ์ แล้วได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิตลักขณของสงฆ์ แล้วได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิตลักผลตาลสุกของสงฆ์ แล้วได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคมีพระภาคตรัสว่า คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๖. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิตลักอ้อยของสงฆ์ แล้วได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๗. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิตลักมะพลับของสงฆ์ แล้วได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องลักดอกไม้ ๒ เรื่อง

[๑๕๐] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ไปสู่สวนดอกไม้ มีโดยจิตลักดอกไม้ที่เขาเก็บไว้ ได้ราคา ๕ มาสก แล้วได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ไปสู่สวนดอกไม้ มีโดยจิตลักเก็บดอกไม้ ได้ราคา ๕ มาสก แล้วได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องพูดตามคำบอก ๑ เรื่อง

[๑๕๑] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง เมื่อจะไปสู่หมู่บ้าน ได้กล่าวกะภิกษุอีกรูปหนึ่งว่า ท่าน ผมจะบอกสกุลอุปัฏฐากของท่านตามที่ท่านบอก ภิกษุนั้นไปถึงจึงให้เขานำผ้าสาฎกมาผืนหนึ่ง แล้วใช้เสียดอก ภิกษุผู้บอกรู้เข้าจึงโจทภิกษุนั้นว่า ท่านไม่เป็นสมณะ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ภิกษุทั้งหลายไม่ฟังกล่าวว่ ผมบอกตามที่ท่านบอก รูปใดกล่าว ต้องอาบัติทุกกฏ.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง เมื่อจะไปสู่หมู่บ้าน ภิกษุอีกรูปหนึ่ง ได้กล่าวกะ
ภิกษุนั้นว่า ท่าน ท่านจงบอกสกุลอุปัฏฐากของผมตามที่ผมบอก ภิกษุนั้น ไปถึงจึงให้เขานำผ้าสาฎก
มาคู่หนึ่ง แล้วใช้เสียเอง ๑ ผืน ให้ภิกษุผู้บอก ๑ ผืน ภิกษุผู้บอกรู้เข้าจึงโจทภิกษุนั้นว่า ท่าน
ไม่เป็นสมณะ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่อง
นั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ภิกษุไม่ฟัง
กล่าววาทว่า ท่านจงบอกตามที่ผมบอก รูปใดกล่าว ต้องอาบัติทุกกฏ.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง เมื่อจะไปสู่หมู่บ้าน ได้กล่าวกะภิกษุอีกรูปหนึ่งว่า
ท่าน ผมจะบอกสกุลอุปัฏฐากของท่านตามที่ท่านบอก แม้ภิกษุนั้นก็กล่าวอย่างนี้ว่า ท่านจงบอก
ตามที่ผมบอกเถิด ภิกษุนั้น ไปถึงจึงให้เขานำเนยใส ๑ อาพหก ๑ น้ำอ้อยยบ ๑ คูล ๒ ข้าวสาร ๑
โทณะ ๓ มาแล้วฉันเสียเอง ภิกษุผู้บอกรู้เข้าจึงโจทภิกษุนั้นว่า ท่านไม่เป็นสมณะ เธอได้มีความ
รังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้-
มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ภิกษุไม่ฟังกล่าววาทว่า ผมบอกตามที่ท่านบอก
รูปใดกล่าว ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องนำแก้วมณีล่วงด่านภายี ๓ เรื่อง

[๑๕๒] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษผู้หนึ่งนำแก้วมณีซึ่งมีราคามากเดินทางไกลไปกับภิกษุ
รูปหนึ่ง ครั้นบุรุษนั้นเห็นด่านภายี จึงหย่อนแก้วมณีลงในอุ้งข้อมของภิกษุนั้นผู้ไม่รู้ตัว เดินพาด่าน
ภายีไปแล้ว จึงถือนำไปเอง ภิกษุนั้นได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่รู้ตัว พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณภิกษุ ภิกษุผู้ไม่รู้ตัว ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษผู้หนึ่งนำแก้วมณีซึ่งมีราคามาก เดินทางไกลไปกับภิกษุรูป
หนึ่ง ครั้นภิกษุนั้นเห็นด่านภายี จึงทำลวงว่าเป็น ไข แล้วได้ให้ห่อของของตนแก่ภิกษุนั้น ครั้น
เดินทางพาด่านภายีไปแล้ว บุรุษนั้นจึงได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า ท่านผู้เจริญ ขอท่านจงนำห่อของ
ของผมมา ผมหาได้เป็น ไขไม่ ภิกษุนั้นถามว่า ท่าน ท่านได้ทำที่ท่าเช่นนั้นเพื่อประสงค์อะไร บุรุษ
นั้นได้แจ้งความแก่ภิกษุนั้นแล้ว เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

#๑.๔ ปัตถะเป็น ๑ อาพหก ๒. ร้อยปละเป็น ๑ คูล ๓. ลีอาพหกเป็น ๑ โทณะ ฯ

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่รู้ตัว พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่รู้ตัว ไม่ต้องอาบัติ

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเดินทางไกลไปกับพวกเกวียน บุรุษคนหนึ่งเกลี้ยกล่อมภิกษุนั้นด้วยอำภิสแล้ว เห็นด่านภาษี จึงส่งแก้วมณีซึ่งมีราคามากให้แก่ภิกษุนั้น ด้วยขอร้องว่า ท่านผู้เจริญ ขอท่านจงช่วยนำแก้วมณีนี้ผ่านด่านภาษีด้วย จึงภิกษุนั้นนำแก้วมณีนั้นให้ผ่านด่านภาษีไปแล้ว ได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องปล่อยหามุ ๒ เรื่อง

[๑๕๓] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความสงสาร ได้ปล่อยหามุที่ติดบ่วงไปแล้ว มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะช่วยเหลือ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ ภิกษุผู้มีความประสงค์จะช่วยเหลือ ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีโถยจิต ได้ปล่อยหามุที่ติดบ่วงไปเสียก่อนด้วยคิดว่า พวกเจ้าของจะเห็น แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีโถยจิต พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

เรื่องปล่อยเนื้อ ๒ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความสงสาร ได้ปล่อยเนื้อที่ติดบ่วงไปแล้ว มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะช่วยเหลือ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ ภิกษุผู้มีความประสงค์จะช่วยเหลือ ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีโถยจิต ได้ปล่อยเนื้อที่ติดบ่วงไปเสียก่อนด้วยคิดว่า พวกเจ้าของจะเห็น แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีโดยจิต พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

เรื่องปล่อยปลา ๒ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความสงสาร ได้ปล่อยปลาที่ติดลอบไป แล้วมีความ
รังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะช่วยเหลือ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ ภิกษุผู้มีความประสงค์จะช่วยเหลือ ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีโดยจิต ได้ปล่อยปลาที่ติดลอบไปเสียก่อน ด้วย
คิดว่า พวกเจ้าของจะเห็น แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบ
ทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีโดยจิต พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องกิ้งกิ้งทรัพย์ในยาน

[๑๕๔] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นทรัพย์ในยานแล้วคิดว่า เราถือเอาไปจาก
ยานนี้จักเป็นปาราชิก จึงเข้าไปลักถือเอาไป แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว
กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คุณกรภิกษุ
เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องขึ้นเนื้อ ๒ เรื่อง

[๑๕๕] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งได้ถือเอาขึ้นเนื้อที่เหยี่ยวเฉี่ยวไป ด้วยตั้งใจ
ว่าจักให้แก่พวกเจ้าของๆ โจทภิกษุนั้นว่า ท่านไม่เป็นสมณะ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติ
ปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า
คุณกรภิกษุ ภิกษุผู้หาโดยจิตมิได้ ไม่ต้องอาบัติ.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีโดยจิตถือเอาขึ้นเนื้อที่เหยี่ยวเฉี่ยวไปเสียก่อน
ด้วยคิดว่า พวกเจ้าของจะเห็น พวกเจ้าของโจทภิกษุนั้นว่า ท่านไม่เป็นสมณะ เธอมีความรังเกียจว่า
เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค
ตรัสว่า คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องไม้ ๒ เรื่อง

[๑๕๖] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล คนทั้งหลายผูกไม้แพแล้วให้ลอยไปตามกระแสในแม่น้ำอจิรวดี เมื่อเครื่องผูกขาด ไม้ไม่ได้ลอยกระจายไป ภิกษุทั้งหลายมีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล จึงช่วยกันขึ้น พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล คนทั้งหลายผูกไม้แพแล้วให้ลอยไปตามกระแสในแม่น้ำอจิรวดี เมื่อเครื่องผูกขาด ไม้ไม่ได้ลอยกระจายไป ภิกษุทั้งหลายมีโดยจิต ช่วยกันขึ้นเสียก่อนด้วยคิดว่า พวกเจ้าของจะเห็น พวกเจ้าของโจทภิกษุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องผ้าบังสุกุล

[๑๕๗] ก็โดยสมัยนั้นแล คนเลี้ยงโคคนหนึ่งพาดผ้าสาฎก ไว้ที่ต้นไม้อแล้วไปถ่ายอุจจาระ ภิกษุรูปหนึ่งมีความสำคัญว่าเป็นผ้าบังสุกุลจึงถือเอาไป คนเลี้ยงโคนั้นโจทภิกษุนั้นว่า ท่านไม่เป็นสมณะ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องขำมน้ำ ๒ เรื่อง

[๑๕๘] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังขำมน้ำ ผ้าสาฎกที่หลุดจากมือของพวกเขา ย่อมไปคล้อยอยู่ที่เท้าภิกษุๆ นั้นเก็บไว้ ด้วยตั้งใจว่าจักให้แก่พวกเจ้าของๆ โจทภิกษุนั้นว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้หาโดยจิตมิได้ ไม่ต้องอาบัติ.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังขำมน้ำ ผ้าสาฎกที่หลุดจากมือของพวกเขา ย่อมได้ไปคล้อยอยู่ที่เท้าภิกษุๆ นั้นมีโดยจิตยึดเอาไว้เสียก่อน ด้วยคิดว่า พวกเจ้าของจักเห็น พวกเจ้าของโจทภิกษุนั้นว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติ ปาราชิกแล้ว.

เรื่องฉันทีละน้อย

[๑๕๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเห็นหม้อเนยใสแล้วฉันเข้าไปทีละน้อยๆ แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องชวนกันลักทรัพย์ ๒ เรื่อง

[๑๖๐] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุหลายรูปชักชวนกันไป ด้วยตั้งใจว่าจักลักทรัพย์ ภิกษุรูปหนึ่งลักทรัพย์มาได้ ภิกษุเหล่านั้นกล่าวอย่างนี้ว่า พวกเราไม่เป็นปาราชิก รูปใดลัก รูปนั้นเป็นปาราชิก แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คุณภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุหลายรูปชวนกันลักทรัพย์มาได้แล้วแบ่งกัน เมื่อแบ่งทรัพย์กัน ภิกษุรูปหนึ่งๆ ได้ส่วนแบ่งไม่ครบ ๕ มาสก จึงกล่าวกันขึ้นอย่างนี้ว่า พวกเราไม่เป็นปาราชิก แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องกำมือ ๔ เรื่อง

[๑๖๑] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ในเมืองสาวัตถี มีข้าวแพง ภิกษุรูปหนึ่งมีไถยจิตลักข้าวสารของชาวบ้าน ๑ กำมือ แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ในเมืองสาวัตถี มีข้าวแพง ภิกษุรูปหนึ่งมีไถยจิตลักถั่วเขียว-ชาวบ้าน ๑ กำมือ แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ในเมืองสาวัตถี มีข้าวแพง ภิกษุรูปหนึ่งมีไถยจิตลักถั่วฝักยาวของชาวบ้าน ๑ กำมือ แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ในเมืองสาวัตถี มีข้าวแพง ภิกษุรูปหนึ่งมีไถยจิตลักงาของชาวบ้าน ๑ กำมือ แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องเนื้อเคน ๒ เรื่อง

[๑๖๒] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกโจรในป่าอันธวันแขวงเมืองสาวดีฆ่าโคกินเนื้อแล้ว ซ่อนส่วนที่เหลือไว้แล้วพากันไป ภิขุทั้งหลายสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล จึงให้ถือเอาไปฉนั้น พวกโจรโจทภิขุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิขุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่ผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิขุทั้งหลาย ภิขุผู้มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล ไม่ต้องอาบัติ.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกโจรในป่าอันธวันแขวงเมืองสาวดี ฆ่าหมูกินเนื้อแล้ว ซ่อนส่วนที่เหลือไว้แล้วพากันไป ภิขุทั้งหลายสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล จึงให้ถือเอาไปฉนั้น พวกโจรโจทภิขุเหล่านั้นว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ ภิขุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่ผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิขุทั้งหลาย ภิขุผู้มีความสำคัญว่าเป็นของบังสุกุล ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องหญ้า ๒ เรื่อง

[๑๖๓] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิขุรูปหนึ่ง ไปสู่แดนคงหญ้า มีโดยจิตลักหญ้าที่เขาเกี่ยวไว้ ได้ราคา ๕ มาสก แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิขุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

[๑๖๔] ๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิขุรูปหนึ่ง ไปสู่แดนคงหญ้า มีโดยจิตลักเกี่ยวหญ้า ได้ราคา ๕ มาสก แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิขุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องให้แบ่งของสงฆ์ ๗ เรื่อง

[๑๖๕] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พระอาคันตุกะทั้งหลายยังกันและกัน ให้แจกมะม่วงของสงฆ์แล้วฉนั้น ภิขุเจ้าถิ่นทั้งหลายโจทพวกพระอาคันตุกะว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ พวกพระอาคันตุกะมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิขุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า คิดเพื่อต้องการฉนั้น พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิขุทั้งหลาย คิดเพื่อต้องการฉนั้น ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พระอาคันตุกะทั้งหลาย ยังกันและกัน ให้แจกชมพูของสงฆ์แล้วฉนั้น ภิขุเจ้าถิ่นทั้งหลายโจทพวกพระอาคันตุกะว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ พวกพระอา-

คันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย จิงฺกราบทุลเรื่งนัันแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า
คฺุกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภิ. พวกข้าพระพุทธเจ้า คิดเพื่อต้องการฉัน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คฺุกรภิกษุทั้งหลาย คิดเพื่อต้องการฉัน ไม่ต้องอาบัติ

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พระอัครันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย ยังกันและกัน ให้แจกขนุนสามะลอ

ของสงฆ์แล้วฉัน ภิกษุเจ้าถิ่นทั้งหลายโจทพวกพระอัครันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย ว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ พวก
พระอัครันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย จิงฺกราบทุลเรื่งนัันแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า
คฺุกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภิ. พวกข้าพระพุทธเจ้า คิดเพื่อต้องการฉัน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คฺุกรภิกษุทั้งหลาย คิดเพื่อต้องการฉัน ไม่ต้องอาบัติ

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล พระอัครันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย ยังกันและกัน ให้แจกขนุนของสงฆ์

แล้วฉัน ภิกษุเจ้าถิ่นทั้งหลายโจทพวกพระอัครันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย ว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ พวกพระอัครันตฺตุมหิ
เววรัญฺเจยฺย

จิงฺกราบทุลเรื่งนัันแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คฺุกรภิกษุทั้งหลาย
พวกเธอคิดอย่างไร?

ภิ. พวกข้าพระพุทธเจ้า คิดเพื่อต้องการฉัน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คฺุกรภิกษุทั้งหลาย คิดเพื่อต้องการฉัน ไม่ต้องอาบัติ

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล พระอัครันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย ยังกันและกัน ให้แจกผลตาลสุกของ-

สงฆ์แล้วฉัน ภิกษุเจ้าถิ่นทั้งหลายโจทพวกพระอัครันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย ว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ พวกพระ
อัครันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย จิงฺกราบทุลเรื่งนัันแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า
คฺุกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภิ. พวกข้าพระพุทธเจ้า คิดเพื่อต้องการฉัน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คฺุกรภิกษุทั้งหลาย คิดเพื่อต้องการฉัน ไม่ต้องอาบัติ

๖. ก็โดยสมัยนั้นแล พระอัครันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย ยังกันและกัน ให้แจกอ้อยของสงฆ์

แล้วฉัน ภิกษุเจ้าถิ่นทั้งหลายโจทพวกพระอัครันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย ว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ พวกพระ
อัครันตฺตุมหิเววรัญฺเจยฺย จิงฺกราบทุลเรื่งนัันแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า
คฺุกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า คิดเพื่อต้องการฉัน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกริกษุทั้งหลาย คิดเพื่อต้องการฉัน ไม่ต้องอาบัติ

๗. ก็โดยสมัยนั้นแล พระอาคันตุกะทั้งหลาย ยังกันและกัน ให้แจกมะพลับของ-

สงฆ์แล้วฉัน ภิกษุเจ้าถิ่นทั้งหลาย โจทพวกพระอาคันตุกะว่า พวกท่านไม่เป็นสมณะ พวกพระอาคันตุกะมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสตามว่า คูกริกษุ พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า คิดเพื่อต้องการฉัน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกริกษุทั้งหลาย คิดเพื่อต้องการฉัน ไม่ต้องอาบัติ

เรื่องไม่ใช่เจ้าของ ๗ เรื่อง

[๑๖๖] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกคนรักษามะม่วง ได้ถวายผลมะม่วงแก่ภิกษุทั้งหลายๆ รังเกียจอยู่ว่า คนพวกนี้มีหน้าที่รักษา ไม่มีหน้าที่จะให้ จึงไม่รับ แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คูกริกษุทั้งหลาย ไม่ต้องอาบัติ เพราะคนรักษาถวาย

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกคนรักษาชมพู ได้ถวายผลชมพูแก่ภิกษุทั้งหลายๆ มีความรังเกียจอยู่ว่า คนพวกนี้มีหน้าที่รักษา ไม่มีหน้าที่จะให้ จึงไม่รับ แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คูกริกษุทั้งหลาย ไม่ต้องอาบัติ เพราะคนรักษาถวาย

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกคนรักษาขนุนสำมะลอ ได้ถวายผลขนุนสำมะลอแก่ภิกษุทั้งหลายๆ รังเกียจอยู่ว่า คนพวกนี้มีหน้าที่รักษา ไม่มีหน้าที่จะให้ จึงไม่รับ แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คูกริกษุทั้งหลาย ไม่ต้องอาบัติ เพราะคนรักษาถวาย

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกคนรักษาขนุน ได้ถวายผลขนุนแก่ภิกษุทั้งหลายๆ รังเกียจอยู่ว่า คนพวกนี้มีหน้าที่รักษา ไม่มีหน้าที่จะให้ จึงไม่รับ แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คูกริกษุทั้งหลาย ไม่ต้องอาบัติ เพราะคนรักษาถวาย

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกคนรักษาผลตาลสุก ได้ถวายผลตาลสุกแก่ภิกษุทั้งหลายๆ รังเกียจอยู่ว่า คนพวกนี้มีหน้าที่รักษา ไม่มีหน้าที่จะให้ จึงไม่รับ แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คูกริกษุทั้งหลาย ไม่ต้องอาบัติ เพราะคนรักษาถวาย

๖. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกคนรักษาอ้อย ได้ถวายอ้อยแก่ภิกษุทั้งหลายๆ รังเกียจอยู่ว่า คนพวกนี้มีหน้าที่รักษา ไม่มีหน้าที่จะให้ จึงไม่รับ แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า คูกริกษุทั้งหลาย ไม่ต้องอาบัติ เพราะคนรักษาถวาย

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกคนรักษามะพลับ ได้ถวายผลมะพลับแก่ภิกษุทั้งหลาย รังเกียจอยู่ว่า คนพวกนี้มีหน้าที่รักษา ไม่มีหน้าที่จะให้ จึงไม่รับ แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ไม่ต้องอาบัติ เพราะคนรักษาถวาย

เรื่องขี้ม ไม้ของสงฆ์

[๑๖๗] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งขี้ม ไม้ของสงฆ์ไปค้าฝาคู่ที่อยู่ของตน ภิกษุทั้งหลายโจทภิกษุนั้นว่า ท่านไม่เป็นสมณะ เธอมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดขี้ม พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติ เพราะขี้ม.

เรื่องลักน้ำของสงฆ์

[๑๖๘] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีโดยจิตลักน้ำของสงฆ์แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดลัก พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

เรื่องลักดินของสงฆ์

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีโดยจิตลักดินของสงฆ์แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดลัก พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

เรื่องหญ้า ๒ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีโดยจิตลักหญ้ามุงกระต่ายของสงฆ์แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดลัก พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีโดยจิตเผาหญ้ามุงกระต่ายของสงฆ์แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดเผา พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องเสนาสนะของสงฆ์ ๗ เรื่อง

[๑๖๕] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิต ลักเตียงของสงฆ์ แล้วมีความ
รังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิด
อย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดลัก พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิต ลักตั้งของสงฆ์ แล้วมีความรังเกียจ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดลัก พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิต ลักฟูกของสงฆ์ แล้วมีความรังเกียจ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดลัก พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิต ลักหมอนของสงฆ์ แล้วมีความรังเกียจ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดลัก พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิต ลักบานประตูของสงฆ์ แล้วมีความ
รังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิด
อย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดลัก พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๖. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิต ลักบานหน้าต่างของสงฆ์ แล้วมีความรังเกียจ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดลัก พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๗. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีโดยจิต ลักไม้กลอนของสงฆ์ แล้วมีความ
รังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิด
อย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า คิดลัก พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

เรื่องของมีเจ้าของ ไม่ควรนำไปใช้

[๑๗๐] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายนำเสนาสนะอันเป็นเครื่องใช้สำหรับวิหารของ
อุบาสกคนหนึ่ง ไปใช้สอย ณ ที่แห่งอื่น จึงอุบาสกนั้นเพ่งโทษ ดิเตยฺยน โปนทนาว่า โฉนพระผู้
เป็นเจ้าของทั้งหลายจึงได้นำเครื่องใช้สอยในที่อื่น ไปใช้สอยในที่อีกแห่งหนึ่งเล่า ภิกษุทั้งหลายกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เครื่องใช้สอยในที่แห่งหนึ่ง
อันภิกษุไม่พึงใช้สอยในที่อีกแห่งหนึ่ง รูปใดใช้สอย ต้องอาบัติทุกกฏ

เรื่องของมีเจ้าของ ควรขอยืม

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายรังเกียจที่จะนำกระทั่งผ้าปูนั่งประชุมไป แม้ ณ โรงอุโบสถ
จึงนั่งบนพื้นดิน เนื้อตัวก็ดี จีวรก็ดี แปรเป็นฝุ่น จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เรานุญาตให้นำไปใช้ได้ชั่วคราว ฯ

เรื่องภิกษุณีชาวเมืองจัมปา

[๑๗๑] ก็โดยสมัยนั้นแล อันเดวาสิกาของภิกษุณีอุลลันทา ไปสู่สกุลอุปัฏฐากของ
ภิกษุณีอุลลันทาในเมืองจัมปาแล้วบอกว่า แม่เจ้าปรารถนาจะคัมยาคูที่ปรุงด้วยของ ๓ อย่าง
ตนสั่งให้เขาหุงหาให้แล้วนำไปฉนเสีย ภิกษุณีอุลลันทาทราบดีว่า จึงโจทภิกษุณีอันเดวาสิกา
นั้นว่า เธอไม่เป็นสมณะ ภิกษุณีอันเดวาสิกามีความรังเกียจ จึงร้องเรียนแก่ภิกษุณีทั้งหลาย
แจ้งแก่ภิกษุทั้งหลาย จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ
ทั้งหลาย ภิกษุณีนั้น ไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะสัมปชานมุสาวาท

เรื่องภิกษุณีชาวเมืองราชคฤห์

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุณีอันเดวาสิกาของภิกษุณีอุลลันทา ไปสู่สกุลอุปัฏฐากของภิกษุณี
อุลลันทาในเมืองราชคฤห์แล้วบอกว่า แม่เจ้าปรารถนาจะฉนขนมรวงผึ้ง ตนสั่งให้เขาทอดแล้ว
นำไปฉนเสีย ภิกษุณีอุลลันทาทราบดีว่า จึงโจทภิกษุณีอันเดวาสิกานั้นว่า เธอไม่เป็นสมณะ
ภิกษุณีอันเดวาสิกามีความรังเกียจ จึงร้องเรียนแก่ภิกษุณีทั้งหลาย แจ้งแก่ภิกษุทั้งหลาย

จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุณีนี้นั้นไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะสัมปชานมุสาวาท.

เรื่องพระอชชุกะเมืองเวสาลี

[๑๗๒] ก็โดยสมัยนั้นแล คหบดีอุปัฏฐากของท่านพระอชชุกะในเมืองเวสาลี มีเด็กชาย ๒ คน คือ บุตรชายคนหนึ่ง หลานชายคนหนึ่ง ครั้นนั้นท่านคหบดีได้ส่งคำนี้ไว้กะท่านพระอชชุกะว่า พระคุณเจ้าข้า บรรดาเด็ก ๒ คนนี้ เด็กคนใดมีศรัทธาเลื่อมใส พระคุณเจ้าพึงบอกสถานที่ฟังทรัพย์นี้แก่เด็กคนนั้น ดังนี้แล้ว ได้ถึงแก่กรรม ครั้นสมัยต่อมา หลานชายของคหบดีนั้นเป็นผู้มีศรัทธาเลื่อมใส จึงท่านพระอชชุกะได้บอกสถานที่ฟังทรัพย์นั้นแก่เด็กหลานชายๆ นั้น ได้รวบรวมทรัพย์ และเริ่มบำเพ็ญทานด้วยทรัพย์สมบัตินั้นแล้ว

ภายหลัง บุตรชายคหบดีนั้น ได้เรียนถามเรื่องนี้กะท่านพระอานนท์ว่า ข้าแต่ท่านพระอานนท์ ใครหนอเป็นทายาทของบิดาบุตรชายหรือหลานชาย

ท่านพระอานนท์ตอบว่า คุณ ธรรมดาบุตรชายเป็นทายาทของบิดา

บุ. ข้าแต่ท่านผู้เจริญ พระคุณเจ้าอชชุกะนี้ ได้บอกทรัพย์สมบัติของกรรมให้แก่คู่แข่งขันของกรรม

อา. คุณ ท่านพระอชชุกะไม่เป็นสมณะ

ลำดับนั้น ท่านพระอชชุกะได้กล่าวคำนี้กะท่านพระอานนท์ว่า อาวุโส อานนท์ ขอท่านได้โปรดให้การวินิจฉัยแก่กรรมด้วยเถิด

ก็ครั้งนั้นแล ท่านพระอุบาลีเป็นฝักฝ่ายของท่านพระอชชุกะท่านจึงถามท่านพระอานนท์ว่า อาวุโส อานนท์ ภิกษุใดอันเจ้าของทรัพย์สั่งไว้ว่า ขอท่านได้โปรดบอกสถานที่ฟังทรัพย์นี้แก่บุคคลนั้น ภิกษุนั้นจะต้องอาบัติด้วยหรือ?

อา. ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ภิกษุนั้นไม่ต้องอาบัติสักน้อย โดยที่สุดแม้เพียงอาบัติทุกกฏ

อุ. อาวุโส ท่านพระอชชุกะนี้อันเจ้าของทรัพย์สั่งไว้ว่า ขอท่านได้โปรดบอกสถานที่ฟังทรัพย์นี้แก่บุคคลชื่อนี้ จึงได้บอกแก่บุคคลนั้น ท่านพระอชชุกะไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องเมืองพาราณสี

[๑๗๓] ก็โดยสมัยนั้นแล สกฤตอุปัฏฐากของท่านพระปิลินทวัจจะในเมืองพาราณสี ถูกพวกโจรปล้น และเด็ก ๒ คน ถูกพวกโจรนำตัวไป ครั้นนั้นท่านพระปิลินทวัจจะนำเด็ก ๒ คนนั้นมาด้วยฤทธิ์แล้วให้อยู่ในปราสาท ชาวบ้านเห็นเด็ก ๒ คน นั้นแล้ว ต่างพากันเลื่อมใสใน

ท่านพระปิลินทวัจจะเป็นอย่างยิ่งว่า นี่เป็นอุทธานุภาพของพระปิลินทวัจจะ ภิขุทั้งหลายพากัน
เฟ่งโทษ ตีเตียน โปนทะนาวา ไฉนท่านพระปิลินทวัจจะจึงได้นำเด็กที่ถูกพวกโจรนำตัวไปแล้ว
คืนมาแล้ว แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิขุทั้งหลาย
ไม่เป็นอาบัติ เพราะวิสัยแห่งฤทธิ์ของภิขุผู้มีฤทธิ์.

เรื่องภิขุชาวเมืองโกสัมพี

[๑๗๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิขุ ๒ รูป ชื่อปิลนทกะ ๑ ชื่อปิลละ ๑ เป็นสหายนัน
รูปหนึ่งอยู่ในหมู่บ้าน อีกรูปหนึ่งอยู่ในเมืองโกสัมพี ขณะเมื่อภิขุนั้นเดินทางจากหมู่บ้านไป
เมืองโกสัมพี ข้ามแม่น้ำในระหว่างทาง เปลวมันขึ้นที่หลุดจากมือของพวกคนฆ่าหมูลอยติดอยู่
ที่เท้า ภิขุนั้นได้เก็บไว้ด้วยตั้งใจว่า จักให้แก่พวกเจ้าของๆ โจทภิขุนั้นว่า ท่านไม่เป็นสมณะ
สตรีเลียง โคนคนหนึ่งเห็นภิขุนั้นข้ามแม่น้ำขึ้นมาแล้ว ได้กล่าวคำนี้ว่า ท่านเจ้าขา นิมนต์มาเสพ
เมถุนธรรมเถิด ภิขุนั้นคิดว่า แม้โดยปกติ เราก็ไม่เป็นสมณะแล้ว จึงเสพเมถุนธรรมในสตรี
เลียงโคนนั้น ไปถึงเมืองโกสัมพีแล้ว แจ้งเรื่องนี้แก่ภิขุทั้งหลายๆ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มี
พระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิขุทั้งหลาย ภิขุนั้นไม่ต้องอาบัติปาราชิก เพราะอทินนาทาน
แต่ต้องอาบัติปาราชิก เพราะเสพเมถุนธรรมฯ

เรื่องสัทธวิหริกพระทัพหิเกเมืองสาครละ

[๑๗๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิขุสัทธวิหริกของท่านพระทัพหิเกในเมืองสาครละ ถูกความ
กระสันบีบคั้นแล้ว ได้ลักผ้า โปกของชาวร้าน ไป แล้วได้กล่าวคำนี้แก่ท่านพระทัพหิเกว่า กระผม
ไม่เป็นสมณะ จักลาสิกขา ขอรับ

ท่านพระทัพหิเกถามว่า คุณทำอะไรไว้ๆ

ภิขุนั้นสารภาพว่า ลักผ้า โปกของชาวร้าน ขอรับ

ท่านพระทัพหิเกให้นำผ้า โปกนั้นมา แล้วให้ชาวร้านตีราคาเมื่อตีราคาผ้า โปกนั้น ราคา
ไม่ถึง ๕ มาสก ท่านพระทัพหิเกชี้แจงเหตุผลว่า คุณไม่ต้องอาบัติปาราชิก ดังนี้ ภิขุนั้นยินดี
ยิ่งนักแล.

ปาราชิกสิกขาบท ที่ ๒ จบ.

ตติยปาราชิกสิกขาบท

นิทานปฐมบัญญัติ เรื่องภิกษุหลายรูป

[๑๗๖] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ภูฏาคารศาลา ป่ามหาวัน เขตพระนครเวสาลี ครั้งนั้นพระองค์ทรงแสดงอสุภกถา ทรงพรรณนาคุณแห่งอสุภกัมมัฏฐาน ทรงสรรเสริญคุณแห่งการเจริญอสุภกัมมัฏฐาน ทรงพรรณนาคุณอสุภสมาบัติเนื่องๆ โดยอเนกปริยายแก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราปรารถนาจะหลีกออกเร้นอยู่ตลอดถึงเดือน ใครๆ อย่าเข้าไปหาเรา นอกจากภิกษุผู้นำนิมิตบาตเข้าไปให้รูปเดียว ภิกษุเหล่านั้นรับ รับสั่งแล้ว ไม่มีใครกล้าเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเลย นอกจากภิกษุผู้นำนิมิตบาตเข้าไปถวายรูปเดียว ภิกษุเหล่านั้นสนทนากันว่า พระผู้มีพระภาคทรงแสดงอสุภกถา ทรงพรรณนาคุณแห่งอสุภกัมมัฏฐาน ทรงสรรเสริญคุณแห่งการเจริญอสุภกัมมัฏฐาน ทรงพรรณนาคุณแห่งอสุภสมาบัติเนื่องๆ โดยอเนกปริยายดังนี้ แล้วพากันประกอบความเพียรในการเจริญอสุภกัมมัฏฐาน หลายอย่างหลายกระบวนอยู่ ภิกษุเหล่านั้น อีตถ ระอา เกลียดชังร่างกายของตน ดูจสตรี รุ่งสาวหรือบุรุษรุ่งหนุ่ม พอใจในการตกแต่งกาย อาบน้ำสระเกล้า มีซากศพ พุทราซากศพ หรือซากศพมนุษย์มาคล้องอยู่ที่คอ ฟิงอืดอืด สะอิดสะเอียน เกลียดชัง ฉะนั้น จึงปลงชีวิตตนเองบ้าง วานกันและกันให้ปลงชีวิตบ้าง บางเหล่าก็เข้าไปหาภิกษุผู้สมณกุตตก์ ๑ กล่าวอย่างนี้ว่า พ่อคุณ ขอท่านได้ปลงชีวิตพวกฉันที บาตรจีวรนี้จักเป็นของท่าน ครั้งนั้นภิกษุผู้สมณกุตตก์ อันภิกษุทั้งหลายจ้างด้วยบาตรจีวร จึงปลงชีวิตภิกษุเป็นอันมากแล้ว ถือดาบเปื้อนเลือดเดินไปทางแม่น้ำวัคคุมุทา ขณะเมื่อมีภิกษุผู้สมณกุตตก์ กำลังล้างดาบที่เปื้อนเลือดนั้นอยู่ ได้มีความรำคาญ ความเดือดร้อนว่า ไม่ใช่ลาภของเราหนอ ลาภของเราไม่มีหนอ เราได้ช่วยแล้วหนอ เราไม่ได้ดีแล้วหนอ เราสร้างบาปไว้มากจริงหนอ เพราะเราได้ปลงชีวิตภิกษุทั้งหลาย ซึ่งเป็นผู้มีศีล มีกัลยาณธรรม ขณะนั้นเทพดาตนหนึ่งผู้นับเนื่องในหมู่มาร เดินมาบนน้ำมิได้แตก ได้กล่าวคำนี้กะเขาว่า ดีแล้ว ดีแล้ว ท่านสัตบุรุษ เป็นลาภท่าน ท่านได้ดีแล้ว ท่านได้สร้างสมบุญไว้มาก เพราะท่านได้ช่วยสงคนที่ยังข้ามไม่พ้นให้ข้ามพ้นได้ ครั้นมีภิกษุผู้สมณกุตตก์ ได้ทราบว่าเป็นลาภของเรา เราได้ดีแล้ว เราได้สร้างสมบุญไว้มาก เพราะเราได้ช่วยสงคนที่ยังข้ามไม่พ้นให้ข้ามพ้นได้ ดังนี้ จึงถือนดาบอันคม จากวิหารเข้าไปสู่วิหาร จากบริเวณเข้าไปสู่

#๑ คน โคนผมไว้จุกนุ่งผ้ากาสาจะผืนหนึ่ง ห่มผืนหนึ่ง ทำนองเป็นตาเถน ฯ

บริเวณ แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ใครยังข้ามไม้พิน ข้าพเจ้าจะช่วยส่งให้ข้ามพิน บรรดาภิกษุเหล่านั้น
ภิกษุเหล่าใด ยังไม่ปราศจากราคะ ความกลัว ความหวาดเสียว ความสยอง ย่อมมีแก่ภิกษุ
เหล่านั้นในเวลานั้น ส่วนภิกษุเหล่าใดปราศจากราคะแล้ว ความกลัว ความหวาดเสียว ความสยอง
ย่อมไม่มีแก่ภิกษุเหล่านั้นในเวลานั้น ครั้งนั้นมีคัลลฉกสมณกุตตก์ ปลงชีวิตภิกษุเสียวันละ ๑
รูปบ้าง ๒ รูปบ้าง ๓ รูปบ้าง ๔ รูปบ้าง ๕ รูปบ้าง ๖ รูปบ้าง ๗ รูปบ้าง ๘ รูปบ้าง ๙ รูปบ้าง
๑๐ รูปบ้าง ๒๐ รูปบ้าง ๓๐ รูปบ้าง ๔๐ รูปบ้าง ๕๐ รูปบ้าง ๖๐ รูปบ้าง.

รับสั่งให้เผด็จสงฆ์

[๑๗๗] ครั้นล่วงถึงเดือนนั้น พระผู้มีพระภาคเสด็จออกจากที่ประทับเรือนแล้ว รับสั่ง
ถามท่านพระอานนท์ว่า ดูกรอานนท์ เหตุไฉนหนอ ภิกษุสงฆ์จึงดูเหมือนน้อยไป

ท่านพระอานนท์กราบทูลว่า จริงอย่างนั้น พระพุทธเจ้าข้า เพราะพระองค์ทรงแสดง
อสุภกถา ทรงพรรณนาคูณแห่งอสุภกัมมัญฐาน ทรงสรรเสริญคุณแห่งการเจริญอสุภกัมมัญฐาน
ทรงพรรณนาคูณแห่งอสุภสมาบัติเนื่องๆ โดยอเนกปริยายแก่ภิกษุทั้งหลาย พระพุทธเจ้าข้า และ
ภิกษุเหล่านั้นก็พากันพูดว่า พระผู้มีพระภาคทรงแสดงอสุภกถา ทรงพรรณนาคูณแห่งอสุภกัมมัญฐาน
ทรงสรรเสริญคุณแห่งการเจริญอสุภกัมมัญฐาน ทรงพรรณนาคูณแห่งอสุภสมาบัติเนื่องๆ โดยอเนก
ปริยาย จึงพากันประกอบความเพียรในการเจริญอสุภกัมมัญฐาน หลายอย่างหลายกระบวนอยู่
เธอเหล่านั้น อืดอาด ระอา เกลียดซังร่างกายของตน ดุจสตรีรุ่นสาวหรือนุชรุ่นหนุ่ม พอใจ
ในการตกแต่งกาย อาบน้ำ สระเกล้า มีซากศพพุง ซากศพสุนัข หรือซากศพมนุษย์มาคล้องอยู่
ที่คอ จะพึงอืดอาด สะอิดสะเอียน เกลียดซัง ฉะนั้น จึงปลงชีวิตตนเองบ้าง วานกันและกัน
ให้ปลงชีวิตบ้าง บางเหล่าก็เข้าไปหามิคัลลฉกสมณกุตตก์ กล่าวอย่างนี้ว่า พ่อคุณ ขอท่านได้
ช่วยปลงชีวิตพวกฉันที บาตรจิวรนี่จะเป็นของท่าน พระพุทธเจ้าข้า ครั้นมีคัลลฉกสมณกุตตก์
ได้บาตรจิวรเป็นค่าจ้างแล้ว จึงปลงชีวิตภิกษุเสียวันละ ๑ รูปบ้าง ๒ รูปบ้าง ๓ รูปบ้าง ๔ รูป
บ้าง ๕ รูปบ้าง ๖ รูปบ้าง ๗ รูปบ้าง ๘ รูปบ้าง ๙ รูปบ้าง ๑๐ รูปบ้าง ๒๐ รูปบ้าง ๓๐ รูป
บ้าง ๔๐ รูปบ้าง ๕๐ รูปบ้าง ๖๐ รูปบ้าง ข้าพระพุทธเจ้าขอประทานพระวโรกาส ภิกษุสงฆ์นี้
จะพึงดำรงอยู่ในพระอรหัตผลด้วยปริยายใด ขอพระผู้มีพระภาคจงตรัสบอกปริยายอื่นนั้นเถิด
พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรอานนท์ ถ้าเช่นนั้น เธอจงเผด็จกิกขุที่อาศัยพระนคร
เวสาลีอยู่ทั้งหมด ให้ประชุมกันที่อุปัฏฐานศาลา

เป็นดังรับสั่งพระพุทธเจ้าข้า ท่านพระอานนท์รับสนองพระพุทธพจน์แล้ว จึงเผด็จ
กิกขุสงฆ์ที่อาศัยพระนครเวสาลีอยู่ทั้งสิ้น ให้ประชุมที่อุปัฏฐานศาลา แล้วเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค
กราบทูลว่า พระพุทธเจ้าข้า กิกขุสงฆ์ประชุมพร้อมกันแล้ว ขอพระองค์ทรงพระกรุณาโปรดทราบ
กาลอันควร ในบัดนี้เถิด พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงแสดงอานาปานสติสมาธิกา

[๑๗๘] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเสด็จเข้าสู่อุปัฏฐานศาลาประทับนั่งเหนือพุทธอาสน์
ที่จัดไว้ถวาย แล้วรับสั่งกะกิกขุทั้งหลายว่า ดูกรกิกขุทั้งหลาย แม้สมาธิในอานาปานสตินี้แล
อันกิกขุอบรมทำให้มากแล้ว ย่อมเป็นคุณสมบัติ ประณีต เยือกเย็น อยู่เป็นสุข และยังบาป
อกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วๆ ให้อันตรธานสงบไปโดยฉับพลัน ดูละอองและฝุ่นที่ฟุ้ง ขึ้นใน
เดือนทำยฤดูร้อน ฝนใหญ่ที่ตกในสมัยมิใช่ฤดูกาล ย่อมยังละอองและฝุ่นนั้นๆ ให้อันตรธาน
สงบไปได้ โดยฉับพลัน ฉะนั้น

ดูกรกิกขุทั้งหลาย ก็อานาปานสติสมาธิ อันกิกขุอบรมอย่างไร ทำให้มากอย่างไร จึงเป็น
คุณสมบัติ เยือกเย็น อยู่เป็นสุข และยังบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วๆ ให้อันตรธาน
สงบไปโดยฉับพลัน

ดูกรกิกขุทั้งหลาย กิกขุในธรรมวินัยนี้ อยู่ในป่าก็ตาม อยู่ ณ โคนไม้ก็ตาม อยู่ใน
สถานที่สงัดก็ตาม นั่งคู้บัลลังก์ตั้งกายตรงดำรงสติบายหน้าสู่กรรมฐาน กิกขุนั้นย่อมมีสติหายใจ
เข้า มีสติหายใจออก เมื่อหายใจเข้ายาว ก็รู้สึกว่ายาวหายใจเข้ายาว หรือเมื่อหายใจออกยาว ก็รู้สึก
ว่ายาวหายใจออกยาว เมื่อหายใจเข้าสั้น ก็รู้สึกว่ายาวหายใจเข้าสั้น หรือเมื่อหายใจออกสั้น ก็รู้สึก
ว่ายาวหายใจออกสั้น ย่อมสำเนียงว่า เราจรรู้แจ้งซึ่งกองลมทั้งปวงหายใจเข้า ย่อมสำเนียงว่า
เราจรรู้แจ้งซึ่งกองลมทั้งปวงหายใจออก ย่อมสำเนียงว่า เราจรรู้แจ้งซึ่งกายสังขารหายใจเข้า ย่อม
สำเนียงว่า เราจรรู้แจ้งซึ่งกายสังขารหายใจออก ย่อมสำเนียงว่า เราจรรู้แจ้งซึ่งปีติหายใจเข้า
ย่อมสำเนียงว่า เราจรรู้แจ้งซึ่งปีติหายใจออก ย่อมสำเนียงว่า เราจรรู้แจ้งซึ่งสุขหายใจเข้า
ย่อมสำเนียงว่า เราจรรู้แจ้งซึ่งสุขหายใจออก ย่อมสำเนียงว่า เราจรรู้แจ้งซึ่งจิตสังขารหายใจ
เข้า ย่อมสำเนียงว่า เราจรรู้แจ้งซึ่งจิตสังขารหายใจออก ย่อมสำเนียงว่า เราจรรู้แจ้ง

จิตสังขารหายใจเข้า ย่อมสำเนียงกว่า เราจักระงับจิตสังขารหายใจออก ย่อมสำเนียงกว่า เราจัก
รู้แจ้งซึ่งจิตหายใจเข้า ย่อมสำเนียงกว่า เราจักรู้แจ้งซึ่งจิตหายใจออก ย่อมสำเนียงกว่า เราจักยัง
จิตให้บันเทิงหายใจเข้า ย่อมสำเนียงกว่า เราจักยังจิตให้บรรเทิงหายใจออก ย่อมสำเนียงกว่า
เราจักตั้งจิตไว้มั่นหายใจเข้า ย่อมสำเนียงกว่า เราจักตั้งจิตไว้มั่นหายใจออก ย่อมสำเนียงกว่า
เราจักปล่อยจิตหายใจเข้า ย่อมสำเนียงกว่า เราจักปล่อยจิตหายใจออก ย่อมสำเนียงกว่า เราจัก
พิจารณาเห็นธรรมอันไม่เที่ยงหายใจเข้า ย่อมสำเนียงกว่า เราจักพิจารณาเห็นธรรมอันไม่เที่ยง
หายใจออก ย่อมสำเนียงกว่า เราจักพิจารณาเห็นวิราคะหายใจเข้า ย่อมสำเนียงกว่า เราจัก
พิจารณาเห็นวิราคะหายใจออก ย่อมสำเนียงกว่า เราจักพิจารณาเห็นนิโรธหายใจเข้า ย่อม
สำเนียงกว่า เราจักพิจารณาเห็นนิโรธหายใจออก ย่อมสำเนียงกว่า เราจักพิจารณาเห็น
ปฏิณิสสัคคะหายใจเข้า ย่อมสำเนียงกว่า เราจักพิจารณาเห็นปฏิณิสสัคคะหายใจออก

คุณกริยาทั้งหลาย อานาปานสติสมาธิ อัมภิกขุอบรมแล้วอย่างนี้แล ทำให้มากแล้ว
อย่างนี้แล จึงเป็นคุณสงบ ประณีต เยือกเย็น อยู่เป็นสุข และยังบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้น
แล้วๆ ให้อันตรธานสงบไปได้โดยฉับพลัน.

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

[๑๗๕] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูล
นั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า คุณกริยาทั้งหลาย ข่าว่าพวก
ภิกษุปลงชีวิตตนเองบ้าง วานกันและกันให้ปลงชีวิตบ้าง บางเหล่าก็ไปหามิคลันทิกสมณกุตตก
กล่าวอย่างนี้ว่า พ่อคุณ ขอท่านได้ช่วยปลงชีวิตพวกฉันที บาตรจีวรนี้จักเป็นของท่าน ดังนี้
จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คุณกริยาทั้งหลาย การกระทำของภิกษุเหล่านั้น
ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โจนภิกษุเหล่านั้นจึงได้
ปลงชีวิตตนเองบ้าง วานกันและกันให้ปลงชีวิตบ้าง บางเหล่าก็เข้าไปหามิคลันทิกสมณกุตตก
พูดอย่างนี้ว่า พ่อคุณ ขอท่านได้ช่วยปลงชีวิตพวกฉันที บาตรจีวรนี้จักเป็นของท่าน ดังนี้เล่า
คุณกริยาทั้งหลาย การกระทำของภิกษุเหล่านั้นนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยัง
ไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของผู้ที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของภิกษุเหล่า

นั่นนั่น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใส ของผู้ที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของคน บางพวกผู้เลื่อมใสแล้ว ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนภิกษุเหล่านั้น โดยอเนกปริยายแล้ว จึงทรง ติโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่ สันโดย ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ทรงสรรเสริญคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็น คนบารุงง่าย ความเป็นคนมักน้อย ความเป็นคนสันโดย ความขัดเกลา ความกำจัด อากาที่นำ เลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอเนกปริยาย แล้วทรงแสดงธรรมมีกถาที่สมควร แก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัย อำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เกียจคร้าน ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะ บังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยัง ไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัต- ธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระปฐมบัญญัติ

๓. อนึ่ง ภิกษุใดจงใจพรากกายมนุษย์จากชีวิต หรือแสวงหาศีลตราอันจะ ปลิดชีวิตให้แก่กายมนุษย์นั้น แม้ภิกษุนี้ก็เป็นปาราชิก หาสังวาสมิได้

ก็สิกขาบทนี้ ย่อมเป็นอันพระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติแล้ว แก่ภิกษุทั้งหลาย ด้วยประการ ฉะนี้ ฯ

เรื่องพระฉัพพัคคีย์

[๑๘๐] ก็โดยสมัยนั้นแล อุบาสกคนหนึ่งเป็นไข้ ภริยาของเขาเป็นคนสวย น่าเอ็นดู น่าชม พวกพระฉัพพัคคีย์มีจิตปฏิพัทธ์ในหญิงนั้นจึงดำริขึ้นว่า ถ้าอุบาสกสามียังมีชีวิตอยู่ พวก เราจักไม่ได้นาง ฉะนั้น พวกเราจักพรณนาคุณแห่งความตายแก่อุบาสกนั้น ครั้นดำริฉะนี้แล้ว จึงเข้าไปหาอุบาสกนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ดูกรอุบาสก ท่านเป็นผู้ทำความดีไว้แล้ว ทำกุศลไว้แล้ว ทำความดีทานต่อความขลาดไว้แล้ว มิได้ทำบาป มิได้ทำความชั่ว มิได้ทำความเสียหาย ทำแต่ ความดี ไม่ได้ทำบาป จะประโยชน์อะไรแก่ท่านด้วยชีวิตอันแสนลำบากแค่นี้ ท่านตาย

เสียดีกว่าเป็นอยู่ ตายจากโลกนี้แล้ว เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก ท่านจักเข้าถึงสุคติโลก
สวรรค์ จักได้รับบำเรอเปรียบพร้อมอิมเอบด้วยเบญจกามคุณอันเป็นทิพย์ ในสุคติโลกสวรรค์นั้น
ครั้งนั้น อุบาสกนั้นเห็นจริงว่า ท่านพูดจริง เพราะเราทำความดีไว้แล้ว ทำกุศลไว้แล้ว
ทำความต้านทานต่อความขลาดไว้แล้ว มิได้ทำบาป มิได้ทำความชั่ว มิได้ทำความเสียหาย เรา
ทำแต่ความดี เรามิได้ทำความชั่ว จะประโยชน์อะไรแก่เรา ด้วยชีวิตอันแสนลำบากยากแค้นนี้
เราตายเสียดีกว่าเป็นอยู่ ตายจากโลกนี้ แล้วเบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก เราจักเข้าถึงสุคติ
โลกสวรรค์ จักได้รับบำเรอเปรียบพร้อมอิมเอบด้วยเบญจกามคุณอันเป็นทิพย์ ในสุคติโลก-
สวรรค์นั้น ดังนี้แล้ว เขาจึงประทานโภชนะที่แสดง เกี่ยวขาทนียะที่แสดง ลิมฺสายนียะที่แสดง
และคัมปานะที่แสดง เมื่อเป็นเช่นนั้น ความป่วยหนักก็เกิดขึ้น เขาถึงแก่กรรมเพราะป่วยใช้นั้น-
เอง ภริยาของเขาจึงเพ่งโทษว่า พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรเหล่านี้ เป็นผู้ไม่ละอาย ทูศิต
พูดเท็จ แท้จริงพระสมณะเหล่านี้ ยังปฏิบัติตนว่า เป็นผู้ประพฤติธรรม ประพฤติสงบ ประ-
พฤติพรหมจรรย์ กล่าวคำสัตย์ มีศีล มีกัลยาณธรรม ตีเถียนว่า ความเป็นสมณะย่อมไม่มีแก่
พระสมณะเหล่านี้ ความเป็นพราหมณ์ ของพระสมณะเหล่านี้ หามีไม่ ความเป็นสมณะ ความ
เป็นพราหมณ์ของสมณะเหล่านี้ พินาศแล้ว ความเป็นสมณะ ความเป็นพราหมณ์ ของพระสมณะ
เหล่านี้ จะมีแต่ไหน และโพนทะนาว่า พระสมณะเหล่านี้ ปราศจากความเป็นสมณะ ปราศจาก
ความเป็นพราหมณ์เสียแล้ว เพราะสมณะเหล่านี้ ได้พรรณานาคแห่งความตายแก่สามีของเรา
สามีของเราถูกพระสมณะเหล่านี้ทำให้ตายแล้ว

แม้คนเหล่านี้ก็เพ่งโทษว่า พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรเหล่านี้ เป็นผู้ไม่ละอาย
ทูศิตพูดเท็จ แท้จริง พระสมณะเหล่านี้ ยังปฏิบัติตนว่า เป็นผู้ประพฤติธรรม ประพฤติสงบ
ประพฤติพรหมจรรย์ กล่าวคำสัตย์ มีศีล มีกัลยาณธรรม ตีเถียนว่า ความเป็นสมณะ ความเป็น
พราหมณ์ ของสมณะเหล่านี้ หามีไม่ ความเป็นสมณะ ความเป็นพราหมณ์ ของพระสมณะ-
เหล่านี้ พินาศแล้ว ความเป็นสมณะ ความเป็นพราหมณ์ ของพระสมณะเหล่านี้ จะมีแต่ไหน
และโพนทะนาว่า พระสมณะเหล่านี้ ปราศจากความเป็นสมณะ ปราศจากความเป็นพราหมณ์-
เสียแล้ว เพราะพระสมณะเหล่านี้ พรรณานาคแห่งความตายแก่อุบาสกๆ ถูกพระสมณะเหล่านี
นี้ทำให้ตายแล้ว ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย ได้ยินคนเหล่านั้นเพ่งโทษตีเถียน โพนทะนาอยู่ จำพวกที่มีความมกน้อย
สัน โศษ มีความละอาย มีความรังเกียจ เป็นผู้ใคร่ต่อสิกขา ต่างก็เพ่งโทษตีเถียน โพนทะนาว่า

ไฉนพระฉัพพัคคีย์ จึงได้พรรณานาคูณแห่งความตายแก่อุบาสกเล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติอนุบัญญัติ

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามพระฉัพพัคคีย์เหล่านั้นว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ข่าว่าพวกเธอพรรณานาคูณแห่งความตายแก่อุบาสกจริงหรือ?

พระฉัพพัคคีย์ทูลรับว่า จริง ข้าพระพุทธเจ้า.

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า ดูกร โมฆบุรุษทั้งหลาย การกระทำของพวกเธอนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ไฉนพวกเธอจึงได้พรรณานาคูณแห่งความตายแก่อุบาสกเล่า ดูกร โมฆบุรุษทั้งหลาย การกระทำของพวกเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของพวกเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของผู้ที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของคนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนพระฉัพพัคคีย์เหล่านั้น โดยอนนทปริยายแล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สัน โศภ ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสัน โศภ ความขัดเกลา ความกำจัด อากาโรที่นำเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนนทปริยาย ทรงแสดงธรรมมีกาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือเพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เกื้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

อนุบัญญัติ

๓. อนึ่ง ภิกษุใดจงใจพรากกายมนุษย์จากชีวิต หรือแสวงหาศีลตราอันจะปลิดชีวิตให้แก่กายมนุษย์นั้น หรือพรรณานาคูณแห่งความตาย หรือชักชวนเพื่ออันตาย

ด้วยคำว่า แน่ นายผู้เป็นชาย จะประโยชน์อะไรแก่ท่าน ด้วยชีวิตอันแสนลำบาก
ยากแค้นนี้ ท่านตายเสียดีกว่าเป็นอยู่ดังนี้ เธอมีจิตอย่างนี้ มีใจอย่างนี้ มีความหมาย
หลายอย่าง อย่างนี้ พรรณนาคุณในความตายก็ดี ชักชวนเพื่ออันตายก็ดี โดยหลายนัย
แม้ภิกษุนี้ก็เป็นปาราชิก หาสังวาสมิได้.

เรื่องพระฉัพพัคคีย์ จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๑๘๑] บทว่า อนึ่ง ... ใด ความว่าผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีกรณอย่างใด มีชาติอย่างใด
มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกคิอย่างใด มีกรรมเครื่องอยู่อย่างใด มีอารมณ์อย่างใด
เป็นเถระก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า อนึ่ง ... ใด

บทว่า ภิกษุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะ-
อรรถว่า ประพฤติภิกขาจารวัตร ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า ทรงผินผ้าที่ถูกทำลายแล้ว ชื่อว่า
ภิกษุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกษุ โดยปฏิญญา ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นเอหิภิกษุ ชื่อว่า ภิกษุ
เพราะอรรถว่า เป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้เจริญ
ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า มีสารธรรม ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นพระเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ
เพราะอรรถว่า เป็นพระอเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้อันสงฆ์พร้อมเพรียงกันให้อุป-
สมบทแล้วด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ บรรดาผู้ที่ชื่อว่าภิกษุเหล่านั้น ภิกษุนี้ใด
ที่สงฆ์พร้อมเพรียงกันให้อุปสมบทแล้วด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ภิกษุนี้
พระผู้มีพระภาคทรงประสงค์ว่า ภิกษุ ในอรรถนี้

บทว่า จงใจ ความว่า ภิกษุใดรู้อยู่ รู้คืออยู่ พรากายมนุษย์จากชีวิต การกระทำของ
ภิกษุนั้น เป็นความตั้งใจ พยายาม ละเมิด

ที่ชื่อว่า กายมนุษย์ ได้แก่จิตแรกเกิดขึ้น คือ ปฐมวิญญาณปรากฏขึ้นในท้องแห่งมารดา
ตราบเท่าถึงกาลเป็นที่ตาย อตภาพในระหว่างนี้ ชื่อว่า กายมนุษย์

บทว่า พรากจากชีวิต ความว่า ตัดทอน บั่นรอน ซึ่งอินทรีย์ คือชีวิต ทำความสืบท่อ
ให้กำเริบ

บทว่า หรือแสวงหา ศัสตราอันจะปลิดชีวิตให้แก่กายมนุษย์นั้น ได้แก่ คาบ หอก
ฉมวก หลาว ฆ้อน หิน มีด ยาพิษ หรือเชือก.

[๑๘๒] บทว่า หรือพรรณนาคุณแห่งความตาย ได้แก่แสดงโทษในความเป็นอยู่
พรรณนาคุณในความตาย.

[๑๘๓] บทว่า หรือชักชวนเพื่ออันตาย คือชักชวนว่า จงนำมิดมา จงกินยาพิษ
หรือจงแขวนคอตายด้วยเชือก.

[๑๘๔] บทว่า แน่นายผู้เป็นชาย นี้เป็นคำสำหรับเรียก คือคำทักทาย

คำว่า จะประโยชน์อะไรแก่ท่าน ด้วยชีวิตอันแสนลำบากยากแค้นนี้ ท่านตาย
เสียดีกว่าเป็นอยู่ ดังนี้ นั้น อธิบายว่า ชีวิตที่ชื่อว่ายากแค้น คือเทียบชีวิตของคนมั่งคั่ง
ชีวิตของคนเฉื่อยใจ ก็ชื่อว่ายากแค้น เทียบชีวิตของคนมีทรัพย์ ชีวิตของคนไร้ทรัพย์ ก็ชื่อว่ายาก
แค้น เทียบชีวิตของเหล่าเทพเจ้า ชีวิตของพวกมนุษย์ ก็ชื่อว่ายากแค้น ชีวิตของคนมีมือขาด
มีเท้าขาด มีทั้งมือทั้งเท้าขาด มีหูขาด มีจมูกขาด มีทั้งหูทั้งจมูกขาด ชื่อว่าชีวิตอันแสนลำบาก
จะประโยชน์อะไรด้วยชีวิตอันแสนลำบากและยากแค้นเช่นนี้ ท่านตายเสียดีกว่าเป็นอยู่ ดังนี้

บทว่า มีจิตอย่างนี้ มีใจอย่างนี้ ความว่า ธรรมชาติอันใดเป็นจิต ธรรมชาติอันนั้น
ชื่อว่าใจ ธรรมชาติอันใดเป็นใจ ธรรมชาติอันนั้นชื่อว่าจิต

บทว่า มีความมุ่งหมายหลายอย่าง อย่างนี้ คือมีความหมายในอันตาย มีความ
จงใจในอันตาย มีความประสงค์ในอันตาย

บทว่า โดยหลายนัย คือ โดยอาการมากมาย

บทว่า พรรณนาคุณในความตายก็ดี ได้แก่แสดงโทษในความเป็นอยู่ พรรณนาคุณ
ในความตายว่า ท่านตายจากโลกนี้แล้ว เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก จักเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์
จักได้รับบำเรอเปรียบพร้อมอัมเอบด้วยเบญจกามคุณอันเป็นทิพย์ ในสุคติโลกสวรรค์นั้น.

[๑๘๕] บทว่า ชักชวนเพื่ออันตายก็ดี คือชักชวนว่า จงนำมิดมา จงกินยาพิษ
จงแขวนคอตายด้วยเชือก หรือจงโจนลงในบ่อ ในแหว หรือในที่ชัน ๆ

[๑๘๖] คำว่า แม้ภิกษุนี้ พระผู้มีพระภาคตรัสเทียบเคียงภิกษุ ๒ รูปแรก

คำว่า เป็นปาราชิก มีอธิบายว่า ศีลาหนาแตกสองเสียงแล้วเป็นของกลับต่อให้ติด-
สนิทอีกไม่ได้แม้จันใด ภิกษุก็จันนั้นเหมือนกัน จงใจพรากรากายมนุษย์จากชีวิตแล้ว ย่อมไม่เป็น
สมณะ ไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร เพราะเหตุนั้น จึงตรัสว่า เป็นปาราชิก

บทว่า หาสังวาสมิได้ ความว่า ที่ชื่อว่าสังวาสนั้น ได้แก่กรรมที่พึงทำร่วมกัน อุเทศ
ที่พึงสวดร่วมกัน ความเป็นผู้มีสิกขาเสมอกัน นั้นชื่อว่าสังวาส สังวาสนั้น ไม่มีกับภิกษุนั้น
เพราะเหตุนั้น จึงตรัสว่า หาสังวาสมิได้.

บทกษณีย์

มาติกา

[๑๘๗] ทำเอง ยืนอยู่ใกล้	สั่งทุด สั่งทุดต่อ
ทุดไม่สามารถ	ทุดไปแล้วกลับมา
ที่ไม่ลับ สำคัญว่าที่ลับ	ที่ลับ สำคัญว่าที่ไม่ลับ
ที่ไม่ลับ สำคัญว่าที่ไม่ลับ	ที่ลับ สำคัญว่าที่ลับ
พรรณนาด้วยกาย	พรรณนาด้วยวาจา
พรรณนาด้วยกายและวาจา	พรรณนาด้วยทุด
พรรณนาด้วยหนังสือ	หลุมพราง วัตถุที่พึง
การลอบวาง เกสัช	การนำรูปเข้าไป
การนำเสียงเข้าไป	การนำกลิ่นเข้าไป
การนำรสเข้าไป	การนำโศภณูปะเข้าไป
การนำธรรมารมณ์เข้าไป	กิริยาที่บอก การแนะนำ
การนัดหมาย	การทำนิมิต.

มาติกาวิภังค์

สาหัตถิกประโยค ทำเอง

[๑๘๘] คำว่า ทำเอง คือฆ่าเองด้วยกาย ด้วยเครื่องประหาร ที่เนื่องด้วยกาย หรือด้วยเครื่องที่ประหารซัดไป

ยืนอยู่ใกล้

คำว่า ยืนอยู่ใกล้ คือยืนสั่งอยู่ ณ ที่ใกล้ๆ จงยงอย่างนี้ จงประหารอย่างนี้ จงฆ่าอย่างนี้.

อาณัตติกประโยค สั่งทุด

[๑๘๙] ภิกษุสั่งภิกษุว่า จงปลงชีวิตบุคคลชื่อนี้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับคำสั่ง เข้าใจว่าบุคคลนั้นแน่ จึงปลงชีวิตบุคคลนั้น ต้องอาบัติปาราชิกทั้ง ๒ รูป

ภิกษุตั้งภิกษุว่า จงปลงชีวิตบุคคลชื่อนี้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับคำสั่ง เข้าใจว่าบุคคลนั้นแน่ แต่ปลงชีวิตบุคคลอื่น ภิกษุผู้ตั้งไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้ฆ่า ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุตั้งภิกษุว่า จงปลงชีวิตบุคคลชื่อนี้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับคำสั่ง เข้าใจว่าบุคคลอื่น แต่ปลงชีวิตบุคคลชื่อนั้น ต้องอาบัติปาราชิกทั้ง ๒ รูป

ภิกษุตั้งภิกษุว่า จงปลงชีวิตบุคคลชื่อนี้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับคำสั่ง เข้าใจว่าบุคคลอื่น และปลงชีวิตบุคคลอื่น ภิกษุผู้ตั้งไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้ฆ่า ต้องอาบัติปาราชิก.

สังฆุตตต่อ

[๑๕๐] ภิกษุตั้งภิกษุว่า ท่านจงบอกแก่ภิกษุชื่อนี้ว่า ภิกษุชื่อนี้จงไปบอกแก่ภิกษุชื่อนี้ว่า ภิกษุชื่อนี้จงปลงชีวิตบุคคลชื่อนี้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับคำสั่ง บอกแก่ภิกษุนอกนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ฆ่ารับคำ ภิกษุผู้ตั้งเดิม ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย ภิกษุผู้ฆ่า ปลงชีวิตบุคคลนั้นสำเร็จ ต้องอาบัติปาราชิกทุกรูป

ภิกษุตั้งภิกษุว่า ท่านจงบอกแก่ภิกษุชื่อนี้ว่า ภิกษุชื่อนี้จงไปบอกแก่ภิกษุชื่อนี้ว่า ภิกษุชื่อนี้จงปลงชีวิตบุคคลชื่อนี้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับคำสั่ง ตั้งภิกษุรูปอื่นต่อ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ฆ่ารับคำ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้ฆ่า ปลงชีวิตบุคคลนั้นสำเร็จ ภิกษุผู้ตั้งเดิม ไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้รับคำสั่ง และภิกษุผู้ฆ่า ต้องอาบัติปาราชิก.

ทูตไม่สามารถ

[๑๕๑] ภิกษุตั้งภิกษุว่า จงปลงชีวิตบุคคลชื่อนี้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับคำสั่ง ไปแล้วกลับมามอบอีกว่า ผมไม่สามารถปลงชีวิตเขาได้ ภิกษุผู้ตั้ง ตั้งใหม่ว่า ท่านสามารถเมื่อใด จงปลงชีวิตเขาเสียเมื่อนั้น ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับคำสั่งปลงชีวิตบุคคลนั้นสำเร็จ ต้องอาบัติปาราชิกทั้ง ๒ รูป.

ทูตไปแล้วกลับมา

[๑๕๒] ภิกษุตั้งภิกษุว่า จงปลงชีวิตบุคคลชื่อนี้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ครั้นภิกษุนั้นตั้งภิกษุนั้นแล้ว มีความร้อนใจ แต่ทูตไม่ให้ได้ยินว่า อย่าฆ่า ภิกษุผู้รับคำสั่งปลงชีวิตบุคคลนั้นสำเร็จ ต้องอาบัติปาราชิกทั้ง ๒ รูป

ภิกษุตั้งภิกษุว่า จงปลงชีวิตบุคคลชื่อนี้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ครั้นภิกษุนั้นตั้งภิกษุนั้นแล้ว มีความร้อนใจ ทูตให้ได้ยินว่า อย่าฆ่าเลย ภิกษุผู้รับคำสั่งกลับพูดว่า ท่านตั้งผมแล้ว จึงปลงชีวิตบุคคลชื่อนั้นเสีย ภิกษุผู้ตั้งเดิม ไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้ฆ่า ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุสั่งภิกษุว่า จงปลงชีวิตบุคคลชื่อนี้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ครั้นภิกษุนั้น สั่งภิกษุนั้นแล้ว มีความร้อนใจ พุดให้ได้ยินว่า อย่าฆ่าเลย ภิกษุผู้รับคำสั่ง รับคำว่าดีแล้ว จดเสีย ไม่ต้องอาบัติทั้ง ๒ รูป

ที่ไม่ลับ สำคัญว่าที่ลับ

[๑๕๓] ที่ไม่ลับ ภิกษุสำคัญว่าที่ลับ พุดขึ้นว่า ทำอย่างไรหนอ บุคคลชื่อนี้พึงถูกฆ่า ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ

ที่ลับ สำคัญว่าที่ไม่ลับ

ที่ลับ ภิกษุสำคัญว่าที่ไม่ลับ พุดขึ้นว่า ทำอย่างไรหนอ บุคคลชื่อนี้พึงถูกฆ่า ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ

ที่ไม่ลับ สำคัญว่าที่ไม่ลับ

ที่ไม่ลับ ภิกษุสำคัญว่าที่ไม่ลับ พุดขึ้นว่าทำอย่างไรหนอ บุคคลชื่อนี้ พึงถูกฆ่า ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ

ที่ลับ สำคัญว่าที่ลับ

ที่ลับ ภิกษุสำคัญว่าที่ลับ พุดขึ้นว่า ทำอย่างไรหนอ บุคคลชื่อนี้พึงถูกฆ่า ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ

พรณนาด้วยกาย

[๑๕๔] ที่ชื่อว่า พรณนาด้วยกาย ได้แก่ภิกษุทำกายวิการว่า ผู้ใดตายอย่างนี้ ผู้นั้นจะได้ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะการพรณนานั้น ผู้ใดผู้หนึ่งคิดว่าเราจักตาย แล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุผู้พรณนา ต้องอาบัติอุตถัจจย เขาตาย ภิกษุผู้พรณนา ต้องอาบัติปาราชิก

พรณนาด้วยวาจา

ที่ชื่อว่า พรณนาด้วยวาจา ได้แก่ ภิกษุกล่าวด้วยวาจาว่า ผู้ใดตายอย่างนี้ ผู้นั้นจะได้ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะการพรณนานั้น ผู้ใดผู้หนึ่งคิดว่าเราจักตาย แล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุผู้พรณนาต้องอาบัติอุตถัจจย เขาตาย ภิกษุผู้พรณนา ต้องอาบัติปาราชิก

พรณนาด้วยกายและวาจา

ที่ชื่อว่า พรณนาด้วยกายและวาจา อธิบายว่าภิกษุทำวิการด้วยกายก็ดี กล่าวด้วยวาจาก็ดี ผู้ใดตายอย่างนี้ ผู้นั้นจะได้ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะการพรณนา

นั้น ผู้ใดผู้หนึ่งคิดว่า เราจักตาย แล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุผู้พรรณนา ต้องอาบัติถุลลัจจัย
เขาตาย ภิกษุผู้พรรณนา ต้องอาบัติปาราชิก.

พรรณนาด้วยทนต์

[๑๕๕] ที่ชื่อว่า พรรณนาด้วยทนต์ ได้แก่ภิกษุส่งทนต์ไปว่า ผู้ใดตายอย่างนี้ ผู้นั้นจะได้
ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ผู้ใดผู้หนึ่งผู้ใดทราบคำบอกของทนต์แล้ว-
คิดว่า เราจักตาย แล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุผู้พรรณนา ต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย
ภิกษุพรรณนา ต้องอาบัติปาราชิก

พรรณนาด้วยหนังสือ

ที่ชื่อว่า พรรณนาด้วยหนังสือ ได้แก่ภิกษุเขียนหนังสือไว้ว่า ผู้ใดตายอย่างนี้ ผู้นั้นจะได้
ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ทุกๆ ตัวอักษร ผู้ใดผู้หนึ่งเห็นหนังสือแล้ว
คิดว่า เราจักตาย แล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุผู้เขียน ต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุ-
ผู้เขียน ต้องอาบัติปาราชิก

หลุมพราง

[๑๕๖] ที่ชื่อว่า หลุมพราง ได้แก่ภิกษุขุดหลุมพรางเจาะจงมนุษย์ไว้ว่า เขาจักตกตาย
ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เมื่อผู้ใดผู้หนึ่งตกลงไปแล้วได้รับทุกขเวทนา ภิกษุผู้ขุด ต้องอาบัติถุลลัจจัย
เขาตาย ภิกษุผู้ขุดต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุขุดหลุมพรางไว้มิได้เจาะจงว่า ผู้ใดผู้หนึ่งจักตกตาย
ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ มนุษย์ตกลงไปในหลุมพรางนั้น ภิกษุต้องอาบัติทุกกฏ เมื่อเขาตกลงไป
แล้วได้รับทุกขเวทนา ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก ยักษ์ก็ดี
เปรตก็ดี สัตว์ดิรัจฉานแปลงเพศเป็นมนุษย์ก็ดี ตกลงไปในหลุมพรางนั้น ภิกษุต้องอาบัติทุกกฏ
เมื่อมันตกลงไปแล้วได้รับความทุกขเวทนา ภิกษุต้องอาบัติทุกกฏ มันตาย ภิกษุต้องอาบัติ
ถุลลัจจัย สัตว์ดิรัจฉานตกลงไปในหลุมพรางนั้น ภิกษุต้องอาบัติทุกกฏ เมื่อมันตกลงไปแล้วได้รับ
ทุกขเวทนา ภิกษุต้องอาบัติทุกกฏ มันตาย ภิกษุต้องอาบัติปาจิตตีย์.

วัตถุที่พึง

[๑๕๗] ที่ชื่อว่า วัตถุที่พึง ได้แก่ภิกษุวางศีลตราไว้ในที่สำหรับพึงก็ดี ทายาพิชไว้ก็ดี
ทำให้ชำรุดก็ดี วางไว้ริมบ่อ เหวหรือที่ชัน ด้วยหมายใจว่า บุคคลจักตกตายด้วยวิธีนี้ ดังนี้ก็ดี
ต้องอาบัติทุกกฏ เขาได้รับทุกขเวทนา เพราะต้องศีลตรา ถูกยาพิช หรือตกลงไป ภิกษุต้อง
อาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก.

การลอบวาง

[๑๕๘] ที่ชื่อว่า การลอบวาง ได้แก่ภิกษุวางดาบ หอก ฉมวก หลาว ไม้ฆ้อน หิน มีด ยาพิษ หรือเชือกไว้ใกล้ๆ ด้วยตั้งใจว่า บุคคลจักตายด้วยของสิ่งนี้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เขาคิดว่า เราจักตายด้วยของสิ่งนั้น แล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก.

เกลีส

[๑๕๙] ที่ชื่อว่า เกลีส ได้แก่ภิกษุให้เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง หรือน้ำอ้อย ด้วยตั้งใจว่า เขาลิ้มเกลีสนี้แล้วจักตาย ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เมื่อเขาลิ้มเกลีสนั้นแล้ว ได้รับทุกขเวทนา ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก.

การนำรูปเข้าไป

[๑๖๐] ที่ชื่อว่า การนำรูปเข้าไป ได้แก่ภิกษุนำรูปซึ่งไม่เป็นที่ชอบใจ น่ากลัว น่าหวาดเสียวเข้าไป ด้วยตั้งใจว่า เขาเห็นรูปนี้แล้วจักตกใจตาย ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เข้าเห็นรูปนั้นแล้วตกใจ ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุนำรูปซึ่งเป็นที่ชอบใจ น่ารัก น่าจับใจเข้าไป ด้วยตั้งใจว่า เขาเห็นรูปนี้แล้ว จักชুবอมตาย เพราะหาไม่ได้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เขาเห็นรูปนั้นแล้ว ชুবอม เพราะหาไม่ได้ ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก

การนำเสียงเข้าไป

ที่ชื่อว่า การนำเสียงเข้าไป ได้แก่ภิกษุนำเสียงซึ่งไม่เป็นที่ชอบใจ น่ากลัว น่าหวาดเสียวเข้าไป ด้วยตั้งใจว่า เขาได้ยินเสียงนี้แล้ว จักตกใจตาย ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เขาได้ยินเสียงนั้นแล้วตกใจ ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุนำเสียงซึ่งเป็นที่ชอบใจ น่ารัก น่าจับใจเข้าไป ด้วยตั้งใจว่า เขาได้ยินเสียงนี้แล้ว จักชুবอมตาย เพราะหาไม่ได้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เขาได้ยินเสียงนั้นแล้วชুবอม เพราะหาไม่ได้ ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก

การนำกลิ่นเข้าไป

ที่ชื่อว่า การนำกลิ่นเข้าไป ได้แก่ภิกษุนำกลิ่นซึ่งไม่เป็นที่ชอบใจ น่าเกลียด น่าปฎิฎฐเข้าไป ด้วยตั้งใจว่า เขาสูดกลิ่นนี้แล้ว จักตาย เพราะเกลียด เพราะปฎิฎฐ ดังนี้ ต้องอาบัติ

ทุกกฏ เมื่อเขาสูดกลิ่นนั้นแล้ว ได้รับทุกขเวทนา เพราะเกลียด เพราะปฏิกูล ภิกษุต้องอาบัติ
ถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุนำกลิ่นซึ่งเป็นที่พอใจเข้าไป ด้วยตั้งใจว่า เขาสูดกลิ่นนี้แล้วจะชুবดมตาย เพราะ
หาไม่ได้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เขาสูดกลิ่นนั้นแล้วชুবดมเพราะหาไม่ได้ ภิกษุต้องอาบัติ
ถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก

การนำรสเข้าไป

ที่ชื่อว่า การนำรสเข้าไป ได้แก่ภิกษุนำรสซึ่งไม่เป็นที่พอใจ นำเกลียด นำปฏิกูล
เข้าไป ด้วยตั้งใจว่า เขาล้มรสนี้แล้วจักตาย เพราะเกลียด เพราะปฏิกูล ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ
เมื่อเขาล้มรสนั้นแล้ว ได้รับทุกขเวทนา เพราะเกลียด เพราะปฏิกูล ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย
เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุนำรสซึ่งเป็นที่พอใจเข้าไป ด้วยตั้งใจว่า เขาล้มรสนี้แล้วจะชুবดม เพราะหา
ไม่ได้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เขาล้มรสนั้นแล้วชুবดม เพราะหาไม่ได้อีกแล้ว ภิกษุต้องอาบัติ
ถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก

การนำโผฏฐัพพะเข้าไป

ที่ชื่อว่า การนำโผฏฐัพพะเข้าไป ได้แก่ภิกษุนำโผฏฐัพพะ ซึ่งไม่เป็นที่พอใจ มีสัมผัส
ไม่สบายและกระด้างเข้าไป ด้วยตั้งใจว่า เขาถูกต้องสิ่งนี้เข้าแล้วจักตาย ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เมื่อ
เขาถูกต้องสิ่งนั้นเข้า ได้รับทุกขเวทนา ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุนำโผฏฐัพพะซึ่งเป็นที่พอใจ มีสัมผัสสบาย และอ่อนนุ่มเข้าไป ด้วยตั้งใจว่า เขา
ถูกสิ่งนี้แล้ว จักชুবดมตาย เพราะหาไม่ได้ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เขาถูกต้องสิ่งนั้นเข้าแล้ว
ชুবดม เพราะหาไม่ได้ ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก.

การนำธรรมารมณฺ์เข้าไป

ที่ชื่อว่า การนำธรรมารมณฺ์เข้าไป ได้แก่ภิกษุแสดงเรื่องนรกแก่คนผู้ควรเกิดในนรก
ด้วยตั้งใจว่า เขาฟังเรื่องนรกนี้แล้ว จักตกใจตาย ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เขาฟังเรื่องนรกนั้น
แล้วตกใจ ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก.

ภิกษุแสดงเรื่องสวรรค์แก่คนผู้ทำความดีด้วยตั้งใจว่า เขาฟังเรื่องสวรรค์นี้แล้ว จักน้อม
ใจตาย ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เขาฟังเรื่องสวรรค์นั้นแล้วคิดว่าเราจักน้อมใจตาย แล้วยังทุกข-
เวทนาให้เกิด ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก.

กิริยาที่บอก

[๒๐๑] ที่ชื่อว่า กิริยาที่บอก ได้แก่ภิกษุถูกเขาถาม แล้วบอกว่าจงตายอย่างนี้ ผู้ใดตายอย่างนี้ ผู้นั้นจะได้ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะการบอกนั้น เขาคิดว่าเราจักตาย แล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก

การแนะนำ

ที่ชื่อว่า การแนะนำ ได้แก่ภิกษุอันเขาไม่ได้ถาม แต่แนะนำว่า จงตายอย่างนี้ ผู้ใดตายอย่างนี้ ผู้นั้นจะได้ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะการแนะนำนั้น เขาคิดว่าเราจักตาย แล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุต้องอาบัติปาราชิก.

การนัดหมาย

[๒๐๒] ที่ชื่อว่า การนัดหมาย ได้แก่ภิกษุทำการนัดหมายว่า จงปลงชีวิตเขาเสียตามกำหนดหมายนั้น ในเวลาเช้าหรือในเวลาเย็น ในเวลากลางคืนหรือกลางวัน ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะการนัดหมายนั้น ภิกษุผู้รับคำสั่งปลงชีวิตเขาสำเร็จ ต้องอาบัติปาราชิกทั้ง ๒ รูป ปลงชีวิตเขาได้ก่อนหรือหลังกำหนดหมายนั้น ภิกษุผู้สั่งเดิม ไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้ฆ่า ต้องอาบัติปาราชิก

การทำนิมิต

ที่ชื่อว่า การทำนิมิต ได้แก่ภิกษุทำนิมิตว่า ผมจักขยิบตา ยักคิ้ว หรือผงกศีรษะ ท่านจงปลงชีวิตเขาตามนิมิตนั้น ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้รับสั่ง ปลงชีวิตเขาสำเร็จตามนิมิตนั้น ต้องอาบัติปาราชิกทั้ง ๒ รูป ปลงชีวิตเขาก่อนหรือหลังนิมิตนั้น ภิกษุผู้สั่งเดิม ไม่ต้องอาบัติ ภิกษุผู้ฆ่า ต้องอาบัติปาราชิก.

อนาปัตติวาร

[๒๐๓] ภิกษุไม่ตั้งใจ ๑ ภิกษุไม่รู้ ๑ ภิกษุไม่ประสงค์จะให้ตาย ๑ ภิกษุวิกลจริต ๑ ภิกษุมิจิตพุ่งชาน ๑ ภิกษุกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ เหล่านี้ ไม่ต้องอาบัติ ดังนี้แล.

ปฐมภาณวาร

ในมนุสสวิคคหปาราชิก จบ

วินิตวัตถุ

อุทานกาลา

[๒๐๔] เรื่องพรรณนา ๑ เรื่อง เรื่องนั่ง ๑ เรื่อง

เรื่องสาก ๑ เรื่อง

เรื่องครก ๑ เรื่อง

เรื่องพระผู้เฒ่า ๓ เรื่อง

เรื่องเนื้อติดคอ ๓ เรื่อง

เรื่องยาพิษ ๒ เรื่อง

เรื่องสร้างที่อยู่ ๓ เรื่อง

เรื่องอิฐ ๓ เรื่อง

เรื่องมีด ๓ เรื่อง

เรื่องไม้กลอน ๓ เรื่อง

เรื่องร่างร้าน ๓ เรื่อง

เรื่องให้ลง ๓ เรื่อง

เรื่องตก ๒ เรื่อง

เรื่องนั่งตัว ๓ เรื่อง

เรื่องนัตถุยา ๓ เรื่อง

เรื่องนวด ๓ เรื่อง

เรื่องให้อาบน้ำ ๓ เรื่อง

เรื่องให้ทาน้ำมัน ๓ เรื่อง

เรื่องให้ลุกขึ้น ๓ เรื่อง

เรื่องให้ล้มลง ๓ เรื่อง

เรื่องให้ตายด้วยข้าว ๓ เรื่อง

เรื่องให้ตายด้วยน้ำฉัน ๓ เรื่อง

เรื่องมีครรค์กับชู ๑ เรื่อง

เรื่องหญิงร่วมสามี ๒ เรื่อง

เรื่องฆ่าสองมารดาบุตรตาย ๑ เรื่อง

เรื่องฆ่าสองมารดาบุตรไม่ตาย ๑ เรื่อง

เรื่องให้ริด ๑ เรื่อง

เรื่องให้ร้อน ๑ เรื่อง

เรื่องหญิงหมั้น ๑ เรื่อง

เรื่องหญิงมีปกติดิกลอด ๑ เรื่อง

เรื่องจี ๑ เรื่อง

เรื่องทับ ๑ เรื่อง

เรื่องฆ่ายักษ์ ๑ เรื่อง

เรื่องส่งไปสู่วที่มีสัตว์ร้ายและยักษ์ ๕ เรื่อง

เรื่องสำคัญเน ๔ เรื่อง

เรื่องประหาร ๓ เรื่อง

เรื่องพรรณนาสวรรค์ ๓ เรื่อง

เรื่องพรรณนารก ๓ เรื่อง

เรื่องตัดต้นไม้ที่เมืองอาฬวี ๓ เรื่อง

เรื่องเผาป่า ๓ เรื่อง

เรื่องอย่าให้ลำบาก ๑ เรื่อง

เรื่องไม่ทำตามคำของท่าน ๑ เรื่อง

เรื่องให้ดื่มเปรียง ๑ เรื่อง

เรื่องให้ดื่มขาดองโถณะโสจิริกะ ๑ เรื่อง.

วินิตวัตถุ

เรื่องพรรณนา

[๒๐๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้พรรณนาคุณแห่งความตายแก่ภิกษุนั้น ด้วยความกรุณา ภิกษุนั้นถึงมรณภาพแล้ว ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกร ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องนั่ง

[๒๐๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุผู้ถือเทียววิณฑาตเป็นวัตรรูปหนึ่ง นั่งทับเด็กชายที่ที่เขาเอาผ้าเก่าคลุมไว้บนตั่งให้ตายแล้ว มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิกแล้ว ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง พวกเธอไม่พิจารณาก่อนแล้วอย่างนังบนอาสนะ รูปใดนั่งต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องสาก

[๒๐๗] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งปลูตาอาสนะอยู่ที่โรงอาหารในละแวกบ้าน ได้หยิบสากอันหนึ่งในสากที่เขาพึงรวมกันไว้ สากอันที่สองได้ล้มฟาดลงที่ศีรษะเด็กชายคนหนึ่ง เด็กชายนั้นตายแล้ว เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้จงใจ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่จงใจ ไม่ต้องอาบัติ

เรื่องครก

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งปลูตาอาสนะอยู่ที่โรงอาหารในละแวกบ้าน ได้เหยียบขอนไม้ที่เขานำมาเพื่อทำครก เขาไปทับเด็กคนหนึ่งตายแล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้จงใจ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่จงใจ ไม่ต้องอาบัติ

เรื่องพระผู้เฒ่า ๓ เรื่อง

[๒๐๘] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล บิดาและบุตรบวชอยู่ในสำนักภิกษุ เมื่อเขาบอก กัตตกาลแล้ว ภิกษุผู้บุตรได้กล่าวกะภิกษุผู้บิดาว่า นิมนต์ไปเถิด ขอรับ พระสงฆ์กำลังคอยท่าน อยู่ แล้วคุณหลังผลักไป ภิกษุผู้บิดาได้ล้มลงถึงมรณภาพ ภิกษุผู้บุตรนั้นมีความรังเกียจว่า เรา ต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกร ภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า ไม่มีความประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ พระพุทธเจ้าข้า

ข. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล บิดาและบุตรบวชอยู่ในสำนักภิกษุ เมื่อเขาบอกกัตตกาลแล้ว ภิกษุผู้บุตรได้กล่าวกะภิกษุผู้บิดาว่า นิมนต์ไปเถิด ขอรับ พระสงฆ์ กำลังคอยท่านอยู่ ภิกษุ ผู้บุตรมีความประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ จึงคุณหลังผลักไป ภิกษุผู้บิดาได้ล้มลงถึงมรณภาพ ภิกษุ ผู้บุตรมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มี พระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล บิดาและบุตรบวชอยู่ในสำนักภิกษุ เมื่อเขาบอกกัตตกาลแล้ว ภิกษุผู้บุตร ได้กล่าวกะภิกษุผู้บิดาว่า นิมนต์ไปเถิด ขอรับ พระสงฆ์กำลังคอยท่านอยู่ ภิกษุผู้บุตร มีความประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ จึงคุณหลังผลักไป ภิกษุผู้บิดาได้ล้มลง แต่ไม่ถึงมรณภาพ ภิกษุผู้บุตรมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระ ภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้าข้า มีความประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ พระพุทธเจ้าข้า

ข. เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องเนื้อติดคอ ๓ เรื่อง

[๒๐๙] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังฉันอาหาร เนื้อติดคอ ภิกษุอีกรูปหนึ่ง ได้ให้ประหารที่คอภิกษุนั้น เนื้อหลุดออกมาพร้อมกับโลหิต ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ ภิกษุรูปที่ ประหารมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มี พระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า ไม่มีความประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุ ไม่มีความประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล เมื่อภิกษุรูปหนึ่งกำลังฉันอาหาร เนื้อติดคอ ภิกษุอีกรูปหนึ่ง
ประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ ได้ให้ประหารที่คอภิกษุนั้น เนื้อหลุดออกมาพร้อมกับโลหิต ภิกษุ
นั้นถึงมรณภาพ ภิกษุรูปที่ประหาร มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล เมื่อภิกษุรูปหนึ่งกำลังฉันอาหาร เนื้อติดคอ ภิกษุอีกรูปหนึ่ง
ประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ ได้ให้ประหารที่คอภิกษุนั้น เนื้อหลุดออกมาพร้อมกับโลหิต แต่ภิกษุ
นั้นไม่ถึงกับมรณภาพ ภิกษุรูปที่ประหาร มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ถึงมรณภาพ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องยาพิษ ๒ เรื่อง

[๒๑๐] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุผู้ถือเทียวบิณฑบาตเป็นวัตรรูปหนึ่ง ได้บิณฑบาตเจือ
ยาพิษมาแล้วนำไปสู่โรงฉัน ได้ถวายบิณฑบาตนั้นแก่ภิกษุทั้งหลายให้ฉันก่อน ภิกษุเหล่านั้นถึง
มรณภาพแล้ว เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น
แด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า ไม่ทราบเกล้า พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่รู้ ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งประสงค์จะทดลอง ได้ให้ยาพิษแก่ภิกษุอีกรูปหนึ่ง
ฉัน ภิกษุนั้นถึงมรณภาพแล้ว เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะทดลอง พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องสร้างที่อยู่ ๓ เรื่อง

[๒๑๑] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันสร้างวิหารที่อยู่
ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ข้างล่างยกศิลาส่งขึ้นไป ศิลาที่ภิกษุผู้อยู่ข้างบนรับไว้ไม่มั่น ได้ตกทับกระหม่อม
ภิกษุผู้อยู่ข้างล่างถึงมรณภาพแล้ว เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระมังหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้ตั้งใจ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่ตั้งใจ ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันสร้างวิหารที่อยู่ ภิกษุรูปหนึ่งอยู่
ข้างล่าง ยกศิลาส่งขึ้นไป ภิกษุผู้อยู่ข้างบน มีความประสงค์จะให้ตาย จึงปล่อยศิลาลงบน
กระหม่อมภิกษุผู้อยู่ข้างล่าง ภิกษุผู้อยู่ข้างล่างนั้นถึงมรณภาพแล้ว เขามีความรังเกียจว่า เราต้อง
อาบัติปาราชิกแล้ว กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค
ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันสร้างวิหารที่อยู่ ภิกษุรูปหนึ่งอยู่
ข้างล่าง ยกศิลาส่งขึ้นไป ภิกษุผู้อยู่ข้างบนมีความประสงค์จะให้ตาย จึงปล่อยศิลาลงบนกระหม่อม
ภิกษุผู้อยู่ข้างล่าง แต่ภิกษุผู้อยู่ข้างล่างไม่ถึงมรณภาพ เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิก
แล้ว กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ
เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องอิฐ ๓ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันก่อฝาผนังวิหาร ภิกษุรูปหนึ่งอยู่
ข้างล่างส่งอิฐขึ้นไป อิฐที่ภิกษุผู้อยู่ข้างบนรับไว้ไม่มั่น ได้หล่นทับกระหม่อมภิกษุผู้อยู่ข้างล่างถึง
มรณภาพแล้ว เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น
แด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้ตั้งใจ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ ภิกษุไม่ตั้งใจ ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันก่อฝาผนังวิหาร ภิกษุรูปหนึ่ง อยู่ข้างล่างส่งอิฐขึ้นไป ภิกษุผู้อยู่ข้างบนมีความประสงค์จะให้ตาย จึงปล่อยอิฐลงบนกระหม่อม ภิกษุผู้อยู่ข้างล่าง ภิกษุผู้อยู่ข้างล่างนั้นถึงมรณภาพแล้ว เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติ ปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันก่อฝาผนังวิหาร ภิกษุรูปหนึ่ง อยู่ข้างล่างส่งอิฐขึ้นไป ภิกษุผู้อยู่ข้างบนมีความประสงค์จะให้ตาย จึงปล่อยอิฐลงบนกระหม่อม ภิกษุผู้อยู่ข้างล่าง แต่ภิกษุผู้อยู่ข้างล่างไม่ถึงมรณภาพ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติ ปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องมีด ๓ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันทำนวรรรม ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ ข้างล่างส่งมีดขึ้นไป มีดที่ภิกษุผู้อยู่ข้างบนรับไว้ไม่มั่น ได้ตกลงบนกระหม่อมภิกษุผู้อยู่ข้างล่าง ถึงมรณภาพ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น แต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้ตั้งใจ พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกรภิกษุ ภิกษุไม่ตั้งใจ ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันทำนวรรรม ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ ข้างล่างส่งมีดขึ้นไป ภิกษุผู้อยู่ข้างบนมีความประสงค์จะให้ตาย จึงปล่อยมีดลงบนกระหม่อมภิกษุ ผู้อยู่ข้างล่างถึงมรณภาพ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบ ทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ก. คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันทำนวักรรม ภิกษุรูปหนึ่งอยู่

ข้างล่างส่งมิดขึ้นไป ภิกษุผู้อยู่ข้างบนมีความประสงค์จะให้ตาย จึงปล่อยมิดลงบนกระหม่อมภิกษุผู้อยู่ข้างล่าง แต่ภิกษุผู้อยู่ข้างล่างไม่ถึงมรณภาพ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ก. คุณภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องไม้กลอน ๑ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันทำนวักรรม ภิกษุรูปหนึ่งอยู่

ข้างล่างยกไม้กลอนส่งขึ้นไป ไม้กลอนที่ภิกษุผู้อยู่ข้างบนจับไว้ไม่มั่น ได้พลัดตกลงบนกระหม่อมภิกษุผู้อยู่ข้างล่าง ภิกษุผู้อยู่ข้างล่างนั้นถึงมรณภาพ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้ตั้งใจ พระพุทธเจ้าข้า

ก. คุณภิกษุ ภิกษุไม่ตั้งใจ ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันทำนวักรรม ภิกษุรูปหนึ่งอยู่

ข้างล่างยกไม้กลอนส่งขึ้นไป ภิกษุผู้อยู่ข้างบนมีความประสงค์จะให้ตาย จึงปล่อยไม้กลอนลงบนกระหม่อมภิกษุผู้อยู่ข้างล่าง ภิกษุผู้อยู่ข้างล่างนั้นถึงมรณภาพ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ก. คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ช่วยกันทำนวักรรม ภิกษุรูปหนึ่งอยู่

ข้างล่างยกไม้กลอนส่งขึ้นไป ภิกษุผู้อยู่ข้างบนมีความประสงค์จะให้ตาย จึงปล่อยไม้กลอนลงบนกระหม่อมภิกษุผู้อยู่ข้างล่าง แต่ภิกษุผู้อยู่ข้างล่างนั้นไม่ถึงมรณภาพ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้อง

อาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า
คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. คุณภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย

เรื่องร่ากราด ๑ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ผู้ร่ากราดทำนกรรม ภิกษุรูปหนึ่งได้
กล่าวกะภิกษุอีกรูปหนึ่งว่า อาวุโส ท่านจงขึ้นผูกที่ตรงนี้ ภิกษุนั้นขึ้นผูกอยู่ ณ ที่นั้น ได้ปลัด
ตกลงถึงมรณภาพ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่อง
นั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. คุณภิกษุ ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ผู้ร่ากราดทำนกรรม ภิกษุรูปหนึ่ง
มีความประสงค์จะให้ตาย จึงได้กล่าวกะภิกษุอีกรูปหนึ่งว่า อาวุโส ท่านจงขึ้นผูกที่ตรงนี้ ภิกษุ
นั้นขึ้นผูกอยู่ ณ ที่นั้น ได้ปลัดตกลงถึงมรณภาพ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิก
แล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณภิกษุ
เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวี ผู้ร่ากราดทำนกรรม ภิกษุรูปหนึ่ง
มีความประสงค์จะให้ตาย จึงได้กล่าวกะภิกษุอีกรูปหนึ่งว่า อาวุโส ท่านจงขึ้นผูกที่ตรงนี้ ภิกษุ
นั้นขึ้นผูกอยู่ ณ ที่นั้น ได้ปลัดตกลง แต่ไม่ถึงมรณภาพ ภิกษุผู้กล่าวมีความรังเกียจว่า เราต้อง
อาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า
คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. คุณภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

เรื่องให้ลง ๓ เรื่อง

[๒๑๒] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมุงวิหารเสร็จแล้วจะลง ภิกษุอีกรูปหนึ่งได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า อาวุโส ท่านจงลงทางนี้ ภิกษุนั้นก็ลงทางนั้น ได้ปลัดตกลงถึงมรณภาพแล้ว รูปที่กล่าวมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมุงวิหารเสร็จแล้วจะลง ภิกษุอีกรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย จึงได้กล่าวกะภิกษุรูปนั้นว่า อาวุโส ท่านจงลงทางนี้ ภิกษุนั้นก็ลงทางนั้น ได้ปลัดตกลงถึงมรณภาพแล้ว รูปที่กล่าวมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมุงหลังคาเสร็จแล้วจะลง ภิกษุอีกรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย จึงได้กล่าวกะภิกษุรูปนั้นว่า อาวุโส ท่านจงลงทางนี้ ภิกษุนั้นก็ลงทางนั้น ได้ปลัดตกลงแล้วแต่ไม่ถึงมรณภาพ รูปที่กล่าวมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องตก ๒ เรื่อง

[๒๑๓] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งถูกความกระสันบีบคั้น จึงขึ้นภูเขาภิษณณูแล้วโจนลงที่เขาขาด ทับข้างसानคนหนึ่งตาย เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แล้วตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุไม่ควรยังตนให้ตก รูปใดให้ตก ต้องอาบัติทุกกฏ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พระฉัพพัคคีย์ขึ้นภูเขาคิชฌกูฏ แล้วพากันกลิ้งศิลาเล่น ศิลา
นั้นตกทับคนเลี้ยง โคนคนหนึ่งตาย พวกเขามีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว
กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย
พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ภิกษุไม่ควรกลิ้งศิลาเล่น รูปใด
กลิ้ง ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องหนึ่งตัว ๑ เรื่อง

[๒๑๔] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายจึงให้ภิกษุนั้นนั่งตัว
ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ พวกเขามีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระมังหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอ
คิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย จึงให้
ภิกษุนั้นนั่งตัว ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ พวกเขามีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว
กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย
พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย จึงให้
ภิกษุนั้นนั่งตัว แต่ภิกษุนั้นไม่ถึงมรณภาพ พวกเขามีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิก
แล้ว กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ
ทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. พวกเธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องนัตถุยา ๓ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งปวดศีรษะ ภิกษุทั้งหลายได้นัตถุยาให้แก่ภิกษุนั้น ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งปวดศีรษะ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย จึงได้นัตถุยาให้แก่ภิกษุนั้นๆ ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งปวดศีรษะ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย จึงได้นัตถุยาให้แก่ภิกษุนั้น แต่ภิกษุนั้นไม่ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเราไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องนวด ๓ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายจึงนวดพื้นภิกษุนั้นๆ ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย จึงนวดพื้นภิกษุนั้นๆ ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

กระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย

จึงนวดฟันภิกษุนั้น แต่ภิกษุนั้นไม่ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องให้อาบน้ำ ๓ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายจึงให้ภิกษุนั้นอาบน้ำ ภิกษุนั้น

ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย

จึงให้ภิกษุนั้นอาบน้ำ ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย

จึงให้ภิกษุนั้นอาบน้ำ แต่ภิกษุนั้นไม่ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุทั้งหลาย พวกเธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องให้ทาน้ำมัน ๓ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายจึงเอาน้ำมันทาภิกษุนั้นๆ ถึง
มรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่อง
นั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณกริกขุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุทั้งหลาย ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย
จึงเอาน้ำมันทาภิกษุนั้น ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิก
แล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณ
กริกขุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุทั้งหลาย พวกเธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องให้ลูกขึ้น ๓ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายให้ภิกษุนั้นลูกขึ้น ภิกษุนั้นถึง
มรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่อง
นั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณกริกขุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุทั้งหลาย ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย จึงให้ภิกษุนั้นลุกขึ้น ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิก แล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย จึงให้ภิกษุนั้นลุกขึ้น แต่ภิกษุนั้นไม่ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเราไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องให้ล้มลง ๓ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายยังภิกษุนั้นให้ล้มลง ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย จึงให้ภิกษุนั้นล้มลง ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ก. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย จึงให้ภิกษุนั้นล้มลง แต่ภิกษุนั้นไม่ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติ

ปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกร ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องให้ตายด้วยข้าว ๓ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้ให้ข้าวแก่ภิกษุนั้น ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย จึงให้ข้าวแก่ภิกษุนั้น ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย จึงให้ข้าวแก่ภิกษุนั้น แต่ภิกษุนั้นไม่ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องให้ตายด้วยน้ำฉัน ๓ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้ให้น้ำฉันแก่ภิกษุนั้นๆ ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย

จึงได้ให้น้ำฉันแก่ภิกษุนั้น ภิกษุนั้นถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติ

ปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกร

ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายมีความประสงค์จะให้ตาย

จึงได้ให้น้ำฉันแก่ภิกษุนั้น แต่ภิกษุนั้นไม่ถึงมรณภาพ พวกเธอมีความรังเกียจว่า พวกเราต้อง

อาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ภ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องหญิงมีครรภ์กับชู้

[๒๑๕] ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีคนหนึ่ง สามิเล็กร้างไปนาน จึงมีครรภ์กับชายชู้

นางได้บอกเรื่องนี้แก่ภิกษุกลุ่มกะว่า นิมนต์เถิดเจ้าข้า ขอท่านจงรู้เกสัชที่ทำให้ครรภ์ตก ภิกษุนั้น

รับคำว่า ดิฉันน้องหญิง แล้วได้ให้เกสัชที่ทำให้ครรภ์ตกแก่หญิงนั้น ทารกได้ถึงแก่ความตาย

เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มี

พระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

เรื่องหญิงร่วมสามี ๒ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล บรูษคนหนึ่งมีภรรยา ๒ คนๆ หนึ่งเป็นหมัน อีกคนหนึ่งมีปกติ

คลอด หญิงหมันได้เล่าเรื่องนี้แก่ภิกษุกลุ่มกะว่า ท่านเจ้าข้า ถ้านางคนนั้นคลอดบุตร จักได้

ครอบครองทรัพย์สินทั้งหมด นิมนต์เถิดเจ้าข้า ท่านจงรู้เกสัชที่ทำให้ครรภ์ตกแก่นาง ภิกษุนั้น

รับคำว่า ดิฉันน้องหญิง แล้วได้ให้เกสัชที่ทำให้ครรภ์ตกแก่หญิงนั้น ทารกได้ถึงแก่ความตาย

แต่มารดาไม่ตาย เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น
แต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษคนหนึ่งมีภรรยา ๒ คนๆ หนึ่งเป็นหมัน อีกคนหนึ่งมี
ปกติคลอด หญิงหมันได้เล่าเรื่องนี้กะภิกษุกลุ่มกะว่า ท่านเจ้าข้า ถ้านางคนนั้นคลอดบุตร จักได้
ครอบครองทรัพย์สินทั้งหมด นิมนต์เถิดเจ้าข้า ท่านจงรู้เถิดซึ่งที่ทำให้ครรรค์ตกแก่นาง ภิกษุนั้นรับ
คำว่า ดีละน้องหญิง แล้วได้ให้เถิดซึ่งที่ทำให้ครรรค์ตกแก่หญิงนั้น มารดาได้ถึงแก่ความตาย
แต่ทารกไม่ตาย เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น
แต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติ
อุลลัจจัย

เรื่องฆ่าสองมารดาบุตรตาย

ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษคนหนึ่งมีภรรยา ๒ คนๆ หนึ่งเป็นหมัน อีกคนหนึ่งมีปกติคลอด
หญิงหมันได้เล่าเรื่องนี้กะภิกษุกลุ่มกะว่า ท่านเจ้าข้า ถ้านางคนนั้นคลอดบุตร จักได้ครอบครอง
ทรัพย์สินทั้งหมด นิมนต์เถิดเจ้าข้า ท่านจงรู้เถิดซึ่งที่ทำให้ครรรค์ตกแก่นาง ภิกษุนั้นรับคำว่า ดีละ
น้องหญิง แล้วได้ให้เถิดซึ่งที่ทำให้ครรรค์ตกแก่หญิงนั้น มารดาและบุตร ได้ตายทั้ง ๒ คน เธอมี
ความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

เรื่องฆ่าสองมารดาบุตรไม่ตาย

ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษคนหนึ่งมีภรรยา ๒ คนๆ หนึ่งเป็นหมัน อีกคนหนึ่งมีปกติคลอด
หญิงหมันได้เล่าเรื่องนี้กะภิกษุกลุ่มกะว่า ท่านเจ้าข้า ถ้านางคนนั้นคลอดบุตร จักได้ครอบครอง
ทรัพย์สินทั้งหมด นิมนต์เถิดเจ้าข้า ท่านจงรู้เถิดซึ่งที่ทำให้ครรรค์ตกแก่นาง ภิกษุนั้นรับคำว่า ดีละ
น้องหญิง แล้วได้ให้เถิดซึ่งที่ทำให้ครรรค์ตกแก่หญิงนั้น มารดาและบุตร ไม่ตายทั้ง ๒ คน เธอมี
ความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

เรื่องให้ริด

ก็โดยสมัยนั้นแล หญิงมีครรรค์คนหนึ่ง ได้บอกเรื่องนี้กะภิกษุกลุ่มกะว่า นิมนต์เถิดเจ้าข้า
ท่านจงรู้เถิดซึ่งที่ทำให้ครรรค์ตก ภิกษุนั้นบอกว่า น้องหญิง ถ้าเช่นนั้นท่านจงริด นางจึงได้ริดให้

ครรรค์ตกไป เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น
แต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ ต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

เรื่องให้ร้อน

ก็โดยสมัยนั้นแล หญิงมีครรภ์คนหนึ่ง ได้บอกเรื่องนี้กะภิกษุผู้กุลปะกะว่า นิมนต์เถิด
เจ้าข้า ท่านจงรู้เกสขที่ ทำให้ครรรค์ตก ภิกษุนั้นบอกว่า น้องหญิง ถ้าเช่นนั้นท่านจงทำให้ครรรค์ร้อน
นางจึงทำให้ครรรค์ร้อน ให้ครรรค์ตกไป เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

เรื่องหญิงหมั้น

ก็โดยสมัยนั้นแล หญิงหมั้นคนหนึ่ง ได้บอกเรื่องนี้กะภิกษุผู้กุลปะกะว่า นิมนต์เถิดเจ้าข้า
ท่านจงรู้เกสขที่ ทำให้ดิฉันคลอดบุตร ภิกษุนั้นรับคำว่า ดิฉันน้องหญิง แล้วได้ให้เกสขแก่นางๆ
ถึงแก่กรรม เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่
พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

เรื่องหญิงมีปกติคลอด

ก็โดยสมัยนั้นแล หญิงมีปกติคลอดบุตรคนหนึ่ง ได้บอกเรื่องนี้กะภิกษุผู้กุลปะกะว่า
นิมนต์เถิดเจ้าข้า ท่านจงรู้เกสขที่ ทำให้ดิฉันคลอดบุตร ภิกษุนั้นรับคำว่า ดิฉัน น้องหญิง
แล้วได้ให้เกสขแก่นางๆ ได้ถึงแก่กรรม เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมัง
หนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่
ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องจี

[๒๑๖] ก็โดยสมัยนั้นแล พระฉัพพัคคีย์ ยังภิกษุรูปหนึ่งซึ่งอยู่ในจำพวกพระสัตตรสวัค-
คีย์ ให้หัวเราะเพราะจีด้วยนิ้วมือ ภิกษุนั้นเหนื่อย หายใจออกไม่ทัน ได้ถึงมรณภาพ พวกเธอ
มีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติปาจิตติย์

เรื่องทับ

[๒๑๗] ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุสัตตรสวัคคีย์ ช่วยกันขึ้นทับภิกษุรูปหนึ่งซึ่งอยู่ใน
จำพวกพระฉัพพัคคีย์ ด้วยตั้งใจว่าจักลงโทษให้ถึงมรณภาพ แล้วพวกเธอมีความรังเกียจว่า พวก

เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติปาจิตตีย์.

เรื่องฆ่ายักษ์

[๒๑๘] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุหโมฬีรูปหนึ่ง ปลงชีวิตยักษ์แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องส่งไปสู่ที่มีสัตว์ร้ายและยักษ์ ๕ เรื่อง

[๒๑๙] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งส่งภิกษุอีกรูปหนึ่ง ไปสู่วิหารที่มียักษ์ดู พวกยักษ์ได้ปลงชีวิตภิกษุนั้น เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย ได้ส่งภิกษุรูปหนึ่ง ไปสู่วิหารที่มียักษ์ดู พวกยักษ์ได้ปลงชีวิตภิกษุนั้น เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย ได้ส่งภิกษุรูปหนึ่ง ไปสู่วิหารที่มียักษ์ดู แต่พวกยักษ์ไม่ปลงชีวิตภิกษุนั้น เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งส่งภิกษุอีกรูปหนึ่ง ไปสู่ทางกันดารที่มีสัตว์ร้ายๆ ได้ปลงชีวิตภิกษุนั้น เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย ได้ส่งภิกษุรูปหนึ่งไปสู่ทางกัณดารที่มีสัตว์ร้ายๆ ได้ปลงชีวิตภิกษุนั้น เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๖. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย ได้ส่งภิกษุรูปหนึ่งไปสู่ทางกัณดารที่มีสัตว์ร้าย แต่สัตว์ร้ายไม่ปลงชีวิตภิกษุนั้น เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๗. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งส่งภิกษุอีกรูปหนึ่งไปสู่ทางกัณดารที่มีโจรๆ ได้ปลงชีวิตภิกษุนั้น เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๘. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย ได้ส่งภิกษุรูปหนึ่งไปสู่ทางกัณดารที่มีโจรๆ ได้ปลงชีวิตภิกษุนั้น เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้า

ข. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๙. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย ได้ส่งภิกษุรูปหนึ่งไปสู่ทางกัณดารที่มีโจร แต่โจรไม่ปลงชีวิตภิกษุนั้น เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย ฯ

เรื่องสำคัญแน่ ๔ เรื่อง

[๒๒๐] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง สำคัญว่าภิกษุผู้มีเวรแก่ตนแน่ จึงปลงชีวิตภิกษุนั้น แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง สำคัญว่าภิกษุผู้มีเวรแก่ตนแน่ แต่ปลงชีวิตภิกษุอื่น แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง สำคัญว่าภิกษุอื่นแน่ แต่ปลงชีวิตภิกษุผู้มีเวรแก่ตน แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง สำคัญว่าภิกษุอื่นแน่ จึงปลงชีวิตภิกษุอื่น แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องประหาร ๓ เรื่อง

[๒๒๑] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ถูกผีเข้า ภิกษุอีกรูปหนึ่ง ให้ประหารภิกษุนั้นๆ ถึงมรณภาพ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งถูกผีเข้า ภิกษุอีกรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย จึงให้ประหารภิกษุนั้นๆ ถึงมรณภาพแล้ว เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งถูกผีเข้า ภิกษุอีกรูปหนึ่งมีความประสงค์ให้ตาย จึงให้ประหารภิกษุนั้น แต่ภิกษุนั้นไม่ถึงมรณภาพ เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

เรื่องพรรณนาสวรรค์ ๓ เรื่อง

[๒๒๒] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งพรรณนาเรื่องสวรรค์แก่คนผู้ทำความดี คนนั้นดีใจตาย เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย จึงพรรณนาเรื่องสวรรค์แก่คนผู้ทำความดี คนนั้นดีใจตาย เธอมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย จึงพรรณนาเรื่องสวรรค์แก่คนผู้ทำความดี คนนั้นดีใจ แต่ไม่ตาย เธอจึงมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย

เรื่องพรรณนารก ๓ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งพรรณนาเรื่องนรกแก่ผู้ควรเกิดในนรก คนนั้นตกใจตาย เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย จึงพรรณนาเรื่องนรกแก่คนผู้ควรเกิดในนรก คนนั้นตกใจตาย เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย จึงพรรณนาเรื่องนรกแก่ผู้ควรเกิดในนรก คนนั้นตกใจ แต่ไม่ตาย เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

เรื่องตัดต้นไม้ที่เมืองอาฬวี ๓ เรื่อง

[๒๒๓] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวีจะตัดต้นไม้ทำนวรรรม ภิกษุรูปหนึ่งจึงพูดกะภิกษุอีกรูปหนึ่งว่า อาวุโส ท่านจงยืนตัดที่ตรงนี้ ต้นไม้ได้ล้มทับภิกษุผู้ยืนตัดอยู่ ณ ที่นั้นถึงมรณภาพ เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ก. ข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ข. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวีจะตัดต้นไม้ทำนวรรรม ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย จึงพูดกะภิกษุอีกรูปหนึ่งว่า อาวุโส ท่านจงยืนตัดที่ตรงนี้ ต้นไม้ได้ล้มทับภิกษุผู้ยืนตัดอยู่ ณ ที่นั้นถึงมรณภาพ เขามีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุชาวเมืองอาฬวีจะตัดต้นไม้ทำนวรรรม ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้ตาย จึงพูดกะภิกษุอีกรูปหนึ่งว่า อาวุโส ท่านจงยืนตัดที่ตรงนี้ ต้นไม้ได้ล้มทับภิกษุผู้ยืนตัดอยู่ ณ ที่นั้น แต่ไม่ถึงมรณภาพ เขมมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

เรื่องเผาป่า ๓ เรื่อง

[๒๒๔] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พระฉัพพัคคีย์เผาป่า คนทั้งหลายถูกไฟไหม้ตาย พวกเขมมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ฉ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มิได้มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้ตาย ไม่ต้องอาบัติ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พระฉัพพัคคีย์มีความประสงค์จะให้ตายจึงเผาป่า คนทั้งหลายถูกไฟไหม้ตาย พวกเขมมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ฉ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณภิกษุทั้งหลาย พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พระฉัพพัคคีย์มีความประสงค์จะให้ตายจึงเผาป่า คนทั้งหลายถูกไฟไหม้ตาย พวกเขมมีความรังเกียจว่า พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแก่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณภิกษุทั้งหลาย พวกเธอคิดอย่างไร?

ฉ. พวกข้าพระพุทธเจ้า มีความประสงค์จะให้ตาย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณภิกษุทั้งหลาย พวกเธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

เรื่องอย่าให้ลำบาก

[๒๒๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งไปสู่ตะแลงแกง ได้พูดกะนายเพชฌฆาตว่า อาวุโส ท่านอย่าให้นักโทษคนนี้ลำบากเลย จงปลงชีวิตด้วยการฟันที่เดียวตายเถิด เพชฌฆาต

รับคำว่า ตีละ ขอรับ แล้วปลงชีวิตด้วยการฟันที่เดียวตาย ภิกษุนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้อง
อาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า
ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

เรื่องไม่ทำตามคำของท่าน

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งไปสู่ตะแลงแกง ได้พูดกะนายเพชฌฆาตว่า อาวุโส
ท่านอย่าให้นักโทษคนนี้ลำบากเลย จงปลงชีวิตด้วยการฟันที่เดียวตายเถิด นายเพชฌฆาตนั้นพูดว่า
ผมจักไม่ทำตามคำของท่าน แล้วปลงชีวิตนักโทษนั้น ภิกษุนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติ
ปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ
เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

เรื่องให้ดื่มเปรียง

[๒๒๖] ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษคนหนึ่งมีมือและเท้าด้วน หมู่ญาติเลี้ยงดูไว้ในเรือนญาติ
ภิกษุรูปหนึ่งได้พูดกะคนพวกนั้นว่า ท่านทั้งหลายอยากให้บุรุษผู้นี้ตายหรือไม่?

ญ. ขอรับ กระผมอยากให้ตาย

ภ. ถ้าเช่นนั้น จงให้เขาดื่มเปรียง

คนพวกนั้นจึงได้ให้บุรุษนั้นดื่มเปรียง บุรุษนั้นได้ตายแล้ว ภิกษุนั้นมีความรังเกียจว่า
เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค
ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

เรื่องให้ดื่มยาดองโลหะโสจิระกะ

ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษคนหนึ่งมีมือและเท้าด้วน หมู่ญาติเลี้ยงดูไว้ในเรือนญาติ ภิกษุ
รูปหนึ่งได้พูดกะคนพวกนั้นว่า ท่านทั้งหลายปรารถนาให้บุรุษผู้นี้ตายหรือไม่?

ญ. ปรารถนาเจ้าข้า

ภ. ถ้าเช่นนั้น จงให้เขาดื่มยาดองชื่อโลหะโสจิระกะ

คนพวกนั้นได้ให้บุรุษนั้นดื่มยาดองโลหะโสจิระกะ บุรุษนั้นได้ตายแล้ว ภิกษุนั้นมีความ
รังเกียจ จึงได้แจ้งเรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลายฯ ได้แจ้งเรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลายฯ ได้กราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้นั้น ต้องอาบัติ
ปาราชิกแล้ว.

ปาราชิกสิกขาบท ที่ ๓ จบ

จตุตถปาราชิกสิกขาบท

เรื่องภิกษุพวกฝั่งแม่น้ำวัคคุมทา

[๒๒๗] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ภูฏาคารศาลาป่ามหาวัน เขตพระนครเวสาลี ครั้งนั้น ภิกษุมารูปด้วยกัน ซึ่งเคยเห็นร่วมคบหากันมา จำพรรษาอยู่ใกล้ ฝั่งแม่น้ำวัคคุมทา ก็แลสมัยนั้น วัชชีชนบท อัดคักอาหาร ประชาชนหาเลี้ยงชีพฝืดเคือง มี ข้าวตายฝอย ต้องมีสลากซื้ออาหาร ภิกษุสงฆ์จะยังอัตภาพให้เป็นไปด้วยการถือบาตรแสวงหา ก็ทำไม่ได้ง่าย จึงภิกษุเหล่านั้นคิดกันว่า บัดนี้วัชชีชนบทอัดคักอาหาร ประชาชนหาเลี้ยงชีพ ฝืดเคือง มีข้าวตายฝอย ต้องมีสลากซื้ออาหาร ภิกษุสงฆ์จะยังอัตภาพให้เป็นไปด้วยการถือบาตร แสวงหา ก็ทำไม่ได้ง่าย พวกเราจึงจะพึงเป็นผู้พร้อมเพรียงกัน ร่วมใจกัน ไม่วิวาทกัน อยู่ จำพรรษาเป็นผาสุก และจะไม่ต้องลำบากด้วยบิณฑบาต ด้วยอุบายอย่างไรหนอ

ภิกษุบางพวกพูดอย่างนี้ว่า อาวุโสทั้งหลาย ฝิฉะนั้น พวกเราจงช่วยกันอำนวยความสะดวก อันเป็นหน้าที่ของพวกคฤหัสถ์เถิด เมื่อเป็นเช่นนั้น พวกเขจักมุ่งถวายบิณฑบาตแก่พวกเรา ด้วยอุบายอย่างนี้ พวกเราจักเป็นผู้พร้อมเพรียงกัน ร่วมใจกัน ไม่วิวาทกัน อยู่จำพรรษาเป็น ผาสุก และจักไม่ลำบากด้วยบิณฑบาต

ภิกษุบางพวกพูดอย่างนี้ว่า ไม่ควร ท่านทั้งหลาย จะประโยชน์อะไรด้วยการช่วยกัน อำนวยความสะดวก อันเป็นหน้าที่ของพวกคฤหัสถ์ ท่านทั้งหลาย ฝิฉะนั้น พวกเราจงช่วยกัน นำข้าวสาส์นอันเป็นหน้าที่ทูตของพวกคฤหัสถ์เถิด เมื่อเป็นเช่นนั้น พวกเขจักมุ่งถวายบิณฑบาต แก่พวกเรา ด้วยอุบายอย่างนี้ พวกเราจักเป็นผู้พร้อมเพรียงกัน ร่วมใจกัน ไม่วิวาทกัน อยู่ จำพรรษาเป็นผาสุก และจักไม่ลำบากด้วยบิณฑบาต

ภิกษุบางพวกพูดอย่างนี้ว่า อย่าเลย ท่านทั้งหลาย จะประโยชน์อะไรด้วยการช่วยกัน อำนวยความสะดวก อันเป็นหน้าที่ของพวกคฤหัสถ์ จะประโยชน์อะไรด้วยการช่วยกันทำข้าวสาส์น อันเป็นหน้าที่ทูตของพวกคฤหัสถ์ ท่านทั้งหลาย ฝิฉะนั้น พวกเราจักกล่าวชมอัคริมนุสสรธรรม ของกันและกันแก่พวกคฤหัสถ์ว่า ภิกษุรูปโน้นได้ปฐมฌาน รูปโน้นได้ทุติยฌาน รูปโน้นได้

ตติยฉน รุปโน้นได้จตุตถฉน รุปโน้นเป็นพระโศดาบัน รุปโน้นเป็นพระสกทาคามิ รุปโน้น
เป็นพระอนาคามิ รุปโน้นเป็นพระอรหันต์ รุปโน้นได้วิชา ๓ รุปโน้นได้อภิญญา ๖ ดังนี้
เมื่อเป็นเช่นนี้ พวกเขาจักมุงถวายเป็นภิกษุแก่พวกเรา ด้วยอุบายอย่างนี้ พวกเราก็จักเป็นผู้
พร้อมเพรียงกันร่วมใจกัน ไม่วิวาทกัน อยู่จำพรรษาเป็นผาสุกและจักไม่ลำบากด้วยภิกษุ

ภิกษุเหล่านั้นมีความเห็นร่วมกันว่า อาวุโสทั้งหลาย การที่พวกเราพากันกล่าวชมมุตตริ
มนุสสรรมของกันและกันแก่พวกคฤหัสถ์นี้แหละ ประเสริฐที่สุด แล้วพากันกล่าวชมมุตตริ
มนุสสรรมของกันและกันแก่พวกคฤหัสถ์ว่า ภิกษุรูปโน้นได้ปฐมฉน รุปโน้นได้ตติยฉน
รูปโน้นได้จตุตถฉน รุปโน้นได้จตุตถฉน รุปโน้นเป็นพระโศดาบัน รุปโน้นเป็นพระสกทาคามิ
รูปโน้นเป็นพระอนาคามิ รุปโน้นเป็นพระอรหันต์ รุปโน้นได้วิชา ๓ รุปโน้นได้อภิญญา ๖ ดังนี้

ครั้นต่อมา ประชาชนเหล่านั้นพากันยินดีว่า เป็นลาภของพวกเราหนอ พวกเราได้ดี
แล้วหนอ ที่มีภิกษุทั้งหลายผู้มีคุณพิเศษเห็นปานนี้ อยู่จำพรรษาเพราะก่อนแต่มี ภิกษุทั้งหลายที่อยู่
จำพรรษาของพวกเรา จะมีคุณสมบัติเหมือนภิกษุผู้มีศีลมีกัลยาณธรรมเหล่านี้ไม่มีเลย โภชนะ
ชนิดที่พวกเขาจะถวายแก่ภิกษุเหล่านั้น พวกเขาไม่บริโภคด้วยตน ไม่ให้มารดาบิดา บุตรภรรยา
คนรับใช้ กรรมกร มิตร อำมาตย์ ญาติสาโลหิต ของเคี้ยวชนิดที่พวกเขาจะถวายแก่ภิกษุเหล่านั้น
พวกเขาไม่เคี้ยวด้วยตน ไม่ให้มารดาบิดา บุตรภรรยา คนรับใช้ กรรมกร มิตร อำมาตย์
ญาติสาโลหิต ของลิ้มชนิดที่พวกเขาจะถวายแก่ภิกษุเหล่านั้น พวกเขาไม่ลิ้มด้วยตน ไม่ให้
มารดาบิดา บุตรภรรยา คนรับใช้ กรรมกร มิตร อำมาตย์ ญาติสาโลหิต น้ำดื่มชนิดที่
พวกเขาจะถวายแก่ภิกษุเหล่านั้น พวกเขาไม่ดื่มด้วยตน ไม่ให้มารดาบิดา บุตรภรรยา คนรับใช้
กรรมกร มิตร อำมาตย์ ญาติสาโลหิต จึงภิกษุเหล่านั้น เป็นผู้มึนน้ำนวล มีอินทรีย์ผ่องใส
มีสีหน้าสดชื่น มีผิวพรรณผุดผ่อง ก็การที่ภิกษุทั้งหลายออกพรรษาแล้วเข้าเฝ้าเยี่ยมพระผู้มีพระภาค
นั้นเป็นประเพณี ครั้นภิกษุเหล่านั้นจำพรรษาโดยล่วงไตรมาสแล้วเก็บเสนาสนะ ถือบาตรจีวร
หลักไปโดยมรรคาอันจะไปสู่พระนครเวสาลี เทียวจาริกโดยลำดับ ถึงพระนครเวสาลี ป่ามหาวัน
กุฎาคารศาลา แล้วเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาค ถวายบังคม นั่งเฝ้าอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง.

ภิกษุต่างทิสมาเฝ้า

[๒๒๘] ก็โดยสมัยนั้นแล พวกภิกษุผู้จำพรรษาอยู่ในทิศทั้งหลายเป็นผู้หอมชูบชิต มี
ผิวพรรณหอม เหลืองขึ้นๆ มีเนื้อตัวสะพรั่งด้วยเอ็น ส่วนภิกษุพวกฝั่งแม่น้ำวัคคุมทา เป็นผู้
มึนน้ำนวล มีอินทรีย์ผ่องใส มีสีหน้าสดชื่น มีผิวพรรณผุดผ่อง ก็การที่พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า

ทั้งหลาย ทรงปราศรัยกับพระอัครคันคุดะทั้งหลาย นั้นเป็นพุทธประเพณี ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคตรัสถามภิกษุ พวกฝั่งแม่น้ำวัคคุมุทว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ร่างกายของพวกเธอยังพอทนได้หรือ ยังพอให้เป็นไปได้หรือ พวกเธอเป็นผู้พร้อมเพรียงกัน ร่วมใจกัน ไม่วิวาทกัน อยู่จำพรรษาเป็นผาสุก และไม่ลำบากด้วยบิณฑบาตหรือ

ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลว่า ยังพอทนได้พระพุทธเจ้าข้า ยังพอเป็นไปได้ พระพุทธเจ้าข้า อนึ่ง พวกข้าพระพุทธเจ้าเป็นผู้พร้อมเพรียงกัน ร่วมใจกัน ไม่วิวาทกัน อยู่จำพรรษาเป็นผาสุก และไม่ลำบากด้วยบิณฑบาต พระพุทธเจ้าข้า

พุทธประเพณี

พระตถาคตทั้งหลายทรงทราบอยู่ ย่อมตรัสถามก็มี ทรงทราบอยู่ ย่อมไม่ตรัสถามก็มี ทรงทราบกาลแล้วตรัสถาม ทรงทราบกาลแล้วไม่ตรัสถาม พระตถาคตทั้งหลายย่อมตรัสถามสิ่งที่ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ ไม่ตรัสถามสิ่งที่ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ ในสิ่งที่ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ พระองค์ทรงกำจัดด้วยข้อปฏิบัติ พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทั้งหลาย ย่อมทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายด้วยอาการ ๒ อย่าง คือ จักทรงแสดงธรรมอย่างหนึ่ง จักทรงบัญญัติสิกขาบทแก่พระสาวกทั้งหลายอย่างหนึ่ง

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคตรัสถามภิกษุพวกฝั่งแม่น้ำวัคคุมุทว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอเป็นผู้พร้อมเพรียงกัน ร่วมใจกัน ไม่วิวาทกัน อยู่จำพรรษาเป็นผาสุก และไม่ลำบากด้วยบิณฑบาต ด้วยวิธีการอย่างไร

ภิกษุเหล่านั้นได้กราบทูลเนื้อความนั้น ให้ทรงทราบแล้ว

ภ. ดูกรภิกษุทั้งหลาย คุณวิเศษของพวกเรอนั้น มีจริงหรือ

ภ. ไม่มีจริง พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงติเตียน

[๒๒๕] พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า ดูกร โมฆะบุรุษทั้งหลาย การกระทำของพวกเรอนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ดูกร โมฆะบุรุษทั้งหลาย ไฉนพวกเธอจึงได้กล่าวชมอุตตริมนุสสธรรมของกันและกันแก่พวกคฤหัสถ์ เพราะเหตุแห่งท้องเล่า ดูกร โมฆะบุรุษทั้งหลาย ท้องอันพวกเธอคว้านแล้วด้วยมีดเขียด โคอันคม ยังดีกว่าอันพวกเธอกล่าวชมอุตตริมนุสสธรรมของกันและกันแก่พวกคฤหัสถ์เพราะเหตุแห่งท้อง ไม่ดีเลย ข้อที่เราว่าดีนั้น เพราะเหตุไร เพราะบุคคลผู้คว้านท้องด้วยมีดเขียด โคอันคมนั้นพึงถึงความตายหรือความทุกข์เพียงแก่ตาย ซึ่งมีกรกระทำนั้นเป็นเหตุ และเพราะการกระทำนั้นเป็นปัจจัย

เบื้องหน้าแต่แตกกายตายไป ไม่พึงเข้าถึงอบายทุกคติ วินิบาต นรก ส่วนบุคคลผู้กล่าวชมอุตตริ มนุสสธรรมของกันและกันแก่พวกคฤหัสถ์นั้น เบื้องหน้าแต่แตกกายตายไป พึงเข้าถึงอบายทุกคติ วินิบาต นรก ซึ่งมีการกระทำนี้แลเป็นเหตุ คูกรโมฆบุรุษทั้งหลาย การกระทำของพวกเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของพวกเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของคนบางพวกผู้เลื่อมใสแล้ว ครั้นแล้วทรงกระทำธรรมมีกถารับสั่งกะภิกษุทั้งหลาย ว่าดังนี้-

มหาโจร ๕ จำพวก

[๒๓๐] คูกรภิกษุทั้งหลาย มหาโจร ๕ จำพวกนี้ มีปรากฏอยู่ในโลก มหาโจร ๕ จำพวกเป็นไฉน

๑. คูกรภิกษุทั้งหลาย มหาโจรบางคนในโลกนี้ ย่อมปรารณาอย่างนี้ว่า เมื่อไรหนอเราจักเป็นผู้อันบุรุษร้อยหนึ่ง หรือพันหนึ่ง แวดล้อมแล้ว ท่องเที่ยวไปในคามนิคมและราชธานี เบียดเบียนเอง ให้ผู้อื่นเบียดเบียน ตัดเอง ให้ผู้อื่นตัด เผลผลาญเอง ให้ผู้อื่นเผลผลาญ สมัยต่อมา เขาเป็นผู้อันบุรุษร้อยหนึ่ง หรือพันหนึ่ง แวดล้อมแล้วเที่ยวไปในคามนิคมและราชธานี เบียดเบียนเอง ให้ผู้อื่นเบียดเบียน ตัดเอง ให้ผู้อื่นตัด เผลผลาญเอง ให้ผู้อื่นเผลผลาญฉันทใด คูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้เลวทรามบางรูปในธรรมวินัยนี้ ก็ฉันทนั้นเหมือนกันแล ย่อมปรารณาอย่างนี้ว่า เมื่อไรหนอ เราจึงจักเป็นผู้อันภิกษุร้อยหนึ่ง หรือพันหนึ่ง แวดล้อมแล้ว เที่ยวจาริกไปในคามนิคมและราชธานี อันคฤหัสถ์และบรรชิต สักการะ เคารพ นับถือ บูชา ยำเกรง ได้จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และคิลานปัจจัยเภสัชบริขาร สมัยต่อมา เธอเป็นผู้อันภิกษุร้อยหนึ่ง หรือพันหนึ่ง แวดล้อมแล้ว เที่ยวจาริกไปในคามนิคมและราชธานี อันคฤหัสถ์และบรรพชิตสักการะ เคารพ นับถือ บูชา ยำเกรงแล้ว ได้จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และคิลานปัจจัยเภสัชบริขารทั้งหลาย คูกรภิกษุทั้งหลาย นี้เป็นมหาโจรจำพวกที่ ๑ มีปรากฏอยู่ในโลก

๒. คูกรภิกษุทั้งหลาย อีกข้อหนึ่ง ภิกษุผู้เลวทรามบางรูปในธรรมวินัยนี้ เล่าเรียนธรรมวินัยอันตาคดประกาศแล้ว ย่อมยกตนขึ้น คูกรภิกษุทั้งหลาย นี้เป็นมหาโจรจำพวกที่ ๒ มีปรากฏอยู่ในโลก

๓. คูกริกษุทั้งหลาย อีกข้อหนึ่ง กิกษุผู้เลวทรามบางรูปในธรรมวินัยนี้ ย่อมตามกำจัดเพื่อนพรหมจารี ผู้หมัดจืด ผู้ประพฤติพรหมจรรย์อันบริสุทธิ์อยู่ด้วยธรรมอันเป็นข้าศึกแก่พรหมจรรย์อันหามูลมิได้ คูกริกษุทั้งหลาย นี้เป็นมหาโจรจำพวกที่ ๓ มีปรากฏอยู่ในโลก

๔. คูกริกษุทั้งหลาย อีกข้อหนึ่ง กิกษุผู้เลวทรามบางรูปในธรรมวินัยนี้ ย่อมสงเคราะห์เกลี้ยกล่อมคฤหัสถ์ทั้งหลาย ด้วยครุภัณฑ์ ครุบริขาร ของสงฆ์ คือ อาราม พื้นที่อาราม วิหาร พื้นที่วิหาร เตียง ตั่ง ฟูก หมอน หม้อ โลหะ อ่าง โลหะ กะถาง โลหะ กะทะ โลหะ มีด ขวาน ฝัก จอบ ส่วน เถาวัลย์ ไม้ไผ่ หญ้ามุงกะต่าย หญ้าปล้อง หญ้าสามัญ ดินเหนียว เครื่องไม้ เครื่องดิน คูกริกษุทั้งหลาย นี้เป็นมหาโจรจำพวกที่ ๔ มีปรากฏอยู่ในโลก

๕. คูกริกษุทั้งหลาย กิกษุผู้กล่าวอวดอุตตริมนุสสธรรม อันไม่มีอยู่ อันไม่เป็นจริง นี้จัดเป็นขอมมหาโจร ในโลกพร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์พร้อมทั้งสมณะ พราหมณ์ เทวดา และมนุษย์ ข้อนั้น เพราะเหตุไร เพราะกิกษุนั้น ฉันทกอนข้าวของชาวแวนแคว้น ด้วยอาการแห่งคนขโมย.

นิคมคาถา

กิกษุใด ประกาศตนอันมีอยู่โดยการอื่น ด้วยอาการอย่างอื่น โภชนะนั้น
อันกิกษุนั้น ฉันทแล้ว ด้วยอาการแห่งคนขโมย คุจพรานนกลวงจับนก ฉะนั้น
กิกษุผู้เลวทรามเป็นอันมาก มีฝักกาสาอะพันคอก มีธรรมทราม ไม่สำรวมแล้ว
กิกษุผู้เลวทรามเหล่านั้น ย่อมเข้าถึงซึ่งนรก เพราะกรรมทั้งหลายที่เลวทราม กิกษุ
ผู้ทุศีล ผู้ไม่สำรวมแล้วบริโภคนกก่อนเหล็กแดงดังเปลวไฟ ประเสริฐกว่า การฉันทกอนข้าว
ของชาวรัฐ จะประเสริฐอะไร.

ทรงบัญญัติปฐมบัญญัติ

[๒๓๑] ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงดิเตียนกิกษุพวกฝั่งแม่น้ำวัคคุมุทา โดยอเนกปริยายแล้ว ดรัสโทษแห่งความเป็นคนเลียงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สันโดษ ความคลุกคืด ความเกียจคร้าน ดรัสคุณแห่งความเป็นคนเลียงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารถนาคามเพียร โดยอเนกปริยาย ทรงกระทำธรรมีกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่กิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะกิกษุทั้งหลายว่า

อุกรกิริยาทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจ
ประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่ม
บุคคลผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดใน
ปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่
เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆธรรม ๑
เพื่อถือตามพระวินัย ๑

อุกรกิริยาทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระปฐมบัญญัติ

๔. อนึ่ง ภิกษุใด ไม่รู้เฉพาะ กล่าวอวดอุตตริมนุสสธรรม อันเป็นความรู้
ความเห็น อย่างประเสริฐ อย่างสามารถ น้อมเข้ามาในตนว่า ข้าพเจ้ารู้อย่างนี้
ข้าพเจ้าเห็นอย่างนี้ ครั้นสมัยอื่นแต่นั้น อันผู้ใดผู้หนึ่ง ถือเอาตามก็ตาม ไม่ถือเอา
ตามก็ตาม เป็นอันต้องอาบัติแล้ว มุ่งความหมกจุก จะพึงกล่าวอย่างนี้ว่า เนะท่าน
ข้าพเจ้าไม่รู้เช่นนั้น ได้กล่าวว่ารู้ ไม่เห็นอย่างนั้น ได้กล่าวว่าเป็น ได้พูดพล่อยๆ
เป็นเท็จเปล่าๆ แม้ภิกษุนี้ ก็เป็นปาราชิก หาสังวาสมิได้

สิกขาบทนี้ ข่อมเป็นอันพระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติแล้วแก่ภิกษุทั้งหลายด้วยประการ
ฉะนี้ ฯ

เรื่องภิกษุพวกฝั่งแม่น้ำวัคคุมุทา จบ

เรื่องภิกษุสำคัญว่าได้บรรลุ

[๒๑๒] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุเป็นอันมาก สำคัญมรรคผลอันตนยังมีได้เห็นว่าได้เห็น
สำคัญมรรคผลอันตนยังมีได้ถึงว่าได้ถึง สำคัญมรรคผลอันตนยังมีได้บรรลุว่าได้บรรลุ สำคัญ
มรรคผลอันตนยังมีได้ทำให้แจ้งว่าได้ทำให้แจ้ง จึงอวดอ้างมรรคผลตามที่สำคัญว่าได้บรรลุ ครั้น
ต่อมา จิตของพวกเธอน้อมไปเพื่อความกำหนดก็มี น้อมไปเพื่อความชดเคืองก็มี น้อมไปเพื่อ
ความหลงก็มี จึงมีความรังเกียจว่า สิกขาบทอันพระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติไว้แล้ว แต่พวกเรา
สำคัญมรรคผลที่ตนยังมีได้เห็นว่าได้เห็น สำคัญมรรคผลที่ตนยังมีได้ถึงว่าได้ถึง สำคัญมรรคผล
ที่ตนยังมีได้บรรลุว่าได้บรรลุ สำคัญมรรคผลที่ตนยังมีได้ทำให้แจ้งว่าได้ทำให้แจ้ง จึงอวดอ้าง

มรรคผลตามที่สำคัญว่าได้บรรลุ พวกเราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ แล้วแจ้งเรื่องนั้นแก่ท่านพระอานนท์ฯ กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า มีอยู่เหมือนกัน อานนท์ ข้อที่ภิกษุทั้งหลายสำคัญมรรคผลที่ตนยังมีได้ เห็นว่า ได้เห็น สำคัญมรรคผลที่ตนยังมีได้ถึงว่าได้ถึง สำคัญมรรคผลที่ตนยังมีได้บรรลุว่าได้บรรลุ สำคัญมรรคผลที่ตนยังมีได้ทำให้แจ้งว่าได้ทำให้แจ้ง จึงอวดอ้างมรรคผลตามที่สำคัญว่าได้บรรลุ แต่ข้อนั้นนั่นแล เป็นอัมพโฆหาริก

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงกระทำธรรมิกถา ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระอนุบัญญัติ

๔. อนึ่ง ภิกษุใด ไม่รู้เฉพาะ กล่าวอวดอุตตริมนุสสธรรม อันเป็นความรู้ ความเห็น อย่างประเสริฐ อย่างสามารถ น้อมเข้ามาในตนว่า ข้าพเจ้ารู้อย่างนี้ ข้าพเจ้าเห็นอย่างนี้ ครั้นสมัยอื่นแต่นั้น อันผู้ใดผู้หนึ่ง ถือเอาตามก็ตาม ไม่ถือเอาตามก็ตาม เป็นอันต้องอาบัติแล้ว มุ่งความหมจดจจะพึงกล่าวอย่างนี้ว่า เน่ะท่าน ข้าพเจ้าไม่รู้อย่างนั้น ได้กล่าวว่ารู้ ไม่เห็นอย่างนั้น ได้กล่าวว่าเป็น ได้พูดพล่อยๆ เป็นเท็จเปล่าๆ เว้นไว้แต่สำคัญว่าได้บรรลุ แม้ภิกษุนี้ ก็เป็นปาราชิกหาตั้งवासมิได้.

เรื่องภิกษุสำคัญว่าได้บรรลุ จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๒๓๓] บทว่า อนึ่ง ... ใด ความว่า ผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีการทำงานอย่างใด มีชาติอย่างใด มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกคิอย่างใด มีธรรมเครื่องอยู่อย่างใด มีอารมณ์อย่างใด เป็นเถระก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า อนึ่ง ... ใด

บทว่า ภิกษุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า ประพฤติภิกขาจริยวัตร ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า ทรงผืนผ้าที่ถูกทำลายแล้ว ชื่อว่า

ภิกษุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกษุ โดยปฏิญญา ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นเอหิภิกษุ
ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถ
ว่าเป็นผู้เจริญ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่ามีสารธรรม ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า
เป็นพระเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระอเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า
เป็นผู้อันสงฆ์พร้อมเพรียงกันให้อุปสมบทแล้วด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ
บรรดาผู้ที่ชื่อว่าภิกษุเหล่านั้น ภิกษุนี้ใด ที่สงฆ์พร้อมเพรียงกันให้อุปสมบทแล้วด้วยญัตติ-
จตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ ภิกษุนี้พระผู้มีพระภาคทรงประสงค์ว่า ภิกษุ ในอรรถนี้
บทว่า ไม่รู้เฉพาะ คือ ไม่รู้ไม่เห็น กุศลธรรมในตน ซึ่งไม่มี ไม่เป็นจริง
ไม่ปรากฏ ว่าข้าพเจ้ามีกุศลธรรม

บทว่า อุดตริมนุสสธรรม ได้แก่ ฌาน วิโมกข์ สมาธิ สมาบัติ ญาณทัสสนะ
มรรคภาวนา การทำให้แจ้งซึ่งผล การละกิเลส ความเปิดจิต ความยินดียิ่งในเรือนอันว่างเปล่า

บทว่า น้อมเข้ามาในตน ได้แก่ น้อมกุศลธรรมเหล่านั้นเข้ามาในตน หรือน้อมตน
เข้าไปในกุศลธรรมเหล่านั้น

บทว่า ความรู้ ได้แก่ วิชชา ๓

บทว่า ความเห็น โดยอธิบายว่า อันใดเป็นความรู้ อันนั้นเป็นความเห็น อันใด
เป็นความเห็น อันนั้นเป็นความรู้

บทว่า กล่าวอวด คือ บอกแก่สตรี บุรุษ คฤหัสถ์หรือบรรพชิต

คำว่า ข้าพเจ้ารู้ๆอย่างนี้ ข้าพเจ้าเห็นอย่างนี้ ความว่า ข้าพเจ้ารู้ธรรมเหล่านี้
ข้าพเจ้าเห็นธรรมเหล่านี้ อนึ่ง ข้าพเจ้ามีธรรมเหล่านี้ และข้าพเจ้าเห็นชัดในธรรมเหล่านี้.

[๒๓๔] บทว่า ครั้นสมัยอื่นแต่นั้น คือ เมื่อขณะคราวครุหนึ่งที่ภิกษุกล่าวอวดนั้น
ผ่านไปแล้ว

บทว่า อันผู้ใดผู้หนึ่งถือเอาตาม คือ มีบุคคลเชื่อในสิ่งที่ภิกษุปฏิญาณแล้ว โดยถามว่า
ท่านบรรลุอะไร ได้บรรลุด้วยวิธีไร เมื่อไร ที่ไหน ท่านละกิเลสเหล่าไหนได้ ท่านได้ธรรม
หมวดไหน

บทว่า ไม่ถือเอาตาม คือ ไม่มีใครๆ พுகถึง

บทว่า ต้องอาบัติแล้ว ความว่า ภิกษุมีความอยากอันลามก อันความอยากครอบงำ
แล้ว พுகอวดอุตตริมนุสสธรรม อันไม่มีอยู่ อันไม่เป็นจริง ย่อมเป็นผู้ต้องอาบัติปาราชิก

บทว่า มุ่งความหมจด คือ ประสงค์จะเป็นคฤหัสถ์ หรือประสงค์จะเป็นอุบาสก หรือประสงค์จะเป็นอารามิก หรือประสงค์จะเป็นสามเณร

คำว่า แน่ะท่าน ข้าพเจ้าไม่รู้เช่นนั้น ได้กล่าวว่ามี ไม่เห็นเช่นนั้น ได้กล่าวว่ามี เห็น ความว่า ข้าพเจ้าไม่รู้ธรรมเนียมเหล่านั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นธรรมเนียมเหล่านั้น อนึ่ง ข้าพเจ้าไม่มีธรรมเนียมเหล่านั้น และข้าพเจ้าไม่เห็นชัดในธรรมเนียมเหล่านั้น

คำว่า ข้าพเจ้าพูดพล่อยๆ เป็นเท็จเปล่าๆ ความว่า ข้าพเจ้าพูดพล่อยๆ พูดเท็จ พูดไม่จริง พูดสิ่งที่ไม่ใช่ ข้าพเจ้าไม่รู้ได้พูดแล้ว

บทว่า เว้นไว้แต่สำคัญว่าได้บรรลุ คือ ยกเสียแต่เข้าใจว่าตนได้บรรลุ.

[๒๓๕] บทว่า แมื่ภิกษุนี้ พระผู้มีพระภาคตรัสเทียบถึงภิกษุรูปก่อนๆ

บทว่า เป็นปราชิก ความว่า ต้นตาลมียอดคั่วแล้ว ไม่อาจจะงอกอีก ชื่อแม่จันใด ภิกษุก็จันนั้นแหละ มีความอยากอันลามก อันความอยากครอบงำแล้ว พูดอวดอุตตริมนุสสธรรม อันไม่มีอยู่ อันไม่เป็นจริง ย่อมไม่เป็นสมณะ ไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร เพราะฉะนั้น พระผู้มีพระภาคจึงตรัสว่า เป็นปราชิก

บทว่า หาสังวาสมิได้ ความว่า ที่ชื่อว่า สังวาสได้แก่ กรรมที่พึงทำร่วมกัน อุเทศ ที่พึงสวดร่วมกัน ความเป็นผู้มีสิกขาเสมอกัน นั้นชื่อว่า สังวาส สังวาสนั้นไม่มีร่วมกับภิกษุ นั้น เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคจึงตรัสว่า หาสังวาสมิได้.

บทภาษณีย์

[๒๓๖] ที่ชื่อว่า อุตตริมนุสสธรรม ได้แก่ ๑. ฌาน ๒. วิโมกข์ ๓. สมာธิ ๔. สมาบัติ ๕. ญาณทัสสนะ ๖. มัคคภาวนา ๗. การทำให้แจ้งซึ่งผล ๘. การละกิเลส ๙. ความเปิดจิต ๑๐. ความยินดียิ่งในเรือนอันว่างเปล่า

ที่ชื่อว่า ฌาน ได้แก่ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน

ที่ชื่อว่า วิโมกข์ ได้แก่ สุญญตวิโมกข์ อนิมิตตวิโมกข์ อัปปณิหิตวิโมกข์

ที่ชื่อว่า สมาธิ ได้แก่ สุญญตสมาธิ อนิมิตตสมาธิ อัปปณิหิตสมาธิ

ที่ชื่อว่า สมาบัติ ได้แก่ สุญญตสมาบัติ อนิมิตตสมาบัติ อัปปณิหิตสมาบัติ

ที่ชื่อว่า ญาณ ได้แก่ วิชชา ๓

ที่ชื่อว่า มัคคภาวนา ได้แก่ สติปัฏฐาน ๔ สัมมัปปธาน ๔ อธิธิบาท ๔ อินทรีย์ ๕
พละ ๕ โภชนงค์ ๑ อริยมรรคมีองค์ ๘

ที่ชื่อว่า การทำให้แจ้งซึ่งผล ได้แก่การทำให้แจ้งซึ่ง โสดาปัตติผล การทำให้แจ้งซึ่ง
สกทาคามิผล การทำให้แจ้งซึ่งอนาคามิผล การทำให้แจ้งซึ่งอรหัตตผล

ที่ชื่อว่า การละกิเลส ได้แก่การละราคะ การละโทสะ การละโมหะ

ที่ชื่อว่า ความเปิดจิต ได้แก่ความเปิดจิตจากราคะ ความเปิดจิตจากโทสะ ความเปิด
จิตจากโมหะ

ที่ชื่อว่า ความยินดียิ่งในเรือนอันว่างเปล่า ได้แก่ความยินดียิ่งในเรือนอันว่างเปล่า
ด้วยปฐมฌาน ความยินดียิ่งในเรือนอันว่างเปล่าด้วยทุติยฌาน ความยินดียิ่งในเรือนอันว่างเปล่า
ด้วยตติยฌาน ความยินดียิ่งในเรือนอันว่างเปล่าด้วยจตุตถฌาน.

สุทธิกะฌาน

ปฐมฌาน

[๒๓๗] ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานแล้วด้วยอาการ ๓ อย่าง คือ ๑
เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ
แล้ว ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานแล้ว ด้วยอาการ ๔ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้น
เรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔
อำพรางความเห็น ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานแล้ว ด้วยอาการ ๕ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้น
เรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔
อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานแล้ว ด้วยอาการ ๖ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้น
เรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔
อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความพอใจ ต้องอาบัติปาราชิก

เท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบ ๗ อำพรางความจริง
ต้องอาบัติปาราชิก

[ปฐมฌานนี้นักปราชญ์ให้พิศดารแล้ว ฉันทใด แม้นานทั้งมวลก็พึงให้พิศดาร ฉันทนั้น ๑-]

ทุติยฌาน

[๒๔๗] ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าทุติยฌานแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ
๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความ
ชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าทุติยฌานอยู่ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ...
๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้น
กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ
๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้เข้าทุติยฌานได้แล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ
๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความ
ชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้ได้ทุติยฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ...
๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้น
กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ
๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้ชำนาญทุติยฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ
๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพราง
ความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

#๑. คำนี้พึงเห็นว่า คัมภีร์ของชาวยุโรป ระบุว่าไว้ในวาระสุดท้ายของฌานนอกนี้ ส่วนคัมภีร์ของชาวเรา
#คัมภีร์ของพม่า และมอญ ระบุว่าไว้ตรงนฯ

กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ
๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า รากะข้าพเจ้าเพิกแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ...
๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้น
กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ
๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า รากะข้าพเจ้าถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ...
๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้น
กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความ
ชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

สละโทสะ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า โทสะข้าพเจ้าสละแล้ว ... ภายแล้ว ... พันแล้ว ... ละแล้ว ... สลัด-
แล้ว ... เพิกแล้ว ... ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ
๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ
แล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง
ต้องอาบัติปาราชิก

สละโมหะ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า โมหะข้าพเจ้าสละแล้ว ... ภายแล้ว ... พันแล้ว ... ละแล้ว ... สลัด-
แล้ว ... เพิกแล้ว ... ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ
๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ
แล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้อง
อาบัติปาราชิก.

สุทธิกะ ความเปิดจิต

เปิดจากรากะ

[๒๕๔] ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากรากะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า

กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

เปิดจากโทสะ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เมื่อตั้งต้นเขอรู้อ่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ
๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความ
ชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

เปิดจากโมหะ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เมื่อตั้งต้นเขอรู้อ่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ
๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความ
ชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก.

สุทธกัถะ จบ.

ฉันทจกัถะ

ปฐมฉน-ทุติยฉน

[๒๕๕] ๑. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็น
ผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฉนและทุติยฉน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
๗ อย่าง คือ ๑ เมื่อตั้งต้นเขอรู้อ่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพราง
ความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฉน-ตติยฉน

๒. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้-
ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฉนและตติยฉน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
๗ อย่าง คือ ๑ เมื่อตั้งต้นเขอรู้อ่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพราง
ความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-จตุตถฌาน

๓. ภิกษุรู้ อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ
ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและจตุตถฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง ...
๘ อย่าง ... ๙ อย่าง ... ๑๐ อย่าง ... ๑๑ อย่าง ... ๑๒ อย่าง ... ๑๓ อย่าง ... ๑๔ อย่าง ... ๑๕ อย่าง ... ๑๖ อย่าง ... ๑๗ อย่าง ... ๑๘ อย่าง ...
๑๙ อย่าง ... ๒๐ อย่าง ... คือ ๑ เมื่อตั้งมั่นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าว
เท็จแล้ว ๔ อำนวยการความเห็น ๕ อำนวยการความถูกใจ ๖ อำนวยการความชอบใจ ๗ อำนวยการความจริง
ต้องอาบัติปาราชิก.

ปฐมฌาน-สุญญตวิโมกข์

[๒๕๖] ๔. ภิกษุรู้ อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ
เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและสุญญตวิโมกข์ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง ... คือ ๑ เมื่อตั้งมั่นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ
๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำนวยการความเห็น ๕ อำนวยการความถูกใจ ๖ อำนวยการความ
ชอบใจ ๗ อำนวยการความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-อนิมิตตวิโมกข์

๕. ภิกษุรู้ อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ
ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและอนิมิตตวิโมกข์ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
๗ อย่าง ... คือ ๑ เมื่อตั้งมั่นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำนวยการความเห็น ๕ อำนวยการความถูกใจ ๖ อำนวยการความชอบใจ ๗ อำนวยการ
ความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-อปปนิหิตวิโมกข์

๖. ภิกษุรู้ อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ
ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและอปปนิหิตวิโมกข์ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
๗ อย่าง ... คือ ๑ เมื่อตั้งมั่นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำนวยการความเห็น ๕ อำนวยการความถูกใจ ๖ อำนวยการความชอบใจ ๗ อำนวยการ
ความจริง ต้องอาบัติปาราชิก.

ปฐมฌาน-สุญญตสมาธิ

[๒๕๗] ๗. ภิกษุรู้ อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็น
ผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและสุญญตสมาธิ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
...

๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-อนิมิตตสมาธิ

๘. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและอนิมิตตสมาธิ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-อัปนิหิตสมาธิ

๙. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและอัปนิหิตสมาธิ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก.

ปฐมฌาน-สุญญตสมาบัติ

[๒๕๘] ๑๐. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและสุญญตสมาบัติ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-อนิมิตตสมาบัติ

๑๑. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและอนิมิตตสมาบัติ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว

ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-อัปณิหิตสมาบัติ

๑๒. ภิกษุอยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและอัปณิหิตสมาบัติ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-วิชา ๓

[๒๕๕] ๑๓. ภิกษุอยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและวิชา ๓ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก.

ปฐมฌาน-สติปัญฐาน ๔

[๒๖๐] ๑๔. ภิกษุอยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและสติปัญฐาน ๔ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-สัมมปปธาน ๔

๑๕. ภิกษุอยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและสัมมปปธาน ๔ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-อิทธิบาท ๔

๑๖. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและอิทธิบาท ๔ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก.

ปฐมฌาน-อินทรีย์ ๕

[๒๖๑] ๑๗. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและอินทรีย์ ๕ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง ... ๘ อย่าง ... ๙ อย่าง ... ๑๐ อย่าง ... ๑๑ อย่าง ... ๑๒ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-พละ ๕

๑๘. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและพละ ๕ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง ... ๘ อย่าง ... ๙ อย่าง ... ๑๐ อย่าง ... ๑๑ อย่าง ... ๑๒ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก.

ปฐมฌาน-โพชฌงค์ ๗

[๒๖๒] ๑๘. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและโพชฌงค์ ๗ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง ... ๘ อย่าง ... ๙ อย่าง ... ๑๐ อย่าง ... ๑๑ อย่าง ... ๑๒ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก.

ปฐมฌาน-อริยมรรคมีองค์ ๘

[๒๖๓] ๒๐. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและอริยมรรคมีองค์ ๘ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ...

๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้ง
กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ
๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก.

ปฐมฌาน-โศคาปัตติผล

[๒๖๔] ๒๑. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้
เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและโศคาปัตติผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ...
๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้ง
กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ
๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-สกทาคามีผล

๒๒. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้
ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและสกทาคามีผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ...
๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้ง
กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ
๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-อนาคามีผล

๒๓. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้
ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและอนาคามีผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพราง
ความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-อรหัตตผล

๒๔. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ
ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและอรหัตตผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง
คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าว
เท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง
ต้องอาบัติปาราชิก.

ปฐมฌาน-สละราคะ

[๒๖๕] ๒๕. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและราคะ ข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สดับแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-สละโทสะ

๒๖. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและโทสะ ข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สดับแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-สละโมหะ

๒๗. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและโมหะ ข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สดับแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-เปิดจากราคะ

[๒๖๖] ๒๘. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและจิตของข้าพเจ้าเปิดจากราคะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-เปิดจากโทสะ

๒๘. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและจิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้ง กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้อง ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

ปฐมฌาน-เปิดจากโมหะ

๓๐. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานและจิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้ง กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้อง ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก.

ฉันทจักร จบ.

พัทธจักร

[๒๖๗] ๑. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้งซึ่งทุติยฌานและตติยฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้ง กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้อง ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

๒ ... ทุติยฌานและจตุตถฌาน ...	ต้องอาบัติปาราชิก
๓ ... ทุติยฌานและสุญญตวิโมกข์ ...	ต้องอาบัติปาราชิก
๔ ... ทุติยฌานและอนิมิตตวิโมกข์ ...	ต้องอาบัติปาราชิก
๕ ... ทุติยฌานและอัปปณิหิตวิโมกข์ ...	ต้องอาบัติปาราชิก
๖ ... ทุติยฌานและสุญญตสมาธิ ...	ต้องอาบัติปาราชิก
๗ ... ทุติยฌานและอนิมิตตสมาธิ ...	ต้องอาบัติปาราชิก
๘ ... ทุติยฌานและอัปปณิหิตสมาธิ ...	ต้องอาบัติปาราชิก

- ๙ ... ทุติยฉนและสุญญตสมบัตติ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๑๐ ... ทุติยฉนและอนิมิตตสมบัตติ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๑๑ ... ทุติยฉนและอัปณหิตตสมบัตติ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๑๒ ... ทุติยฉนและวิชา ๓ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๑๓ ... ทุติยฉนและสติปฏิฐาน ๔ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๑๔ ... ทุติยฉนและสัมมัมปธาน ๔ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๑๕ ... ทุติยฉนและอิทธิบาท ๔ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๑๖ ... ทุติยฉนและอินทรีย์ ๕ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๑๗ ... ทุติยฉนและพะละ ๕ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๑๘ ... ทุติยฉนและโพชฃงค์ ๗ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๑๙ ... ทุติยฉนและอริยมรรคมีองค์ ๘ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๒๐ ... ทุติยฉนและโสคาปัตติผล ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๒๑ ... ทุติยฉนและสกทาคามีผล ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๒๒ ... ทุติยฉนและอนาคามีผล ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๒๓ ... ทุติยฉนและอรหัตผล ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๒๔ ... ทุติยฉนและระคะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว
เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๒๕ ... ทุติยฉนและโทสะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว
เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๒๖ ... ทุติยฉนและโมหะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว
เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๒๗ ... ทุติยฉนและจิตของข้าพเจ้าเปิดจากราคะ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๒๘ ... ทุติยฉนและจิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๒๙ ... ทุติยฉนและจิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ ... ต้องอาบัติปาราชิก
- ๓๐ ... ทุติยฉนและปฐมฉน ... ต้องอาบัติปาราชิก

พัทธจักร จบ.

พัทธจักรเอกมุลกนัย ท่านตั้งอุตตริมนุสสรธรรมข้อหนึ่งๆ เป็นมูลแล้ว เวียนไปโดยวิธีนี้ ท่านย่อไว้.

พัทธจักร เอกมุลกนัย

[๒๖๘] ๑. ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก

๒ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งทุติยฌาน ... ต้องอาบัติปาราชิก

๓ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งตติยฌาน ... ต้องอาบัติปาราชิก

๔ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งจตุตถฌาน ... ต้องอาบัติปาราชิก

๕ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งสุญญต-วิโมกข์ ... ต้องอาบัติปาราชิก

๖ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งอนิมิตต-วิโมกข์ ... ต้องอาบัติปาราชิก

๗ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งอัปปณิหิต-วิโมกข์ ... ต้องอาบัติปาราชิก

๘ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งสุญญตสมาธิ ... ต้องอาบัติปาราชิก

๙ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งอนิมิตตสมาธิ ... ต้องอาบัติปาราชิก

๑๐ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งอัปปณิหิต-สมาธิ ... ต้องอาบัติปาราชิก

๑๑ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งสุญญต-
สมาบัติ ... ต้องอาบัติปาราชิก

๑๒ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งอนิมิตต-
สมาบัติ ... ต้องอาบัติปาราชิก

๑๓ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งอัปปณิหิต-
สมาบัติ ... ต้องอาบัติปาราชิก

๑๔ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งวิชา ๓ ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๑๕ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งสติปัญฐาน ๔ ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๑๖ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งสัม-
มัปธาน ๔ ... ต้องอาบัติปาราชิก

๑๗ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งอิทธิบาท ๔ ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๑๘ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งอินทรีย์ ๕ ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๑๙ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งพละ ๕ ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๒๐ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งโพชฌงค์ ๗ ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๒๑ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งอริยมรรค
มีองค์ ๘ ... ต้องอาบัติปาราชิก

๒๒ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งโสดา-
ปัตติผล ... ต้องอาบัติปาราชิก

๒๓ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งสกทาคามีผล ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๒๔ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งอนาคามีผล ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๒๕ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และข้าพเจ้าเข้าแล้ว ... ซึ่งอรหัตผล ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๒๖ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และระคะข้าพเจ้าสละแล้ว ภายแล้ว ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๒๗ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และโทสะข้าพเจ้าสละแล้ว ภายแล้ว ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๒๘ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และโทสะข้าพเจ้าสละแล้ว ภายแล้ว ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๒๙ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และจิตของข้าพเจ้าเปิดจากราคะ ...
ต้องอาบัติปาราชิก

๓๐ ภิกษุรู้อยู่ ... จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ และจิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ ...
ต้องอาบัติปาราชิก.

พัทธจักร เอกมุลกนัย

มีอุตตริมนุสสธรรมข้อหนึ่งเป็นมูล ที่ท่านย่อไว้ จบ.

[๒๖๕] พัทธจักร มุลกนัย มีอุตตริมนุสสธรรม ๒ ข้อเป็นมูลก็ดี ติมุลกนัย
มีอุตตริมนุสสธรรม ๓ ข้อเป็นมูลก็ดี จตุมุลกนัย มีอุตตริมนุสสธรรม ๔ ข้อเป็นมูลก็ดี
ปัญจมุลกนัย มีอุตตริมนุสสธรรม ๕ ข้อเป็นมูลก็ดี ฉมุลกนัย มีอุตตริมนุสสธรรม ๖ ข้อเป็น
มูลก็ดี สัตตมุลกนัย มีอุตตริมนุสสธรรม ๗ ข้อเป็นมูลก็ดี อัฏฐมุลกนัย มีอุตตริมนุสสธรรม
๘ ข้อเป็นมูลก็ดี นาวมุลกนัย มีอุตตริมนุสสธรรม ๙ ข้อเป็นมูลก็ดี ทสมุลกนัย มีอุตตริ-
มนุสสธรรม ๑๐ ข้อเป็นมูลก็ดี บัณฑิตพึงให้พิสดารเหมือนพัทธจักร เอกมุลกนัย ดังที่ให้พิสดาร
แล้วนั้นเถิด.

พัทธจักร สัพพมุลกนัย มีอุตตริมนุสสธรรมทุกข้อเป็นมูล ดังต่อไปนี้:-

พัทธจักร สัพพมุลกนัย

[๒๗๐] ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้
เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน สุญญตวิโมกข์
อนิมิตตวิโมกข์ อัปพนฺหิตวิโมกข์ สุญญตสมาธิ อนิมิตตสมาธิ อัปพนฺหิตสมาธิ

สุญญตสมาบัติ อนิมิตตสมาบัติ อธิปัตติสมาบัติ วิชชา ๓ สติปัฏฐาน ๔ สัมมปธาน ๔
อิทธิบาท ๔ อินทรีย์ ๕ พละ ๕ โภชนงค์ ๗ อริยมรรคมีองค์ ๘ โสดาปัตติผล สกทาคามีผล
อนาคามีผล อรหัตตผล ราคะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว
ถอนแล้ว โทสะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว
โมหะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว จิตของ
ข้าพเจ้าเปิดจากราคะ จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ และจิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ
๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ
๒ กำลังก้าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น
๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง ต้องอาบัติปาราชิก.

พัทธจักร สัพพมูลกนัย จบ.

สุทธิกวารกถา จบ.

ฉันทจักร แห่งนิคเขปบท วัตถุนิสสารกะ

[๒๗๑] ๑ ภิกษุรู้ที่อยู่ ประสงค์จะกล่าวว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานแล้ว ดังนี้ แต่กล่าว
เท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าทุติยฌานแล้วด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังก้าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพราง
ความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๒ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าทุติยฌานแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้อง
อาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๓ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าจตุตถฌานแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๔ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าสุญญตวิโมกข์แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๕ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าอนิมิตตวิโมกข์แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๖ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าอธิปัตติวิโมกข์แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๒๐ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าอริยมรรคมีองค์ ๘ แล้ว ... เมื่อคนอื่น
เข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจ

๒๑ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าโศคาปัตติผลแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจ

๒๒ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าสกทาคามีผลแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจ

๒๓ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าอนาคามีผลแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจ

๒๔ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าอรหัตตผลแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจ

๒๕ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ราคะข้าพเจ้าสละแล้ว ภายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว
สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ
ต้องอาบัติอุทถัจจ

๒๖ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า โทสะข้าพเจ้าสละแล้ว ภายแล้ว ปล่อยแล้ว
ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ
ต้องอาบัติอุทถัจจ

๒๗ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า โมหะข้าพเจ้าสละแล้ว ภายแล้ว ปล่อยแล้ว
ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ
ต้องอาบัติอุทถัจจ

๒๘ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากราคะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจ

๒๙ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจ

๓๐ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจ.

ฉันทจักร แห่งนิกเขปบท วัตถุนิสสารกะ จบ.

พัทธจักร เอกมุลกนัย แห่งวัตถุนิสสารกะ

มโฏคตริมนุสสธรรมข้อหนึ่งเป็นมุล

[๒๗๒] ภิกษุรู้ที่อยู่ ประสงค์จะกล่าวว่ ข้าพเจ้าเข้าทุคตยณแล้ว ดังนี้ แต่กล่าวเท็จว่
ข้าพเจ้าเข้าทุคตยณแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง
คือ ๑ เมื่อต้นเรอรู้ว่ จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่
กล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพราง
ความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๒ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่ ข้าพเจ้าเข้าทุคตยณแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้อง
อาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๓ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่ ข้าพเจ้าเข้าสุญญตวิโมกข์แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๔ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่ ข้าพเจ้าเข้าอนิมิตตวิโมกข์แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๕ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่ ข้าพเจ้าเข้าอัปณิหิตวิโมกข์แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๖ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่ ข้าพเจ้าเข้าสุญญตสมาธิแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๗ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่ ข้าพเจ้าเข้าอนิมิตตสมาธิแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๘ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่ ข้าพเจ้าเข้าอัปณิหิตสมาธิแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๙ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่ ข้าพเจ้าเข้าสุญญตสมาบัติแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๑๐ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่ ข้าพเจ้าเข้าอนิมิตตสมาบัติแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๑๑ ภิกษุรู้ที่อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่ ข้าพเจ้าเข้าอัปณิหิตสมาบัติแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๒๕ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า โทสะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๒๖ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า โมหะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๒๗ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากราคะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๒๘ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๒๙ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๓๐ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

พัทธจักร เอกมุลกนัย แห่งวัตถุนิสสารกะ

มีอุตตริมนุสสรธรรมข้อหนึ่งเป็นมุล จบ.

มุลแห่งพัทธจักรที่ท่านย่อไว้

[๒๗๓] ๑ ภิกษุรู้อยู่ ประสงค์จะกล่าวว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ ดังนี้ แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้ง กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๒ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าทุติยฌานแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๓ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าตติยฌานแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

๒๙ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากราคะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๓๐ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย.

พัทธจักร เอกมุลกนัย แห่งวัตตุนิสสารกะ ที่ท่านย่อไว้ จบ.

ชั้นจกักรทุมุลกนัย แห่งวัตตุนิสสารกะ

มีอุตตริมนุสสรธรรม ๒ ข้อเป็นมูล

[๒๗๔] ๑ ภิกษุรู้อยู่ ประสงค์จะกล่าวว่ ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานและทุติยฌานแล้ว ดังนี้ แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานและทุติยฌานแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๒ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานและจตุตถฌานแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๓ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานและสุญญตวิโมกข์แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๔ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานและอนิมิตตวิโมกข์แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๕ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานและอัปปณิหิตวิโมกข์แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๖ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานและสุญญตสมาธิแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๗ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานและอนิมิตตสมาธิแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๘ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานและอัปปณิหิตสมาธิแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๒๒ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานและอนาคามีผลแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๒๓ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานและอรหัตผลแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๒๔ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌาน และระคะ ข้าพเจ้าสละแล้ว ภายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๒๕ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌาน และโทสะ ข้าพเจ้าสละแล้ว ภายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๒๖ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌาน และโมหะ ข้าพเจ้าสละแล้ว ภายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๒๗ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌาน และจิตของข้าพเจ้าเปิดจากราคะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๒๘ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌาน และจิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

๒๙ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌาน และจิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

ฉันทจักร ทุมลกันย แห่งวัดอุนิสสารกะ

มีอุตตริมนุสสรกรรม ๒ ข้อเป็นมูล จบ.

พัทธจักร ทุมลกันย แห่งวัดอุนิสสารกะ

มีอุตตริมนุสสรกรรม ๒ ข้อเป็นมูล

[๒๗๕] ๑ ภิกษุรู้อยู่ ประสงค์จะกล่าวว่ ข้าพเจ้าเข้าทุติยฌานและตติยฌานแล้ว

ดังนี้ แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าจตุตถฌานแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ...

๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าว

๒๖ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากราคะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๒๗ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๒๘ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๒๙ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย.

พัทธจักร ทุมลกันย์ แห่งวัดอุณิสสารกะ

มีอุตตริมนุสสธรรม ๒ ข้อเป็นมูล จบ.

พัทธจักร ทุมลกันย์ แห่งวัดอุณิสสารกะ

ที่ท่านย่อไว้

[๒๗๖] ๑ ภิกษุรู้อยู่ ประสงค์จะกล่าวว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ และจิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ ดังนี้ แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌานแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๒ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าทุติยฌานแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๓ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าตติยฌานแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๔ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าจตุตถฌานแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๕ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าสู่ญัตติวิโมกข์แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย

๑๙ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าพละ ๕ แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุกัลภจัญ

๒๐ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าโพชฌงค์ ๗ แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุกัลภจัญ

๒๑ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าอริยมรรคมีองค์ ๘ แล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุกัลภจัญ

๒๒ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าโศคาปัตติผลแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุกัลภจัญ

๒๓ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าสกทาคามีผลแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุกัลภจัญ

๒๔ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าอนาคามีผลแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุกัลภจัญ

๒๕ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ข้าพเจ้าเข้าอรหัตตผลแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุกัลภจัญ

๒๖ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า ราคะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุกัลภจัญ

๒๗ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า โทสะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุกัลภจัญ

๒๘ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า โมหะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุกัลภจัญ

๒๙ ภิกษุรู้อยู่ ... แต่กล่าวเท็จว่า จิตของข้าพเจ้าเปิดจากราคะ ... เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุกัลภจัญ

พัทธจักร ทุมลกันย์ มีอุตตริมนุสสรธรรม ๒ ข้อเป็นมูล

แห่งวัตถุนิสสารกะ ที่ท่านย่อไว้ จบ.

[๒๗๗] พัทธจักรแห่งวัดอุทิสสารกะ มีอุตตริมนุสสธรรม ๓ ข้อเป็นมูลก็ดี มีอุตตริมนุสสธรรม ๔ ข้อเป็นมูลก็ดี มีอุตตริมนุสสธรรม ๕ ข้อเป็นมูลก็ดี มีอุตตริมนุสสธรรม ๖ ข้อเป็นมูลก็ดี มีอุตตริมนุสสธรรม ๗ ข้อเป็นมูลก็ดี มีอุตตริมนุสสธรรม ๘ ข้อเป็นมูลก็ดี มีอุตตริมนุสสธรรม ๙ ข้อเป็นมูลก็ดี มีอุตตริมนุสสธรรม ๑๐ ข้อเป็นมูลก็ดี บัณฑิตพึงทำให้เหมือนพัทธจักร แม้มีอุตตริมนุสสธรรมข้อหนึ่งๆ เป็นมูล แห่งนิกเขปบททั้งหลายที่กล่าวไว้แล้วจะนั้น พึงให้พิสดารเหมือนพัทธจักร มีอุตตริมนุสสธรรมข้อหนึ่งเป็นมูล ที่ท่านให้พิสดารแล้วนั้นเถิด.

พัทธจักร สัพพมูลกนัย

มีอุตตริมนุสสธรรมทุกข้อเป็นมูล ดังนี้:-

[๒๗๘] ภิกษุอยู่ ประสงค์จะกล่าวว่ ข้าพเจ้าเข้าปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน สุญญตวิโมกข์ อนิมิตตวิโมกข์ อัปปณิหิตวิโมกข์ สุญญตสมาธิ อนิมิตตสมาธิ อัปปณิหิตสมาธิ สุญญตสมาบัติ อนิมิตตสมาบัติ อัปปณิหิตสมาบัติ วิชา ๓ สติปัฏฐาน ๔ สัมมัปปธาน ๔ อิทธิบาท ๔ อินทรีย์ ๕ พละ ๕ โพชฌงค์ ๗ อริยมรรคมีองค์ ๘ โสคาปัตติผล สกทาคามีผล อนาคามีผลและอรหัตตผลแล้ว ราคะ ข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว โทสะ ข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว โมหะข้าพเจ้าสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว จิตของข้าพเจ้าเปิดจากราคะ จิตของข้าพเจ้าเปิดจากโทสะ และจิตของข้าพเจ้าเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติปาราชิก เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

พัทธจักร สัพพมูลกนัย จบ.

จักรเปยฆาลแห่งวัดอุทิสสารกะ จบ.

วัดศุกคามวารกถา จบ.

ปัจฉยปฏิสังขตวารกถา เปยฆล ๑๕ หมวด

ปัจฉยจิตตจนวาร ๕ หมวด

[๒๗๕] ๑. ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดอยู่ในวิหารของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตถัจจย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดอยู่ในวิหารของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน ... จตุตถฌาน ... สุขุณฺณตวิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปปณฺหิตวิโมกข์ ... สุขุณฺณตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ... อัปปณฺหิตสมาธิ ... สุขุณฺณตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณฺหิตสมาบัติ ... วิชา ๓ ... สติปฏิฐาน ๔ ... สัมมปฺปธาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทริย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์ ๗ ... อริยมรรคมืองค์ ๘ ... โสทปตติผล ... สกทาคามิผล ... อนาคตผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตถัจจย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดอยู่ในวิหารของท่าน รากะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตถัจจย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดอยู่ในวิหารของท่าน จิตของภิกษุนั้นเปิดจากราคะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดอยู่ในวิหารของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ.

[๒๘๐] ๒. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดอยู่ในวิหารของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดมุ่งห่มจีวรของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน ... จตุตถฌาน ... สุญญตวิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปป์ณิหิตวิโมกข์ ... สุญญตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ... อัปป์ณิหิตสมาธิ ... สุญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปป์ณิหิตสมาบัติ ... วิชชา ๓ ... สติปัฏฐาน ๔ ... สัมมัปปธาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทรีย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์ ๗ ... อริยมรรคมีองค์ ๘ ... โสคาปัตติผล ... สกทาคามีผล ... อนาคามีผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ

๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุไคนุงห่มจีวรของท่าน รากะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ...

๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุไคนุงห่มจีวรของท่าน จิตของภิกษุนั้นเปิดจากรากะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุไคนุงห่มจีวรของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ... ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุทถัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

๓. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดบริโภคนิณฑนาตของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ

๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดบริโภคนิณฑนาตของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ไต่ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน ... จตุตถฌาน ... สุญญตวิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปปณิหิตวิโมกข์ ... สุญญตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ... อัปปณิหิตสมาธิ ... สุญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณิหิตสมาบัติ ... วิชา ๑ ... สติปัญฐาน ๔ ... สัมมัปปธาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทริย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์ ๗ ... อริยมรรคมีองค์ ๘ ... โสดาปัตติผล ... สกทาคามิผล ... อนาคามิผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดบริโภคนิณฑนาตของท่าน รากะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดบริโภคนิณฑนาตของท่าน จิตของภิกษุนั้นเปิดจากรากะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดบริโภคนิเวศน์ของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานใน
สุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ... ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลัง
กล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพราง
ความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย
เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

๔. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดใช้สอยเสนาสนะของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดใช้สอยเสนาสนะของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน ... จตุตถฌาน ...
สุญญตวิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปปณิหิตวิโมกข์ ... สุญญตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ...
อัปปณิหิตสมาธิ ... สุญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณิหิตสมาบัติ ... วิชา ๓ ...
สติปัญญา ๔ ... สัมมัมปชาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทริย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์ ๗ ...
อริยมรรคมีองค์ ๘ ... ไสยาปัตติผล ... สกทาคามิผล ... อนาคามิผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ
๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ
๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น
๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติ
ถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดใช้สอยเสนาสนะของท่าน รากะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...

๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดใช้สอยเสนาสนะของท่าน จิตของภิกษุนั้นเปิดจากราคะ
... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...

๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดใช้สอยเสนาสนะของท่าน ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานใน
สุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

๕. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดบริโภคร่องยาอันเป็นปัจจัยของภิกษุใช้ของท่าน
ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ด้วย
อาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จัก
กล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพราง
ความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติตุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุใดบริโภคร่องยาอันเป็นปัจจัยของภิกษุใช้ของท่าน ภิกษุ
นั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน
... จตุตถฌาน ... สุญญตวิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปปณิหิตวิโมกข์ ... สุญญตสมาธิ ...

อนิมิตตสมาธิ ... อัปปณิหิตสมาธิ ... สุธัญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณิหิตสมาบัติ ...
... วิชชา ๓ ... สติปัญฐาน ๔ ... สัมมปปธาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทรีย์ ๕ ... พละ ๕ ...
โพชฌงค์ ๗ ... อริยมรรคมีองค์ ๘ ... โสดาปัตติผล ... สกทาคามิผล ... อนาคามิผล ... อรหัตตผล
ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า
จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น
๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย
เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุโคบริโภคเครื่องยาอันเป็นปัจจัยของภิกษุไข้ของท่าน รากะ
ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ
ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะ
ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ
๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ
๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น
๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติ
ถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุโคบริโภคเครื่องยาอันเป็นปัจจัยของภิกษุไข้ของท่าน จิตของ
ภิกษุนั้นเปิดจากรากะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วย
อาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จัก
กล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพราง
ความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ภิกษุโคบริโภคเครื่องยาอันเป็นปัจจัยของภิกษุไข้ของท่าน ภิกษุ
นั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ
... ซึ่งทุติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ด้วยอาการ
๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ
๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น

๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติ
อุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ.

ปัจจัตตวจนวาร จบ.

กณณวจนวาร ๕ หมวด

๑. ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า วิหารของท่านอันภิกษุใดอาศัยแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ
ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า วิหารของท่านอันภิกษุใดอาศัยแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน ... จตุตถฌาน ... สุธญตวิโมกข์
... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปณิหิตวิโมกข์ ... สุธญตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ... อัปณิหิตสมาธิ
... สุธญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปณิหิตสมาบัติ ... วิชา ๓ ... สติปฏิฐาน ๔ ...
สัมมปฺปชาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทรีย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์ ๗ ... อริยมรรคมีองค์ ๘
... โสคาปัตตติผล ... สกทาคามีผล ... อนาคามีผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า วิหารของท่านอันภิกษุใดอาศัยแล้ว รากะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...

๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า วิหารของท่านอันภิกษุใดอาศัยแล้ว จิตของภิกษุนั้นเปิดจากราคะ
... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...

๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า วิหารของท่านอันภิกษุใดอาศัยแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมมานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยมานใน
สุญญาการ ... ซึ่งจตุตถมานในสุญญาการ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าว
แล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ
๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

๒. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า จิวรของท่านอันภิกษุใดใช้สอยแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมมาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า จิวรของท่านอันภิกษุใดใช้สอยแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยมาน ... ตติยมาน ... จตุตถมาน ...
สุญญตวิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปปณิหิตวิโมกข์ ... สุญญตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ...
อัปปณิหิตสมาธิ ... สุญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณิหิตสมาบัติ ... วิชชา ๓ ...
สติปัฏฐาน ๔ ... สัมมปธาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทรีย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพฆณก์ ๗ ...

อริยมรรคมืองค์ ๘ ... โสคาปัตติผล ... สกทาคามิผล ... อนาคามิผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ
๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ
๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น
๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติ
อุตุลัจฉัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า จีวรของท่านอันภิกษุใดใช้สอยแล้ว รากะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า จีวรของท่านอันภิกษุใดใช้สอยแล้ว จิตของภิกษุนั้นเปิดจากรากะ
... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า จีวรของท่านอันภิกษุใดใช้สอยแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานใน
สุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความ
ถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย
เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

๓. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า บิณฑบาตของท่านอันภิกษุโคบริโภคนั้นแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว
เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความ
ถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย
เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า บิณฑบาตของท่านอันภิกษุโคบริโภคนั้นแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน ... จตุตถฌาน ...
สุญญตวิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปปณิหิตวิโมกข์ ... สุญญตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ...
อัปปณิหิตสมาธิ ... สุญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณิหิตสมาบัติ ... วิชชา ๓ ...
สติปฏิฐาน ๔ ... สัมมปธาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทรีย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์ ๗ ...
อริยมรรคมืองค์ ๘ ... โสดาปัตติผล ... สกทาคามิผล ... อนาคามิผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ
๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ
๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น
๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติ
ถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า บิณฑบาตของท่านอันภิกษุโคบริโภคนั้นแล้ว รากะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า บิณฑบาตของท่านอันภิกษุโคบริโภคนั้นแล้ว จิตของภิกษุนั้นเปิด
จากรากะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลัง

กล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความ
ความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย
เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า บิณฑบาตของท่านอันภิกษุใดบริโภคแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานใน
สุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความ
ถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขา
ไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

๔. ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า เสนาสนะของท่านอันภิกษุใดใช้สอยแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว
เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความ
ถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย
เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า เสนาสนะของท่านอันภิกษุใดใช้สอยแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน ... จตุตถฌาน ...
สุญญตวิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปปณิหิตวิโมกข์ ... สุญญตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ...
อัปปณิหิตสมาธิ ... สุญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณิหิตสมาบัติ ... วิชชา ๓ ...
สติปัฏฐาน ๔ ... สัมมัปปธาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทรีย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์ ๗ ...
อริยมรรคมี
องค์ ๘ ... โสดาปัตติผล ... สกทาคามิผล ... อนาคามิผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเรารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า เสนาสนะของท่านอันภิกษุใดใช้สอยแล้ว รากะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลักแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลักแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลักแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติตุลัจฉัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า เสนาสนะของท่านอันภิกษุใดใช้สอยแล้ว จิตของภิกษุนั้นเปิดจากรากะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติตุลัจฉัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า เสนาสนะของท่านอันภิกษุใดใช้สอยแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติตุลัจฉัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

๕. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า เครื่องยานเป็นปัจจัยของภิกษุใช้ของท่านอันภิกษุใด บริโภคแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติตุลัจฉัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า เครื่องยาอันเป็นปัจจัยของภิกษุไข้ของท่านอันภิกษุโคบริโรคแล้ว
ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฆาน ... ตติยฆาน ...
จตุตถฆาน ... สุธัญญทวีโมกษ์ ... อนิมิตตทวีโมกษ์ ... อัปณิหิตทวีโมกษ์ ... สุธัญญตสมาธิ ... อนิมิตต-
สมาธิ ... อัปณิหิตสมาธิ ... สุธัญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปณิหิตสมาบัติ ... วิชชา ๓
... สติปัฏฐาน ๔ ... สัมมปธาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทรีย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์ ๗
... อริยมรรคมีองค์ ๘ ... โสคาปัตติผล ... สกทาคามีผล ... อนาคามีผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ
๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ
๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น
๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติ
ถูกล้างจัญ เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า เครื่องยาอันเป็นปัจจัยของภิกษุไข้ของท่านอันภิกษุโคบริโรคแล้ว
ราคะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ...
โทสะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ...
โมหะ ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วย
อาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าว
เท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น
๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติ
ถูกล้างจัญ เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า เครื่องยาอันเป็นปัจจัยของภิกษุไข้ของท่านอันภิกษุโคบริโรคแล้ว
จิตของภิกษุนั้นเปิดจากราคะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ
ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า
จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพราง
ความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ
ต้องอาบัติถูกล้างจัญ เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า เครื่องยาอันเป็นปัจจัยของภิกษุไข้ของท่านอันภิกษุโคบริโรคแล้ว
ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฆานในสุญญาคาร

... ซึ่งทุติยฆานในสุญญาการ ... ซึ่งตติยฆานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฆานในสุญญาการ ด้วย
อาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าว
เท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น
๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติ
อุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ.

อุปโยคจนวาร ๕ หมวด

๑. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายวิหารแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว
เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฆาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความ
ถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุลลัจจัย
เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายวิหารแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฆาน ... ตติยฆาน ... จตุตถฆาน ...
สุญญตวิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปปณิหิตวิโมกข์ ... สุญญตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ...
อัปปณิหิตสมาธิ ... สุญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณิหิตสมาบัติ ... วิชชา ๓ ...
สติปัญญา ๔ ... สัมมปปรชาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทรีย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์ ๗ ...
อริยมรรคมีองค์ ๘ ... โสคาปัตติผล ... สกทาคามีผล ... อนาคามีผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ
๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ
๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น
๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติ
อุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายวิหารแล้ว ราคะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า

กล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายวิหารแล้ว จิตของภิกษุนั้นเปิดจาก
ราคะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายวิหารแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานใน
สุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความ
ถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อ
เขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

๒. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายจีวรแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ...
๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้ง
กล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ
๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายจีวรแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน ... จตุตถฌาน ... สุญญต-
วิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปปณฺหิตวิโมกข์ ... สุญญตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ... อัปปณฺหิตสมาธิ ...
สุญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณฺหิตสมาบัติ ... วิชา ๓ ... สติปัฏฐาน ๔ ... สัมมัปปธาน
๔

... อิทธิบาท ๔ ... อินทรีย์ ๕ ... พละ ๕ ... โภชนก ๗ ... อริยมรรคมีองค์ ๘ ... โสคาปัตติผล ...
สกทาคามิผล ... อนาคามิผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗
อย่าง

คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง
เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายจีวรแล้ว รากะ ภิกษุนั้นสละแล้ว
กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ ภิกษุนั้นสละแล้ว กายแล้ว
ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะ ภิกษุนั้นสละแล้ว กายแล้ว ปล่อยแล้ว
ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...
๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพราง
ความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายจีวรแล้ว จิตของภิกษุนั้นเปิดจากรากะ
รากะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง

...

๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ
๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความ
ชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติ
ทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายจีวรแล้ว จิตของภิกษุนั้นเปิดจากรากะ
... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง
... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าว
เท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพราง
ความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตุลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้อง
อาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายจีวรแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่
เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานใน
สุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง

...

๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเขารู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ

๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

๓. ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายบิณฑบาตแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว

เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...

๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าว

เท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพราง

ความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้อง

อาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายบิณฑบาตแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว

เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน ... จตุตถฌาน ...

สุญญตวิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปปณิหิตวิโมกข์ ... สุญญตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ... อัปปณิ-

หิตสมาธิ ... สุญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณิหิตสมาบัติ ... วิชา ๓ ... สติปฏิฐาน ๔

สัมมัมปธาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทริย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์ ๗ ... อริยมรรคมีองค์ ๘ ... โสคา

ปัตติผล

สกทาคามีผล ... อนาคามีผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง

๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้

ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพราง

ความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายบิณฑบาตแล้ว ราคะภิกษุนั้นสละแล้ว

กายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะภิกษุนั้นสละแล้ว กายแล้ว

ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะภิกษุนั้นสละแล้ว กายแล้ว ปล่อย

แล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ...

๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว

ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพราง

ความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติตุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายบิณฑบาตแล้ว จิตของภิกษุนั้นเปิด

จากราคะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...

๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว

ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ
ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายบิณฑบาตแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว
เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานใน
สุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่า
กล่าวเท็จ ๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ
ต้องอาบัติทุกกฏ

๔. ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายเสนาสนะแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว
เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ...
๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ
๓ ครั้งกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความ
ชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติ
ทุกกฏ

ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายเสนาสนะแล้ว ภิกษุนั้นเข้าแล้ว
เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน ... จตุตถฌาน ...
สุญญตวิโมกข์ ... อนิมิตตวิโมกข์ ... อัปปณิหิตวิโมกข์ ... สุญญตสมาธิ ... อนิมิตตสมาธิ ... อัปปณิ-
หิตสมาธิ ... สุญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณิหิตสมาบัติ ... วิชชา ๓ ... สติปัฏฐาน ๔ ...
สัมมัปปธาน ๔ ... อิทธิบาท ๔ ... อินทรีย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์ ๗ ... อริยมรรคมีองค์ ๘ ... โสดา-
ปัตตนิผล ... สกทาคานิผล ... อนาคานิผล ... อรหัตตผล ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ...
๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้ง
กล่าวแล้ว ก็รู้ว่า กล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความ
ถูกใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติถุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้ที่อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายเสนาสนะแล้ว รากะภิกษุนั้นสละ
แล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลักแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะภิกษุนั้นสละแล้ว

คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะภิกษุ นั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตถัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้ อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายเสนาสนะแล้ว จิตของภิกษุ นั้นเปิดจากราคะ ... จิตของภิกษุ นั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุ นั้นเปิดจากโมหะ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตถัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้ อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายเสนาสนะแล้ว ภิกษุ นั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานในสุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตถัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

๕. ภิกษุรู้ อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายเครื่องยาอันเป็นปัจจัยของภิกษุ ไข้แล้ว ภิกษุ นั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌาน ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกต้องใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตถัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้ อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายเครื่องยาอันเป็นปัจจัยของภิกษุ ไข้แล้ว ภิกษุ นั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งทุติยฌาน ... ตติยฌาน ... จตุตถฌาน ... สุขุณฺณทวีโมกข์ ... อนิมิตตทวีโมกข์ ... อัปฺปนฺนิตฺตวีโมกข์ ... สุขุณฺณุตตสมาธิ ...

อนิมิตตสมาธิ ... อัปปณิหิตสมาธิ ... สุธัญญตสมาบัติ ... อนิมิตตสมาบัติ ... อัปปณิหิตสมาบัติ ...
วิชา ๓ ... สติปฏิฐาน ๔ ... สัมมัมปธาน ๔ ... อธิธิบาท ๔ ... อินทริย์ ๕ ... พละ ๕ ... โพชฌงค์
๗ ... อริยมรรคมีองค์ ๘ ... โสคาปัตติผล ... สกทาคามีผล ... อนาคามีผล ... อรหัตตผลด้วยอาการ
๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตถัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายเครื่องยานเป็นปัจจัยของภิกษุไข้แล้ว
ราคะภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โทสะ
ภิกษุนั้นสละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ... โมหะภิกษุนั้น
สละแล้ว คายแล้ว ปล่อยแล้ว ละแล้ว สลัดแล้ว เพิกแล้ว ถอนแล้ว ด้วยอาการ ๓ อย่าง ...
๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒ กำลังกล่าว
ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพรางความถูกใจ
๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตถัจจัย เมื่อเขาไม่
เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายเครื่องยานเป็นปัจจัยของภิกษุไข้แล้ว
จิตของภิกษุนั้นเปิดจากราคะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโทสะ ... จิตของภิกษุนั้นเปิดจากโมหะ ด้วย
อาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าวเท็จ ๒
กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น ๕ อำพราง
ความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติอุตถัจจัย
เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุรู้อยู่ กล่าวเท็จว่า ท่านอาศัยภิกษุใด ได้ถวายเครื่องยานเป็นปัจจัยของภิกษุไข้แล้ว
ภิกษุนั้นเข้าแล้ว เข้าอยู่ เข้าได้แล้ว เป็นผู้ได้ เป็นผู้ชำนาญ ทำให้แจ้ง ซึ่งปฐมฌานใน
สุญญาการ ... ซึ่งทุติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งตติยฌานในสุญญาการ ... ซึ่งจตุตถฌานในสุญญาการ
ด้วยอาการ ๓ อย่าง ... ๔ อย่าง ... ๕ อย่าง ... ๖ อย่าง ... ๗ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นเธอรู้ว่า จักกล่าว
เท็จ ๒ กำลังกล่าว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ ๓ ครั้นกล่าวแล้ว ก็รู้ว่ากล่าวเท็จแล้ว ๔ อำพรางความเห็น

๕ อำพรางความถูกใจ ๖ อำพรางความชอบใจ ๗ อำพรางความจริง เมื่อคนอื่นเข้าใจ ต้องอาบัติ
อุลลัจจัย เมื่อเขาไม่เข้าใจ ต้องอาบัติทุกกฏ.

เปยยาล ๑๕ หมวด จบ.

ปัจจัยปฏิสังขตวารกถา จบ.

อนาปัตติวาร

[๒๘๑] ภิกษุสำคัญว่าได้บรรล ๑ ภิกษุไม่ประสงค์จะกล่าวอาวต ๑ ภิกษุวิกลจริต ๑ ภิกษุ
มีจิตฟุ้งซ่าน ๑ ภิกษุกระสับกระส่ายเพราะเวทนา ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติ.

วินิตวัตถุ

อุทานกาลา

[๒๘๒] เรื่องสำคัญว่าได้บรรลุมรรคผล ..... ๑ เรื่อง
เรื่องอยู่ป่า ..... ๑ เรื่อง เรื่องเที่ยววิณฑนาต ..... ๑ เรื่อง
เรื่องอุปัชฌายะ ..... ๒ เรื่อง เรื่องอิริยาบถ ..... ๔ เรื่อง
เรื่องละสังขโยชน์ ..... ๑ เรื่อง เรื่องธรรมในที่ลับ ..... ๑ เรื่อง
เรื่องวิหาร ..... ๑ เรื่อง เรื่องบำรุง ..... ๑ เรื่อง
เรื่องทำไม่ยาก ..... ๑ เรื่อง เรื่องความเพียร ..... ๑ เรื่อง
เรื่องไม่กลัวความตาย ..... ๑ เรื่อง เรื่องความเสียหาย ..... ๑ เรื่อง
เรื่องความประกอบชอบ ..... ๑ เรื่อง เรื่องปรารภความเพียร ..... ๑ เรื่อง
เรื่องประกอบความเพียร ..... ๑ เรื่อง เรื่องอดกลั้นเวทนา ..... ๒ เรื่อง
เรื่องพรหมณ์ ..... ๕ เรื่อง เรื่องพยากรณ์มรรคผล ..... ๓ เรื่อง
เรื่องครองเรือน ..... ๑ เรื่อง เรื่องห้ามกาม ..... ๑ เรื่อง
เรื่องยินดี ..... ๑ เรื่อง เรื่องหลีกไป ..... ๑ เรื่อง
อัญญิสังขลิกเปรัต เคยเป็นนายโคฆาต ..... ๑ เรื่อง
มังสเปลิเปรัต เคยเป็นนายโคฆาต ..... ๑ เรื่อง
มังสปิณฑเปรัต เคยเป็นพรานนก ..... ๑ เรื่อง
นิจฉวิเปรัต เคยเป็นคนฆ่าแกะ ..... ๑ เรื่อง

- อสีโลมเปรต เคยเป็นคนฆ่าสุกร ..... ๑ เรื่อง
สัตติโลมเปรต เคยเป็นพรานเนื้อ ..... ๑ เรื่อง
อุสุโลมเปรต เคยเป็นนายเพชรฆาต ..... ๑ เรื่อง
สูจิโลมเปรต เคยเป็นนายสารถี ..... ๑ เรื่อง
สูจกเปรต เคยเป็นคนต่อเสียด ..... ๑ เรื่อง
กุมภกัณฑเปรต เคยเป็นผู้พิพากษาโง่ชาวบ้าน ..... ๑ เรื่อง
คูดนิมคคเปรต เคยเป็นชู้กับภรรยาเขา ..... ๑ เรื่อง
คูดขาทีเปรต เคยเป็นพราหมณ์ชั่วช้า ..... ๑ เรื่อง
นิจฉวิตถิเปรต เคยเป็นหญิงนอกใจผัว ..... ๑ เรื่อง
มังคูลิตถิเปรต เคยเป็นหญิงแม่มด ..... ๑ เรื่อง
โอกลินีเปรต เคยเป็นหญิงขี้หึงเอาไฟครอกหญิงร่วมสามี ..... ๑ เรื่อง
อสีสกพันธเปรต เคยเป็นนายโจรเพชรฆาต ..... ๑ เรื่อง
เรื่องภิกษุเปรต ..... ๑ เรื่อง เรื่องภิกษุณีเปรต ..... ๑ เรื่อง
เรื่องสิกขมานาเปรต ..... ๑ เรื่อง เรื่องสามเณรเปรต ..... ๑ เรื่อง
เรื่องสามเณรีเปรต ..... ๑ เรื่อง ซึ่งในครั้งศาสนาพระพุทธกัสสปเธอเหล่านั้นบวชแล้ว
ได้ทำกรรมลามกไว้ เรื่องแม่น้ำตโปทา ๑ เรื่อง เรื่องรบ ณ กรุงราชคฤห์ ๑ เรื่อง เรื่องช้างลงน้ำ
๑ เรื่อง เรื่องพระโสภิตะอรหันต์ ระลึกชาติได้ ๕๐๐ กัลป์ ๑ เรื่อง.

เรื่องสำคัญว่าได้บรรลุ

[๒๘๓] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอวดอ้างคุณวิเศษด้วยสำคัญว่าได้บรรลุแล้วมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ ไม่ต้องอาบัติเพราะสำคัญว่าได้บรรลุ.

เรื่องอยู่ป่า

[๒๘๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ป่าด้วยตั้งใจว่าคนจักยกย่องเราด้วยวิธีนี้ คนยกย่องภิกษุนั้นแล้ว เธอมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุไม่พึงอยู่ป่าด้วยตั้งใจเช่นนั้น ภิกษุใดอยู่ด้วยตั้งใจเช่นนั้น ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องเที่ยวบิณฑบาต

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเที่ยวบิณฑบาตด้วยตั้งใจว่า คนจักยกย่องเราด้วยวิธีนี้ คนยกย่องภิกษุนั้นแล้ว เธอมีความรังเกียจว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุไม่พึงเที่ยวบิณฑบาตด้วยตั้งใจเช่นนั้น ภิกษุใดเที่ยวบิณฑบาตด้วยตั้งใจเช่นนั้น ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องอุปัชฌายะ ๒ เรื่อง

[๒๘๕] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งได้กล่าวกะภิกษุอีกรูปหนึ่งว่า อาวุโส พวกภิกษุสังฆวิหาริกของพระอุปัชฌายะของพวกเรา ล้วนเป็นพระอรหันต์ แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งได้กล่าวกะภิกษุอีกรูปหนึ่งว่า อาวุโส พวกภิกษุอันเดวาสิกขาของพระอุปัชฌายะของพวกเรา ล้วนเป็นผู้มีฤทธิ์มาก มีอานุภาพมาก แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

เรื่องอิริยาบถ ๔ เรื่อง

[๒๘๖] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเดินจงกรมอยู่ด้วยตั้งใจว่า คนจักยกย่องเราด้วยวิธีนี้ คนยกย่องภิกษุนั้นแล้ว เธอมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุไม่พึงเดินจงกรมด้วยตั้งใจเช่นนั้น ภิกษุใดเดินจงกรมด้วยตั้งใจเช่นนั้น ต้องอาบัติทุกกฏ.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งยืนอยู่ด้วยตั้งใจว่า คนจักยกย่องเราด้วยวิธีนี้ คนยกย่องภิกษุนั้นแล้ว เธอมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุไม่พึงยืนด้วยตั้งใจเช่นนั้น ภิกษุใดยืนด้วยตั้งใจเช่นนั้น ต้องอาบัติทุกกฏ.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งนั่งอยู่ด้วยตั้งใจว่า คนจักยกย่องเราด้วยวิธีนี้ คนยกย่องภิกษุนั้นแล้ว เธอมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุไม่พึงนั่งด้วยตั้งใจเช่นนั้น ภิกษุใดนั่งด้วยตั้งใจเช่นนั้น ต้องอาบัติทุกกฏ.

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งนอนอยู่ด้วยตั้งใจว่า คนจักยกย่องเราด้วยวิธีนี้ คนยกย่องภิกษุนั้นแล้ว เธอมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก ภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุไม่พียงนอนด้วยตั้งใจเช่นนั้น ภิกษุใดนอนด้วยตั้งใจเช่นนั้น ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องละสัญโญชน์

[๒๘๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งพูดอวดอุตตริมนุสสธรรมแก่ภิกษุอีกรูปหนึ่ง แม้ภิกษุนั้นก็กล่าวอวดอย่างนี้ว่า อาวุโส แม้ผมก็ละสัญโญชน์ได้ แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องธรรมในที่ลับ

[๒๘๗] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในที่ลับ พูดอวดอุตตริมนุสสธรรม ภิกษุผู้รู้จิตของบุคคลอื่น ตักเตือนเธอว่า อาวุโส คุณอย่าได้พูดเช่นนั้น เพราะธรรมเช่นนั้น ไม่มีแก่คุณ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุอีกรูปหนึ่งอยู่ในที่ลับ พูดอวดอุตตริมนุสสธรรม เทพดาตักเตือนเธอว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า พระคุณเจ้าอย่าได้พูดเช่นนั้น เพราะธรรมนั้น ไม่มีแก่พระคุณเจ้า ภิกษุนั้นมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องวิหาร

[๒๘๘] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งพูดกะอุบาสกคนหนึ่งว่า ดูกรอุบาสก ภิกษุผู้อยู่ในวิหารของท่านนั้น เป็นพระอรหันต์ และภิกษุนั้นก็อยู่ในวิหารของอุบาสกนั้น เธอมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องบำรุง

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งได้พูดกะอุบาสกผู้หนึ่งว่า ดูกรอุบาสก ภิกษุที่ท่านบำรุงด้วยจีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และคิลานปัจจัยเภสัชบริขารนั้น เป็นพระอรหันต์ และอุบาสกนั้นก็บำรุงภิกษุนั้นอยู่ด้วยจีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และคิลานปัจจัยเภสัชบริขาร เธอมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

เรื่องทำไมยาก

[๒๕๐] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้พากันถามภิกษุนั้นว่า อุตตริมนุสสธรรมของคุณมีหรือ?

ภิกษุนั้นตอบว่า ดูกรอาวุโสทั้งหลาย การทำพระอรหันต์ผลให้แจ้งไม่ใช่ของทำได้ยาก แล้วมีความรังเกียจว่า เฉพาะท่านที่เป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเท่านั้น จึงควรพูดอย่างนั้น ส่วนเราสิ หาได้เป็นสาวกของพระองค์ไม่ เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มีความประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะพูดอวด ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องความเพียร

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้พากันถามภิกษุนั้นว่า อุตตริมนุสสธรรมของคุณมีหรือ?

ภิกษุนั้นตอบว่า ดูกรอาวุโสทั้งหลาย อันท่านผู้ปรารถนาความเพียรแล้ว พึงยังธรรมให้สัมฤทธิ์ผลได้ แล้วมีความรังเกียจว่า เฉพาะท่านที่เป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเท่านั้น จึงควรพูดอย่างนั้น ส่วนเราสิ หาได้เป็นสาวกของพระองค์ไม่ เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มีความประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะพูดอวด ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องไม่กลัวความตาย

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้พูดกะภิกษุนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านอย่าได้กลัวเลย

ภิกษุหนึ่งตอบว่า คุณรอาวุโสทั้งหลาย ผมไม่กลัวต่อความตาย แล้วมีความรังเกียจว่า เฉพาะท่านเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเท่านั้น จึงควรพูดอย่างนั้น ส่วนเราสิ หาได้เป็นสาวกของพระองค์ไม่ เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่ผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มีความประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณภิกษุ ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะพูดอวด ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องความเสียหาย

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้พูดกับภิกษุหนึ่งว่า คุณรอาวุโส ท่านอย่าได้กลัวเลย

ภิกษุหนึ่งตอบว่า คุณรอาวุโสทั้งหลาย สำหรับท่านผู้มีความกินแหนงแคลงใจต้องกลัวแน่ แล้วมีความรังเกียจว่า เฉพาะท่านที่เป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเท่านั้น จึงควรพูดอย่างนั้น ส่วนเราสิ หาได้เป็นสาวกของพระองค์ไม่ เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มีความประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณภิกษุ ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะพูดอวด ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องประกอบชอบ

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้พากันถามภิกษุหนึ่งว่า อุตตริ-
มनुสสรธรรมของคุณมีหรือ?

ภิกษุหนึ่งตอบว่า คุณรอาวุโสทั้งหลาย อันท่านผู้ประกอบโดยชอบ พึงยังธรรมให้
สัมฤทธิ์ผลได้ แล้วมีความรังเกียจว่า เฉพาะท่านที่เป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเท่านั้น จึงควร
พูดอย่างนั้น ส่วนเราสิ หาได้เป็นสาวกของพระองค์ไม่ เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มีความประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณภิกษุ ภิกษุผู้ไม่ประสงค์จะพูดอวด ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องปรารภความเพียร

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้พากันถามภิกษุหนึ่งว่า อุตตริ-
มनुสสรธรรมของคุณมีหรือ?

ภิกษุหนึ่งตอบว่า ดูรอวูโสทั้งหลาย ท่านผู้มีความเพียรอันปรารถแล้ว พึงยังธรรมให้สัมฤทธิ์ผลได้ แล้วมีความรังเกียจว่า เฉพาะท่านที่เป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเท่านั้น จึงควรพูดอย่างนั้น ส่วนเราสิ หาได้เป็นสาวกของพระองค์ไม่ เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มีความประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะพูดอวด ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องประกอบความเพียร

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้พากันถามภิกษุหนึ่งว่า อุตตริ-
มนุสสธรรมของคุณมีหรือ?

ภิกษุหนึ่งตอบว่า ดูรอวูโสทั้งหลาย ท่านผู้มีความเพียรอันประกอบแล้ว พึงยังธรรมให้สัมฤทธิ์ผลได้ แล้วมีความรังเกียจว่า เฉพาะท่านที่เป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเท่านั้น จึงควรพูดอย่างนั้น ส่วนเราสิ หาได้เป็นสาวกของพระองค์ไม่ เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มีความประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะพูดอวด ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องอดกลั้นเวทนา ๒ เรื่อง

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้พากันถามภิกษุหนึ่งว่า ดูรอวูโส คุณยังพอดทนต่อทุกขเวทนาได้หรือ ยังพอประทังชีวิตไปได้หรือ?

ภิกษุหนึ่งตอบว่า ดูรอวูโสทั้งหลาย อันคนพอดีพอร้ายไม่สามารถจะอดกลั้นได้ แล้วมีความรังเกียจว่า เฉพาะท่านที่เป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเท่านั้น จึงควรพูดอย่างนั้น ส่วนเราสิ หาได้เป็นสาวกของพระองค์ไม่ เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มีความประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะพูดอวด ไม่ต้องอาบัติ.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้พากันถามภิกษุหนึ่งว่า ดูรอวูโส ท่านยังพอดทนต่อทุกขเวทนาได้หรือ ยังพอประทังชีวิตไปได้หรือ?

ภิกษุนั้นตอบว่า คุณรอาวุโสทั้งหลาย อันปุลชนไม่สามารถจะอดกลั้นได้ แล้วมีความ
รังเกียจว่า เฉพาะท่านที่เป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเท่านั้น จึงควรพูดอย่างนั้น ส่วนเราสิ
หาได้เป็นสาวกของพระองค์ไม่ เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่
พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า คุณภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะพูดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาราชิก แต่ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

เรื่องพราหมณ์ ๕ เรื่อง

[๒๕๑] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล พราหมณ์ผู้หนึ่ง นิมนต์ภิกษุทั้งหลายมาแล้วได้กล่าวว่า
นิมนต์พระอรหันต์ทั้งหลาย จงมาเถิดเจ้าข้า ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราหาได้เป็น
พระอรหันต์ไม่ ก็พราหมณ์นี้มาร้องเรียกพวกเราด้วยวาตะว่าอรหันต์ พวกเราจะพึงปฏิบัติ
อย่างไรหนอ แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุทั้งหลาย
ไม่ต้องอาบัติ เพราะเขากล่าวด้วยความเลื่อมใส.

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล พราหมณ์ผู้หนึ่ง นิมนต์ภิกษุทั้งหลายมาแล้วได้กล่าวว่า นิมนต์พระ
อรหันต์ทั้งหลาย จงนั่งเถิดเจ้าข้า ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราหาได้เป็นพระอรหันต์ไม่
ก็พราหมณ์นี้มาร้องเรียกพวกเราด้วยวาตะว่าอรหันต์ พวกเราจะพึงปฏิบัติอย่างไรหนอ
แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติ
เพราะเขากล่าวด้วยความเลื่อมใส

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล พราหมณ์ผู้หนึ่ง นิมนต์ภิกษุทั้งหลายมาแล้วได้กล่าวว่า นิมนต์
พระอรหันต์ทั้งหลาย จงบริโภคน้ำเกิดเจ้าข้า ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราหาได้เป็นพระ
อรหันต์ไม่ ก็พราหมณ์นี้มาร้องเรียกพวกเราด้วยวาตะว่าอรหันต์ พวกเราจะพึงปฏิบัติอย่างไรหนอ
แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติ
เพราะเขากล่าวด้วยความเลื่อมใส

๔. ก็โดยสมัยนั้นแล พราหมณ์ผู้หนึ่ง นิมนต์ภิกษุทั้งหลายมาแล้วได้กล่าวว่า นิมนต์
พระอรหันต์ทั้งหลาย จงฉันให้อิ่มเถิดเจ้าข้า ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราหาได้
เป็นพระอรหันต์ไม่ ก็พราหมณ์นี้มาร้องเรียกพวกเราด้วยวาตะว่าอรหันต์ พวกเราจะพึงปฏิบัติ
อย่างไรหนอ แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า คุณภิกษุทั้งหลาย
ไม่เป็นอาบัติ เพราะเขากล่าวด้วยความเลื่อมใส

๕. ก็โดยสมัยนั้นแล พราหมณ์ผู้หนึ่ง นิมนต์ภิกษุทั้งหลายมาแล้วได้กล่าวว่า นิมนต์พระอรหันต์ทั้งหลาย จงกลับไปเกิดเจ้าข้า ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราหาได้เป็นพระอรหันต์ไม่ ก็พราหมณ์นี้มาร้องเรียกพวกเราด้วยวาตะว่าอรหันต์ พวกเราจะพึงปฏิบัติอย่างไรหนอ แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ไม่เป็นอาบัติ เพราะเขากล่าวด้วยความเลื่อมใส.

เรื่องพยากรณ์มรรคผล ๓ เรื่อง

[๒๕๒] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง พุคควอดอุตตริมนุสสธรรมแก่ภิกษุอีกรูปหนึ่ง แม้ภิกษุรูปนั้นก็ได้อธิบายอย่างนี้ว่า อาวุโส แม้ผมก็ละอาสวะได้ แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง พุคควอดอุตตริมนุสสธรรมแก่ภิกษุอีกรูปหนึ่ง แม้ภิกษุรูปนั้นก็ได้อธิบายอย่างนี้ว่า อาวุโส ธรรมเหล่านั้นย่อมมีแม่แก่ผม แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง พุคควอดอุตตริมนุสสธรรมแก่ภิกษุอีกรูปหนึ่ง แม้ภิกษุรูปนั้นก็ได้อธิบายอย่างนี้ว่า อาวุโส แม้ผมก็ปรากฏในธรรมเหล่านี้ แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องครองเรือน

[๒๕๓] ก็โดยสมัยนั้นแล พวกญาติได้อธิบายว่า ภิกษุรูปหนึ่งว่า นิมนต์ท่านมาอยู่ครองเรือนเถิด ขอรับ

ภิกษุรูปนั้นตอบว่า ท่านทั้งหลาย คนอย่างฉันไม่ควรแท้ที่จะอยู่ครองเรือน แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มีความประสงค์จะพุดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่มีความประสงค์จะพุดอวด ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องห้ามกาม

ก็โดยสมัยนั้นแล พวกญาติได้อธิบายว่า ภิกษุรูปหนึ่งว่า นิมนต์ท่านมาบริโศกกามเถิด ขอรับ

ภิกษุรูปนั้นตอบว่า ท่านทั้งหลาย กามทั้งหลาย เราห้ามแล้ว แล้วมีความรังเกียจ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มีความประสงค์จะพุดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่มีความประสงค์จะพุดอวด ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องยินดี

ก็โดยสมัยนั้นแล พวกญาติได้กล่าวกะภิกษุรูปหนึ่งว่า ท่านยังยินดีอยู่อีกหรือ?

ภิกษุรูปนั้นตอบว่า อาวุโสทั้งหลาย เรายังยินดีอยู่อีก ด้วยความยินดีเป็นอย่างยิ่ง แล้วมีความรังเกียจว่า เฉพาะท่านที่เป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเท่านั้น จึงควรพุดอย่างนั้น ส่วนเรานี้หาได้เป็นสาวกของพระองค์ไม่ เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มีความประสงค์จะพุดอวด พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุไม่มีความประสงค์จะพุดอวด ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องหลีกไป

[๒๕๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุเป็นอันมาก จำพรรษาอยู่ในอาวาสแห่งหนึ่งตั้งกตีกากันไว้ว่า ภิกษุใดหลีกไปจากอาวาสนี้ก่อน พวกเราจักแก้ไขภิกษุนั้นว่าเป็นพระอรหันต์ ภิกษุรูปหนึ่งหลีกไปจากอาวาสนั้นก่อน ด้วยตั้งใจว่า ภิกษุทั้งหลายจงเข้าใจเราว่าเป็นพระอรหันต์แล้วมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว.

เรื่องอภิวินิจฉัยกัณฑ์

[๒๕๕] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะอยู่ ณ คิษณกุฏบรรพต ครั้นเวลาเช้า ท่านพระมหาโมคคัลลานะครองอันตราวาสกแล้ว ถือบาตรจีวรเข้าไปหาท่านพระลักษณะจนถึงที่อยู่ ครั้นแล้วได้กล่าวคำนี้กะท่านพระลักษณะว่า อาวุโส ลักษณะมาเถิด เราจะเข้าไปบิณฑบาตยังกรุงราชคฤห์ด้วยกัน ท่านพระลักษณะรับคำท่านมหาโมคคัลลานะว่า ได้ อาวุโส

ขณะที่ท่านพระมหาโมคคัลลานะ กำลังลงจากคิณณภูบรรพตนั้น ได้แย้มให้ปรากฏ ณ ประเทศแห่งหนึ่ง จึงท่านพระลักษณะได้ถามท่านพระมหาโมคคัลลานะว่า อาวุโส มหาโมคคัลลานะ อะไรหนอ เป็นเหตุ อะไรหนอ เป็นปัจจัยให้แย้ม?

ม. อาวุโส ลักษณะ ยังไม่สมควรที่จะพยากรณ์ปัญหานี้ ท่านจงถามปัญหานี้กะผม ในสำนักพระผู้มีพระภาคเถิด

ครั้งท่านพระลักษณะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ เทียวบิณฑบาตในกรุงราชคฤห์ กลับจากบิณฑบาตในเวลาภายหลังภัตรแล้ว จึงพากันเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่งแล้ว ท่านพระลักษณะได้กล่าวคำนี้กะท่านพระมหาโมคคัลลานะว่า ท่านพระมหาโมคคัลลานะ เมื่อกำลังลงจากคิณณภูบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้ทำการแย้มให้ปรากฏ ณ ประเทศแห่งหนึ่ง อาวุโส โมคคัลลานะ อะไรหนอ เป็นเหตุ อะไรหนอ เป็นปัจจัยให้แย้ม

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณณภูบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นอัญญาสิขลิกเปรตมีแต่ร่างกระดูก ลอยไปในเวหาส์ ผุ่งเร้ง เขี้ยว และนกตะกรุม พากันโฉบอยู่ขวกไขว่ จิกสับโดยแรง จิกทิ้ง ยื้อแย่งตามช่องซี่โครง สะบัดซึ่งเปรตนั้นอยู่ไปมา เปรตนั้นร้องครวญคราง อาวุโส ผมนั้นได้คิดเช่นนี้ว่า นำอัสจรรย์จริงหนอ นำประหลาดจริงหนอ ที่สัตว์แม่เห็นปานนี้ ยักษ์แม่เห็นปานนี้ เปรตแม่เห็นปานนี้ การได้อัฏภาพแม่เห็นปานนี้ก็มิอยู่

ภิกษุทั้งหลายพากันเพ่งโทษ ดิเตียน โพนทะนาว่า ท่านพระมหาโมคคัลลานะอวดอุตต-
ริมนุสสรธรรม

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย สาวกทั้งหลาย ย่อมเป็นผู้มีจักษุอยู่ ย่อมเป็นผู้มีญาณอยู่ เพราะสาวกได้รู้ได้เห็น หรือได้ทำสัตว์เช่นนี้ให้เป็นพยานแล้ว ดูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่อกาลก่อนเราก็ได้เห็นสัตว์นั้น แต่เราไม่ได้พยากรณ์ ถ้าเราพยากรณ์สัตว์นั้น และคนอื่นไม่เชื่อเรา ข้อนั้นก็จะเป็นไปเพื่อไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูลเพื่อทุกข์ แก่เขาเหล่านั้นสิ้นกาลนาน ดูกรภิกษุทั้งหลาย สัตว์นั้นเคยเป็นคนฆ่าโคอยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ด้วยวิบากแห่งกรรมนั้น เขาหมกหม้มอยู่ในนรกหลายปี หลายร้อยปี หลายพันปี หลายแสนปี แล้วได้ประสบอัฏภาพเช่นนี้ ด้วยวิบากแห่งกรรมนั้น แผละที่ยังเป็นส่วนเหลืออยู่ ดูกรภิกษุทั้งหลาย โมคคัลลานะพูดจริง โมคคัลลานะ ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องมังสเปติเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่ พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลัทธกะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณณภูบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นมังสเปติเปรต มีแต่ชิ้นเนื้อลอยไปในเวหาส์ ผุ่งแรง เหยี่ยว และนกตะกุ่มพากันโฉบอยู่ขวกไขว่ จิกสับโดยแรง จิกทิ้ง ยื้อแย่ง สะบัดซึ่งเปรตนั้นอยู่ไปมา เปรตนั้น ร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้น เคยเป็นคนฆ่าโค อยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่องมังสปิณฑเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่ พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลัทธกะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณณภูบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นมังสปิณฑเปรต มีแต่ก้อนเนื้อ ลอยไปในเวหาส์ ผุ่งแรง เหยี่ยว และนกตะกุ่มพากันโฉบอยู่ขวกไขว่ จิกสับโดยแรง จิกทิ้ง ยื้อแย่ง สะบัดซึ่งเปรตนั้นอยู่ไปมา เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้น เคยเป็นพรานนกออยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่องนิจจวิเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่ พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลัทธกะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณณภูบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นนิจจวิเปรตชาย ไม่มีผิวหนัง ลอยไปในเวหาส์ ผุ่งแรง เหยี่ยว และนกตะกุ่ม

พากันโอบอ้อมอยู่ซักไซ้ จิกสับโดยแรง จิกทิ้ง ยื้อแย่ง สะบัดซึ่งเปรตนั้นอยู่ไปมา เปรตนั้น ร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้นเคยเป็นคนฆ่าแกะอยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่องอสิโลมเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิฆณภูบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นอสิโลมเปรตชาย มีขนเป็นดาบ ลอยไปในเวหาส์ ดาบเหล่านั้นของมันหลุดลอยขึ้นไป แล้วตกลงที่กายของมันเอง เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลาย ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้นเคยเป็นคนฆ่าสุกรอยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่องสัตติโลมเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิฆณภูบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นสัตติโลมเปรตชาย มีขนเป็นหอก ลอยไปในเวหาส์ หอกเหล่านั้นของมันหลุดลอยขึ้นไป แล้วตกลงที่กายของมันเอง เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้นเคยเป็นพรานเนื้ออยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่องอุตุโลมเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณณภูบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นอุสุโลมเปรตชาย มีขนเป็นลูกสรลอยไปในเวหาส์ ลูกสรนั้นของมัน หลุดลอยขึ้นไปแล้ว ตกลงที่กายของมันเอง เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้นเคยเป็น เพชฌฆาตอยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่องสุจิโลมเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่ พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณณภูบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นสุจิโลมเปรตชาย มีขนเป็นเข็มลอยไปในเวหาส์ เข็มเหล่านั้นของมัน หลุดลอยขึ้นไปแล้ว ตกลงที่กายของมันเอง เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้นเคยเป็น นายสารถีอยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่องสุจกเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่ พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณณภูบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นสุจกโลมเปรตชาย มีขนเป็นเข็ม ลอยไปในเวหาส์ เข็มเหล่านั้นของมัน ทิ่มเข้าไปในศีรษะ แล้วออกทางปาก ทิ่มเข้าไปในปาก แล้วออกทางอก เข็มออกทางอก ทิ่มเข้าไปในอก แล้วออกทางปาก ทิ่มเข้าไปในปาก แล้วออกทางอก ทิ่มเข้าไปในอก แล้วออกทางท้อง ทิ่มเข้าไปในท้อง แล้วออกทางขาทั้งสอง ทิ่มเข้าไปในขาทั้งสอง แล้วออกทางแข้งทั้งสอง ทิ่มเข้าไปในแข้งทั้งสอง แล้วออกทางเท้าทั้งสอง เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้นเคย เป็นคนต่อเสียดอยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่องกุมภกัณฑเปต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณฑภูฏบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นกุมภกัณฑเปตชาย มีอ้นทะโตเท่าหม้อ ลอยไปในเวหาส์ เปตนั้นเมื่อเดินไปย่อมยกอ้นทะเหล่านั้นแหละขึ้นพาดบ่าเดินไป แม้เมื่อนั่งก็ย่อมนั่งบนอ้นทะเหล่านั้นแหละ ผุ่งแรงเหยี่ยว และนกตะกุ่ม พากันโฉบอยู่ขวักไขว่ จิกสับโดยแรง จิกทิ้ง ยื้อแย่ง สะบัดซึ่งเปตนั้นอยู่ไปมา เปตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้นเคยเป็นผู้พิพากษาโกงชาวบ้าน อยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่องคุณนิมุกคเปต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณฑภูฏบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นคุณนิมุกคเปตชาย ผู้จมอยู่ในหลุมคูท่อมศิรชะ ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้นเคยเป็นผู้กับภรรยาของชายอื่น อยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่องคูขาทิเปต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณฑภูฏบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นคูขาทิเปตชาย ผู้จมอยู่ในหลุมคูท่อมศิรชะ กำลังเอามือทั้งสองกอบคูกินอยู่ ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้นเคยเป็นพราหมณ์ผู้ชั่วช้า อยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ครั้งศาสนาพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า

พราหมณ์นั้นนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ด้วยภัตตาหารแล้ว เทคูลลงในรางจนเต็ม สั่งคนให้ไปบอก
ภัตตคาล แล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ขอท่านผู้เจริญทั้งหลาย จงฉันอาหารและนำไปให้พอแก่ความ
ต้องการจากสถานที่นี้ ด้วยวิบากแห่งกรรมนั้น เขาหมกไหม้ในนรก หลายปี หลายร้อยปี
หลายพันปี หลายแสนปี แล้วได้ประสบอัฏฐภาพเช่นนี้ ด้วยวิบากแห่งกรรมนั้นแหละ ซึ่งยังเป็น
ส่วนเหลืออยู่ ดูกรภิกษุทั้งหลาย โมคคัลลานะ พุคฺจฺริง โมคคัลลานะ ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องนิจจวิตติเปต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่
พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหา-
โมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิฆณภูบรรพต เขตพระนคร-
ราชคฤห์นี้ ได้เห็นนิจจวิตติเปตหญิง ไม่มีผิวหนัง ลอยไปในเวหาส์ ผุ่งเร้ง เหยี่ยว และ
นกตะกรุม พวกมันโฉบอยู่ขวกไขว่ จิกสับโดยแรง จิกทิ้ง ยื้อแย่ง สะบัดซึ่งเปตหญิงนั้นอยู่ไปมา
เปตหญิงนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... เปตหญิงนั้น
เคยเป็นหญิงประพุดินอกใจสามีอยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย โมคคัลลานะ
พุคฺจฺริง โมคคัลลานะ ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องมังกุติติเปต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่
พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหา-
โมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิฆณภูบรรพต เขตพระนคร-
ราชคฤห์นี้ ได้เห็นมังกุติติเปตหญิง มีรูปร่างน่าเกลียด มีกลิ่นเหม็น ลอยไปในเวหาส์
ผุ่งเร้ง เหยี่ยว และนกตะกรุม พวกมันโฉบอยู่ขวกไขว่ จิกสับโดยแรง จิกทิ้ง ยื้อแย่ง สะบัด
ซึ่งเปตหญิงนั้นอยู่ไปมา เปตหญิงนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... เปตหญิงนั้น
เคยเป็นแม่มดอยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่อง โอกิลินีเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่ พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลัทธกะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณฑภูฏบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นโอกิลินีเปรตหญิง มีร่างกายถูกไฟลวก มีหยาดเหงื่อไหลหยด มีถ่านเพลิงโปรยลง ลอยไปในเวหาส์ เปรตหญิงนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... เปรตหญิงนั้น เคยเป็นอัครมเหสีของพระเจ้ากาลิงคะ นางเป็นคนใจหឹង ได้อากระทะเต็มด้วยถ่านเพลิงคลอกสตรีร่วมพระราชสามี ...

เรื่อง อีสกพันธเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่ พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลัทธกะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณฑภูฏบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นอีสกพันธเปรตมีศีรษะขาดลอยไปในเวหาส์ ตาและปากของมันอยู่ที่อก ผุ่งแรง เขี้ยว และนกตะกรุม พากันโฉบอยู่ขั้วไขว่ จิกสับ โดยแรง จิกทิ้ง ยื้อแย่ง สะบัด ซึ่งเปรตนั้นอยู่ไปมา เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สัตว์นั้นเคยเป็น เพชฌฆาตผู้ฆ่าโจร ชื่อทามริกะ อยู่ในพระนครราชคฤห์นี้เอง ...

เรื่อง ภิกษุเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่ พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลัทธกะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณฑภูฏบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นภิกษุเปรตลอยไปในเวหาส์ สังกาฏิ บาตร ประคตเอว และร่างกายของมัน ถูกไฟติดลุกโชน เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... ภิกษุเปรตนั้น
เคยเป็นภิกษุผู้ลามก ในศาสนาของพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า ...

เรื่องภิกษุณีเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่
พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหา-
โมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิชนกูฏบรรพต เขตพระนคร
ราชคฤห์นี้ ได้เห็นภิกษุณีเปรตลอยไปในเวหาส์ สังฆาฏิ บาตร ประคตเอว และร่างกายของมัน
ถูกไฟติดลุกโชน เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... ภิกษุณีเปรตนั้น
เคยเป็นภิกษุณีผู้ลามก ในศาสนาของพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า ...

เรื่องสิกขมานาเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่
พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหา-
โมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิชนกูฏบรรพต เขตพระนคร
ราชคฤห์นี้ ได้เห็นสิกขมานาเปรต ลอยไปในเวหาส์ สังฆาฏิ บาตร ประคตเอว และร่างกาย
ของมัน ถูกไฟติดลุกโชน เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สิกขมานาเปรตนั้น
เคยเป็นสิกขมานาผู้ลามก ในศาสนาของพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า ...

เรื่องสามเณรเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่
พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหา-
โมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิชนกูฏบรรพต เขตพระนคร
ราชคฤห์นี้ ได้เห็นสามเณรเปรตลอยไปในเวหาส์ สังฆาฏิ บาตร ประคตเอว และร่างกาย
ของมัน ถูกไฟติดลุกโชน เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ... สามเณรเปรตนั้น เคยเป็นสามเณรผู้ลามก ในศาสนาของพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า ...

เรื่องสามเณรเปรต

โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระลักษณะกับท่านพระมหาโมคคัลลานะ ...

ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวว่า อาวุโส ผมลงจากคิณณภูบรรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นสามเณรเปรตลอยไปในเวหาส์ สังฆาฏี บาตร ประคตเอว และร่างกายของมัน ถูกไฟติดลุกโชน เปรตนั้นร้องครวญคราง ...

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ... สามเณรเปรตนั้น เคยเป็นสามเณรผู้ลามก ในศาสนาของพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า ...

เรื่องแม่น้ำตโปทา

[๒๕๖] ครั้งนั้นแล ท่านพระมหาโมคคัลลานะเรียกภิกษุทั้งหลายมากล่าวว่า ดูกรอาวุโสทั้งหลาย แม่น้ำตโปทานี้ไหลมาแต่ห้วงใด ห้วงนั้นมีน้ำใสเย็น จืดสนิท สะอาดสะอาด มีท่าเรียบราบ น้ำรินรมย์ มีปลาและเต่ามาก อนึ่ง ดอกบัวประมาณเท่ากงเกวียนแถมบานอยู่ แต่ถึงอย่างนั้น แม่น้ำตโปทานี้ก็เดือดพล่านไหลไปอยู่

ภิกษุทั้งหลายพากันเพ่งโทษ ตีเตียน โพนทนาว่า ไฉนท่านพระมหาโมคคัลลานะจึงกล่าวอย่างนี้ว่า ดูกรอาวุโส แม่น้ำตโปทานี้ไหลมาแต่ห้วงใด ห้วงนั้นมีน้ำใส เย็นจืดสนิท สะอาดสะอาด มีท่าเรียบราบ น้ำรินรมย์ มีปลาและเต่ามาก อนึ่ง ดอกบัวประมาณเท่ากงเกวียนแถมบานอยู่ แต่ถึงอย่างนั้น แม่น้ำตโปทานี้ก็เดือดพล่านไหลไปอยู่ ท่านพระมหาโมคคัลลานะกล่าวอวดอุตตริมนุสสธรรม แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย แม่น้ำตโปทานี้ไหลมาแต่ห้วงใด ห้วงนั้นมีน้ำใส เย็นจืดสนิท สะอาดสะอาด มีท่าเรียบราบ น้ำรินรมย์ มีปลาและเต่ามาก อนึ่ง ดอกบัวประมาณเท่ากงเกวียนแถมบานอยู่ ดูกรภิกษุทั้งหลาย แต่แม่น้ำตโปทานี้ ไหลผ่านมาในระหว่างมหานครสองขุม เพราะฉะนั้น แม่น้ำตโปทานี้จึงเดือดพล่านไหลไปอยู่ ดูกรภิกษุทั้งหลาย โมคคัลลานะพูดจริง โมคคัลลานะ ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องรบ ณ พระนครราชคฤห์

[๒๕๗] ก็โดยสมัยนั้นแล พระเจ้าพิมพิสารจอมเสนามาคชราช ทำสงครามพ่ายแพ้พวกเจ้าลิจฉวี ต่อมาภายหลัง ท้าวเชอทรงระดมพลยกไปรบพวกเจ้าลิจฉวีได้ชัยชนะ และตีกลองนั้นทีเถรีประกาศในสงครามว่า พระราชาทรงชนะพวกเจ้าลิจฉวีแล้ว ครั้งนั้น ท่านพระมหาโมคคัลลานะพูดกะภิกษุทั้งหลายว่า อาวุโสทั้งหลาย พระราชาทรงปราชัยพวกเจ้าลิจฉวีแล้ว แต่เขาตีกลองนั้นทีเถรีประกาศในสงครามว่า พระราชาทรงได้ชัยชนะพวกเจ้าลิจฉวีแล้ว

ภิกษุทั้งหลายพากัน เฟงโทษ ตีเตียน โพนทนาว่า ไฉนท่านพระมหาโมคคัลลานะ จึงกล่าวอย่างนี้ว่า อาวุโสทั้งหลาย พระราชาทรงปราชัยพวกเจ้าลิจฉวีแล้ว แต่เขาตีกลองนั้นทีเถรีประกาศในสงครามว่า พระราชาทรงได้ชัยชนะพวกเจ้าลิจฉวีแล้ว ท่านพระมหาโมคคัลลานะ กล่าวอวดอุตตริมนุสสธรรม แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ครั้งแรกพระราชาทรงปราชัยพวกเจ้าลิจฉวี ต่อมาภายหลังท้าวเชอทรงระดมพลยกไปรบพวกเจ้าลิจฉวีได้ชัยชนะ ดูกรภิกษุทั้งหลาย โมคคัลลานะพูดจริง โมคคัลลานะ ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องช้างลงน้ำ

[๒๕๘] ครั้งนั้น ท่านพระมหาโมคคัลลานะ เรียกภิกษุทั้งหลายมากล่าวว่า ดูกรอาวุโสทั้งหลาย เราเข้าอาณนุชสมาธิใกล้ฝั่งแม่น้ำสัพปีนิกา ณ ตำบลนี้ ได้ยินเสียงโหลงช้างลงน้ำ เวลาขึ้นจากน้ำเปล่งเสียงดังคุณกกระเรียน

ภิกษุทั้งหลายพากัน เฟงโทษ ตีเตียน โพนทนาว่า ไฉนท่านพระมหาโมคคัลลานะ จึงกล่าวอย่างนี้ว่า ดูกรอาวุโสทั้งหลาย เราเข้าอาณนุชสมาธิใกล้ฝั่งแม่น้ำสัพปีนิกา ณ ตำบลนี้ ได้ยินเสียงโหลงช้างลงน้ำ เวลาขึ้นจากน้ำเปล่งเสียงดังคุณกกระเรียน ท่านพระมหาโมคคัลลานะ กล่าวอวดอุตตริมนุสสธรรม แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย สมานินันมีอยู่ แต่ไม่บริสุทธ์ โมคคัลลานะพูดจริง โมคคัลลานะ ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องพระโสภิตะอรหันต์

[๒๕๙] ครั้งนั้น ท่านพระโสภิตะเรียกภิกษุทั้งหลายมากล่าวว่า ดูกรอาวุโสทั้งหลาย เราะระลึกชาติได้ห้าร้อยกัลป์ ภิกษุทั้งหลายพากัน เฟงโทษ ตีเตียน โพนทนาว่า ไฉนท่านพระโสภิตะ จึงกล่าวอย่างนี้ว่า ดูกรอาวุโสทั้งหลาย เราะระลึกชาติได้ห้าร้อยกัลป์ ท่านพระโสภิตะ กล่าวอวดอุตตริมนุสสธรรม แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า

คูกริกษุทั้งหลาย ชาตินี้ของโสภิตะมีอยู่ แต่มีชาติเดียวเท่านั้นแล คูกริกษุทั้งหลาย โสภิตะ
พูดจริง โสภิตะ ไม่ต้องอาบัติ.

ปาราชิกสิกขาบทที่ ๔ จบ.

[๓๐๐] ท่านทั้งหลาย ธรรมคือปาราชิก ๔ สิกขาบท ข้าพเจ้ายกขึ้นแสดงแล้ว ภิขุ
ต้องอาบัติปาราชิกอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ย่อมไม่ได้สังวาสกับภิขุทั้งหลาย ภิขุเป็นปาราชิก
ย่อมเป็นผู้หาสังวาสมิได้ในภายหลังเหมือนในกาลก่อน ข้าพเจ้าขอลมท่านทั้งหลายในธรรม คือ
ปาราชิก ๔ สิกขาบทนั้นว่า ท่านทั้งหลายบริสุทธ์ในธรรม คือ ปาราชิก ๔ สิกขาบทนี้แล้วหรือ
ข้าพเจ้าขอลมแม้ครั้งที่สองว่า ท่านทั้งหลายบริสุทธ์ในธรรม คือ ปาราชิก ๔ สิกขาบทนี้แล้วหรือ
ข้าพเจ้าขอลมแม้ครั้งที่สามว่า ท่านทั้งหลายบริสุทธ์ในธรรม คือ ปาราชิก ๔ สิกขาบทนี้แล้วหรือ
ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธ์ในธรรม คือ ปาราชิก ๔ สิกขาบทนี้แล้ว เพราะฉะนั้นจึงเป็นผู้หนึ่ง
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ ด้วยอย่างนี้แล.

ปาราชิกกัณฑ์ จบ

หัวข้อประจำเรื่อง

ปาราชิก ๔ สิกขาบท คือ:-

เมถุนธรรม ๑ อทินนาทาน ๑ มนุสสวิกคหะ ๑ อุตตริมนุสสธรรม ๑ เป็นวัตถุแห่ง
มูลเฉท หากความสงสัยมิได้ ดังนี้แล.

เตรสกัณฑ์

ท่านทั้งหลาย ก็กรรมคือสังฆาทิเสส ๑๓ สิกขาบทเหล่านี้แล มาสู่อุเทศ.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๑

เรื่องพระเสยสกะ

[๓๐๑] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของ
อนาถบิณฑิกคหบดี เขตพระนครสาวัตถี ครั้งนั้น ท่านพระเสยสกะ ไม่ยินดีประพฤติพรหมจรรย์
เพราะความกระสันนั้น เธอจึงชูปหอม เส้าหมอง มีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองจืดๆ มีร่างกาย
สะพรั่งด้วยเอ็น ท่านพระอุทายีได้เห็นท่านพระเสยสกะ ชูปหอม เส้าหมอง มีผิวพรรณคล้ำ
มีผิวเหลืองจืดๆ มีร่างกายสะพรั่งด้วยเอ็น ครั้นแล้วจึงได้ถามว่า อาวุโส เสยสกะ เพราะเหตุไร
คุณจึงชูปหอม เส้าหมอง มีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองจืดๆ มีร่างกายสะพรั่งด้วยเอ็น คุณจะ
ไม่ยินดีประพฤติพรหมจรรย์กระมังหนอ?

ท่านพระเสยสกะรับสารภาพว่า จริงอย่างนั้น ขอรับ

ท่านพระอุทายีแนะนำว่า คุณควรเสยสกะ ถ้าอย่างนั้น คุณจงฉันอาหารให้พอแก่ความ
ต้องการ จำวัดให้พอแก่ความต้องการ สรงน้ำให้พอแก่ความต้องการ ครั้นฉันอาหาร จำวัด สรงน้ำ
พอแก่ความต้องการแล้ว เมื่อใดความกระสันบังเกิดแก่คุณ ราคะรบกวนจิตคุณ เมื่อนั้นคุณจง
ใช้มือพยายามปล่อยขุสัจ

เส. ทำเช่นนั้น ควรหรือ ขอรับ?

อุ. ควรซี คุณ แม้ผมก็ทำเช่นนั้น

ต่อมา ท่านพระเสยสกะฉันอาหารพอแก่ความต้องการ จำวัดพอแก่ความต้องการ
สรงน้ำพอแก่ความต้องการ ครั้นฉันอาหาร จำวัด สรงน้ำพอแก่ความต้องการแล้ว เมื่อใดความ
กระสันบังเกิด ราคะรบกวนจิต เมื่อนั้นก็ใช้มือพยายามปล่อยขุสัจ สมัยต่อมา ท่านพระเสยสกะ
ได้เป็นผู้มีผิวพรรณ มีอินทรีย์อิมเอิบ มีสีหน้าสดใส มีฉวีวรรณผุดผ่อง จึงพวกภิกษุสหาย
ของท่านพระเสยสกะถามท่านพระเสยสกะว่า อาวุโส เสยสกะ เมื่อก่อนคุณชูปหอม เส้า
หมองมีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองจืดๆ มีร่างกายสะพรั่งด้วยเอ็น เดียวนี้คุณมีผิวพรรณมีอินทรีย์
อิมเอิบ มีสีหน้าสดใส มีฉวีวรรณผุดผ่อง คุณทำอย่างไรกันหรือ?

เส. ผมไม่ได้ทำยั้ง แต่ผมฉันทานอาหารพอแก่ความต้องการ จำวัดพอแก่ความต้องการ
สร้งน้ำพอแก่ความต้องการ ครั้นฉันอาหาร สร้งน้ำ จำวัดพอแก่ความต้องการแล้ว เมื่อใดความ
กระสันบังเกิดแก่ผม รากะรบกวนจิตผม เมื่อนั้นผมก็ใช้มือพยายามปล่อยขอสัจ

ภ. อ้าวโส เสยยสกะ คุณพยายามปล่อยขอสัจ ด้วยมือซึ่งเป็นเครื่องฉันอาหารที่เขา
ถวายเป็นศรัทธาเทียวหรือ?

เส. เป็นอย่างนั้น ขอรับ

บรรดาภิกษุที่มักน้อย สันโดษ มีความละเอียด มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อเสกขา ต่างก็
เพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า ไฉนท่านพระเสยยสกะจึงได้ใช้มือพยายามปล่อยขอสัจเล่า ภิกษุ
เหล่านั้น พวกนักตีเตียนท่านพระเสยยสกะโดยอเนกปริยาย แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มี
พระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ใน
เพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระเสยยสกะว่า คุณพระเสยยสกะ ข่าว่า เธอใช้มือ
พยายามปล่อยขอสัจ จริงหรือ?

ท่านพระเสยยสกะทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คุณครโมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะ
ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ไฉนเธอจึงได้ใช้มือพยายามปล่อย
ขอสัจเล่า

คุณครโมฆบุรุษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยอเนกปริยาย เพื่อคลายความกำหนัด ไม่ใช่
เพื่อมีความกำหนัด เพื่อความพราก ไม่ใช่เพื่อความประกอบ เพื่อความไม่ถึอมั่น ไม่ใช่เพื่อมี
ความถึอมั่น มิใช่หรือ เมื่อธรรมชื่อนั้น อันเราแสดงแล้ว เพื่อคลายความกำหนัด เธอยังจักคิด
เพื่อมีความกำหนัด เราแสดงเพื่อความพราก เธอยังจักคิดเพื่อความประกอบ เราแสดงเพื่อความ
ไม่ถึอมั่น เธอยังจักคิดเพื่อมีความถึอมั่น

คุณครโมฆบุรุษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยอเนกปริยาย เพื่อเป็นที่สำรอกแห่งรากะ เพื่อ
เป็นที่สร้างแห่งความเมา เพื่อเป็นที่บรรเทาความระหาย เพื่อเพิกถอนอาลัย เพื่อเข้าไปตัดวัฏฏะ
เพื่อสิ้นแห่งตัณหา เพื่อคลายกำหนัด เพื่อความดับทุกข์ เพื่อความไม่มีกิเลสเครื่องร้อยรัด
มิใช่หรือ?

ดูกร โฆฆบุรุษ การละกาม การกำหนดรู้ความหมายในกาม การกำจัดความระหายในกาม การเพิกถอนความตริกันเกี่ยวด้วยกาม การระงับความก่อกวนเพราะกาม เราบอกไว้แล้วโดยอเนกปริยาย มิใช่หรือ?

ดูกร โฆฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว

ครั้นผู้มีพระภาค ทรงคิดเทียบท่านพระเสขสกะ โดยอเนกปริยายดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สัน โดยความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารถ ความเพียร โดยอเนกปริยาย ทรงกระทำธรรมีกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิด ในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระบัญญัติ

๕. ๑. ปล่อยสูกะเป็นไปด้วยความจงใจ เป็นสังฆาทิเสส

ก็สิกขาบทนี้ ข่อมเป็นอันพระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติแล้วแก่ภิกษุทั้งหลายด้วยอาการดังนี้.

เรื่องพระเสขสกะ จบ.

เรื่องภิกษุหลายรูป

[๓๐๒] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายจัน โภชนะอันประณีตแล้ว จำวัดปล่อยสติไม่มีสัมปชัญญะ เมื่อเธอจำวัดปล่อยสติไม่มีสัมปชัญญะ อสุจิเคลื่อน โดยฝืน เธอมีความรังเกียจว่า

พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้ว่า ปล่อยสุกคะเป็นไปด้วยความจงใจ เป็นสังฆาทิเสส แต่อสุจิของพวกเราเคลื่อนโดยฝืน ทั้งเจตนาในความฝืนนี้จะมีก็ได้ ขรอยพวกเรา ต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เจตนานี้มีอยู่ แต่นั่นเป็นอัปโหหาริก

ทรงบัญญัติพระอนุบัญญัติ

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงกระทำธรรมิกถา ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วรับสั่งภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ ...

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระอนุบัญญัติ

๕. ๑. ก. ปล่อยสุกคะเป็นไปด้วยความจงใจ เว้นไว้แต่ฝืนเป็นสังฆาทิเสส.

เรื่องภิกษุหลายรูป จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๓๐๓] บทว่า เป็นไปด้วยความจงใจ ความว่า รู้อยู่ รู้คืออยู่ จงใจ ตั้งใจละเมิด

บทว่า สุกคะ อธิบายว่า สุกคะมี ๑๐ อย่าง คือ สุกคะสีเขียว ๑ สุกคะสีเหลือง ๑

สุกคะสีแดง ๑ สุกคะสีขาว ๑ สุกคะสีเหมือนเปรียง ๑ สุกคะสีเหมือนน้ำท่า ๑ สุกคะสีเหมือน

น้ำมัน ๑ สุกคะสีเหมือนนมสด ๑ สุกคะสีเหมือนนมส้ม ๑ สุกคะสีเหมือนเนยใส ๑

การกระทำอสุจิให้เคลื่อนจากฐานตรัสเรียกว่า การปล่อย ชื่อว่าปล่อย

บทว่า เว้นไว้แต่ฝืน คือ ยกเว้นความฝืน

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์เท่านั้นให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้นได้ ชักเข้าหาอาบัติ

เดิมได้ ให้มานัตได้ เรียกเข้าห่มได้ ไม่ใช่คณะมารูปด้วยกัน ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะฉะนั้น

จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือเป็นชื่อของหมวดอาบัติ

นั้นแล แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทกษณีย์

(อุบาย ๔)

[๓๐๔] กิณฺหุปล้อยสุกฺกะในรูปภายใน ๑ ปล้อยสุกฺกะในรูปภายนอก ๑ ปล้อยสุกฺกะ
ในรูปทั้งที่เป็นภายในทั้งที่เป็นภายนอก ๑ ปล้อยเมื่อยังสะเอาให้ไหวในอากาศ ๑

(กาล ๕)

ปล้อยเมื่อเวลาเกิดความกำหนัด ๑ ปล้อยเมื่อเวลาปวดอุจจาระ ๑ ปล้อยเมื่อเวลาปวด
ปัสสาวะ ๑ ปล้อยเมื่อเวลาต้องลม ๑ ปล้อยเมื่อเวลาถูกขุ่นขน ๑

(ความประสงค์ ๑๐)

ปล้อยเพื่อประสงค์ความหายโรค ๑ ปล้อยเพื่อประสงค์ความสุข ๑ ปล้อยเพื่อประสงค์เป็น
ยา ๑ ปล้อยเพื่อประสงค์ให้ทาน ๑ ปล้อยเพื่อประสงค์เป็นบุญ ๑ ปล้อยเพื่อประสงค์บุญชาติ ๑
ปล้อยเพื่อประสงค์ไปสวรรค์ ๑ ปล้อยเพื่อประสงค์เป็นพืช ๑ ปล้อยเพื่อประสงค์จะทดลอง ๑
ปล้อยเพื่อประสงค์ความสนุก ๑

(วัตถุประสงค์ ๑๐)

ปล้อยสุกฺกะสีเขียว ๑ ปล้อยสุกฺกะสีเหลือง ๑ ปล้อยสุกฺกะสีแดง ๑ ปล้อยสุกฺกะสีขาว ๑
ปล้อยสุกฺกะสีเหมือนเปรียง ๑ ปล้อยสุกฺกะสีเหมือนน้ำท่า ๑ ปล้อยสุกฺกะสีเหมือนน้ำมัน ๑
ปล้อยสุกฺกะสีเหมือนนมสด ๑ ปล้อยสุกฺกะสีเหมือนนมส้ม ๑ ปล้อยสุกฺกะสีเหมือนเนยใส ๑

[๓๐๕] บทว่า รูปภายใน ได้แก่รูปที่มีวิญญูณครอง เป็นภายใน

บทว่า รูปภายนอก ได้แก่รูปที่มีวิญญูณครอง หรือรูปที่ไม่มีวิญญูณครอง เป็นภายนอก

บทว่า รูปทั้งที่เป็นภายในทั้งที่เป็นภายนอก ได้แก่รูปทั้งสองนั้น

บทว่า เมื่อยังสะเอาให้ไหวในอากาศ คือเมื่อพยายามในอากาศ องค์กำเนิดเป็นอวัยวะ
ใช้การได้

บทว่า เมื่อเวลาเกิดความกำหนัด คือเมื่ออุทราคะบีบคั้นแล้ว องค์กำเนิดเป็นอวัยวะ
ใช้การได้

บทว่า เมื่อเวลาปวดอุจจาระ คือเมื่อปวดอุจจาระ องค์กำเนิดเป็นอวัยวะใช้การได้

บทว่า เมื่อเวลาปวดปัสสาวะ คือเมื่อปวดปัสสาวะ องค์กำเนิดเป็นอวัยวะใช้การได้

บทว่า เมื่อเวลาต้องลม คือเมื่อถูกลมโชนแล้ว องค์กำเนิดเป็นอวัยวะใช้การได้

บทว่า เมื่อเวลาถูกบึ้งชน คือเมื่อถูกบึ้งชนเบียดเบียนแล้ว องค์กำเนิดเป็นอวัยวะ
ใช้การได้

บทว่า เพื่อประสงค์ความหายโรค คือเพื่อหวังว่าจักเป็นคนไม่มีโรค

บทว่า เพื่อประสงค์ความสุข คือเพื่อหวังว่าจักยังสุขเวทนาให้เกิด

บทว่า เพื่อประสงค์เป็นยา คือเพื่อมุ่งว่าจักเป็นยา

บทว่า เพื่อประสงค์ให้ทาน คือเพื่อมุ่งว่าจักให้ทาน

บทว่า เพื่อประสงค์เป็นบุญ คือเพื่อมุ่งว่าจักเป็นบุญ

บทว่า เพื่อประสงค์บูชาสัตถุ คือเพื่อมุ่งว่าจักบูชาสัตถุ

บทว่า เพื่อประสงค์ไปสวรรค์ คือเพื่อมุ่งว่าจักได้ไปสวรรค์

บทว่า เพื่อประสงค์เป็นพืช คือเพื่อมุ่งว่าจักเป็นพืช

บทว่า เพื่อประสงค์ทดลอง คือเพื่อมุ่งว่าจักทดลองดูว่า สุกกะจักเป็นสีเขียว สีเหลือง
สีแดง สีขาว สีเหมือนเป็รียง สีเหมือนน้ำท่า สีเหมือนน้ำมัน สีเหมือนนมสด สีเหมือน
นมส้ม หรือสีเหมือนเนยใส

บทว่า เพื่อประสงค์ความสนุก คือมีความมุ่งหมายจะเล่น.

สุทธกิสังฆาทิเสส

อุบาย ๔ อย่าง

[๓๐๖] ภิกษุจงใจ พยายาม ในรูปภายใน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม ในรูปภายนอก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม ในรูปทั้งที่เป็นภายใน ทั้งที่เป็นภายนอก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เมื่อยังสะเอวให้ไหวในอากาศ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

กาล ๕ อย่าง

ภิกษุจงใจ พยายาม เมื่อเวลาเกิดความกำหนัด สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เมื่อเวลาปวดอุจจาระ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เมื่อเวลาปวดปัสสาวะ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เมื่อเวลาต้องลม สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เมื่อเวลาถูกบุ้งชน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ความประสงค์ ๑๐ อย่าง

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อประสงค์ความหายโรค สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อประสงค์ความสุข สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อประสงค์เป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อประสงค์ให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อประสงค์เป็นบุญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อประสงค์บูชาัญญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อประสงค์ไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อประสงค์เป็นพืช สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อประสงค์ทดลอง สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อประสงค์ความสนุก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

วัตถุประสงค์ ๑๐ อย่าง

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียวเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลืองเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดงเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาวเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียงเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่าเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมันเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสดเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้มเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใสเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สุทธกิสังฆาทิเสส จบ.

ฉันทจกักร

มีความประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล

[๓๐๗] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรคและเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรคและเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรคและเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรคและเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรคและเพื่อบูชาขัณฺฑ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรคและเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรคและเพื่อเป็นพืช สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรคและเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรคและเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ฉันทจกักร มีความประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล จบ.

พันธจกักร

มีความประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๑

[๓๐๘] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุขและเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุขและเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุขและเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุขและเพื่อมนุษย์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุขและเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุขและเพื่อเป็นพีช สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุขและเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุขและเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุขและเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส.

พันธจักร

มีความประสงค์อย่างเดียวกันเป็นมูล หมวดที่ ๒

[๓๐๕] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยาและเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยาและเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยาและเพื่อมนุษย์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยาและเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยาและเพื่อเป็นพีช สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยาและเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยาและเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยาและเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยาและเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

พันธจักร

มีความประสงค์อย่างเดียวนั้นเป็นมูล หมวดที่ ๓

[๓๑๐] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ทานและเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ทานและเพื่อบูชาสัตบุรุษ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ทานและเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ทานและเพื่อเป็นพืช สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ทานและเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ทานและเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ทานและเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ทานและเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ทานและเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

พันธจักร

มีความประสงค์อย่างเดิยเป็นมูล หมวดที่ ๔

[๓๑๑] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญและเพื่อบูชาญญ์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญและเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญและเพื่อเป็นพีช สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญและเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญและเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญและเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญและเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญและเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญและเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

พันธจักร

มีความประสงค์อย่างเดิยเป็นมูล หมวดที่ ๕

[๓๑๒] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อบูชาญญ์และเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อบูชาญญ์และเพื่อเป็นพีช สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออนุชาญญและเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออนุชาญญและเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออนุชาญญและเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออนุชาญญและเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออนุชาญญและเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออนุชาญญและเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออนุชาญญและเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีความประสงค์อย่างเดียวนั้นเป็นมูล หมวดที่ ๖

[๓๑๓] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์และเพื่อเป็นพีช สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์และเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์และเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์และเพื่อหายโรค สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์และเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์และเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์และเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์และเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์และเพื่ออุชชาชัยญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีความประสงค์อย่างเดียวกันเป็นมูล หมวดที่ ๗

[๓๑๔] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพืชและเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพืชและเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพืชและเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพืชและเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพืชและเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพืชและเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพืชและเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพืชและเพื่ออนุชาญาณ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพืชและเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีความประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๘

[๑๑๕] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลองและเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลองและเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลองและเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลองและเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลองและเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลองและเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลองและเพื่ออนุชาญาณ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลองและเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลองและเพื่อเป็นพืช สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีความประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๙

[๑๑๖] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสนุกและเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสนุกและเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสนุกและเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสนุกและเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสนุกและเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสนุกและเพื่อบูชาสัตถุ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสนุกและเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสนุกและเพื่อเป็นพืช สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสนุกและเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

พัทธจักร มีความประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล จบ.

แม้ขันขจรและพัทธจักรมีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูลเป็นต้น ก็พึงทราบโดยนัยนี้แล.

ขันขจร

มีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล

[๑๑๗] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรค เพื่อความสุข และเพื่อเป็นยา
สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรค เพื่อความสุข และเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรค เพื่อความสุข และเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรค เพื่อความสุข และเพื่อมนุษยัญ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรค เพื่อความสุข และเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรค เพื่อความสุข และเพื่อเป็นพีช สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรค เพื่อความสุข และเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรค เพื่อความสุข และเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ฉันทจกักรมีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล จบ.

พัทธจกักร

มีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๑

[๓๑๘] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุข เพื่อเป็นยา และเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุข เพื่อเป็นยา และเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุข เพื่อเป็นยา และเพื่อมนุษยัญ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุข เพื่อเป็นยา และเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุข เพื่อเป็นยา และเพื่อเป็นพีช สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุข เพื่อเป็นยา และเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุข เพื่อเป็นยา และเพื่อความสนุก สุขกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความสุข เพื่อเป็นยา และเพื่อความหายโรค สุขกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๒

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยา เพื่อให้ทาน และเพื่อเป็นบุญ สุขกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยา เพื่อให้ทาน และเพื่อบูชาัญญ สุขกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยา เพื่อให้ทาน และเพื่อไปสวรรค์ สุขกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยา เพื่อให้ทาน และเพื่อเป็นพืช สุขกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยา เพื่อให้ทาน และเพื่อทดลอง สุขกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยา เพื่อให้ทาน และเพื่อความสนุก สุขกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยา เพื่อให้ทาน และเพื่อความหายโรค สุขกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นยา เพื่อให้ทาน และเพื่อความสุข สุขกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๓

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ทาน เพื่อเป็นบุญ และเพื่อบูชาัญญ สุขกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ท่าน เพื่อเป็นบุญ และเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ท่าน เพื่อเป็นบุญ และเพื่อเป็นพีช สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ท่าน เพื่อเป็นบุญ และเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ท่าน เพื่อเป็นบุญ และเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ท่าน เพื่อเป็นบุญ และเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ท่าน เพื่อเป็นบุญ และเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อให้ท่าน เพื่อเป็นบุญ และเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๔

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญ เพื่อบูชาัญญ และเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญ เพื่อบูชาัญญ และเพื่อเป็นพีช สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญ เพื่อบูชาัญญ และเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญ เพื่อบูชาัญญ และเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญ เพื่อบูชาัญญ และเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญ เพื่ออุชชายัญ และเพื่อความสุก สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญ เพื่ออุชชายัญ และเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นบุญ เพื่ออุชชายัญ และเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๕

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออุชชายัญ เพื่อไปสวรรค์ และเพื่อเป็นพืช สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออุชชายัญ เพื่อไปสวรรค์ และเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออุชชายัญ เพื่อไปสวรรค์ และเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออุชชายัญ เพื่อไปสวรรค์ และเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออุชชายัญ เพื่อไปสวรรค์ และเพื่อความสุก สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออุชชายัญ เพื่อไปสวรรค์ และเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออุชชายัญ เพื่อไปสวรรค์ และเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่ออุชชายัญ เพื่อไปสวรรค์ และเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๖

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์ เพื่อเป็นพีช และเพื่อทดลอง สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์ เพื่อเป็นพีช และเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์ เพื่อเป็นพีช และเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์ เพื่อเป็นพีช และเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์ เพื่อเป็นพีช และเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์ เพื่อเป็นพีช และเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์ เพื่อเป็นพีช และเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อไปสวรรค์ เพื่อเป็นพีช และเพื่อบูชาขัตติย สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๗

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพีช เพื่อทดลอง และเพื่อความสนุก สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพีช เพื่อทดลอง และเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพีช เพื่อทดลอง และเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพีช เพื่อทดลอง และเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพีช เพื่อทดลอง และเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพีช เพื่อทดลอง และเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพีช เพื่อทดลอง และเพื่อบูชาสัตถุ สุกกะเคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อเป็นพีช เพื่อทดลอง และเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๘

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลอง เพื่อความสนุก และเพื่อความหายโรค สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลอง เพื่อความสนุก และเพื่อความสุข สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลอง เพื่อความสนุก และเพื่อเป็นยา สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลอง เพื่อความสนุก และเพื่อให้ทาน สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลอง เพื่อความสนุก และเพื่อเป็นบุญ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลอง เพื่อความสนุก และเพื่อบูชาสัตถุ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลอง เพื่อความสนุก และเพื่อไปสวรรค์ สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อทดลอง เพื่อความสนุก และเพื่อเป็นพีช สุกกะเคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร มีความประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล จบ.

[๑๑๕] ชั้นจัฏฐจักร และพัทธจักร มีความประสงค์ ๑ อย่างเป็นมูล

ชั้นจัฏฐจักรและพัทธจักร มีความประสงค์ ๔ อย่างเป็นมูล

ชั้นจัฏฐจักรและพัทธจักร มีความประสงค์ ๕ อย่างเป็นมูล

ชั้นจัฏฐจักรและพัทธจักร มีความประสงค์ ๖ อย่างเป็นมูล

ชั้นจัฏฐจักรและพัทธจักร มีความประสงค์ ๗ อย่างเป็นมูล

ชั้นจัฏฐจักรและพัทธจักร มีความประสงค์ ๘ อย่างเป็นมูล

ชั้นจัฏฐจักรและพัทธจักร มีความประสงค์ ๙ อย่างเป็นมูล

นักปราชญ์พึงทำตามแบบนี้แล.

ชั้นจัฏฐจักรและพัทธจักร

มีความประสงค์ทุกอย่างเป็นมูล ดังต่อไปนี้

[๑๒๐] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรค เพื่อความสุข เพื่อเป็นยา เพื่อ
ให้ทาน เพื่อเป็นบุญ เพื่อบูชาญ เพื่อไปสวรรค์ เพื่อเป็นพีช เพื่อทดลอง และเพื่อความ
สนุก สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ฯ.

ชั้นจัฏฐจักรและพัทธจักร มีความประสงค์ทุกอย่างเป็นมูล จบ.

ชั้นจัฏฐจักร

มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล

[๑๒๑] ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว และสุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว และสุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว และสุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ขณทจักรมีวัตถุประสงค้อย่างเดียวเป็นมูล จบ

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค้อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๑

[๓๒๒] ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๒

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง และสุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหลือง เคลื่อนต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๓

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว และสุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๔

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส ฯ.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๕

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส ฯ.

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเขียว เคลื่อนต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค้อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๖

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค้อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๗

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๘

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหมือนเปรี้ยว เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล หมวดที่ ๘

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีเหมือนเปรี้ยว เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักรมีวัตตอุปประสงค์อย่างเดียวเป็นมูล จบ.

แม้ฉันทจักร และพัทธจักร มีวัตตอุปประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูลเป็นต้น ก็พึงทราบโดย
นัยนี้แล.

ฉันทจักร

มีวัตตอุปประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล

[๑๒๑] ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีแดง
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีขาว เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนนมสด
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว สุกกะสีเหลือง และสุกกะสีเหมือนเนยใส
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ฉันทจักรมีวัตตอุปประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล จบ.

พัทธจักร

มีวัตตอุปประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๑

[๑๒๔] ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง สุกกะสีแดง และสุกกะสีขาว เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง สุกกะสีแดง และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหลือง สุกกะสีแดง และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๒

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง สุกกะสีขาว และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีแดง สุกกะสีขาว และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๓

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหมือนน้ำมัน
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหมือนนมสด
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหมือนนมส้ม
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหมือนเนยใส
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเขียว เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีขาว สุกกะสีเหมือนเปรียง และสุกกะสีแดง เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๔

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเหมือน
น้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง สุกกะสีเหมือนน้ำท่า และสุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๕

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีแดง
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีขาว
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า สุกกะสีเหมือนน้ำมัน และสุกกะสีเหมือน
เปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๖

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเหมือน
นมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเหมือน
เนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเขียว
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเหลือง
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีแดง
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีขาว
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเหมือน
เปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน สุกกะสีเหมือนนมสด และสุกกะสีเหมือน
น้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๗

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหมือน
เนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเขียว
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหลือง
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีแดง
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีขาว
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหมือน
เปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหมือน
น้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหมือน
น้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร

มีวัตถุประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล หมวดที่ ๘

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีเขียว
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสี
สีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีแดง
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีขาว
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสี
เหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม สุกกะสีเหมือนเนยใส สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม สุกกะสีเหมือนเนยใส และสุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร มีวัตตูประสงค์ ๒ อย่างเป็นมูล จบ.

[๑๒๕] ขันจจักรและพัทธจักร มีวัตตูประสงค์ ๑ อย่างเป็นมูล

ขันจจักรและพัทธจักร มีวัตตูประสงค์ ๔ อย่างเป็นมูล

ขันจจักรและพัทธจักร มีวัตตูประสงค์ ๕ อย่างเป็นมูล

ขันจจักรและพัทธจักร มีวัตตูประสงค์ ๖ อย่างเป็นมูล

ขันจจักรและพัทธจักร มีวัตตูประสงค์ ๗ อย่างเป็นมูล

ขันจจักรและพัทธจักร มีวัตตูประสงค์ ๘ อย่างเป็นมูล

ขันจจักรและพัทธจักร มีวัตตูประสงค์ ๙ อย่างเป็นมูล

นักปราชญ์พึงทำตามแบบนี้แล.

ขันจจักรและพัทธจักร

มีวัตตูประสงค์ทุกอย่างเป็นมูล ดังต่อไปนี้:-

[๑๒๖] ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะสีเขียว สุกกะสีเหลือง สุกกะสีแดง สุกกะสีขาว สุกกะสีเหมือนเปรียง สุกกะสีเหมือนน้ำท่า สุกกะสีเหมือนน้ำมัน สุกกะสีเหมือนนมสด สุกกะสีเหมือนนมส้ม และสุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ขันจจักรและพัทธจักร มีวัตตูประสงค์ทุกอย่างเป็นมูล จบ.

อุกโตพัทธมิสสจจักร

[๑๒๗] ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรค และสุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม เพื่อความหายโรค และเพื่อความสุก สุกกะสีเขียว และสุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ฉันทจกักร

[๑๒๘] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้อง

อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ฉันทจกักร จบ.

พัทธจกักร

[๑๒๙] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

พัทธจักร จบ.

กุจฉิจักร

กุจฉิจักร หมวดที่ ๑

[๓๓๐] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรี้ยว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

กุณฉิจักร หมวดที่ ๒

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีขาว สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

[พึงทราบจักรทั้งหลาย อย่างนี้]

กุณฉิจักร หมวดที่ ๓

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเปรียง พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

กัจฉจกัร หมวดที่ ๕

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

กุจฉิจักร หมวดที่ ๖

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

กุจฉิจักร หมวดที่ ๗

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

กุจฉิจักร หมวดที่ ๘

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

กัจฉิจักร จบ.

ปิฎกจักร

ปิฎกจักร รอบที่ ๑

[๓๓๑] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเปรียง พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเขียว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

ปิฎกจักร รอบที่ ๑ จบ.

ปิฎกจักร รอบที่ ๒

[๓๓๒] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเปรียง พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหลือง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส.

ปิฎกัจฉกร รอบที่ ๒ จบ.

ปิฎกัจฉกร รอบที่ ๓

[๓๓๓] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเปรียง พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีแดง เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

ปิฎกจกัร รอบที่ ๓ จบ.

ปิฎกจกัร รอบที่ ๔

[๓๓๔] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเปรียง พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆา-
ติเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆา-
ติเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีขาว เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆา-
ติเสส.

ปิฎกจกัร รอบที่ ๔ จบ.

ปิฎกจกัร รอบที่ ๕

[๓๑๕] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหมือนเปรียง เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ปิฎกจกัร รอบที่ ๕ จบ.

ปิฎกจกัร รอบที่ ๖

[๓๑๖] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเปรียง พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำท่า เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ปิฎกจักษุ รอบที่ ๖ จบ.

ปิฎกจักษุ รอบที่ ๗

[๓๓๗] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเนยใส พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเปรียง พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีเหมือนน้ำมัน เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ปิฎกจกัร รอบที่ ๗ จบ.

ปิฎกจกัร รอบที่ ๘

[๓๓๘] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด
เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเปรียง พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหมือนนมสด เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ปิฎกจกัร รอบที่ ๘ จบ.

ปิฎกจักษุ ครอบที่ ๕

[๑๓๕] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเนยใส พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเปรียง พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหมือนนมส้ม เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ปิฎกจักษุ ครอบที่ ๕ จบ.

ปิฎกจักษุ ครอบที่ ๑๐

[๑๔๐] ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเขียว พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหลือง พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีแดง พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีขาว พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนเปรียง พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำท่า พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนน้ำมัน พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมสด พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจว่า จักปล่อยสุกกะสีเหมือนนมส้ม พยายาม สุกกะสีเหมือนเนยใส เคลื่อน
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ปิฎกจักร รอบที่ ๑๐ จบ.

ปิฎกจักร จบ.

[๓๔๑] ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะเคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุจงใจ พยายาม สุกกะไม่เคลื่อน ต้องอาบัติอุตถัจจย

ภิกษุจงใจ ไม่พยายาม สุกกะเคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ

ภิกษุจงใจ ไม่พยายาม สุกกะไม่เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ

ภิกษุไม่จงใจ พยายาม สุกกะเคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ

ภิกษุไม่จงใจ พยายาม สุกกะไม่เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ

ภิกษุไม่จงใจ ไม่พยายาม สุกกะเคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ

ภิกษุไม่จงใจ ไม่พยายาม สุกกะไม่เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ

อนาปัตติวาร

[๓๔๒] ภิกษุมือสุกเคลื่อนเพราะฝน ๑ ภิกษุไม่ประสงค์จะให้อสุกเคลื่อน ๑ ภิกษุวิก-
จริต ๑ ภิกษุมิจิตฟุ้งซ่าน ๑ ภิกษุผู้กระต๊ပ်กระสายเพราะเวทนา ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้อง-
อาบัติ.

วินิตวัตถุ

คาถาแสดงชื่อเรื่อง

[๓๔๓] เรื่องฝัน เรื่องถ่ายอุจจาระ เรื่องถ่ายปัสสาวะ
เรื่องตริกถึงกามวิตก เรื่องอาบนํ้าร้อน เรื่องทายา
เรื่องเกาอัมณะ เรื่องเดินทาง เรื่องหนังหุ้มองค์ก้านนิค
เรื่องเรือนไฟ เรื่องขา เรื่องสามเนทร
เรื่องสามเนทรหลับ เรื่องหนีบด้วยขา เรื่องบีบด้วยกำมือ
เรื่องแอนในอากาศ เรื่องตัดกาย เรื่องเพ่งองค์ก้านนิค
เรื่องสอดเข้าช่องดาล เรื่องสีกับไม้ เรื่องอาบนํ้าทวนกระเส
เรื่องเล่นโคลน เรื่องลุยน้ำ เรื่องเล่นไถลกัน
เรื่องลุยสระบัว เรื่องสอดเข้าในทราย เรื่องสอดเข้าในตม
เรื่องตักนํ้ารด เรื่องสืบนที่นอน เรื่องสีกับนิ้วแม่มือ.

เรื่องฝัน

[๓๔๔] ก็โดยสมัยนั้นแล อสุจิของภิกษุรูปหนึ่งเคลื่อนเพราะฝัน เธอได้มีความรังเกียจว่า
เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค
ตรัสว่า ดูกรภิกษุ ภิกษุมืออสุจิเคลื่อนเพราะฝัน ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องถ่ายอุจจาระ

[๓๔๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังถ่ายอุจจาระอยู่ อสุจิเคลื่อนแล้ว เธอได้มี
ความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อนเลย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องถ่ายปัสสาวะ

[๓๔๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังถ่ายปัสสาวะอยู่ อสุจิเคลื่อนแล้ว เธอได้
มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มี
พระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อนเลย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องตริกถึงกามวิตก

[๑๔๗] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังตริกถึงกามวิตกอยู่ อสุจิเคลื่อนแล้ว เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อนเลย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุตริกถึงกามวิตก ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องอาบน้ำร้อน

[๑๔๘] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังอาบน้ำร้อนอยู่ อสุจิเคลื่อนแล้ว เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อนเลย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน กำลังอาบน้ำร้อน อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน กำลังอาบน้ำร้อนอยู่ แต่อสุจิไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องทนาย

[๑๔๙] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีแผลที่องค์กำเนิด เมื่อเธอกำลังทนาย อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อนเลย พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีแผลที่องค์กำเนิด เขอมีความประสงค์จะให้อสฺจฺจเคลื่อน
กำลังทายา อสฺจฺจเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึง
กราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีแผลที่องค์กำเนิด เขอมีความประสงค์จะให้อสฺจฺจเคลื่อน
กำลังทายา แต่อสฺจฺจไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุทถัจจ.

เรื่องเกาอ้นทะ

[๓๕๐] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังเกาอ้นทะ อสฺจฺจเคลื่อน เธอได้มีความ
รังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มี
พระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุผู้ไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจฺจเคลื่อน กำลังเกาอ้นทะ อสฺจฺจ
เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น
แต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจฺจเคลื่อน กำลังเกาอ้นทะ แต่
อสฺจฺจไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องเดินทาง

[๓๕๑] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังเดินทาง อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน กำลังเดินทางไป อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน กำลังเดินทาง แต่ อสุจิไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย ฯ.

เรื่องหนึ่งหุ้มองค์กำเนิด

[๓๕๒] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง จับหนึ่งหุ้มองค์กำเนิด ถ่ายปัสสาวะอยู่ อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า ไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน จับหนึ่งหุ้มองค์กำเนิด ถ่ายปัสสาวะอยู่ อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคๆ ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน จับหนั่งหุ้มองค์กำเนิด ถ่ายปัสสาวะอยู่ แต่ออสฺจิกไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องเรือนไฟ

[๓๕๓] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังผิงเกลียวห้องอยู่ในเรือนไฟ ออสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค

พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน ผิงเกลียวห้องอยู่ในเรือนไฟ ออสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน ผิงเกลียวห้องอยู่ในเรือนไฟ แต่ออสฺจิกไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

[๓๕๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังทำบริกรรมหลังให้พระอุปัชฌายะอยู่ในเรือนไฟ ออสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้สูจิเคลื่อน ทำบริกรรมหลังให้พระอุปัชฌายะอยู่ในเรือนไฟ อสูจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสส แล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้สูจิเคลื่อน ทำบริกรรมหลังให้พระอุปัชฌายะอยู่ในเรือนไฟ แต่อสูจิไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องขา

[๓๕๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ทำองค์กำเนิดให้เสียดสีขาอยู่ อสูจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้สูจิเคลื่อน ทำองค์กำเนิดให้เสียดสีขาอยู่ อสูจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้สูจิเคลื่อน ทำองค์กำเนิดให้เสียดสีขาอยู่ แต่อสูจิไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องสามเณร

[๑๕๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีความประสงค์จะให้อุจฺฉิเคลื่อน ได้บอกสามเณรรูปหนึ่งว่า พ่อสามเณร เธอจงมาจับองค์กำเนิดของฉัน สามเณรได้จับองค์กำเนิดของภิกษุนั้นแล้ว อุจฺฉิของภิกษุนั้นเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

เรื่องสามเณรหลับ

[๑๕๗] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ได้จับองค์กำเนิดของสามเณรผู้นอนหลับ อุจฺฉิของภิกษุนั้นเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องหนีบด้วยขา

[๑๕๘] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง หนีบองค์กำเนิดด้วยขาทั้งสอง อุจฺฉิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อุจฺฉิเคลื่อน หนีบองค์กำเนิดด้วยขาทั้งสอง อุจฺฉิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้สูจิเคลื่อน หนีบองค์กำเนิดด้วยขาทั้งสอง แต่สูจิไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องบีบด้วยกำมือ

[๑๕๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง บีบองค์กำเนิดด้วยกำมือ อสูจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้สูจิเคลื่อน บีบองค์กำเนิดด้วยกำมือ อสูจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้สูจิเคลื่อน บีบองค์กำเนิดด้วยกำมือ แต่สูจิไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องแ่่นในอากาศ

[๑๖๐] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้สูจิเคลื่อน ยังสะเอวให้ไหวในอากาศ อสูจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน ยังสะเอวให้ไหวใน
อากาศ แต่ออสฺจิกไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องคัศกาย

[๓๖๑] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งกำลังคัศกายอยู่ ออสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความ
รังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน กำลังคัศกายอยู่
อสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน กำลังคัศกายอยู่ แต่
อสฺจิกไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องเพ่งองค์กำเนิด

[๓๖๒] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนดเพ่งองค์กำเนิดของมาตุคาม ออสฺจิก
ของภิกษุนั้นเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบ
ทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส
ดูกรภิกษุทั้งหลาย อันภิกษุมีความกำหนดไม่ควรเพ่งองค์กำเนิดของมาตุคาม รูปใดเพ่ง ต้องอาบัติ
ทุกกฏ.

เรื่องสอดเข้าช่องคาล

[๓๖๓] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน สอดองค์
กำเนิดเข้าช่องคาล อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน สอดองค์กำเนิดเข้า
ช่องคาล แต่อสุจิไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องสีกับไม้

[๓๖๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน สีกัดกำเนิด
กับไม้ อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบ
ทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน สือกํกำเนิดกับไม้ แต่อสฺจิกไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องอาบนํ้าทวนกระแสน

[๓๖๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง อาบนํ้าทวนกระแสน อสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า ไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน อาบนํ้าทวนกระแสน อสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน อาบนํ้าทวนกระแสน แต่อสฺจิกไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. คุณกริกขุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องเล่นโคลน

[๓๖๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง เล่นอยู่ในโคลน อสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า คุณกริกขุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน เล่นอยู่ในโคลน

อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน เล่นอยู่ในโคลน แต่
อสุจิไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องลუნ้ำ

[๓๖๗] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งลუნ้ำอยู่ อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาติเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น แต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน ลუნ้ำอยู่ อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาติเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาติเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน ลუნ้ำอยู่ แต่อสุจิไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาติเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาติเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจจัย.

เรื่องเล่นไถลก้น

[๓๖๘] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง เล่นไถลก้นอยู่ อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาติเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน เล่นไถลก้นอยู่ อสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาติเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาติเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน เล่นไถลกันอยู่ แต่อสฺจิกไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องอุยสระบัว

[๓๖๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งอุยอยู่ในสระบัว อสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน อุยอยู่ในสระบัว อสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน อุยอยู่ในสระบัว แต่อสฺจิกไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องสอดเข้าในทราย

[๓๗๐] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน สอดองค์กำหนดเข้าในทราย อสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน สอดองค์กำเนิดเข้า ในทราย แต่ออสุจิไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องสอดเข้าในตม

[๓๗๑] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน สอดองค์กำเนิดเข้าในตม ออสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน สอดองค์กำเนิดเข้า ในตม แต่ออสุจิไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องตักน้ำรด

[๓๗๒] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งตักน้ำรดองค์กำเนิด ออสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้า ไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ภิกษุ ไม่มีความประสงค์จะให้เคลื่อน ไม่ต้องอาบัติ.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสุจิเคลื่อน ตักน้ำรดองค์กำเนิด ออสุจิเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน ตักน้ำรดองค์กำเนิด
แต่อสฺจิกไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละมังหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องสึบนที่นอน

[๓๗๓] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน สียงค์กำเนิด
บนที่นอน อสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละมังหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน สียงค์กำเนิดบนที่นอน
แต่อสฺจิกไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละมังหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

เรื่องสีกับนิ้วแม่มือ

[๓๗๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน สียงค์กำเนิด
กับนิ้วแม่มือ อสฺจิกเคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละมังหนอ
จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความประสงค์จะให้อสฺจิกเคลื่อน สียงค์กำเนิดกับนิ้วแม่มือ
แต่อสฺจิกไม่เคลื่อน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละมังหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอคิดอย่างไร?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความประสงค์จะให้เคลื่อน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุถลัจฉัย.

สังฆาทิเสส ลิกขาบทที่ ๑ จบ.

สังฆาทิเสสสิกขาบทที่ ๒

เรื่องพระอุทายี

[๑๗๕] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของอนาถบิณฑิกคหบดี เขตพระนครสารวัตถิ ครั้งนั้น ท่านพระอุทายีอยู่ในป่า วิหารท่านงดาม นำคู นำขม มีห้องกลาง มีระเบียงโดยรอบ เตียงตั้ง พูกหมอน จัดไว้เรียบร้อย น้ำนั้นน้ำใช้ ตั้งไว้ดีแล้ว บริเวณเตียนสะอาด ประชาชนเป็นอันมากพากันมาชมวิหารของท่านพระอุทายี แม้พราหมณ์คนหนึ่งกับภรรยาเข้าไปหาท่านพระอุทายี แล้วได้กล่าวกะท่านว่า พวกผมอยากชมวิหารของท่าน ท่านพระอุทายีกล่าวเชียวว่า ถ้าเช่นนั้น เชิญชมเถิดพราหมณ์ แล้วถือลูกดาลไขลุ่มผลักบานประตูเข้าไป

แม้พราหมณ์นั้นก็ตามหลังท่านพระอุทายีเข้าไป ส่วนพราหมณีตามหลังพราหมณ์เข้าไป ขณะนั้น ท่านพระอุทายีเดินไปเปิดบานหน้าต่างบางตอน ปิดบานหน้าต่างบางตอนรอบห้อง แล้วย้อนมาทางหลัง จับอวัยวะน้อยใหญ่ของพราหมณ์นั้น

ครั้นพราหมณ์นั้นสนทนากับท่านพระอุทายีแล้ว ก็ลากลับไป พราหมณ์นั้นจิตใจเปล่งวาจาแสดงความยินดีว่า พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรเหล่านี้ อยู่ในป่าเช่นนี้ยังมีอธยาศัยดี แม้ท่านพระอุทายีอยู่ในป่าเช่นนี้ ก็ยังมีอธยาศัยดี

เมื่อพราหมณ์กล่าวอย่างนี้แล้ว พราหมณีได้กล่าวกะพราหมณ์นั้นว่า พระอุทายีจะมีอธยาศัยดีแต่ไหน เพราะพระอุทายีได้จับอวัยวะน้อยใหญ่ของดิฉันเหมือนที่ท่านจับดิฉัน

พอได้ทราบดังนั้น พราหมณ์จึงเพ่งโทษ ดิเตียน โปนทะว่า พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรเหล่านี้ เป็นผู้ไม่ละอาย ทูศีล พุคเทจ พระสมณะเหล่านี้ยังจักปฏิญาณว่า เป็นผู้ประพฤดิธรรม ประพฤติเรียบร้อย ประพฤติพรหมจรรย์ พุคจริง มีศีล มีกัลยาณธรรม ดังนี้เล่า ความเป็นสมณะของพระสมณะเหล่านี้ไม่มี ความเป็นพราหมณ์ของพระสมณะเหล่านี้ไม่มี ความเป็นสมณะของพระสมณะเหล่านี้พินาศแล้ว ความเป็นพราหมณ์ของพระสมณะเหล่านี้พินาศแล้ว ความเป็นสมณะของพระสมณะเหล่านี้จะมีแต่ไหน ความเป็นพราหมณ์ของสมณะเหล่านี้

จะมีแต่ไหน พระสมณะเหล่านี้ปราศจากความเป็นสมณะแล้ว พระสมณะเหล่านี้ปราศจากความเป็นพราหมณ์แล้ว ไฉน พระสมณะอุทายี จึงได้จับต้องอวัยวะน้อยใหญ่ของภรรยาเราต่อไปกุลสตรี กุลธิดา กุลกุมารี สะใภ้ผู้มีสกุล กุลทาสี จักไม่กล้าไปสู่อารามหรือวิหาร เพราะถ้าไป พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรเหล่านั้นก็จะพึงประทุษร้ายเขา

ภิกษุทั้งหลาย ได้ยินพราหมณ์นั้นฟังโทษ ดิเตียน โพนทนาอยู่ บรรดาที่เป็นผู้มักน้อย สันโดษ มีความละอาย มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อศึกษา ต่างก็ฟังโทษ ดิเตียน โพนทนาว่า ไฉน ท่านพระอุทายี จึงได้ถึงกายสังสัคคะกับมาตุคามเล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค.

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาค รับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นค้ำมูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระอุทายีว่า ดูกรอุทายี ข่าว่าเธอถึงกายสังสัคคะกับมาตุคามจริงหรือ?

ท่านพระอุทายีทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงดิเตียนว่า ดูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้นไม่เหมาะสม ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ไฉนเธอจึงได้ถึงกายสังสัคคะกับมาตุคามเล่า

ดูกร โมฆบุรุษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยเนกปริยาย เพื่อคลายความกำหนัด ไม่ใช่เพื่อมีความกำหนัด เพื่อความพราก ไม่ใช่เพื่อความประกอบ เพื่อความไม่ถ้อยมั่น ไม่ใช่เพื่อมีความถ้อยมั่น มีใช่หรือ เมื่อธรรมชื่อนั้น อันเราแสดงแล้วเพื่อคลายความกำหนัด เธอยังจักคิดเพื่อมีความกำหนัด เราแสดงเพื่อความพรากเธอยังจักคิดเพื่อประกอบ เราแสดงเพื่อความไม่ถ้อยมั่น เธอยังจักคิดเพื่อมีความถ้อยมั่น

ดูกร โมฆบุรุษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยเนกปริยาย เพื่อเป็นที่สාරอกราคะ เพื่อเป็นสร้างความเมา เพื่อบรรเทาความระหาย เพื่อเพิกถอนอาลัย เพื่อเข้าไปตัดวิภูฏะ เพื่อสิ้นตัณหา เพื่อคลายกำหนัด เพื่อความดับทุกข์ เพื่อความไม่มีกิเลสเครื่องร้อยรัด มีใช่หรือ

การละกามเราก็บอกแล้ว การกำหนดรู้ความหมายในกาม การกำจัดความระหาย ในกาม การเพิกถอนความตริกอันเกี่ยวข้องกับกาม การระงับความกัลลัคกุ่มเพราะกาม เราก็บอกไว้แล้วโดยเนกปริยาย มีใช่หรือ

ดูกรโมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว อันที่แท้ การกระทำของเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนท่านพระอุทายีโดยอนกปริยายแล้ว ทรงติโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบำรุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สันโดษ ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ทรงสรรเสริญคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบำรุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อากาที่ที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนกปริยาย แล้วทรงทำธรรมมีกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เกียจคร้าน ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัตถธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:

พระบัญญัติ

๖. ๒. อนึ่ง ภิกษุใดกำหนดแล้ว มีจิตแปรปรวนแล้ว ถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับมาตุคาม คือจับมือก็ตาม จับช่องผมก็ตาม ลูบคลำอวัยวะอันใดอันหนึ่งก็ตาม เป็นสังฆมาทิสเสส.

เรื่องพระอุทายี จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๓๗๖] บทว่า อนึ่ง...ใด ความว่า ผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีกรงานอย่างใด มีชาติอย่างใด มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกคิอย่างใด มีธรรมเครื่องอยู่อย่างใด มีอารมณ์อย่างใด เป็นเถระก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม ผู้นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า อนึ่ง...ใด

บทว่า ภิกขุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกขุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ชื่อว่า ภิกขุ เพราะ
อรรถว่า ประพฤติภิกขาจารวัตร ชื่อว่า ภิกขุ เพราะอรรถว่า ทรงผืนผ้าที่ถูกทำลายแล้ว ชื่อว่า
ภิกขุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกขุ โดยปฏิญญา ชื่อว่า ภิกขุ เพราะอรรถว่า เป็นเอหิภิกขุ
ชื่อว่า ภิกขุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า ภิกขุ เพราะอรรถว่า
เป็นผู้เจริญ ชื่อว่า ภิกขุ เพราะอรรถว่า มีสารธรรม ชื่อว่า ภิกขุ เพราะอรรถว่า เป็นพระ-
เสขะ ชื่อว่า ภิกขุ เพราะอรรถว่า เป็นพระอเสขะ ชื่อว่า ภิกขุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้อัน
สงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้แล้วด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ บรรดา
ภิกขุเหล่านั้น ภิกขุนี้ใด ที่สงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้แล้วด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่
กำเริบควรแก่ฐานะ ภิกขุนี้ พระผู้มีพระภาคทรงประสงค์ว่า ภิกขุ ในอรรถนี้

ที่ชื่อว่า กำหนดแล้ว คือ มีความยินดี มีความเพ่งเล็ง มีจิตปฏิพัทธ์

บทว่า แปรปรวนแล้ว ความว่า จิตที่ถูกระคายเคืองแล้วก็แปรปรวน ที่ถูกโทสะประ-
ทุษร้ายแล้วก็แปรปรวน ที่ถูกโมหะให้ลุ่มหลงแล้วก็แปรปรวน แต่ที่ว่าแปรปรวนในอรรถนี้ ทรง-
ประสงค์จิตที่ถูกระคายเคืองแล้ว

ที่ชื่อว่า มาตุคาม ได้แก่หญิงมนุษย์ ไม่ใช่หญิงยักษ์ ไม่ใช่หญิงเปรต ไม่ใช่สัตว์วิเศษ
ตัวเมีย โดยที่สุด แม้เด็กหญิงที่เกิดในวันนั้น ไม่ต้องพูดหญิงผู้ใหญ่

บทว่า กับ คือ ด้วยกัน

คำว่า ถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย คือ ที่เรียกกันว่าความประพฤติกว้างเกิน

ที่ชื่อว่า มือ คือ หมายถึงแต่ข้อศอกถึงปลายเล็บ

ที่ชื่อว่า ช้องผม คือ เป็นผมล้วนก็มี แชมด้วยด้ายก็มี แชมด้วยดอกไม้ก็มี แชม
ด้วยเงินก็มี แชมด้วยทองคำก็มี แชมด้วยแก้วมุกดาก็มี แชมด้วยแก้วมณีก็มี

ที่ชื่อว่า อวัยวะ คือ เว้นมือและช้องผมเสีย นอกนั้นชื่อว่าอวัยวะ.

[๑๗๗] ที่ชื่อว่า ลูบคลำ คือ ถูก คลำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด
บีบ จับ ต้อง.

[๑๗๘] ที่ชื่อว่า ถูก คือเพียงถูกต้อง ที่ชื่อว่า คลำ คือจับเบาๆ ไปข้างโน้นข้างนี้
ที่ชื่อว่า ลูบลง คือลูบลงเบื้องล่าง ที่ชื่อว่า ลูบขึ้น คือลูบขึ้นเบื้องบน ที่ชื่อว่า ทับ คือกด
ข้างล่าง ที่ชื่อว่า อุ้ม คือยกขึ้นข้างบน ที่ชื่อว่า นุด คือรี้งมา ที่ชื่อว่า ผลัก คือผลักไป
ที่ชื่อว่า กด คือจับอวัยวะ กดลง ที่ชื่อว่า บีบ คือบีบกับวัตถุบางอย่าง ที่ชื่อว่า จับ คือ
จับเฉยๆ ที่ชื่อว่า ต้อง คือเพียงต้องตัว.

[๑๗๕] บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์เท่านั้นให้ปริวาส เพื่ออาบัตินั้นได้ ชักเข้า อาบัติเดิมได้ ให้มันต์ได้ เรียกเข้าหมู่ได้ ไม่ใช่คณะมารูปด้วยกัน ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะ ฉะนั้นจึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือเป็นชื่อของอาบัตินิกายนั้นแล แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาษณีย์

ภิกษุเปยยาล สตรี-กายต่อกาย

[๑๗๖] สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนดและถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรี ด้วยกาย ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสงสัย มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรี ด้วยกาย ต้องอาบัติอุลลัจจัย

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตี มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรี ด้วยกาย ต้องอาบัติอุลลัจจัย

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษ มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรี ด้วยกายต้องอาบัติอุลลัจจัย

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรี ด้วยกาย ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

บัณฑิตี-กายต่อกาย

บัณฑิตีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตี มีความกำหนดและถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบัณฑิตี ด้วยกาย ต้องอาบัติอุลลัจจัย

บัณฑิตีหนึ่ง ภิกษุมีความสงสัย มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบัณฑิตี ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉานหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสัตว์ดิรัจฉาน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉานหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิต มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสัตว์ดิรัจฉาน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉานหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษ มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสัตว์ดิรัจฉาน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ.

สตรีสองคน-กายต่อกาย

[๓๘๑] สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรีทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติสังฆาติเสศ ๒ ตัว

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสงสัยสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรีทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติถุลลัจจัย ๒ ตัว

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรีทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติถุลลัจจัย ๒ ตัว

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรีทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติถุลลัจจัย ๒ ตัว

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรีทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติถุลลัจจัย ๒ ตัว

บิณฑาคาริกสองคน-กายต่อกาย

บิณฑาคาริก ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบิณฑาคาริกทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก กล่าว ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบิณฑาคาริก ทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติอุตถัจจย ๒ ตัว

บิณฑาคาริก ๒ คน ภิกษุมีความสงสัยบิณฑาคาริกทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก กล่าว ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบิณฑาคาริกทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บิณฑาคาริก ๒ คน ภิกษุสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก กล่าว ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบิณฑาคาริกทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บิณฑาคาริก ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์วิปริตจกานทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก กล่าว ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของ บิณฑาคาริกทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บิณฑาคาริก ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก กล่าว ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบิณฑาคาริก ทั้ง สองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

บุรุษสองคน-กายต่อกาย

บุรุษ ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก กล่าว ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบุรุษทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บุรุษ ๒ คน ภิกษุมีความสงสัยบุรุษทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก กล่าว ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบุรุษทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติ ทุกกฏ ๒ ตัว

บุรุษ ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์วิปริตจกานทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก กล่าว ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบุรุษทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บุรุษ ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบุรุษทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บุรุษ ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบุรุษทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

สัตว์ดิรัจฉานสองตัว-กายต่อกาย

สัตว์ดิรัจฉาน ๒ ตัว ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองตัว มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองตัว ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สัตว์ดิรัจฉาน ๒ ตัว ภิกษุมีความสงสัยสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองตัว มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองตัว ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สัตว์ดิรัจฉาน ๒ ตัว ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองตัว มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองตัว ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สัตว์ดิรัจฉาน ๒ ตัว ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสองตัว มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองตัว ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สัตว์ดิรัจฉาน ๒ ตัว ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสองตัว มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองตัว ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

สตรี บัณฑิต-กายต่อกาย

[๑๘๒] สตรีหนึ่ง บัณฑิตหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรีและบัณฑิตทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติสังฆาทิเสส

สตรี ศีร์จนาจาน-กายต่อกาย

สตรีหนึ่ง ศีร์จนาจานหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสอง มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรี และศีร์จนาจานทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีหนึ่ง ศีร์จนาจานหนึ่ง ภิกษุมีความสงสัยทั้งสอง มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรีและศีร์จนาจาน ทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรีหนึ่ง ศีร์จนาจานหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสอง มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรี และศีร์จนาจานทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรีหนึ่ง ศีร์จนาจานหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสอง มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรี และศีร์จนาจานทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรีหนึ่ง ศีร์จนาจานหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นศีร์จนาจานทั้งสอง มีกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรี และศีร์จนาจานทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย.

บัณฑิตและบุรุษ-กายต่อกาย

บัณฑิตและบุรุษหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของ บัณฑิตและบุรุษทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

บัณฑิตและบุรุษหนึ่ง ภิกษุมีความสงสัยทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบัณฑิตและบุรุษ ทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บัณฑิตและบุรุษหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของ บัณฑิตและบุรุษทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บุรุษหนึ่ง สัตว์ดิรัจฉานหนึ่ง ภิกษุมีความสงสัยทั้งสอง มีความกำหนด และถูก
คลำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบุรุษและสัตว์
ดิรัจฉานทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บุรุษหนึ่ง สัตว์ดิรัจฉานหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง มีความ
กำหนด และถูก คลำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้น
ของบุรุษและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บุรุษหนึ่ง สัตว์ดิรัจฉานหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสอง มีความกำหนด
และถูก คลำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบุรุษ
และสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บุรุษหนึ่ง สัตว์ดิรัจฉานหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสอง มีความกำหนด
และถูก คลำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของบุรุษ
และสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

สตรี-กายต่อของเนื่องด้วยกาย

[๑๘๘๓] สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และถูก คลำ ลูบลง
ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายนั้นของสตรี ด้วยกาย
ต้องอาบัติถุลลัจจัย

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คลำ
ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายนั้นของสตรี
ทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติถุลลัจจัย ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณฑิตหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด
และถูก คลำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วย
กายนั้นของสตรีและบัณฑิตทั้งสองคน ด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติถุลลัจจัย.

สตรี-ของเนื่องด้วยกายต่อกาย

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และถูก คลำ ลูบลง ลูบขึ้น
ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของสตรี ด้วยของเนื่องด้วยกาย ต้องอาบัติ
ถุลลัจจัย

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล่า ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งภิกษุของสตรีทั้งสองคน ด้วยของเนื่องด้วยกาย ต้องอาบัติอุกถัจฉัย ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และ ถูก คล่า ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยภิกษุของ สตรีและบัณเฑาะก์ทั้งสองคน ด้วยของเนื่องด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุกถัจฉัย.

สตรี-ของเนื่องด้วยกายต่อของเนื่องด้วยกาย

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และถูก คล่า ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยภิกษุของสตรี ด้วยของเนื่องด้วย กาย ต้องอาบัติทุกกฏ

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล่า ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยภิกษุของสตรีทั้งสอง คน ด้วยของเนื่องด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูก คล่า ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วย ภิกษุของสตรีและบัณเฑาะก์ทั้งสองคน ด้วยของเนื่องด้วยกาย ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

สตรี-ของที่โยนต่อกาย

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และถูกต้อง ซึ่งภิกษุของ สตรี ด้วยของที่โยนไป ต้องอาบัติทุกกฏ

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูกต้อง ซึ่งภิกษุของสตรีทั้งสองคน ด้วยของที่โยนไป ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และ ถูกต้อง ซึ่งภิกษุของสตรีและบัณเฑาะก์ทั้งสองคน ด้วยของที่โยนไป ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

สตรี-ของที่โยนต่อของเนื่องด้วยกาย

สตรีหนึ่ง ภิกษุสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และถูกต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยภิกษุ นั้นของสตรี ด้วยของที่โยนไป ต้องอาบัติทุกกฏ

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูกต้อง ซึ่ง ของเนื่องด้วยภิกษุของสตรีทั้งสองคน ด้วยของที่โยนไป ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูกต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายนั้นของสตรีและบัณเฑาะก์ทั้งสอง ด้วยของที่โยน ไป ต้อง อาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

สตรี-ของที่โยนต่อของที่โยน

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และถูกต้อง ซึ่งของที่โยน มานั้นของสตรี ด้วยของที่โยนไป ต้องอาบัติทุกกฏ

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้ง ๒ คน มีความกำหนด และถูกต้อง ซึ่ง ของที่โยนมานั้นของสตรีทั้งสอง ด้วยของที่โยนไป ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และถูกต้อง ซึ่งของที่โยนมานั้นของสตรีและบัณเฑาะก์ทั้งสอง ด้วยของที่โยนไป ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

ภิกษุเปยฆาล จบ.

อิตถิเปยฆาล

สตรี-กายต่อกาย

[๑๘๘] สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และสตรี ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของภิกษุ ด้วยกาย ภิกษุความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และสตรีทั้งสอง ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของภิกษุ ด้วยกาย ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติ สังฆาทิเสส ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และ ทั้งสองคน ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่ง กายนั้นของภิกษุ ด้วยกาย ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้อง อาบัติทุกกฏ กับอาบัติสังฆาทิเสส.

สตรี-กายต่อของเนื่องด้วยกาย

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และสตรี ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายนั้นของภิกษุ ด้วยกาย ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติอุตุลัจฉัย

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และสตรีทั้งสองคน ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายนั้นของภิกษุ ด้วยกาย ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และทั้งสองคน ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายนั้นของภิกษุ ด้วยกาย ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติถุลลัจจัย.

สตรี-ของเนื่องด้วยกายต่อกาย

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และสตรี ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของภิกษุ ด้วยของเนื่องด้วยกาย ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และสตรีทั้งสองคน ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของภิกษุ ด้วยของเนื่องด้วยกาย ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติถุลลัจจัย ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และทั้งสองคน ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งกายนั้นของภิกษุ ด้วยของเนื่องด้วยกาย ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติถุลลัจจัย.

สตรี-ของเนื่องด้วยกายต่อของเนื่องด้วยกาย

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และสตรี ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายนั้นของภิกษุ ด้วยของเนื่องด้วยกาย ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีสองคน มีความกำหนด และสตรีทั้งสองคน ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม นุด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายนั้น

ของภิกษุ ด้วยของเนื่องด้วยกาย ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีสองคน มีความกำหนด และ ทั้งสองคน ถูก คล้ำ ลูบลง ลูบขึ้น ทับ อุ้ม จูด ผลัก กด บีบ จับ ต้อง ซึ่งของ เนื่องด้วยกายนั้นของภิกษุ ด้วยของเนื่องด้วยกาย ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

สตรี-ของที่โยนต่อกาย

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และสตรี ถูก ต้อง ซึ่งกายนั้นของภิกษุ ด้วยของที่โยนไป ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และสตรีทั้งสองคน ถูก ต้อง ซึ่งกายนั้นของภิกษุ ด้วยของที่โยนไป ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และ ทั้งสองคน ถูก ต้อง ซึ่งกายนั้นของภิกษุ ด้วยของที่โยนไป ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

สตรี-ของที่โยนต่อของเนื่องด้วยกาย

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และสตรี ถูก ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายนั้นของภิกษุ ด้วยของที่โยนไป ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และสตรีทั้งสองคน ถูก ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายนั้นของภิกษุ ด้วยของที่โยนไป ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และทั้งสองคน ถูก ต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายนั้นของภิกษุ ด้วยของที่โยนไป ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

สตรี-ของที่โยนต่อของที่โยน

สตรีหนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และสตรี ถูก ต้อง ซึ่งของที่โยนมานั้นของภิกษุ ด้วยของที่โยนไป ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบ ผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และสตรีทั้งสองคน ถูก ต้อง ซึ่งของที่โยนมานั้นของภิกษุ ด้วยของที่โยนไป ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบ ผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรีหนึ่ง บัณเฑาะก์หนึ่ง ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และทั้งสองคน ถูก ต้อง ซึ่งของที่โยนมานั้นของภิกษุ ด้วยของที่โยนไป ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบ ผัสสะอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว.

อติธิเปยฆาต จบ.

[๑๘๕] ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย รู้ตอบ ผัสสะอยู่ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ พยายามด้วยกาย แต่ไม่รู้ตอบ ผัสสะ ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ แต่ไม่พยายามด้วยกาย รู้ตอบ ผัสสะอยู่ ไม่ต้องอาบัติ

ภิกษุมีความประสงค์จะเสพ แต่ไม่พยายามด้วยกาย และไม่รู้ตอบ ผัสสะ ไม่ต้องอาบัติ

ภิกษุมีความประสงค์จะให้พ้น พยายามด้วยกาย รู้ตอบ ผัสสะอยู่ ไม่ต้องอาบัติ

ภิกษุมีความประสงค์จะให้พ้น พยายามด้วยกาย แต่ไม่รู้ตอบ ผัสสะ ไม่ต้องอาบัติ

ภิกษุมีความประสงค์จะให้พ้น แต่ไม่พยายามด้วยกาย รู้ตอบ ผัสสะอยู่ ไม่ต้องอาบัติ

ภิกษุมีความประสงค์จะให้พ้น แต่ไม่พยายามด้วยกาย และไม่รู้ตอบ ผัสสะ ไม่ต้องอาบัติ.

อนาปัตติวาร

[๑๘๖] ภิกษุ ไม่จงใจถูกต้อง ๑ ภิกษุ ถูกต้องด้วย ไม่มีสติ ๑ ภิกษุ ไม่รู้ ๑ ภิกษุ ไม่ยินดี ๑ ภิกษุ วิกลจริต ๑ ภิกษุ มีจิตฟุ้งซ่าน ๑ ภิกษุ ผู้กระสับกระส่ายเพราะเวทนา ๑ ภิกษุ อาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

วินิตวัตถุ

คาถาแสดงชื่อเรื่อง

[๑๘๗] เรื่องมารดา เรื่องธิดา เรื่องพี่น้องหญิง เรื่องชานา เรื่องขัณฐิ เรื่องบัณเฑาะก์ เรื่องสตรีหลับ เรื่องสตรีตาย เรื่องสัตว์คิริจฉานตัวเมีย เรื่องตุ๊กตาไม้ เรื่องนาคต่อๆ กัน

เรื่องสะพาน เรื่องหนทาง เรื่องต้นไม้ เรื่องเรือ เรื่องเชือก เรื่องท่อนไม้ เรื่องคันด้วยบาตร
เรื่องไห้ว เรื่องพยายามแต่มิได้จับต้อง.

เรื่องมารดา

[๑๘๘] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งจับต้องมารดาด้วยความรักฉันทมารดา เธอได้มีความ
รังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องธิดา

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง จับต้องธิดาด้วยความรักฉันทธิดา เธอได้มีความรังเกียจว่า
เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค
ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องพี่น้องหญิง

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง จับต้องพี่น้องหญิงด้วยความรักฉันทพี่น้องหญิง เธอได้
มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องชายา

[๑๘๙] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับปราณทุติยิกา
เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้
มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

เรื่องชกษี

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับนางชกษี เธอได้มีความ
รังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องบัณฑิต

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับบัณฑิต เธอได้มีความ
รังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องสตรีหลับ

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับสตรีนอนหลับ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

เรื่องสตรีตาย

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับสตรีตายแล้ว เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติตุลลัจจัย.

เรื่องสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องตุ๊กตาไม้

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับตุ๊กตาไม้ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องนาคต่อๆ กัน

[๓๕๐] ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีจำนวนมากเอาแขนต่อๆ กัน โอบพาภิกษุรูปหนึ่งไป ภิกษุนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เธอยินดีไหม?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าไม่ยินดี พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ ภิกษุผู้ไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ.

เรื่องสะพาน

[๓๕๑] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนัด เขย่าสะพานที่สตรีขึ้นเดิน เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องหนทาง

[๑๘๒] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งพบสตรีเดินสวนทางมา มีความกำหนัด ได้กระทบไหล่ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว

เรื่องต้นไม้

[๑๘๓] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนัด ได้เข้าต้นไม้ที่สตรีขึ้น เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องเรือ

[๑๘๔] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนัด โคลงเรือที่สตรีลงนั่ง เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องเชือก

[๑๘๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนัด กระทบเชือกที่สตรีจับไว้ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องท่อนไม้

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งจุดท่อนไม้ที่สตรีถือไว้ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องคันด้วยบาตร

[๑๘๖] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนัด คันสตรีไปด้วยบาตร เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องไห

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนัด ยกเท้าขึ้นถูกต้องสตรีผู้กำลังไห เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วละกรรมงหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

เรื่องพยายามแต่มิได้จับต้อง

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งพยายามว่าจะจับสตรี แต่มิได้จับต้อง เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

สังฆาทิเสส ลิกขาบทที่ ๒ จบ.

สังฆาทิเสสสิกขาบทที่ ๓

เรื่องพระอุทายี

[๓๕๓] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของอนาถบิณฑิกคหบดี เขตพระนครสาวัตถี ครั้งนั้น ท่านพระอุทายีอยู่ในวิหารชายป่า สตรีเป็นอันมาก ได้พากันไปสู่อาราม มีความประสงค์จะชมวิหาร จึงเข้าไปหาท่านพระอุทายีกราบเรียนว่า พวกดิฉัน ประสงค์จะชมวิหารของพระคุณเจ้า เจ้าคะ

จึงท่านพระอุทายีเชิญสตรีเหล่านั้นให้ชมวิหารแล้ว กล่าวมุ่งวัจจมรรค ปัสสาวมรรค ของสตรีเหล่านั้น ชมบ้าง ดิบบ้าง ขอบ้าง อ่อนวอนบ้าง ถามบ้าง ย้อนถามบ้าง บอกร้าง สอนบ้าง คำบ้าง สตรีเหล่านั้นจำพวกที่หน้าด้าน ฐานันท์เลง ไม่มียางอาย บ้างก็ขี้มพราย บ้างก็พุดยั่ว บ้างก็ชิกชี บ้างก็เย้ยกับท่านพระอุทายี ส่วนจำพวกที่มีความละอายใจ ก็เลี้ยวออกไป แล้วโพนทนาภิกษุทั้งหลายว่า ท่านเจ้าข้า คำนี้ไม่สมควร ไม่เหมาะ แม้สามิฉินฺนพุดอย่างนี้ ฉินฺนยังไม่ปรารถนา ก็นี้จะประโยชน์อะไรด้วยท่านพระอุทายี

ภิกษุทั้งหลาย บรรดาที่เป็นผู้มักน้อย สันโดษ มีความละอาย มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อสิกขา ต่างก็เพ่งโทษ ตีเตียน โพนทนาว่า โฉนท่านพระอุทายีจึงได้พุดเคาะมาตุคาม ด้วยวาจาอันชั่วหยาบแล้ว แล้วกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็น कैามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วตรัสสอบถามท่านพระอุทายีว่า คูกรอุทายี ข้าว่าเธอพุดเคาะมาตุคาม ด้วยวาจาอันชั่วหยาบ จริงหรือ?

ท่านพระอุทายีทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โฉนเธอจึงได้พุดเคาะมาตุคาม ด้วยวาจาอันชั่วหยาบแล้ว

คูกร โมฆบุรุษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยอเนกปริยายเพื่อคลายความกำหนัด ไม่ใช่เพื่อความกำหนัด เพื่อความพราก ไม่ใช่เพื่อความประกอบ เพื่อความไม่ถื้อมัน ไม่ใช่เพื่อความถื้อมัน

มัน มิใช่หรือ เมื่อธรรมชื่อนั้น อันเราแสดงแล้ว เพื่อคลายความกำหนัด เธอยังจักคิดเพื่อมีความกำหนัด เราแสดงเพื่อความพราก เธอยังจักคิดเพื่อความประกอบ เราแสดงเพื่อความไม่ถือมัน เธอยังจักคิดเพื่อมีความถือมัน

คุกรโมฆบุรุษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยอนกปริยายเพื่อเป็นที่สාරอกแห่งราคะ เพื่อเป็นที่สร้างแห่งความเมา เพื่อเป็นที่ดับสูญแห่งความระหาย เพื่อเป็นที่หลุดถอนแห่งอาลัย เพื่อเป็นที่เข้าไปตัดแห่งวัฏฏะ เพื่อเป็นที่สิ้นแห่งตัณหา เพื่อคลายกำหนัด เพื่อความดับทุกข์ เพื่อปราศจากค้นหาเครื่องร้อยรัด มิใช่หรือ

คุกรโมฆบุรุษ การละกาม การกำหนดรู้ความหมายในกาม การกำจัดความระหายในกาม การเพิกถอนความตริกอันเกี่ยวด้วยกาม การระงับความก่อกลิ้มเพราะกาม เราบอกไว้แล้วโดยอนกปริยาย มิใช่หรือ

คุกรโมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว

พระผู้มีพระภาคทรงดิเตียนท่านพระอุทายีโดยอนกปริยายดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเล็งยาก ความเป็นคนบำรุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สัน โดย ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเล็งง่าย ความเป็นคนบำรุงง่าย ความมักน้อย ความสัน โดย ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใสแล้ว การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนกปริยาย ทรงกระทำธรรมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

คุกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

คุกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกลีกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระปฐมบัญญัติ

๗. ๓. อนึ่ง ภิกษุใด กำหนดแล้ว มีจิตแปรปรวนแล้ว พุคเคาะมาตุคาม ด้วยวาจาชั่วหยาบ เหมือนชายหนุ่มพุกเคาะหญิงสาวด้วยวาจาพาดพิงเมถุน เป็นสังฆาทิเสส.

เรื่องพระอุทายี จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๓๕๘] บทว่า อนึ่ง...ใด ความว่า ผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีกรงานอย่างใด มีชาติอย่างใด มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกคตอย่างใด มีกรรมเครื่องอยู่อย่างใด มีอารมณ์อย่างใด เป็นเถระก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า อนึ่ง...ใด

บทว่า ภิกษุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า ประพฤติภิกขาจริยวัตร ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า ทรงผืนผ้าที่ถูกทำลายแล้ว ชื่อว่า ภิกษุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกษุ โดยปฏิญญาชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นเอหิภิกษุ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้เจริญ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า มีสารธรรม ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นพระอเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้อันสงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้ด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบควรแก่ฐานะ บรรดาภิกษุเหล่านั้น ภิกษุที่สงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้ด้วยญัตติจตุตถกรรมอันไม่กำเริบควรแก่ฐานะนี้ พระผู้มีพระภาคทรงประสงค์ว่า ภิกษุ ในอรรถนี้

ที่ชื่อว่า กำหนดแล้ว คือมีความยินดี มีความพึงเล็ง มีจิตปฏิพัทธ์

บทว่า แปรปรวนแล้ว ความว่า จิตแม้อันราคะข้อมแล้ว ก็แปรปรวน แม้อันโทสะ ประทุษร้ายแล้ว ก็แปรปรวน แม้อันโมหะให้ลุ่มหลงแล้วก็แปรปรวนแต่ที่ว่า แปรปรวนแล้ว ในอรรถนี้ ทรงประสงค์จิตอันราคะข้อมแล้ว

ที่ชื่อว่า มาตุคาม ได้แก่แหงนงมนุษย์ ไม่ใช่หญิงยักษ์ ไม่ใช่หญิงเปรต ไม่ใช่สัตว์ ติรัจฉานตัวเมีย เป็นหญิงที่รู้เดียงสา สามารถทราบถ้อยคำที่เป็นสุภาษิต ทูพภาษิต วาจาชั่วหยาบ และสุภาพ

วาจาที่ชื่อว่า ชั่วหายบ ได้แก่ วาจาที่พาดพิงวิัจจมรรค ปัสสาวมรรค และเมถุนธรรม

บทว่า พุคเคาะ คือที่เรียกกันว่า ประพศิตลวงเกิน

คำว่า เหมือนชายหนุ่มหญิงสาว ได้แก่เด็กชายรุ่นกับเด็กหญิงรุ่น คือหนุ่มกับสาว
ชายบริโศกคามกับหญิงบริโศกคาม

บทว่า ด้วยวาจาพาดพิงเมถุน ได้แก่ถ้อยคำที่เกี่ยวข้องด้วยเมถุนธรรม

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สังฆ์เท่านั้นให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้น ชักเข้าหาอาบัติเดิม
ให้มันด เรียกเข้าหมู่ ไม่ใช่ขณะมารูปด้วยกัน ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะฉะนั้นจึงตรัสเรียก
ว่า สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือเป็นชื่อของอาบัตินิกายนั้นแล
แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาษณีย์

มาติกา

[๓๕๕] มุงมรรคทั้งสอง พุคชม กิติ พุคติ กิติ พุคขอ กิติ พุคอ่อนวอน กิติ ถาม
กิติ ย้อนถาม กิติ บอก กิติ สอน กิติ คำ กิติ

[๔๐๐] ที่ชื่อว่า พุคชม คือ ชม พรรณนา สรรเสริญ มรรคทั้งสอง

ที่ชื่อว่า พุคติ คือ คำ ว่า ตีเตียน มรรคทั้งสอง

ที่ชื่อว่า พุคขอ คือ พุคว่า โปรดให้แก่เรา โปรดยกให้แก่เรา ควรจะให้แก่เรา ดังนี้
เป็นต้น

ที่ชื่อว่า พุคอ่อนวอน คือ พุคว่า เมื่อไรมารดาของเธอจักเลื่อมใส เมื่อไรบิดาของเธอจัก
เลื่อมใส เมื่อไรเทวดาของเธอจักเลื่อมใส เมื่อไร โอกาสดีจักมีแก่เธอ เมื่อไรเวลาดีจักมีแก่เธอ
เมื่อไรยามดีจักมีแก่เธอ เมื่อไรฉันจักได้เมถุนธรรมของเธอ ดังนี้เป็นต้น

ที่ชื่อว่า ถาม คือ ถามว่า เธอให้เมถุนธรรมแก่สามีอย่างไร ให้แก่ชู้อย่างไร ดังนี้เป็นต้น

ที่ชื่อว่า ย้อนถาม คือ สอบถามคำว่า ข้าว่า เธอให้เมถุนธรรมแก่สามีอย่างไร หรือ ให้
แก่ชู้อย่างไรหรือ ดังนี้เป็นต้น

ที่ชื่อว่า บอก คือ ถูกเขาถามแล้วบอกว่า เธอจงให้อย่างนี้ เมื่อให้อย่างนี้ จักเป็นที่รัก
ใคร่และพอใจของสามี ดังนี้เป็นต้น

ที่ชื่อว่า สอน คือ เขาไม่ได้ถาม บอกเองว่า เธอจงให้อย่างนี้ เมื่อให้อย่างนี้ จักเป็น
ที่รักใคร่และพอใจของสามี ดังนี้เป็นต้น

ที่ชื่อว่า ค่า คือ ค่าว่า เธอเป็นคนไม่มีนินิต เธอเป็นคนสักแต่ว่ามีนินิต เธอเป็นคนไม่มี
โลหิต เธอเป็นคนมีโลหิตเสมอ เธอเป็นคนมีผ้าซับเสมอ เธอเป็นคนขำร่ว เธอเป็นคนมีเดือย
เธอเป็นบัณฑิตหาเงี้ยว เธอเป็นคนคล้ายผู้ชาย เธอเป็นคนผ่า เธอเป็นคนสองเพศ ดังนี้ เป็นต้น.

สตรี

[๔๐๑] สตรี ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนดและพูดพาดพิงถึงทวารหนัก
ทวารเบา ของสตรี ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี
ค่าก็ดี ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรี ภิกษุมีความสงสัย มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสตรี
ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี ค่าก็ดี ต้องอาบัติ
ตุลัจฉัย

สตรี ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิต มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงทวารหนัก
ทวารเบา ของสตรี ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี
ค่าก็ดี ต้องอาบัติตุลัจฉัย

สตรี ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษ มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงทวารหนัก
ทวารเบา ของสตรี ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอน
ก็ดี ค่าก็ดี ต้องอาบัติตุลัจฉัย

สตรี ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงทวารหนัก
ทวารเบา ของสตรี ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี
ค่าก็ดี ต้องอาบัติตุลัจฉัย

บัณฑิต

บัณฑิต ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิต มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงทวาร
หนัก ทวารเบา ของบัณฑิต ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี
สอนก็ดี ค่าก็ดี ต้องอาบัติตุลัจฉัย

บัณฑิต ภิกษุมีความสงสัย มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงทวารหนัก ทวารเบา
ของบัณฑิต ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี ค่าก็ดี
ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน มีความกำหนด และพุดพาดฟังถึง ทวารหนัก ทวารเบา ของสัตว์ดิรัจฉาน ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสงสัย มีความกำหนด และพุดพาดฟังถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสัตว์ดิรัจฉาน ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ มีความกำหนด และพุดพาดฟังถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสัตว์ดิรัจฉาน ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิต มีความกำหนด และพุดพาดฟังถึง ทวารหนัก ทวารเบา ของสัตว์ดิรัจฉาน ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษ มีความกำหนด และพุดพาดฟังถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสัตว์ดิรัจฉาน ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ.

สตรี ๒ คน

[๔๐๒] สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และพุดพาดฟังถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีทั้งสองคน ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสงสัยทั้งสองคน มีความกำหนด และพุดพาดฟังถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีทั้งสอง ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติตุลัจฉัย ๒ ตัว

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสองคน มีความกำหนด และพุดพาดฟังถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีทั้งสองคน ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติตุลัจฉัย ๒ ตัว

วอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติ
อุลลัจจัย

สตรี ๑ บุรุษ ๑ ภิขุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสองคน มีความกำหนด และพูดพาด
พาดถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีและบุรุษทั้งสองคน ชมก็ดี ดิก็ดี ขอก็ดี อ้อนวอนก็ดี
ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ๑ บุรุษ ๑ ภิขุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองคน มีความกำหนด
และพูดพาดถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีและบุรุษทั้งสองคน ชมก็ดี ดิก็ดี ขอก็ดี
อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติ
อุลลัจจัย

สตรี-สัตว์ดิรัจฉาน

สตรี ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิขุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสอง มีความกำหนด และพูด
พาดถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ชมก็ดี ดิก็ดี ขอก็ดี อ้อน
วอนก็ดี ถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติสังฆาทิเสส

สตรี ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิขุมีความสงสัยทั้งสอง มีความกำหนด และพูดพาดถึง
ทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ชมก็ดี ดิก็ดี ขอก็ดี อ้อนวอนก็ดี
ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิขุมีความสำคัญว่าเป็นบ้นเฑาะก์ทั้งสอง มีความกำหนด
และพูดพาดถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ชมก็ดี ดิก็ดี ขอก็ดี
อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติ
อุลลัจจัย

สตรี ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิขุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสอง มีความกำหนด และพูด
พาดถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ชมก็ดี ดิก็ดี ขอก็ดี อ้อน
วอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติ
อุลลัจจัย

สตรี ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิขุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง มีความกำหนด
และพูดพาดถึงทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ชมก็ดี ดิก็ดี ขอก็ดี

ใต้รากขวัญ-เหนือเข้า

[๔๐๔] อนึ่ง สตรี ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงอวัยวะเบื้องบนใต้รากขวัญลงมา อวัยวะเบื้องต่ำเหนือเข้าขึ้นไป เว้นทวารหนัก ทวารเบา ของสตรี ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติถุลลัจจัย

บัณฑิตก็ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงอวัยวะเบื้องบนใต้รากขวัญลงมา อวัยวะเบื้องต่ำเหนือเข้าขึ้นไป เว้นทวารหนัก ทวารเบา ของบัณฑิต ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

บุรุษ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงอวัยวะเบื้องบนใต้รากขวัญลงมา อวัยวะเบื้องต่ำเหนือเข้าขึ้นไป เว้นทวารหนัก ทวารเบา ของบุรุษ ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงอวัยวะเบื้องบนใต้รากขวัญลงมา อวัยวะเบื้องต่ำเหนือเข้าขึ้นไป เว้นทวารหนัก ทวารเบา ของสัตว์ดิรัจฉาน ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงอวัยวะเบื้องบนใต้รากขวัญลงมา อวัยวะเบื้องต่ำเหนือเข้าขึ้นไป เว้นทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีทั้งสอง ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติถุลลัจจัย ๒ ตัว

สตรี ๑ บัณฑิต ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงอวัยวะเบื้องบนใต้รากขวัญลงมา อวัยวะเบื้องต่ำเหนือเข้าขึ้นไป เว้นทวารหนัก ทวารเบา ของสตรีและบัณฑิตทั้งสอง ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติถุลลัจจัย.

เหนือรากขวัญ-ใต้เข้า

[๔๐๕] สตรี ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงอวัยวะเบื้องบนเหนือรากขวัญขึ้นไป อวัยวะเบื้องต่ำใต้เข้าลงมา ของสตรี ชมก็ดี ตีก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

บ้นเฑาะก์ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงอวัยวะ
เบื้องบนเหนือรากขวัญขึ้นไป อวัยวะเบื้องต่ำได้เข่าลงมา ของบ้นเฑาะก์ ชมก็ดี ดิก็ดี
ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

บุรุษ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงอวัยวะ
บนเหนือรากขวัญขึ้นไป อวัยวะเบื้องต่ำได้เข่าลงมา ของบุรุษ ชมก็ดี ดิก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอน
ก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึง
อวัยวะเบื้องบนเหนือรากขวัญขึ้นไป อวัยวะเบื้องต่ำได้เข่าลงมา ของสัตว์ดิรัจฉาน ชมก็ดี
ดิก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติ
ทุกกฏ

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และพูดพาดพิง
ถึงอวัยวะเบื้องบนเหนือรากขวัญขึ้นไป อวัยวะเบื้องต่ำได้เข่าลงมา ของสตรีทั้งสอง ชมก็ดี
ดิก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรี ๑ บ้นเฑาะก์ ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และพูด
พาดพิงถึงอวัยวะเบื้องบนเหนือรากขวัญขึ้นไป อวัยวะเบื้องต่ำได้เข่าลงมา ของสตรีและบ้น
เฑาะก์ทั้งสอง ชมก็ดี ดิก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี
คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

ของเนื่องด้วยกาย

สตรี ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงของที่เนื่องด้วย
กาย ของสตรี ชมก็ดี ดิก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี
คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

บ้นเฑาะก์ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงของที่เนื่อง
ด้วยกาย ของบ้นเฑาะก์ ชมก็ดี ดิก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี
สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

บุรุษ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงของที่เนื่องด้วย
กาย ของบุรุษ ชมก็ดี ดิก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกรก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี
ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึงของ
ที่เนื่องด้วยกาย ของสัตว์ดิรัจฉาน ชมก็ดี ดิก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี
บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และพูดพาดพิงถึง
ของที่เนื่องด้วยกาย ของสตรีทั้งสอง ชมก็ดี ดิก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี
บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรี ๑ บัณเฑาะก์ ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และพูด
พาดพิงถึงของที่เนื่องด้วยกาย ของสตรีและบัณเฑาะก์ทั้งสอง ชมก็ดี ดิก็ดี ขอกก็ดี อ้อนวอนก็ดี
ถามก็ดี ย้อนถามก็ดี บอกก็ดี สอนก็ดี คำก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

อนาปัตติวาร

[๔๐๖] ภิกษุผู้มุ่งประโยชน์ ๑ ภิกษุผู้มุ่งธรรม ๑ ภิกษุผู้มุ่งสั่งสอน ๑ ภิกษุวิกลจริต ๑
ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

วินิตวัตถุ

อุทานกาลา

[๔๐๗] เรื่องสีแดง เรื่องขนแข็ง เรื่องขนรก เรื่องขนหยาบ เรื่องขนยาว เรื่องนาหว่าน
เรื่องหนทางราบรื่น เรื่องมีศรัทธา เรื่องให้ทาน อย่างละ ๑ เรื่อง เรื่องทำงาน ๑ เรื่อง

วินิตวัตถุ

เรื่องสีแดง

[๔๐๘] ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่ง ห่มผ้ากัมพลไหมสีแดง ภิกษุรูปหนึ่ง มีความ
กำหนด พูดเคาะว่า น้องหญิง เขามีสีแดงแท้

นางไม่เข้าใจความหมาย ตอบว่า เจ้าคะ ผ้ากัมพลไหมสีแดงค่ะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น
แต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติ
ทุกกฏ.

เรื่องขนแข็ง

ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่ง ห่มผ้ากัมพลขนแข็ง ภิกษุรูปหนึ่ง มีความกำหนด พูด
เคาะว่า น้องหญิง เขามีขนแข็งแท้

นางไม่เข้าใจความหมาย ตอบว่า เจ้าคะ ผ้ากัมพลมีขนแข็งคะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องขนรก

ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งห่มผ้ากัมพลซักใหม่ ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนด พุดเคาะว่า น้องหญิง เธอมีขนรก

นางไม่เข้าใจความหมาย ตอบว่า เจ้าคะ ผ้ากัมพลซักใหม่คะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องขนหยาบ

ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งห่มผ้ากัมพลขนหยาบ ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนด พุดเคาะว่า น้องหญิง เธอมีขนหยาบ

นางไม่เข้าใจความหมาย ตอบว่า เจ้าคะ ผ้ากัมพลขนหยาบคะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องขนยาว

[๔๐๕] ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งห่มผ้ามีขนยาว ภิกษุรูปหนึ่ง มีความกำหนด พุดเคาะว่า น้องหญิง เธอมีขนยาว

นางไม่เข้าใจความหมาย ตอบว่า เจ้าคะ ผ้าห่มมีขนยาวคะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องนาห่วน

[๔๑๐] ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งห่วนข้าวในนาแล้วกลับมา ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนด พุดเคาะว่า น้องหญิง เธอห่วนนาแล้วหรือ

นางไม่เข้าใจความหมาย ตอบว่า หวานแล้วเจ้าคะ แต่ยังไม่ได้อกลับคะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

เรื่องหนทางราบรื่น

[๔๑๑] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งพบนางปริพาชิกาเดินสวนทางมา มีความกำหนัด พุดเคาะว่า น้องหญิง หนทางของเธอราบรื่นดอกหรือ

นางไม่เข้าใจความหมาย ตอบว่า เจ้าคะภิกษุ ท่านจักเดินไปได้ ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย.

เรื่องมีศรัทธา

[๔๑๒] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีความกำหนัด พุดเคาะสตรีผู้หนึ่งว่า น้องหญิง เธอเป็นคนมีศรัทธา จะถวายของที่เธอให้สามีแก่พวกฉันบ้างไม่ได้หรือ

สตรีนั้นถามว่า ของอะไรเจ้าขา

ภิกษุตอบว่า เมถุนธรรม จ๊ะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

เรื่องให้ทาน

ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง มีความกำหนัด พุดเคาะสตรีผู้หนึ่งว่า น้องหญิง เธอเป็นคนมีศรัทธา ทำไมไม่ถวายทานที่เลิศแก่พวกฉันบ้าง

สตรีนั้นถามว่า อะไรเจ้าขา ชื่อว่าทานที่เลิศ

ภิกษุตอบว่า เมถุนธรรม จ๊ะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

เรื่องทำงาน ๓ เรื่อง

[๔๑๓] ๑. ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งกำลังทำงานอยู่ ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนัด พุดเคาะว่า น้องหญิง หยุคเถิด ฉันจักทำเอง นางไม่เข้าใจความหมาย ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า

เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

๒. ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งกำลังทำงานอยู่ ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนด พุดเคาะว่า นื่องหญิง นั่งลงเถิด ฉันจักทำเอง นางไม่เข้าใจความหมาย ภิกษุนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

๓. ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งกำลังทำงานอยู่ ภิกษุรูปหนึ่งมีความกำหนด พุดเคาะว่า นื่องหญิง จงนอนเสียเถิด ฉันจักทำเอง นางไม่เข้าใจความหมาย ภิกษุนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ.

สังฆาทิเสส ลิกขาบทที่ ๑ จบ.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๔

เรื่องพระอุทายี

[๔๑๔] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวันอารามของอนาถ-
บิณฑิกะคหบดี เขตพระนครสาวัตถี ครั้งนั้น ท่านพระอุทายีเป็นพระกุลุปกะในพระนครสาวัตถี
เข้าไปสู่สกุลเป็นอันมาก ครั้งนั้น มีสตรีหม้ายผู้หนึ่ง รูปร่าง น่าดู น่าชม ครั้นเวลาเช้า ท่านพระ-
อุทายีครองอันตราวาสกแล้ว ถือบาตรและจีวรเดินไปทางเรือนของสตรีหม้ายนั้น ครั้นแล้วนั่งเหนือ
อาสนะที่เขาจัดถวาย จึงสตรีหม้ายนั้นเข้าไปหาท่านพระอุทายี กราบแล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง
ท่านพระอุทายีได้ยังสตรีหม้ายนั้น ให้เห็นแจ้ง สมทาน อาจหาญ ร่ำเรียงด้วยธรรมิกถา ครั้นแล้ว
สตรีหม้ายนั้นได้กล่าวปวารณาท่านพระอุทายีว่า โปรคบอกเถิด เจ้าข้า ต้องการสิ่งใดซึ่งดิฉันสามารถ
จัดหาถวายพระคุณเจ้าได้ คือ จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ เกสัทธิบริวารอันเป็นปัจจัยของภิกษุไซ้

พระอุทายีขอร้องว่า น้องหญิง ปัจจัยเหล่านั้น ไม่เป็นของหาได้ยากสำหรับฉัน ขอจง
ให้ของที่หาได้ยากสำหรับฉันเถิด

สตรีหม้ายถามว่า ของอะไร เจ้าข้า

อ. เมถุนธรรม จีระ

ส. พระคุณเจ้าต้องการหรือ เจ้าคะ

อ. ต้องการ จีระ

สตรีหม้ายนั้นกล่าวว่า นิมนต์มาเถิด เจ้าคะ แล้วเดินเข้าห้อง เลิกผ้าสาฎกนอนหงาย

บนเตียง

ทันใดนั้น ท่านพระอุทายีตามเข้าไปหานางถึงเตียง ครั้นแล้วถ่มเขพระรดพูดว่า ใครจัก
ถูกต้องหญิงถ้อย มีกลิ่นเหม็นนี้ได้ ดังนี้แล้วพลิกไป

จึงสตรีหม้ายนั้นพ่างโทษว่า พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรเหล่านี้ เป็นผู้ไม่ละอาย ทูศีล
พูดเท็จ พระสมณะเหล่านี้ยังจักปฎิญาณว่า เป็นผู้ประพฤติธรรม ประพฤติเรียบร้อย ประพฤติ
พรหมจรรย์ พูดจริง มีศีล มีกัลยาณธรรม ดังนี้เล่า คิดเถยว่า ความเป็นสมณะของพระสมณะ
เหล่านี้ไม่มี ความเป็นพราหมณ์ของพระสมณะเหล่านี้ไม่มี ความเป็นสมณะของพระสมณะเหล่านี้
พินาศแล้ว ความเป็นพราหมณ์ของพระสมณะเหล่านี้พินาศแล้ว ความเป็นสมณะของพระสมณะ-

เหล่านี้ จะมีแต่ไหน ความเป็นพราหมณ์ของพระสมณะเหล่านี้ จะมีแต่ไหน และ โปนทะนาว่า พระสมณะเหล่านี้ ขาดจากความเป็นสมณะแล้ว พระสมณะเหล่านี้ขาดจากความเป็นพราหมณ์แล้ว โฉนพระสมณะอุทายีจึงได้ขอเมถุนธรรมต่อเราด้วยตนเอง แล้วถ่มเขพระรดพูดว่า ใครจักถูกต้องหญิงถ้อยมีกลิ่นเหม็นนี้ได้ ดังนี้แล้วหลีกไป เรามีอะไรชั่วช้า เรามีอะไรที่มีกลิ่นเหม็น เราเลวกว่าหญิงคนไหนอย่างไร ดังนี้

แม้สตรีเหล่านี้ก็ฟังโทษว่า พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรเหล่านี้เป็นผู้ไม่ละอาย ทุกีล พูดเท็จ พระสมณะเหล่านี้ ยังจักปฏิบัติญาณว่า เป็นผู้ประพฤติธรรม ประพฤติเรียบร้อย ประพฤติพรหมจรรย์ พูดจริง มีศีล มีกัลยาณธรรมดังนี้เล่า ติเตียนว่า ความเป็นสมณะของพระสมณะเหล่านี้ ไม่มี ความเป็นพราหมณ์ของพระสมณะเหล่านี้ ไม่มี ความเป็นสมณะของพระสมณะเหล่านี้ พินาศแล้ว ความเป็นพราหมณ์ของพระสมณะเหล่านี้ พินาศแล้ว ความเป็นสมณะของพระสมณะเหล่านี้ จะมีแต่ไหน ความเป็นพราหมณ์ของพระสมณะเหล่านี้ จะมีแต่ไหน และ โปนทะนาว่า พระสมณะเหล่านี้ขาดจากความเป็นพระสมณะแล้ว พระสมณะเหล่านี้ ขาดจากความเป็นพราหมณ์แล้ว โฉน พระอุทายีจึงได้ขอเมถุนธรรมต่อสตรีนี้ด้วยตนเอง แล้วจึงถ่มเขพระรดพูดว่า ใครจักถูกต้องหญิงถ้อยมีกลิ่นเหม็นนี้ได้ดังนี้ แล้วหลีกไป นางคนนี้มีอะไรชั่วช้า นางคนนี้มีอะไรที่มีกลิ่นเหม็น นางคนนี้เลวกว่าสตรีคนไหน อย่างไร ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย ได้ยินสตรีพวกนั้นฟังโทษ ติเตียน โปนทะนาอยู่ บรรดาที่เป็นผู้มักน้อย สันโดษ มีความละอาย มีความรังเกียจ ใครต่อศึกษา ต่างก็ฟังโทษ ติเตียน โปนทะนาว่า โฉน ท่านพระอุทายีจึงได้กล่าวคุณแห่งการบำเรอตนด้วยกามในสำนักมาตุคามเล่า แล้วกราบทูลเรื่องนั้น แต่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาค รับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นค้ำมุลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระอุทายีว่า คูกรอุทายี ข่าว่า เธอกล่าวคุณแห่งการบำเรอตนด้วยกามในสำนักมาตุคามจริงหรือ?

ท่านพระอุทายีทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะสม ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โฉนเธอจึงได้กล่าวคุณแห่งการบำเรอตนด้วยกาม ในสำนักมาตุคามเล่า

ดูกร โฆฆบรูษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยอนกปริยาย เพื่อคลายความกำหนัด ไม่ใช่ เพื่อมีความกำหนัด เพื่อความพราว ไม่ใช่เพื่อความประกอบ เพื่อความไม่ถ้อยมั่น ไม่ใช่เพื่อความถ้อยมั่น มิใช่หรือ เมื่อธรรมชื่อนั้น อันเราแสดงแล้ว เพื่อคลายความกำหนัด เธอยังจักคิดเพื่อความกำหนัด เราแสดงเพื่อความพราว เธอยังจักคิดเพื่อความประกอบ เราแสดงเพื่อความไม่ถ้อยมั่น เธอยังจักคิดเพื่อความถ้อยมั่น

ดูกร โฆฆบรูษ ธรรมอันเราแสดงแล้วโดยอนกปริยาย เพื่อเป็นที่สำรอกแห่งราคะ เพื่อเป็นที่สร้างแห่งความเมา เพื่อเป็นที่ดับสูญแห่งความระหาย เพื่อเป็นที่หลุดถอนแห่งอาลัย เพื่อเป็นที่เข้าไปตัดแห่งวิญญะ เพื่อเป็นที่สิ้นแห่งตัณหา เพื่อคลายความกำหนัด เพื่อความดับทุกข์ เพื่อปราศจากตัณหาเครื่องร้อยรัดมิใช่หรือ

ดูกร โฆฆบรูษ การละกาม การกำหนดรู้ความหมายในกาม การกำจัดความระหายในกาม การเพิกถอนความตริกอันเกี่ยวด้วยกาม การระงับความกตักกคุ้ม เพราะกาม เราบอกไว้แล้วโดยอนกปริยาย มิใช่หรือ

ดูกร โฆฆบรูษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว

พระผู้มีพระภาคทรงติเตียนท่านพระอุทายีโดยอนกปริยายดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบ้ำรุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สัน โดย ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบ้ำรุงง่าย ความมักน้อย ความสัน โดย ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนกปริยาย แล้วทรงกระทำธรรมีกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส

๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆกรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระบัญญัติ

๘. ๔. อนึ่ง ภิกษุใด กำหนดแล้ว มีจิตแปรปรวนแล้ว กล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักมาตุคาม ด้วยถ้อยคำพาดพิงเมถุนว่า น้องหญิง สตรีใด บำเรอผู้ประพฤติพรหมจรรย์ มีศีล มีกัลยาณธรรม เช่นเรา ด้วยธรรมนั้น นั้นเป็นยอดแห่งความบำเรอทั้งหลาย เป็นสังฆาภิเสศ.

เรื่องพระอุทายี จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๔๑๕] บทว่า อนึ่ง...ใด ความว่า ผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีการทำงานอย่างใด มีชาติอย่างใด มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกค้อย่างใด มีกรรมเครื่องอยู่อย่างใด มีอารมณ์อย่างใด เป็นเถระก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า อนึ่ง...ใด

บทว่า ภิกษุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า ประพฤติภิกขาจริยวัตร ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า ทรงผืนผ้าที่ถูกทำลายแล้ว ชื่อว่า ภิกษุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกษุ โดยปฏิญญา ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นเอหิภิกษุ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้เจริญ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่ามีสารธรรม ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระอเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อันสงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้แล้วด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบควรแก่ฐานะ บรรดาภิกษุเหล่านั้น ภิกษุนี้ใด ที่สงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้แล้วด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบควรแก่ฐานะ ภิกษุนี้ พระผู้มีพระภาคทรงประสงค์ว่า ภิกษุ ในอรรถนี้

ที่ชื่อว่า กำหนดแล้ว คือ มีความยินดี มีความเพ่งเล็ง มีจิตปฏิพัทธ์

บทว่า แปรปรวนแล้ว ความว่า จิตที่ถูกระคายเคืองแล้วก็แปรปรวน ที่ถูกโทสะประทุษร้ายแล้วก็แปรปรวน ที่ถูกโมหะให้ลุ่มหลงแล้วก็แปรปรวน แต่ที่ว่าแปรปรวนในอรรถนี้ ทรงประสงค์ จิตที่ถูกระคายเคืองแล้ว

ที่ชื่อว่า มาตุคาม ได้แก่หญิงมนุษย์ ไม่ใช่หญิงยักษ์ ไม่ใช่หญิงเปรต ไม่ใช่สัตว์
ดิรัจฉานตัวเมีย เป็นหญิงที่รู้เดียงสา สามารถทราบซึ่งถึงถ้อยคำเป็นสุภายิต ทุภายิต วาจาชั่ว
หยาบ และสุภาพ

บทว่า ในสำนักมาตุคาม คือ ในที่ใกล้มาตุคาม ในที่ไม่ห่างมาตุคาม

บทว่า กามของตน ได้แก่ ความใคร่ของตน เหตุของตน ความประสงค์ของตน การ
บำเรอของตน

บทว่า นั้นเป็นยอด คือนั้นเป็นเลิศ ประเสริฐ สูงสุด อุดม เยี่ยม

บทว่า สตรีใด ได้แก่นางกษัตริย์ พราหมณี หญิงแพศย์ หรือหญิงศูทร

บทว่า เช่นเรา คือเป็นกษัตริย์ก็ตาม เป็นพราหมณ์ก็ตาม เป็นแพศย์ก็ตาม เป็น
ศูทรก็ตาม

บทว่า มีศีล คือ เว้นขาดจากปาณาติบาต เว้นขาดจากอทินนาทาน เว้นขาดจากมุสาวาท

บทว่า ผู้ประพฤดิพรหมจรรย์ คือ ผู้เว้นขาดจากเมถุนธรรม

ที่ชื่อว่า มีกัลยาณธรรม คือ เป็นผู้ชื่อว่ามีธรรมงาม เพราะศีลนั้น และเพราะ
พรหมจรรย์นั้น

บทว่า ด้วยธรรมนั้น คือ ด้วยเมถุนธรรม

บทว่า บำเรอ คือ อภิรมย์

บทว่า ด้วยถ้อยคำพาดพิงเมถุน คือ ด้วยถ้อยคำที่เกี่ยวข้องด้วยเมถุนธรรม

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์เท่านั้น ให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้น ชักเข้าหาอาบัติเดิม
ให้มานัด เรียกเข้าหมู่ ไม่ใช่คณะมารูปด้วยกัน ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะฉะนั้น จึงตรัส
เรียกว่า สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือเป็นชื่อของอาบัตินิกายนั้นแล
แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาชนีย์

สตรีคนเดียว

[๔๑๖] สตรี ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการ
บำเรอกามของตนในสำนักสตรี ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรี ภิกษุมีความสงสัย มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนใน
สำนักสตรี ต้องอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตก็ มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกาม
ของตนในสำนักสตรี ต้องอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษ มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกาม
ของตนในสำนักสตรี ต้องอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการ
บำเรอกามของตนในสำนักสตรี ต้องอาบัติอุลลัจจัย

บัณฑิตคนเดียว

บัณฑิต ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิต มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการ
บำเรอกามของตนในสำนักบัณฑิต ต้องอาบัติอุลลัจจัย

บัณฑิต ภิกษุมีความสงสัย มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตน
ในสำนักบัณฑิต ต้องอาบัติทุกกฏ

บัณฑิต ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษ มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอ
กามของตนในสำนักบัณฑิต ต้องอาบัติทุกกฏ

บัณฑิต ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน มีความกำหนด และกล่าวคุณ
แห่งการบำเรอกามของตนในสำนักบัณฑิต ต้องอาบัติทุกกฏ

บัณฑิต ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอ
กามของตนในสำนักบัณฑิต ต้องอาบัติทุกกฏ

บุรุษคนเดียว

บุรุษ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษ มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกาม
ของตนในสำนักบุรุษ ต้องอาบัติทุกกฏ

บุรุษ ภิกษุมีความสงสัย มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนใน
สำนักบุรุษ ต้องอาบัติทุกกฏ

บุรุษ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการ
บำเรอกามของตนในสำนักบุรุษ ต้องอาบัติทุกกฏ

บุรุษ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกาม
ของตนในสำนักบุรุษ ต้องอาบัติทุกกฏ

บุรุษ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตก็ มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกาม
ของตนในสำนักบุรุษ ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉานตัวเดียว

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน มีความกำหนด และกล่าวคุณ-
แห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสัตว์ดิรัจฉาน ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสงสัย มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของ
ตนในสำนักสัตว์ดิรัจฉาน ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรี มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการ
บำเรอกามของตนในสำนักสัตว์ดิรัจฉาน ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตก็ มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่ง
การบำเรอกามของตนในสำนักสัตว์ดิรัจฉาน ต้องอาบัติทุกกฏ

สัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษ มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการ
บำเรอกามของตนในสำนักสัตว์ดิรัจฉาน ต้องอาบัติทุกกฏ.

สตรี ๒ คน

[๕๑๗] สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และ
กล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีทั้งสอง ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสงสัยทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอ
กามของตนในสำนักสตรีทั้งสอง ต้องอาบัติอุลลัจจัย ๒ ตัว

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าว
คุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีทั้งสอง ต้องอาบัติอุลลัจจัย ๒ ตัว

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณ
แห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีทั้งสอง ต้องอาบัติอุลลัจจัย ๒ ตัว

สตรี ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองคน มีความกำหนด และ
กล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีทั้งสอง ต้องอาบัติอุลลัจจัย ๒ ตัว

บัณฑิต ๒ คน

บัณฑิต ๒ คน ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสองคน มีความกำหนด และ
กล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักบัณฑิตทั้งสอง ต้องอาบัติอุลลัจจัย ๒ ตัว

สัตว์ดิรัจฉาน ๒ ตัว ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสองตัว มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สัตว์ดิรัจฉาน ๒ ตัว ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสองตัว มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

สตรี-บัณฑิต

สตรี ๑ บัณฑิต ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและบัณฑิตทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติสังฆาทิเสส

สตรี ๑ บัณฑิต ๑ ภิกษุมีความสงสัยทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและบัณฑิตทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ๑ บัณฑิต ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและบัณฑิตทั้งสอง ต้องอาบัติอุลลัจจัย ๒ ตัว

สตรี ๑ บัณฑิต ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและบัณฑิตทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ๑ บัณฑิต ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและบัณฑิตทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี-บุรุษ

สตรี ๑ บุรุษ ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและบุรุษทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติสังฆาทิเสส

สตรี ๑ บุรุษ ๑ ภิกษุมีความสงสัยทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและบุรุษทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ๑ บุรุษ ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและบุรุษทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ๑ บุรุษ ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและบุรุษทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ๑ บุรุษ ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและบุรุษทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี-สัตว์ดิรัจฉาน

สตรี ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสอง มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติสังฆาทิเสส

สตรี ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิกษุมีความสงสัยทั้งสอง มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบ้นเฑาะก์ทั้งสอง มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบุรุษทั้งสอง มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

สตรี ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักสตรีและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

บ้นเฑาะก์-บุรุษ

บ้นเฑาะก์ ๑ บุรุษ ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบ้นเฑาะก์ทั้งสอง มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักบ้นเฑาะก์และบุรุษทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติอุลลัจจัย

บ้นเฑาะก์ ๑ บุรุษ ๑ ภิกษุมีความสงสัยทั้งสองคน มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักบ้นเฑาะก์และบุรุษทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บุรุษ ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักบุรุษและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บุรุษ ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นสตรีทั้งสอง มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักบุรุษและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

บุรุษ ๑ สัตว์ดิรัจฉาน ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้งสอง มีความกำหนด และกล่าวคุณแห่งการบำเรอกามของตนในสำนักบุรุษและสัตว์ดิรัจฉานทั้งสอง ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว ฯ

อนาปัตติวาร

[๔๑๘] ภิกษुकกล่าวว่า ขอท่านจงบำรุงด้วยจีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และเภสัชบริวาร อันเป็นปัจจัยของภิกษุไซ้ ดังนี้ เป็นต้น ๑ ภิกษุวิกลจริต ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

วินิตวัตถุ

อุทานคาถา

[๔๑๙] เรื่องหญิงหมั้นว่าทำไฉนจะได้บุตร เรื่องหญิงมีบุตรดี เรื่องเป็นที่รัก เรื่องมีโชคดี เรื่องจะถวายอะไรดี เรื่องจะอุปฐากด้วยอะไรดี เรื่องไฉนจึงจะได้ไปสุคติ ฯ

วินิตวัตถุ

เรื่องหญิงหมั้นว่าทำไฉนจะได้บุตร

[๔๒๐] ก็โดยสมัยนั้นแล หญิงหมั้นคนหนึ่งได้ถามภิกษुकูปกะว่า ท่านเจ้าข้า ทำไฉน ดิฉันจึงจะมีบุตร?

ภิกษุนั้นตอบว่า น้องหญิง ถ้าเช่นนั้นเธอจงถวายทานที่เลิศ

ส. อะไร เจ้าคะ ชื่อว่า ทานที่เลิศ

ภ. เมถุนธรรม จ๊ะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูล เรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว

เรื่องหญิงมีบุตรดี

ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งมีบุตรดี ได้ถามภิกษुकูปกะว่า ท่านเจ้าข้า ทำไฉน ดิฉัน จึงจะไม่มีบุตร?

ภิกษุ นั้นตอบว่า น้องหญิง ถ้าเช่นนั้น เธอจงถวายทานที่เลิศ

ส. อะไร เจ้าคะ ชื่อว่า ทานที่เลิศ

ภ. เมถุนธรรม จ๊ะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว

เรื่องเป็นที่รัก

ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่ง ได้ถามภิกษุรูปกะว่า ท่านเจ้าข้า ทำไฉน ดิฉันจึงจะเป็น
ที่รักของสามี?

ภิกษุ นั้นตอบว่า น้องหญิง ถ้าเช่นนั้น เธอจงถวายทานที่เลิศ

ส. อะไร เจ้าคะ ชื่อว่า ทานที่เลิศ

ภ. เมถุนธรรม จ๊ะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่อง
นั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว

เรื่องมีโชคดี

ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่ง ได้ถามภิกษุรูปกะว่า ท่านเจ้าข้า ทำไฉน ดิฉันจึงจะมี
โชคดี.

ภิกษุตอบว่า น้องหญิง ถ้าเช่นนั้น เธอจงถวายทานที่เลิศ

ส. อะไร เจ้าคะ ชื่อว่า ทานที่เลิศ

ภ. เมถุนธรรม จ๊ะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระทบหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้น
แต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว

เรื่องจะถวายอะไรดี

ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่ง ได้ถามภิกษุรูปกะว่า ท่านเจ้าข้า ดิฉันจะถวายอะไรแก่
พระคุณเจ้าดี?

ภิกษุรูปนั้นตอบว่า น้องหญิง เธอจงถวายทานที่เลิศ

ส. อะไร เจ้าคะ ชื่อว่า ทานที่เลิศ

ภ. เมถุนธรรม จ๊ะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว
เรื่องจะอุปัฏฐากด้วยอะไรดี

ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งได้ถามภิกษุรูปกะว่า ท่านเจ้าข้า ดิฉันจะอุปัฏฐากพระ
คุณเจ้าด้วยอะไรดี?

ภิกษุนั้นตอบว่า น้องหญิง เธอจงอุปัฏฐากด้วยทานที่เลิศ

ส. อะไร เจ้าคะ ชื่อว่า ทานที่เลิศ

ภ. เมถุนธรรม จ๊ะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว
เรื่องไหนจึงจะไปสุคติ

ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีผู้หนึ่งได้ถามภิกษุรูปกะว่า ท่านเจ้าข้า ทำไหน ดิฉันจึงจะได้
ไปสุคติ?

ภิกษุนั้นตอบว่า น้องหญิง ถ้าเช่นนั้นเธอจงถวายทานที่เลิศ

ส. อะไร เจ้าคะ ชื่อว่า ทานที่เลิศ

ภ. เมถุนธรรม จ๊ะ

ภิกษุรูปนั้นมีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว กระทบหนอ จึงกราบทูล
เรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว.

สังฆาทิเสสสิกขาบทที่ ๔ จบ

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๕

เรื่องพระอุทายี

[๔๒๑] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวันอารามของอนาถบิณฑิกะคหบดี เขตพระนครสาวัตถี ครั้งนั้นแล ท่านพระอุทายีเป็นพระกุลุปะในพระนครสาวัตถี เข้าไปสู่สกุลเป็นอันมาก ที่ตนเห็นว่ามีเด็กชายหนุ่มน้อยยังไม่มีภรรยาหรือเด็กหญิงสาวน้อยยังไม่มีสามี ย่อมพรรณนาคุณสมบัติของเด็กหญิงสาวน้อยในสำนักมารดาบิดาของเด็กชายหนุ่มน้อยว่า เด็กหญิงสาวน้อยของสกุลโน้น มีรูปงาม น่าดู น่าชม คมคาย มีแววจลัด มีไหวพริบดี ขยัน ไม่เกียจคร้าน เด็กหญิงสาวน้อยนั้นสมควรแก่เด็กชายหนุ่มน้อยนี้ มารดาบิดาของเด็กชายหนุ่มน้อยกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านเจ้าข้า คนเหล่านั้นไม่รู้จักพวกข้าพเจ้าว่า เป็นใครหรือเป็นพรรคพวกของใคร ท่านเจ้าข้า ถ้าพระคุณเจ้ากรุณาพูดทาบถามให้ พวกข้าพเจ้าจะสู่ขอเด็กหญิงสาวน้อยนั้นมาให้แก่เด็กชายหนุ่มน้อยนี้ และพรรณนาคุณสมบัติของเด็กชายหนุ่มน้อยในสำนักมารดาบิดาของเด็กหญิงสาวน้อยว่า เด็กชายหนุ่มน้อยของสกุลโน้น มีรูปงาม น่าดู น่าชม คมคาย มีแววจลัด มีไหวพริบดี ขยัน ไม่เกียจคร้าน เด็กชายหนุ่มน้อยนั้นสมควรแก่เด็กหญิงสาวน้อยนี้ มารดาบิดาของเด็กหญิงสาวน้อยก็กล่าวอย่างนี้ว่า ท่านเจ้าข้า คนเหล่านั้นไม่รู้จักพวกข้าพเจ้าว่า เป็นใครหรือเป็นพรรคพวกของใคร ฝ่ายหญิงจะพูดขึ้น คุๆ ก็ยากอยู่ ท่านเจ้าข้า ถ้าพระคุณเจ้ากรุณาช่วยพูดให้เขามาสู่ขอ พวกข้าพเจ้าจะยอมยกเด็กหญิงสาวน้อยนี้แก่เด็กชายหนุ่มน้อยนั้น โดยอุบายนี้แล ท่านพระอุทายีให้มารดาบิดาของเจ้าหนุ่มเจ้าสาวทำอาวาทมงคลบ้าง วิวาหมงคลบ้าง พูดให้สู่ขอกันบ้าง

[๔๒๒] สมัยต่อมา ธิดาของสตรีหม้ายคนหนึ่ง มีรูปงาม น่าดู น่าชม พวกสาวกของอาชีวกชาวบ้านอื่น มาพูดกะสตรีหม้ายนั้นดังนี้ว่า ข้าแต่แม่ ขอแม่จงกรณายกเด็กหญิงสาวน้อยนี้ให้แก่เด็กชายหนุ่มน้อยของพวกข้าเจ้าเถิด

สตรีหม้ายนั้นตอบดังนี้ว่า คุณขา ดิฉันไม่ทราบ ว่า พวกคุณเป็นใคร หรือเป็นพรรคพวกของใคร อนึ่งเล่า เด็กหญิงสาวน้อยนี้ ก็เป็นธิดาคนเดียวของดิฉัน และจะต้องไปอยู่บ้านอื่น ดิฉันจะยกให้ไม่ได้

คนทั้งหลายซักถามสาวกของอาชีวกเหล่านั้นว่า ท่านทั้งหลายมาธุระอะไร

พวกสาวกของอาชีวกชี้แจงว่า พวกข้าพเจ้ามาขอธิดาของหญิงหม้ายชื่อ โนน ในตำบลบ้านนี้ให้เด็กชายหนุ่มน้อยของพวกข้าพเจ้า นางตอบอย่างนี้ว่า คุณขา ดิฉันไม่ทราบว่าคุณเป็นใคร หรือเป็นพรรคพวกของใคร อนึ่งเล่า เด็กหญิงสาวน้อยนี้ก็เป็นธิดาคนเดียวของดิฉัน และจะต้องไปอยู่บ้านอื่น ดิฉันจะยกให้ไม่ได้

คนพวกนั้นแนะนำว่า พวกคุณไปขอธิดาต่อหญิงหม้ายนั้นทำไม ไปพูดกะท่านพระอุทายี มิดีหรือ ท่านพระอุทายีจักช่วยพูดให้เขายกให้เอง

จึงพวกสาวกของอาชีวกเหล่านั้นเข้าไปหาท่านพระอุทายี ครั้นแล้วได้เรียนท่านพระอุทายีว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า พวกข้าพเจ้าขอธิดาหญิงหม้ายชื่อ โนน ในบ้านนี้ให้แก่เด็กชายหนุ่มน้อยของพวกข้าพเจ้า นางตอบอย่างนี้ว่า คุณขา ดิฉัน ไม่ทราบว่าคุณเป็นใคร หรือเป็นพรรคพวกของใคร อนึ่งเล่า เด็กหญิงสาวน้อยนี้ก็เป็นธิดาคนเดียวของดิฉัน และจะต้องไปอยู่บ้านอื่น ดิฉันจะยกให้ไม่ได้ ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าได้โปรดช่วยพูดให้หญิงหม้ายนั้น ยอมยกธิดาให้แก่เด็กชายหนุ่มน้อยของพวกข้าพเจ้าด้วยเถิด

ลำดับนั้น ท่านพระอุทายีเข้าไปหาสตรีหม้ายนั้น ครั้นแล้วได้ถามสตรีหม้ายนั้นว่า ทำไมเธอจึงไม่ยอมยกธิดาให้แก่คนเหล่านั้นเล่า

สตรีหม้ายนั้นตอบว่า เพราะดิฉันไม่ทราบว่าคนเหล่านี้เป็นใคร หรือเป็นพรรคพวกของใคร อนึ่งเล่า เด็กสาวน้อยนี้ก็เป็นธิดาคนเดียวของดิฉัน และจะต้องไปอยู่บ้านอื่น ดิฉันจึงไม่ยอมยกให้ เจ้าคะ

อ. จงให้แก่คนเหล่านี้เถิด คนเหล่านี้ฉันรู้จัก

ส. ถ้าพระคุณเจ้ารู้จัก ดิฉันยอมยกให้เจ้าคะ

จึงสตรีหม้ายนั้นได้ยกธิดาให้แก่สาวกของอาชีวกเหล่านั้น ครั้นพวกสาวกของอาชีวกเหล่านั้นนำเด็กหญิงสาวน้อยนั้นไปแล้ว ได้เลี้ยงดูอย่างสะใภ้ชั่วเดือนเดียวเท่านั้น ต่อแต่นั้นก็เลี้ยงดูอย่างทาสี

สาวน้อยร้องทุกข์

[๔๒๓] ต่อมา สาวน้อยนั้นส่งทูตไปในสำนักมารดาว่า ดิฉันตกทุกข์ได้ยาก ไม่ได้รับความสุข พวกสาวกของอาชีวกได้เลี้ยงดูดิฉันอย่างสะใภ้ชั่วเดือนเดียวเท่านั้น ต่อแต่นั้นมาก็เลี้ยงดูอย่างทาสี ขอให้คุณแม่ดิฉันมารับดิฉันไป

พอทราบข่าว สตรีห่มานั้นจึงเข้าไปหาพวกสาวกของอาชีวก ครั้นแล้วได้กล่าวดังนี้ว่า ท่านทั้งหลาย โปรดอย่าเลี้ยงดูสาวน้อยนี้อย่างทาสี โปรดเลี้ยงดูอย่างสะใภ้เถิดเจ้าคะ

สาวกของอาชีวกเหล่านั้นกล่าวอย่างนี้ว่า พวกเราไม่ได้รับรอง และตกลงไว้กับท่าน พวกเรารับรอง และตกลงไว้กับสมณะต่างหาก ท่านจงไป เราไม่รู้จักท่าน

ครั้นสตรีห่มานั้นถูกพวกสาวกของอาชีวกเหล่านั้นรุกรานแล้ว ได้กลับมายังพระนคร สาวดีก็ตามเดิม

แม้ครั้งที่สอง สาวน้อยนั้นก็ได้อำนาจไปในสำนักมารดาว่า ดิฉันตกทุกข์ได้ยาก ไม่ได้มีความสุข พวกสาวกของอาชีวกได้เลี้ยงดูดิฉันอย่างสะใภ้ชั่วเดือนเดียวเท่านั้น ต่อแต่นั้นมาก็เลี้ยงดูอย่างทาสี ขอให้คุณแม่ดิฉันมารับดิฉันไป

จึงสตรีห่มานั้นเข้าไปหาท่านพระอุทายี ครั้นแล้วได้เรียนท่านพระอุทายีว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ข่าว่า ลูกสาวของดิฉัน ตกทุกข์ได้ยาก ไม่ได้มีความสุข พวกสาวกของอาชีวกได้เลี้ยงดูนางอย่างสะใภ้ชั่วเดือนเดียวเท่านั้น ต่อแต่นั้นมาก็เลี้ยงดูอย่างทาสี พระคุณเจ้าควรพุดขอรับรองว่า คุณรท่านทั้งหลาย ขอท่านทั้งหลาย โปรดอย่าได้เลี้ยงดูสาวน้อยนี้อย่างทาสี โปรดเลี้ยงดูอย่างสะใภ้เถิด

ดังนั้น ท่านพระอุทายีจึงเข้าไปหาสาวกของอาชีวกเหล่านั้น ครั้นแล้วได้กล่าวดังนี้ว่า คุณรท่านทั้งหลาย ขอท่านทั้งหลาย โปรดอย่าได้เลี้ยงดูสาวน้อยนี้อย่างทาสี โปรดเลี้ยงดูอย่างสะใภ้เถิด

พวกสาวกของอาชีวกเหล่านั้นกล่าวอย่างนี้ว่า เราไม่ได้รับรอง และตกลงไว้กับท่าน เรารับรองและตกลงไว้กับหญิงห่มต่างหาก สมณะต้องเป็นผู้ไม่ชวนชวาย สมณะต้องเป็นสมณะที่ดี เชิญท่านไปเถิด เราไม่รู้จักท่าน

ครั้นท่านพระอุทายีถูกพวกสาวกของอาชีวกเหล่านั้นรุกรานแล้ว ได้กลับมายังพระนคร สาวดีก็ตามเดิม

แม้ครั้งที่สาม สาวน้อยนั้นก็ได้อำนาจไปในสำนักมารดาว่า ดิฉันตกทุกข์ได้ยาก ไม่ได้มีความสุข พวกสาวกของอาชีวกได้เลี้ยงดูดิฉันอย่างสะใภ้ชั่วเดือนเดียวเท่านั้น ต่อแต่นั้นมาก็เลี้ยงดูอย่างทาสี ขอให้คุณแม่ดิฉันมารับดิฉันไป

แม้สตรีห่มานั้น ก็ได้เข้าไปหาท่านพระอุทายีเป็นครั้งที่สอง แล้วได้เรียนท่านพระอุทายี ดังนี้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ข่าว่า ลูกสาวของดิฉันตกทุกข์ได้ยาก ไม่ได้มีความสุข พวกสาวก

ของอาชีวกได้เลี้ยงคุณางอย่างสะใภ้ชั่วเดือนเดียวเท่านั้น ต่อแต่นั้นมาก็เลี้ยงคุณางอย่างทาสี พระคุณเจ้าควรพูดขอร้องว่า คุณรทันททั้งหลาย ขอทันททั้งหลายโปรดอย่าได้เลี้ยงคุณางน้อยน้ออย่างทาสีโปรดเลี้ยงคุณางอย่างสะใภ้เถิด

ท่านพระอุทายิกกล่าวว่ ฉันทถูกพวกสาวกของอาชีวกเหล่านั้นรุกรานมาครั้งหนึ่งแล้ว เชิญเธอไปเถิด ฉันทไม่ไปละ ฯ

นินทาและสรรเสริญพระอุทายี

[๔๒๔] ครั้งนั้น สตรีหม้ายจึงเพ่งโทษติเตียนโพนทะนาว่ ลูกสาวของเรา ตกทุกข์ได้ยาก ไม่ได้รับความสุข เพราะแม่ผัวชั่ว พ่อผัวชั่ว และสามีชั่วฉันทใจ ขอให้ท่านพระอุทายีจงตกทุกข์ได้ยาก อย่าได้รับความสุขฉันทนั้นเถิด แม่สาวน้อยนั้นก็เพ่งโทษติเตียนโพนทะนาว่ เราตกทุกข์ได้ยาก ไม่ได้รับความสุข เพราะแม่ผัวชั่ว พ่อผัวชั่ว และสามีชั่วฉันทใจ ขอให้ท่านพระอุทายีจงตกทุกข์ได้ยาก อย่าได้รับความสุข ฉันทนั้นเถิด แม่สตรีเหล่าอื่น บรรดาที่ไม่พอใจด้วยแม่ผัว พ่อผัว หรือสามี ต่างก็กล่าวแข่งชกอย่างนี้ว่า เราตกทุกข์ได้ยาก ไม่ได้รับความสุข เพราะแม่ผัวชั่ว พ่อผัวชั่ว และสามีชั่ว ฉันทใจ ขอให้ท่านพระอุทายีจงตกทุกข์ได้ยาก อย่าได้รับความสุข ฉันทนั้นเถิด ส่วนสตรีบรรดาที่ยินดีด้วยแม่ผัว พ่อผัว หรือสามี ต่างก็อำนวยการอย่างนี้ว่า เราสบาย สมบูรณ์ พูนสุข เพราะแม่ผัวดี พ่อผัวดี และสามีดี ฉันทใจ ขอให้ท่านพระอุทายี จงสบาย สมบูรณ์ พูนสุข ฉันทนั้นเถิด ฯ

[๔๒๕] ภิกษุทั้งหลาย ได้ยินสตรีบางพวกกล่าวแข่งชกอยู่ บางพวก อำนวยการอยู่ บรรดาที่เป็นผู้มักน้อย สันโดษ มีความละเอียด มีความรังเกียจ ใครต่อสิขขาบท ต่างก็เพ่งโทษติเตียนโพนทะนาว่ โฉนท่านพระอุทายี จึงได้ถึงความเป็นผู้ชักสื่อเล่า แล้วกราบทูลเนื้อความนั้นแด่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิขขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระอุทายีว่า คุณอุทายี ข่าวว่า เธอถึงความเป็นผู้ชักสื่อจริงหรือ

ท่านพระอุทายีทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพระพุทเจ้าทรงติเตียนว่า คุณโฆฆนุรุช การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะสม ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โฉนเธอจึงได้ถึงความเป็นผู้ชักสื่อเล่า

ดูกรโมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้การกระทำของเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนพวกที่เลื่อมใสแล้ว

พระผู้มีพระภาคทรงติเตียนท่านพระอุทายี โดยอเนกปริยายดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักยาก ความเป็นคนไม่สัน โดย ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสัน โดย ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่เหมาะสม การปรารภความเพียร โดยอเนกปริยาย ทรงธรรมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ว่า ดังนี้:-

พระปฐมบัญญัติ

๕. ๕. อนึ่ง ภิกษุใด ถึงความเป็นผู้ชักส่อ บอกความประสังข์ของบุรุษแก่สตรี ก็ดี บอกความประสังข์ของสตรีแก่บุรุษก็ดี ในความเป็นเมียบก็ตาม ในความเป็นชู้ก็ตาม เป็นสังฆาทีเสส

ก็สิกขาบทนี้ ย่อมเป็นอันพระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติแล้ว แก่ภิกษุทั้งหลายด้วยประการฉะนี้

เรื่องพระอุทายี จบ

เรื่องนักเลงหญิง

[๔๒๖] ก็โดยสมัยนั้นแล พวกนักเลงหญิงหลายคนพากันไปเที่ยวรื่นเริงในสวน ได้ส่งชายสื่อกันไปในสำนักหญิงแพศยาคนหนึ่งว่า ขอให้นางมา พวกเราจักพากันเที่ยวรื่นเริงในสวน

หญิงแพศยานั้นได้ตอบไปอย่างนี้ว่า ข้าแต่ นาย คิฉิน ไม่ทราบ ว่า พวกท่านเป็นใคร หรือเป็นพรรคพวกของใคร อนึ่ง คิฉิน มีเครื่องแต่งกายมาก มีเครื่องประดับเรือนมาก และจะต้องไปนอกเมือง คิฉิน ไปไม่ได้ ครั้นแล้วชายสี่คนนั้นได้แจ้งเรื่องนั้น แก่นักเลงหญิงเหล่านั้น

เมื่อชายสี่แจ้งอย่างนั้นแล้ว บุรุษคนหนึ่งได้กล่าวแก่นักเลงเหล่านั้นว่า ท่านทั้งหลาย พวกท่านไปอ้อนวอนหญิงแพศยานั้นทำไม ควรบอกท่านพระอุทายิมิทธิหรือ ท่านพระอุทายิจักส่งมาให้เอง

เมื่อบุรุษนั้นกล่าวอย่างนี้แล้ว อุบาสกคนหนึ่งได้กล่าวแก่บุรุษผู้นั้นว่า คุณอย่าได้พูดอย่างนั้น การกระทำเช่นนั้น ไม่สมควรแก่พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตร ท่านพระอุทายิจักไม่ทำเช่นนั้น

เมื่ออุบาสกนั้นกล่าวอย่างนี้แล้ว นักเลงหญิงเหล่านั้น ได้พะนันกันว่า ท่านพระอุทายิจักทำหรือไม่ทำ แล้วเข้าไปหาท่านพระอุทายิกล่าวดังนี้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า พวกข้าพเจ้าพากันไปเที่ยวรื่นเริงในสวนนี้ ได้ส่งชายสี่ไปในสำนักหญิงแพศยาชื่อ โนนว่า ขอให้นางมา พวกเราจักพากันเที่ยวรื่นเริงในสวน นางตอบอย่างนี้ว่า ข้าแต่ นาย คิฉิน ไม่ทราบ ว่า ท่านทั้งหลายเป็นใคร หรือเป็นพรรคพวกของใคร อนึ่ง คิฉิน มีเครื่องแต่งกายมาก มีเครื่องประดับเรือนมาก และจะต้องไปนอกเมือง คิฉิน ไปไม่ได้ ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าได้โปรดส่งหญิงแพศยานั้นไปให้สำเร็จประโยชน์ด้วยเถิด ขอรับ

ลำดับนั้น ท่านพระอุทายีเข้าไปหาหญิงแพศยานั้น ครั้นแล้วได้ถามหญิงแพศยานั้นดังนี้ว่า ทำไมเธอจึงไม่ไปหาคนเหล่านี้เล่า?

หญิงแพศยานั้นตอบว่า คิฉิน ไม่ทราบ ว่า คนเหล่านี้เป็นใคร หรือเป็นพรรคพวกของใคร อนึ่ง คิฉิน มีเครื่องแต่งตัวมาก มีเครื่องประดับเรือนมาก และจะต้องไปนอกเมือง คิฉิน ไปไม่ได้ เจ้าค่ะ

อ. จงไปหาคนเหล่านี้เถิด คนเหล่านี้ฉันรู้จัก

ญ. ถ้าพระคุณเจ้ารู้จัก คิฉิน จะไป เจ้าค่ะ

ครั้งนั้น นักเลงหญิงเหล่านั้น ได้พาหญิงแพศยานั้น ไปเที่ยวสวน จึงอุบาสกนั้นฟัง โทษติเตียน โปนทะนาวาว่า โฉนท่านพระอุทายีจึงได้ถึงความเป็นผู้ชักสื่ออันจะพึงอยู่ร่วมชั่วขณะหนึ่งเล่า ภิภุทั้งหลายได้ยินอุบาสกนั้นฟังโทษติเตียน โปนทะนาวาอยู่ บรรดาที่เป็นผู้มักน้อย สันโดษ มีความละเอียด มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อสิกขาต่างก็ฟังโทษติเตียน โปนทะนาวาว่า โฉนท่านพระอุทายี

จึงได้ถึงความเป็นผู้ชักสื่ออันจะพึงอยู่ร่วมชั่วขณะหนึ่งเล่า แล้วกราบทูลเนื้อความนั้นแด่พระผู้มี
พระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติอนุบัญญัติ

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ใน
เพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระอุทายีว่า ดูกรอุทายี ข้าว่า เธอถึงความ
เป็นผู้ชักสื่ออันจะพึงอยู่ร่วมชั่วขณะหนึ่ง จริงหรือ?

ท่านพระอุทายีทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า ดูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะ
ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ไฉน เธอจึงได้ถึงความเป็นผู้ชักสื่อ
อันจะพึงอยู่ร่วมชั่วขณะหนึ่งเล่า ดูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเสื่อมใส
ของชุมชนที่ยังไม่เสื่อมใส หรือเพื่อความเสื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เสื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำ
ของเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เสื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เสื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่น
ของคนบางพวกที่เสื่อมใสแล้ว ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนท่านพระอุทายีโดยอนกปริยายแล้ว
ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลียงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่
สันโดษ โดย ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลียงง่าย ความเป็นคน
บารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อากาที่นำเสื่อมใส การไม่
สะสม การปรารถนาความเพียร โดยอนกปริยาย ทรงธรรมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสม
แก่เรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลายแล้ว รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจ
ประโยชน์ ๑๐ ประการ ...

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แล พวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ว่า ดังนี้:

พระอนุบัญญัติ

๘. ๕. ก. อนึ่ง ภิกษุใดถึงความเป็นผู้ชักสื่อ บอกความประสงค์ของบุรุษแก่สตรี
ก็ดี บอกความประสงค์ของสตรีแก่บุรุษก็ดี ในความเป็นเมื่อกก็ตาม ในความเป็นผู้
ก็ตาม โดยที่สุด บอกแม่แก่หญิงแพศยาอันจะพึงอยู่ร่วมชั่วขณะ เป็นสังฆาติเสส ฯ

เรื่องนักร้องหญิง จบ

สิกขาบทวิถังค์

[๔๒๗] บทว่า อนึ่ง ... ใด ความว่า ผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีการทำงานอย่างใด มีชาติ
อย่างใด มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกคิอย่างใด มีกรรมเครื่องอยู่อย่างใด มีอารมณ์อย่างใด
เป็นเถระก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า อนึ่ง ... ใด

บทว่า ภิกษุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะ
อรรถว่า ประพฤติภิกขาจาริวัตร ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า ทรงผืนผ้าที่ถูกทำลายแล้ว ชื่อว่า
ภิกษุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกษุ โดยปฏิญญา ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นเอหิภิกษุ ชื่อว่า
ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็น
ผู้เจริญ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่ามีสารธรรม ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระเสขะ
ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระอเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อันสงฆ์
พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้ด้วยญัตติจุดตุตถกรรม อันไม่กำเริบควรแก่ฐานะ บรรดาภิกษุเหล่านั้น
ภิกษุที่สงฆ์พร้อมเพรียงกัน อุปสมบทให้ด้วยญัตติจุดตุตถกรรมอันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะนี้ ชื่อว่า
ภิกษุ ที่ทรงประสงค์ในอรรถนี้

คำว่า ถึงความเป็นผู้ชักสื่อ ความว่า ถูกสตรีวานไปในสำนักนุรุษ หรือถูกนุรุษวานไป
ในสำนักสตรี

คำว่า บอกความประสงค์ของนุรุษแก่สตรีก็ดี คือ แจ้งความปรารถนาของชายแก่
หญิงก็ดี

คำว่า บอกความประสงค์ของนุรุษแก่สตรีก็ดี คือ แจ้งความปรารถนาของหญิงแก่
ชายก็ดี

คำว่า ในความเป็นเมียก็ตาม คือ บอกว่า เธอจักเป็นเมีย

คำว่า ในความเป็นชู้ก็ตาม คือ บอกว่า เธอจักเป็นชู้

คำว่า โดยที่สุด บอกแม่แก่หญิงแพศยาอันจะพึงอยู่ร่วมชั่วขณะ คือ บอกว่า
เธอจักเป็นภรรยาชั่วคราว

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์เท่านั้นให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้น ชักเข้าหาอาบัติเดิม
ให้มานัต เรียกเข้าหมู่ ไม่ใช่ขณะมารูปด้วยกัน ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะฉะนั้น จึงตรัส
เรียกว่า สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือ เป็นชื่อของอาบัตินิกายนั้นแล
แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาษณีย์ มาติกา

สตรี ๑๐ จำพวก

[๔๒๘] สตรี ๑๐ จำพวก คือ สตรีที่มีมารดาปกครอง ๑ สตรีที่มีบิดาปกครอง ๑ สตรีที่มีมารดาบิดาปกครอง ๑ สตรีที่มีพี่น้องชายปกครอง ๑ สตรีที่มีพี่น้องหญิงปกครอง ๑ สตรีที่มีญาติปกครอง ๑ สตรีที่มีโคตรปกครอง ๑ สตรีที่มีธรรมคุ้มครอง ๑ สตรีที่มีคู่มั่น ๑ สตรีมีกฎหมายคุ้มครอง ๑ ฯ

ภรรยา ๑๐ จำพวก

[๔๒๙] ภรรยา ๑๐ จำพวก คือ ภรรยาสินไถ่ ๑ ภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ๑ ภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ๑ ภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ๑ ภรรยาที่สมรส ๑ ภรรยาที่ถูกปลงเทริด ๑ ภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ๑ ภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ๑ ภรรยาเชลย ๑ ภรรยาชั่วคราว ๑ ฯ

มาติกาวิภังค์

[๔๓๐] สตรีที่ชื่อว่า มีมารดาปกครอง ได้แก่ สตรีที่มีมารดาคอยระวัง ควบคุม ห้ามปราม ให้อยู่ในอำนาจ

สตรีที่ชื่อว่า มีบิดาปกครอง ได้แก่ สตรีที่มีบิดา คอยระวัง ควบคุม ห้ามปราม ให้อยู่ในอำนาจ

สตรีที่ชื่อว่า มีมารดาบิดาปกครอง ได้แก่ สตรีที่มีมารดาบิดา คอยระวัง ควบคุม ห้ามปราม ให้อยู่ในอำนาจ

สตรีที่ชื่อว่า มีพี่น้องชายปกครอง ได้แก่ สตรีที่มีพี่น้องชาย คอยระวัง ควบคุม ห้ามปราม ให้อยู่ในอำนาจ

สตรีที่ชื่อว่า มีพี่น้องหญิงปกครอง ได้แก่ สตรีที่มีพี่น้องหญิง คอยระวัง ควบคุม ห้ามปราม ให้อยู่ในอำนาจ

สตรีที่ชื่อว่า มีญาติปกครอง ได้แก่ สตรีที่มีญาติคอยระวัง ควบคุม ห้ามปราม ให้อยู่ในอำนาจ

สตรีที่ชื่อว่า มีโคตรปกครอง ได้แก่ สตรีที่มีบุคคลร่วมสกุลคอยระวัง ควบคุม ห้าม
ปราม ให้อยู่ในอำนาจ

สตรีที่ชื่อว่า มีกรรมคุ้มครอง ได้แก่ สตรีที่มีสหธรรมมิกทั้งหลาย คอยระวัง ควบคุม
ห้ามปราม ให้อยู่ในอำนาจ

สตรีที่ชื่อว่า มีคู่มั่น ได้แก่ สตรีที่มีผู้หมั้นไว้แต่ในครรภ์ โดยที่สุด แม้สตรีที่ถูก
บุรุษสวมด้วยพวงดอกไม้ ด้วยมันหมายว่า สตรีคนนี้เป็นของเรา

สตรีที่ชื่อว่า มีกฎหมายคุ้มครอง ได้แก่ สตรีที่มีพระราชบางองค์ ทรงกำหนดอาชญา
ไว้ว่า บุรุษใดถึงสตรีผู้มีชื่อนี้ ต้องได้รับอาชญาเท่านั้น

[๔๓๑] ภรรยาที่ชื่อว่า สิ้นได้ ได้แก่ สตรีที่บุรุษช่วยมาด้วยทรัพย์แล้วให้อยู่ร่วม

ภรรยาที่ชื่อว่า อยู่ด้วยความเต็มใจ ได้แก่ สตรีที่บุรุษคู่รัก ให้อยู่ร่วม

ภรรยาที่ชื่อว่า อยู่เพราะสมบัติ ได้แก่ สตรีที่บุรุษยกสมบัติให้ แล้วให้อยู่ร่วม

ภรรยาที่ชื่อว่า อยู่เพราะผ้า ได้แก่ สตรีที่บุรุษมอบผ้าให้แล้ว ให้อยู่ร่วม

ภรรยาที่ชื่อว่า สมรส ได้แก่ สตรีที่บุรุษจับต้องภาชนะน้ำด้วยกัน แล้วให้อยู่ร่วม

ภรรยาที่ชื่อว่า ถูกปลงเทริด ได้แก่ สตรีที่บุรุษปลงเทริดลง แล้วให้อยู่ร่วม

ภรรยาที่ชื่อว่า เป็นคนใช้ ได้แก่ สตรีที่เป็นทั้งคนรับใช้ เป็นทั้งภรรยา

ภรรยาที่ชื่อว่า เป็นลูกจ้าง ได้แก่ สตรีที่เป็นทั้งคนทำงาน เป็นทั้งภรรยา

ภรรยาที่ชื่อว่า เชลย ได้แก่ สตรีที่เรียกว่า ถูกนำมาเป็นเชลย

ภรรยาที่ชื่อว่า ภรรยาชั่วคราว ได้แก่ สตรีที่เรียกว่า เป็นภรรยาชั่วคราว.

๑. ธนัถิตาจักร

นิกเขปบท

[๔๓๒] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีมารดาปกครอง
ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสิ้นได้ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับ
มาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้
ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสิ้นได้ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาก
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีมารดาบิดาปกครองผู้มี
ชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับ
มาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีพี่น้องชายปกครอง
ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับ
มาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีพี่น้องหญิงปกครอง
ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับ
มาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีญาติปกครองผู้มีชื่อนี้
ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับ
มาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีโคตรปกครองผู้มีชื่อนี้
ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับ
มาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีกรรมคุ้มครองผู้มีชื่อนี้
ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับ
มาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีคู่หมั้น ผู้มีชื่อนี้ว่า
ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับ
มาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีกฎหมายคุ้มครองผู้มีชื่อนี้
ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับ
มาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีพี่น้องหญิงปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข่าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีพี่น้องหญิงปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีพี่น้องชายปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข่าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ฯ

พัทธจักร หมวดที่ ๔ จบ.

ธนักกิตาจักร

พัทธจักร มีสตรีคนหนึ่งเป็นมูล หมวดที่ ๕

[๔๓๘] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีญาติปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีโคตรปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข่าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีญาติปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีกรรมคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข่าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีญาติปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีคู่หมั้นผู้มีชื่อนี้ว่า ข่าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีญาติปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีกฎหมายคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข่าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีกฎหมายคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีคู่หมั้นผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาสินได้ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

พัทธจักร หมวดที่ ๕ จบ.

ชั้นทจกรและพัทธจักร แห่งธนักกิตาจกร

มีสตรีคนหนึ่งเป็นมูล จบ.

[๔๔๑] ชั้นทจกรและพัทธจักรแห่งธนักกิตาจกร มีสตรี ๒ คนเป็นมูล

ชั้นทจกร และพัทธจักร แห่งธนักกิตาจกร มีสตรี ๓ คนเป็นมูล

ชั้นทจกร และพัทธจักร แห่งธนักกิตาจกร มีสตรี ๔ คนเป็นมูล

ชั้นทจกร และพัทธจักร แห่งธนักกิตาจกร มีสตรี ๕ คนเป็นมูล

ชั้นทจกร และพัทธจักร แห่งธนักกิตาจกร มีสตรี ๖ คนเป็นมูล

ชั้นทจกร และพัทธจักร แห่งธนักกิตาจกร มีสตรี ๗ คนเป็นมูล

ชั้นทจกร และพัทธจักร แห่งธนักกิตาจกร มีสตรี ๘ คนเป็นมูล

ชั้นทจกร และพัทธจักร แห่งธนักกิตาจกร มีสตรี ๙ คนเป็นมูล

นักปราชญ์พึงทำตามแบบนี้แล.

ธนักกิตาจกร

พัทธจักร มีสตรี ๑๐ คนเป็นมูล

[๔๔๔] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีมารดาบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีพี่น้องชายปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีพี่น้องหญิงปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีญาติปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีโคตรปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีธรรมคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีคู่หมั้นผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีกฎหมายคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาสินได้ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ธนักกิตาจกร จบ.

๒. ฉันทวาสินีจกัร

นิกเขปบท

[๔๔๕] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามอบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ฆันตจกัร ... พัทธจกัร ...

ฉันทวาสินีจกัร จบ.

๓. โภควาสินีจกัร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามอบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ฆันตจกัร ... พัทธจกัร ...

โภควาสินีจกัร จบ.

๔. ปฎวาสินีจกัร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามอบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ฆันตจกัร ... พัทธจกัร ...

ปฎวาสินีจกัร จบ.

๕. โอทปัตตกัณนีจกัร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่สมรส ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามอบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ฆันตจกัร ... พัทธจกัร ...

โอทปัตตกัณนีจกัร จบ.

๖. โภกตจุมพญาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ของภิกษุผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ขันจจักร ... พัทธจักร ...

โภกตจุมพญาจักร จบ.

๗. ทาสีภริยาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ขันจจักร ... พัทธจักร ...

ทาสีภริยาจักร จบ.

๘. กัมมการีภริยาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยาของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ขันจจักร ... พัทธจักร ...

กัมมการีภริยาจักร จบ.

๙. ฐชาภญาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาเชลย ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ขันจจักร ... พัทธจักร ...

ฐชาภญาจักร จบ.

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีธรรมคຸ້ມครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีคຸ້ມหมั้นผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีกฎหมายคຸ້ມครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มุหุตติกาจักร

พัทธจักร มีสตรีคนหนึ่งเป็นมูล หมวดที่ ๑

[๔๔๗] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีพี่น้องชายปกครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีพี่น้องหญิงปกครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีญาติปกครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีโคตรปกครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีธรรมคຸ້ມครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีคຸ້ມหมั้นผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีกฎหมายคຸ້ມครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มุลย ๑

มุลยติกาจักร

พัทธจักร มีสตรีคนหนึ่งเป็นมูล หมวดที่ ๕

[๔๔๘] บรูชวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีกฎหมาย
คุ้มครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาชั่ว-
คราว ของบรูชผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บรูชวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีกฎหมายคุ้มครอง
ผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีกฎหมายคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีกฎหมายคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีพี่น้องชายปกครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีกฎหมายคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีพี่น้องหญิงปกครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีกฎหมายคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีญาติปกครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีกฎหมายคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีโคตรปกครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีกฎหมายคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีกรรมคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ ...

... สตรีมีกฎหมายคุ้มครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีคู่หมั้นผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านทั้งหลาย
จงเป็นภรรยาชั่วคราว ของบรูชผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมุลยติกาจักร

มีสตรีคนหนึ่งเป็นมูล จบ.

[๔๔๙] ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมุลยติกาจักร มีสตรี ๒ คนเป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมุลยติกาจักร มีสตรี ๓ คนเป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมุลยติกาจักร มีสตรี ๔ คนเป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมุลยติกาจักร มีสตรี ๕ คนเป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมุลยติกาจักร มีสตรี ๖ คนเป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมุลยติกาจักร มีสตรี ๗ คนเป็นมูล

#๑. พัทธจักร มีสตรีคนหนึ่งเป็นมูล หมวดที่ ๒-หมวดที่ ๘ ท่านย่อไว้.

ชั้นจักษุ และพัทธจักษุ แห่งมุกหุตติกาจักร มีสตรี ๘ คนเป็นมูล

ชั้นจักษุ และพัทธจักษุ แห่งมุกหุตติกาจักร มีสตรี ๕ คนเป็นมูล

นักปราชญ์พึงทำตามแบบนี้แล.

มุกหุตติกาจักร

พัทธจักษุ มีสตรี ๑๐ คนเป็นมูล

[๔๕๐] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดา
ปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีมารดาบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีพี่น้องชาย
ปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีพี่น้องหญิงปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีญาติปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีโคตร
ปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีธรรมคัมภีร์ปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีคู่มั่นผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีกฎหมายคัมภีร์
ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไป
บอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มุกหุตติกาจักร จบ.

๑. มาตุรักขิตาจักร

นิกเขปบท

[๔๕๑] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครอง
ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และ
กลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้
นี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้าของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่สมรส ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาเชลย ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มาตุรัจฉิตาจักร

ฉัตถจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล

[๔๕๒] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้า จงไปบอกสตรีมีมารดา ปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่สมรส ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาเชลย ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มาตุรัจฉิตาจักร

พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล หมวดที่ ๑

[๔๕๓] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีมารดา ปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของบุรุษที่มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงออกไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่สมรส ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาชั้วคราว ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาสินไถ่ ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ
นำไปบอก และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มูลย่อ ๑

มาตุรักจิตาจักร

พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูล หมวดที่ ๘

[๔๕๔] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครอง
ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุ
รับคำ นำไปบอก และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครอง
ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ของบุรุษ
ผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่สมรส ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

#๑. พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูลหมวดที่ ๒-หมวดที่ ๘ ท่านย่อไว้.

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาเชลย ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมาตุรัจฉิตาจักร

มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูล จบ.

[๔๕๕] ขันฑจักรและพัทธจักร แห่งมาตุรัจฉิตาจักร มีภรรยา ๒ คน เป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมาตุรัจฉิตาจักร มีภรรยา ๓ คนเป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมาตุรัจฉิตาจักร มีภรรยา ๔ คนเป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมาตุรัจฉิตาจักร มีภรรยา ๕ คนเป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมาตุรัจฉิตาจักร มีภรรยา ๖ คนเป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมาตุรัจฉิตาจักร มีภรรยา ๗ คนเป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมาตุรัจฉิตาจักร มีภรรยา ๘ คนเป็นมูล

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งมาตุรัจฉิตาจักร มีภรรยา ๙ คนเป็นมูล

นักปราชญ์พึงทำตามแบบนี้แล.

มาตุรัจฉิตาจักร

พัทธจักร มีภรรยา ๑๐ คนเป็นมูล

[๔๕๖] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครอง ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ เป็นภรรยาที่อยู่ เพราะสมบัติ เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า เป็นภรรยาที่สมรส เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยาเป็นภรรยาเชลย และเป็น ภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มาตุรัจฉิตาจักร จบ.

๒. ปีตุรัจฉิตาจักร

นิกเขปบท

[๔๕๗] บุรุษวานภิกษุ ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีบิดาปกครอง ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ขันฑจักร ... พัทธจักร ...

ปีตุรัจฉิตาจักร จบ.

๓. มาตาศรีรักจิตาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาบิดาปกครอง ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และ กลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ๕๓๗ จักกร ... พัทธจักกร ...

มาตาศรีรักจิตาจักร จบ.

๔. ภาศรีรักจิตาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีพี่น้องชายปกครอง ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และ กลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ๕๓๗ จักกร ... พัทธจักกร ...

ภาศรีรักจิตาจักร จบ.

๕. ภคินีรักจิตาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีพี่น้องหญิงปกครอง ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และ กลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ๕๓๗ จักกร ... พัทธจักกร ...

ภคินีรักจิตาจักร จบ.

๖. ญาตรีรักจิตาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีญาติปกครองผู้มี ชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และ กลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ๕๓๗ จักกร ... พัทธจักกร ...

ญาตรีรักจิตาจักร จบ.

๗. โคตตรักขิตาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีโคตรปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ขันจจักร ... พัทธจักร ...

โคตตรักขิตาจักร จบ.

๘. รัมมรักขิตาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีธรรมคัมครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ขันจจักร ... พัทธจักร ...

รัมมรักขิตาจักร จบ.

๙. สาริกขาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีคู่หมั้นผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ขันจจักร ... พัทธจักร ...

สาริกขาจักร จบ.

๑๐. สปริตถาจักร

นิกเขปบท

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีกฎหมายคัมครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีกฎหมายคัมครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่สมรส ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาเชลย ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

สปริทัณฑาจักร

ขันธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล

[๔๕๘] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีกฎหมาย
คุ้มครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ
ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีกฎหมายคุ้มครอง
ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของบุรุษผู้มี
ชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่สมรส ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาเชลย ...

... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก
และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

สปริทัตทาจักร

พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล หมวดที่ ๑

[๔๕๕] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีมีกฎหมาย
คุ้มครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะ
สมบัติ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และนำกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีกฎหมายคุ้มครอง
มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ของ
บุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่สมรส ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาเชลย ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาชั่วคราว ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ

นำไปบอก และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มูลข้อ ๑

สปริทัณฑาจักร

พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูล หมวดที่ ๘

[๔๖๐] บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีกฎหมาย
คุ้มครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มี
ชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีกฎหมายคุ้มครอง
ผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ของบุรุษ
ผู้มีชื่อนี้ ...

#๑. พัทธจักรมีภรรยาหนึ่งคนเป็นมูล หมวดที่ ๒-หมวดที่ ๘ ท่านย่อไว้.

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่สมรส ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาเชลย ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก

และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ขันทจักร และพัทธจักร แห่งสปริทัณฑาจักร

มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูล จบ.

[๔๖๑] ขันทจักร และพัทธจักรแห่งสปริทัณฑาจักร มีภรรยา ๒ คนเป็นมูล

ขันทจักร และพัทธจักรแห่งสปริทัณฑาจักร มีภรรยา ๑ คนเป็นมูล

ขันจักษุ และพัทธจักษุแห่งสปริทัณฑจักษุ มีภรรยา ๔ คนเป็นมุล
ขันจักษุ และพัทธจักษุแห่งสปริทัณฑจักษุ มีภรรยา ๕ คนเป็นมุล
ขันจักษุ และพัทธจักษุแห่งสปริทัณฑจักษุ มีภรรยา ๖ คนเป็นมุล
ขันจักษุ และพัทธจักษุแห่งสปริทัณฑจักษุ มีภรรยา ๗ คนเป็นมุล
ขันจักษุ และพัทธจักษุแห่งสปริทัณฑจักษุ มีภรรยา ๘ คนเป็นมุล
ขันจักษุ และพัทธจักษุแห่งสปริทัณฑจักษุ มีภรรยา ๙ คนเป็นมุล

นักปราชญ์พึงทำตามแบบนี้แล.

สปริทัณฑจักษุ

พัทธจักษุ มีภรรยา ๑๐ คนเป็นมุล

[๔๖๒] บรูษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีกฎหมาย
คุ่มครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่า ขอท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ เป็น
ภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า เป็นภรรยาที่สมรส เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด
เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาเชลย
และเป็นภรรยาชั่วคราว ของบรูษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

สปริทัณฑจักษุ จบ.

อุกโตพัทธกัจจกร

มีสตรีและภรรยาพร้อมกันข้างละหนึ่ง

[๔๖๓] บรูษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่าของท่านจงเป็นภรรยาสินไถ่ ของบรูษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

อุกโตพัทธกัจจกร

มีสตรีและภรรยาพร้อมกันข้างละ ๒

บรูษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่าของท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ของบรูษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

อุกโตพัทธกัจจกร

มีสตรีและภรรยาพร้อมกันข้างละ ๓

บรูษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ และสตรีผู้มีมารดาบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข้าว่าของท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาสินไถ่ เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของบรูษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

อุกโตพัทธกัจจกร มีสตรีและภรรยาพร้อมกันข้างละ ๔

อุกโตพัทธกัจจกร มีสตรีและภรรยาพร้อมกันข้างละ ๕

อุกโตพัทธกัจจกร มีสตรีและภรรยาพร้อมกันข้างละ ๖

อุกโตพัทธกัจจกร มีสตรีและภรรยาพร้อมกันข้างละ ๗

อุกโตพัทธกัจจกร มีสตรีและภรรยาพร้อมกันข้างละ ๘

อุกโตพัทธกัจจกร มีสตรีและภรรยาพร้อมกันข้างละ ๙

นักปราชญ์พึงทำตามแบบนี้แล.

อุกโตพัทธกัจจกร

มีสตรีและภรรยาพร้อมกันข้างละ ๑๐

[๔๖๔] บรูษวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก สตรีมีมารดาปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีมารดาบิดาปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีพี่น้องชายปกครอง

ผู้มีชื่อนี้ สตรีมีพี่น้องหญิงปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีญาติปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีโคตรปกครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีกรรมคุมครองผู้มีชื่อนี้ สตรีมีคู่หมั้นผู้มีชื่อนี้ และสตรีมีกฎหมายคุมครองผู้มีชื่อนี้ว่า ข่าว่า ขอท่านทั้งหลายจงเป็นภรรยาสินได้ เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ เป็นภรรยาที่อยู่ เพราะสมบัติ เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า เป็นภรรยาที่สมรส เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้ เป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาเชลย และเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

อุกโตพัทธจกักร จบ.

ปฐิสเปยยาล

๑. ปฐิสมาตุจกักร

นิกเขปบท

[๔๖๕] มารดาของบุรุษวานภิกษุว่า ... ชันทจกักร ... พัทธจกักร ...

ปฐิสมาตุจกักร จบ.

๒. ปฐิสปีตุจกักร

นิกเขปบท

บิดาของบุรุษวานภิกษุว่า ... ชันทจกักร ... พัทธจกักร ...

ปฐิสปีตุจกักร จบ.

๓. ปฐิสมาตาปีตุจกักร

นิกเขปบท

มารดาบิดาของบุรุษวานภิกษุว่า ... ชันทจกักร ... พัทธจกักร ...

ปฐิสมาตาปีตุจกักร จบ.

๔. ปฐิสภาตุจกักร

นิกเขปบท

พี่น้องชายของบุรุษวานภิกษุว่า ... ชันทจกักร ... พัทธจกักร ...

ปฐิสภาตุจกักร จบ.

๕. ปุริสภคินีจักร

นิกเขปบท

พี่น้องหญิงของบุรุษวานภิกษุว่า ... ชัณฑจักร ... พัทธจักร ...

ปุริสภคินีจักร จบ.

๖. ปุริสญาคกจักร

นิกเขปบท

ญาติของบุรุษวานภิกษุว่า ... ชัณฑจักร ... พัทธจักร ...

ปุริสญาคกจักร จบ.

๗. ปุริสโคตตจักร

นิกเขปบท

โคตรของบุรุษวานภิกษุว่า ... ชัณฑจักร ... พัทธจักร ...

ปุริสโคตตจักร จบ.

๘. ปุริสสหัมมิกจักร

นิกเขปบท

สหธรรมิกของบุรุษวานภิกษุว่า ... ชัณฑจักร ... พัทธจักร ...

ปุริสสหัมมิกจักร จบ.

นักปราชญ์พึงยังปุริสเปยฆาลให้พิสคาร อุกโตพัทธกจักรก็พึงให้พิสคารคัจฉัยที่มีมาแล้ว
ข้างต้นนั้นแล.

ปุริสเปยฆาล จบ.

อิทธิเปยฆาล

๑. มาตุรัคจิตามาตุจักร

นิกเขปบท

[๔๖๖] มารดาของสตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้า
จงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไป
บอก และกลับมามาก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

มาตุรกีตามาตุจกร

ขันจกร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล

[๔๖๗] มารดาของสตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้า
จงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ของ
บุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

มารดาของสตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก
บุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ...

... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ...

... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่สมรส ...

... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ...

... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาเชลย ...

... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก
และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มาตุรกีตามาตุจกร

พัทธจกร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล หมวดที่ ๑

[๔๖๘] มารดาของสตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้า
จงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่
เพราะสมบัติ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

มารดาของสตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก
บุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่สมรส ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาเชลย ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาชั่วคราว ...

... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ
นำไปบอก และกลับมามาก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มุลย่อ ๑

มาตุรัจฉิตามาคัจฉกร

พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล หมวดที่ ๕

[๔๖๕] มารดาของสตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้า
จงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มี
ชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามาก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

มารดาของสตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก
บุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่สมรส ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ...

... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาเชลย ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก
และกลับมามาก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ฉันทจักรและพัทธจักรแห่งมาตุรัจฉิตามาคัจฉกร

มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล จบ.

แม้ฉันทจักรและพัทธจักรแห่งมาตุรัจฉิตามาคัจฉกร มีภรรยา ๒ คน เป็นมุล ตลอดถึง
ฉันทจักรและพัทธจักรแห่งมาตุรัจฉิตามาคัจฉกร มีภรรยา ๕ คน เป็นมุล นักปราชญ์ก็พึงทำตาม
แบบนี้แล.

#๑. พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล หมวดที่ ๒-หมวดที่ ๘ ท่านย่อไว้.

มาตุรกีตามาตุจกร

พัทธจกร มีภรรยา ๑๐ คน เป็นมูก

[๔๗๐] มารดาของสตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้า
จงไปบอกนุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ เป็น
ภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า เป็นภรรยาที่สมรส เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด
เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาเชลย
และเป็นภรรยาชั่วคราว ของนุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส.

มาตุรกีตามาตุจกร จบ.

๒. ปีตุรกีตามาตุจกร

นิกเขปบท

[๔๗๑] บิดาของสตรีมีบิดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไป
บอกนุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของนุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก
และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บิดาของสตรีมีบิดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุษ
ผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ เป็นภรรยา
ที่อยู่เพราะผ้า ที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ...
เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของนุรุษผู้มีชื่อนี้
ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ฆณจกร ... พัทธจกร ...

ปีตุรกีตามาตุจกร จบ.

๓. มาตาปีตุรกีตามาตุจกร

นิกเขปบท

มารดาบิดาของสตรีมีมารดาบิดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไป
บอกนุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของนุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก
และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

มารดาบิดาของสตรีมีมารดาบิดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ทัณฑจักร ... พัทธจักร ...

มาตาปิตุรกจิตามาตาปิตุจักร จบ.

๔. ภาตุรกจิตาภาตุจักร

นิกเขปบท

พี่น้องชายของสตรีมีพี่น้องชายปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

พี่น้องชายของสตรีมีพี่น้องชายปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ทัณฑจักร ... พัทธจักร ...

ภาตุรกจิตาภาตุจักร จบ.

๕. ภคินีรักจิตาภคินีจักร

นิกเขปบท

พี่น้องหญิงของสตรีมีพี่น้องหญิงปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

พี่น้องหญิงของสตรีมีพี่น้องหญิงปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะ

สมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ...
ฉันทจกักร ... พัทธจกักร ...

ภคินีรักจิตาภคินีจกักร จบ.

๖. ญาตริรักจิตาญาตจกักร

นิกเขปบท

ญาติของสตรีมีญาติปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ญาติของสตรีมีญาติปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ...
ฉันทจกักร ... พัทธจกักร ...

ญาตริรักจิตาญาตจกักร จบ.

๗. โคตตรักจิตาโคตตจกักร

นิกเขปบท

โคตรทั้งหลายของสตรีมีโคตรปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

โคตรทั้งหลายของสตรีมีโคตรปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคน

ใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว
ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ฆัตถจกักร ...
พัทธจกักร ...

โคตตรักขิตาโคตตจกักร จบ.

๘. รัมมมกัจิตาสหัมมิกจกักร

นิกเขปบท

สทรรมิกทั้งหลายของสตรีมีธรรมคุ่มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้า
จงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก
และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สทรรมิกทั้งหลายของสตรีมีธรรมคุ่มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้า
จงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะ
สมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่
เป็น

ทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยา
ชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ...
ฆัตถจกักร ... พัทธจกักร ...

รัมมมกัจิตาสหัมมิกจกักร จบ.

๙. สาร์กขาปุริสจกักร

นิกเขปบท

คู่มั่นของสตรีมีคู่มั่นวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้
นี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

คู่มั่นของสตรีมีคู่มั่นวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า
หญิงนั้น
จะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ...
เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็น
ภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้
ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ฆัตถจกักร ... พัทธจกักร ...

สาร์กขาปุริสจกักร จบ.

๑๐. สปริตถาปฐจกร

นิกเขปบท

พระราชผู้ตรากฎหมายของสตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระเจ้า ขอ
พระองค์เจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ
นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

พระราชผู้ตรากฎหมายของสตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระเจ้า ขอ
พระองค์เจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยา
ที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ...
เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยา
เชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้อง
อาบัติสังฆาทิเสส.

สปริตถาปฐจกร

ขันธจกร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูถ

[๔๙๒] พระราชผู้ตรากฎหมายของสตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่
พระองค์เจ้า ขอพระองค์เจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ และภรรยา
ที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส

พระราชผู้ตรากฎหมายของสตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระเจ้า ขอ
พระองค์เจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะ
สมบัติ ... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่
สมรส ... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่
เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็น
ภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาสินไถ่ และเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มี
ชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

สปริทัณฑาปฺริสจฺกร

พัทธจฺกร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมฺูล หมวดที่ ๑

[๔๗๓] พระราชาผู้ตรากฎหมายของสตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

พระราชาผู้ตรากฎหมายของสตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาชั่วคราว ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มฺูลย่อ ๑

สปริทัณฑาปฺริสจฺกร

พัทธจฺกร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมฺูล หมวดที่ ๕

[๔๗๔] พระราชาผู้ตรากฎหมายของสตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาสินไถ่ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

พระราชาผู้ตรากฎหมายของสตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ...

#๑. พัทธจฺกร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมฺูล หมวดที่ ๒-หมวดที่ ๘ ท่านย่อไว้.

เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาเชลย ของบุรุษผู้มี
ชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ขันธจักรและพัทธจักรแห่งสปริทัณฑาปฐิสจักร

มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูล จบ.

แม้ขันธจักรและพัทธจักรแห่งสปริทัณฑาปฐิสจักร มีภรรยา ๒ คนเป็นมูล ตลอดถึง
ขันธจักรและพัทธจักรแห่งสปริทัณฑาปฐิสจักร มีภรรยา ๕ คนเป็นมูล นักปราชญ์ก็พึงทำตามแบบ
นี้แล.

สปริทัณฑาปฐิสจักร

พัทธจักร มีภรรยา ๑๐ คนเป็นมูล

[๔๗๕] พระราชาผู้ตรากฎหมายของสตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า
ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า หญิงนั้นจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ เป็นภรรยาที่ อยู่ด้วย
ความเต็มใจ เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า เป็นภรรยาที่สมรส
เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้าง
เป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาเชลยและเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำนำไปบอก
และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

สปริทัณฑาปฐิสจักร จบ.

๑. มาตุรักขิตาจักร

นิกเขปบท

[๔๗๖] สตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก
บุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และ
กลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อ
นี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่
อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็น
ทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว
ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มาตุรักขิตาจักร

ขันขจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล

[๔๗๗] สตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก
บุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ของบุรุษผู้มี
ชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้
ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาสินได้ และ
เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาสินได้ และ
เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็น
ภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยา
ชเลศ ... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก
และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

มาตุรักขิตาจักร

พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล หมวดที่ ๑

[๔๗๘] สตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก
บุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของ
บุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มี
ชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยา
ที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยา
ที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ...
เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่อยู่
ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาชเลศ ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาชั่วคราว ...
เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาสินได้ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก
และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มุลย่อ ๑

มาตุรักจิตาจักร

พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล หมวดที่ ๕

[๔๗๕] สตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุชผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาสินไถ่ ของนุรุชผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำนำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุชผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาชั่วคราว และเป็นภรรยาเชลย ของนุรุชผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ขันฑจักรและพัทธจักร แห่งมาตุรักจิตาจักร

มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล จบ.

แม้ขันฑจักรและพัทธจักรแห่งมาตุรักจิตาจักร มีภรรยา ๒ คน เป็นมุล เป็นต้น นักปราชญ์ก็พึงทำตามแบบนี้แล.

มาตุรักจิตาจักร

พัทธจักร มีภรรยา ๑๐ คนเป็นมุล

[๔๘๐] สตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุชผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า เป็นภรรยาที่สมรส เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาเชลย และเป็นภรรยาชั่วคราวของนุรุชผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มาตุรักจิตาจักร จบ.

#๑. พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมุล หมวดที่ ๒-หมวดที่ ๘ ท่านย่อไว้.

๒. ปิตุรัทขิตาจักร

นิกเขปบท

[๔๘๑] สตรีมีบิดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของนุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีมีบิดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของนุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ฆนทจักร ... พัทธจักร ...

ปิตุรัทขิตาจักร จบ.

๓. มาตาศิปิตุรัทขิตาจักร

นิกเขปบท

สตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของนุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีมีมารดาปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของนุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ฆนทจักร ... พัทธจักร ...

มาตาศิปิตุรัทขิตาจักร จบ.

๔. ภาตุรักขิตาจักร

นิกเขปบท

สตริมีพี่น้องชายปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุชผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของนุรุชผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตริมีพี่น้องชายปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุชผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของนุรุชผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... จันทจักร ... พัทธจักร ...

ภาตุรักขิตาจักร จบ.

๕. ภคินีรักขิตาจักร

นิกเขปบท

สตริมีพี่น้องหญิงปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุชผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของนุรุชผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตริมีพี่น้องหญิงปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุชผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของนุรุชผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... จันทจักร ... พัทธจักร ...

ภคินีรักขิตาจักร จบ.

๖. ญาตุรักขิตาจักร

นิกเขปบท

สตริมีญาติปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุชผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของนุรุชผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีมีญาติปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาชเลศ ... เป็นภรรยาชั่วคราวของนุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามาก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ฆนทจักร ... พัทธจักร ...

ญาตริรักขิตาจักร จบ.

๗. โคตตริรักขิตาจักร

นิกเขปบท

สตรีมีโคตรปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของนุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามาก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีมีโคตรปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาชเลศ ... เป็นภรรยาชั่วคราวของนุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามาก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... ฆนทจักร ... พัทธจักร ...

โคตตริรักขิตาจักร จบ.

๘. รัมมริักขิตาจักร

นิกเขปบท

สตรีมีธรรมคัมภีร์ปกครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกนุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของนุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามาก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตริมีชรรคมุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ...

เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของบรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... จันทจักร ... พัทธจักร ...

ธัมมรักขิตาจักร จบ.

๕. สารักขาจักร

นิกเขปบท

สตริมีคู้หมั้นวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของบรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตริมีคู้หมั้นวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของบรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ... จันทจักร ... พัทธจักร ...

สารักขาจักร จบ.

๑๐. สปริตถาจักร

นิกเขปบท

สตริมีภุมหายคู้ครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ ของบรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมามอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตริมีภุมหายคู้ครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้ง

ภรรยา ... เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาเชลย ... เป็นภรรยาชั่วคราว ของ
บุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

นิกเขปบท จบ.

สปริทัณฑาจักร

พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูล

[๔๘๒] สตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก
บุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้
นี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้
นี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาสินได้ และเป็น
ภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาสินได้ และเป็น
ภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยา
สินได้ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาเชลย ...
เป็นภรรยาสินได้ และเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับ
มาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

สปริทัณฑาจักร

พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูล หมวดที่ ๑

[๔๘๓] สตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอก
บุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ของ
บุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้
นี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วย
ความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่ถูกปลง
เทริด ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยา
ที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความ

เต็มใจ และเป็นภรรยาชั้วคราว ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาชั้วคราว ... เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

มูลย่อ ๑

สปริทัณฑาจักร

พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูล หมวดที่ ๕

[๔๘๔] สตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาสินไถ่ ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

สตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ ... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะสมบัติ ... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า ... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่สมรส ... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด ... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา ... เป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาชั้วคราว และเป็นภรรยาชั้วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ขันฑจักร และพัทธจักร แห่งสปริทัณฑาจักร

มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูล จบ.

ขันฑจักรและพัทธจักร แห่งสปริทัณฑาจักร มีภรรยา ๒ คน เป็นมูลเป็นต้น นักปราชญ์พึงทำตามแบบนี้แล.

สปริทัณฑาจักร

พัทธจักร มีภรรยา ๑๐ คนเป็นมูล

[๔๘๕] สตรีมีกฎหมายคุ้มครองวานภิกษุว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกบุรุษผู้มีชื่อนี้ว่า ดิฉันจะขอเป็นภรรยาสินไถ่ เป็นภรรยาที่อยู่ด้วยความเต็มใจ เป็นภรรยาที่อยู่ #๑. พัทธจักร มีภรรยาคนหนึ่งเป็นมูล หมวดที่ ๒-หมวดที่ ๘ ท่านย่อไว้.

เพราะสมบัติ เป็นภรรยาที่อยู่เพราะผ้า เป็นภรรยาที่สมรส เป็นภรรยาที่ถูกปลงเทริด เป็นภรรยาที่เป็นทั้งคนใช้เป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาที่เป็นทั้งลูกจ้างเป็นทั้งภรรยา เป็นภรรยาเชลย และเป็นภรรยาชั่วคราว ของบุรุษผู้มีชื่อนี้ ภิกษุรับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

สปรินทณาจักร จบ.

จักรเปยยาลทั้งมาญ จบ.

ภิกษุรับคำ

[๔๘๖] ภิกษุรับคำ นำไปบอก กลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุรับคำ นำไปบอก ไม่กลับมาบอก ต้องอาบัติตุลลัจจัย

ภิกษุรับคำ ไม่นำไปบอก กลับมาบอก ต้องอาบัติตุลลัจจัย

ภิกษุรับคำ ไม่นำไปบอก ไม่กลับมาบอก ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุไม่รับคำ

ภิกษุไม่รับคำ นำไปบอก กลับมาบอก ต้องอาบัติตุลลัจจัย

ภิกษุไม่รับคำ นำไปบอก ไม่กลับมาบอก ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุไม่รับคำ ไม่นำไปบอก กลับมาบอก ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุไม่รับคำ ไม่นำไปบอก ไม่กลับมาบอก ไม่ต้องอาบัติ.

บุรุษสั่งภิกษุหลายรูป

[๔๘๗] บุรุษสั่งภิกษุหลายรูปด้วยกันไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจงไปบอกสตรีผู้มีชื่อนี้ ภิกษุทุกรูปรับคำ ทุกรูปนำไปบอก ทุกรูปกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกรูป

บุรุษสั่งภิกษุหลายรูปด้วยกันไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจงไปบอกสตรีผู้มีชื่อนี้ ภิกษุทุกรูปรับคำ ทุกรูปนำไปบอก ให้รูปหนึ่งกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกรูป

บุรุษสั่งภิกษุหลายรูปด้วยกันไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจงไปบอกสตรีผู้มีชื่อนี้ ภิกษุทุกรูปรับคำ ให้รูปหนึ่งนำไปบอก ทุกรูป กลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกรูป

บุรุษสั่งภิกษุหลายรูปด้วยกันไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจงไปบอก
สตรีผู้มีชื่อนี้ ภิกษุทุกรูปรับคำ ให้รูปหนึ่งนำไปบอก แล้วให้รูปหนึ่งกลับมาบอก ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส ทุกรูป

บุรุษสั่งภิกษุรูปเดียว

บุรุษสั่งภิกษุรูปเดียวไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจง ไปบอกสตรีผู้มีชื่อ ภิกษุ
รับคำ นำไปบอก และกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษสั่งภิกษุรูปเดียวไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจง ไปบอกสตรีผู้มีชื่อ ภิกษุ
รับคำ นำไปบอก แต่ให้ภิกษุอันเดวาสิกกลับมาบอก ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษสั่งภิกษุรูปเดียวไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจง ไปบอกสตรีผู้มีชื่อ ภิกษุ
รับคำ ให้ภิกษุอันเดวาสิกไปบอก แต่กลับมาบอกด้วยตนเอง ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บุรุษสั่งภิกษุรูปเดียวไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจง ไปบอกสตรีผู้มีชื่อ ภิกษุ
รับคำ ให้ภิกษุอันเดวาสิกไปบอก ภิกษุอันเดวาสิกไปบอกแล้วกลับมาบอกนอกเรื่อง ต้องอาบัติ
ตุลัจฉัยทั้งสองรูป.

ภิกษุจัดการสำเร็จและบอกเคลื่อนคลาด

[๔๘๘] ภิกษุไปจัดการสำเร็จ กลับมาบอกเคลื่อนคลาด ต้องอาบัติตุลัจฉัย

ภิกษุไปบอกเคลื่อนคลาด กลับมาจัดการสำเร็จ ต้องอาบัติตุลัจฉัย

ภิกษุไปจัดการสำเร็จ กลับมาจัดการสำเร็จ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุไปบอกเคลื่อนคลาด กลับมาบอกเคลื่อนคลาด ไม่ต้องอาบัติ.

อนาปัตติวาร

[๔๘๙] ภิกษุผู้ไปด้วยกรรมกิจของสงฆ์ก็ดี ของเจตีย์ก็ดี ของภิกษุผู้มีอาพาธก็ดี ๑
ภิกษุวิกุลจรีต ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

วินิตวัตถุ

อุทานคาถา

[๔๙๐] เรื่องสตรีหลับ เรื่องสตรีตาย เรื่องสตรีย้ายบ้าน เรื่องผู้มีชัศตริ เรื่องสตรี
บ้นเพาะกั เรื่องชกโยงสามิภรรยาผู้ทะเลาะให้กินดี และเรื่องการชกสื่อในบ้นเพาะกั.

วินิตวัตถุ

เรื่องสตรีหลับ

[๔๕๑] ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษคนหนึ่งสั่งภิกษุรูปหนึ่งไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีผู้มีชื่อนี้ ภิกษุนั้นไปถามคนทั้งหลายว่าสตรีผู้มีชื่อนี้ไปไหน เขาตอบว่า หลับขอรับ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

เรื่องสตรีตาย

ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษคนหนึ่งสั่งภิกษุรูปหนึ่งไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีผู้มีชื่อนี้ ภิกษุนั้นไปถามคนทั้งหลายว่าสตรีผู้มีชื่อนี้ไปไหน เขาตอบไปว่า ตายเสียแล้ว ขอรับ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

เรื่องสตรีย้ายบ้าน

ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษคนหนึ่งสั่งภิกษุรูปหนึ่งไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีผู้มีชื่อนี้ ภิกษุนั้นไปถามคนทั้งหลายว่าสตรีผู้มีชื่อนี้ไปไหน เขาตอบว่า ย้ายไปแล้วขอรับ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

เรื่องผู้มีช่สตรี

ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษคนหนึ่งสั่งภิกษุรูปหนึ่งไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีผู้มีชื่อนี้ ภิกษุนั้นไปถามคนทั้งหลายว่าสตรีผู้มีชื่อนี้ไปไหน เขาตอบว่า ไม่ใช่สตรีขอรับ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

เรื่องสตรีบ้นเกาะกั

ก็โดยสมัยนั้นแล บุรุษคนหนึ่งสั่งภิกษุรูปหนึ่งไว้ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้าจงไปบอกสตรีผู้มีชื่อนี้ ภิกษุนั้นไปถามคนทั้งหลายว่า สตรีผู้มีชื่อนี้ไปไหน เขาตอบว่า เป็นสตรีบ้นเกาะกัขอรับ เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบ

ทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาติเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ

เรื่องชกโยงสามภรรยาผู้ทะเลาะให้คืนดี

[๔๘๒] ก็โดยสมัยนั้นแล สตรีคนหนึ่งทะเลาะกับสามี แล้วได้ไปยังเรือนมารดา ภิกษุ กุลุปกะได้ชกโยงให้คืนดีกันแล้ว เธอได้มีความรังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาติเสสแล้วกระมัง-
หนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ เขาหย่า
กันแล้วหรือ?

ภ. เขายังไม่ได้หย่ากัน พระพุทธเจ้าข้า

ภ. ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติ เพราะเขายังไม่หย่ากัน.

เรื่องการชกสื้อในบ้นเตาะกั

[๔๘๓] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่ง ถึงการชกสื้อในบ้นเตาะกัแล้วเธอได้มีความ
รังเกียจว่า เราต้องอาบัติสังฆาติเสสแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแต่พระผู้มีพระภาค
พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติสังฆาติเสส แต่ต้องอาบัติตุลัจฉัย.

สังฆาติเสส สิกขาบทที่ ๕ จบ.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๖

เรื่องภิกษุชาวรัฐอาฬวี

[๔๘๔] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า ประทับอยู่ ณ พระเวฬุวัน อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ภิกษุทั้งหลายชาวรัฐอาฬวีสร้างกุฏิซึ่งมีเครื่องอุปกรณ์อันตนขอมาเอง อันหาเจ้าของมิได้ เป็นส่วนเฉพาะตนเอง ใหญ่ไม่มีกำหนด กุฏิเหล่านั้นจึงไม่สำเร็จ จะต้องมีการวิงวอน มีการขอเขาอยู่รำไปว่า ท่านทั้งหลายจงให้บุรุษ จงให้แรงบุรุษ จงให้โค จงให้เกวียน จงให้มีด จงให้ขวาน จงให้ฝืน จงให้จอบ จงให้สิ่ว จงให้ดาบวิเศษ จงให้ไม้ไผ่ จงให้หญ้ามุงกระต่าย จงให้หญ้าปล้อง จงให้หญ้าสามัญ จงให้ดิน ดังนี้เป็นต้น ประชาชนที่ถูกเบียดเบียนด้วยการวิงวอนด้วยการขอ พอเห็นภิกษุทั้งหลายแล้วหวาดบ้าง สะดุ้งบ้าง หนีไปเสียบ้าง เดินเลี่ยงไปเสียทางอื่นบ้าง เมินหน้าเสียบ้าง ปิดประตูเสียบ้าง แม้พบแม่โคเข้าก็หนี สำคัญว่าพวกภิกษุ.

[๔๘๕] ครั้งนั้น ท่านพระมหากัสสปจำพรรษาอยู่ในพระนครราชคฤห์ แล้วออกเดินทางมุ่งไปรัฐอาฬวี เทียวจาริกไปโดยลำดับถึงรัฐอาฬวีแล้ว ทราบว่าท่านพักอยู่ที่อศคาวเจดีย์ในรัฐอาฬวีนั้น ครั้นเวลาเช้า ท่านพระมหากัสสปครองอันตราวาสกแล้ว ถือบาตรจีวรเข้าไปบิณฑบาตในรัฐอาฬวี ประชาชนเห็นท่านพระมหากัสสปแล้วหวาดบ้าง สะดุ้งบ้าง หลบหนีไปบ้าง เดินเลี่ยงไปทางอื่นบ้าง เมินหน้าบ้าง ปิดประตูบ้านบ้าง ครั้นท่านพระมหากัสสปเที่ยวบิณฑบาตไปในรัฐอาฬวี เวลาหลังอาหารกลับจากบิณฑบาตแล้ว เรียกภิกษุทั้งหลายมาถามว่า ท่านทั้งหลายเมื่อก่อนรัฐอาฬวีนี้มีอาหารบริบูรณ์ หาบิณฑบาตได้ง่าย ภิกษุสงฆ์จะครองชีพด้วยการถือบาตรแสวงหาก็ทำได้ง่าย มาบัดนี้รัฐอาฬวีอศคคอาหาร หาบิณฑบาตได้ยาก ภิกษุสงฆ์จะครองชีพด้วยการถือบาตรแสวงหาก็ทำไม่ได้ง่าย อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นปัจจัย ให้รัฐอาฬวีนี้เป็นดังนี้ จึงภิกษุเหล่านั้นกราบเรียนเรื่องนั้นให้ท่านพระมหากัสสปทราบแล้ว.

[๔๘๖] ครานั้น พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ในพระนครราชคฤห์ตามพระพุทธานุสรมณ์แล้ว เสด็จจาริกโดยหนทางอันจะไปสู่รัฐอาฬวี เมื่อเสด็จจาริกโดยลำดับ ได้เสด็จถึงรัฐอาฬวีแล้ว ทราบว่าพระองค์ประทับอยู่ที่อศคาวเจดีย์ในรัฐอาฬวีนั้น จึงท่านพระมหากัสสปเข้าไปเฝ้า ถวายบังคมแล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ได้กราบทูลเนื้อความนั้นแด่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามภิกษุชาวรัฐอาฬวีว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ข่าว่า พวกเธอให้สร้างกุฎี ซึ่งมีเครื่องอุปกรณ์ที่ตนต้องขอเขามาเอง อันหาเจ้าของมิได้ เป็นส่วนเฉพาะตนเอง ใหญ่ไม่มีกำหนด กุฎีเหล่านั้นจึงไม่สำเร็จ พวกเธอจึงต้องมีการวิงวอน มีการขอเขาอยู่รำไปว่า ท่านทั้งหลายจงให้บุรุษ จงให้แรงบุรุษ จงให้โค จงให้เกวียน จงให้มิด จงให้ขวาน จงให้ฝั้ง จงให้จอบ จงให้สิ่ว จงให้เถาวัลย์ จงให้ไม้ไผ่ จงให้หญ้ามุงกระต่าย จงให้หญ้าปล้อง จงให้หญ้าสามัญ จงให้ดิน ดังนี้เป็นต้น ประชาชนที่ถูกเบียดเบียนด้วยการวิงวอน ด้วยการขอพ้อเห็นภิกษุทั้งหลายเข้า บ้างก็หวาด บ้างก็สะดุ้ง บ้างก็หลบหนีไป บ้างก็เลี้ยง ไปทางอื่น บ้างก็เมินหน้า บ้างก็ปิดประตูบ้าน แม้พบแม่โคก็หลบหนี สำคัญว่าพวกภิกษุ ดังนี้ จริงหรือ?

ภิกษุเหล่านั้นทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงคิดเห็นว่า ดูกร โมฆบุรุษทั้งหลาย การกระทำของพวกเธอนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โฉนพวกเธอจึงได้ให้สร้างกุฎี ซึ่งมีเครื่องอุปกรณ์ที่ตนต้องขอเขามาเอง อันหาเจ้าของมิได้ เป็นส่วนเฉพาะตน ใหญ่ไม่มีกำหนดแล้ว กุฎีเหล่านั้นจึงไม่สำเร็จ พวกเธอจึงต้องมีการวิงวอน มีการขอเขาอยู่รำไปว่า ท่านทั้งหลายจงให้บุรุษ จงให้แรงบุรุษ จงให้โค จงให้เกวียน จงให้มิด จงให้ขวาน จงให้ฝั้ง จงให้จอบ จงให้สิ่ว จงให้เถาวัลย์ จงให้ไม้ไผ่ จงให้หญ้ามุงกระต่าย จงให้หญ้าปล้อง จงให้หญ้าสามัญ จงให้ดิน ดังนี้เป็นต้น ดูกร โมฆบุรุษทั้งหลาย การกระทำของพวกเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของพวกเธอนั้นเป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่น ของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว

ครั้นพระผู้มีพระภาค ทรงคิดเห็นภิกษุชาวรัฐอาฬวีโดยอนกปริยายดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สัน โดยความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสัน โดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนกปริยายแล้ว ทรงกระทำธรรมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่าดังนี้:-

เรื่องฤาษีสองพี่น้อง

[๔๕๗] คุกรกฤษทั้งหลาย เรื่องเคยมีมาแล้ว ฤาษีสองพี่น้องเข้าอาศัยแม่น้ำคงคาสำนักอยู่ ครั้งนั้น มณีกัณฐนาคราชขึ้นจากแม่น้ำคงคาเข้าไปหาฤาษีพี่น้อง ครั้นแล้ววงด้วยขณด ๗ รอบ แผ่พังพานใหญ่อยู่บนศิระษะ เพราะความกลัวนาคราชนั้น ฤาษีพี่น้องได้ชุบผอม เส้าหมอง มีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองขึ้นๆ มีตัวสะพรั่งด้วยเอ็น ฤาษีผู้พี่เห็นฤาษีผู้น้องชุบผอม เส้าหมอง มีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองขึ้นๆ มีตัวสะพรั่งด้วยเอ็น จึงได้ไต่ถามว่า เหตุไรเธอจึงชุบผอม เส้าหมองมีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองขึ้นๆ มีตัวสะพรั่งด้วยเอ็น

น. ท่านพี่ มณีกัณฐนาคราชขึ้นจากแม่น้ำคงคา เข้ามาหาข้าพเจ้า ณ สถานที่นี้ ครั้นแล้ววงข้าพเจ้าด้วยขณด ๗ รอบ แผ่พังพานใหญ่บนศิระษะ เพราะความกลัวนาคราชนั้น ข้าพเจ้าจึงได้ชุบผอม เส้าหมอง มีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองขึ้นๆ มีตัวสะพรั่งด้วยเอ็น

พ. ท่านต้องการไม่ให้นาคราชนั้นมาหรือ

น. ข้าพเจ้าต้องการไม่ให้นาคราชนั้นมา

พ. ท่านเห็นนาคราชนั้นมีอะไรบ้าง

น. ข้าพเจ้าเห็นมีแก้วมณีประดับอยู่ที่คอ

พ. ถ้าเช่นนั้น ท่านจงขอแก้วมณีกะนาคราชนั้นว่า ท่านจงให้แก้วมณีแก่ข้าพเจ้าๆ

ต้องการแก้วมณี

คุกรกฤษทั้งหลาย ครั้นมณีกัณฐนาคราชขึ้นจากแม่น้ำคงคาเข้าไปหาฤาษีพี่น้อง หยุดอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่งแล้ว ฤาษีผู้น้องได้กล่าวขอแก้วมณี กะมณีกัณฐนาคราชว่า ขอท่านจงให้แก้วมณีแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าต้องการแก้วมณี จึงมณีกัณฐนาคราชรำพึงว่า ภิกษุขอแก้วมณี ภิกษุต้องการแก้วมณี แล้วได้รับกลับไป แม้ครั้งที่สอง มณีกัณฐนาคราชขึ้นจากแม่น้ำคงคาเข้าไปหาฤาษีพี่น้องๆ เห็นมณีกัณฐนาคราชมมาแต่ไกล ได้กล่าวขอแก้วมณี กะมณีกัณฐนาคราชว่า ขอท่านจงให้แก้วมณีแก่ข้าพเจ้าๆ ต้องการแก้วมณี จึงมณีกัณฐนาคราชรำพึงว่า ภิกษุขอแก้วมณี ภิกษุต้องการแก้วมณี แล้วได้กลับแต่ที่ไกลนั้นเทียว แม้ครั้งที่สามมณีกัณฐนาคราษกำลังจะขึ้นจากแม่น้ำคงคา ฤาษีผู้น้องได้เห็นมณีกัณฐนาคราษกำลังโผล่ขึ้นจากแม่น้ำคงคา ก็ได้กล่าวขอแก้วมณี กะมณีกัณฐนาคราชว่า ขอท่านจงให้แก้วมณีแก่ข้าพเจ้าๆ ต้องการแก้วมณี ขณะนั้นมณีกัณฐนาคราษได้กล่าวตอบฤาษี ผู้น้องด้วยคาถา ความว่าดังนี้:-

ข้าวน้ำ ที่ดียิ่ง มากหลาย บังเกิดแก่ข้าพเจ้า

เพราะเหตุแห่งแก้วมณีดวงนี้

ข้าพเจ้าจะให้แก่นั้นแก่ท่านไม่ได้ ท่านเป็นคนขอด

ข้าพเจ้าจักไม่มาสู่อาศรมของท่านอีกแล้ว

ท่านขอแก้วกะข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้าสะดุ้งกลัว

ดังคนหนุ่มถือดาบซึ่งลับดีแล้วบนหินลับ

ข้าพเจ้าจักไม่ให้แก่นั้นแก่ท่านๆ เป็นคนขอด

ข้าพเจ้าจักไม่มาสู่อาศรมของท่านอีกแล้ว

ครั้งนั้นมณีกัณฐนาคราชได้หลีกไป พลงงรำพึงว่า ภิกษุขอแก้วมณี ภิกษุต้องการแก้วมณี ได้หลีกไปอย่างนั้นแล้ว ไม่กลับมามาก ดูกรภิกษุทั้งหลาย ต่อมาฤๅษีผู้น้องได้ชุบผอม เสรีาหมอง มีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองขึ้นๆ มีตัวสะพรั่งด้วยเอ็นยิ่งกว่าเก่า เพราะไม่ได้เห็นนาคราชผู้นำดูนั้น ฤๅษีผู้พี่ได้เห็นฤๅษีผู้น้องชุบผอม เสรีาหมอง มีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองขึ้นๆ มีตัวสะพรั่งด้วยเอ็นยิ่งกว่าเก่าจึงได้ถามดูว่า เพราะเหตุไรท่านจึงชุบผอม เสรีาหมอง มีผิวพรรณคล้ำ มีผิวเหลืองขึ้นๆ มีตัวสะพรั่งด้วยเอ็นยิ่งกว่าเก่า ฤๅษีผู้น้องตอบว่า เพราะไม่ได้เห็นนาคราชผู้นำดูนั้น จึงฤๅษีผู้พี่ได้กล่าวกะฤๅษีผู้น้องด้วยคาถา ความว่าดังนี้:-

บุคคลรู้ว่าสิ่งใดเป็นที่รักของเขา ไม่ควรขอสิ่งนั้น

อนึ่ง คนยอมเป็นที่เกลียดชัง ก็เพราะขอด

นาคที่ถูกพรหมณ์ขอแก้วมณี

จึงไม่มาให้พรหมณ์นั้นเห็นอีกเลย.

ดูกรภิกษุทั้งหลาย การวิงวอน การขอ ไม่เป็นที่พอใจของสัตว์ดิรัจฉานเหล่านั้นแล้ว ก็จะป่วยกล่าวไปไปถึงหมู่มนุษย์เล่า.

เรื่องนกฝูงใหญ่

[๔๕๘] ดูกรภิกษุทั้งหลาย เรื่องเคยมีมาแล้ว ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในไพรสมณฑแห่งหนึ่ง แถบภูเขาหิมพานต์ ณ สถานที่ไม่ห่างไพรสมณฑนั้นมีหนองน้ำใหญ่ ครั้งนั้นนกฝูงใหญ่ กลางวันเที่ยวหาอาหารที่หนองน้ำนั้น เวลาเย็นเข้าอาศัยไพรสมณฑนั้นสำนักอยู่ ภิกษุนั้นรำคาญเพราะเสียงนกฝูงนั้น จึงเข้าไปหาเรา ครั้นกราบไหว้เราแล้ว นั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง เราได้ถามภิกษุนั้นว่า

คูกรภิกษุ ยังพอนอยู่หรือ ยังพอครองอยู่หรือ เธอเดินทางมาด้วยความลำบากน้อยหรือ ก็นี้
เธอมาจากไหนเล่า

ภิกษุนั้นกราบทูลว่า ยังพอนอยู่ ยังพอครองอยู่ พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าเดินทาง
มาด้วยความลำบากเล็กน้อย พระพุทธเจ้าข้า มีไพรสมณฑ์ใหญ่อยู่แถบภูเขาหิมพานต์ ณ สถานที่ไม่
ห่างไพรสมณฑ์นั้นแล ๑ มีหนองน้ำใหญ่ ครั้นเวลากลางวัน นกฝูงใหญ่เที่ยวหาอาหารที่หนองน้ำนั้น
เวลาเย็นก็เข้าอาศัยไพรสมณฑ์นั้นสำนักอยู่ ข้าพระพุทธเจ้าถูกเสียงนกฝูงนั้นรบกวน จึงหนีมาจาก
ไพรสมณฑ์นั้น พระพุทธเจ้าข้า

ร. คูกรภิกษุ ก็เธอต้องการจะไม่ให้นกฝูงนั้นมาหรือ?

ภ. ข้าพระพุทธเจ้าต้องการไม่ให้นกฝูงนั้นมา พระพุทธเจ้าข้า

ร. คูกรภิกษุ ถ้าเช่นนั้นเธอจงกลับไปไพรสมณฑ์นั้น เข้าอาศัยไพรสมณฑ์นั้นแล้ว ใน
ปฐมยามแห่งราตรี จงประกาศ ๓ ครั้ง ว่าดังนี้ แน่นกผู้เจริญทั้งหลาย นกทั้งหลายที่อาศัยอยู่
ในไพรสมณฑ์นี้มีประมาณเท่าใด จงฟังเราๆ ต้องการชน นกทั้งหลายจงให้ชนแก่เราคนหนึ่งชน
ในมัชฌิมยามแห่งราตรีก็จงประกาศ ๓ ครั้ง ว่าดังนี้ แน่นกผู้เจริญทั้งหลาย นกทั้งหลายที่อาศัยอยู่ใน
ไพรสมณฑ์นี้มีประมาณเท่าใด จงฟังเราๆ ต้องการชน นกทั้งหลายจงให้ชนแก่เราคนหนึ่งชน
ในปัจฉิมยามแห่งราตรี ก็จงประกาศ ๓ ครั้ง ว่าดังนี้ แน่นกผู้เจริญทั้งหลาย นกทั้งหลายที่อาศัย
อยู่ในไพรสมณฑ์นี้มีประมาณเท่าใด จงฟังเราๆ ต้องการชน นกทั้งหลายจงให้ชนแก่เราคนหนึ่งชน
จึงภิกษุรูปนั้นกลับไปไพรสมณฑ์นั้น เข้าอาศัยไพรสมณฑ์นั้นแล้ว ในปฐมยามแห่งราตรี
ประกาศ ๓ ครั้งว่าดังนี้ แน่นกผู้เจริญทั้งหลาย ... ในมัชฌิมยามแห่งราตรี ประกาศ ๓ ครั้งว่าดังนี้
แน่นกผู้เจริญทั้งหลาย ... ในปัจฉิมยามแห่งราตรี ประกาศ ๓ ครั้ง ว่าดังนี้ แน่นกผู้เจริญทั้งหลาย ...
ครั้นนกฝูงนั้นทราบว่ ภิกษุขอชน ภิกษุต้องการชนดังนี้ ได้หลีกไปจากไพรสมณฑ์นั้น ได้หลีกไป
อย่างนั้นเทียว ไม่กลับมาอีก

คูกรภิกษุทั้งหลาย ขึ้นชื่อว่าการวิงวอน การขอ จักไม่ได้เป็นที่พึงใจของพวกสัตว์ดิรัจฉาน
เหล่านั้นแล้ว ก็จะป่วยกล่าวไปไยเล่าถึงหมู่สัตว์ที่เกิดมาเป็นมนุษย์.

เรื่องรัฐบาลกุกบุตร

[๔๕๕] คูกรภิกษุทั้งหลาย เรื่องเคยมีมาแล้ว บิดาของรัฐบาลกุกบุตรได้กล่าวถามรัฐบาล
กุกบุตรด้วยคาถา ความว่าดังนี้:-

แน่พ่อร์ัฐบาล เออก็คนเป็นอันมากที่พากันมาขอเรา เราไม่รู้จัก โฉนเจ้าไม่

ขอเรา

รัฐบาลกุกบุตรได้กล่าวตอบบิดาด้วยคาถา ความว่าดังนี้:-

คนผู้ขอ ย่อมไม่เป็นที่รักของผู้ถูกขอ

ฝ่ายคนผู้ถูกขอ เมื่อไม่ให้ ก็ย่อมไม่เป็นที่รักของผู้ขอ

เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงไม่ขอท่าน

ขออย่าให้ข้าพเจ้าเป็นที่เกลียดชังของท่านเลย

ดูกรภิกษุทั้งหลาย รัฐบาลกุกบุตรนั้นยังได้กล่าวตอบอย่างนี้กะบิดาของตนแล้ว ก็จะไปกล่าวไปไยเล่าถึงคนอื่นต่อคนอื่น.

[๕๐๐] ดูกรภิกษุทั้งหลาย โภคสมบัติของคฤหัสถ์รวบรวมได้ยาก แม้ได้มาแล้วก็ยังยากที่จะตามรักษา ดูกร โหมฆบุรุษทั้งหลาย เมื่อโภคสมบัตินั้นอันพวกคฤหัสถ์รวบรวมได้ยาก แม้เขาได้มาแล้วก็ยังยากที่จะตามรักษาอย่างนี้ พวกเธอได้มีการวิงวอน มีการขอเขาบ่อยครั้ง หลายคราวแล้วว่า ขอท่านทั้งหลายจงให้คน จงให้แรงงาน จงให้โค จงให้เกวียน จงให้มิด จงให้ขวาน จงให้ผึ้ง จงให้จอบ จงให้สิ่ว จงให้เถาวัลย์ จงให้ไม้ไผ่ จงให้หญ้ามุงกระต่าย จงให้หญ้าปล้อง จงให้หญ้าสามัญ จงให้ดิน ดังนี้ เป็นต้น การกระทำของพวกเรานั้นไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของพวกเรานั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนภิกษุชาวรัฐอาฬวีโดยอนกปริยายดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบำรุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สัน โดยความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบำรุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารถความเพียร โดยอนกปริยาย แล้วทรงกระทำธรรมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัย์อำนาจ ประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่ม

บุคคลผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุ ผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระบัญญัติ

๑๐. ๖. อนึ่ง ภิกษุผู้จะสร้างกุฎีอันหาเจ้าของมิได้ เฉพาะตนเอง ด้วยอาการขอเอาเอง พึงสร้างให้ได้ประมาณ ประมาณในการสร้างกุฎีนั้นดังนี้ โดยยาว ๑๒ คืบ โดยกว้างในร่วมใน ๙ คืบ ด้วยคืบสุคนธ์ พึงนำภิกษุทั้งหลายไปเพื่อแสดงที่ ภิกษุเหล่านั้นพึงแสดงที่อันไม่มีผู้จองไว้ อันมีขานรอบ หากภิกษุสร้างกุฎีด้วยอาการขอเอาเอง ในที่อันมีผู้จองไว้ อันหาขานรอบมิได้ หรือไม่นำภิกษุทั้งหลายไปเพื่อแสดงที่ หรือสร้างให้ล่วงประมาณเป็นสังฆาทิเสส.

เรื่องภิกษุชาวรัฐอาฬวี จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๕๐๑] ที่ชื่อว่า อาการขอเอาเอง คือ ขอเองซึ่งคนก็ดี แรงงานก็ดี โคนก็ดี เกวียนก็ดี มีดก็ดี ขวานก็ดี ฝักก็ดี จอบก็ดี สิ่วก็ดี เถาวัลย์ก็ดี ไม้ไผ่ก็ดี หน้ำมุงกระต่ายก็ดี หน้ำปล้องก็ดี หน้ำสามัญก็ดี ดินก็ดี

ที่ชื่อว่า กุฎี ได้แก่ ที่อยู่ซึ่ง โบกฉาบปูนไว้เฉพาะภายในก็ตาม ซึ่ง โบกฉาบปูนไว้เฉพาะภายนอกก็ตาม ซึ่ง โบกฉาบปูนไว้ทั้งภายในทั้งภายนอกก็ตาม

บทว่า สร้าง คือทำเองก็ตาม ใ้ใช้ให้เขาทำก็ตาม

บทว่า อันหาเจ้าของมิได้ คือไม่มีใครๆ อื่น ที่เป็นสตรีก็ตาม บุรุษก็ตาม คฤหัสถ์ก็ตาม บรรพชิตก็ตาม เป็นเจ้าของ

บทว่า เฉพาะตนเอง คือ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

คำว่า พึงสร้างให้ได้ประมาณ ประมาณในการสร้างกุฎีนั้นดังนี้โดยยาว ๑๒ คืบ ด้วยคืบสุคนธ์ นั้น คือ วัดนอกฝาผนัง

คำว่า โดยกว้างในร่วมใน ๙ คืบ นั้น คือ วัดร่วมในฝาผนัง

[๕๐๒] คำว่า พึงนำภิกษุทั้งหลายไปเพื่อแสดงที่ นั้น มีพระพุทธานุญาตไว้ว่าดังนี้
ภิกษุผู้จะสร้างกุณินั้น พึงให้แฉ้วางพื้นที่ที่จะสร้างกุณินั้นเสียก่อน แล้วเข้าไปหาสงฆ์ห่มผ้าอุตรา-
สงค์เจวียงเบา กราบเท้าภิกษุทั้งหลาย ผู้แก่พรรษาว่า แล้วนั้นกระห่องประนมมือกล่าวอย่างนี้ว่า
ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าใครจะสร้างกุณินหาเจ้าของมิได้ เฉพาะตนเอง ด้วยอาการขอเอาเอง ท่าน
เจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นขอสงฆ์ให้ตรวจดูพื้นที่ที่จะสร้างกุณิ พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม
ถ้าสงฆ์ทั้งหมดจะอุตสาหะไปตรวจดูพื้นที่ที่จะสร้างกุณิได้ ก็พึงไปตรวจดูด้วยกันทั้งหมด ถ้าไม่
อุตสาหะ ในหมู่สงฆ์นั้น ภิกษุเหล่าใดฉลาดสามารถจะรู้ได้ว่า เป็นสถานมีผู้จองไว้หรือไม่ เป็น
สถานมีขานเดินได้รอบหรือไม่ สงฆ์พึงขอสมมติภิกษุเหล่านั้น ไปแทนสงฆ์

วิธีสมมติ

ก็แสดงซึ่งสมมติอย่างนี้ คือ ภิกษุผู้ฉลาดผู้สามารถพึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติ
ทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้

กรรมวาจาขอสมมติให้ภิกษุตรวจดูพื้นที่

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้ผู้นี้ เป็นผู้ใครจะสร้างกุณินหาเจ้าของมิได้
เฉพาะตนเอง ด้วยอาการขอเอาเอง เธอขอสงฆ์ให้ตรวจดูพื้นที่ที่จะสร้างกุณิ ถ้าความพร้อมพรั่ง
ของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสมมติภิกษุทั้งหลายมีชื่อนี้และมีชื่อนี้ เพื่อตรวจดูพื้นที่ที่จะสร้างกุณิ
ของภิกษุมีชื่อนี้ นี้เป็นญัตติ ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้ผู้นี้ เป็นผู้ใครจะสร้าง
กุณินหาเจ้าของมิได้ เฉพาะตนเอง ด้วยอาการขอเอาเอง เธอขอสงฆ์ให้ตรวจดูพื้นที่ที่จะสร้าง
กุณิ สงฆ์สมมติภิกษุทั้งหลายมีชื่อนี้และมีชื่อนี้ เพื่อตรวจดูพื้นที่ที่จะสร้างกุณิของภิกษุมีชื่อนี้
การสมมติภิกษุทั้งหลายมีชื่อนี้และมีชื่อนี้ เพื่อตรวจดูพื้นที่ที่จะสร้างกุณิของภิกษุมีชื่อนี้ ชอบแก่
ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด ภิกษุทั้งหลายมีชื่อนี้และมี
ชื่อนี้ อันสงฆ์สมมติแล้ว เพื่อตรวจดูพื้นที่ที่จะสร้างกุณิของภิกษุมีชื่อนี้ ชอบแก่สงฆ์ เหตุนี้
จึงนึ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ ด้วยอย่างนี้

วิธีแสดงพื้นที่

[๕๐๓] ภิกษุทั้งหลายผู้อันสงฆ์สมมติแล้วเหล่านั้น พึงไป ณ ที่นั้นตรวจดูพื้นที่ที่จะสร้าง
กุณิ พึงทราบว่าเป็นสถานมีผู้จองไว้ หรือเป็นสถานไม่มีผู้จองไว้ เป็นสถานมีขานเดินได้รอบ
หรือเป็นสถานไม่มีขานเดินได้รอบ ถ้าเป็นสถานมีผู้จองไว้ ทั้งไม่มีขานเดินได้รอบ พึงบอกว่า

อย่าสร้างลงในที่นี้ ถ้าเป็นสถานไม่มีผู้จองไว้ทั้งมีขานเดินได้รอบ พึงแจ้งแก่สงฆ์ว่า เป็นสถานไม่มีผู้จองไว้ ทั้งมีขานเดินได้รอบ ภิกษุผู้จะสร้างกุณินั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ห้ามผ้าอุดตราสงค์เฉลี่ยงบากราบเท่าภิกษุทั้งหลายผู้แก่พรรษากว่า แล้วนั่งกระห่่งประนมมือกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าใครจะสร้างกุณินหาเจ้าของมิได้ เฉพาะตนเองด้วยอาการขอเอาเอง ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นขอสงฆ์ให้แสดงพื้นที่ที่จะสร้างกุณิ พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม ภิกษุผู้ฉลาดผู้สามารถพึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้

กรรมวาจาขอสงฆ์ให้แสดงพื้นที่

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อผู้นี้ใครจะสร้างกุณินหาเจ้าของมิได้ เฉพาะตนเอง ด้วยอาการขอเอาเอง เธอขอสงฆ์ให้แสดงพื้นที่ที่จะสร้างกุณิ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงแสดงพื้นที่ที่จะสร้างกุณิแก่ภิกษุมิชื่อนี้ นี่เป็นญัตติ ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อผู้นี้ใครจะสร้างกุณินหาเจ้าของมิได้ เฉพาะตนเอง ด้วยอาการขอเอาเอง เธอขอสงฆ์ให้แสดงพื้นที่ที่จะสร้างกุณิ สงฆ์แสดงพื้นที่ที่จะสร้างกุณิแก่ภิกษุมิชื่อนี้ การแสดงพื้นที่ที่จะสร้างกุณิของภิกษุมิชื่อนี้ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่งไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด พื้นที่ที่จะสร้างกุณิของภิกษุมิชื่อนี้ อันสงฆ์แสดงแล้ว ชอบแก่สงฆ์เหตุหนึ่งจึงนั่งข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ ด้วยอย่างนี้.

[๕๐๔] ที่ชื่อว่า อันมีผู้จองไว้ คือ เป็นที่อาศัยของมด เป็นที่อาศัยของปลวก เป็นที่อาศัยของหนู เป็นที่อาศัยของงู เป็นที่อาศัยของแมลงปอง เป็นที่อาศัยของตะขาบ เป็นที่อาศัยของช้าง เป็นที่อาศัยของม้า เป็นที่อาศัยของราชสีห์ เป็นที่อาศัยของเสือโคร่ง เป็นที่อาศัยของเสือเหลือง เป็นที่อาศัยของหมี เป็นที่อาศัยของสุนัขป่า ๑ เป็นที่อาศัยของสัตว์ดิรัจฉานบางเหล่า เป็นสถานใกล้ที่นา เป็นสถานใกล้ที่ไร่ เป็นสถานใกล้ทะเลงแวง เป็นสถานใกล้ที่ทรมานนักโทษ เป็นสถานใกล้สุสาน เป็นสถานใกล้ที่สวน เป็นสถานใกล้ที่หลวง เป็นสถานใกล้โรงช้าง เป็นสถานใกล้โรงม้า เป็นสถานใกล้เรือนจำ เป็นสถานใกล้โรงสุรา เป็นสถานใกล้ที่สุนัขอาศัย เป็นสถานใกล้ถนน เป็นสถานใกล้หนทางสี่แยก เป็นสถานใกล้ที่ชุมนุมชน หรือเป็นสถานใกล้ทางที่เดินไปมา นี้ชื่อว่าสถานอันมีผู้จองไว้

[๕๐๕] ที่ชื่อว่า อันหาขานรอบมิได้ คือ เหวียนที่เขาเทียมวัวแล้วตามปกติ ไม่สามารถจะเวียนไปได้ บันใดหรือพะองไม่สามารถจะทอดเวียนไปได้ โดยรอบ นี้ชื่อว่า สถานอันหาขานรอบมิได้

#๑. สุนัขป่าในทะเลทราย, เสือดาวก็ว่า.

[๕๐๖] ที่ชื่อว่า อันไม่มีผู้จองไว้ คือ ไม่เป็นที่อาศัยของมด ไม่เป็นที่อาศัยของปลวก ไม่เป็นที่อาศัยของหนู ไม่เป็นที่อาศัยของงู ไม่เป็นที่อาศัยของแมลงปอง ไม่เป็นที่อาศัยของตะขาบ ไม่เป็นที่อาศัยของช้าง ไม่เป็นที่อาศัยของม้า ไม่เป็นที่อาศัยของราชสีห์ ไม่เป็นที่อาศัยของ เสือโคร่ง ไม่เป็นที่อาศัยของเสือเหลือง ไม่เป็นที่อาศัยของหมี ไม่เป็นที่อาศัยของสุนัขป่า ไม่ เป็นที่อาศัยของสัตว์ดิรัจฉานบางเหล่า ไม่เป็นสถานใกล้ที่นา ไม่เป็นสถานใกล้ที่ไร่ ไม่เป็นสถาน ใกล้ที่ตระแลงแกง ไม่เป็นสถานใกล้ที่ทรมานนักโทษ ไม่เป็นสถานใกล้สุสาน ไม่เป็นสถานใกล้ ที่สวน ไม่เป็นสถานใกล้ที่หลวง ไม่เป็นสถานใกล้โรงช้าง ไม่เป็นสถานใกล้โรงม้า ไม่เป็น สถานใกล้เรือนจำ ไม่เป็นสถานใกล้โรงสุรา ไม่เป็นสถานใกล้ที่สุนัขอาศัย ไม่เป็นสถานใกล้ถนน ไม่เป็นสถานใกล้หนทางสี่แยก ไม่เป็นสถานใกล้ที่ชุมนุมชน หรือไม่เป็นสถานใกล้ทางที่เดิน ไปมา นี้ชื่อว่า สถานอันไม่มีผู้จองไว้.

[๕๐๗] ที่ชื่อว่า อันมีขานรอบ คือ เกวียนที่เขาเทียมวัวแล้วตามปกติสามารถจะเวียน ไปได้ บันใดหรือพะงอกก็สามารถจะทอดเวียนไปได้โดยรอบ นี้ชื่อว่า สถานอันมีขานรอบ.

[๕๐๘] ที่ชื่อว่า อากาโรเอาเอง อธิบายว่า ขอเอง ซึ่งคนก็ดี แรงงานก็ดี โคก็ดี เกวียนก็ดี มีดก็ดี ขวานก็ดี ฝักก็ดี จอบก็ดี ส่วก็ดี เป็นต้น

ที่ชื่อว่า กุฎี ได้แก่ที่อยู่ซึ่งโบกฉาบปูนไว้เฉพาะภายในก็ตาม ซึ่งโบกฉาบปูนไว้เฉพาะ ภายนอกก็ตาม ซึ่งโบกฉาบปูนไว้ทั้งภายในทั้งภายนอกก็ตาม

บทว่า สร้าง คือ ทำเองก็ตาม ใช้ให้เขาทำก็ตาม

สองพากย์ว่า หรือไม่นำภิกษุทั้งหลายไปเพื่อแสดงที่ หรือสร้างให้ล่วงประมาณ ความว่า ไม่ขอให้สงฆ์แสดงสถานที่สร้างกุฎีด้วยญัตติทุติยกรรมวาจาก็ตาม สร้างเองหรือใช้ให้ เขาสร้างให้เกินกำหนด แม้เพียงเส้นผมเดียว โดยส่วนขาวหรือโดยส่วนกว้างก็ตาม ต้องอาบัติ ทุกกฎทุกประโยคที่ทำ ยังอิฐอีกก้อนหนึ่งจะเสร็จต้องอาบัติอุลลัจจัย ก่อนที่สุดเสร็จ ต้องอาบัติ สังฆาทิเสส

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์เท่านั้นให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้น ชักเข้าหาอาบัตินั้น ให้มันต์ เรียกเข้าหมู่ ไม่ใช่คณะมารูปด้วยกัน ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะฉะนั้นจึงตรัสเรียกว่า

สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือเป็นชื่อของอาบัติตินายนั้นแล แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาษณีย์

พื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้

[๕๐๕] ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

พื้นที่อันสงฆ์แสดงให้

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ไม่ต้องอาบัติ.

สร้างเกินประมาณ

[๕๑๐] ภิกษุสร้างกุฎี เกินประมาณ มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี เกินประมาณ มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี เกินประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี เกินประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว.

สร้างเท่าประมาณ

ภิกษุสร้างกุฎี เท่าประมาณ มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี เท่าประมาณ มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี เท่าประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี เท่าประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ไม่ต้องอาบัติ.

พื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ เกินประมาณ

[๕๑๑] ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ เกินประมาณ มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ เกินประมาณ มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ เกินประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ เกินประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๒ ตัว.

พื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ

[๕๑๒] ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสร้างกุฎี ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ มีชานรอบ ไม่ต้องอาบัติ.

สังสร้างกุฎี มีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้

[๕๑๓] ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างกุฎีให้แก่ข้าพเจ้า ผู้รับคำสั่งสร้างกุฎีให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ มีผู้จองไว้ ไม่มีชานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างกุฏิให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย แต่ได้สั่งไว้ว่า กุฏินั้นต้องมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ต้องเท่าประมาณ ต้องไม่มีผู้จองไว้ และมีฆานรอบด้วย ผู้รับคำสั่งสร้างกุฏิให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ เกินประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ภิกษุผู้สร้าง ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

ทำผิดคำสั่ง พื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างกุฏิให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย แต่ได้สั่งไว้ว่า กุฏินั้นต้องมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ต้องเท่าประมาณ ต้องไม่มีผู้จองไว้ และมีฆานรอบด้วย ผู้รับคำสั่งสร้างกุฏิให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ภิกษุผู้สร้าง ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างกุฏิให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย แต่ได้สั่งไว้ว่า กุฏินั้นต้องมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ต้องเท่าประมาณ ต้องไม่มีผู้จองไว้ และมีฆานรอบด้วย ผู้รับคำสั่งสร้างกุฏิให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ภิกษุผู้สร้างต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างกุฏิให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย แต่ได้สั่งไว้ว่า กุฏินั้นต้องมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ต้องเท่าประมาณ ต้องไม่มีผู้จองไว้ และมีฆานรอบด้วย ผู้รับคำสั่งสร้างกุฏิให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ภิกษุผู้สร้างต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างกุฏิให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย แต่ได้สั่งไว้ว่า กุฏินั้นต้องมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ต้องเท่าประมาณ ต้องไม่มีผู้จองไว้ และมีฆานรอบด้วย ผู้รับคำสั่งสร้างกุฏิให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ไม่ต้องอาบัติ.

พื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ ทำค้าง

[๕๑๘] ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างกุฏิให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย ผู้รับคำสั่งสร้างกุฏิให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ถ้าเมื่อเขาทำค้างไว้ เธอกลับมา พึงให้กุฏินั้นแก่ภิกษุรูปอื่น หรือพึงรื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ถ้าไม่ให้แก่ภิกษุรูปอื่นหรือไม่รื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว กับอาบัติสังฆาติเสส ๑ ตัว

เธอกลับมา พึงให้กฐินั้นแก่ภิกษุรูปอื่น หรือพึงรื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ถ้าไม่ให้แก่ภิกษุรูปอื่น หรือไม่รื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างกฐินให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย ผู้รับคำสั่งสร้างกฐินให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ถ้าเมื่อเขาทำค้ำไว้ เธอกลับมา พึงให้กฐินั้นแก่ภิกษุรูปอื่น หรือพึงรื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ถ้าไม่ให้แก่ภิกษุรูปอื่น หรือไม่รื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างกฐินให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย ผู้รับคำสั่งสร้างกฐินให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ถ้าเมื่อเขาทำค้ำไว้ เธอกลับมา พึงให้กฐินั้นแก่ภิกษุรูปอื่น หรือพึงรื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ถ้าไม่ให้แก่ภิกษุรูปอื่น หรือไม่รื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างกฐินให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย ผู้รับคำสั่งสร้างกฐินให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ เท่าประมาณ ไม่มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ไม่ต้องอาบัติ.

สร้างค้ำ สร้างต่อ

[๕๑๕] กฐินที่ตนสร้างค้ำไว้ ภิกษุสร้างต่อให้สำเร็จด้วยตนเอง ต้องอาบัติสังฆาทิเสส
กฐินที่ตนสร้างค้ำไว้ ภิกษุให้คนอื่นสร้างต่อให้สำเร็จ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส
กฐินที่คนอื่นสร้างค้ำไว้ ภิกษุสร้างต่อให้สำเร็จด้วยตนเอง ต้องอาบัติสังฆาทิเสส
กฐินที่คนอื่นสร้างค้ำไว้ ภิกษุให้คนอื่นสร้างต่อให้สำเร็จ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

อนาปัตติวาร

[๕๒๐] ภิกษุสร้างถ้ำ ๑ ภิกษุสร้างคูหา ๑ ภิกษุสร้างกฐินหญา ๑ ภิกษุสร้างกฐินเพื่อภิกษุอื่น ๑ เว้นอาคารอันเป็นที่อยู่เสีย ภิกษุสร้างนอกจากนั้น ๑ ไม่ต้องอาบัติ ภิกษุวิกัจฉริต ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

สังฆาทิเสสสิกขาบทที่ ๖ จบ.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๗

เรื่องพระฉนนะ

[๕๒๑] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า ประทับอยู่ ณ วัดโฆสิตาราม เขตพระนครโกสัมพี ครั้งนั้น คฤหบดีอุปัฏฐากของท่านพระฉนนะ ได้กล่าวกะท่านว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอพระคุณเจ้าโปรดตรวจดูสถานที่สร้างวิหาร กระผมจักให้สร้างวิหารถวายพระคุณเจ้า จึงท่านพระฉนนะให้แผ้วถางสถานที่สร้างวิหาร ให้โค่นต้นไม้อันเป็นเจดีย์ต้นหนึ่ง ซึ่งชาวบ้านชวานิกม ชวานคร ชาวชนบท ชวารัฐฐะ พากันบูชา คนทั้งหลายพากัน เฟงโทษ ดิเตียน โปนทะนาวา โฉน พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตร จึงให้โค่นต้นไม้อันเป็นเจดีย์ ซึ่งชาวบ้านชวานิกม ชวานคร ชาวชนบท ชวารัฐฐะ พากันบูชาแล้ว พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตร เบียดเบียนอินทรีย์ชนิดหนึ่งซึ่งมีชีพ ภิกขุทั้งหลายได้ยินพวกเหล่านั้น เฟงโทษ ดิเตียน โปนทะนาวาอยู่ บรรดาผู้ที่มีความมักน้อย สันโดษ มีความละเอียด มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อสิกขา ย่อมเฟงโทษ ดิเตียน โปนทะนาวา โฉน ท่านพระฉนนะจึงให้โค่นต้นไม้อันเป็นเจดีย์ ซึ่งชาวบ้านชวานิกม ชวานคร ชาวชนบท ชวารัฐฐะ พากันบูชาแล้ว แล้วกราบทูลเนื้อความนั้นแก่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระฉนนะว่า ดูกรฉนนะ ข่าว่า เธอให้เขาโค่นต้นไม้อันเป็นเจดีย์ ซึ่งชาวบ้านชวานิกม ชวานคร ชาวชนบท ชวารัฐฐะ พากันบูชา จริงหรือ?

ท่านพระฉนนะทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า ดูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะสม ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โฉนเธอจึงได้ให้โค่นต้นไม้ อันเป็นเจดีย์ ซึ่งชาวบ้านชวานิกม ชวานคร ชาวชนบท ชวารัฐฐะ พากันบูชาแล้ว เพราะมนุษย์มีความสำคัญในต้นไม้ว่ามีชีพ ดูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว.

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนท่านพระฉนนะ โดยอเนกปริยายดังนี้แล้วตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สัน โดยความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่นำเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารถ ความเพียร โดยอเนกปริยาย ทรงกระทำธรรมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เก้ออยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะ อันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้

พระบัญญัติ

๑๑. ๗. อนึ่ง ภิกษุจะให้สร้างวิหารใหญ่ อันมีเจ้าของเฉพาะตนเอง พึงนำภิกษุทั้งหลายไปเพื่อแสดงที่ ภิกษุเหล่านั้นพึงแสดงที่อันไม่มีผู้จองไว้ อันมีขานรอบ หากภิกษุให้สร้างวิหารใหญ่ ในที่อันมีผู้จองไว้ อันหาขานรอบมิได้ หรือไม่นำภิกษุทั้งหลายไป เพื่อแสดงที่ เป็นสังฆาติเสส.

เรื่องพระฉนนะ จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๕๒๒] วิหารที่ชื่อว่า ใหญ่ ท่านว่ามีเจ้าของ

ที่ชื่อว่า วิหาร ได้แก่ที่อยู่ ซึ่งโอบกอบปูนไว้เฉพาะภายในก็ตาม ซึ่งโอบกอบปูนไว้เฉพาะภายนอกก็ตาม ซึ่งโอบกอบปูนไว้ทั้งภายในทั้งภายนอกก็ตาม

บทว่า ให้สร้าง คือ ทำเองก็ตาม ใช้ให้เขาทำก็ตาม

บทว่า อันมีเจ้าของ คือ มีใคร ใครคนอื่น ที่เป็นสตรีก็ตาม บุรุษก็ตาม คฤหัสถ์ก็ตาม บรรพชิตก็ตาม เป็นเจ้าของ

บทว่า เฉพาะตนเอง คือ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

[๕๒๓] คำว่า พึงนำภิกษุทั้งหลายไปเพื่อแสดงที่ นั้น ความว่าภิกษุจะสร้างวิหารนั้น ต้องให้แผ้วถางสถานที่ที่จะสร้างวิหารเสียก่อน แล้วเข้าไปหาสงฆ์ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า กราบเท้าภิกษุผู้แก่พรรษากว่า แล้วนั่งกระโห่งประนมมือกล่าวอย่างนี้ว่า ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าใครจะสร้างวิหารใหญ่ อันมีเจ้าของ เฉพาะตนเอง ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้น ขอสงฆ์ให้ตรวจสอบดูสถานที่ที่จะสร้างวิหาร ดังนี้ พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม ถ้าสงฆ์ทั้งปวงสามารถจะตรวจสอบดูสถานที่ที่จะสร้างวิหาร ได้ สงฆ์ทั้งหมดพึงตรวจสอบ ถ้าสงฆ์ทั้งปวงไม่สามารถจะตรวจสอบดูสถานที่ที่จะสร้างวิหารได้ ภิกษุเหล่าใดในสงฆ์หมื่อนั้น เป็นผู้ฉลาด สามารถจะรู้ได้ว่าเป็นสถานมีผู้จองไว้ หรือเป็นสถานไม่มีผู้จองไว้ เป็นสถานมีฆานรอบ หรือเป็นสถานไม่มีฆานรอบ สงฆ์พึงขอภิกษุเหล่านั้นแล้ว สมมติ

วิธีสมมติ

ก็แลสงฆ์พึงสมมติอย่างนี้ คือภิกษุรูปหนึ่ง ผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบ ด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้

กรรมวาจาสมมติภิกษุผู้ตรวจสอบดูสถานที่ที่จะสร้างวิหาร

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้ผู้นี้เป็นผู้ใคร่จะสร้างวิหารใหญ่ อันมีเจ้าของ เฉพาะตนเอง เธอขอสงฆ์ให้ตรวจสอบดูสถานที่ที่จะสร้างวิหาร ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสมมติภิกษุทั้งหลายมีชื่อนี้ และมีชื่อนี้ เพื่อตรวจสอบดูสถานที่ที่จะสร้างวิหารของภิกษุมีชื่อนี้ นี้เป็นญัตติ ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้ผู้นี้เป็นผู้ใคร่จะสร้างวิหารใหญ่ อันมีเจ้าของเฉพาะตนเอง เธอขอสงฆ์ให้ตรวจสอบดูสถานที่ที่จะสร้างวิหาร สงฆ์สมมติภิกษุทั้งหลายมีชื่อนี้ และมีชื่อนี้ เพื่อตรวจสอบดูสถานที่ที่จะสร้างวิหารของภิกษุมีชื่อนี้ การสมมติภิกษุทั้งหลายมีชื่อนี้ และมีชื่อนี้ เพื่อตรวจสอบดูสถานที่ที่จะสร้างวิหารของภิกษุมีชื่อนี้ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นี้ ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด ภิกษุทั้งหลายมีชื่อนี้ และมีชื่อนี้ อันสงฆ์สมมติแล้ว เพื่อตรวจสอบดูสถานที่ที่จะสร้างวิหาร ของภิกษุมีชื่อนี้ ชอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึงนึ่งข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

วิธีขอสงฆ์แสดงสถานที่สร้างวิหาร

[๕๒๔] ภิกษุทั้งหลายผู้อันสงฆ์สมมติแล้วเหล่านั้น พึงไป ณ ที่นั้น ตรวจสอบดูสถานที่ที่จะสร้างวิหาร พึงทราบว่าเป็นสถานมีผู้จองไว้ หรือเป็นสถานไม่มีผู้จองไว้ เป็นสถานมีฆานรอบ

หรือเป็นสถานไม่มีฆานรอบ ถ้าเป็นสถานมีผู้จองไว้ ทั้งเป็นสถานไม่มีฆานรอบ พึงบอกว่าย่า
สร้างลงในที่นี้ ถ้าเป็นสถานไม่มีผู้จองไว้ ทั้งมีฆานรอบ พึงแจ้งแก่สงฆ์ว่า เป็นสถานไม่มีผู้จอง
ไว้ ทั้งมีฆานรอบภิกษุผู้จะสร้างวิหารนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า กราบเท้า
ภิกษุทั้งหลายผู้แก่พรรษา แล้วนั่งกระโห่งประนมมือ กล่าวอย่างนี้ว่า ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้าใครจะสร้าง
วิหารใหญ่ อันมีเจ้าของ เฉพาะตนเอง ท่านเจ้าข้า ข้าพเจ้านั้นขอสงฆ์ให้แสดงสถานที่ที่จะสร้าง
วิหาร พึงขอแม่ครั้งที่สอง พึงขอแม่ครั้งที่สาม ภิกษุรูปหนึ่งผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้
สงฆ์ทราบด้วยญัตติทุกขกรรมวาจาว่าดังนี้:-

กรรมวาจาแสดงสถานที่ที่จะสร้างวิหาร

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้ผู้นี้ เป็นผู้ใครจะสร้างวิหารใหญ่ อันมี
เจ้าของ เฉพาะตนเอง เธอขอสงฆ์ให้แสดงสถานที่ที่จะสร้างวิหาร ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์
ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงแสดงสถานที่ที่จะสร้างวิหารแก่ภิกษุมิชื่อนี้ นี้เป็นญัตติ ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟัง
ข้าพเจ้า ภิกษุมิชื่อนี้ผู้นี้ เป็นผู้ใครจะสร้างวิหารใหญ่ อันมีเจ้าของ เฉพาะตนเอง เธอขอสงฆ์
ให้แสดงสถานที่ที่จะสร้างวิหาร สงฆ์แสดงสถานที่ที่จะสร้างวิหารของภิกษุมิชื่อนี้ การแสดงสถานที่
ที่จะสร้างวิหารของภิกษุมิชื่อนี้ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด
ท่านผู้นั้นพึงพูด สถานที่ที่จะสร้างวิหารของภิกษุมิชื่อนี้ อันสงฆ์แสดงแล้ว ชอบแก่สงฆ์ เหตุอัน
จึงนึ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

[๕๒๕] ที่ชื่อว่า อันมีผู้จองไว้ คือเป็นที่อาศัยของมด เป็นที่อาศัยของปลวก เป็นที่
อาศัยของหนู เป็นที่อาศัยของงู เป็นที่อาศัยของแมลงป่อง เป็นที่อาศัยของตะขาบ เป็นที่อาศัย
ของช้าง เป็นที่อาศัยของม้า เป็นที่อาศัยของเสือโคร่ง เป็นที่อาศัยของเสือเหลือง เป็นที่อาศัย
ของหมี เป็นที่อาศัยของสุนัขป่า เป็นที่อาศัยของสัตว์ดิรัจฉานบางเหล่า เป็นสถานใกล้ที่นา เป็น
สถานใกล้ที่ไร่ เป็นสถานใกล้ทะเลงแวง เป็นสถานใกล้ที่ทรมานักโทษ เป็นสถานใกล้สุสาน
เป็นสถานใกล้ที่สวน เป็นสถานใกล้ที่หลวง เป็นสถานใกล้โรงช้าง เป็นสถานใกล้โรงม้า เป็น
สถานใกล้เรือนจำ เป็นสถานใกล้โรงสุรา เป็นสถานใกล้ที่สุนัขอาศัย เป็นสถานใกล้ถนน เป็น
สถานใกล้หนทางสี่แยก เป็นสถานใกล้ที่ชุมนุมชน หรือเป็นสถานใกล้ทางเดินไปมา นี้ชื่อว่า
สถานอันมีผู้จองไว้

[๕๒๖] ที่ชื่อว่า อันหาซานรอบมิได้ คือ เกวียนที่เขาเทียมวัวแล้วตามปกติ ไม่สามารถจะเวียนไปได้ พะองหรือบันไดก็ไม่สามารถจะทอดเวียนไปได้โดยรอบ นี่ชื่อว่าสถานอันหาซานรอบมิได้

[๕๒๗] ที่ชื่อว่า อันไม่มีผู้จองไว้ คือ ไม่เป็นที่อาศัยของมด ไม่เป็นที่อาศัยของปลวก ไม่เป็นที่อาศัยของหนู ไม่เป็นที่อาศัยของงู ไม่เป็นที่อาศัยของแมลงป่อง ไม่เป็นที่อาศัยของตะขาบ ไม่เป็นที่อาศัยของช้าง ไม่เป็นที่อาศัยของม้า ไม่เป็นที่อาศัยของเสือโคร่ง ไม่เป็นที่อาศัยของเสือเหลือง ไม่เป็นที่อาศัยของหมี ไม่เป็นที่อาศัยของสุนัขป่า ไม่เป็นที่อาศัยของสัตว์ดิรัจฉานบางเหล่า ไม่เป็นสถานใกล้ที่นา ไม่เป็นสถานใกล้ที่ไร่ ไม่เป็นสถานใกล้ทะเลงแวง ไม่เป็นสถานใกล้ที่ทรมานักโทษ ไม่เป็นสถานใกล้สุสาน ไม่เป็นสถานใกล้ที่สวน ไม่เป็นสถานใกล้ที่หลวง ไม่เป็นสถานใกล้โรงช้าง ไม่เป็นสถานใกล้โรงม้า ไม่เป็นสถานใกล้เรือนจำ ไม่เป็นสถานใกล้โรงสุรา ไม่เป็นสถานใกล้ที่สุนัขอาศัย ไม่เป็นสถานใกล้ถนน ไม่เป็นสถานใกล้หนทางสี่แยก ไม่เป็นสถานใกล้ที่ชุมนุมชน หรือไม่เป็นสถานใกล้ทางเดินไปมา นี่ชื่อว่าสถานอันไม่มีผู้จองไว้

[๕๒๘] ที่ชื่อว่า อันมีซานรอบ คือ เกวียนที่เขาเทียมวัวแล้วตามปกติ สามารถจะเวียนไปได้ พะองหรือบันไดก็สามารถจะทอดเวียนไปได้โดยรอบ นี่ชื่อว่าสถานอันมีซานรอบ

[๕๒๙] วิหารที่ชื่อว่า ใหญ่ นั้น ท่านว่ามีเจ้าของ

ที่ชื่อว่า วิหาร ได้แก่ที่อยู่ ซึ่งโบกฉาบปูนไว้เฉพาะภายในก็ตาม ซึ่งโบกฉาบปูนไว้เฉพาะภายนอกก็ตาม หรือซึ่งโบกฉาบปูนไว้ทั้งภายในทั้งภายนอกก็ตาม

บทว่า ให้สร้าง คือ ทำเองก็ตาม ใช้อื่นให้เขาทำก็ตาม

พากย์ว่า หรือไม่นำภิกษุทั้งหลายไปเพื่อแสดงที่ นั้น คือ ไม่ให้สงฆ์แสดงสถานที่ จะสร้างวิหาร ด้วยญัตติทุติยกรรมวาจาจาก่อนแล้ว ทำเองก็ตาม ใช้อื่นให้เขาทำก็ตาม ต้องอาบัติทุกกฏ ในประโยชน์ที่ ทำ ยังอธิฐีก่อนหนึ่งจะเสร็จ ต้องอาบัติอุลลัจจัย พอเสร็จ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์เท่านั้นให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้น ชักเข้าหาอาบัตินั้น ให้มันัด เรียกเข้าหมู่ ไม่ใช่คณะมารูปด้วยกัน ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะฉะนั้น จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือเป็นชื่อของอาบัตินิกายนั้นแล แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาษณีย์

สร้างวิหาร มีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้

[๕๓๐] ภิกษุสร้างวิหาร ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสร้างวิหาร ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสร้างวิหาร ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสร้างวิหาร ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว.

สร้างวิหาร มีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้

ภิกษุสร้างวิหาร ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

ภิกษุสร้างวิหาร ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสร้างวิหาร ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสร้างวิหาร ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ไม่ต้องอาบัติ.

ตั้งสร้าง มีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้

[๕๓๑] ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้แก่เธอ มีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้แก่เธอ มีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้แก่เธอ มีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว กับอาบัติสังฆาทิเสส ๑ ตัว

วิหารให้แก่เรา ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ภิกษุนั้นพึงไปเอง หรือ พึงส่งทูต ไปบอกว่า ต้องมีฆานรอบ หากไม่ไปเอง หรือไม่ส่งทูตไปบอก ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย แต่ได้สั่งไว้ว่า วิหาร นั้นต้องมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ต้อง ไม่มีผู้จองไว้ และมีฆานรอบด้วย ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้ แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ไม่ต้องอาบัติ.

ภิกษุผู้สร้างต้องอาบัติ พื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้

[๕๓๔] ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย แต่ได้สั่งไว้ว่า วิหารนั้นต้องมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ต้อง ไม่มีผู้จองไว้ และมีฆานรอบด้วย ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ภิกษุผู้สร้าง ต้องอาบัติทุกกฏ ๓ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย แต่ได้สั่งไว้ว่า วิหาร นั้นต้องมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ต้อง ไม่มีผู้จองไว้ และมีฆานรอบด้วย ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้ แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ภิกษุผู้สร้าง ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย แต่ได้สั่งไว้ว่า วิหาร นั้นต้องมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ต้อง ไม่มีผู้จองไว้ และมีฆานรอบด้วย ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้ แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ภิกษุผู้สร้าง ต้องอาบัติ ทุกกฏ ๒ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย แต่ได้สั่งไว้ว่า วิหาร นั้นต้องมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ต้อง ไม่มีผู้จองไว้ และมีฆานรอบด้วย ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้ แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ภิกษุผู้สร้าง ต้องอาบัติ ทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุผู้สร้างต้องอาบัติ พื้นที่อันสงฆ์แสดงให้

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย แต่ได้สั่งไว้ว่า วิหารนั้น ต้องมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ ต้อง ไม่มีผู้จองไว้ และมีฆานรอบด้วย ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้ แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่อันสงฆ์แสดงให้ มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ ภิกษุผู้สร้าง ต้องอาบัติทุกกฏ

๒ ตัว

กลับมา พึ่งให้วิหารนั้นแก่ภิกษุรูปอื่น หรือพึงรื้อเสียแล้วสร้างใหม่ หากเธอไม่ให้แก่ภิกษุรูปอื่น หรือไม่รื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

ทำค้ำง พื้นที่ยื่นสงฆ์แสดงให้

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่ยื่นสงฆ์แสดงให้ มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ หากเขาสร้างค้ำงไว้ เธอกลับมา พึ่งให้วิหารนั้นแก่ภิกษุรูปอื่น หรือพึงรื้อเสียแล้วสร้างใหม่ หากไม่ให้แก่ภิกษุรูปอื่น หรือไม่รื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่ยื่นสงฆ์แสดงให้ มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ หากเขาสร้างค้ำงไว้ เธอกลับมา พึ่งให้วิหารนั้นแก่ภิกษุรูปอื่น หรือพึงรื้อเสียแล้วสร้างใหม่ หากไม่ให้แก่ภิกษุรูปอื่น หรือไม่รื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่ยื่นสงฆ์แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ ไม่มีฆานรอบ หากเขาสร้างค้ำงไว้ เธอกลับมา พึ่งให้วิหารนั้นแก่ภิกษุรูปอื่น หรือพึงรื้อเสียแล้วสร้างใหม่ หากไม่ให้แก่ภิกษุรูปอื่น หรือไม่รื้อเสียแล้วสร้างใหม่ ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว

ภิกษุสั่งว่า จงช่วยกันสร้างวิหารให้แก่ข้าพเจ้า แล้วหลีกไปเสีย ผู้รับคำสั่งสร้างวิหารให้แก่เธอ ซึ่งมีพื้นที่ยื่นสงฆ์แสดงให้ ไม่มีผู้จองไว้ มีฆานรอบ ไม่ต้องอาบัติ.

สร้างค้ำง สร้างต่อ

[๕๓๖] วิหารที่ตนสร้างค้ำงไว้ ภิกษุสร้างต่อให้สำเร็จด้วยตนเอง ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

วิหารที่ตนสร้างค้ำงไว้ ภิกษุให้คนอื่นสร้างต่อให้สำเร็จ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

วิหารที่คนอื่นสร้างค้ำงไว้ ภิกษุสร้างต่อให้สำเร็จด้วยตนเอง ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

วิหารที่คนอื่นสร้างค้ำงไว้ ภิกษุให้แก่คนอื่นสร้างต่อให้สำเร็จ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

อนาปัตติวาร

[๕๓๗] ภิกษุสร้างถ้ำ ๑ ภิกษุสร้างคูหา ๑ ภิกษุสร้างกุฏิหญ้า ๑ ภิกษุสร้างวิหารเพื่อภิกษุอื่น ๑ เว้นอาคารเป็นที่อยู่เสีย ภิกษุสร้างนอกจากนั้น ๑ ไม่ต้องอาบัติ ภิกษุวิกถจริต ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๗ จบ.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๘

เรื่องพระทัฬหฬลบุตร

[๕๓๘] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น ท่านพระทัฬหฬลบุตรมีอายุ ๗ ปี นับแต่เกิด ได้ทำให้แจ้งซึ่งพระอรหัตตคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสาวกจะพึงบรรลุ ท่านได้บรรลุแล้วโดยลำดับทั้งหมด อนึ่ง ท่านไม่มีกรณียกิจ อะไรที่ยิ่งขึ้นไป หรือกรณียกิจที่ท่านทำเสร็จแล้วก็ไม่ต้องกลับสั่งสมอีก

[๕๓๙] ครั้งนั้น ท่านพระทัฬหฬลบุตร ไปในที่สังกัด หลีกเร้นอยู่ ได้มีความปริวิตกแห่งจิตเกิดขึ้นอย่างนี้ว่า เรามีอายุ ๗ ปี นับแต่เกิด ได้ทำให้แจ้งซึ่งพระอรหัตตคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งสาวกจะพึงบรรลุ เราได้บรรลุแล้วโดยลำดับทุกอย่าง อนึ่งเล่า เราไม่มีกรณียกิจอะไรที่ยิ่งขึ้นไป หรือกรณียกิจที่ท่านทำเสร็จแล้วก็ไม่ต้องกลับสั่งสมอีก เราควรทำการช่วยเหลืออะไรหนอแก่สงฆ์ ลำดับนั้น ท่านพระทัฬหฬลบุตร ได้คิดตกลงใจว่า ฉะนั้น เราควรแต่งตั้งเสนาสนะและแจกอาหารแก่สงฆ์ ครั้นท่านออกจากที่เร้นในเวลาเย็นแล้ว เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ครั้นถวายบังคม นั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่งแล้ว ได้กราบทูลว่า พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าไปในที่สังกัด หลีกเร้นอยู่ ณ ตำบลนี้ ได้มีความปริวิตกแห่งจิตเกิดขึ้นอย่างนี้ว่า ข้าพระพุทธเจ้ามีอายุ ๗ ปี นับแต่เกิด ได้ทำให้แจ้งซึ่งพระอรหัตตแล้ว คุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งสาวกจะพึงบรรลุ ข้าพระพุทธเจ้าได้บรรลุแล้วโดยลำดับทุกอย่าง อนึ่งเล่า ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีกรณียกิจอะไรที่ยิ่งขึ้นไป หรือกรณียกิจที่ท่านทำเสร็จแล้วก็ไม่ต้องกลับสั่งสมอีก ข้าพระพุทธเจ้าควรทำการช่วยเหลืออะไรหนอแก่สงฆ์ พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าคิดตกลงใจว่า ฉะนั้น ข้าพระพุทธเจ้าควรแต่งตั้งเสนาสนะและแจกอาหารแก่สงฆ์ ข้าพระพุทธเจ้าปรารถนาจะแต่งตั้งเสนาสนะ และแจกอาหารแก่สงฆ์ พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดีละ ดีละ ทัฬหฬ ถ้าเช่นนั้น เธอจงแต่งตั้งเสนาสนะและแจกอาหารแก่สงฆ์เถิด

ท่านพระทัฬหฬลบุตรกราบทูลรับสนองแด่พระผู้มีพระภาคว่า อย่างนั้นพระพุทธเจ้าข้า

สมมติภิกษุผู้แต่งตั้งเสนาสนะและแจกอาหาร

[๕๔๐] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงกระทำธรรมีกถา ในเพราะเหตุเป็นເຄື່ອງລຸ້ນ
ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วรับสั่งภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น สงฆ์จงสมมติ
ทัฬหฬลบุตรให้เป็นผู้แต่งตั้งเสนาสนะและแจกอาหาร

วิธีสมมติ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์พึงสมมติอย่างนี้ เบื้องต้นพึงขอให้ทัฬหฬรับ ครั้นแล้ว
ภิกษุผู้ฉลาดผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบ ด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาสมมติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ถ้าความพร้อมพร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสมมติ
ท่านพระทัฬหฬลบุตร ให้เป็นผู้แต่งตั้งเสนาสนะและแจกอาหาร นี่เป็นญัตติ ท่านเจ้าข้า
ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สงฆ์สมมติท่านพระทัฬหฬลบุตร ให้เป็นผู้แต่งตั้งเสนาสนะและแจก
อาหาร การสมมติท่านพระทัฬหฬลบุตร ให้เป็นผู้แต่งตั้งเสนาสนะและแจกอาหาร ชอบแก่
ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด ท่านพระทัฬหฬลบุตร
อันสงฆ์สมมติให้เป็นผู้แต่งตั้งเสนาสนะและแจกอาหารแล้ว ชอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึงนึ่ง
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

[๕๔๑] ก็แล ท่านพระทัฬหฬลบุตร อันสงฆ์สมมติแล้วย่อมแต่งตั้งเสนาสนะรวมไว้
เป็นพวกๆ สำหรับหมู่ภิกษุผู้สม่ำเสมอ คือ ภิกษุเหล่าใดเป็นผู้ทรงพระสูตร ท่านก็แต่งตั้ง
เสนาสนะรวมภิกษุเหล่านั้นไว้แห่งหนึ่ง ด้วยประสงค์ว่าพวกเธอจักชักซ้อมพระสูตรกัน ภิกษุ
เหล่าใดเป็นผู้ทรงวินัย ท่านก็แต่งตั้งเสนาสนะรวมภิกษุเหล่านั้นไว้แห่งหนึ่ง ด้วยประสงค์ว่า
พวกเธอจักวินิจัยพระวินัยกัน ภิกษุเหล่าใดเป็นผู้ทรงพระอภิธรรม ท่านก็แต่งตั้งเสนาสนะ
รวมภิกษุเหล่านั้นไว้แห่งหนึ่ง ด้วยประสงค์ว่า พวกเธอจักสนทนาพระอภิธรรมกัน ภิกษุเหล่าใด
เป็นผู้ได้ฌาน ท่านก็แต่งตั้งเสนาสนะรวมภิกษุเหล่านั้นไว้แห่งหนึ่ง ด้วยประสงค์ว่า พวกเธอจัก
ไม่รบควนกัน ภิกษุเหล่าใดชอบกลับคิริจฉานกถา ยังมีการบำรุงร่างกายอยู่มาก ท่านก็แต่งตั้งเสนา-
สนะรวมภิกษุเหล่านั้นไว้แห่งหนึ่งด้วย ประสงค์ว่า ท่านเหล่านี้จักอยู่ด้วยความยินดีแม้ ภิกษุ
เหล่าใดมาในเวลาค่ำคืน ท่านก็เข้าจตุตถฌานมิโตชกสลิณเป็นอารมณ์ แล้วแต่งตั้งเสนาสนะแม้
สำหรับภิกษุเหล่านั้น โดยแสงสว่างนั้นนั้นแล ภิกษุทั้งหลายย่อมแก่กลับมาแม้ในเวลาค่ำคืน ด้วย

ประสงค์ว่าพวกเราจักได้ชมอิทธิปาฏิหาริย์ของท่านพระทัฬหฬลบุตรดังนี้ก็มี ภิภษุเหล่านั้นเข้าไปหาท่านพระทัฬหฬลบุตรแล้วพูดอย่างนี้ว่า พระคุณเจ้าทัฬหฬ ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผม ท่านพระทัฬหฬลบุตรถามภิภษุเหล่านั้นอย่างนี้ว่า ท่านปรารถนาจะอยู่ที่ไหน กระผมจะแต่งตั้งให้ ณ ที่ไหน ภิภษุเหล่านั้นแกล้งอ้างที่ไกลๆ ว่าพระคุณเจ้าทัฬหฬ ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผม ที่ภูเขาคิชฌกูฏ ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผมที่เหวสำหรับทิ้งโจร ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผมที่กาฬสลาข้างภูเขาสีลิลิ ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผมที่ถ้ำสัตตบรรณคูหาข้างภูเขาวะระ ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผมที่เยี่ยมเขาต้ปโปศนทิกะใกล้สี่วัน ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผมที่ชอกเขาโคมภู ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผมที่ชอกเขาตินทุกะ ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผมที่ชอกเขาโกปะตะ ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผมที่ตโปทาราม ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผมที่ชีวกัมพวัน ขอนท่านจงแต่งตั้งเสนาสนะให้พวกกระผมที่มีททกัจฉิมฤคทายวัน ท่านพระทัฬหฬลบุตรจึงเข้าตุตถฌานมีเตโชกสิณเป็นอารมณ์ มีองคฺลีส่องแสงสว่างเดินนำหน้าภิภษุเหล่านั้นไป แม้ภิภษุเหล่านั้นก็เดินตามหลังท่านพระทัฬหฬลบุตรไปโดยแสงสว่างนั้นแล ท่านพระทัฬหฬลบุตรแต่งตั้งเสนาสนะสำหรับภิภษุเหล่านั้น โดยชี้แจงอย่างนี้ว่า นี่เตียง นี่ตั่ง นันฟูก นี่หมอน นี่ที่ถ้ายอจจาระ นี่ที่ถ้ายปัสสาวะ นี่น้ำฉัน นี่น้ำใช้ นี่ไม้เท้า นี่ระเบียบขกติกาสงฆ์ ควรเข้เวลานี้ ควรออกเวลานี้ ครันแต่งตั้งเสร็จแล้ว กลับมาสู่พระเวฬุวันวิหารตามเดิม.

เรื่องพระเมตติยะและพระภุมมชกะ

[๕๔๒] ก็โดยสมัยนั้นแล พระเมตติยะและพระภุมมชกะ เป็นพระบวชใหม่ และมีบุญน้อย เสนาสนะของสงฆ์ชนิดเลวและอาหารอย่างเลว ย่อมตกถึงแก่เธอทั้งสอง ครั้งนั้นชาวบ้านในพระนครราชคฤห์ชอบถวาย เนยใสบ้าง น้ำมันบ้าง แกงที่มีรสดีๆ บ้าง ซึ่งจัดปรุงเฉพาะพระเถระทั้งหลาย ส่วนพระเมตติยะและพระภุมมชกะ เขาถวายอาหารอย่างธรรมดาตามแต่จะหาได้ เป็นชนิดปลายข้าว มีน้ำส้มเป็นกับ เวลาหลังอาหาร เธอทั้งสองกลับจากบิณฑบาตแล้วเที่ยวถามพวกภิภษุผู้เถระว่า ในโรงฉันของพวกท่านมีอาหารอะไรบ้างขอรับ ในโรงฉันของพวกท่านมีอาหารอะไรบ้างขอรับ พระเถระบางพวกบอกอย่างนี้ว่า พวกเรามีเนยใส น้ำมัน แกงที่มีรสอร่อยๆ ขอรับ ส่วนพระเมตติยะและพระภุมมชกะพูดอย่างนี้ว่า พวกกระผมไม่มีอะไรเลยขอรับ มีแต่อาหารอย่างธรรมดาตามแต่ที่จะหาได้ เป็นชนิดปลายข้าวมีน้ำส้มเป็นกับ.

[๕๔๓] สมัยต่อมา คหบดีผู้ชอบถวายอาหารที่ดี ถวายภัตตาหารวันละ ๔ ที่แก่สงฆ์ เป็นนิจกัต เขาพร้อมด้วยบุตรภรรยาอากาศอยู่ใกล้ๆ ในโรงฉัน คนอื่นๆ ย่อมถามด้วยข้าวสุก กับข้าว น้ำมัน แองที่มีรสอร่อย คราวนั้น ภคตฺตเทสก์ ได้ถวายภัตตาหารของคหบดีผู้ชอบ ถวายอาหารที่ดี แก่พระเมตติยะและพระภุมมชกะ เพื่อฉันในวันรุ่งขึ้น ขณะนั้นท่านคหบดีไปสู่ อารามด้วยกรณียะบางอย่าง แล้วเข้าไปหาท่านพระทัฬหฬลบุตรถึงที่สำนัก ครั้นนั้มีสการท่าน ทัฬหฬลบุตรแล้วนั้ ฃ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ท่านพระทัฬหฬลบุตรยังท่านคหบดีผู้นั้แล้ว ให้ เห็นแจ้ง ให้สมาทาน ให้อาจหาญ ให้ร่าเริงด้วยธรรมิกถา ครั้นแล้วท่านคหบดีได้เรียนถาม ท่านว่า ภัตตาหารเพื่อจะฉันในวันพรุ่งนี้ที่เรือนของเกล้ากระหม พระคุณเจ้าจัดถวายแก่ภิกษุรูปไหน ขอรับ

ท่านพระทัฬหฬลบุตรตอบว่า อาตมาจัดให้แก่พระเมตติยะกับพระภุมมชกะแล้ว จั้ ขณะนั้น ท่านคหบดีได้มีความน้อยใจว่า โฉนภิกษุผู้ลามกจักฉันภัตตาหารในเรือนเราเล่า แล้วไปเรือนสังฆญิกคนใช้ไว้ว่า แม่สาวใช้ เจ้าจงจัดอาสนะไว้ที่ชุ่มประตู่ แล้วองศาภิกษุผู้จะ มานั้ภัตตาหารในวันพรุ่งนี้ ด้วยปลายข้าว มีน้ำส้มเป็นกับ

หญิกคนใช้รับคำของท่านคหบดีว่า อย่างนั้น เจ้าคะ ครั้งนั้น พระเมตติยะและพระภุมมชกะกล่าวแก่กันว่า คุณเมื่อวานนี้ ท่านภคตฺตเทสก์ จัดภัตตาหารในเรือนท่านก็ลยณถั้ตติคคหบดีให้พวกเรา พรุ่งนี้ท่านคหบดีพร้อมด้วยบุตรภรรยาจัก อองศาเราอยู่ใกล้ๆ คนอื่นๆ จักถามด้วยข้าวสุก กับข้าว น้ำมัน แองที่มีรสอร่อยๆ ด้วย ความดีใจนั้น แล ตกกลางคืนเธอทั้งสองนั้นจำวดหลับไม่เต็มตื่น ครั้นเวลาเช้า พระเมตติยะ และพระภุมมชกะ ครอบอันตราวาสกแล้ว ถือบาตรและจีวรเดินเข้าไปยังนิเวศน์ของกัลยณถั้ตติคคหบดี

หญิกใช้นั้ได้แลเห็นพระเมตติยะและพระภุมมชกะ กำลังเดินมาแต่ไกล ครั้นแล้วจึงปู อาสนะถวายที่ชุ่มประตู่ แล้วกล่าวว้ นิมนตฺนั้ เจ้าคะ

จึงพระเมตติยะและพระภุมมชกะนั้กว่า ภัตตาหารจะยังไม่เสร็จเป็นแน่ เขาจึงให้เรานั้ ฝักที่ชุ่มประตู่ก่อน

ขณะนั้นหญิกคนใช้นำอาหารปลายข้าว ซึ่งมีน้ำฝักคองเป็นกับเข้าไปถวายกล่าวอาราธนา ว่านิมนตฺฉันเถิด เจ้าคะ

พ. นองหญิก พวกฉันเป็นพระรับฉันนิจกัต จั้

ญ. ดิฉันทราบแล้วเจ้าคะว่า พระคุณเจ้าเป็นพระรับฉันนิจกัต แต่เมื่อวานนี้เอง ท่านคหบดีได้สั่งดิฉันไว้ว่า แม่สาวใช้ เจ้าจงจัดอาสนะไว้ที่ซุ้มประตู แล้วองคาสภิกษุผู้จะมาฉันภัตตาหารในวันพรุ่งนี้ ด้วยปลายข้าว มีน้ำส้มเป็นกับ ดั่งนี้ นิมนต์ฉันเถิด เจ้าคะ

จึงพระเมตติยะและพระภุมมชกะปรึกษากันว่า อาวุโส เมื่อวานนี้เอง ท่านคหบดีไปสู่อารามในสำนักพระทัฬหฬลบุตร พวกเราคงถูกพระทัฬหฬลบุตร ขยงในสำนักคหบดีเป็นแน่นอนทีเดียว เพราะความเสียนั้นแล เธอทั้งสองรูปนั้นฉันไม่ได้ตั้งใจนี้ ครั้นกลับจากบิณฑบาตถึงอารามในเวลาหลังอาหาร เก็บบาตรและจีวรแล้ว นั่งรัดเข่าด้วยผ้าสังฆาฏิอยู่ภายนอกซุ้มประตูอาราม นิ่งอั้น เก้อเงิน คอดก ก้มหน้า ชบเซา ไม่พูดจา.

เรื่องภิกษุณีเมตติยา

[๕๔๔] ครั้งนั้นแล ภิกษุณีเมตติยาเข้าไปหาพระเมตติยะและพระภุมมชกะถึงสำนัก ครั้นแล้วได้กล่าวคำนี้ว่า ดิฉันไหว้เจ้าคะ

เมื่อนางกล่าวอย่างนั้นแล้ว พระเมตติยะและพระภุมมชกะก็มีได้ทักทายปราศรัย นางจึงกล่าวว่าดิฉันไหว้เจ้าคะ เป็นครั้งที่สอง แม้ครั้งที่สอง พระเมตติยะและพระภุมมชกะก็มีได้ทักทายปราศรัย นางจึงได้กล่าวอีกเป็นครั้งที่สามว่า ดิฉันไหว้เจ้าคะ แม้ครั้งที่สาม พระเมตติยะและพระภุมมชกะก็มีได้ทักทายปราศรัย

ภิกษุณีเมตติยาถามว่า ดิฉันผิดอย่างไรต่อพระคุณเจ้าๆ ไม่ทักทายปราศรัยกับดิฉัน เพื่อประสงค์อะไร?

ภิกษุทั้งสองตอบว่า ก็จริงอย่างนั้นแหละ น้องหญิง พวกเราถูกพระทัฬหฬลบุตรเบียดเบียนอยู่ เธอยังเพิกเฉยได้

เม. ดิฉันจะช่วยเหลืออย่างไร เจ้าคะ

ภ. น้องหญิง ถ้าเธอเต็มใจช่วย วันนี้แหละพระผู้มีพระภาคต้องให้พระทัฬหฬลบุตรสึก

เม. ดิฉันจะทำอย่างไร ดิฉันสามารถจะช่วยเหลือได้ด้วยวิธีไหน

ภ. มาเถิด น้องหญิง เธอจงเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ครั้นแล้วจึงกราบทูลอย่างนี้ว่า พระพุทธเจ้าข้า กรรมนี้ไม่มิดเม้น ไม่สมควร ทิศที่ไม่มีภัย ไม่มีจัญไร ไม่มีอันตราย บัดนี้กลับมาภัย มีจัญไร มีอันตราย ณ สถานที่ไม่มีลม บัดนี้กลับมาลมแรงขึ้น หม่อมฉันถูกพระคุณเจ้าทัฬหฬลบุตรประทุษร้ายคล้ายน้ำถูกไฟเผา พระพุทธเจ้าข้า

ภิกษุณีเมตติยา รับคำของพระเมตติยะและพระภุมมชกะ ว่าตกลงเจ้าคะ แล้วเข้าไป
เฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ครั้นถวายบังคมแล้ว ได้ยืนอยู่ ณ ที่ควรข้างหนึ่งกราบทูลว่า
พระพุทธเจ้าข้า กรรมนี้ไม่มีคัมภีร์ ไม่สมควร ทิศที่ไม่มีภัย ไม่มีจัญไร ไม่มีอันตราย บัดนี้
กลับมามีภัย มีจัญไร มีอันตราย ณ สถานที่ไม่มีลม บัดนี้กลับมามีลมแรงขึ้น หม่อมฉันถูก
พระคุณเจ้า ทักพมัลลบุตร ประทุษร้าย คล้ายน้ำถูกไฟเผา พระพุทธเจ้าข้า.

ประชุมสงฆ์ทรงสอบสวน

[๕๔๕] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นคัมภีร์นั้น
ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระทักพมัลลบุตรว่า ดูกรทัฬหะ เธอยังระลึกได้
หรือว่า เป็นผู้ทำกรรมคังนางภิกษุณีนี้กล่าวหา

ท่านพระทักพมัลลบุตรกราบทูลว่า พระพุทธเจ้าข้า พระองค์ย่อมทรงทราบ ว่า ข้าพระ-
พุทธเจ้าเป็นฉันใด

แม้ครั้งที่สองแล พระผู้มีพระภาคทรงสอบถามท่านพระทักพมัลลบุตรว่า ดูกรทัฬหะ
เธอยังระลึกได้หรือว่า เป็นผู้ทำกรรมคังนางภิกษุณีนี้กล่าวหา

ท่านพระทักพมัลลบุตรกราบทูลว่า พระพุทธเจ้าข้า พระองค์ย่อมทรงทราบ ว่า ข้าพระพุท-
ธเจ้าเป็นฉันใด

แม้ครั้งที่สามแล พระผู้มีพระภาคทรงสอบถามท่านพระทักพมัลลบุตรว่า ดูกรทัฬหะ
เธอยังระลึกได้หรือว่า เป็นผู้ทำกรรมคังนางภิกษุณีนี้กล่าวหา

ท่านพระทักพมัลลบุตรกราบทูลว่า พระพุทธเจ้าข้า พระองค์ย่อมทรงทราบ ว่า ข้าพระพุท-
ธเจ้าเป็นฉันใด

ภ. ดูกรทัฬหะ บัณฑิตย่อมไม่กล่าวแก้คำกล่าวหาเช่นนี้ ถ้าเธอทำก็จงบอกว่าเป็น ถ้าเธอ
ไม่ได้ทำ ก็จงบอกว่าเป็นไม่ได้ทำ

ท. พระพุทธเจ้าข้า ตั้งแต่ข้าพระพุทธเจ้าเกิดมา แม้โดยความฝันก็ยังไม่รู้จักเสพเมถุน
ธรรม จะกล่าวไยถึงเมื่อตอนตื่นอยู่เล่า

ลำดับนั้นแล พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้
แล พวกเธอจงให้ภิกษุณีเมตติยาสึกเสีย และจงสอบสวนภิกษุเหล่านี้ รับสั่งดังนี้แล้ว
พระองค์เสด็จลุกขึ้นจากที่ประทับ เข้าพระวิหาร

หลังจากนั้น ภิกษุทั้งหลายได้ให้ภิกษุณีเมตติยาสิกข์ จึงพระเมตติยะและพระภุมมชกะ ได้แถลงเรื่องนี้แก่ภิกษุทั้งหลายว่า อาวุโสทั้งหลาย ขอท่านทั้งหลาย อย่าให้ภิกษุณีเมตติยาสิกข์เลย นางไม่ผิดอะไร พวกกระผมแค้นเคือง ไม่พอใจ มีความประสงค์จะให้ท่านพระทัฬหฬลบุตร เคลื่อนจากพรหมจรรย์ จึงได้ให้นางใส่โคล้

ภิกษุทั้งหลายกล่าวว่า อาวุโสทั้งหลาย ก็นี้พวกคุณ โจทท่านพระทัฬหฬลบุตรด้วยธรรมมีโทษถึงปาราชิก อันหามูลมิได้หรือ

ภิกษุสองรูปนั้นสารภาพว่า อย่างนั้น ขอรับ

บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย สันโดษ มีความละอาย มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ศึกษา ต่างพากันฟังโทษ ตีเตียน โพนทนาว่า ไฉนพระเมตติยะและพระภุมมชกะ จึงได้โจทท่านพระทัฬหฬลบุตรด้วยธรรมมีโทษถึงปาราชิก อันหามูลมิได้เล่า แล้วกราบทูลเนื้อความนั้นแด่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามพระเมตติยะและพระภุมมชกะว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ข่าว่า พวกเธอโจททัฬหฬลบุตร ด้วยธรรมมีโทษถึงปาราชิก อันหามูลมิได้ จริงหรือ

ภิกษุสองรูปนั้นทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า ดูกร โมฆบุรุษทั้งหลาย ไฉน พวกเธอจึงได้โจททัฬหฬลบุตรด้วยธรรมมีโทษถึงปาราชิกอันหามูลมิได้เล่า การกระทำของพวกเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของพวกเธอนั้นเป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่น ของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนพระเมตติยะและพระภุมมชกะ โดยเอนกปริยาย ดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบ่ารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สันโดษ ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบ่ารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อากาที่นำเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารถนาความเพียร โดยเอนกปริยาย แล้วทรงกระทำธรรมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า

อุกรกิริยาทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่กิริยาทั้งหลาย อาศัย
อำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อ
ข่มบุคคลผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งกิริยาผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบัง
เกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยัง
ไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระ
สัทธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

อุกรกิริยาทั้งหลาย ก็แล พวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระบัญญัติ

๑๒. ๘. อนึ่ง กิษุใด ชัดใจ มีโทษะ ไม่แข่งขึ้น ตามกำจัด ซึ่งกิริยา
ด้วยธรรมมีโทษถึงปาราชิก อันหามูลมิได้ ด้วยหมายว่า แม้ไหนเราจะยังเธอให้
เคลื่อนจากพรหมจรรย์นี้ได้ ครั้นสมัยอื่นแต่นั้นอันผู้ใดผู้หนึ่ง ถือเอาตามก็ตาม ไม่
ถือเอาตามก็ตาม แต่อธิกรณ์นั้น เป็นเรื่องหามูลมิได้ แลกิริยาอันอิงโทษะอยู่ เป็น
สังฆาทิเสส.

เรื่องพระเมตติยะและพระภุมมชกะ จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๕๔๖] บทว่า อนึ่ง ... ใด ความว่า ผู้ใด คือผู้เช่นใด มีการทำงานอย่างใด มีชาติ
อย่างใด มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกคิอย่างใด มีกรรมเครื่องอยู่อย่างใด มีอารมณ์
อย่างใด เป็นเถระก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า
อนึ่ง ... ใด

บทว่า กิษุ ความว่า ที่ชื่อว่า กิษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้ขอ ชื่อว่า กิษุ เพราะ
อรรถว่า ประพฤติกิริยาจริยวัตร ชื่อว่า กิษุ เพราะอรรถว่า ทรงผืนผ้าที่ถูกทำลายแล้ว ชื่อว่า
กิษุ โดยสมญา ชื่อว่า กิษุ โดยบัญญัติ ชื่อว่า กิษุ พระอรรถว่า เป็นเอหิกิษุ ชื่อว่า
กิษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า กิษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้
เจริญ ชื่อว่า กิษุ เพราะอรรถว่า มีสารธรรม ชื่อว่า กิษุ เพราะอรรถว่า เป็นพระเสขะ
ชื่อว่า กิษุ เพราะอรรถว่า เป็นพระอเสขะ ชื่อว่า กิษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้อันสงฆ์

พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้ ด้วยญัตติจตุตถกรรม อันกำเริบ ควรแก่ฐานะ บรรดาภิกษุเหล่านั้น
ภิกษุที่สงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้ ด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะนี้
ชื่อว่า ภิกษุ ที่ทรงประสงค์ในอรรถนี้

บทว่า ซึ่งภิกษุ หมายถึงภิกษุอื่น

บทว่า ชัดใจ มีโทษะ คือ โกรธ ไม่ถูกใจ ไม่พอใจ แค้นใจ เจ็บใจ

บทว่า ไม่เข้มแข็ง คือ เป็นคนมีใจไม่เข้มแข็ง เพราะความโกรธนั้น เพราะโทษะ
นั้น เพราะความไม่ถูกใจนั้น และเพราะความไม่พอใจนั้น

ที่ชื่อว่า อันหามูลมิได้ คือ ไม่ได้เห็น ไม่ได้ยิน ไม่ได้รังเกียจ

บทว่า ด้วยธรรมมีโทษถึงปาราชิก คือ ด้วยปาราชิกธรรม ทั้ง ๔ สิกขาบท สิกขาบท
ใด สิกขาบทหนึ่ง

บทว่า ตามกัจจ ได้แก่ใจเอง หรือสั่งให้ใจ

พากษ์ว่า แม้ใจเราจะยังเธอให้เคลื่อนจากพรหมจรรย์นี้ได้ ความว่า ให้เคลื่อน
จากภิกษุภาพ ให้เคลื่อนจากสมณธรรม ให้เคลื่อนจากศีลขันธ์ ให้เคลื่อนจากคุณคือตบะ

[๕๔๖] คำว่า ครั้นสมัยอื่นแต่นั้น ความว่า เมื่อขณะคราวครู่หนึ่งที่ภิกษุผู้ถูกตาม
กัจจนั้น ผ่านไปแล้ว

บทว่า อันผู้ใดผู้หนึ่งถือเอาตามก็ตาม คือ ภิกษุเป็นผู้ถูกตามกัจจด้วยเรื่องใด มีคน
เชื่อในเพราะเรื่องนั้นก็ตาม

บทว่า ไม่ถือเอาตามก็ตาม คือ ไม่มีใครๆ พுகถึง

[๕๔๗] ที่ชื่อว่า อธิกรณ์ ได้แก่อธิกรณ์ ๔ อย่าง คือวิวาทาทิกรณ์ ๑ อนุวาทาทิกรณ์ ๑
อาปัตตาทิกรณ์ ๑ กิจจาทิกรณ์ ๑

[๕๔๘] คำว่า แลภิกษุอื่นอิงโทษะอยู่ ความว่า ภิกษุกล่าวปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าพุด
เปล่าๆ พุดเท็จ พุดไม่จริง ข้าพเจ้าไม่รู้ ได้พุดแล้ว

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์เท่านั้นให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้น ชักเข้าหาอาบัติเดิม
ให้มันต์ เรียกเข้าหมู่ ไม่ใช่คณะมารูปด้วยกัน ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะฉะนั้นจึงตรัส
เรียกว่า สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือ เป็นชื่อของอาบัตินิกาย
นั้นแล แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาษณีย์

ไม่เห็น โจทว่าได้เห็น

[๕๕๐] ภิกษุผู้โจทก์ไม่เห็นภิกษุผู้กำลังต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทเชื่อว่า ข้าพเจ้าได้เห็น ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

ไม่ได้ยิน โจทว่าได้ยิน

ภิกษุผู้โจทก์ไม่ได้ยินว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทเชื่อว่า ข้าพเจ้าได้ยิน ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

ไม่รังเกียจ โจทว่ารังเกียจ

ภิกษุผู้โจทก์ไม่รังเกียจว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทเชื่อว่า ข้าพเจ้ารังเกียจ ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

โจทก์ไม่เห็น

[๕๕๑] ภิกษุผู้โจทก์ไม่เห็นภิกษุผู้กำลังต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทเชื่อว่า ข้าพเจ้าได้เห็นและได้ยิน ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ไม่เห็นภิกษุผู้กำลังต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทเชื่อว่า ข้าพเจ้าได้เห็น และรังเกียจ ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ไม่เห็นภิกษุผู้กำลังต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทเชื่อว่า ข้าพเจ้าได้เห็น ได้ยิน และรังเกียจ ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย

พระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติ
สังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด.

โจทก์ไม่ได้ยิน

ภิกษุผู้โจทก์ไม่ได้ยินว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทก์เห็นว่า ข้าพเจ้าได้ยิน และ
รังเกียจ ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร
อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ
คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ไม่ได้ยินว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทก์เห็นว่า ข้าพเจ้าได้ยิน และ
ได้เห็น ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร
อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ
คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ไม่ได้ยินว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทก์เห็นว่า ข้าพเจ้าได้ยิน รังเกียจ
และได้เห็น ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร
อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ
คำพูด.

โจทก์ไม่รังเกียจ

ภิกษุผู้โจทก์ไม่รังเกียจว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทก์เห็นว่า ข้าพเจ้ารังเกียจ และ
ได้เห็น ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร
อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ
คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ไม่รังเกียจว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทก์เห็นว่า ข้าพเจ้ารังเกียจ และ
ได้ยิน ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร
อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ
คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ไม่รังเกียจว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม ถ้าโจทก์เห็นว่า ข้าพเจ้ารังเกียจ ได้เห็น
และได้ยิน ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร

ผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาकยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณา
ก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาติเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ได้ยินว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม มีความสงสัยในเรื่องที่ได้ยิน คือได้ยิน
แล้วกำหนดไม่ได้ ระลึกไม่ได้ ลืมเสีย ถ้าโจทก์เชื่อว่า ข้าพเจ้าได้ยิน รังเกียจและได้เห็น
ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาकยบุตร อุโบสถก็ดี
ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาติเสส ทุกๆ คำพูด.

โจทก์รังเกียจ สงสัย

ภิกษุผู้โจทก์รังเกียจว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม มีความสงสัยในเรื่องที่รังเกียจ คือ
รังเกียจแล้วกำหนดไม่ได้ ระลึกไม่ได้ ลืมเสีย ถ้าโจทก์เชื่อว่า ข้าพเจ้ารังเกียจและได้เห็น ท่าน
เป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาकยบุตร อุโบสถก็ดี
ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาติเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์รังเกียจว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม มีความสงสัยในเรื่องที่รังเกียจ คือรังเกียจ
แล้วกำหนดไม่ได้ ระลึกไม่ได้ ลืมเสีย ถ้าโจทก์เชื่อว่า ข้าพเจ้ารังเกียจและได้ยิน ท่านเป็น
ผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาकยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี
สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาติเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์รังเกียจว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม มีความสงสัยในเรื่องที่รังเกียจ คือ
รังเกียจแล้วกำหนดไม่ได้ ระลึกไม่ได้ ลืมเสีย ถ้าโจทก์เชื่อว่า ข้าพเจ้ารังเกียจ ได้เห็นและ
ได้ยิน ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาकยบุตร
อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาติเสส ทุกๆ
คำพูด.

โจทก์ไม่เห็น สั่งให้โจทก์ว่าได้เห็น

[๕๕๔] ภิกษุผู้โจทก์ไม่เห็นภิกษุผู้กำลังต้องปาราชิกกรรม ถ้าสั่งให้โจทก์เชื่อว่า ข้าพเจ้า
ได้เห็น ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาकยบุตร
อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาติเสส ทุกๆ
คำพูด.

โจทก์รังเกียจ สงสัย สั่งให้โจท

ภิกษุผู้โจทก์รังเกียจว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม มีความสงสัยในเรื่องที่รังเกียจ คือรังเกียจ แล้วกำหนดไม่ได้ ระลึกไม่ได้ ลืมเสีย ถ้าสั่งให้โจทเธอ ว่าข้าพเจ้าได้รังเกียจ ได้เห็น ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระสาวกบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่ได้ร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์รังเกียจว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม มีความสงสัยในเรื่องที่รังเกียจ คือรังเกียจ แล้วกำหนดไม่ได้ ระลึกไม่ได้ ลืมเสีย ถ้าสั่งให้โจทเธอ ว่าข้าพเจ้าได้รังเกียจ ได้ยิน ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระสาวกบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์รังเกียจว่า ภิกษุต้องปาราชิกกรรม มีความสงสัยในเรื่องที่รังเกียจ คือรังเกียจ แล้วกำหนดไม่ได้ ระลึกไม่ได้ ลืมเสีย ถ้าสั่งให้โจทเธอ ว่าข้าพเจ้าได้รังเกียจ ได้เห็น ได้ยิน ท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระสาวกบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด.

ความเห็น ๔ อย่าง

[๕๕๘] จำเลยเป็นผู้ไม่บริสุทธิ์ โจทก์มีความเห็นว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ ๑

จำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ โจทก์มีความเห็นว่า เป็นผู้ไม่บริสุทธิ์ ๑

จำเลยเป็นผู้ไม่บริสุทธิ์ โจทก์มีความเห็นว่า เป็นผู้ไม่บริสุทธิ์ ๑

จำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ โจทก์มีความเห็นว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ ๑.

[๕๕๙] ภิกษุต้องปาราชิกกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งยอมเป็นผู้ไม่บริสุทธิ์ ถ้าภิกษุผู้โจทก์เห็นว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่ขอโอกาสต่อเธอก่อนแล้วโจทเธอ หมายถึงให้เคลื่อน ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุต้องปาราชิกกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งยอมเป็นผู้ไม่บริสุทธิ์ ถ้าภิกษุผู้โจทก์เห็นว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ ขอโอกาสต่อเธอก่อนแล้วโจทเธอ หมายถึงให้เคลื่อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ภิกษุต้องปาราชิกกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งยอมเป็นผู้ไม่บริสุทธิ์ ถ้าภิกษุผู้โจทก์เห็นว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่ขอโอกาสต่อเธอก่อนแล้วโจทเธอ หมายถึงดำ ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติปาจิตตีย์ ในเพราะโอมสวาท ๑

#๑ โอมสวาท คือคำพูดเสียดแทงให้เจ็บใจ.

ภิกษุไม่ต้องปาราชิกกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งย่อมเป็นผู้บริสุทธิ์ ถ้าภิกษุผู้โจทก์เห็นว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่ขอโอกาสต่อเธอก่อนแล้วโจทเธอ หมายถึงว่า ต้องอาบัติทุกกฏ กับอาบัติปาจิตติย์ ในเพราะโอมสวาท

ภิกษุไม่ต้องปาราชิกกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งย่อมเป็นผู้บริสุทธิ์ ถ้าภิกษุผู้โจทก์เห็นว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ ขอโอกาสต่อเธอก่อนแล้วโจทเธอ หมายถึงว่า ต้องอาบัติปาจิตติย์ ในเพราะโอมสวาท.

อนาปัตติวาร

[๕๖๓] ภิกษุจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ ภิกษุโจทก์มีความเห็นว่าเป็นผู้ไม่บริสุทธิ์ ๑ ภิกษุจำเลย เป็นผู้ไม่บริสุทธิ์ ภิกษุโจทก์มีความเห็นว่าเป็นผู้ไม่บริสุทธิ์ ๑ ภิกษุวิกลจริต ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

สิกขาบทที่ ๘ จบ.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๕

เรื่องพระเมตติยะ และพระภุมมชกะ

[๕๖๕] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้น พระเมตติยะและพระภุมมชกะ กำลังลงจากภูเขาอิสิมกุฏ ได้แลเห็นแพะผู้กับแพะเมียกำลังสมจรกัน ครั้นแล้วได้พูดอย่างนี้ว่า อวูโส ฝิฉะนั้น พวกเราจะสมมติแพะผู้นี้เป็นพระทัฬหฬลบุตร สมมติแพะเมียนี้เป็นภิกษุณี เมตติยา จักกล่าวอย่างนี้ว่า อวูโสทั้งหลาย ครั้งก่อน พวกกระผมได้กล่าวหาพระทัฬหฬลบุตร ด้วยได้ยิน แต่บัดนี้พวกกระผมได้เห็นพระทัฬหฬลบุตรปฏิบัติผิดในภิกษุณี เมตติยาด้วยตนเอง เธอทั้งสองได้สมมติแพะผู้นี้เป็นพระทัฬหฬลบุตร สมมติแพะเมียนั้นเป็นภิกษุณีเมตติยาแล้ว จึงแจ้งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า อวูโสทั้งหลาย เมื่อก่อนพวกกระผมได้กล่าวหาพระทัฬหฬลบุตร ด้วยได้ยิน แต่บัดนี้ พวกกระผมได้เห็นพระทัฬหฬลบุตรปฏิบัติผิด ในภิกษุณีเมตติยาด้วยตนเอง ภิกษุทั้งหลายกล่าวอย่างนี้ว่า อวูโส ท่านทั้งหลายอย่าได้กล่าวอย่างนี้ ท่านพระทัฬหฬลบุตร จักไม่ทำกรรมเช่นกล่าวมานี้ แล้วกราบทูลเนื้อความนั้นแก่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงสอบถาม

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระทัฬหฬลบุตรว่า ดูกรทัฬหฬ เธอยังระลึกได้หรือว่าเป็นผู้ทำกรรมอย่างที่ภิกษุเหล่านี้กล่าวหา

ท่านพระทัฬหฬลบุตร กราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระองค์ย่อมทรงทราบว่าจะเข้าพระพุทธรเจ้าเป็นฉนฺได

แม้ครั้งที่สองแล พระผู้มีพระภาคได้ตรัสสอบถามท่านพระทัฬหฬลบุตรว่า ดูกรทัฬหฬ เธอยังระลึกได้หรือว่าเป็นผู้ทำกรรมอย่างที่ภิกษุเหล่านี้กล่าวหา

ท่านพระทัฬหฬลบุตร กราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระองค์ย่อมทรงทราบว่าจะเข้าพระพุทธรเจ้าเป็นฉนฺได

แม้ครั้งที่สามแล พระผู้มีพระภาคได้ตรัสสอบถามท่านพระทัฬหฬลบุตรว่า ดูกรทัฬหฬ เธอยังระลึกได้หรือว่าเป็นผู้ทำกรรมอย่างที่ภิกษุเหล่านี้กล่าวหา

ท่านพระทัฬหฬลบุตร กราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระองค์ยอมทรงทราบว่า ข้าพระพุทธเจ้าเป็นฉนใด

ภ. คูกรทัฬพะ คนฉลลดย่อมไม่แก้ข้อกล่าวหาอย่างนี้ ถ้าเธอทำ จงบอกว่ำทำ ถ้าเธอ ไม่ได้ทำ จงบอกว่ำไม่ได้ทำ

ท. ตั้งแต่ข้าพระพุทธเจ้าเกิดมา แม้โดยความฝันก็ยังไม่รู้จักเสพเมณธรรม จะกล่าวไป ถึงเมื่อต้นอยู่ พระพุทธเจ้าข้า

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า คูกรภิกษุทั้งหลายฉนั้น พวก เธอจงสอบสวนภิกษุพวกนี้ ครันรับสั่งเท่านั้นแล้วเสด็จลุกจากที่ประทับ เข้าพระวิหาร จึงภิกษุ เหล่านั้นได้ทำการสอบสวนพระเมตติยะ และพระภุมมชกะ เมื่อเธอทั้งสองถูกสอบสวน ได้แจ้ง เรื่องนี้แก่ภิกษุทั้งหลายแล้ว

ภิกษุทั้งหลายถามว่า อาวุโสทั้งหลาย ก็พวกท่านถือเอาเอกเทศบางแห่ง แห่งอริกรณ อันเป็นเรื่องอื่นให้เป็นเพียงเลศ แล้วตามก่ำจัดท่านพระทัฬหฬลบุตร ด้วยธรรมอันมีโทษถึง ปาราชิกหรือ

พระเมตติยะและพระภุมมชกะรับว่ำ จริงอย่างนั้น ขอรับ

บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย สัน โดย มีความละออย มีความรังเกียจผู้ใครต่อสิกขา ต่างพากันเพ่งโทษ ตีเตียน โพนทนาว่า โฉนพระเมตติยะและพระภุมมชกะ จึงได้ถือเอาเอก เทศบางแห่ง แห่งอริกรณอันเป็นเรื่องอื่นให้เป็นเพียงเลศ แล้วตามก่ำจัดท่านพระทัฬหฬลบุตร ด้วยธรรมอันมีโทษถึงปาราชิกแล้ว แล้วกราบทูลเนื้อความนั้นแต่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นค้ำมูลนั้น ใน เพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามพระเมตติยะและพระภุมมชกะว่า คูกรภิกษุทั้งหลาย ข่ำวว่า พวกเธอถือเอาเอกเทศบางแห่ง แห่งอริกรณอันเป็นเรื่องอื่นให้เป็นเพียงเลศ แล้วตามก่ำจัด พระทัฬหฬลบุตร ด้วยธรรมอันมีโทษถึงปาราชิกจริงหรือ

ภิกษุสองรูปนั้นทูลรับว่ำ จริงพระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงตีเตียนว่ำ คูกร โหมขบรุชทั้งหลาย โฉนพวกเธอจึงได้ถือ เอาเอกเทศบางแห่ง แห่งอริกรณอันเป็นเรื่องอื่นให้เป็นเพียงเลศ แล้วตามก่ำจัดพระทัฬหฬล-

บุตร ด้วยกรรมมีโทษถึงปาราชิกเล่า ดูกร โขชนบุรุษทั้งหลาย การกระทำของพวกเธอนั้นไม่เป็นไป เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของพวกเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนพระเมตติยะ และพระกุมภชะ โดยอเนกปริยายดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบำรุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สันโดษ ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบำรุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอเนกปริยายแล้วทรงกระทำธรรมีกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระบัญญัติ

๑๓. ๕. อนึ่ง ภิกษุใด ขัดใจ มีโทษะ ไม่แหม่มขึ้น ถือเอาเอกเทศบางแห่ง แห่งอธิกรณ์อันเป็นเรื่องอื่น ให้เป็นเพียงเลศ ตามกำจัดซึ่งภิกษุ ด้วยกรรมอันมีโทษถึงปาราชิก ด้วยหมายว่า แม้ไหนเราจักยังเธอให้เคลื่อนจากพรหมจรรย์นี้ได้ ครั้นสมัยอื่นแต่นั้น อันผู้ใดผู้หนึ่งถือเอาตามก็ตาม ไม่ถือเอาตามก็ตาม แต่อธิกรณ์นั้น เป็นเรื่องอื่นแท้ เอกเทศบางแห่ง เธอถือเอาพอเป็นเลศ แลภิกษุขันธโทสะอยู่ เป็นสังฆาติเสส.

เรื่องพระเมตติยะและพระกุมภชะ จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๕๖๕] บทว่า อนึ่ง ... ไต ความว่า ผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีการทำงานอย่างใด มีชาติ
อย่างใด มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกคิอย่างใด มีกรรมเครื่องอยู่อย่างใด มีอารมณ์อย่างใด
เป็นเถระก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า อนึ่ง ... ไต

บทว่า ภิกษุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะ
อรรถว่าประพฤติภิกขาจริยวัตร ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าทรงผืนผ้าที่ถูกทำลายแล้ว ชื่อว่า
ภิกษุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกษุ โดยปฏิญญา ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นเอหิภิกษุ ชื่อว่า
ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็น
ผู้เจริญ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า มีสารธรรม ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระเสขะ
ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระอเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อันสงฆ์พร้อม
เพรียงกันอุปสมบทให้ด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ บรรดาภิกษุเหล่านั้น ภิกษุ
ที่สงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้ ด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะนี้ ชื่อว่า
ภิกษุ ที่ทรงประสงค์ในอรรถนี้

บทว่า ซึ่งภิกษุ หมายภิกษุอื่น

บทว่า ขัดใจ มีโทษะ คือ โกรธ ไม่ถูกใจ ไม่พอใจ แค้นใจ เจ็บใจ

บทว่า ไม่แช่มชื่น คือ เป็นคนมีใจไม่ชุ่มชื่น เพราะความโกรธนั้น เพราะโทษะนั้น
เพราะความไม่ถูกใจนั้น และเพราะความไม่พอใจนั้น

[๕๖๖] บทว่า แห่งอริกรณอันเป็นเรื่องอื่น คือ เป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ หรือเป็น
ส่วนอื่นแห่งอริกรณ

[๕๖๗] อริกรณเป็นส่วนอื่นแห่งอริกรณ อย่างไร

๑. วิวาทาธิกรณ เป็นส่วนอื่นแห่งอนุวาทาธิกรณ อาปัตตาธิกรณ และกิจจาธิกรณ
  ๒. อนุวาทาธิกรณ เป็นส่วนอื่นแห่งอาปัตตาธิกรณ กิจจาธิกรณ และวิวาทาธิกรณ
  ๓. อาปัตตาธิกรณ เป็นส่วนอื่นแห่งกิจจาธิกรณ วิวาทาธิกรณ และอนุวาทาธิกรณ
  ๔. กิจจาธิกรณ เป็นส่วนอื่นแห่งวิวาทาธิกรณ อนุวาทาธิกรณ และอาปัตตาธิกรณ
- อย่างนี้ อริกรณชื่อว่าเป็นส่วนอื่นแห่งอริกรณ

[๕๖๘] อริกรณเป็นส่วนเดียวกันแห่งอริกรณ อย่างไร

๑. วิวาทาธิกรณ เป็นส่วนเดียวกันแห่งวิวาทาธิกรณ

๒. อนุวาทาธิกรณ์ เป็นส่วนเดียวกันแห่งอนุวาทาธิกรณ์

๓. อาปัตตาธิกรณ์ เป็นส่วนเดียวกันแห่งอาปัตตาธิกรณ์ก็มี เป็นส่วนอื่นแห่งอาปัตตาธิกรณ์ก็มี

อาปัตตาธิกรณ์เป็นส่วนอื่นแห่งอาปัตตาธิกรณ์ อย่างไร

เมถุนกรรมปราชิกาบัตติ เป็นส่วนอื่นแห่งอทินนาทานปราชิกาบัตติ มนุสสวิคคหปราชิกาบัตติ และอุตตริมนุสสกรรมปราชิกาบัตติ

อทินนาทานปราชิกาบัตติ เป็นส่วนอื่นแห่งมนุสสวิคคหปราชิกาบัตติ อุตตริมนุสสกรรมปราชิกาบัตติ และเมถุนกรรมปราชิกาบัตติ

มนุสสวิคคหปราชิกาบัตติ เป็นส่วนอื่นแห่งอุตตริมนุสสกรรมปราชิกาบัตติ เมถุนกรรมปราชิกาบัตติ และอทินนาทานปราชิกาบัตติ

อุตตริมนุสสกรรมปราชิกาบัตติ เป็นส่วนอื่นแห่งเมถุนกรรมปราชิกาบัตติ อทินนาทานปราชิกาบัตติ และมนุสสวิคคหปราชิกาบัตติ

อย่างนี้ อาปัตตาธิกรณ์ชื่อว่าเป็นส่วนอื่นแห่งอาปัตตาธิกรณ์

ก็อาปัตตาธิกรณ์เป็นส่วนเดียวกันแห่งอาปัตตาธิกรณ์ อย่างไร

เมถุนกรรมปราชิกาบัตติ เป็นส่วนเดียวกันแห่งเมถุนกรรมปราชิกาบัตติ

อทินนาทานปราชิกาบัตติ เป็นส่วนเดียวกันแห่งอทินนาทานปราชิกาบัตติ

มนุสสวิคคหปราชิกาบัตติ เป็นส่วนเดียวกันแห่งมนุสสวิคคหปราชิกาบัตติ

อุตตริมนุสสกรรมปราชิกาบัตติ เป็นส่วนเดียวกันแห่งอุตตริมนุสสกรรมปราชิกาบัตติ

อย่างนี้ อาปัตตาธิกรณ์ชื่อว่าเป็นส่วนเดียวกันแห่งอาปัตตาธิกรณ์

๔. กิจจาธิกรณ์เป็นส่วนเดียวกันแห่งกิจจาธิกรณ์

อย่างนี้ อธิกรณ์ชื่อว่าเป็นส่วนเดียวกันแห่งอธิกรณ์.

เลศ ๑๐ อย่าง

[๕๖๕] ที่ชื่อว่าเลศ ในคำว่า ถือเอาเอกเทศบางแห่ง ... เป็นเพียงเลศ นั้น อธิบายว่า เลศมี ๑๐ อย่าง ได้แก่ เลศคือชาติ ๑ เลศคือชื่อ ๑ เลศคือวงศ์ ๑ เลศคือลักษณะ ๑ เลศคืออาบัติ ๑ เลศคือบาตร ๑ เลศคือจีวร ๑ เลศคืออุปัชฌายะ ๑ เลศคืออาจารย์ ๑ เลศคือเสนาสนะ ๑.

อธิบายเลข ๑๐ อย่าง

[๕๙๐] ที่ชื่อว่า เลขคือชาติ นั้น อธิบายว่า ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้ เห็นภิกษุผู้กษัตริย์ ต้องปราชาภิกรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้กษัตริย์รูปอื่น โจทว่า ภิกษุผู้กษัตริย์ ข้าพเจ้า ได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปราชาภิกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้พราหมณ์ ต้องปราชาภิกรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้พราหมณ์รูปอื่นแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้พราหมณ์ ข้าพเจ้า ได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปราชาภิกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้แพศย์ ต้องปราชาภิกรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้แพศย์รูปอื่นแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้แพศย์ ข้าพเจ้า ได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปราชาภิกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้ศูทร ต้องปราชาภิกรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้ศูทรรูปอื่นแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้ศูทร ข้าพเจ้า ได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปราชาภิกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

[๕๙๑] ที่ชื่อว่า เลขคือชื่อ นั้น อธิบายว่า ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นพระพุทธรักขิต ต้องปราชาภิกรรม ครั้นเห็นพระพุทธรักขิตรูปอื่นแล้ว โจทว่า พระพุทธรักขิต ข้าพเจ้า ได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปราชาภิกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นพระธรรมรักขิต ต้องปราชาภิกรรม ครั้นเห็นพระธรรมรักขิตรูปอื่นแล้ว โจทว่า พระธรรมรักขิต ข้าพเจ้า ได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปราชาภิกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็น พระสังฆรักขิต ต้องปราชาภิกรรม ครั้นเห็นพระสังฆรักขิตรูปอื่นแล้ว โจทว่า พระสังฆรักขิต ข้าพเจ้า ได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปราชาภิกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ

ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้
ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

[๕๗๒] ที่ชื่อว่า เลศคือวงศ์ นั้น อธิบายว่า ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้วงศ์
โคตมะ ต้องปาราชิกธรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้วงศ์โคตมะรูปอื่นแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้วงศ์โคตมะ ข้าพเจ้า
ได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกธรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถ
ก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้วงศ์โมคคัลลานะ ต้องปาราชิกธรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้วงศ์-
โมคคัลลานะรูปอื่นแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้วงศ์โมคคัลลานะ ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกธรรม
ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี
ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้วงศ์กัจจายนะ ต้องปาราชิกธรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้วงศ์-
กัจจายนะรูปอื่นแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้วงศ์กัจจายนะ ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกธรรม
ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี
ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้วงศ์วาสิฏฐะ ต้องปาราชิกธรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้วงศ์-
วาสิฏฐะรูปอื่นแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้วงศ์วาสิฏฐะ ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกธรรม ท่านไม่
เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วม
กับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

[๕๗๓] ที่ชื่อว่า เลศคือลักษณะ นั้น อธิบายว่า ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้สูง
ต้องปาราชิกธรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้สูงรูปอื่นแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้สูง ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้อง
ปาราชิกธรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี
สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ ทุกคำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้ต่ำ ต้องปาราชิกธรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้ต่ำรูปอื่นแล้ว โจทว่า
ภิกษุผู้ต่ำ ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกธรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย
พระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส
ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้ดำ ต้องปาราชิกกรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้ดำรูปอื่นแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้ดำ ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย พระสากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้ขาว ต้องปาราชิกกรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้ขาวรูปอื่นแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้ขาว ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระสากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

[๕๗๔] ที่ชื่อว่า เลศคืออาบัติ นั้น อธิบายว่า ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้ต้องลหุกาบัติ ถ้าโจทด้วยปาราชิกกรรมว่า ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระสากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด.

[๕๗๕] ที่ชื่อว่า เลศคือบาตร นั้น อธิบายว่า ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้ใช้บาตร โลหะ ต้องปาราชิกกรรม ครั้นเห็นภิกษุรูปอื่นผู้ใช้บาตรโลหะแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้ใช้บาตรโลหะ ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระสากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้ใช้บาตรดินเหนียว ต้องปาราชิกกรรม ครั้นเห็นภิกษุรูปอื่นผู้ใช้บาตรดินเหนียวแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้ใช้บาตรดินเหนียว ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระสากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้ใช้บาตรเคลือบ ต้องปาราชิกกรรม ครั้นเห็นภิกษุรูปอื่นผู้ใช้บาตรเคลือบแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้ใช้บาตรเคลือบ ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระสากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้ใช้บาตรดินธรรมดา ต้องปาราชิกกรรม ครั้นเห็นภิกษุรูปอื่นผู้ใช้บาตรดินธรรมดาแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้ใช้บาตรดินธรรมดา ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้อง

ปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

[๕๗๖] ที่ชื่อว่า เลศคือจิวร นั้น อธิบายว่า ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้ทรงผ้าบังสุกุล ต้องปาราชิกกรรม ครั้นเห็นภิกษุรูปอื่นผู้ทรงผ้าบังสุกุลแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้ทรงผ้าบังสุกุล ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้ทรงผ้าของคหบดี ต้องปาราชิกกรรม ครั้นเห็นภิกษุรูปอื่นผู้ทรงผ้าของคหบดีแล้ว โจทว่า ภิกษุผู้ทรงผ้าของคหบดี ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด.

[๕๗๗] ที่ชื่อว่า เลศคืออุปัชฌายะ นั้น อธิบายว่า ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้สัททิวาหาริกของพระอุปัชฌายะผู้มีชื่อนี้ ต้องปาราชิกกรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้สัททิวาหาริกรูปอื่นของพระอุปัชฌายะผู้มีชื่อนี้แล้ว โจทว่า ภิกษุผู้สัททิวาหาริกของพระอุปัชฌายะผู้มีชื่อนี้ ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด.

[๕๗๘] ที่ชื่อว่า เลศคืออาจารย์ นั้น อธิบายว่า ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้อันเดวาสสิกของพระอาจารย์ผู้มีชื่อนี้ ต้องปาราชิกกรรม ครั้นเห็นภิกษุผู้อันเดวาสสิกรูปอื่นของพระอาจารย์ผู้มีชื่อนี้แล้ว โจทว่า ภิกษุผู้อันเดวาสสิกของพระอาจารย์ผู้มีชื่อนี้ ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด.

[๕๗๙] ที่ชื่อว่า เลศคือเสนาสนะ อธิบายว่า ภิกษุผู้โจทก์เป็นผู้ได้เห็นภิกษุผู้อยู่ในเสนาสนะของคหบดีผู้มีชื่อนี้ ต้องปาราชิกกรรม ครั้นเห็นภิกษุรูปอื่นผู้อยู่ในเสนาสนะของคหบดีผู้มีชื่อนี้แล้ว โจทว่า ภิกษุผู้อยู่ในเสนาสนะของคหบดีผู้มีชื่อนี้ ข้าพเจ้าได้เห็นท่านเป็นผู้ต้องปาราชิกกรรม ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน ดังนี้ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด.

[๕๘๐] บทว่า ด้วยกรรมอันมิโทษถึงปาราชิก คือ ด้วยปาราชิกกรรมทั้ง ๔ สิกขาบทใดสิกขาบทหนึ่ง

บทว่า ตามกัจจ ได้แก่ โจทเอง หรือสั่งให้โจท

พากษ์ว่า แม้โจทเราจะยังขอให้เคลื่อนจากพรหมจรรย์นี้ได้ ความว่า ให้เคลื่อนจากภิกษุภาพ ให้เคลื่อนจากสมณธรรม ให้เคลื่อนจากศีลขันธ์ ให้เคลื่อนจากคุณคือตบะ

[๕๘๑] คำว่า ครั้นสมัยอื่นแต่นั้น ความว่า เมื่อ ขณะ คราว ครู่หนึ่ง ที่ภิกษุผู้ถูกตามกัจจนั้นผ่านไปแล้ว

บทว่า อันผู้ใดผู้หนึ่งถือเอาตาม คือ มีบุคคลเชื่อในเรื่องที่เป็นเหตุให้เขาตามกัจจนั้น

บทว่า ไม่ถือเอาตาม คือ ไม่มีใครๆ พுகถึง

[๕๘๒] ที่ชื่อว่า อธิกรณ์ ได้แก่อธิกรณ์ ๔ อย่าง คือ วิวาทาธิกรณ์ ๑ อนุวาทาธิกรณ์ ๑ อาปัตตาธิกรณ์ ๑ กิจจาธิกรณ์ ๑

[๕๘๓] บทว่า เอกเทศบางแห่ง เธอถือเอาพอเป็นเลศ คือ ถือเอาเลศ ๑๐ อย่างนั้น อย่างไรอย่างหนึ่ง

[๕๘๔] บทว่า แลภิกษุยังอิงโทสะอยู่ ความว่า ภิกษุกล่าวปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าพุดเปล่าๆ พุดเท็จ พุดไม่จริง ข้าพเจ้าไม่รู้ ได้พุดแล้ว

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์ท่านั้นให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้น ชักเข้าหาอาบัติเดิมให้มานัด เรียกเข้าหมู่ ไม่ใช่ขณะมารูปร่างด้วยกัน ไม่ใช่บุคลกรูปเดียว เพราะฉะนั้น จึงตรัสเรียกว่าสังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือเป็นชื่อของอาบัตินิกายนั้นแล แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาษณีย์

เอเกกมุลจักร โจทภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

[๕๘๕] ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส มีความเห็นในอาบัติสังฆาทิเสสว่าเป็นอาบัติสังฆาทิเสส ถ้าโจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพุด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่มีความเห็นในอาบัติสังฆาทิเสสว่าเป็นอาบัติตุลลัจฉัย ถ้าโจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระ-

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติปาฏิเทสนียะ แต่มีความเห็นในอาบัติปาฏิเทสนียะว่า เป็นอาบัติสังฆาทิเสส ถ้าโจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย พระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์ นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และถือเอาเป็นเลข ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติปาฏิเทสนียะ แต่มีความเห็นในอาบัติปาฏิเทสนียะว่า เป็นอาบัติถุลลัจจัย ถ้าโจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย พระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์ นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และถือเอาเป็นเลข ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติปาฏิเทสนียะ แต่มีความเห็นในอาบัติปาฏิเทสนียะว่า เป็นอาบัติปาจิติย ถ้าโจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระ- ศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้นย่อม เป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และถือเอาเป็นเลข ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

โจทภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกกฏ มีความเห็นในอาบัติทุกกฏว่า เป็นอาบัติทุกกฏ ถ้าโจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถ- ก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่ง อาบัติ และถือเอาเป็นเลข ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกกฏ แต่มีความเห็นในอาบัติทุกกฏว่า เป็นอาบัติ- ทุพภาสิต ถ้าโจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร- อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้นย่อมเป็นส่วน- อื่นแห่งอาบัติ และถือเอาเป็นเลข ต้องอาบัติสังฆาทิเสสทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกกฏ แต่มีความเห็นในอาบัติทุกกฏว่า เป็นอาบัติ- สังฆาทิเสส ถ้าโจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร- อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้นย่อมเป็นส่วน- อื่นแห่งอาบัติ และถือเอาเป็นเลข ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

พระศาสดาอุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้น ย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกภาสิต แต่มีความเห็นในอาบัติทุกภาสิตว่า เป็นอาบัติปาฏิเทสนียะ ถ้าโจทก์เธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาอุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้น ย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกภาสิต แต่มีความเห็นในอาบัติทุกภาสิตว่า เป็นอาบัติทุกกฏ ถ้าโจทก์เธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาอุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้น ย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

พึงทำอาบัติหนึ่งๆ ให้เป็นมุลแล้วผูกเป็นจักร.

สั่งให้โจทก์ภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

[๕๘๗] ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส มีความเห็นในอาบัติสังฆาทิเสสว่า เป็นอาบัติสังฆาทิเสส ถ้าสั่งให้โจทก์เธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาอุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้น ย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทก์ถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่มีความเห็นในอาบัติสังฆาทิเสสว่า เป็นอาบัติอุลลัจจัย ถ้าสั่งให้โจทก์เธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาอุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้น ย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทก์ถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่มีความเห็นในอาบัติสังฆาทิเสสว่า เป็นอาบัติปาจิตตีย์ ถ้าสั่งให้โจทก์เธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาอุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้น ย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทก์ถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่มีความเห็นในอาบัติสังฆาทิเสสว่า เป็นอาบัติปาฏิเทสนียะ ถ้าสั่งให้โจทก์เธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็น

เชื้อสายพระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาติเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาติเสส แต่มีความเห็นในอาบัติสังฆาติเสสว่า เป็นอาบัติทุกกฏ ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย พระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์ นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาติเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาติเสส แต่มีความเห็นในอาบัติสังฆาติเสสว่า เป็นอาบัติทุกกฏ ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย พระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาติเสส ทุกๆ คำพูด.

สั่งให้โจทภิกษุผู้ต้องอาบัติอุถลัจฉัย

[๕๘๘] ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติอุถลัจฉัย มีความเห็นในอาบัติอุถลัจฉัยว่า เป็นอาบัติอุถลัจฉัย ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย พระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์ นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาติเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติอุถลัจฉัย แต่มีความเห็นในอาบัติอุถลัจฉัยว่า เป็น อาบัติปาจิตตีย์ ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย พระศากยบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์ นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาติเสส ทุกๆ คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติอุถลัจฉัย แต่มีความเห็นในอาบัติอุถลัจฉัยว่า เป็น อาบัติปาฏิเทสนิยะ ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย

พระศาสดายุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์
นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ
คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติปาฏิเทสนียะ แต่มีความเห็นในอาบัติปาฏิเทสนียะว่า
เป็นอาบัติทุกภคชาติ ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อ
สายพระศาสดายุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์
นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ
คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติปาฏิเทสนียะ แต่มีความเห็นในอาบัติปาฏิเทสนียะว่า
เป็นอาบัติสังฆาทิเสส ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็น
เชื้อสายพระศาสดายุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้
อธิกรณ์นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ
คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติปาฏิเทสนียะ แต่มีความเห็นในอาบัติปาฏิเทสนียะว่า
เป็นอาบัติอุตุลัจฉัย ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย
พระศาสดายุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์
นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ
คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติปาฏิเทสนียะ แต่มีความเห็นในอาบัติปาฏิเทสนียะว่าเป็น
อาบัติปาจิตติย ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสาย
พระศาสดายุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์
นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ
คำพูด.

สั่งให้โจทภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกกฏ มีความเห็นในอาบัติทุกกฏว่า เป็นอาบัติทุกกฏ
ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดายุตร

นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ

คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกุภาสิต แต่มีความเห็นในอาบัติทุกุภาสิตว่า เป็นอาบัติสังฆาทิเสส ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ

คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกุภาสิต แต่มีความเห็นในอาบัติทุกุภาสิตว่า เป็นอาบัติตุลลัจฉัย ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ

คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกุภาสิต แต่มีความเห็นในอาบัติทุกุภาสิตว่า เป็นอาบัติปาจิตติย ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ

คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกุภาสิต แต่มีความเห็นในอาบัติทุกุภาสิตว่า เป็นอาบัติปาฏิเทสนิยะ ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์นั้นย่อมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ

คำพูด

ภิกษุผู้โจทก์ เห็นภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกุภาสิต แต่มีความเห็นในอาบัติทุกุภาสิตว่า เป็นอาบัติทุกกฏ ถ้าสั่งให้โจทเธอด้วยอาบัติปาราชิกว่า ท่านไม่เป็นสมณะ ท่านไม่เป็นเชื้อสายพระศาสดาบุตร อุโบสถก็ดี ปวารณาก็ดี สังฆกรรมก็ดี ไม่มีร่วมกับท่าน แม้อย่างนี้ อธิกรณ์

พระวินัยปิฎก เล่ม ๑ มหาวิภังค์ ปฐมภาค - หน้าที่ 709

นั้นยอมเป็นส่วนอื่นแห่งอาบัติ และผู้สั่งให้โจทถือเอาเป็นเลศ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ทุกๆ
คำพูด.

อนาปัตติวาร

[๕๘๕] ภิกษุผู้สำคัญเป็นอย่างนั้น โจทเองก็ดี สั่งให้ผู้อื่น โจทก็ดี ๑ ภิกษุวิกลจริต ๑
ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๕ จบ

เรื่องพระเทวทัตต์

[๕๕๐] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์ ครั้งนั้นพระเทวทัตต์เข้าไปหา พระโกกาลิกะ พระกฏโมรคติสสกะ พระขันทเทวีบุตร และพระสมุทททัตต์ ครั้นแล้วได้กล่าวคำนี้ กะพระโกกาลิกะ พระกฏโมรคติสสกะ พระขันทเทวีบุตร และพระสมุทททัตต์ว่า มาเถิด อาวุโสทั้งหลาย พวกเราจักกระทำสังฆเภท จักรเภท แก่พระสมณโคดม

เมื่อพระเทวทัตต์กล่าวอย่างนี้แล้ว พระโกกาลิกะได้กล่าวคำนี้แก่พระเทวทัตต์ว่า อาวุโส พระสมณโคดมมีฤทธิ์มาก มีอานุภาพมาก โฉน เราจักทำ สังฆเภท จักรเภท แก่พระสมณโคดมได้แล้ว

วัตถุ ๕ ประการ

พระเทวทัตต์กล่าวว่า มาเถิด อาวุโสทั้งหลาย พวกเราจักเข้าเฝ้าพระสมณโคดม ทูลขอ วัตถุ ๕ ประการว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระผู้มีพระภาคทรงสรรเสริญคุณแห่งความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนกปริยาย ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ วัตถุ ๕ ประการนี้ เป็นไปเพื่อความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนกปริยาย ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าขอประทานพระวโรกาส ๑. ภิกษุทั้งหลายควรเที่ยวบิณฑบาตตลอดชีวิต ภิกษุใดอาศัยบ้านอยู่ โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น ๒. ภิกษุทั้งหลายควรถือผ้าบังสุกุลตลอดชีวิต ภิกษุใดยินดีการนิมนต์ โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น ๓. ภิกษุทั้งหลายควรถือโคนไม้ตลอดชีวิต ภิกษุใดเข้าอาศัยที่มุงบัง โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น ๔. ภิกษุทั้งหลายไม่ควรจันปลาและเนื้อตลอดชีวิต ภิกษุใดจันปลาและเนื้อ โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น พระสมณโคดม จักไม่ทรงอนุญาตวัตถุ ๕ ประการนี้ พวกเราทั้งนั้นจักโหมยณาให้ชุมชนเชื่อถือด้วย วัตถุ ๕ ประการนี้ อาวุโสทั้งหลาย พวกเราสามารถที่จะกระทำสังฆเภท จักรเภท แก่พระสมณโคดมได้ เพราะ วัตถุ ๕ ประการนี้แล เพราะคนทั้งหลายเลื่อมใสในลู่ปฏิบัติ

[๕๘๑] ครั้งนั้น พระเทวทัตต์พร้อมด้วยบริษัทเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ครั้นแล้วถวายอภิเวทน์พระผู้มีพระภาค นั้น ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ได้กราบทูลคำนี้แด่พระผู้มีพระภาคว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระองค์ทรงสรรเสริญคุณแห่งความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนЕКปริยาย ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ วัตถุประสงค์ ๕ ประการนี้ เป็นไปเพื่อความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนЕКปริยาย ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าขอประทานพระวโรกาส ๑. ภิกษุทั้งหลายควรอยู่ป่า ตลอดชีวิต ภิกษุใดอาศัยบ้านอยู่ โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น ๒. ภิกษุทั้งหลายควรเที่ยวบิณฑบาต ตลอดชีวิต ภิกษุใดยินดีการนิมนต์ โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น ๓. ภิกษุทั้งหลายควรถือผ้าบังสุกุล ตลอดชีวิต ภิกษุใดยินดีผ้าคหบดี โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น ๔. ภิกษุทั้งหลายควรอยู่โคนไม้ ตลอดชีวิต ภิกษุใดเข้าอาศัยที่มุงบัง โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น ๕. ภิกษุทั้งหลายไม่ควรฉันปลา และเนื้อตลอดชีวิต ภิกษุใดฉันปลาและเนื้อ โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น

พระผู้มีพระภาคตรัสห้ามว่า อย่าเลย เทวทัตต์ ภิกษุใดปรารภนา กิจงอยู่ป่า ภิกษุใดปรารภนา กิจงอยู่บ้าน ภิกษุใดปรารภนา กิจงเที่ยวบิณฑบาต ภิกษุใดปรารภนา กิจงยินดีการนิมนต์ ภิกษุใดปรารภนา กิจงถือผ้าบังสุกุล ภิกษุใดปรารภนา กิจงยินดีผ้าคหบดี ดูกรเทวทัตต์ เรานุญาตตรุกขมูลเสนาสนะตลอด ๘ เดือนเท่านั้น เรานุญาตปลาและเนื้อที่บริสุทธิ์ด้วยอาการ ๓ อย่าง คือ ๑. ไม่ได้เห็น ๒. ไม่ได้ยิน ๓. ไม่ได้รังเกียจ

[๕๘๒] ครั้งนั้น พระเทวทัตต์รำเรงยินดีเป็นอย่างยิ่งว่า พระผู้มีพระภาคไม่ทรงอนุญาต วัตถุประสงค์ ๕ ประการนี้ แล้วพร้อมด้วยบริษัท หลกจากอาสนะ ถวายบังคมพระผู้มีพระภาค กระทำประทักษิณหลีกไป ต่อมา เธอพร้อมด้วยบริษัทเข้าไปสู่กรุงราชคฤห์ โฆษณาให้ประชาชนเชื่อถือด้วยวัตถุประสงค์ ๕ ประการว่า อาวุโสทั้งหลาย เราเข้าเฝ้าพระสมณโคดมทูลขอวัตถุประสงค์ ๕ ประการว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระองค์ทรงสรรเสริญคุณแห่งความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนЕКปริยาย ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ วัตถุประสงค์ ๕ ประการนี้ เป็นไปเพื่อความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนЕКปริยาย ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าขอประทานพระวโรกาส ๑. ภิกษุทั้งหลายควรอยู่ป่าตลอดชีวิต ภิกษุใดอาศัยบ้านอยู่ โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น ๒. ภิกษุทั้งหลายควรเที่ยวบิณฑบาตตลอดชีวิต

ภิกษุใดยินดีการนิมนต์ โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น ๓. ภิกษุทั้งหลายควรถือผ้าบังสุกุลตลอดชีวิต
ภิกษุใดยินดีผ้าคหบดี โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น ๔. ภิกษุทั้งหลายควรอยู่โคนไม้ตลอดชีวิต ภิกษุใด
อาศัยที่มุงบัง โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น ๕. ภิกษุทั้งหลายไม่ควรฉันปลาและเนื้อตลอดชีวิต ภิกษุ
ใดฉันปลาและเนื้อ โทษพึงถูกต้องภิกษุนั้น พระสมณโคดมไม่ทรงอนุญาตวัตถุ ๕ ประการนี้
พวกเราเท่านั้น สมาทานประพฤติวัตถุ ๕ ประการนี้อยู่

[๕๘๓] บรรดาประชาชนชาวพระนครราชคฤห์นั้น จำพวกที่ไม่มีศรัทธา ไม่เลื่อมใส
มีความรู้ธรรม พวกนั้นกล่าวว่า พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรเหล่านี้แล เป็นผู้กำจัด
มีความประพฤติขัดเกลา ส่วนพระสมณโคดม เป็นผู้มีความมกมาก คำริเพื่อความมกมาก

ส่วนประชาชนจำพวกที่มีศรัทธาเลื่อมใสเป็นบัณฑิต มีความรู้สูง ต่างพากันเพ่งโทษ
ติเตียน โพนทะนาว่า โฉน พระเทวทัตต์จึงได้ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ เพื่อทำลายข้อห้าม
ในพุทธจักร ของพระผู้มีพระภาคเล่า

ภิกษุทั้งหลายได้ยินประชาชนเหล่านั้นเพ่งโทษ ติเตียน โพนทะนาอยู่ บรรดาที่เป็น
ผู้มกน้อย สันโดษ มีความละเอียด มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อสิกขา ต่างพากันเพ่งโทษ ติเตียน
โพนทะนาว่า โฉน พระเทวทัตต์จึงได้ตะเกียกตะกาย เพื่อทำลายสงฆ์ เพื่อทำลายข้อห้ามใน
พุทธจักรเล่า แล้วกราบทูลเนื้อความนั้นแด่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ใน
เพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามพระเทวทัตต์ว่า ดูกรเทวทัตต์ ขาวว่า เธอตะเกียก
ตะกาย เพื่อทำลายสงฆ์ เพื่อทำลายข้อห้ามในพุทธจักร จริงหรือ?

พระเทวทัตต์ทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า ดูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะ
ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ดูกร โมฆบุรุษ โฉน เธอจึงได้ตะเกียก
ตะกาย เพื่อทำลายสงฆ์ เพื่อทำลายข้อห้ามในพุทธจักรเล่า

ดูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่
เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของเธอนั้น
เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่น ของชนบาง
พวกที่เลื่อมใสแล้ว

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนพระเทวทัตต์ โดยอเนกปริยายดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สัน โดยความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่นำเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารถ ความเพียร โดยอเนกปริยาย แล้วทรงกระทำธรรมมีกถา ที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกลสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้-

พระบัญญัติ

๑๔. ๑๐. อนึ่ง ภิกษุใด ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ผู้พร้อมเพรียงหรือถือเอาอธิกรณ์อันเป็นเหตุแตกต่างกัน ขกย่องยืนอยู่ ภิกษุนั้น อันภิกษุทั้งหลายพึงว่ากล่าวอย่างนี้ว่า ท่านอย่าได้ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ผู้พร้อมเพรียง หรืออย่าได้ถือเอาอธิกรณ์อันเป็นเหตุแตกต่างกันขกย่องยืนอยู่ของท่านจงพร้อมเพรียงด้วยสงฆ์ เพราะว่าสงฆ์ผู้พร้อมเพรียงกัน ประองคองกัน ไม่วิวาทกัน มีอุเทศเดียวกันย่อมอยู่ผาสุกแลภิกษุนั้น อันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่อย่างนี้ ยังขกย่องอยู่อย่างนั้นเทียว ภิกษุนั้น อันภิกษุทั้งหลาย พึงสวดสมณูภาสน์กว่าจะครบสามจบ เพื่อให้สละกรรมนั้นเสีย หากเธอถูกสวดสมณูภาสน์กว่าจะครบสามจบอยู่ สละกรรมนั้นเสีย สละได้อย่างนี้ นั่นเป็นการดี หากเธอไม่สละเสีย เป็นสังฆาติเสส.

เรื่องพระเทวทัตต์ จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๕๔๔] บทว่า อนึ่ง...ใด ความว่า ผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีการทำงานอย่างใด มีชาติ
อย่างใด มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกคิอย่างใด มีกรรมเครื่องอยู่อย่างใด มีอารมณ์
อย่างใด เป็นเถระก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า อนึ่ง...ใด.

บทว่า ภิกษุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ที่ชื่อว่า ภิกษุ
เพราะอรรถว่า ประพฤติภิกขาจริยวัตร ชื่อว่าภิกษุ เพราะอรรถว่า ทรงผืนผ้าที่ถูกทำลาย
แล้ว ชื่อว่า ภิกษุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกษุ โดยปฏิญญา ชื่อว่า ภิกษุ เพราะ
อรรถว่าเป็นเอหิภิกษุ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์
ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้เจริญ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า มีสาธารณธรรม ชื่อว่า
ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นพระเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นพระอเสขะ
ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เป็นผู้อันสงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้ด้วยญัตติจตุตถกรรม อัน
ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ. บรรดาภิกษุเหล่านั้น ภิกษุที่สงฆ์พร้อมเพรียงกัน อุปสมบทให้ด้วย
ญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ นี้ชื่อว่า ภิกษุ ที่ทรงประสงค์ในอรรถนี้.

สงฆ์ที่ชื่อว่า ผู้พร้อมเพรียง คือมีสังวาสเสมอกัน อยู่ในสีมาเดียวกัน,

คำว่า ตะเกียกตะกายเพื่อทำลาย คือ แสวงหาพวก ร่วมเป็นก๊ก ด้วยหมายมั่นว่า
โฉนภิกษุเหล่านี้ พึงแตกกัน พึงแยกกัน พึงเป็นพรรคกัน.

คำว่า หรือ...อิทธิกรอันเป็นเหตุแตกกัน ได้แก่ วัตถุเป็นเหตุกระทำการแตกกัน
๑๘ อย่าง.

บทว่า ถือเอา คือ ยึดเอา.

บทว่า ยกย่อง คือ แสดง.

บทว่า ยันอยู่ คือ ไม่กลับคำ.

[๕๔๕] บทว่า ภิกษุนั้น ได้แก่ภิกษุผู้ทำลายสงฆ์.

บทว่า อันภิกษุทั้งหลาย ได้แก่ภิกษุเหล่าอื่น อธิบายว่า ภิกษุเหล่าใดได้เห็น
ภิกษุเหล่าใดได้ยิน ภิกษุเหล่านั้นพึงว่ากล่าวภิกษุผู้ทำลายสงฆ์รูปนั้นว่า ท่านอย่าได้ตะเกียกตะกาย
เพื่อทำลายสงฆ์ผู้พร้อมเพรียง หรืออย่าได้ถือเอาอิทธิกรอันเป็นเหตุแตกกัน ยกย่องยันอยู่ของท่าน
จงพร้อมเพรียงด้วยสงฆ์ เพราะว่าสงฆ์ผู้พร้อมเพรียงกัน ประองคองกัน ไม่วิวาทกัน มีอุเทศ
เดียวกัน ย่อมอยู่ผาสุก พึงว่ากล่าวแม้ครั้งที่สอง พึงว่ากล่าวแม้ครั้งที่สาม หากเธอสละเสีย

ได้อย่างนี้ นั่นเป็นการดี หากเธอไม่สละเสีย ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุทั้งหลายทราบแล้วไม่ว่ากล่าว ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุนั้น อันภิกษุทั้งหลายพึงคุมตัวมาสู่ท่ามกลางสงฆ์ แล้วพึงว่ากล่าว ว่า ท่านอย่าได้ตะเกียกตะกาย เพื่อทำลายสงฆ์ผู้พร้อมเพรียง หรืออย่าได้ถือเอาอิทธิอันเป็นเหตุแตกกันยกย่องยั้งอยู่ ขอท่านจงพร้อมเพรียงด้วยสงฆ์ เพราะว่าสงฆ์ผู้พร้อมเพรียงกัน ประองคองกัน ไม่วิวาทกัน มีอุเทศเดียวกัน ย่อมอยู่ผาสุก ดังนี้ พึงว่ากล่าวแม้ครั้งที่สอง พึงว่ากล่าวแม้ครั้งที่สาม หากเธอสละเสีย สละได้อย่างนี้ นั่นเป็นการดี หากเธอไม่สละเสีย ต้องอาบัติทุกกฏ.

วิธีสวดสมณุภาสน์

[๕๘๖] ภิกษุนั้นอันสงฆ์พึงสวดสมณุภาสน์ ตูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์พึงสวดสมณุภาสน์อย่างนี้ ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยอุตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาสวดสมณุภาสน์

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุผู้มีชื่อนี้ผู้นี้ ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ผู้พร้อมเพรียง เธอไม่สละเรื่องนั้น ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย นี้เป็นอุตติ.

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุผู้มีชื่อนี้ผู้นี้ ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ผู้พร้อมเพรียง เธอไม่สละเรื่องนั้น สงฆ์สวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้น การสวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุผู้มีชื่อนี้ผู้นี้ ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ผู้พร้อมเพรียง เธอไม่สละเรื่องนั้น สงฆ์สวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้น การสวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุผู้มีชื่อนี้ผู้นี้ ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ผู้พร้อมเพรียง เธอไม่สละเรื่องนั้น สงฆ์สวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้น การสวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ภิกษุผู้มีชื่อนี้ สงฆ์สวดสมณภูมิต่างแล้ว เพื่อให้สละเรื่องนั้น ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้น จึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

[๕๕๗] จบญัตติ ต้องอาบัติทุกกฏ.

จบกรรมวาจาสองครั้ง ต้องอาบัติถุลลัจจัย.

จบกรรมวาจาครั้งสุดท้าย ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

เมื่อต้องอาบัติสังฆาทิเสส อาบัติทุกกฏ เพราะบัญญัติ อาบัติถุลลัจจัย เพราะกรรมวาจา สองครั้ง ย่อมระงับ.

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์เท่านั้นให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้น ชักเข้าหาอาบัติเดิม ให้มนต์ เรียกเข้าหมู่ ไม่ใช่คณะมารูปด้วยกัน ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะฉะนั้น จึงตรัส เรียกว่า สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือเป็นชื่อของอาบัตินิกายนั้นแล แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาษณีย์

[๕๕๘] กรรมเป็นกรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมเป็นกรรม ไม่สละ ต้องอาบัติ สังฆาทิเสส.

กรรมเป็นกรรม ภิกษุสงสัย ไม่สละ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

กรรมเป็นกรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมไม่เป็นกรรม ไม่สละ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส.

กรรมไม่เป็นกรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมเป็นกรรม ต้องอาบัติทุกกฏ.

กรรมไม่เป็นกรรม ภิกษุสงสัยว่า ต้องอาบัติทุกกฏ.

กรรมไม่เป็นกรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมไม่เป็นกรรม ต้องอาบัติทุกกฏ.

อนาปัตติวาร

[๕๕๙] ภิกษุผู้ยังไม่ถูกสวดสมณภูมิต่าง ๑ ภิกษุผู้สละเสียได้ ๑ ภิกษุวิกลจริต ๑ ภิกษุ อาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

สังฆาทิเสส ลิกขาบทที่ ๑๐ จบ.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๑๑

เรื่องภิกษุผู้ประพฤติตามพระเทวทัตต์

[๖๐๐] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์. ครั้งนั้น พระเทวทัตต์ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ เพื่อทำลายข้อห้ามในพุทธจักร ภิกษุทั้งหลายพูดอย่างนี้ว่า พระเทวทัตต์พูดไม่ถูกต้อง พูดไม่ถูกวินัย โฉน พระเทวทัตต์จึงได้ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ เพื่อทำลายข้อห้ามในพุทธจักรเล่า.

เมื่อภิกษุทั้งหลายพูดอย่างนี้แล้ว พระโกกาลิกะ พระกฏโมรกะติสสกะ พระฉันทเทวี. บุตร และพระสมุททัตต์ ได้กล่าวกะภิกษุเหล่านั้นว่า ท่านทั้งหลายอย่าได้พูดอย่างนั้น พระเทวทัตต์พูดถูกต้อง พูดถูกวินัย ก็พระเทวทัตต์กล่าวคล้อยตามความพอใจและความเห็นชอบของพวกเรา พระเทวทัตต์ทราบความพอใจ และความเห็นชอบของพวกเราจึงกล่าว คำนั้นย่อมควรแม้แก่พวกเรา.

บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย สันโดษ มีความละเอียด มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อศึกษา ต่างพากันฟังโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า โฉน ภิกษุทั้งหลายจึงได้ประพฤติตาม พูดสนับสนุนพระเทวทัตต์ผู้ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์แล้ว แล้วกราบทูลเนื้อความนั้นแด่พระผู้มีพระภาค.

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ข่าว่า มีพวกภิกษุประพฤติตามผู้พูดสนับสนุนเทวทัตต์ผู้ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายทูลว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย การกระทำของภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ โฉน ภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้นจึงได้ประพฤติตาม พูดสนับสนุนพระเทวทัตต์ผู้ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์แล้ว การกระทำของภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้การกระทำของภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้น

นั่นเป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว.

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนพวกภิกษุผู้ประพฤติตามผู้พูดสนับสนุนพระเทวทัตต์ โดยอเนกปริยายดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สันโดษ ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอเนกปริยายแล้ว ทรงกระทำธรรมิกถา ที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัตถธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกลสิกขาบทนี้ ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระบัญญัติ

๑๕. ๑๑. อนึ่ง มีภิกษุผู้ประพฤติตาม ผู้พูดเข้ากันของภิกษุนั้นแล ๑ รูปบ้าง ๒ รูปบ้าง ๓ รูปบ้าง เธอทั้งหลายกล่าวอย่างนี้ว่า ขอท่านทั้งหลายอย่าได้กล่าวคำอะไรๆ ต่อภิกษุนั้น ภิกษุนั้นกล่าวอุกกรรมด้วย ภิกษุนั้นกล่าวอุกวินัยด้วย ภิกษุนั้นถือเอาความพอใจและความชอบใจของพวกข้าพเจ้ากล่าวด้วย เธอทราบความพอใจและความชอบใจของพวกข้าพเจ้าจึงกล่าว คำที่เธอกล่านั้น ย่อมควรแม้แก่พวกข้าพเจ้า ภิกษุเหล่านั้น อันภิกษุทั้งหลายพึงว่ากล่าว อย่างนี้ว่า ท่านทั้งหลาย อย่าได้กล่าวอย่างนั้น ภิกษุนั้นหาใช่ผู้กล่าวอุกกรรมไม่ด้วย ภิกษุนั้นหาใช่ผู้กล่าวอุกวินัยไม่ด้วย ความทำลายสงฆ์อย่าได้ชอบแม้แก่พวกท่าน ขอพวกท่านจงพร้อมเพรียงด้วยสงฆ์ เพราะว่าสงฆ์ผู้พร้อมเพรียงกัน ประองคองกัน ไม่วิวาทกัน มีอุเทศเดียวกัน ย่อมอยู่ผาสุก แลภิกษุเหล่านั้น อันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่อย่างนี้ ยังยกย่องอยู่อย่างนั้นเทียว ภิกษุเหล่านั้น อันภิกษุทั้งหลายพึงสวดสมณุภาสน์กว่าจะครบสามจบ เพื่อให้สละกรรม

นั้นเสีย หากเธอทั้งหลายถูกสวดสมณูภาสน์กว่าจะครบสามจบอยู่ สละกรรมนั้นเสีย-
สละได้อย่างนี้นั้นเป็นการดี หากเธอทั้งหลายไม่สละเสีย เป็นสังฆาทิเสส.

เรื่องภิกษุผู้ประพฤติตามพระเทวทัตต์ จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๖๐๑] บทว่า อนึ่ง ... ของภิกษุนั้นแล คือภิกษุผู้ทำลายสงฆ์นั้น.

บทว่า มีภิกษุทั้งหลาย คือมีภิกษุเหล่าอื่น

บทว่า ผู้ประพฤติตาม ความว่า ภิกษุผู้ทำลายสงฆ์เห็นอย่างไร ชอบอย่างไร พอใจ
อย่างไร แม้ภิกษุเหล่านั้นก็เห็นอย่างนั้น ชอบอย่างนั้น พอใจอย่างนั้น.

บทว่า ผู้พูดเข้ากัน คือผู้ดำรงอยู่ในพวกในฝ่ายของภิกษุนั้น.

คำว่า ๑ รูปข้าง ๒ รูปข้าง ๓ รูปข้าง ความว่า มีภิกษุ ๑ รูปข้าง ๒ รูปข้าง ๓ รูป
ข้าง ภิกษุเหล่านั้น ฟังกล่าวอย่างนี้ว่า พวกท่านอย่าได้กล่าวคำอะไรๆ ต่อภิกษุนั้น ภิกษุนั้น
กล่าวอุกกรรมด้วย ภิกษุนั้นกล่าวอุกวินัยด้วย แลภิกษุนั้นกล่าวคล้อยตามความพอใจและความเห็น
ชอบของพวกข้าพเจ้า เธอทราบความพอใจและความเห็นชอบของพวกข้าพเจ้าจึงกล่าว คำที่เธอ
กล่าวนั้น ย่อมควรแม้แก่พวกข้าพเจ้า.

[๖๐๒] บทว่า ภิกษุเหล่านั้น ได้แก่ภิกษุผู้ประพฤติตามเหล่านั้น.

บทว่า อันภิกษุทั้งหลาย ได้แก่ภิกษุเหล่าอื่น อธิบายว่า ภิกษุเหล่าใดเห็นอยู่ ภิกษุ
เหล่าใดได้ยินอยู่ ภิกษุเหล่านั้นควรว่ากล่าวภิกษุผู้ประพฤติตามเหล่านั้นว่า พวกท่านอย่าได้กล่าว
อย่างนั้น ภิกษุนั้นกล่าวอุกกรรมก็หาไม่ ภิกษุนั้นกล่าวอุกวินัยก็หาไม่ ความทำลายสงฆ์อย่าได้
ชอบใจแม้แก่พวกท่าน ขอใจของพวกท่านจงพร้อมเพรียงด้วยสงฆ์ เพราะว่าสงฆ์พร้อมเพรียงกัน
ปรองดองกัน ไม่วิวาทกันมีอุเทศเดียวกัน ย่อมอยู่ผาสุก ฟังกล่าวแม้ครั้งที่สอง ฟังกล่าวแม้
ครั้งที่สาม หากภิกษุเหล่านั้นสละเสียได้ สละได้อย่างนี้นั้น เป็นการดี หากภิกษุเหล่านั้นไม่สละ
เสีย ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุทั้งหลายทราบแล้ว ไม่ว่าจะกล่าว ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุเหล่านั้นอันภิกษุ
ทั้งหลายฟังคุมตัวมาแม้ผู้ท่ามกลางสงฆ์ แล้วฟังว่ากล่าวว่าพวกท่านอย่าได้กล่าวอย่างนั้น ภิกษุนั้น
กล่าวอุกกรรมก็หาไม่ ภิกษุนั้นกล่าวอุกวินัยก็หาไม่ ความทำลายสงฆ์อย่าได้พอใจแม้แก่พวกท่าน
ขอใจของพวกท่านจงพร้อมเพรียงด้วยสงฆ์ เพราะว่าสงฆ์พร้อมเพรียงกัน ปรองดองกัน ไม่วิวาทกัน
มีอุเทศเดียวกัน ย่อมอยู่ผาสุก ฟังกล่าวแม้ครั้งที่สอง ฟังกล่าวแม้ครั้งที่สาม หากภิกษุเหล่านั้น
สละเสียได้ สละได้อย่างนี้ นั้นเป็นการดี หากภิกษุเหล่านั้น ไม่สละเสียต้องอาบัติทุกกฏ.

วิธีสวดสมณภาสน์

[๖๐๓] ภิกษุเหล่านั้น อันภิกษุทั้งหลายพึงสวดสมณภาสน์ คุกรภิกษุทั้งหลาย ก็แสดงฆม์
พึงสวดสมณภาสน์อย่างนี้ ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา
ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาสวดสมณภาสน์

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุทั้งหลายผู้มีชื่อนี้ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย
เป็นผู้ประพฤติดาม เป็นผู้พูดเข้ากัน ของภิกษุผู้มีชื่อนี้ ซึ่งเป็นผู้ตะเกียกตะกายเพื่อ
ทำลายสงฆ์ ภิกษุเหล่านั้นยังไม่สละเรื่องนั้น ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว
สงฆ์พึงสวดสมณภาสน์ ภิกษุทั้งหลายผู้มีชื่อนี้ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย
นี้เป็นญัตติ.

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุทั้งหลายผู้มีชื่อนี้ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย
เป็นผู้ประพฤติดาม เป็นผู้พูดเข้ากัน ของภิกษุผู้มีชื่อนี้ ซึ่งเป็นผู้ตะเกียกตะกายเพื่อ
ทำลายสงฆ์ ภิกษุเหล่านั้นยังไม่สละเรื่องนั้น สงฆ์สวดสมณภาสน์ภิกษุทั้งหลายผู้มีชื่อนี้
ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย การสวดสมณภาสน์ภิกษุทั้งหลายผู้มีชื่อนี้
ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็น
ผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สอง ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุ
ทั้งหลายผู้มีชื่อนี้ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย เป็นผู้ประพฤติดาม เป็นผู้พูดเข้ากัน ของภิกษุ
ผู้มีชื่อนี้ ซึ่งเป็นผู้ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ ภิกษุเหล่านั้นยังไม่สละเรื่องนั้น
สงฆ์สวดสมณภาสน์ภิกษุทั้งหลายผู้มีชื่อนี้ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย การ
สวดสมณภาสน์ภิกษุทั้งหลายผู้มีชื่อนี้ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบ
แก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุ
ทั้งหลายผู้มีชื่อนี้ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย เป็นผู้ประพฤติดาม เป็นผู้พูดเข้ากัน ของภิกษุ
ผู้มีชื่อนี้ ซึ่งเป็นผู้ตะเกียกตะกายเพื่อทำลายสงฆ์ ภิกษุเหล่านั้นยังไม่สละเรื่องนั้น
สงฆ์สวดสมณภาสน์ภิกษุทั้งหลายผู้มีชื่อนี้ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย
การสวดสมณภาสน์ภิกษุทั้งหลายผู้มีชื่อนี้ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย
ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ภิกษุทั้งหลายผู้มีชื่อนี้ด้วย ผู้มีชื่อนี้ด้วย สงฆ์สวดสมณภูมิกุศลแล้ว เพื่อให้สละเรื่องนั้น
ขอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

[๖๐๔] จบญัตติ ต้องอาบัติทุกกฏ

จบกรรมวาจาสองครั้ง ต้องอาบัติอุลลัจจัย

จบกรรมวาจาครั้งสุดท้าย ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

เมื่อต้องอาบัติสังฆาทิเสส อาบัติทุกกฏเพราะญัตติ อาบัติอุลลัจจัยเพราะกรรมวาจาสอง
ครั้ง ย่อมระงับ สงฆ์พึงสวดสมณภูมิกุศลคราวหนึ่งต่อภิกษุ ๒ รูป ๓ รูปได้ ไม่ควรสวดสมณภูมิกุศล
ในคราวหนึ่งยิ่งกว่านั้น

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์เท่านั้นให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้น ชักเข้าหาอาบัติเดิม
ให้มานัด เรียกเข้าหมู่ ไม่ใช่คณะมารูปด้วยกันมากมาย ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะฉะนั้น
จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือเป็นชื่อของอาบัตินิกาย
นั้นแล แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาษณีย์

[๖๐๕] กรรมเป็นธรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมเป็นธรรม ไม่สละ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

กรรมเป็นธรรม ภิกษุสงสัย ไม่สละ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

กรรมเป็นธรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมไม่เป็นธรรม ไม่สละ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

กรรมไม่เป็นธรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมเป็นธรรม ต้องอาบัติทุกกฏ

กรรมไม่เป็นธรรม ภิกษุสงสัย ต้องอาบัติทุกกฏ

กรรมไม่เป็นธรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมไม่เป็นธรรม ต้องอาบัติทุกกฏ.

อนาปัตติวาร

[๖๐๖] ภิกษุผู้ยังไม่ถูกสวดสมณภูมิกุศล ๑ ภิกษุผู้สละเสียได้ ๑ ภิกษุวิกลจริต ๑ ภิกษุผู้มี-
จิตฟุ้งซ่าน ๑ ภิกษุผู้กระสับกระส่ายเพราะเวทนา ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

สังฆาทิเสส ลิกขาบทที่ ๑๑ จบ.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๑๒

เรื่องพระฉนนะ

[๖๐๗] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารโฆสิตาราม เขตพระนครโกสัมพี ครั้งนั้น ท่านพระฉนนะ ประพศิมารยาทอันไม่สมควร ภิกษุทั้งหลายกล่าวตักเตือนอย่างนี้ว่า คุณรฉนนะ ท่านอย่าได้กระทำอย่างนี้ ประพศิตังนี้ไม่ควร

พระฉนนะกล่าวตอบว่า คุณท่านทั้งหลาย พวกท่านสำคัญว่าเราเป็นผู้ที่ท่านควรว่ากล่าว กระนั้นหรือ เราต่างหากควรว่ากล่าวพวกท่าน เพราะพระพุทธรเจ้าก็ของเรา พระธรรมก็ของเรา พระลูกเจ้าของเราตรัสรู้ธรรมแล้ว พวกท่านต่างชื่อกัน ต่างโคตรกัน ต่างชาติกัน ต่างสกุลกัน บวชรวมกันอยู่ คุณลมกล้าพัดหญ้าไม้ และใบไม้แห้งให้อยู่ร่วมกัน หรือคุณแม่น้ำที่ไหลมาจากภูเขา พัดจอกสาหร่ายและแห่นให้อยู่รวมกัน ฉะนั้น คุณท่านทั้งหลาย พวกท่านสำคัญว่าเราเป็นผู้ที่ท่านควรว่ากล่าวกระนั้นหรือ เราต่างหากควรว่ากล่าวพวกท่าน เพราะพระพุทธรเจ้าก็ของเรา พระธรรมก็ของเรา พระลูกเจ้าของเราตรัสรู้ธรรมแล้ว

บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย สันโดษ มีความละเอียด มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อศึกษา ต่างก็พากันเพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า ไฉน ท่านพระฉนนะ อันภิกษุทั้งหลาย ว่ากล่าวอยู่ ถูกทางธรรม จึงได้ทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้ แล้วกราบทูลเนื้อความนั้นแด่พระผู้มีพระภาค.

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระฉนนะว่า คุณรฉนนะ ข่าว่า เธออันภิกษุทั้งหลาย ว่ากล่าวอยู่ถูกทางธรรม ได้ทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้จริงหรือ?

พระฉนนะทูลรับว่า จริง พระพุทธรเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า คุณร โฆฆนุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ คุณร โฆฆนุรุษ ไฉน เธออันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่ถูกทางธรรม จึงได้ทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้ คุณร โฆฆนุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่ง

ของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนท่านพระฉนฺนระ โดยอเนกปริยายดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สันโดษ ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความก้ำจืด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารถนาความเพียร โดยอเนกปริยาย แล้วทรงกระทำธรรมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เกียจคร้าน ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกลสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระบัญญัติ

๑๖. ๑๗. อนึ่ง ภิกษุเป็นผู้มีสัตถุชาติแห่งคนว่ายาก อันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่ ถูกทางธรรม ในสิกขาบททั้งหลายอันเนื่องในอุเทศ ทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้ ด้วยว่ากล่าวได้ว่า พวกท่านอย่าได้กล่าวอะไรต่อเรา เป็นคำดีก็ตาม เป็นคำชั่วก็ตาม ก็ตาม แม้เราก็จักไม่กล่าวอะไรๆ ต่อพวกท่านเหมือนกัน เป็นคำดีก็ตาม เป็นคำชั่วก็ตาม ขอพวกท่านจงเว้นจากการว่ากล่าวเราเสีย ภิกษุนั้นอันภิกษุทั้งหลายพึงว่ากล่าวอย่างนี้ว่า ท่านอย่าได้ทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้ ขอท่านจงทำตนให้เขาว่ากล่าวได้แล แม้ท่านก็จงว่ากล่าวภิกษุทั้งหลายโดยชอบธรรม แม้ภิกษุทั้งหลายก็จักว่ากล่าวท่านโดยชอบธรรม เพราะวาทะปริยัติของพระผู้มีพระภาคนั้น เจริญแล้วด้วยอาการอย่างนี้ คือด้วยว่ากล่าวซึ่งกันและกัน ด้วยเตือนกันและกันให้ออกจากอาบัติ แลภิกษุนั้น อันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่อย่างนี้ ยังยกย่องอยู่อย่างนั้นเทียว ภิกษุนั้น อันภิกษุ

ทั้งหลายพึงสวดสมณูภาสน์กว่าจะครบสามจบ เพื่อให้สละกรรมนั้นเสีย หากเธอถูกสวดสมณูภาสน์กว่าจะครบสามจบอยู่ สละกรรมนั้นเสีย สละได้อย่างนี้ นั่นเป็นการดี หากเธอไม่สละเสีย เป็นสังฆาติเสศ.

เรื่องพระคันนะ จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๖๐๘] คำว่า หนึ่ง ภิกษุเป็นผู้มีสัญชาติแห่งคนว่ายาก ความว่า เป็นผู้ว่าได้โดยยาก ประกอบด้วยกรรมทั้งหลายอันเป็นเครื่องกระทำความเป็นผู้ว่ายาก ไม่อดทน ไม่รับอนุสาสนี โดยเบื้องขวา

คำว่า ในสิกขาบททั้งหลายอันเนื่องในอุเทศ ได้แก่สิกขาบทอันนับเนื่องในพระปาติโมกข์

บทว่า อันภิกษุทั้งหลาย ได้แก่ภิกษุเหล่าอื่น

ที่ชื่อว่า ถูกทางธรรม คือสิกขาบทใดอันพระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติแล้ว สิกขาบทนั้นชื่อว่าถูกทางธรรม ภิกษุนั้นผู้อันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่ โดยถูกทางธรรมนั้น ย่อมทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้ ด้วยกล่าวได้ว่าพวกท่านอย่าได้กล่าวอะไรๆ ต่อเรา เป็นคำดีก็ตาม เป็นคำชั่วก็ตาม แม้เราก็จักไม่กล่าวอะไรๆ ต่อพวกท่าน เป็นคำดีก็ตาม เป็นคำชั่วก็ตาม ขอพวกท่านจงเว้นจากการว่ากล่าวเราเสีย

[๖๐๙] บทว่า ภิกษุนั้น ได้แก่ภิกษุผู้มีสัญชาติแห่งคนว่ายากนั้น

บทว่า อันภิกษุทั้งหลาย ได้แก่ภิกษุเหล่าอื่น อธิบายว่าภิกษุเหล่าใดเห็นอยู่ ได้ยินอยู่ ภิกษุเหล่านั้นควรว่ากล่าวภิกษุผู้มีสัญชาติแห่งคนว่ายากนั้นว่า ท่านอย่าได้ทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้ ขอท่านจงทำตนให้เขาว่าได้แล้ว แม้ท่านก็จงว่ากล่าวภิกษุทั้งหลายโดยชอบธรรม แม้ภิกษุทั้งหลายก็จักว่ากล่าวท่านโดยชอบธรรม เพราะว่าบริษัทของพระผู้มีพระภาคนั้นเจริญแล้ว ด้วยอาการอย่างนี้คือ ด้วยว่ากล่าวซึ่งกันและกัน ด้วยเตือนกันและกันให้ออกจากอาบัติ ควรว่ากล่าวแม้ครั้งที่สอง ควรว่ากล่าวแม้ครั้งที่สาม หากเธอสละเสีย สละได้อย่างนี้ นั่นเป็นการดี หากเธอไม่สละเสีย ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุทั้งหลายได้ยินแล้วไม่ว่ากล่าว ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุนั้นอันภิกษุทั้งหลาย พึงคุมตัวมาแม้สู่ท่ามกลางสงฆ์แล้วพึงว่ากล่าวว่า ท่านอย่าได้ทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้ ขอท่านจงทำตนให้เขาว่ากล่าวได้แล้ว แม้ท่านก็จงว่ากล่าวภิกษุทั้งหลาย

โดยชอบธรรม แม้ภิกษุทั้งหลายก็จักว่ากล่าวท่านโดยชอบธรรม เพราะว่าบริษัทของพระผู้มีพระภาค นั้นเจริญแล้วด้วยอาการอย่างนี้ คือ ด้วยว่ากล่าวซึ่งกันและกัน ด้วยเตือนกันและกันให้ออกจาก อาบัติ ควรว่ากล่าวแม้อันที่ที่สอง ควรว่ากล่าวแม้อันที่สาม หากเธอสละเสีย สละได้อย่างนี้ นั้นเป็นการดี หากเธอไม่สละเสีย ต้องอาบัติทุกกฏ.

วิธีสวดสมณุภาสน์

[๖๑๐] ภิกษุนั้น อันสงฆ์พึงสวดสมณุภาสน์ คูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์พึงสวด สมณุภาสน์อย่างนี้ ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาสวดสมณุภาสน์

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุผู้มีชื่อนี้ผู้นี้ อันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าว อยู่ถูกทางธรรม ข่อมทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้ ภิกษุนั้นไม่สละเรื่องนั้น ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละ เรื่องนั้น นี้เป็นญัตติ.

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุผู้มีชื่อนี้ผู้นี้ อันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าว อยู่ถูกทางธรรม ข่อมทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้ ภิกษุนั้นไม่สละเรื่องนั้น สงฆ์สวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย การสวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้อันที่ที่สอง ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุผู้มีชื่อนี้ผู้นี้ อันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่ถูกทางธรรม ข่อมทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้ ภิกษุนั้นไม่สละเรื่องนั้น สงฆ์สวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้น การสวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม้อันที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุผู้มีชื่อนี้ อันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่ถูกทางธรรม ข่อมทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ว่ากล่าวไม่ได้ ภิกษุนั้นไม่สละเรื่องนั้น สงฆ์สวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้น การสวดสมณุภาสน์ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ภิกษุมีชื่อนี้อันสงฆ์สวดสมณภาสน์แล้ว เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่สงฆ์
เหตุหนึ่งจึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

[๖๑๑] จบญัตติ ต้องอาบัติทุกกฏ

จบกรรมวาจาสองครั้ง ต้องอาบัติอุลลัจจัย

จบกรรมวาจาครั้งสุดท้าย ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

เมื่อต้องอาบัติสังฆาทิเสส อาบัติทุกกฏเพราะญัตติ อาบัติอุลลัจจัยเพราะกรรมวาจาสอง-
ครั้ง ย่อมระงับ

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์เท่านั้นให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้น ชักเข้าหาอาบัติเดิม
ให้มันต์ เรียกเข้าหมู่ ไม่ใช่คณะมารูปด้วยกันมากมาย ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะฉะนั้น
จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือเป็นชื่อของอาบัตินิกาย
นั้นแล แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาษณีย์

[๖๑๒] กรรมเป็นกรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมเป็นกรรม ไม่สละเสีย ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

กรรมเป็นกรรม ภิกษุสงสัย ไม่สละเสีย ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

กรรมเป็นกรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมไม่เป็นกรรม ไม่สละเสีย ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

กรรมไม่เป็นกรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมเป็นกรรม ต้องอาบัติทุกกฏ

กรรมไม่เป็นกรรม ภิกษุสงสัย ต้องอาบัติทุกกฏ

กรรมไม่เป็นกรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมไม่เป็นกรรม ต้องอาบัติทุกกฏ.

อนาปัตติวาร

[๖๑๓] ภิกษุผู้ยังไม่ถูกสวดสมณภาสน์ ๑ ภิกษุผู้สละเสียได้ ๑ ภิกษุวิกลจริต ๑ ภิกษุ
อาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๑๒ จบ.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๑๑

เรื่องภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะ

[๖๑๔] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวันอารามของอนาถบิณฑิกะคหบดี เขตพระนครสาวัตถี ครั้งนั้น ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะ เป็นเจ้าถิ่นในชนบทกัฎฐาคีรี เป็นภิกษุอลัชชี ชั่วช้า ภิกษุพวกนั้นประพฤติอนาจารเห็นปานดังนี้ คือ ปลุกต้นไม้ดอกเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นปลุกบ้าง รดน้ำเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นรดบ้าง เก็บดอกไม้เองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นเก็บบ้าง ร้อยกรองดอกไม้เองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นร้อยกรองบ้าง ทำมาลัยต่อก้านเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำมาลัยเรียงก้านเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้ช่อเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้พุ่มเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้เทริดเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้พวงเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้แขงสำหรับประดับอกเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ภิกษุพวกนั้นนำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งมาลัยต่อก้าน นำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งมาลัยเรียงก้าน นำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้ช่อ นำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้พุ่ม นำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้เทริด นำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้พวง นำไปเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้แขงสำหรับประดับอก เพื่อกุลสตรี เพื่อกุลธิดา เพื่อกุลกุมารี เพื่อสะใ้แก่แห่งสกุล เพื่อกุลทาสี ภิกษุพวกนั้น ฉันทอาหารในภาชนะอันเดียวกันบ้าง คีมน้ำในขันใบเดียวกันบ้าง นั่งบนอาสนะอันเดียวกันบ้าง นอนบนเตียงอันเดียวกันบ้าง นอนร่วมเครื่องลาดอันเดียวกันบ้าง นอนคลุมผ้าห่มผืนเดียวกันบ้าง นอนร่วมเครื่องลาดและคลุมผ้าห่มร่วมกันบ้าง กับกุลสตรี กุลธิดา กุลกุมารี สะใ้แก่แห่งสกุล กุลทาสี ฉันทอาหารในเวลาวิกาลบ้าง คีมน้ำเมาบ้าง ทัดทรงดอกไม้ของหอมและเครื่องลูบไล้บ้าง ฟ้อนรำบ้าง ขับร้องบ้าง ประโคมบ้าง เต้นรำบ้าง ฟ้อนรำกับหญิงฟ้อนรำบ้าง ขับร้องกับหญิงฟ้อนรำบ้าง ประโคมกับหญิงฟ้อนรำบ้าง เต้นรำกับหญิงฟ้อนรำบ้าง ฟ้อนรำกับหญิงขับร้องบ้าง ขับร้องกับหญิงขับร้องบ้าง ประโคมกับหญิงขับร้องบ้าง เต้นรำกับหญิงขับร้องบ้าง ฟ้อนรำกับหญิงประโคมบ้าง ขับร้องกับหญิงประโคมบ้าง ประโคมกับหญิงประโคมบ้าง เต้นรำกับหญิงประโคมบ้าง ฟ้อนรำกับหญิงเต้นรำบ้าง ขับร้องกับหญิงเต้นรำบ้าง ประโคมกับหญิงเต้นรำบ้าง เต้นรำกับหญิงเต้นรำบ้าง เล่นหมากรุกแฉะแปดตาบ้าง เล่น-

หมากรุกแถวละตีบตาบ้าง เล่นหมากเก็บบ้าง เล่นชิงนางบ้าง เล่นหมากไหวบ้าง เล่นโยนห่วง
บ้าง เล่นไม้หึ่งบ้าง เล่นฟาดให้เป็นรูปต่างๆ บ้าง เล่นสะกาบ้าง เล่นเป่าใบไม้บ้าง เล่นไถน้อยๆ
บ้าง เล่นหกคะเมนบ้าง เล่นไม้กั้นขันธ์บ้าง เล่นดวงทรายด้วยไม้ใบบ้าง เล่นรถน้อยๆ บ้าง
เล่นรถน้อยๆ บ้าง เล่นเขียนทายบ้าง เล่นทายใจบ้าง เล่นเลียนคนพิการบ้าง หัดขี่ช้างบ้าง
หัดขี่ม้าบ้าง หัดขี่รถบ้าง หัดยิงธนูบ้าง หัดเพลงอาวุธบ้าง วังผลัดช้างบ้าง วังผลัดม้าบ้าง วัง
ผลัดรถบ้าง วังขับกันบ้าง วังเป็ยกันบ้าง ผิวปากบ้าง ปรบมือบ้าง ปล้ำกันบ้าง ชกมวยกัน
บ้าง ปลูกฝ้ายสังฆาฏิ ณ กลางสถานต้นรำแล้ว พุดกับหญิงเพื่อนร่าอย่างนี้ว่า น้องหญิง เธอจง
เพื่อนรำ ณ ที่นี้ ดังนี้บ้าง ให้การคำนับบ้าง ประพุดตือนาจารย์อย่างต่างๆ บ้าง

[๖๑๕] ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งจำพรรษาในแคว้นกาสิ เดินทางไปพระนคร-
สาวัดดีเพื่อเฝ้าพระผู้มีพระภาค ถึงชนบททักขิณแล้ว ครั้นเวลาเช้าภิกษุนั้นครองอันตราวาสก ถือบาตรและจีวรเข้าไปบิณฑบาตยังชนบททักขิณ มีอาการเดินไป ถอยกลับ แลเหลียว เหยียดแขน
คู่แขน นำเลื่อมใส มีจักขุทอดลง สมบูรณ์ด้วยอิริยาบถ

คนทั้งหลายเห็นภิกษุรูปนั้นแล้ว พุดอย่างนี้ว่า ภิกษุรูปนี้เป็นใคร ดูคล้ายคนไม่ค่อยมี
กำลัง เหมือนคนอ่อนแอ เหมือนคนมีหน้าสยิว ใครเล่าจักถวายบิณฑบาตแก่ท่านผู้เข้าไปเที่ยว
บิณฑบาตรูปนี้ ส่วนพระผู้เป็นเจ้าเหล่าพระอัสสชิ และพระปุนัพพสุกะของเรา เป็นผู้อ่อน-
โยน พุดไพเราะ อ่อนหวาน ยิ้มแย้มก่อนมักพุดว่า มาเถิด มาเถิดแล้ว มีหน้าไม่สยิว มีหน้าชื่นบาน
มักพุดก่อน ใครๆ ก็ต้องถวายบิณฑบาตแก่ท่านเหล่านั้น

อุบาสกคนหนึ่ง ได้แลเห็นภิกษุรูปนั้นกำลังเที่ยวบิณฑบาตอยู่ในชนบททักขิณ ครั้นแล้ว
จึงเข้าไปหาภิกษุนั้น กราบเรียนถามภิกษุรูปนั้นว่า พระคุณเจ้าได้บิณฑบาตบ้างไหม ขอรับ

ภิกษุรูปนั้นตอบว่า ยังไม่ได้บิณฑบาตเลยจ้ะ

อุบาสกกล่าวอาราธนาว่า นิมนต์ไปเรือนผมเถิด ขอรับ แล้วนำภิกษุนั้นไปเรือน นิมนต์
ให้ฉันแล้ว ถามว่า พระคุณเจ้าจักไปที่ไหน ขอรับ

ภ. อาตมาจักไปพระนครสาวัดดี เพื่อเฝ้าพระผู้มีพระภาค

อุ. ถ้าเช่นนั้น ขอพระคุณเจ้า จงกราบถวายบังคมพระบาทของพระผู้มีพระภาคด้วย
เศียรเกล้า และขอจงกราบทูลตามถ้อยคำของกระผมอย่างนี้ด้วยขอรับว่า พระพุทธเจ้าข้า
วัดในชนบททักขิณ โทรม ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะเป็นเจ้าของถิ่นในชนบททักขิณ
เป็นภิกษุอลัชชี เลวทราม พวกเธอประพุดตือนาจารย์เห็นปานดังนี้ คือ ปลูกต้นไม้ดอกเองบ้าง

ใช้ให้ผู้อื่นปลูกบ้าง รดน้ำเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นรดบ้าง เก็บดอกไม้เองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นเก็บบ้าง ร้อยกรองดอกไม้เอง ใช้ให้ผู้อื่นร้อยกรองบ้าง ทำมาลัยต่อก้านเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำมาลัยเรียงก้านเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ... ประพฤติอนาจารมีอย่างต่างๆ บ้าง เมื่อก่อนชาวบ้านยังมีศรัทธาเลื่อมใส แต่เดี๋ยวนี้เขาไม่ศรัทธาไม่เลื่อมใสแล้ว แม้ทานประจำของสงฆ์ก่อนๆ บัดนี้ทายกทายิกาได้ตัดขาดแล้ว ภิกษุมีศีลเป็นที่รักยอมหลีกเลี่ยงไป ภิกษุเลวทรามอยู่ครอง พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้า ขอประทานพระวโรกาส พระผู้มีพระภาคพึงส่งภิกษุทั้งหลายไปสู่ชนบท ภัณฑาคารี เพื่อวัดชนบทภัณฑาคารีนี้จะพึงตั้งมั่นอยู่.

ภิกษุนั้นรับคำของอุบาสกนั้นแล้ว หลีกไปโดยหนทางอันจะไปสู่พระนครสาวัตถี ถึงพระนครสาวัตถี พระวิหารเชตวัน อารามของอนาถบิณฑิกคหบดีโดยลำดับ เข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาค ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคแล้ว นั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง.

พุทธประเพณี

[๖๑๖] อันการที่พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทั้งหลาย ทรงปราศรัยกับพระอัครคันตุกะทั้งหลาย นั้นเป็นพุทธประเพณี

พระพุทธเจ้าทรงปราศรัย

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคได้ตรัสถามภิกษุนั้นว่า ดูกรภิกษุ เธอยังพอนอนอยู่ดอกหรือ ยังพอครองอยู่ดอกหรือ เธอเดินทางมาเหนื่อยน้อยหรือ ก็นี่เธอมาจากไหนเล่า?

ภิกษุนั้นกราบทูลว่า ข้าพระพุทธเจ้ายังพอนอนอยู่ได้ ยังพอครองอยู่ได้พระพุทธเจ้าข้า และข้าพระพุทธเจ้าเดินทางมาลำบากเล็กน้อย ข้าพระพุทธเจ้าจำพรรษาในแคว้นกาฬิแล้ว เมื่อจะมายังพระนครสาวัตถี เพื่อเฝ้าพระผู้มีพระภาคได้ผ่านชนบทภัณฑาคารี พระพุทธเจ้าข้า ครั้นเวลาเช้า ข้าพระพุทธเจ้าครองอันตราวาสก ถือบาตรและจีวรเข้าไปบิณฑบาตยังชนบทภัณฑาคารี พระพุทธเจ้าข้า อุบาสกคนหนึ่ง ได้เห็นข้าพระพุทธเจ้ากำลังเที่ยวบิณฑบาตอยู่ในชนบทภัณฑาคารี ครั้นแล้วได้เข้าไปหาข้าพระพุทธเจ้า กราบไหว้ข้าพระพุทธเจ้าถามว่า ท่านได้บิณฑบาตบ้างไหมขอรับ ข้าพระพุทธเจ้าตอบว่า ยังไม่ได้บิณฑบาตเลยจะ เขาพูดว่า นิมนต์ไปเรื่อนผมเถิด ขอรับ แล้วนำข้าพระพุทธเจ้าไปเรื่อน ให้ฉันแล้วถามว่า พระคุณเจ้าจักไปที่ไหน ขอรับ ข้าพระพุทธเจ้าตอบว่า จักไปพระนครสาวัตถี เพื่อเฝ้าพระผู้มีพระภาคจะ เขาพูดว่า ท่านขอรับ ถ้าเช่นนั้นขอท่านจงกราบถวายบังคมพระบาทของพระผู้มีพระภาคด้วยเศียรเกล้า และขอจงกราบทูลตามถ้อยคำของกระผมอย่างนี้ว่า

พระพุทธเจ้าข้า วัดในชนบทกัฏฐาคีรีโทรม ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะเป็นเจ้าถิ่นในชนบทกัฏฐาคีรี เป็นภิกษุอลัชชี เลวทราม ประพฤติอนาจารเห็นปานดังนี้ คือ ปลูกต้นไม้ดอกเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นปลูกบ้าง รดน้ำเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นรดบ้าง ... ประพฤติอนาจารมีอย่างต่างๆ บ้าง เมื่อก่อนชาวบ้านยังมีศรัทธาเลื่อมใส แต่เดี๋ยวนี้เขาไม่ศรัทธาไม่เลื่อมใสแล้ว แม้นทานประจําของสงฆ์ก่อนๆ บัดนี้ทายกทายิกาได้ตัดขาดแล้ว ภิกษุมิศีลเป็นที่รักยอมหลีกเลี่ยงไป ภิกษุเลวทรามอยู่ครอง พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้า ขอประทานพระวโรกาส พระองค์ควรส่งภิกษุทั้งหลายไปสู่ชนบทกัฏฐาคีรี เพื่อวัดในชนบทกัฏฐาคีรีนี้จะพึงตั้งมั่นอยู่ ดังนี้ ข้าพระพุทธเจ้ามาจากชนบทกัฏฐาคีรีนั้น พระพุทธเจ้าข้า.

ทรงสอบถามภิกษุสงฆ์

[๖๑๗] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ข้าว่า ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะเป็นเจ้าถิ่นในชนบทกัฏฐาคีรี เป็นภิกษุอลัชชี เลวทราม ประพฤติอนาจารเห็นปานดังนี้ คือ ปลูกต้นไม้ดอกเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นปลูกบ้าง รดน้ำเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นรดบ้าง เก็บดอกไม้เองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นเก็บบ้าง ร้อยกรองดอกไม้เองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นร้อยกรองบ้าง ทำมาลัยต่อก้านเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำมาลัยเรียงก้านเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้ช่อเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้พุ่มเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้เทริดเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้พวงเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้แขงสำหรับประดับอกเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ... ประพฤติอนาจารต่างๆ บ้าง เมื่อก่อนชาวบ้านยังมีศรัทธาเลื่อมใส แต่เดี๋ยวนี้เขาไม่ศรัทธาไม่เลื่อมใสแล้ว แม้นทานประจําของสงฆ์ก่อนๆ บัดนี้ทายกทายิกาได้ตัดขาดแล้ว ภิกษุมิศีลเป็นที่รักยอมหลีกเลี่ยงไป ภิกษุเลวทรามอยู่ครอง ดังนี้ จริงหรือ?

ภิกษุทั้งหลายทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

พระพุทธเจ้าทรงติเตียน

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย การกระทำของภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใ้ไม่ได้ ไม่ควรทำ.

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ใ้จนภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้น จึงได้ประพฤติอนาจารเห็นปานดังนี้ คือ ปลูกต้นไม้ดอกเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นปลูกบ้าง รดน้ำเองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นรดบ้าง เก็บดอกไม้เองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นเก็บบ้าง ร้อยกรองดอกไม้เองบ้าง ใ้ให้ผู้อื่นร้อยกรองบ้าง ทำมาลัยต่อก้านเองบ้าง

ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำมาลัยเรียงกันเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้ช่อเองบ้าง ใช้ให้
ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้พุ่มเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้เทริดเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง
ทำดอกไม้พวงเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง ทำดอกไม้แขงสำหรับประดับอกเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นทำบ้าง
พวกเธอนำไปเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งมาลัยต่อกัน นำไปเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง
ซึ่งมาลัยเรียงกัน นำไปเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้ช่อ นำไปเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่น
นำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้พุ่ม นำไปเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้เทริด นำไปเองบ้าง
ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้พวง นำไปเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นนำไปบ้าง ซึ่งดอกไม้แขง สำหรับ
ประดับอก เพื่อกุลสตรี เพื่อกุลธิดา เพื่อกุลกุมารี เพื่อบุรุษแห่งสกุล เพื่อกุลทาสี พวกเธอ
ฉันอาหารในภาชนะอันเดียวกันบ้าง คั้นน้ำในขันใบเดียวกันบ้าง นั่งบนอาสนะอันเดียวกันบ้าง
นอนบนเตียงอันเดียวกันบ้าง นอนรวมเครื่องลาดอันเดียวกันบ้าง นอนคลุมผ้าห่มผืนเดียวกันบ้าง
นอนรวมเครื่องลาด และคลุมผ้าห่มร่วมกันบ้าง กับกุลสตรี กุลธิดา กุลกุมารี บุรุษแห่งสกุล
กุลทาสี ฉันอาหารในเวลาวิกาลบ้าง คั้นน้ำมาบ้าง ทัดทรงดอกไม้ของหอมและเครื่องลูบไล้บ้าง
พ้อนรำบ้าง ขับร้องบ้าง ประโคมบ้าง เดินรำบ้าง พ้อนรำกับหญิงพ้อนรำบ้าง ขับร้องกับหญิง
พ้อนรำบ้าง ประโคมกับหญิงพ้อนรำบ้าง เดินรำกับหญิงพ้อนรำบ้าง พ้อนรำกับหญิงขับร้องบ้าง
ขับร้องกับหญิงขับร้องบ้าง ประโคมกับหญิงขับร้องบ้าง เดินรำกับหญิงขับร้องบ้าง พ้อนรำ
กับหญิงประโคมบ้าง ขับร้องกับหญิงประโคมบ้าง ประโคมกับหญิงประโคมบ้าง เดินรำกับหญิง
ประโคมบ้าง พ้อนรำกับหญิงเดินรำบ้าง ขับร้องกับหญิงเดินรำบ้าง ประโคมกับหญิงเดินรำบ้าง
เดินรำกับหญิงเดินรำบ้าง เล่นหมากรุกแถวละแปดตาบ้าง เล่นหมากรุกแถวละสิบตาบ้าง
เล่นหมากเก็บบ้าง เล่นชิงนางบ้าง เล่นหมากไหวบ้าง เล่นโยนห่วงบ้าง เล่นไม้หึ่งบ้าง เล่นฟาด-
ให้เป็นรูปต่างๆ บ้าง เล่นสะกาบ้าง เล่นเป่าใบไม้บ้าง เล่นไถน้อยๆ บ้าง เล่นหกคะเมนบ้าง
เล่นไม้กึ่งหันบ้าง เล่นดวงทรายด้วยใบไม้บ้าง เล่นรตน้อยๆ บ้าง เล่นรตน้อยๆ บ้าง
เล่นเขียนทาบบ้าง เล่นทาบใจบ้าง เล่นเลียนคนพิการบ้าง หักขี้ข้างบ้าง หักขี้ม้าย่าง หักขี้รดบ้าง
หักขี้ชนบ้าง หักเพลงอาวุธบ้าง วิ่งผลัดข้างบ้าง วิ่งผลัดม้าย่าง วิ่งผลัดรถบ้าง วิ่งข้ามกันบ้าง
วิ่งเหยียดกันบ้าง ผิวปากบ้าง ปรบมือบ้าง ปล้ำกันบ้าง ชกมวยกันบ้าง ปลูกฝ้ายสังฆาฏิ ณ กลางสถาน
เดินรำ แล้วพุดกับหญิงพ้อนรำ อย่างนี้ว่า นื่องหญิงเธองพ้อนรำ ณ ที่นี้ดังนี้บ้าง ให้การคำนับบ้าง
ประพุดต่อนางจรมืออย่างต่างๆ บ้างเล่า.

ดูกรภิกษุทั้งหลาย การกระทำของภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว.

รับสั่งให้ปีพพาชนิยกรรม

[๖๑๘] ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนฺพสุกะ โดยอนุเคราะห์อย่างนี้แล้ว ทรงกระทำธรรมีกถารับสั่งกะพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะว่า ไปเถิด สารีบุตรและโมคคัลลานะ พวกเธอไปถึงชนบทกัฏฐาคีรีแล้วจงทำปีพพาชนิยกรรมแก่ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนฺพสุกะจากชนบทกัฏฐาคีรี เพราะภิกษุพวกนั้นเป็นสัทธวิหริกของเธอ.

พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะกราบทูลถามว่า พระพุทธเจ้าข้า พวกข้าพระพุทธเจ้า จะทำปีพพาชนิยกรรมแก่ภิกษุพวก พระอัสสชิและพระปุนฺพสุกะ จากชนบทกัฏฐาคีรีได้ด้วย วิธีไร เพราะภิกษุพวกนั้น คุร้าย หยาบคาย

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรสารีบุตรและโมคคัลลานะ ถ้าเช่นนั้น พวกเธอจงไปพร้อมด้วยภิกษุหลายๆ รูป.

พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะ ทูลรับสนองพระผู้มีพระภาคว่า อย่างนั้น พระพุทธเจ้าข้า.

วิธีทำปีพพาชนิยกรรม

[๖๑๙] พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลวิธีปีพพาชนิยกรรมพึงทำอย่างนี้ พึงใจภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนฺพสุกะก่อน ครั้นแล้วพึงให้พวกเธอให้การ ครั้นแล้ว พึงยกอาบัติขึ้น ครั้นแล้วภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติจุดตุตถกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาทำปีพพาชนิยกรรม

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้าภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนฺพสุกะเหล่านี้ เป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความประพฤติเลวทราม ความประพฤติเลวทรามของภิกษุเหล่านี้ เราได้เห็นอยู่ด้วย เราได้ยินอยู่ด้วย และสกุลทั้งหลายอันภิกษุเหล่านี้ประทุษร้ายแล้ว เราได้เห็นอยู่ด้วย เราได้ยินอยู่ด้วย ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงทำปีพพาชนิยกรรมแก่ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนฺพสุกะจากชนบทกัฏฐาคีรีว่า ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนฺพสุกะไม่พึงอยู่ในชนบทกัฏฐาคีรี นี้เป็นญัตติ

[๖๒๐] ลำดับนั้น ภิกษุสงฆ์มีพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะเป็นประมุขได้ไปสู่
ชนบททักขิणीแล้ว ทำปัพพาทนียกรรมแก่ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะจากชนบท
ทักขิणीว่า ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะ ไม่พึงอยู่ในชนบททักขิणी

ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะเหล่านั้น ถูกสงฆ์ทำปัพพาทนียกรรมแล้ว
ไม่ประพฤติโดยชอบ ไม่หายเย่อหยิ่ง ไม่ประพฤติแก้ตัว ไม่ขอขมาภิกษุทั้งหลาย ยังดำ ยังบริภาษ
การกสงฆ์ ยังใส่ความว่า ถ้าเอียงด้วยความพอใจ ถ้าเอียงด้วยความซัดเคือง ถ้าเอียงด้วย
ความหลง ถ้าเอียงด้วยความกลัว หลีกไปเสียก็มี ลีกลีกลีมี

บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย สันโดษ มีความละอาย มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อศึกษา
ต่างพากันเพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า ไฉน ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะถูก
สงฆ์ทำปัพพาทนียกรรมแล้ว จึงไม่ประพฤติโดยชอบ ไม่หายเย่อหยิ่ง ไม่ประพฤติแก้ตัว ไม่ขอ
ขมาภิกษุทั้งหลาย ยังดำ ยังบริภาษการกสงฆ์ ยังใส่ความว่า ถ้าเอียงด้วยความพอใจ ถ้าเอียง
ด้วยความซัดเคือง ถ้าเอียงด้วยความหลง ถ้าเอียงด้วยความกลัว หลีกไปเสียก็มี ลีกลีกลีมี
เล่าแล้วกราบทูลเนื้อความนั้นแด่พระผู้มีพระภาค.

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

[๖๒๑] ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาค รับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็น
เค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ข่าว่า
ภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะถูกสงฆ์ทำปัพพาทนียกรรมแล้ว ไม่ประพฤติโดยชอบ ไม่
หายเย่อหยิ่ง ไม่ประพฤติแก้ตัว ไม่ขอขมาภิกษุทั้งหลาย ยังดำ ยังบริภาษการกสงฆ์ ยังใส่ความว่า
ถ้าเอียงด้วยความพอใจ ถ้าเอียงด้วยความซัดเคือง ถ้าเอียงด้วยความหลง ถ้าเอียงด้วยความกลัว
หลีกไปเสียก็มี ลีกลีกลีมี จริงหรือ?

ภิกษุเหล่านั้นทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า.

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย การกระทำของภิกษุโมฆบุรุษ
เหล่านั้นนั้น ไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ไฉน พวก
ภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้น ถูกสงฆ์ทำปัพพาทนียกรรมแล้ว จึงไม่ประพฤติโดยชอบ ไม่หายเย่อหยิ่ง
ไม่ประพฤติแก้ตัว ไม่ขอขมาภิกษุทั้งหลาย ยังดำ ยังบริภาษการกสงฆ์ ยังใส่ความว่า
ถ้าเอียงด้วยความพอใจ ถ้าเอียงด้วยความซัดเคือง ถ้าเอียงด้วยความหลง ถ้าเอียงด้วยความกลัว
หลีกไปเสียก็มี ลีกลีกลีมีเล่า.

ดูกรภิกษุทั้งหลาย การกระทำของภิกษุโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของโมฆบุรุษเหล่านั้นนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว.

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุณ்பพฺพสุกะ โดยอนเณกปริยายดังนี้แล้ว ตรีสโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สัน โดย ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรีสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสัน โดย ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยอนเณกปริยายแล้ว ทรงกระทำธรรมิกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เกียจยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกลสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระบัญญัติ

๑๗. ๑๓. อนึ่ง ภิกษุเข้าไปอาศัยบ้านก็ดี นิคมก็ดี แห่งใดแห่งหนึ่งอยู่ เป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความประพฤติเลวทราม ความประพฤติเลวทรามของเธอ เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย และสกุลทั้งหลายอันเธอประทุษร้ายแล้ว เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย ภิกษุนั้นอันภิกษุทั้งหลาย พึงว่ากล่าวอย่างนี้ว่า ท่านเป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความประพฤติเลวทราม ความประพฤติเลวทรามของท่าน เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย และสกุลทั้งหลายอันท่านประทุษร้ายแล้ว เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย ท่านจงหลีกไปเสียจากอาวาสนี้ ท่านอย่าอยู่ในที่นี่ และภิกษุนั้นอันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่อย่างนี้ พึงว่ากล่าวภิกษุเหล่านั้นอย่างนี้ว่า

พวกภิกษุถึงความพอใจด้วย ถึงความขัดเคืองด้วย ถึงความหลงด้วย ถึงความกลัวด้วย
ย่อมจับภิกษุบางรูป ย่อมไม่จับภิกษุบางรูป เพราะอาบัติ เช่นเดียวกัน ภิกษุนั้นอัน
ภิกษุทั้งหลายพึงว่ากล่าวอย่างนี้ว่า ท่านอย่าได้กล่าวอย่างนั้น ภิกษุทั้งหลาย หาได้ถึง
ความพอใจไม่ หาได้ถึงความขัดเคืองไม่ หาได้ถึงความหลงไม่ หาได้ถึงความกลัวไม่
ท่านเองแล เป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความประพฤติเลวทราม ความประพฤติเลวทราม
ของท่าน เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย และสกุลทั้งหลายอันท่านประทุษร้าย
แล้ว เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย ท่านจงหลีกเลี่ยงจากอวาสนี ท่านอย่าอยู่
ในที่นี้ และภิกษุนั้นอันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่อย่างนี้ ยังยกย่องอยู่อย่างนั้นเทียว
ภิกษุนั้นอันภิกษุทั้งหลาย พึงสวดสมณูภาสกว่าจะครบสามจบ เพื่อให้สละกรรมนั้นเสีย
หากเธอถูกสวดสมณูภาสกว่าจะครบสามจบอยู่ สละกรรมนั้นเสีย สละได้ดังนี้ นั่น
เป็นการดี หากเธอไม่สละเสีย เป็นสังฆาติเสส.

เรื่องภิกษุพวกพระอัสสชิและพระปุนัพพสุกะ จบ.

สิกขาบทวิถัมภ์

[๖๒๒] คำว่า อนึ่งภิกษุ ... บ้านก็ดี นิคมก็ดี แห่งใดแห่งหนึ่ง ความว่า บ้านก็ดี
นิคมก็ดี นครก็ดี ชื่อว่า บ้านและนิคม.

บทว่า เข้าไปอาศัย ... อยู่ คือจีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และเภสัชบริขารเป็นปัจจัย
ของภิกษุไซ้ เป็นปัจจัยเกี่ยวเนื่องอยู่ในที่นั้น.

ที่ชื่อว่า สกุล หมายถึงสกุล ๔ คือ สกุลกษัตริย์ สกุลพราหมณ์ สกุลแพศย์ สกุลศูทร

บทว่า เป็นผู้ประทุษร้ายสกุล คือ ประจบสกุลด้วยดอกไม้ก็ดี ผลไม้ก็ดี แป้งก็ดี
ดินก็ดี ไม้สีฟันก็ดี ไม้ไผ่ก็ดี การแพทย์ก็ดี การสื่อสารก็ดี

บทว่า มีความประพฤติเลวทราม คือ ปลูกไม้ดอกเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นปลูกบ้าง
รดน้ำเองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นรดบ้าง เก็บดอกไม้เองบ้าง ใช้ให้ผู้อื่นเก็บบ้าง ร้อยกรองดอกไม้เองบ้าง
ใช้ให้ผู้อื่นร้อยกรองบ้าง.

[๖๒๓] บทว่า เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย คือ ชนเหล่าใดอยู่เฉพาะหน้า
ชนเหล่านั้น ชื่อว่า ได้เห็นอยู่ ชนเหล่าใดอยู่ลับหลัง ชนเหล่านั้นชื่อว่า ได้ยินอยู่.

บทว่า และสกุลทั้งหลาย อันเธอประทุษร้ายแล้ว คือ คนทั้งหลายเมื่อก่อนมี ศรัทธา อาศัยภิกษุนั้นกลับเป็นคน ไม่มีศรัทธา เมื่อก่อนเป็นคนเลื่อมใสอาศัยภิกษุนั้นกลับเป็นคน ไม่เลื่อมใส

บทว่า เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย คือ คนเหล่าใดอยู่เฉพาะหน้า คนเหล่านั้น ชื่อว่าได้เห็นอยู่ คนเหล่าใดอยู่ลับหลัง คนเหล่านั้น ชื่อว่าได้ยินอยู่

[๖๒๔] บทว่า ภิกษุนั้น ได้แก่ ภิกษุผู้ประทุษร้ายสกุลรูปนั้น

บทว่า อันภิกษุทั้งหลาย ได้แก่ ภิกษุเหล่าอื่น อธิบายว่า ภิกษุพวกที่เห็นได้ ยินเหล่านั้น พึงว่ากล่าวภิกษุผู้ประทุษร้ายสกุลรูปนั้นว่า ท่านแล เป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความ ประพฤติเลวทราม ความประพฤติเลวทรามของท่านแล เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย และ สกุลทั้งหลาย อันท่านประทุษร้ายแล้ว เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย ท่านจงหลีกเลี่ยง จากอาวาสนี้ ท่านอย่าอยู่ในที่นี้ และภิกษุนั้น อันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่อย่างนี้ พึงว่าภิกษุ เหล่านั้นอย่างนี้ว่า ภิกษุทั้งหลาย ถึงความพอใจด้วย ถึงความขัดเคืองด้วย ถึงความหลงด้วย ถึงความกลัวด้วย ย่อมจับภิกษุบางรูป ย่อมไม่จับภิกษุบางรูป เพราะอาบัติเช่นเดียวกัน

[๖๒๕] บทว่า ภิกษุนั้น ได้แก่ภิกษุผู้ทำกรรมรูปนั้น

บทว่า อันภิกษุทั้งหลาย ได้แก่ภิกษุเหล่าอื่น อธิบายว่า ภิกษุเหล่าใดได้เห็น ภิกษุ เหล่าใดได้ยิน ภิกษุเหล่านั้น พึงว่ากล่าวภิกษุผู้ทำกรรมรูปนั้นว่า ท่านอย่าได้กล่าวอย่างนั้น ภิกษุ ทั้งหลายหาได้ถึงความพอใจไม่ หาได้ถึงความขัดเคืองไม่ หาได้ถึงความหลงไม่ และหาได้ถึง ความกลัวไม่ ท่านแล เป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความประพฤติเลวทราม ความประพฤติเลวทราม ของท่านแล เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย และสกุลทั้งหลาย อันท่านประทุษร้ายแล้ว เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย ท่านจงหลีกเลี่ยงจากอาวาสนี้ ท่านอย่าอยู่ในที่นี้ พึงว่า กล่าว แม้ครั้งที่สอง พึงว่ากล่าวแม้ครั้งที่สาม หากเธอสละเสีย สละได้อย่างนี้ นั่นเป็นการดี หากเธอไม่สละเสีย ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุทั้งหลายได้ยินแล้วไม่ว่ากล่าว ต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุนั้น อันภิกษุทั้งหลายพึงคุมตัวมาแม้สู่ท่ามกลางสงฆ์แล้วพึงว่ากล่าวว่า ท่านอย่าได้กล่าวอย่าง นั้น ภิกษุทั้งหลาย หาได้ถึงความพอใจไม่ หาได้ถึงความขัดเคืองไม่ หาได้ถึงความหลงไม่ หา ได้ถึงความกลัวไม่ ท่านแลเป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความประพฤติเลวทราม ความประพฤติ

เลวทรามของท่านแล เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย และสกุลทั้งหลายอันท่านประทุษร้ายแล้ว เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย ท่านจงหลีกไปเสียจากอวาสนนี้ ท่านอย่าอยู่ในที่นี้ ฟังว่ากล่าวแม่ครั้งที่สอง ฟังว่ากล่าวแม่ครั้งที่สาม หากเธอสละเสีย สละได้อย่างนี้ นั่นเป็นการดี หากเธอไม่สละเสีย ต้องอาบัติทุกกฏ.

วิธีสวดสมณภาส

[๖๒๖] ภิกษุนี้อันสงฆ์ฟังสวดสมณภาส ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลสงฆ์ฟังสวดสมณภาสอย่างนี้ ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ฟังประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย ฉลาดจึงตุลกรรมวาจา ว่าดังนี้:-

กรรมวาจาสวดสมณภาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้ผู้นี้ ถูกสงฆ์ทำปัพพาทนียกรรมแล้ว ใ้ส่ความภิกษุทั้งหลายว่า ถ้าเอียงด้วยความพอใจ ถ้าเอียงด้วยความขัดเคือง ถ้าเอียงด้วยความหลง ถ้าเอียงด้วยความกลัว เธอยังไม่สละเรื่องนั้น ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์ฟังสวดสมณภาส ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้ผู้นี้ ถูกสงฆ์ทำปัพพาทนียกรรมแล้ว ใ้ส่ความภิกษุทั้งหลายว่า ถ้าเอียงด้วยความขัดเคือง ถ้าเอียงด้วยความหลง ถ้าเอียงด้วยความกลัว เธอยังไม่สละเรื่องนั้น สงฆ์สวดสมณภาสภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย การสวดสมณภาสภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สอง ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้ผู้นี้ ถูกสงฆ์ทำปัพพาทนียกรรมแล้ว ใ้ส่ความภิกษุทั้งหลายว่า ถ้าเอียงด้วยความพอใจ ถ้าเอียงด้วยความขัดเคือง ถ้าเอียงด้วยความหลง ถ้าเอียงด้วยความกลัว เธอยังไม่สละเรื่องนั้น สงฆ์สวดสมณภาสภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้น การสวดสมณภาสภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ข้าพเจ้ากล่าวความนี้แม่ครั้งที่สาม ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ภิกษุมีชื่อนี้ผู้นี้ ถูกสงฆ์ทำปัพพาทนียกรรมแล้ว ใ้ส่ความภิกษุทั้งหลายว่า ถ้าเอียงด้วยความพอใจ ถ้าเอียงด้วยความขัดเคือง ถ้าเอียงด้วยความหลง ถ้าเอียงด้วยความกลัว เธอยังไม่สละเรื่องนั้น สงฆ์สวด

สมณภาสภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย การสวดสมณภาสภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

ภิกษุผู้มีชื่อนี้ อันสงฆ์สวดสมณภาสแล้ว เพื่อให้สละเรื่องนั้นเสีย ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

[๖๒๗] จบอุตติ ต้องอาบัติทุกกฏ

จบกรรมวาจาสองครั้ง ต้องอาบัติอุลลัจจัย

จบกรรมวาจาครั้งสุด ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

เมื่อต้องอาบัติสังฆาทิเสส อาบัติทุกกฏเพราะอุตติ อาบัติอุลลัจจัยเพราะกรรมวาจาสองครั้ง ย่อมระงับ

บทว่า สังฆาทิเสส ความว่า สงฆ์เท่านั้นให้ปริวาสเพื่ออาบัตินั้น ชักเข้าหาอาบัตินั้น ให้มันัต เรียกเข้าหมู่ ไม่ใช่ขณะมารูปด้วยกัน ไม่ใช่บุคคลรูปเดียว เพราะฉะนั้น จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส คำว่า สังฆาทิเสส เป็นการขนานนาม คือเป็นชื่อของอาบัตินิกายนั้นแล แม้เพราะเหตุนี้ จึงตรัสเรียกว่า สังฆาทิเสส.

บทภาษณีย์

[๖๒๘] กรรมเป็นธรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมเป็นธรรม ไม่สละ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

กรรมเป็นธรรม ภิกษุสงสัย ไม่สละ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

กรรมเป็นธรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมไม่เป็นธรรม ไม่สละ ต้องอาบัติสังฆาทิเสส

กรรมไม่เป็นธรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมเป็นธรรม ต้องอาบัติทุกกฏ

กรรมไม่เป็นธรรม ภิกษุสงสัย ต้องอาบัติทุกกฏ

กรรมไม่เป็นธรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมไม่เป็นธรรม ต้องอาบัติทุกกฏ.

อนาปัตติวาร

[๖๒๙] ภิกษุผู้ยังไม่ถูกสวดสมณภาส ๑ ภิกษุผู้สละเสียได้ ๑ ภิกษุวิกลจริต ๑ ภิกษุมิจิตฟุ้งซ่าน ๑ ภิกษุผู้กระสับกระส่ายเพราะเวทนา ๑ ภิกษุอาทิกัมมิกะ ๑ ไม่ต้องอาบัติแล.

สังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๑๓ จบ.

บทสรุป

[๖๓๐] ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย ธรรม คือสังฆาติเสส ๑๓ สิกขาบทข้าพเจ้ายกขึ้นแสดง แล้ว เก้าสิกขาบทให้ต้องอาบัติเมื่อแรกทำ สี่สิกขาบทให้ต้องอาบัติเมื่อสวดสมณูภาสครบสามจบ ภิกษุต้องอาบัติสังฆาติเสสสิกขาบทใดสิกขาบทหนึ่งแล้ว รู้อยู่ แต่ปกปิดไว้สิ้นวันเท่าใด ภิกษุนั้น ต้องอยู่ปริวาสด้วยความไม่ปรารภนา สิ้นวันเท่านั้น ภิกษุอยู่ปริวาสแล้ว ต้องประพฤติวัตรเพื่อ มานต์สำหรับภิกษุเพิ่มขึ้นอีก ๖ ราตรี ภิกษุประพฤติมานต์แล้ว ภิกษุสงฆ์ ๒๐ รูปอยู่ในสีมาใด พึงเรียกภิกษุนั้นเข้าหมู่ในสีมานั้น ถ้าภิกษุสงฆ์ ๒๐ รูป หย่อนแม้รูปหนึ่ง พึงเรียกภิกษุนั้นเข้าหมู่ ภิกษุนั้นก็ไม่เป็นอันสงฆ์เรียกเข้าหมู่แล้ว และภิกษุเหล่านั้นควรถูกตำหนิ นี้เป็นสามิจิในกรรมนั้น

ข้าพเจ้าขอถามท่านทั้งหลายในอาบัติสังฆาติเสสเหล่านั้นว่า ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธฺ์ แล้วหรือ ข้าพเจ้าขอถาม แม้ครั้งที่สองว่า ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธฺ์แล้วหรือ ข้าพเจ้าขอถาม แม้ครั้งที่สามว่า ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธฺ์แล้วหรือ ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธฺ์แล้วในอาบัติสังฆาติเสสเหล่านี้ เหตุนี้ จึงนิง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

เตรสภันท์ จบ.

หัวข้อประจำเรื่อง

สังฆาติเสส ๑๓ สิกขาบท คือ ปล่อยสุกคะ ๑ เคล้าคสังกาย ๑ วาจาชั่วหยาบ ๑ บำเรอกามของตน ๑ ชักสี่ ๑ ทำกฐิ ๑ ทำวิหาร ๑ โจทด้วยอาบัติปาราชิกไม่มีมูล ๑ โจทอ้างเลศบางอย่าง ๑ ทำลายสงฆ์ ๑ ประพฤติตามภิกษุผู้ทำลายสงฆ์นั้นแหละ ๑ ว่ายาก ๑ ประทุษร้ายสกุล ๑ ดังนี้แล.

อนิยตกัณฑ์

ท่านทั้งหลาย อนึ่ง ธรรมคืออนิยต ๒ สิกขาบทเหล่านี้แล มาสู่อุเทศ.

อนิยต สิกขาบทที่ ๑

เรื่องพระอุทายีกับนางวิสาขา มิคารมาตา

[๖๓๑] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของอนาถบิณฑิกคหบดี เขตพระนครสาวัตถี ครั้งนั้นท่านพระอุทายีเป็นพระประจำสกุลในพระนครสาวัตถี เข้าไปหาสกุลเป็นอันมาก สมัยนั้น สวาน้อยแห่งสกุลอุปัฏฐากของท่านพระอุทายี เป็นสตรีที่มารดาบิดายกให้แก่หนุ่มน้อยของสกุลหนึ่ง

ครั้นเวลาเช้า ท่านพระอุทายีครองอันตราวาสกแล้ว ถือบาตรและจีวรเข้าไปหาสกุลนั้น ครั้นแล้วจึงได้ถามพวกชาวบ้านว่า สวาน้อยผู้มีชื่อนี้ชื่อไหน

พวกชาวบ้านตอบอย่างนี้ว่า พวกข้าพเจ้าได้ยกให้แก่หนุ่มน้อยของสกุลโน้นแล้ว เจ้าข้า แม้สกุลนั้นแล ก็เป็นอุปัฏฐากของท่านพระอุทายี จึงท่านพระอุทายีเข้าไปหาสกุลนั้น ครั้นแล้วจึงถามพวกชาวบ้านว่า สตรีผู้มีชื่อนี้ อยู่ไหน?

พวกชาวบ้านตอบว่า นางนั่งอยู่ในห้อง เจ้าข้า

จึงท่านพระอุทายีเข้าไปหาสวาน้อยนั้น ครั้นแล้วสำเร็จการนั่งในที่ลับคือในอาสนะกำบัง ซึ่งพอจะทำการได้กับสวาน้อยนั้น หนึ่งต่อหนึ่ง เจริญจากกล่าวธรรมอยู่ ควรแก่เวลา.

[๖๓๒] ก็โดยสมัยนั้นแล นางวิสาขา มิคารมาตา เป็นสตรีมีบุตรมาก มีนัดคามาก มีบุตรไม่มีโรค มีนัดคาไม่มีโรค ซึ่งโลกสมมติว่าเป็นมิ่งมงคล พวกชาวบ้านเชิญนางไปให้รับประทานอาหารก่อนในงานบำเพ็ญกุศล งานมงคล งานมหรสพ ครั้งนั้น นางวิสาขา มิคารมาตา ได้ถูกเชิญไปสู่สกุลนั้น นางได้เห็นพระอุทายี นั่งในที่ลับคือในอาสนะกำบัง ซึ่งพอจะทำการได้กับหญิงสาวนั้น หนึ่งต่อหนึ่ง ครั้นแล้วได้กล่าวคำนี้แก่ท่านพระอุทายีว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า การที่พระคุณเจ้าสำเร็จการนั่งในที่ลับ คือในอาสนะกำบัง ซึ่งพอจะทำการได้กับมาตุคาม หนึ่งต่อหนึ่งเช่นนี้ ไม่เหมาะ ไม่ควร แม้พระคุณเจ้าจะไม่ต้องการด้วยธรรมนั้น ก็จริง ถึงอย่างนั้น พวกชาวบ้านผู้ที่ไม่เลื่อมใส จะบอกให้เชื่อได้โดยยาก

ท่านพระอุทายี แม้อุทนางวิสาขา มีคารมมาตา ว่ากล่าวอยู่อย่างนี้ ก็มีได้เชื่อฟัง

เมื่อนางวิสาขา มีคารมมาตา กลับ ไปแล้ว ได้แจ้งเรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย

บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มกน้อย สัน โศษ มีความละอาย มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อศึกษา

ต่างพากันเพ่งโทษ ตีเตียน โพนทนาว่า ไฉนท่านพระอุทายีจึงได้สำเร็จการนั่งในที่ลับ คือ
ในอาสนะกำบัง ซึ่งพอจะทำการได้ด้วยมาตุคาม หนึ่งต่อหนึ่งเล่า แล้วกราบทูลเนื้อความนั้น
แต่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ใน
เพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระอุทายีว่า ดูกรอุทายี ข่าว่า เธอสำเร็จการนั่ง
ในที่ลับ คือในอาสนะกำบัง ซึ่งพอจะทำการได้ด้วยมาตุคาม หนึ่งต่อหนึ่ง จริงหรือ?

ท่านพระอุทายีทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า ดูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะ
ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ดูกรโมฆบุรุษ ไฉน เธอจึงได้
สำเร็จการนั่งในที่ลับ คือในอาสนะกำบัง ซึ่งพอจะทำการได้ด้วยมาตุคาม หนึ่งต่อหนึ่งเล่า
การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความ
เลื่อมใสยิ่ง ของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้การกระทำของเธอนั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใส
ของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนท่านพระอุทายีโดยอนกปริยาย ดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่ง
ความเป็นคนเลี้ยงยาก ความเป็นคนบารุงยาก ความเป็นคนมกมาก ความเป็นคนไม่สัน โศษ
ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยงง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย
ความมกน้อย ความสัน โศษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม
การปรารภความเพียร โดยอนกปริยายแล้วทรงกระทำธรรมิกถา ที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสม
แก่เรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจ
ประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อ
ข่มบุคคลผู้เกื้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิด

ในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่
เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระ-
สัทธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

คุณภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระบัญญัติ

๑๕. ๑. อนึ่ง ภิกษุใดรูปเดียว สำเร็จการนั่งในที่ลับ คือในอาสนะกำบัง
พอจะทำการได้กับมาตุคามผู้เดียว อุบาสิกามีวาจาที่เชื่อได้ เห็นภิกษุกันมาตุคาม
นั้นนั่นแล้ว พูดขึ้นด้วยธรรม ๓ ประการ ใดอย่างหนึ่ง คือด้วยปาราชิกก็ดี ด้วย
สังฆาทิเสสก็ดี ด้วยปาจิตติย์ก็ดี ภิกษุปฏิญาณซึ่งการนั่ง พึงถูกปรับด้วยธรรม
๓ ประการ ใดอย่างหนึ่ง คือ ด้วยปาราชิกบ้าง ด้วยสังฆาทิเสสบ้าง ด้วยปาจิตติย์
บ้าง อีกอย่างหนึ่ง อุบาสิกามีวาจาที่เชื่อได้นั้น กล่าวด้วยธรรมใด ภิกษุนั้นพึงถูกปรับ
ด้วยธรรมนั้น ธรรมนี้ชื่อ อนิยต.

เรื่องพระอุทายีกับนางวิสาขา จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๖๓๓] บทว่า อนึ่ง ... ใด ความว่า ผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีกรงานอย่างไร มีชาติ
อย่างไร มีชื่ออย่างไร มีโคตรอย่างไร มีปกคตอย่างไร มีกรรมเครื่องอยู่อย่างไร มีอารมณ์อย่างไร
เป็นเถระก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตาม นี้พระผู้มีพระภาคตรัสว่า อนึ่ง ... ใด

บทว่า ภิกษุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะ
อรรถว่าประพฤติภิกขาจริยวัตร ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า ทรงผืนผ้าที่ถูกทำลายแล้ว ชื่อว่า
ภิกษุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกษุ โดยปฏิญญา ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นเอหิภิกษุ
ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า
เป็นผู้เจริญ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า มีสารธรรม ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระเสขะ
ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระอเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อันสงฆ์พร้อมเพรียง
กันอุปสมบทให้ ด้วยอุตตัจจุตตกรรม อันไม่กำริบ ควรแก่ฐานะ บรรดาภิกษุเหล่านั้น ภิกษุที่สงฆ์

พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้ด้วยญัตติจุดตุตถกรรมอันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ นี้ชื่อว่า ภิกษุ ที่ทรง
ประสงค์ในอรรถนี้

ที่ชื่อว่า มาตุคาม ได้แก่ หญิงมนุษย์ ไม่ใช่หญิงยักษ์ ไม่ใช่หญิงเปรต ไม่ใช่สัตว์
ดิรัจฉานตัวเมีย โดยที่สุด แม่เด็กหญิงที่เกิดในวันนั้น ไม่ต้องพูดถึงสตรีผู้ใหญ่

บทว่า กับ คือ ร่วมกัน

คำว่า รูปเดียว ... ผู้เดียว ได้แก่ ภิกษุ ๑ มาตุคาม ๑

ที่ชื่อว่า ในที่ลับ ได้แก่ ที่ลับตา ๑ ที่ลับหู ๑

ที่ลับตา ได้แก่ ที่ซึ่งเมื่อภิกษุหรือมาตุคามขยับตา ชักคิ้ว หรือชูคิ้วระ ไม่มีใครสามารถ
จะแลเห็นได้

ที่ลับหู ได้แก่ ที่ซึ่งไม่มีใครสามารถจะได้ยินถ้อยคำที่พูดตามปกติได้

อาสนะที่ชื่อว่า กำบัง คือเป็นอาสนะที่เขากำบังด้วยฝา บานประตู เสื่อลำแพน
ม่านบัง ดันไม้เสา หรือฉาง ใดๆอย่างหนึ่ง

บทว่า พอจะทำการได้ คือ อาจเพื่อจะเสพเมถุนธรรมได้

คำว่า สำเร็จการนั่ง หมายความว่า เมื่อมาตุคามนั่งแล้ว ภิกษุนั่งใกล้หรือนอนใกล้
ก็ดี เมื่อภิกษุนั่งแล้ว มาตุคามนั่งใกล้ หรือนอนใกล้ก็ดี นั่งทั้งสองคน หรือนอนทั้งสองคน
ก็ดี

[๖๓๔] อุบาสิกาที่ชื่อว่า มีวาจาที่เชื่อได้ คือ เป็นสตรีผู้บรรลุลผล ผู้ตรัสรู้ธรรม
ผู้เข้าใจศาสนาดี

ที่ชื่อว่า อุบาสิกา ได้แก่ สตรีผู้ถึงพระพุทธเจ้าเป็นสรณะ ผู้ถึงพระธรรมเป็นสรณะ
ผู้ถึงพระสงฆ์เป็นสรณะ

บทว่า เห็น คือ พบ

[๖๓๕] อุบาสิกาที่มีวาจาที่เชื่อได้เช่นนั้น พึงพูดขึ้นด้วยธรรม ๓ ประการ ใดๆ
อย่างหนึ่ง คือด้วยปาราชิกก็ดี ด้วยสังฆาติเสสก็ดี ด้วยปาจิตติยก็ดี ภิกษุปฏิบัติซึ่ง
การนั่ง พึงถูกปรับด้วยธรรม ๓ ประการ ใดๆอย่างหนึ่ง คือด้วยปาราชิกบ้าง
ด้วยสังฆาติเสสบ้าง ด้วยปาจิตติยบ้าง อีกประการหนึ่ง อุบาสิกาที่มีวาจาที่เชื่อได้นั้น
กล่าวด้วยธรรมใด ภิกษุนั้นพึงถูกปรับด้วยธรรมนั้น.

ปฎิญาตกระณะ

เห็นนั่งกำลังเสพเมถุนธรรม

[๖๓๖] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านั่งกำลังเสพเมถุนธรรม
ในมาตุคาม ถ้าภิกษุที่นั่งปฎิญาตการณั่งนั้น พึงปรับตามอาบัติ
หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านั่งกำลังเสพเมถุนธรรมในมาตุคาม
ถ้าภิกษุที่นั่งกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้านั่งจริง แต่ไม่ได้เสพเมถุนธรรมเลย ดังนี้ พึงปรับเพราะการนั่ง
หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านั่งกำลังเสพเมถุนธรรมในมาตุคาม
ถ้าภิกษุที่นั่งกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้านอนอยู่ต่างหาก ดังนี้ พึงปรับเพราะการนอน
หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านั่งกำลังเสพเมถุนธรรมในมาตุคาม
ถ้าภิกษุที่นั่งกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้ายืนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ไม่พึงปรับ.

เห็นนอนกำลังเสพเมถุนธรรม

[๖๓๗] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังเสพเมถุนธรรม
ในมาตุคาม ถ้าภิกษุที่นั่งปฎิญาตการณอนนั้น พึงปรับตามอาบัติ
หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังเสพเมถุนธรรมในมาตุคาม
ถ้าภิกษุที่นั่งกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้านอนจริง แต่ไม่ได้เสพเมถุนธรรมเลย ดังนี้ พึงปรับเพราะ
การนอน
หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังเสพเมถุนธรรมใน
มาตุคาม ถ้าภิกษุที่นั่งกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอน ข้าพเจ้านั่งอยู่ต่างหาก ดังนี้ พึงปรับ
เพราะการนั่ง
หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังเสพเมถุนธรรมใน
มาตุคาม ถ้าภิกษุที่นั่งกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอน ข้าพเจ้ายืนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ไม่พึงปรับ.

เห็นนั่งกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย

[๖๓๘] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านั่งกำลังถึงความเคล้าคลึง
ด้วยกายกับมาตุคาม ถ้าภิกษุที่นั่งปฎิญาตการณั่งนั้น พึงปรับตามอาบัติ

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านั่งกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย กับมาตุคาม ถ้าภิกษุนี้กล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้านั่งจริง แต่ไม่ได้ถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย ดังนี้ พึงปรับเพราะการนั่ง

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านั่งกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย กับมาตุคาม ถ้าภิกษุนี้กล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้านอนอยู่ต่างหาก ดังนี้ พึงปรับ เพราะการนอน

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านั่งกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย กับมาตุคาม ถ้าภิกษุนี้กล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้ายืนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ไม่พึงปรับ.

เห็นนอนกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย

[๖๓๕] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังถึงความเคล้าคลึง ด้วยกายกับมาตุคาม ถ้าภิกษุนี้บัญญัติการนอนนั้น พึงปรับตามอาบัติ

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย กับมาตุคาม ถ้าภิกษุนี้กล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้านอนจริง แต่ไม่ได้ถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย ดังนี้ พึงปรับเพราะการนอน

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย กับมาตุคาม ถ้าภิกษุนี้กล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอน ข้าพเจ้านั่งอยู่ต่างหาก ดังนี้ พึงปรับ เพราะการนั่ง

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย กับมาตุคาม ถ้าภิกษุนี้กล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอน ข้าพเจ้ายืนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ไม่พึงปรับ.

เห็นนั่งในที่ลับ

[๖๔๐] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้ารูปเดียวนั่งในที่ลับ คือ ในอาสนะกำบัง พอจะทำการ ได้กับมาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนี้บัญญัติการนั่งนั้น พึงปรับเพราะ การนั่ง

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็น พระคุณเจ้ารูปเดียวนั่งในที่ลับ คือ นั่งในอาสนะ กำบัง พอจะทำการ ได้กับมาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนี้กล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้า นอนอยู่ต่างหาก ดังนี้ พึงปรับเพราะการนอน

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็น พระคุณเจ้ารูปเดียนั่งในที่ลับ คือในอาสนะ
กำบัง พอดีจะทำกร ได้กับมาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้ายืนอยู่
ต่างหาก ดังนี้ ไม่พึงปรับ.

เห็นนอนในที่ลับ

[๖๔๑] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้ารูปเดียนอนในที่ลับ คือ
ในอาสนะกำบัง พอดีจะทำกร ได้กับมาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนั้นปฎิญาณการนอนนั้น พึงปรับ
เพราะการนอน

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้ารูปเดียนอนในที่ลับ คือใน
อาสนะกำบัง พอดีจะทำกร ได้กับมาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอน
ข้าพเจ้านั่งอยู่ต่างหาก ดังนี้ พึงปรับเพราะการนั่ง

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้ารูปเดียนอนในที่ลับ คือในอาสนะ
กำบัง พอดีจะทำกร ได้กับมาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอน ข้าพเจ้า
ยืนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ไม่พึงปรับ.

[๖๔๒] บทว่า อนียต แปลว่า ไม่แนนอน คือ เป็นปาราชิกก็ได้ เป็นสังฆาติเสส
ก็ได้ เป็นปาจิตตีย์ก็ได้.

บทภาษณีย์

[๖๔๓] ภิกษุปฎิญาณการไป ปฎิญาณการนั่ง ปฎิญาณอาบัติ พึงปรับตามอาบัติ
ภิกษุปฎิญาณการไป ไม่ปฎิญาณการนั่ง ปฎิญาณอาบัติ พึงปรับตามอาบัติ
ภิกษุปฎิญาณการไป ปฎิญาณการนั่ง ไม่ปฎิญาณอาบัติ พึงปรับเพราะการนั่ง
ภิกษุปฎิญาณการไป ไม่ปฎิญาณการนั่ง ไม่ปฎิญาณอาบัติ ไม่พึงปรับ
ภิกษุไม่ปฎิญาณการไป ปฎิญาณการนั่ง ปฎิญาณอาบัติ พึงปรับตามอาบัติ
ภิกษุไม่ปฎิญาณการไป ไม่ปฎิญาณการนั่ง ปฎิญาณอาบัติ พึงปรับตามอาบัติ
ภิกษุไม่ปฎิญาณการไป ปฎิญาณการนั่ง ไม่ปฎิญาณอาบัติ พึงปรับเพราะการนั่ง
ภิกษุไม่ปฎิญาณการไป ไม่ปฎิญาณการนั่ง ไม่ปฎิญาณอาบัติ ไม่พึงปรับ.

อนียต สิกขาบทที่ ๑ จบ.

อนิยต สิกขาบทที่ ๒

เรื่องพระอุทายี กับนางวิสาขา มิคารมาตา

[๖๔๔] โดยสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคพระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของ
อานาถบิณฑิกคหบดี เขตพระนครสารวัตถิ ครั้งนั้น ท่านพระอุทายีดำริว่า พระผู้มีพระภาค
ทรงห้ามการสำเร็จการนั่งในที่ลับ คือในอาสนะกำบัง พอจะการทำได้กับมาตุคาม หนึ่งต่อหนึ่ง
จึงสำเร็จการนั่งในที่ลับ กับสวายน้อยคนนั้นแล หนึ่งต่อหนึ่ง เจริญจากกล่าวธรรมอยู่ ควรแก่เวลา

แม้ครั้งที่สองแล นางวิสาขา มิคารมาตา ก็ได้ถูกเชิญไปสู่สกุลนั้น นางได้เห็นท่าน
พระอุทายีนั่งในที่ลับ กับสวายน้อยคนนั้นแล หนึ่งต่อหนึ่ง ครั้นแล้วได้กล่าวคำนี้กะท่านพระอุทายี
ว่า ข้าแต่พระคุณเจ้า การที่พระคุณเจ้านั่งในที่ลับ กับมาตุคาม หนึ่งต่อหนึ่งเช่นนี้ ไม่เหมาะ
ไม่ควร พระคุณเจ้าแม้ไม่ต้องการ ด้วยธรรมนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้น พวกชาวบ้านผู้ที่ไม่เลื่อมใส
จะบอกให้เชื่อได้โดยยาก

ท่านพระอุทายี แม้ถูกนางวิสาขา มิคารมาตา ว่ากล่าวอยู่อย่างนี้ ก็มีได้เชื่อฟัง

เมื่อนางวิสาขา มิคารมาตากลับไปแล้ว ได้แจ้งนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย

บรรดาภิกษุที่เป็นผู้มักน้อย สันโดษ มีความละอาย มีความรังเกียจ ผู้ใคร่ต่อศึกษา
ต่างก็พากันเพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า โฉนท่านพระอุทายี จึงได้สำเร็จการนั่งในที่ลับ
กับมาตุคาม หนึ่งต่อหนึ่งเล่า แล้วกราบทูลเนื้อความนั้นแด่พระผู้มีพระภาค

ประชุมสงฆ์ทรงบัญญัติสิกขาบท

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งให้ประชุมภิกษุสงฆ์ ในเพราะเหตุเป็นเค้ามูลนั้น ใน
เพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วทรงสอบถามท่านพระอุทายีว่า ดูกรอุทายี ข้าว่า เธอสำเร็จการนั่งในที่ลับ
ที่ลับกับมาตุคาม หนึ่งต่อหนึ่ง จริงหรือ?

ท่านพระอุทายีทูลรับว่า จริง พระพุทธเจ้าข้า

พระผู้มีพระภาคพระพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า ดูกร โมฆบุรุษ การกระทำของเธอนั้น ไม่เหมาะ
ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ดูกร โมฆบุรุษ โฉน เธอจึงได้สำเร็จ
การนั่งในที่ลับกับมาตุคาม หนึ่งต่อหนึ่งเล่า การกระทำของเธอนั้น ไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใส

ของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส หรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้ การกระทำของเรานั้น เป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงติเตียนท่านพระอุทายีโดยอเนกปริยาย ดังนี้แล้ว ตรัสโทษแห่งความเป็นคนเล็งขาก ความเป็นคนบารุงขาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สัน โดยความคลุกคลี ความเกียจคร้าน ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเล็งง่าย ความเป็นคนบารุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความกำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารถ ความเพียร โดยอเนกปริยาย แล้วทรงกระทำธรรมมิกถา ที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะแก่เรื่องนั้น แก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบท แก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มบุคคลผู้เก้อขาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจะบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอวิหะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งสังฆกรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ ว่าดังนี้:-

พระบัญญัติ

๑๕. ๒. อนึ่ง สถานหาเป็นอาสนะกำบังไม่เลขทีเดียว หาเป็นที่พอจะทำการได้ไม่ แต่เป็นที่พอจะพูดเคาะมาตุคามด้วยวาจาชั่วหยาบได้อยู่ แลภิกษุใดรูปเดียว สำเร็จการนั่งในที่ลับกับด้วยมาตุคามผู้เดียว ในอาสนะมีรูปอย่างนั้น อุบาสิกามีวาจาที่เชื่อได้เห็นภิกษุกับมาตุคามนั้นนั่นแล้ว พูดขึ้นด้วยกรรม ๒ ประการ อย่างใดอย่างหนึ่ง คือด้วยสังฆาติเสสก็ดี ด้วยปาจิตติยก็ดี ภิกษุปฏิญาณซึ่งการนั่ง พึงถูกปรับด้วยกรรม ๒ ประการ อย่างใดอย่างหนึ่ง คือด้วยสังฆาติเสสบ้าง ด้วยปาจิตติยบ้าง อีกอย่างหนึ่ง อุบาสิกามีวาจาที่เชื่อได้นั้นกล่าวด้วยกรรมใด ภิกษุนั้นพึงถูกปรับด้วยกรรมนั้น แม้กรรมนี้ชื่อ อนียต.

เรื่องพระอุทายี กับนางวิสาขา จบ.

สิกขาบทวิภังค์

[๖๔๕] คำว่า อนึ่งสถานหาเป็นอาสนะกำบังไม่เลยทีเดียว อธิบายว่า อาสนะเป็นที่เปิดเผย คือ เป็นสถานที่มิได้กำบังด้วยฝา บานประตู เสื้อลำแพน ม่านบัง ดันไม้เสา หรือฉาง ใดๆอย่างหนึ่ง

บทว่า หาเป็นที่พอจะทำการได้ไม่ คือ ไม่อาจเสพเมถุนธรรมได้

คำว่า แต่เป็นที่พอจะพูดเคาะมาตุคาม ด้วยวาจาชั่วหยาบได้อยู่ คือ อาจพูดเคาะมาตุคามด้วยวาจาชั่วหยาบได้

[๖๔๖] บทว่า แล ... ไค ความว่า ผู้ใด คือ ผู้เช่นใด มีการงานอย่างใด มีชาติอย่างใด มีชื่ออย่างใด มีโคตรอย่างใด มีปกติอย่างใด มีกรรมเครื่องอยู่อย่างใด มีอารมณ์อย่างใด เป็นเถระก็ตาม เป็นนวกะก็ตาม เป็นมัชฌิมะก็ตามนี้ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า แล ... ไค

บทว่า ภิกษุ ความว่า ที่ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้ขอ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า ประพฤติภิกขาจริยวัตร ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า ทรงผืนผ้าที่ถูกทำลายแล้ว ชื่อว่า ภิกษุ โดยสมญา ชื่อว่า ภิกษุ โดยปฏิญญา ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นเอหิภิกษุ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อุปสมบทแล้วด้วยไตรสรณคมน์ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้เจริญ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่ามีसारธรรม ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นพระอเสขะ ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่าเป็นผู้อันสงฆ์พร้อมเพรียงกัน อุปสมบทให้ด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ บรรดาภิกษุเหล่านั้น ภิกษุที่สงฆ์พร้อมเพรียงกันอุปสมบทให้ด้วยญัตติจตุตถกรรม อันไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะนี้ ชื่อว่า ภิกษุ ที่ทรงประสงค์ในอรรถนี้

บทว่า ในอาสนะมีรูปร่างนั้น คือ ในอาสนะเห็นปานนั้น

ที่ชื่อว่า มาตุคาม ได้แก่หญิงมนุษย์ ไม่ใช่หญิงยักษ์ ไม่ใช่หญิงเปรต ไม่ใช่สัตว์

ดิรัจฉานตัวเมีย เป็นสตรีผู้รู้เคียงสา สามารถชาบซึ่งถึงถ้อยคำ เป็นสุภายิต ทุรภายิต วาจาชั่วหยาบ และสุภาพ

บทว่า กับ คือ ร่วมกัน

คำว่า รูปเดียว ... ผู้เดียว ได้แก่ ภิกษุ ๑ มาตุคาม ๑

ที่ชื่อว่า ในที่ลับ ได้แก่ ที่ลับตา ๑ ที่ลับหู ๑ ที่ลับตา ได้แก่สถานที่ซึ่งเมื่อภิกษุ หรือ มาตุคาม ขยิบตา ยักคิ้ว หรือชูศีรษะ ไม่มีใครสามารถจะแลเห็นได้

ที่ลับหู ได้แก่ สถานที่ซึ่งไม่มีใครสามารถได้ยินถ้อยคำที่พูดตามปกติได้

คำว่า สำเร็จการนั่ง หมายความว่า เมื่อมาตุคามนั่งแล้ว ภิกษุนั่งใกล้ หรือนอนใกล้ ก็ดี เมื่อภิกษุนั่งแล้ว มาตุคามนั่งใกล้ หรือนอนใกล้ก็ดี นั่งทั้งสองคน หรือนอนทั้งสองคนก็ดี

[๖๔๗] อุบาสิกที่ชื่อว่า มีวาจาที่เชื่อได้ คือ เป็นสตรีผู้บรรลุมผล ผู้ตรัสรู้ธรรม ผู้เข้าใจ ศาสนาดี

ที่ชื่อว่า อุบาสิกา ได้แก่ สตรีผู้ถึงพระพุทธเจ้าเป็นสรณะ ผู้ถึงพระธรรมเป็นสรณะ ผู้ถึง พระสงฆ์เป็นสรณะ

บทว่า เห็น คือพบ

[๖๔๘] อุบาสิกามีวาจาที่เชื่อได้เช่นนั้น ฟังพูดขึ้นด้วยกรรม ๒ ประการ อย่างใดอย่างหนึ่ง คือด้วยสังฆาติเสสก็ดี ด้วยปาจิตติยก็ดี ภิกษุปฏิญาณซึ่งการนั่ง ฟังถูกปรับด้วยกรรม ๒ ประการ อย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ด้วยสังฆาติเสสบ้าง ด้วย ปาจิตติยบ้าง อีกประการหนึ่งอุบาสิกามีวาจาที่เชื่อได้นั้น กล่าวด้วยกรรมใด ภิกษุนั้น ฟังถูกปรับด้วยกรรมนั้น.

ปฏิญาตถภาวะ

เห็นนั่งกำลังเคล้าคลึง

[๖๔๙] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็น พระคุณเจ้านั่งกำลังถึงความเคล้าคลึง ด้วยกายกับมาตุคาม ถ้าภิกษุนั้นปฏิญาณการนั่งนั้น ฟังปรับตามอาบัติ

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านั่งกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย กับมาตุคาม ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้านั่งจริง แต่ไม่ได้ถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย ดังนี้ ฟังปรับเพราะการนั่ง

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านั่งกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย กับมาตุคาม ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้านอนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ฟังปรับ เพราะการนอน

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านั่งกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย กับมาตุคาม ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้ายืนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ไม่ฟังปรับ

เห็นนอนกำลังเคล้าคลึง

[๖๕๐] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับมาตุคาม ถ้าภิกษุผู้นั้นปฎิญาณการนอนนั้น ฟังปฏิบัติตามอาบัติ

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับมาตุคาม ถ้าภิกษุผู้นั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้านอนจริง แต่ไม่ได้ถึงความเคล้าคลึงด้วยกาย ดังนี้ ฟังปรับเพราะการนอน

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับมาตุคาม ถ้าภิกษุผู้นั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอน ข้าพเจ้านั่งอยู่ต่างหาก ดังนี้ ฟังปรับเพราะการนั่ง

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้านอนกำลังถึงความเคล้าคลึงด้วยกายกับมาตุคาม ถ้าภิกษุผู้นั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอน ข้าพเจ้ายืนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ไม่ฟังปรับ.

ได้ยืนนั่งกำลังพุดเคาะ

[๖๕๑] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันได้ยืนพระคุณเจ้านั่งกำลังพุดเคาะมาตุคามด้วยวาจาชั่วหยาบ ถ้าภิกษุผู้นั้นปฎิญาณการนั่งนั้น ฟังปฏิบัติตามอาบัติ

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันได้ยืนพระคุณเจ้านั่งกำลังพุดเคาะมาตุคามด้วยวาจาชั่วหยาบ ถ้าภิกษุผู้นั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้านั่งจริง แต่ไม่ได้พุดเคาะมาตุคามด้วยวาจาชั่วหยาบ ดังนี้ ฟังปรับเพราะการนั่ง

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันได้ยืนพระคุณเจ้านั่งกำลังพุดเคาะมาตุคามด้วยวาจาชั่วหยาบ ถ้าภิกษุผู้นั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้านอนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ฟังปรับเพราะการนอน

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันได้ยืนพระคุณเจ้านั่งกำลังพุดเคาะมาตุคามด้วยวาจาชั่วหยาบ ถ้าภิกษุผู้นั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้ายืนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ไม่ฟังปรับ.

ได้ยืนนอนกำลังพุดเคาะ

[๖๕๒] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันได้ยืนพระคุณเจ้านอนกำลังพุดเคาะมาตุคาม ด้วยวาจาชั่วหยาบ ถ้าภิกษุผู้นั้นปฎิญาณการนอนนั้น ฟังปฏิบัติตามอาบัติ

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันได้ยินพระคุณเจ้าอนกำลังพูดเคาะมาตุคามด้วย วาจาชั่วหยาบ ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้านอนจริง แต่ไม่ได้พูดเคาะมาตุคามด้วยวาจาชั่วหยาบ ดังนี้ พึงปรับเพราะการนอน

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันได้ยินพระคุณเจ้าอนกำลังพูดเคาะมาตุคามด้วย วาจาชั่วหยาบ ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอน ข้าพเจ้านั่งอยู่ต่างหาก ดังนี้ พึงปรับเพราะการนั่ง

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันได้ยินพระคุณเจ้าอนกำลังพูดเคาะมาตุคามด้วย วาจาชั่วหยาบ ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอนข้าพเจ้ายืนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ไม่พึงปรับ.

เห็นนั่งในที่ลับ

[๖๕๓] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้ารูปเดียวนั่งในที่ลับกับ มาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนั้นปฎิญาณการนั่งนั้น พึงปรับเพราะการนั่ง

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้ารูปเดียวนั่งในที่ลับกับ มาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้านอนอยู่ต่างหาก ดังนี้ พึงปรับเพราะการนอน

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้ารูปเดียวนั่งในที่ลับกับ มาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นั่ง ข้าพเจ้ายืนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ไม่พึงปรับ.

เห็นนอนในที่ลับ

[๖๕๔] หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้ารูปเดียวนอนในที่ลับกับ มาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนั้นปฎิญาณการนอนนั้น พึงปรับเพราะการนอน

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้ารูปเดียวนอนในที่ลับกับ มาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอน ข้าพเจ้านั่งอยู่ต่างหาก ดังนี้ พึงปรับเพราะการนั่ง

หากอุบาสิกานั้นพูดขึ้นอย่างนี้ว่า ดิฉันเห็นพระคุณเจ้ารูปเดียวนอนในที่ลับกับ มาตุคามผู้เดียว ถ้าภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้นอน ข้าพเจ้ายืนอยู่ต่างหาก ดังนี้ ไม่พึงปรับ.

[๖๕๕] บทว่า แม่นี้ พระผู้มีพระภาคตรัสท้าวถึงสิกขาบทก่อน

บทว่า อนนิต แปลว่า ไม่แน่นอน คือ เป็นสังฆาติเสสก็ได้ เป็นปาจิตตีย์ก็ได้.

บทภาษณีย์

[๖๕๖] ภิกษุปฏิบัติญาณการไป ปฏิญาณการนั่ง ปฏิญาณอาบัติ พึงปรับตามอาบัติ
ภิกษุปฏิบัติญาณการไป ไม่ปฏิบัติญาณการนั่ง ปฏิญาณอาบัติ พึงปรับตามอาบัติ
ภิกษุปฏิบัติญาณการไป ปฏิญาณการนั่ง ไม่ปฏิบัติญาณอาบัติ พึงปรับเพราะการนั่ง
ภิกษุปฏิบัติญาณการไป ไม่ปฏิบัติญาณการนั่ง ไม่ปฏิบัติญาณอาบัติ ไม่พึงปรับ
ภิกษุไม่ปฏิบัติญาณการไป ปฏิญาณการนั่ง ปฏิญาณอาบัติ พึงปรับตามอาบัติ
ภิกษุไม่ปฏิบัติญาณการไป ไม่ปฏิบัติญาณการนั่ง ปฏิญาณอาบัติ พึงปรับตามอาบัติ
ภิกษุไม่ปฏิบัติญาณการไป ปฏิญาณการนั่ง ไม่ปฏิบัติญาณอาบัติ พึงปรับเพราะการนั่ง
ภิกษุไม่ปฏิบัติญาณการไป ไม่ปฏิบัติญาณการนั่ง ไม่ปฏิบัติญาณอาบัติ ไม่พึงปรับ.

อนิยต สิกขาบทที่ ๒ จบ.

บทสรุป

[๖๕๗] ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย ธรรมคืออนิยต ๒ สิกขาบท ข้าพเจ้ายกขึ้นแสดงแล้วแล
ข้าพเจ้าขอลาท่านทั้งหลายในธรรม คือ อนิยต ๒ สิกขาบทเหล่านั้นว่า ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์
แล้วหรือ ข้าพเจ้าขอลาแม่ครั้งที่สองว่า ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์แล้วหรือ ข้าพเจ้าขอลาแม่
ครั้งที่สามว่า ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์แล้วหรือ ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์แล้วในธรรม คืออนิยต
๒ สิกขาบทเหล่านี้ เหตุนี้ จึงนั่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

อนิยตกัณฑ์ จบ.

หัวข้อประจำเรื่อง

อนิยต ๒ สิกขาบท คือ นั่งในที่ลับพอจะทำการได้ ๑ แลนั่งในที่เช่นนั้น แต่หาเป็นที่
พอจะทำการได้ไม่ ๑ พระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐ ผู้คงที่ ทรงบัญญัติไว้ดีแล้ว ดังนี้แล.